

مقدمه

هي سڪلين اورغ بيغ ميباچ ڪتاب ائين بيغ برفام مڪن سڀل راج ۾
 مڪ اٺاله ٺراپ ڊٽريم اولهم هديٽه ائين بيغ ڊٽرسمبلن همب ڦڊام اڪن ٿنڊ
 علامت قلب همب بيغ حقيقته اڪن مٿعملڪن نصيحته بيغ دانڀرهنڪن الله
 عزوجل ايت هندقله كامو سڪلين مٿامت ۾ ي سڀل ڦرٺان ڪتاب ائين
 سڦاي برتبه ۾ ڪبتنينم ڪٺڊ توهنم دان ڪٺڊ ڪٺاز ۾ بيغ ممرٺهنڪن كام
 مڪ دٺن منورٺ ڦٺڄارن ڪتاب ائين كام اڪن مپڄيڪن ڊريم ڊرڦڊ بارغ
 ڪسلاهنم جسٺ ڦڦري ۾ م اڪن ڊرميڪن دان هرت ۾ م اڪن ڊرڦڄپاڪن دان
 انف ۾ چچوم اڪن ڊڄرڪنڪن مڪ همب منت ڪٺڊ توهن بيغ مها ٺڦڦي
 مٿاي ڪتاب ائين جاد ڄريڪون ڪٺڊ ڪبجڪن سڪلين اورغ بيغ ميباچ
 اٺومنغر جاچ ڀيڀن دان سڦاي جاٺن سي ۾ له ڦڪر جاٺن همب بيغ ڊوڪن
 ڊرٺڪبر هان ڊر مقصود بيغ جاچ اڊاپ مڪ همب مٿوچڦ ڄريڀ ۾ شڪر
 ڪٺڊ حضرت توهن بيغ ممبري رحمت اڏس همب مپمٺرفاڪن ڦڪر جاٺن
 ائين سرت دٺن ڪلواسن هات ڦڊ بارغ مياڦ بيغ مليهت ڪتاب ائين همب
 مٿناڪن السلام عليكم *

ڦرمڪنوب ڊ ڊالم اڀب ڦڦري ڄناويه ڦڊ ۾ هاري ڊولن ذومبر ٺاهن ۱۸۲۷ *

بيغ ڄرٺوٺڊن دٺن امٺت جلس هاري ڊولن رڄيع الاخر سنه ۱۲۴۳ *

فيليفس ڦينٺر رورڊ فن عيسينڀي

بھو این کتاب

تاج السلاطین

یائت

ہکت سچل راج ۲

یغ دکار ثمان اولہ بخاری د جوہر

سرت د سالنکن اولہ ق. ف. روزگن جیسکی

تترتزا د قزاق کرجا د دالم نپری

بتاویہ

DE
KROON ALLER KONINGEN,

VAN

BOCHÂRIE VAN DJÓHOR,

naar een oud Maleisch Handschrift vertaald

DOOR

P. P. ROORDA VAN EIJSINGA,

*Hoofdkommis belast met de afdeeling van Inlandsche
Zaken, Lid van het Bataviaasch Genootschap van
Kunsten en Wetenschappen.*

G E D R U K T T E B A T A V I A ,
t e r L a n d s D r u k k e r i j .

1 8 2 7 .

O P D R A G T.

Aan U, die wierook plengt op 't oostersch reukaltaar,
Van reine geestdrift blaakt bij 't roeren van de snaar,
En d'oudheid hulde biedt;— U zij dit werk gewijd,—
U al dat heil gewenscht, dat schaars den stervling beidt!

P. P. ROORDA VAN EYSINGA.

INLEIDING.

Zoo aangenaam en verrassend als het voor den beschaafden mensch is uit den mond van geloofwaardige reizigers, of door de verhalen van waarheidlievende schrijvers te vernemen, hoe men somtijds, onder onbeschaafde en in diep bijgeloof levende volken, trekken ontmoet van edelaardigheid, regtschapenheid, verhevenheid van geest, met een woord, trekken, die den allerverlichtsten mensch versieren; zoo streeklend en onverwacht tevens is het ook, onder de beuzelachtige geschriften eener half gevormde natie, in wier letterkunde over het algemeen nog die geest van woestheid en bijgeloof heerscht waaruit zij zich naauwelijks verheven heeft, werken te ontdekken, die eenen edeler zin ademen, waarin gezond verstand en waar gevoel gepaard zijn, en die voorschriften bevatten van echte wijsheid voor alle standen der maatschappij.

Zulk eene natie bevindt zich onder anderen in den Oost-Indischen Archipel. Ik bedoel het Maleische volk. Over den oorsprong, de geschiedenis en den staatkundigen toestand van dit volk zal ik nu niet spreken, daar dit mij te veel van mijn eigenlijk doel zou afleiden; welligt zal ik gelegenheid vinden, dit onderwerp nog eens geheel afzonderlijk te behandelen. Dit alleen moet ik aanmerken dat hetzelfde, ten aanzien zijner maatschappelijke beschaving, nog in den zoogenaamden middelstaat verkeert tusschen

schen de verlichting der Europeërs en de woestheid der wilden van Nieuw-Holland en Nieuw-Zeeland. Men kan dit volk, ten opzichte van deszelfs ontwikkeling, op gelijke hoogte plaatsen met de Hindoes, de Javanen en de bewoners der Moluksche eilanden; zijnde deze ontwikkeling echter bij elk dezer volken gewijzigd naar den verschillenden Godsdienst dien zij belijden, en vertoonende de Maleijer in het algemeen in zijnen omgang met Europeërs eene natuurlijke wellevendheid, die men niet bij hem veronderstellen zou, en die aan zijne onverzettelijke zucht om zijn doel te bereiken kan worden toegeschreven.

De letterkunde der Maleijers bevindt zich echter nog in eenen jammerlijken toestand. Niet, dat het hun aan geschriften ontbreke: *Werndlij* heeft er in zijne Maleische boekzaal negen en zestig opgeteld, en men kan dit getal veilig verdubbelen. De inhoud echter van bijna al die geschriften, voor zoo ver zij oorspronkelijk en niet uit het Arabisch vertaald zijn (de eerste toch kunnen hier alleen in aanmerking komen), draagt nog geheel het kenmerk van het ruwe en weinig beschaafde in denkbelden, zoo wel als in zeden, waarin dit volk voormaals verkeerde. Met uitzondering van maar zeer weinige, bevatten zij over het algemeen beuzelachtige vertelsels, smakeloos verziende verhalen, woeste tafereelen van gevoerde oorlogen, of fabelachtige overleveringen uit het Hindoesche Godenstelsel, aan hetwelk de Maleijers, even als alle andere volken van dezen Archipel, voor de verspreiding van het Islamismus onder hen, schijnen toegedaan te zijn geweest. De beoefening der Maleische letterkunde heeft, voor zoo ver dezelve niet uit het Perzisch of Arabisch ontleend is, alzoo geene andere nuttigheid voor den Europeër, dan dat zij hem bekend maakt met de aloude geschiedenis en de godsdienstige denkbelden van dit in vele opzichten zeer merkwaardig volk, en vooral ook dat zij hem uit de echte bronnen eene taal doet leeren, die niet alleen sierlijk en allerwelluidendst, maar bovendien voor elken Europeeschen bewoner van deze gewesten schier onmisbaar is.

Onder al die voortbrengselen van een nog niet ontwikkeld en nog ongeoeffend verstand, munt het geschrift uit hetwelk ik hier, in een

Ne-

Nederlandsch gewaad getooid, den lezer aanbied, en dat, den naam voerende van *Kroon aller Koningen* (hoewel de *Lusthof der Koningen* het op zijde streeft) in waarheid wel den eertitel van *Kroon der Maleische handschriften* mag dragen. Van welke zijde men hetzelfde beschouwe, het zij ten aanzien van zuiverheid en keurigheid van taal, het zij ten opzichte van netheid en sierlijkheid van bewerking of verhevenheid van doel, het munt boven de andere geschriften, als het licht boven de schaduw, uit.

Het *oogmerk*, waarmede de schrijver dit werk heeft opgesteld, zal ik niet behoeven te ontvouwen, daar zulks door hemzelve keuriglijk in zijne voorrede is gedaan. Hij wil namelijk zijn werk aan alle vorsten, hoofden des volks, ambtenaren en ondergeschikten, doen strekken tot een rigtsnoer van hun gedrag in hunne wederkerige betrekkingen, en haalt daarbij lofwaardige voorbeelden uit de geschiedenis of uit de overlevering aan.

Over den *naam* van het werk zal ik mede niet spreken, ten einde den schrijver niet vooruit te loopen; de *plaats* waar, en het *jaar* in welk dit boek geschreven werd, zal men in de aantekeningen kunnen vinden.

Bocharie, de naam des schrijvers, zou volgens het gevoelen van kundige Maleijers een eernaam zijn, die aan zeer geleerde en schranderre schrijvers in vroeger tijden gegeven werd, hetgeen misschien niet onaannemelijk voorkomt, daar, in een oud-Arabischen tongval, *BOCHAR* *wijsheid* en ook *geleerd* beteekent.

Ik zou overigens, wat aangaat den *stijl* van het werk, dien ik gerustelijk als in zijne soort *voortreffelijk* durf aanbevelen, mijn eigen gunstig oordeel alleen voorzeker niet vertrouwen, zoo niet alle bevoegde regters, die door uitgebreide kennis in de Maleische taal in staat waren om daarover te oordeelen, en van welke ik alleen den beroemden *Valentijn* en *Werndlij*, een der beroemde vertalers van de H. Schrift in die taal, zal noemen, daarin overeen kwamen, dat dit werk, onder alle Maleische geschriften, meest geschikt is om tot eene zuivere kennis van den geest en waren aard der Maleische taal te leiden, en dat iemand, die dezelve grondig wenscht te leeren, niets beter doen kan dan hetzelfde lezen, herlezen en zich geheel eigen maken. Wel is waar,
de

de stijl van dit werk heeft nog niet die rondheid, klaarheid, sierlijkheid en volledigheid, die wij in goede Europese geschriften aantreffen; doch men verlieze niet uit het oog dat hetzelfde op Oosterschen bodem en onder eene nog weinig beschaafde natie is ontsproten. Hetzelve is althans, ten aanzien van den stijl, niet alleen het uitnemendste voortbrengsel der Maleische letterkunde (hetgeen op zich zelf misschien nog weinig zou beteekenen), maar ik durf zelfs beweren dat, onder de latere geschriften der Aziatische volkeren, de Arabieren zelfs niet uitgesloten, aan wier geschriften men toch eenen beschaafden stijl niet zal ontzeggen, er weinig zullen gevonden worden, die daarin het tegenwoordig werk overtreffen. De taal, die in dit werk gebezigd wordt, is volmaakt zuiver en behoort tot de bloeiendste tijden van het Maleische rijk, gelijk dezelve toen gesproken werd aan de vorstelijke hoven van Djohor en Malakka, en misschien nog gebezigd wordt in het rijk van Menangkabau. Daar komen wel verscheidene aanhalingen uit Arabische en zelfs uit Perzische schrijvers, en vooral uit den Korân, in voor; maar, om niet te zeggen dat dit juist in de Maleische geschriften voor een bewijs gehouden wordt van sierlijkheid en bevalligheid van stijl en van uitgebreide belezenheid van den schrijver, zoo wordt ook de Maleische vertaling onmiddelijk bij die vreemde aanhalingen gevocgd, opdat niemand in verlegenheid zoude komen. De stijl is voorts klaar en duidelijk; dezelve heeft niet die overmatige korthed en gedrongenheid, welke in sommige Maleische geschriften worden aangetroffen, en die het somtijds moeilijk maken den waren zin des schrijvers te ontdekken (zoo als men dat opmerkt in het werk genaamd *Hhikajat Isma Jatiem*, waarover ik eene verhandeling in het tiende deel van de werken van het Bataviaasch Genootschap van kunsten en wetenschappen heb geleverd): doch ook is, aan den anderen kant, de stijl niet zoo vervelend, wijdloopig en in gedurige herhalingen vervallende, als die van andere geschriften in de Maleische taal. Neen! den juisten middelweg tusschen die twee uitersten houdende, heeft de stijl van het tegenwoordig werk alleen en juist die uitgebreidheid, welke noodig is om de meening des schrijvers te doen begrijpen. Dezelve klimt nu en dan zelfs tot het verhevene

rene, en onderscheidt zich door die sierlijkheid en bevalligheid, welke vooral in het oosten gezocht zijn. De tekst vloeit over van vergelijkingen en figuurlijke spreekwijzen, die zekerlijk niet altijd even naauwkeurig en treffend, maar toch altijd volkomen in den smaak van *Maleische* lezers zijn gekozen. De schrijver houdt ook veel van allerlei woordspelingen, die het best in den oorspronkelijken tekst gevoeld worden, doch bij eene vertaling noodzakelijk verliezen. Daarenboven wordt de stijl gedurig op eene aangename wijs afgewisseld, en de aandacht verlevendigd, door gedichten van onderscheiden inhoud, het zij van eigen maaksel, of van anderen ontleend, en door vertelsels, of, gelijk wij zouden zeggen, *anecdotes*, getrokken uit de geschiedenis of overleveringen. Eindelijk heerscht er in dit werk eene in Maleische geschriften zeldzame orde, die zich overal volkomen staande houdt, en de waarde van dit geschrift ongemeen verhoogt. Ik meen dus niet te veel gezegd te hebben met den stijl van dit geschrift in zijne soort *voortreffelijk* te noemen.

Mijn oogmerk met het uitgeven van dit werk is eensdeels om het zelve der vergetelheid te ontrukken, daar het te vreezen zou zijn dat er, door de onnaauwkeurigheid der tegenwoordige overschrijvers van inlandsche handschriften, weldra geen zuiver exemplaar van hetzelfde meer zou worden aangetroffen, terwijl de vroegere langzamerhand verloren zouden gaan of onleesbaar worden, — en in zoo verre meen ik den Maleijer zelve eenen goeden dienst te bewijzen, dewijl zijn kostbaarst werk algemeen wordt en nog eeuwen kan duren, — ten andere ook, om de Europeërs hierdoor in eene geschikte gelegenheid te stellen om, zoo wel de schoonheden eener alhier onmisbare taal, als de denkbeelden, zeden en Godsdienstige instellingen der ons omringende volken, meer en meer te leeren kennen. Deze natien toch werden reeds voor onheugelijke tijden met verschillende volksstammen in aanraking gebragt, welke hunne karavanen tot aan den Indus zonden, en zij beoefenden alzoo sedert vele eeuwen de talen der Perzianen, Arabieren en anderen. Het zou alzoo eene dwaling zijn te willen beweren, dat de Arabische letterkunde eerst bij de Maleijers haren invloed heeft uitgeoefend.

send toen zij het Mahomedaansch geloof hebben omhelsd; dit denkbeeld, alhoewel tot heden bij vele beoefenaren der Oostersche talen veld gewonnen hebbende, kan thans niet langer staande worden gehouden, dewijl de geschiedenis van Alexander den Grooten, welke het mij na groote moeite gelukt is, in het Maleisch beschreven, meester te worden, het tegendeel daarvan te duidelijk aantoonst.

Bij zijnen optogt naar Indië vergezelden hem reeds vele geleerden, wier getal door zijne overwinningen dagelijks aangroeide, en wier kunde nog heden onder de belezene Maleijers hooggeschat en geëerbiedigd wordt. Reeds voor de komst van Alexander in Indië, zegt de schrijver van zijne geschiedenis, kenden de bewoners aldaar de Perzische en Arabische talen, die zij door den omgang met de Perzianen en Arabieren, welke hunne koopwaren te land en ter zee tot aan de boorden van den Ganges bragten, geleerd hadden. De kundige *Baloemsasa*, *Haidl* en anderen, welke den overwinnaar verzelden, in aanraking met de Brahmannen gebragt, droegen veel tot de verspreiding der bovenwindsche talen en geschriften toe, en nog heden leest men met genoeg de allezins diepzinnige vragen en antwoorden dier beoefenaren der wetenschappen. Vele Arabische en Perzische geschriften bleven dan ook in Indië achter, of werden door ijverige oosterlingen naauwkeurig overgeschreven, en thans, na het verval van het Maleische rijk, waardoor zeker de doodsteek aan de wetenschappen in hetzelfde gegeven werd, staat men nog verbaasd over de belangrijke geschriften welke men bij de alom verstrooide Maleijers aantreft. De geschriften over de sterrekunde, rekenkunde, gelaatkunde, geneeskunst, en vele andere, uit vreemde talen ontleend, bekleeden daaronder den eersten rang, en dragen de overtuigendste blijken dat de letterkunde onder de Maleijers eenmaal een veel hooger trap van volmaaktheid heeft bereikt gehad, dan men thans, op het zien van dat volk, zou durven vermoeden.

Zoo wel op Sumatra, dat door Alexander schijnt bezocht te zijn geworden, als op de vaste kust van Indië, waar zich de Maleijers na hunne verhuizing vestigden, werden de geschriften, waarvan de geleerde overwinnaars mededeeling gedaan hadden, als kleinnoden voor hen be-
waard

waard, en nog thans vindt men de sierlijkste handschriften, met schitterende vergulde letters, niet zelden in damasten of satijnen omkleedsels, met goud doorweven, bij hunne schriftgeleerden bewaard. Hoeveel nu de Maleische taal in rijkheid, zachtvloeiendheid en sierlijkheid, door de komst van Alexander in Indië, gewonnen hebbe, is moeilijk te bepalen; doch de oudste handschriften der Maleijers zijn op verre na de schoonste en krachtigste, en hieruit zou men de natuurlijke gevolgtrekking kunnen afleiden, dat, door de aanraking met de Arabische en Perzische volkeren, de Maleijers veel in beschaving hebben gewonnen; doch dat zij, door het verval van den handel met die natien, welke door de komst van de Europeërs in deze gewesten verdrongen zijn, in het vak van letterkunde en fraaie wetenschappen eene aanmerkelijke verachtering ondergaan hebben. Het is dus niet alleen te veronderstellen, maar zelfs zeer waarschijnlijk, dat de Maleijer, die schrander van aard is, bij eene behoorlijke ontwikkeling spoedig in beschaving zou toenemen. —

Zijne Excellentie de Kommissaris Generaal en de Regering over Nederlandsch Indië, mij bij de besluiten van den 17 juni j. n° 17 en van den 24 juni n° 7 toegestaan hebbende dit werk ter landsdrukkerij alhier te doen drukken, gelieven deze mijne vertaling als eene poging te beschouwen om aan de heilzame bedoeling van de resolutie van den 25 maart 1819 n° 3 (Staatsblad n° 34), waarbij de uitbreiding der kennis van Inlandsche talen krachtdadig wordt aanbevolen, te beantwoorden; terwijl ik, voor de medewerking in deze, steeds trachten zal mijne eerbiedige dankbaarheid te betuigen.

De waarde mijner vertaling te beoordeelen laat ik over aan het letterminnend publiek, dat te zeer de moeilijkheid van deze taak zal erkennen, dan dat ik niet op eene toegevende beoordeeling van hetzelfde zou mogen rekenen.

Tot vervaardiging van dit werk heb ik vijf exemplaren van het handschrift onderling vergeleken, ten einde den tekst zoo zuiver als mogelijk te leveren. Onder dezelve muntte er door sierlijkheid, juistheid en duidelijkheid een uit, het welk ik verschuldigd ben aan den Heer *D. Lenting*, predikant te Batavia, die van zijne reizen door den Indischen

schen Archipel zeer veel wetenschappelijk voordeel getrokken heeft, zoodat hij in kennis van de taal, zeden en gewoonten der Maleijers, met den kundigsten in dit vak, kan wedijveren.

Ten slotte is het mij een aangename pligt, mijne dankbaarheid te betuigen aan al de inteekenaren in het algemeen, en aan de Heeren Residenten in het bijzonder, die door de moeite, welke zij zich wel hebben gelieven te getroosten om mijne bedoeling bevorderlijk te zijn, de uitgaaf van dit werk zoo bijzonder bespoedigd hebben.

Batavia, den 2 November 1827.

DE VERTALER.

LIJST DER INTEEKENAREN.

- Zijne Excellentie de Burggraaf LEONARD DU BUS DE GISIGNIES ,
*Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw ,
Gouverneur van Zuid-Brabant , Lid der Ridderschap van
West-Vlaanderen , Kommissaris Generaal over Nederlandsch
Indië , twee Exemplaren.*
- Zijne Excellentie HENDRIK MERKUS DE KOCK , *Kommandeur der
Militaire Willems-Orde , Luitenant Generaal , Luitenant
Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië , mitsgaders
Opperbevelhebber van Zijner Majesteits Land- en Zeemagt
beoosten de Kaap de Goede Hoop , vijf Exemplaren.*
- Zijne Excellentie J. VAN GEEN , *Ridder der derde klasse van de
Militaire Willems-Orde , Officier van de Koninklijke Fran-
sche Orde van het Legioen van Eer , Luitenant Gene-
raal , een Exemplaar.*
- P. T. CHASSÉ , *Ridder der Orde van den Nederlandschen
Leeuw , waarnemend Luitenant Gouverneur Generaal , Raad
van Nederlandsch Indië , een exemplaar.*
- Jonkh. J. J. MELVILL VAN CARNBÉE , *Ridder der Militaire Wil-
lems-Orde , Schout-by-Nacht , Raad van Nederlandsch
Indië , een Exemplaar.*
- J. C. GOLDMAN , *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw ,
Raad van Nederlandsch Indië , een Exemplaar.*
- Mr. I. BOUSQUET , *waarnemend Raad van Nederlandsch Indië ,
Algemeene Secretaris , een Exemplaar.*
- Mr. H. W. MUNTINGHE , *Ridder der Orde van den Nederland-
schen Leeuw , oud-Raad van Nederlandsch Indie , twee
Exemplaren.*

Inlandsche Vorsten.

- SRIE PADOEKA SULTAN SJEID SJARIF OTZMAN, *regerend Vorst te Pontianak*, een Exemplaar.
- SRIE PADOEKA SULTAN MOHAMAD ALIE TSAFIE OEDIN, *regerend Vorst te Sambas*, een Exemplaar.
- SRIE PADOEKA SULTAN KHAJAM OEDIN, *regerend Vorst te Boeton*, 1 exempl.
- JANG DI PERTOEWAN MOEDA RADJA DJAFAR, *Onder-Koning te Riouw*, drie Exemplaren.
- SRIE PADOEKA SULTAN PAKOE NATA NINGRAT, *regerend Vorst te Sumanap*, zeven Exemplaren.
- GOESTI KANDJENG PANUMBAHAN BOEMI NOTO *te Sjerakarta*, een Exemplaar.
- KANDJENG PANGERANG HARIQ BOLQ RODJQ, *te Soerakarta*, een Exemplaar.
- PADOEKA KASOEMA ADININGRAT, *Vorst te Landak*, een exempl.
- PADOEKA PANGERAN BOEPÂTI PANUMBÂHAN, *Vorst te Palembang*, een exempl.

B A N T A M.

- Abrahamsz, F.* 1e kommies, 1 exempl.
- Aria Asta di Laga*, kassier, 1 exempl.
- Aria Oetama di Kara*, demang, 1 exempl.
- Aria Asta Pati*, demang, 1 exempl.
- Bois, J. A. du* assistent resident, 1 exempl.
- Boshouwer*, opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
- Crone, T. W.* agent van de factorij der nedel. handelmaatschappij, 1 exempl.
- Francis, M.* assistent resident, 1 exempl.
- Kloprogge, J. W.* burger, 1 exempl.
- Kocha*, kommies, 1 exempl.
- Melverda, A. de* resident, 1 exempl.
- Mohhd. Basjaran*, cipier, 1 exempl.
- Ngabehi Djajja Negara*, patih., 1 exempl.

Pan-

- Pangeran Sena Djajit*, regent, 1 exempl.
Radin Sedja di Nata, jaksa, 1 exempl.
Radin Adipatti Djajit Kasoemos Ningrat, regent, 1 exempl.
Romswinckel, N. C. C. secretaris, 1 exempl.
Ruitenbach, A. J. assistent resident, 1 exempl.
Spanoghe, J. B. idem, 1 exempl.
Tiedeman, J. J. opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.

B A T A V I A.

- Abdul Madjiet Bodjeng*, kommandant, 1 exempl.
Abdul Chalik Djaman, idem, 1 exempl.
Abdul Khadir Hakhiem, idem, 1 exempl.
Abdul Moiez Mohd. Thabrie, klerk, 1 exempl.
Abdul Rahiem Bin Djapar, luitenant, 1 exempl.
Ahmad Zien, luitenant, 1 exempl.
Ahmad Wieriejo Wiedjojo, klerk, 1 exempl.
Athliemoedien Tamien Doseol, kommandant, 1 exempl.
Baud, G. L. 1e kommies, 1 exempl.
Bahhram Baris, kommandant, 1 exempl.
Batsriem, 1 exempl.
Berkel, W. D. van hoofdboekhouder, 1 exempl.
Beth, G. H. 1e kommies, 1 exempl.
Beusechem, J. M. van lid van den raad van justitie en ommegeande regter, 1 exempl.
Bik, J. A. assistent resident, 1 exempl.
Bik, (F. Butin) hoofdkommies, 1 exempl.
Bischoff, J. A. onderwijzer, 1 exempl.
Blom, Mr. G. T. prokureur generaal, 1 exempl.
Blot, (F. de Chauvignij de) landeigenaar, 1 exempl.
Boesoek, 1 exempl.

- Boogaard, J. A. A.* 1e onderwijzer, 1 exempl.
Brink, (C. ten) koopman, 2 exempl.
Brouwer, W. majoor ingenieur, 1 exempl.
Buijskes, Mr. G. waarnemend president van het Hoog Geregts-hof, 1 exempl.
Cattenburch, (R. C. van) secretaris der residentie, 1 exempl.
Choewats Karta Djajja, 1 exempl.
Christin, H. 1e kómmies, 1 exempl.

Djabiedie, jaksa, 1 exempl.
Djiedien, luitenant, 1 exempl.
Doornik, F. H. hoofdkómmies, 1 exempl.
Droop, F. hoofdkómmies, 1 exempl.
Duijvené, E. tweede algemeene secretaris, 1 exempl.

Eijsinga, (S. Roorda van) predikant van de herv. gemeente, 1 exempl.

Fakier Mochd. Jubiedie, 1 exempl.
Feugen, M. H. W. confrontist der 1e klasse, 1 exempl.
Fisscher, J. F. van Overmeer pakhuismeester van Japan, 1 exempl.
Franquemont, L. von hoofdkómmies, 1 exempl.

Gevaerts, Mr. O. advokaat, 1 exempl.
Goes, P. H. van der 1e kómmies, 1 exempl.
Godin, kassier, 1 exempl.
Groot, J. P. Cornets de 1e klerk, 1 exempl.

Haan, D. de 1 exempl.
Hamza Abdul Rauf, kommandant, 1 exempl.
Hadji Zinal Abiedien, klerk, 1 exempl.
Helbach, D. F. H. lid der algemeene rekenkamer, 1 exempl.
Herwerden, J. D. van 1e klerk, 1 exempl.
Heukevlugt, L. landbouwer, 1 exempl.
Heijnis, K. notaris, 1 exempl.
Hofmeijr, J. H. assistent resident, 1 exempl.

Hd:-

Hogendorp, (G. S. IV. Grave van) Ridder van het Legioen van Eer, resident, kolonel kommandant der Bataviasche Schutterij, 1 exempl.

Holsman, G. J. Ridder van het Legion van Eer, generaal-majoor, 1 expl.

Hoogeveen, H. griffier bij het Hoog Geregts-hof, 1 exempl.

Humme, W. hoofdkommies, 1 exempl.

Imam Achmad Redjap, 1 exempl.

Jahlja Djoemaien, 1 exempl.

Joosten, M. onderwijzer, 1 exempl.

Kamoloedien Djaija Negara, kommandant, 1 exempl.

Keuchenius, W. A. koopman, 1 exempl.

Kock, A. de 2e luitenant, 1 exempl.

Kraaijenoord, H. van hoofdonderwijzer, 1 exempl.

Kruseman, J. directeur van 'slands middelen en domeinen, 2 exempl.

Lange, L. lid der algemeene rekenkamer, 1 exempl.

Lenting, D. predikant der hervormde gemeente, 1 exempl.

Liedermooij, D. T. 1e kommies, 1 exempl.

Linden, P. G. van der 1 exempl.

Loches, Mr. D. F. de lid van den raad van justitie, 1 exempl.

Lunel, 2e kommies, 1 exempl.

Lutjens, H. J. hoofdkommies, 1 exempl.

Martheze, M. C. 1e gezw. klerk bij het Hoog Geregts-hof, 1 exempl.

Medhurst, engelsche zendeling, 2 exempl.

Michiels, A. 1 exempl.

Mohhd. Tjing Saidullah, luitenant, 1 exempl.

Mohhd. Akhil Noe, luitenant, 1 exempl.

Mohhd. Haliel, luitenant. 1 exempl.

Mohhd. Soleyman, klerk, 1 exempl.

Mohhd. Tompel, majoor, 1 exempl.

Mohhd. Aminoedien, klerk, 1 exempl.

Mohhd. Tamien Dossol, wijkmeester, 1 exempl.

Mohhd. Seilan, idem, 1 exempl.

Mohhd.

- Mohhd. Camaroedien*, koopman, 1 exempl.
Mohhd. Poelana Abdul Rauf, 1 exempl.
Mohhd. Thasiem Bin Abdulla, priester, 1 exempl.
Mohhd. Rasidie, adjunct ceremoniemeester, 1 exempl.
Mohhd. Tjing Naim, kommandant, 1 exempl.
Mohhd. Kassiem Robien Toewago, kommandant. 1 exempl.
Mohhiedin, wijkmeester, 1 exempl.
Mohhie Mohd. Djiedar Ismael Soedjaja, luitenant, 1 exempl.
Mooijaart, G. 1e klerk, 1 exempl.
Mossel, J. M. S. 1e kommies, 1 exempl.
Mutter, H. schout, 1 exempl.

Nieman, J. E. hoofdkommies, 1 exempl.
Niepoort, R. van der 1 exempl.
Noordhoorn, J. 2e kommies, 1 exempl.
Njys, F. E. de hoofdkommies, 1 exempl.

Oesof, sergeant, 1 exempl.
Olijve, kapitein luitenant, 1 exempl.
Omar Thalif, ceremoniemeester, 1 exempl.
Oosthoek, 2e kommies, 1 exempl.
Overhand, P. J. 1e kommies, 1 exempl.

Peitsch, G. J. luiten. kolonel, chef van den geneeskundigen dienst
en inspecteur der vaccine, 1 exempl.
Raalten, van 1e klerk, 1 exempl.
Radin Pandjie Djajja Kasoema, 1 exempl.
Ram, A. J. L. president der factorij der nederl. handelmaatschappij,
1 exempl.
Ranga Otzman, 1 exempl.
Ranzow, Grave von voormalig resident van Riouw, 1 exempl.
Ratoe Bagoes Khasiem, 1 exempl.
Riemsdijk, W. H. van 2e kommies, 1 exempl.
Roberts, O. M. koopman, 1 exempl.
Roest, majoor, 1 exempl.
Ramswinckel, C. A. G. 1e kommies, 1 exempl.

Sack,

- Sack, H. J. H.* Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, president van de algemeene rekenkamer, 1 exempl.
- Schaap, J. D. G.* waarnem. plaatselijk maleisch translateur, 1 exempl.
- Schenk, C. J. A. W.* kapitein, 1 exempl.
- Schiff, S. D.* hoofdkommies, 1 exempl.
- Schmidt, W. von* 1e klerk, 1 exempl.
- Schreuder, J. M.* 1 kommies, 1 exempl.
- Seiler, lt.* kwartiermeester, 1 exempl.
- Sejdelkoon, J.* 1e kommies, 1 exempl.
- Sjahaboedien Moersil,* horologiemaker, 1 exempl.
- Sjarief Maroef,* 1 exempl.
- Slooten, J. van* ontvanger der ink. en uitg. regten, 1 exempl.
- Smissaert, H. A. C.* 1e klerk, 1 exempl.
- Smitt,* 1e kommies, 1 exempl.
- Sorbier, F.* hoofdkommies, 1 exempl.
- Spengler, F. H.* lid der factorij van de nederl. handelmaats. 1 exempl.
- Spiering, Mr. J. H.* president van den raad van justitie, 1 exempl.
- Stammier, P. J.* hoofdkommies, 1 exempl.
- Stierling, W. J.* 2e kommies 1 exempl.
- Stolte, A.* hoofd-kommies, 1 exempl.
- Taman,* 1 exempl.
- Teutem, Mr. T. van* lid van het Hoog Gerechtshof, 1 exempl.
- Thieme, E. G. T.* 1e kommies, 1 exempl.
- Thierbach,* 1e kommies, 1 exempl.
- Thilo, J. H. B. lt.* kolonel, 1 exempl.
- Tjing Mohd. Arham,* luitenant, 1 exempl.
- Tjing Djamoeloedien Wangsa Karta Negara,* 1 exempl.
- Marta Jaksa Widjoja,* 1 exempl.
- Tromp, J.* ingenieur der 1e klasse van de civiele gebouwen en werken, 1 exempl.
- Verploegh, Mr. G.* lid van het hoog gerechtshof, 1 exempl.
- Verstujs, P. W.* 2e kommies, 1 exempl.
- Vinne, J. van der* fiskaal bij den raad van justitie, 1 exempl.

Voor

Vinne, J. van der Voor het Bataviaasch Genootschap, 1 exempl.

Virieu de adj. secretaris der algemeene rekenkamer, 1 exempl.

Vlasblom, H. G. 2e kommies, 1 exempl.

Weerman, A. idem, 1 exempl.

Winter, A. kolonel, 1 exempl.

Ijseldijk W. M. van 1e kommies, 1 exempl.

Zimmerman, F. H. koopman, 1 exempl.

B U I T E N Z O R G.

Bois, du naturalist, 1 exempl.

Bus, Jonkh. Mr. L. H. du ambtenaar aan Z. Exc. den Kommissaris
Generaal toegevoegd, 1 exempl.

Bus, Jonkh. L. C. du kapitein bij de 18de afd. nat. infanterie, dienst-
doende bij Z. Exc. den Kommissaris Generaal, 1 exempl.

D'Anethan, Jonkh. A. H. ambtenaar aan Z. Exc. den Kommissaris
Generaal toegevoegd, 1 exempl.

Hogendorp, Mr. W. Grave van referendaris bij den Raad van State, amb-
tenaar aan Z. Exc. den Kommissaris Generaal toegevoegd, 1 exempl.

Jaegher, E. de ambtenaar aan Z. Exc. den Kommissaris Generaal toe-
gevoegd, 1 exempl.

Kockers, J. 2e kommies op het bureau van Z. Exc. den Kommissaris
Generaal, 1 exempl.

Kollman, med. doct. chir. majoor, 1 exempl.

Launij, L. assistent resident, 1 exempl.

Maire, C. le kommies, 1 exempl.

Poll, Jonkh. Mr. H. M. van de kommies van staat bij den Raad van
State, ambtenaar aan Z. Exc. den Kommissaris Generaal toegevoegd,
1 exempl.

Prins,

Prins, J. 20 kommies op het bureau van Z. Exc. den Kommissaris
Generaal, 1 exempl.

Sequeira, 10 kommies gedetacheerd bij het bureau van Z. Exc. den
Kommissaris Generaal, 1 exempl.

Serière, G. de predikant der hervormde gemeente, 1 exempl.

Waal, J. H. de hoofdkommies belast met de directie van het bu-
reau van Z. Exc. den Kommissaris Generaal, 1 exempl.

PREANGER REGENTSCHAPPEN.

Buiten, C. van 10 kommies, 1 exempl.

Buij, H. du secretaris, 1 exempl.

Clerq, P. le resident, 1 exempl.

Damoen Ningrat, arija pepatih, 1 exempl.

Ermatinger, J. R. oud-inspecteur der koffijkultuur, 1 exempl.

Fischer, B. T. W. inspecteur der koffijkultuur, 1 exempl.

Johan, klerk, 1 exempl.

Kasoema Adi Nata, pangeran en regent, 1 exempl.

Kent, W. assistent inspecteur der koffijkultuur, 1 exempl.

Kessinger . von idem, 1 exempl.

Nata Ningrat, arija, 1 exempl.

Nata di Redjo, 1 exempl.

Nata Negara, kapala paséban, 1 exempl.

Prawira di Redja, regent, 2 exempl.

Radin Joeda Negara, pepatih. 7 exempl.

Radin Demang Wiera Negara, demang, 1 exempl.

Radja Gedong, kandøeroean, 2 exempl.

Soema Negara, tommongong, 2 exempl.

*

Soe-

Soerieja Laga, adipati, 1 exempl.

Theunissen, E. pakhuismeester, 1 exempl.

Thilo, W. assistent inspecteur der koffijcultuur, 1 exempl.

Tommongong te Soeka Poera, 1 exempl.

Wangsa Korsoemo, tommongong, 1 exempl.

Wiera Negara, tjoetak, 1 exempl.

C H E R I B O N .

Boogaart, B. W. van den klerk, 1 exempl.

Bousquet, R. de *Filliettaz* secretaris, 1 exempl.

Braam, A. ambtenaar, 1 exempl.

Buijn, J. A. partikulier, 1 exempl.

Denda Negara, regent, 2 exempl.

Dockum, F. B. van partikulier, 1 exempl.

Hartsinck, F. D. klerk, 1 exempl.

Heeger, P. A. 1e kommissie, 1 exempl.

Iinken, W. klerk, 1 exempl.

Kerta Adiningrat, regent, 1 exempl.

Sluijs, J. *Kortenbout van der* assistent resident, 1 exempl.

Sluijs, J. van der plaatselijke heelmeester, 1 exempl.

Veen, A. P. van der klerk, 1 exempl.

Wijngaarden, W. G. van pakhuismeester, 1 exempl.

T A G A L .

Poel, P. van der resident, 1 exempl.

Varkevisser, D. A. opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.

Verschuur, secretaris, 1 exempl.

PEKALONGAN.

- Antonijesz, Th.* 1e kommiss, 1 exempl.
- Boers, J. W.* secretaris, 1 exempl.
- Boucher, F.* opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
- Daendels, A. D.* idem, 1 exempl.
- Djojo Diredjo,* demang, 1 exempl.
- Holmberg de Beckfeldt, O.* resident, 1 exempl.
- Hastro Mieroedo,* demang, 1 exempl.
- Houtman, H. B.* chirurgijn der 2e klasse, 1 exempl.
- Karto Dirdio,* demang, 1 exempl.
- Kromo Widjojo,* demang, 1 exempl.
- Mangko Diwirjo,* demang, 1 exempl.
- Mohhammad Jahhja,* penghoeloe, 1 exempl.
- Noto Diredjo,* patih, 1 exempl.
- Noto Diwirio,* kollekteur, 1 exempl.
- Prawirto Diwiro,* demang, 1 exempl.
- Romo Koesoemo,* jaksa, 1 exempl.
- Ronggo Soero Prijo,* kollekteur, 1 exempl.
- Scharff, J. C.* opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
- Seid Abdul Rachman Attas,* koopman, 1 exempl.
- Setjo Darono,* patih, 1 exempl.
- Radin Adipati,* 1 exempl.
- Soeroe Adi Ningrat,* regent, 1 exempl.
- Soero di Redjo,* demang, 1 exempl.
- Soemo Winoto,* idem, 1 exempl.
- Soero Digidjojo,* fiskaal, 1 exempl.
- Terto Diwirjo,* demang, 1 exempl.
- Tjitro Koesoemoe,* kollekteur, 1 exempl.

Valck,

- Valck, J. C.* opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Radin Adipati, 1 exempl.
Wiryo di Negoro, regent, 1 exempl.

S A M A R A N G.

- Brands, H. A.* hoofdonderwijzer, 1 exempl.
Dikkens, H. 2e onderwijzer, 1 exempl.
Ossenbruggen, P. D. van 2e kommissie, 1 exempl.
Schoonheid, J. F. C. idem, 1 exempl.

S O E R A K A R T A.

- Geriké*, taalminnaar, 2 exempl.
Groot, D. Cornets de secretaris, 2 exempl.
Kops, C. burger, 1 exempl.
Mac Gillavrij, H. resident, 1 exempl.
Wever, J. A. burger, 1 exempl.
Winter, translateur in de javaansche taal, 1 exempl.

D J O C J O K A R T A.

- Baud, G. A.* secretaris, 1 exempl.
Bogaard, J. C. ambtenaar, 1 exempl.
Hardij, A. ambtenaar, 1 exempl.
Hulstein, van kapitein 1 bat. 19 afd. Inf. 1 exempl.
Pabst, P. H. Baron van Lawick van ridder der orde van den
 Nederlandschen Leeuw, resident, 1 exempl.

K A D O E.

- Harija di Ningrat*, boepati, 1 exempl.
Groll, P. H. Breton van secretaris, 1 exempl.

Leurs,

- Leurs, F. J.* opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Persijn J. opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Stralendorff, F. J. van idem, 1 exempl.
Valck, F. G. resident, 1 exempl.

J A P A R A E N J O A N A.

- Bauno, G.* gepens. kapitein, 1 exempl.
Behman, J. E. gepens. kapitein, 1 exempl.
Frederiksz, opziener der bosschen, 1 exempl.
Servatius, G. P. opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Stockbroo J. assistent resident, 1 exempl.
Tremio, P. E. opziener der bosschen, 1 exempl.
Winckelman, A. J. C. von secretaris, 1 exempl.

R E M B A N G.

- Bloemers, J. W.* opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Capré, P. J. zoutverkooper, 1 exempl.
Mente, J. zoutpakhuismeester, 1 exempl.
Meijer, D. T. assistent resident, 1 exempl.
Nooi, J. 1 exempl.
Persijn. C. opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Roux, H. le secretaris, 1 exempl.
Servatius, W. N. resident, 1 exempl.

S O E R A B A I J A E N G R I S S É.

- Benoit, J. B.* assistent resident, 2 exempl.
Djojo di Rono, patih. policie, 1 exempl.
Djojo Reudjo, wadono patoembakan, 1 exempl.
Fontein, Mr. G. raad van het Hoog Geregts-hof, waarnemend president
 bij den raad van justitie te Soerabaja, 1 exempl.

Har-

- Hardjo Dirdjo*, bekel, 1 exempl.
Hastro di Wirijo, bekel, 1 exempl.
Honggo Djojo, fiskaal, 1 exempl.
Kiaai Adipatti Hardjo Hadi Negoro, regent, 1 exempl.
Kiaai Tommongong Broto Adi Negoro, regent, 1 exempl.
Kiaai Tommongong Notto Adi Negoro, onderkollékteur, 1 exempl.
Kromo Dirdjo, 1 exempl.
Landouw, D. gezw. tolk bij den raad van justitie, 1 exempl.
Jassassie, de kapit. bij het 1e bat. 20e afd., 1 exempl.
Lucassen, T. onderinspecteur, 1 exempl.
Marto Negoro, patih. politie, 1 exempl.
Ngabehi Djojo di Poero, weudono, 1 exempl.
Ngabehi Joedo di Rono, onderkollékteur, 1 exempl.
Ngabehie Joedo die Poero, weudono, 1 exempl.
Oewey Hoklie, sineesche handelaar, 1 exempl.
Osten, J. B. lt. kolonel der artillerie, 1 exempl.
Palm, W. A. griffier bij den raad van justitie, 1 exempl.
Pangeran Seid Hhasan Il-Habassie, afgezant van het Nederl. Gouvernement bij inlandsche hoven, 1 exempl.
Poero Agama, penghoeloe, 1 exempl.
Prawiro Hadi Negoro, tommongong, 1 exempl.
Radin Adipattih. Soero Adi Ningrat, regent, 1 exempl.
Radin Tommongong Rijo Pameugat Sarie, lid van den landraad, 1 exempl.
R. A. Poeroe, weudono, 1 exempl.
Radin Pandji Soero Noto, patih. politie, 1 exempl.
R. P. Tjondro Koesoemo, onderkollékteur, 2 exempl.
Rekso Adi Negoro, onderkollékteur, 1 exempl.
Ruempol, H. J. predikant bij de hervormde gemeente, 2 exempl.
Soemo di Wirijo, landeigenaar, 1 exempl.
Soero di Poero, weudono, 1 exempl.
Soero di Romo, weudono, 1 exempl.

Ter-

- Terto Derdjo*, handelaar, 1 exempl.
Thijssen, A. roomsch katholiek pastoor, 1 exempl.
Wardenaar, kollekteur, 1 exempl.
Widjo, jaksa, 1 exempl.
Wirjo Dirdjo, bekel, 1 exempl.
Ijsveldijk, J. H. van lid bij den raad van justitie, 1 exempl.
Zwart, D. 1e gezworen exploitateur bij denzelven, 1 exempl.

B E Z O E K I E.

- Borwater, J. C. G.* secretaris, 1 exempl.
Dickeimans, J. W. waarnem. assistent resident, 1 exempl.
Oppen, M. M. van opziener der landelijke inkomsten, 1 exempl.
Smulders, F. H. resident, 1 exempl.

B A N J O E W A N G I E.

- Mas Astra Goena*, klerk, 1 exempl.
Radin Ingabchi Soero di Wirjo, distrikts-hoofd, 1 exempl.
Scholten G. F. onderwijzer, 1 exempl.

M A D U R A E N S U M A N A P A.

- Fransz, E.* burger, 1 exempl.
Hardij, F. E. resident, 2 exempl.
Hario Koesoemo, 1 exempl.
Kerto Bongso, 1 exempl.
M. K. Koesoemo, radin adipatti, 1 exempl.
Mulder, J. plaatselijke heelmeeester, 1 exempl.
Radin Pandjie Pringgo Koesoemo, ambtenaar, 1 exempl.
Zenal Abidien, panghoeloe, 1 exempl.

R I O U W.

- Bussingh, L. Conradi* elève voor de inl. talen, 1 exempl.
Elout, J. P. C. Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw,
 Ridder der Militaire Willems-Orde, resident en militaire kom-
 mandant, 1 exempl.

P A L E M B A N G.

Donker, D. assistent resident, 1 exempl.

Fisher, D. klerk, 1 exempl.

Kemas Temongong Kota Negara, mantrie, 1 exempl.

Kerangga Laksana Djaja, mantrie, 1 exempl.

Keijer, J. G. ontvanger der ink. en uitg. regten, 1 exempl.

Maas, kommies en boekhouder, 1 exempl.

Ngabehi Parnanala, kliewon, 1 exempl.

Ondaatje, A. M. E. secretaris en fiskaal, 1 exempl.

Padoeka Pangeran Adipatti, 1 exempl.

Pangeran Kromo Widjojo, rijksbestierder, 1 exempl.

Radin Zinoedin, 1 exempl.

Radin Abdul Rachman, 2 exempl.

Row, A. klerk, 1 exempl.

Rijk, 1e luitenant bij de pioniers, 1 exempl.

Son, H. van resident, 1 exempl.

Tomongong Karta Mangolo, kapala politie, 1 exempl.

Tomongong Astro Mangolo, ambtenaar, 1 exempl.

Tomongong Puspa di Nata, divisiehoofd, 1 exempl.

Tomongong Joeda Widjojo, divisiehoofd, 1 exempl.

B O R N E O.

P O N T I A N A K.

Gronovius, resident, 1 exempl.

Hadjie Abdul Rahman, hoofd der Maleijers, 1 exempl.

Hadjie Moeda Bin Kesoki Joesoef, handelaar, 1 exempl.

Pangeran Sjarief Aboe Bakar, 1 exempl.

Pangeran Bandahara, 1 exempl.

B A N-

B A N J E R M A S S I N G.

Distree, 2e luitenant bij de infanterie, 1 exempl.

Groot, H. van Rijk de hoofdkommissie, 1 exempl.

Halewijn, M. H. resident, 4 exempl.

Meeuwssen, E. chirurgijn-majoor, 1 exempl.

Schilderman, J. G. 1e klerk, 1 exempl.

Velden, J. van den kapitein der infanterie, 1 exempl.

Walter, F. G. klerk, 1 exempl.

Wijsch, L. 1e luitenant, civiel gezaghebber te Becompaj, 1 exempl.

S A M B A S.

Intjie Kamat, schrijver, 1 exempl.

Oiang Kaja Arma di Radja, 1 exempl.

Pangeran Tomongong, 1 exempl.

Pangerang Bandahara, 1 exempl.

Wouden, S. van der kollekteur, 1 exempl.

S I A M.

Koen Witjit Wati, afgezant bij het Nederl. Ind. Gouvernem. 1 exempl.

B E N K O E L E N.

Amir, M. klerk, 1 exempl.

Cyré, W. luitenant bij de artillerie, 1 exempl.

Grol, de Nijs van ambtenaar, 1 exempl.

Orang Kaja Tambah Toewah, jaksa, 1 exempl.

A M B O I N A.

Merkus, Mr. P. Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Gouverneur der Moluksche eilanden, 2 exempl.

REGISTER

DER

HOOFDSTUKKEN.

1ste	HOOFDSTUK	OP	BLADZ.	9.
2de	• • • «	• • • «	• «	29.
3de	• • • «	• • • «	• «	54.
4de	• • • «	• • • «	• «	41.
5de	• • • «	• • • «	• «	45.
6de	• • • «	• • • «	• «	66.
7de	• • • «	• • • «	• «	73.
8de	• • • «	• • • «	• «	95.
9de	• • • «	• • • «	• «	105.
10de	• • • «	• • • «	• «	113.
11de	• • • «	• • • «	• «	145.
12de	• • • «	• • • «	• «	146.
13de	• • • «	• • • «	• «	150.
14de	• • • «	• • • «	• «	160.
15de	• • • «	• • • «	• «	162.
16de	• • • «	• • • «	• «	169.
17de	• • • «	• • • «	• «	177.
18de	• • • «	• • • «	• «	184.
19de	• • • «	• • • «	• «	189.
20ste	• • • «	• • • «	• «	193.
21ste	• • • «	• • • «	• «	201.
22ste	• • • «	• • • «	• «	203.
25ste	• • • «	• • • «	• «	214.
24ste	• • • «	• • • «	• «	219.

البلد الطيب يخرج نباته باذن ربه والذي خبث
لا يخرج الا نكد *

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَأَشْرِيكَ لَهُ فِي مَلِكِهِ وَلَا حَاكِمَ لِحُكْمِهِ لَهُ
 الْمَلِكُ وَلَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ بِحَاكِمِ الْحَاكِمِينَ * كَمَا قَالَ فِي كِتَابِهِ الْقَدِيمِ *
 قُلْ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمَلِكِ تَوَكَّلْ عَلَى الْمَلِكِ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعِ الْمَلِكَ مِمَّنْ تَشَاءُ
 وَتَعِزِّزْ مَنْ تَشَاءُ وَقُذِلْ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلِيُّ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ * تَوَلَّجَ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتَوَلَّجَ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتَخْرُجُ الْحَيَّ
 مِنَ الْمَيْتِ وَتَخْرُجُ الْمَيْتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَنْزِقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ *

اَرْتِينَ سِپَلِ تَوَجِ بِيكَ اللَّهُ جَوِ بَغِ تَبَادِ اَدِ دَالِمِ كِرْجَانِپِ اَيْتِ
 سَكُوْتِ بِيكِيْنِ دَانِ تَبَادِ اَدِ بَغِ مَغْهَكْمَكُنِ بِيكِي حَكْمِپِ اَيْتِ
 اَيِ جَوِ اَمَشُوْنِ كِرْجَانِ دَانِ اَيِ جَوِ اَمَشُوْنِ حَكْمِ سَدْرَغِ اَيَالِه
 بَغِ قَرْلِبِه بَجَقِ دَرِ قَدِ سَكِيْنِ حَاكِمِ سَقَرْتِ بَرَكَاتِ اَيِ دَالِمِ
 كِنَابِپِ بَغِ قَدِيْمِ كِتَاكُنِ اَوْلَهْمِ هِي اَللّهُ اَنْكُو جَوِ رَاچِ بَغِ اَمَشُوْنِ
 كِرْجَانِ اَكُنِ مِمْبِرِي كِرْجَانِ اَيْتِ دَرِ قَدِ بَارَغِ سِيَاقِ بَغِ كُوْكَهِنْدَاكِي
 دَانِ مَغْمَبِلِ كِرْجَانِ اَيْتِ دَرِ قَدِ بَارَغِ سِيَاقِ بَغِ كُوْكَهِنْدَاكِي دَانِ
 مَمْلِيَاكُنِ بَارَغِ سِيَاقِ بَغِ كُوْكَهِنْدَاكِي دَانِ مَغْمَهَاكُنِ بَارَغِ سِيَاقِ
 بَغِ كُوْكَهِنْدَاكِي قَدِ تَاثُنِ قَدْرَتْمِ جَوِ سِپَلِ كِبَجِيكُنِ جِهَوِ سَغْمَهِيپِ
 اَنْكُو جَوِ بَغِ اَمْتِ بَرَكَوَسِ اَتَسِ بَارَغِ مَسُوَاتِ دَانِ اَنْكُوْلِه جَوِ بَغِ
 مَمَاسْتَكُنِ مَالِمِ دَالِمِ سِيَبِغِ دَانِ بَغِ مَمَاسْتَكُنِ سِيَبِغِ دَالِمِ مَالِمِ دَانِ
 بَغِ

Corraai cap. III. vers. XXV.

IN DEN NAAM VAN GOD DEN ALLERBARMHARTIGSTEN
 ONTFERMER! *Alhamdoe 'Illahi 'lladzi lá sjarika lahoe fi
 moelkihi wala h'hákima 'lhhikoemili lahoe 'lmoelkoe walahoe
 'lhoekmoe wahoewa biahhkami 'lhhdkimin kamá khála fi kitábihi
 'lkhadimi khoeli 'lloemma málika' 'lmoelki touti 'lmoelka
 man ta sjáoe watanzioe 'lmoelka mimman tasjáoe wa tizoe man
 tasjáoe wa toedzilloe man tasjáoe bijadika 'lchaijroe innaka ala
 koelli sjáin khadier toelidsjoe 'llila fi 'nnahári wa toelidsjoe'
 'nnahára fi 'llaili wa toechridsjoe 'lhhaija mina 'lmajitti'
 wa toechridsjoe'l majita mina 'lhhaji wa tarzoekhoe man tasjáoe
 bighairi hhisábin; waarvan de zin is: « Alle lof zij gode, die gee-
 nen medegenoot heeft in zijn koningrijk, en er is niet één, die
 het oordeel velt zoo als Hij oordeelt. Hem is de heerschappij, en
 Hij bezit het oordeel, nademaal Hij wijzer is dan alle wijzen, gelijk
 Hij spreekt in zijn eeuwig boek:” zeg bij u zelve: « O God! Gij zijt
 de Koning, die de heerschappij bezit, om heerschappij te geven aan
 wien Gij wilt, en de heerschappij te ontnemen aan wien Gij wilt, en om
 met heerlijkheid te bekleeden dien Gij wilt, en om te vernederen dien
 Gij wilt. In de hand uwer voorzienigheid berusten alle zegeningen. Voor-
 waar! Gij zijt het, die alle magt hebt over alles! Gij zijt het, die den
 nacht doet ingaan in den dag en den dag doet ingaan in den nacht;*

بغ مغلوړکن بغ هیدنی در قد مات دان بغ مغلوړکن بغ مات در
قد هیدنی دان بغ ممبری رزقي اکن بارغ نیای بغ کو کهنداکي
دغن تیاد حسب اینت * شعر

الله تعالی جو بغ اس مک اس ای لاکې جرکواس مبنرې
لیهنله کواس ای جریکن ماس بغ سوچ در قد ماس مبنرې
جریکن ای سیکل بهاس پات ای بغ امثوب بهاس مبنرې
کتاب مانس در قد منیسن بغ ترمانس در قد راس مبنرې
ثجیله توهن اینت سفرت کات بخاري دغن فوج بیاس مبنرې

کمدین در قد اینت رحمت الله تعالی بغ تیاد جرکسداهنې اتس
فسوره بغ کسداهن سیکل نبی نامې محمد دان تیاد فسوره اینت
کمدین در قداپ دان تیاد در قد سیکل فسوره سورغ فون سماپ
سفرت جرکات توهنې قد قریپ د دالم مها ملي کنایې * قال
لله تعالی وما ارسلناک الا رحمة للعالمین * ازیپ تیاد جو کامي
مپورهکن دیکو ملاینکن اکن رحمت جو بکي ايس سکلین عالم
جرمول در قد ارت کات این واجب جو اتس سیکل بغ اسلام جهو ای
مغوچف شکر اکن توهن سرو سکلین عالم بغ د مکین مها ملي
فسورهپ سده منجریکن فغهور د اتس کامي جهو بغ کثجین
نماپ دان رحمت ادای * شعر

کثجین جوي نماپ لاکې رحمت اینت ادام یا مصطفي محمد
سیکل نبی بغ پات د دالم دنیا دان عقبام یا مصطفي محمد
دغن انکړه مولام کنل نعمت قیام کام یا مصطفي محمد
دان اتس قریي ادام ای منورتکن قدام یا مصطفي محمد
بخاري بغ همیام مپیت مالم سیغ نماپ یا مصطفي محمد
کمدین رحمت اتس صحابنې بغ قریات دغن محبتې
جهو بغ صدیق نماپ دان صدیق ادای
سفرت ککاسه الله تعالی کاسه کتاب

قال

en die den levenden doet voortkomen uit den dood en ook den dooden uit het leven; en dic het onderhoud geeft aan wien Gij wilt, zonder mate.”

G E D I C H T.

De hooge God alleen is eenig en zeer krachtig,
 Hij schept de tijden, die niet afhangt van den tijd,
 Hij schept de talen en is alle talen magtig,
 Zijn woord is zoeter dan de zoetste zoetigheid:
 Hem zij, zegt *Bocharie*, 't gebruikelijk lied gewijd.

Daarna rust de genade des allerhoogsten Gods, die geen einde heeft, op den laatsten Apostel van alle Profeten, wiens naam Mohammad is, en daar is geen Apostel later dan hij en van al de Apostelen is niemand hem gelijk, zoo als zijn heer aangaande zijne hoedanigheid zegt in zijn hoogwaardig boek. « *Khala 'llahoe tàðlawamàarsalnáka illá rahhmatin lilàalamina*, waarvan de zin is:” wij zenden U niet, ten zij uit barmhartigheid, tot de inwoners der aarde!” en wat den zin dezer woorden betreft, moeten alle geloovigen den heer aller heerscharen danken, die aldus zijnen hoogwaardigen Apostel tot Opperhoofd over ons heeft aangesteld, nademaal zijn naam lofwaardig, en barmhartigheid zijn wezen is.

G E D I C H T.

Lofwaardig is Uw naam, genade blijft Uw wezen,
 Elk der Profeten, die ons immer zijn verklaard,
 Kent hier en namaals 't heil van U, die zijt verzezen,
 En volgt Uw voorbeeld na, schoon geen U evenaart,
Bocharie noemt Uw naam, bij dag en nacht op aard.

Vervolgens rust de genade op zijnen vriend, welke door zijne liefde geopenbaard is, die een getrouwe getuige van de waarheid genaamd wordt en een opregt vriend is, zoo als de geliefde Gods zegt:

« *Khala'n*

قال النبي عليه اسلام اول من صدقني ابوبكر الصديق واول
من يدخل معي في الجنة ابوبكر الصديق * ارتيب بهو بڃ
قرنام ماسف قد ايماک دڃن قري تولس ابوبکر جو دان بهو بڃ
قرنام ماسف دالم شرکي سرتاک ابوبکر جو رضي الله عنه *

مثنوي

يا ابوبكر ايت بڃ قرنام اصحاب
دان چهاي سڀل مسجد دان محراب
امير المؤمنين ايت نماپ
دان خليفه ايتقون لاکي اداپ
ايمام المسلمين ايت ايماله
دان ايس شرکي اي جو پتاله
دان قد اختار اصحاب ايت اي
اداله جو تر جسر دان تر ملي
دان قوه اسلام ايت در قداپ
دان لاکي قري اسلام ايت تورت کتاپ
کمزدين رحمت ايس تولن ايت بڃ قريين کينارن اداپ دان در قد
کينارن جنر جوکي سڀل کتاپ بهو مها ملي حضرة بڃ جنر ايت
ممبري خبر در قداپ * قال النبي عليه السلام الحق ينطق من
لسان عمر * ارتيب بهو حق تعالي جرکات پ در قد ليده عمر
رضي الله عنه *

مثنوي

عمر بڃ عادل دڃن قريين
پتاله قون عادل سام سندرڃين
دڃن عادل ايت اخقپ دجونه
افيله عدالة بڃ جنر دان سڃڳه
دڃن بيده اختار ايس عالم
ايماله بڃ جسر قد سيڃ مال

لاکي

« *Khala 'nnabiejoe aleihi 'ssalam awwaloe man tsadahkani Aboe Bakrin tsadikhoë wa awwaloe man jadchoeloe maây si 'lds,annati Aboe Bakrin tsadikhoë.* »

Waarvan de beteekenis is: « die het eerst in opregtheid in mijnen Godsdienst is ingelijfd, is Aboe Bakar, en die het eerst met mij in den hemel is ingegaan, is Aboe Bakar, op wien Gods welbehagen zij. »

G E D I C H T.

Ja Aboe Bakar is de groote en eerste stichter,
 De luister der Moskeen en van het rein altaar;
 Als leidsman des geloofs is hij de volksverlichter,
 Wyl het stadhouderschap hem kenschetst bij de schaar;
 Als priester des geloofs is hij de heilbewerker,
 Hij is een hemeling, zulks blijkt een ieder klaar;
 Niet een der stichters was op 't aardrijk immer sterker
 Dan hij, die de allergrootste en heerlijkste is, voorwaar!
 De ware Islamiet ontleent zijn kracht van hem
 En luistert in ziju daân, getrouwlijk naar ziju stem.

Voorts rust de genade op zijnen medegenoot, wiens hoedanigheid waarheid was, en wiens woorden alle uit de waarheid waren. De hoogverhevene, die getrouw is, de propheet op wien vrede zij, geeft getuigenis van hem, zeggende: *khala 'nnabijoe aleihi 'ssalam alhhakkkhoe janthikoe min listani Oemara* dat is: « de Allerhoogste sprak door de mond van Omar, op wien Gods welbehagen zij! »

G E D I C H T.

Ja Omar was van aard en inborst zeer regtvaardig,
 En toonde in zich zelf, zulk een regtvaardigheid,
 Dat hij regtvaardiglijk zijn kind (voor hem onwaardig)
 Ontzielde, en dus bewees, dat zijn regtvaardigheid
 De trouwste en echtste was, daar hij zich onderscheidde,
 Van elk die de aard' bewoont, en groot bleef nacht en dag:

Hij

لاکي ٿون ٻيڻ منجاولهن سڀڪل شر
امام الحف دالم قارخ محشر
بارخ ٻيڻ حق تعاليٰ ڪٿان ايت
مڪ ڪٺاپ سبڻرپ ٻيڻت

ڪمڊين رحمة اٿس ٿولن ٻيڻ ڪٺيڪي ايت دان تمن ٻيڻ سرٿاپ ٿو
سڀڪل ڪٺيڪ دان صحبة ٻيڻ صاديڪ دان رفيق ايت ٻيڻ موافقة
ٻهو ممبيري خبر در ٿو رفاقتي * قال النبي عليه السلام لكل
نبي رفيق في الجنة ورفيقي عثمان ابن عفان * ارقين اڪن
سسورخ نبي اداله تمن دالم شرڪي دان تمن اڪ عثمان اٿق
عفان رضي الله عنه * مثنوي

ٻهو امير المؤمنين عثمان
ٻيڻ اي دمول مٿهمٿنڪن قرآن
ملي اي سبب مع القرآن ڪٺاپ
ٻهو سڳيڪه نو النورين اداپ
سڃيڪه در ٿو سڀڪل ملال
لاکي ٿون در ٿو ملاڪت المال
دالم شرڪي صحبة حضرت محمد
دان ٻيڻڪي دولت دان نعمت مخلص
نعيم الرفيق ٻيڻ جنر ٿون ايتاله
مڪ ٿوڍاپ ٿوري ايت ٿوڍاله

ڪمڊين رحمت اٿس ٿولن ٻيڻ غازي دان ٻيڻ جراهي ٿو عشيق حقيقي
دان مڃاز دان ولي ايت ٻيڻ مرتضيٰ شهيد دان وصي ايت ٻيڻ
شهيد دان عالم ٻيڻ مفر دان معلم ايت ٻيڻ متبحر * قال النبي
عليه السلام * انما دين العلم وعلي بابها * ارقيب اڪوله نڪر علم
دان عليه ٿنت ٿڪري ايت * مثنوي
علي ٻيڻ ٿنت معرفت ايت اداپ

Hij is 't, die 't slechte volk zorgvuldiglijk vermijdde,
 En op het oordeelsveld als priester veel vermag.
 Gelijk de Godheid spreekt in haar verheven woord,
 Zoo sprak hij zeer getrouw en heeft elkeen bekoord.

Daarna rust de genade op zijnen derden vriend en medegenoot, welke hem te allen tijde vergezelde, en een opregt vriend en ondersteunend medehelper was. Het woord van den propheet, op wien vrede zij, getuigt van zijne medewerking; zeggende: « *khala 'nnabijoe aleih's salâm likoelli nabijin rafikhoen fi 'lidsjannati wa rafikhi oetsmanoe 'bnoe affâna;* » dat is: « Ieder propheet heeft eenen bondgenoot in den hemel, en mijn bondgenoot, is Otmân, zoon van Afân, over wien Gods welbehagen zij! »

G E D I C H T.

De leidsman in 't geloof, de alomberoemde Otmân,
 Bragt 't allereerst bijeen het wetboek, de Alkorân;
 Hij is verheven door den inhoud van dat woord,
 Voorwaar de dubbele glans zijns wezens duurt steeds voort;
 Hij is ontheven van alle aardschen tegenspoed.—
 Te midden van de weelde en grooten overvloed
 Des hemels, waar als vriend, bij Mahomed verblijdt,
 Smaakt hij het grootst geluk en eeuwige zaligheid.
 Hij is een vrolijk vriend, getrouw en vol beleid,
 Ja, hij bezit de trouw in overvloedigheid.

Wijders rust de genade op den medehelper, den bestrijder der ongeloofigen, den minnaar der opregte en wettige liefde, den tot in den dood getrouwen gunsteling, den tot in den dood getrouwen getuigen, den edelen geleerden, den zeer kundigen hoogleeraar. Het woord van den propheet, op wien Gods zegen zij, getuigt van hem: « *Khala 'nnabijoe aleihi 'ssalâm anamadinatoe 'lilmi wa àlijoe baboehâ,* » dat is: « Ik ben de stad der kennis en Alie is de poort van die stad. »

علي يعني قرتغلي جو زمان
 اياه صدر لاکي ولي مرضي
 لاکي اياه جو وصي مطصفي
 دان لاکي اياه بيغ کارن حق ممبري
 توجه قوله کال قون کفال ديري
 اياه بيغ اخر صحابت کائفت
 بيغ جالن کفر دان بدعت منمفت
 بخاري قوچ سپک توهن ايت
 سيغ مال سمبل برهارق دسيت

کمدين در قد ايت مک ممبري خبر همد بيغ هين بخاري ايت
 بيغ اي برخبر قد ايتار سپک اورغ بيغ تباد برخبر دان بيغ اي بوک
 برخبر قد ايتار سپک اورغ بيغ برخبر جهو کتاب اين بيغ مها ملي
 د کارگنن قد ميتانن قري فکرت سپک راج م دان منتري دان
 هلبالغ دان رعيه دان قد ميتانن قري فکرجان کرجان دان
 جارغ بيغ برکنتغ اکن سپک فکرجان کرجان ايت دغن عباره بيغ
 امين دان راجن بيغ سمغن سغاي اورغ بروله در قد بچان منمفت
 دان در قد منورت کتاب مرقتبه مک دغماي کتاب اين قاج
 اسلاطين زمان ارت ايت ماکت سپک راج م درمول سبب دغماي
 دمکين کتاب اين اقوله در قد فيهف کمليان هرکاپ جو کارن
 جارغ سيات در قد سپک راج م بيغ اد کتاب اين سرناپ
 سينتيايس مباح دي دان منغردن کتاب دن منورت معنلپ
 اياه راج دغن سمغرناپ کارن يائيت مکتان دان بکيت جو
 لايق ماکت قدان درمول اقبيل کادان کتاب اين شهارسکن
 کادان ماکت مک ماکت اداب دان هارس دکتانن ماکت نماپ
 کارن سغرت سپک ماکت ايت مشهور در قد سپک قرصات کارن
 هرت قرصات ايت امت ملي قد سپک راج م بيغ برهرت مک کتاب
 اين

G E D I C H T.

Als deur der kennis, roemt een ieder Alices faam,
 Alike, beteekent zelf, een' zeer verheven naam;
 Hij deed als leidsman en als blijde vriend zich hooren,
 Hij was een trouw getuige uit allen, uitverkoren,
 Hij boog het achtbaar hoofd uit zuivre dankbaarheid,
 Tot tienmaal zevenkeer ten blijk van nedrigheid,
 Hij mogt den eedlen kring van 't viertal vrienden sluiten,
 Die 't on- en bijgeloof in hunnen voortgang stuitten;
Bocharie, die den naam dier mannen prijst om 't best,
 Heeft dag en nacht zijn hoop op hunne gunst gevest.

Na al het voormelde, geeft de geringe dienaar *Bocharie* aan alle menschen, welke er onkundig van zijn, en geenszins aan hen, die er kennis van dragen te kennen, dat hij dit zeer verheven boek heeft opgesteld, om aantetoonen, den aard der verpligtingen van alle koningen, rijksraden, legerhoofden en onderdanen, en om de wijze van het rijksbestuur aantetoonen en al het geen daarvan afhankelijk is, en zulks volgens eene getrouwe ontvouwing en met eene beknopte naauwkeurigheid, opdat men door hetzelfde te lezen, voordeel moge trekken, en door het volgen van deszelfs woorden, aanzien. Dit boek wordt *Tádjoe-'lsaláthien* genaamd, waarvan de beteekenis is: « de kroon aller koningen; » de reden, waarom dit boek aldus genaamd wordt, is van wege de uitnemendheid van deszelfs waarde; want wie der koningen dit boek bezit, gedurig daarin leest, naar deszelfs woorden hoort en den inhoud daarvan volgt, dezulke is een volmaakt koning; want dat boek is dan zijne kroon, en op die wijs alleen is de kroon hem passende, voorts wanneer de zelfstandigheid van dit boek de zelfstandigheid van eene kroon wettigt, dan is het eene kroon en behoort eene kroon genaamd te worden; want even gelijk de kroonen beroemd zijn door de edelgesteenten, omdat die edelgesteensen dezelve van uitstekende waarde voor die koningen maken, welke schatten bezitten,

اين لاي مشهور در قد سپل کات کارن ارت کات اين امت ملي
 قد سپل اورغ بيغ مغرت دي مک د مکين پتاله هرت دان ارت بهو
 جراتغله بيغ بر اوله قرهياسن مانت اين در قد بارغ مسوات بيغ
 اد کاد ائپ دان کپتائپ قد کات دان ارت کات ايت بيغ دافت ممبيد اکن
 قد اختاربات دان قرصات سفرت کناک ليهنله اوله کام دان ايغتنله بايدک
 اکن شعر

جهو کات تاج السلاطين ايت
 اد جوکي سفرتين د سينت
 مانت کتاب انيله اداپ
 دان قرصات مسوات کناپ
 ايله جوکي قري سمات
 اداله کناک جوهر بيغ پات
 جوهر جوکي بيغ کو دغر بيبين
 جوهر جوکي بيغ کو لبهت اسپين
 انيله هاپ کات جوهر اک
 جوهر ي بارغ بيغ اد قد اک
 جک جوهر جوکي قد کام
 مک پات جوهر ي اک قد ام
 بخاري بيغ جوهر ي ثون پتاله
 کقد قرهياسن مانتاله
 جهو بيغ مندافت مانتاک
 شاه عالم جوکي کناک
 هارس جهو شاه عالم نماپ
 سدغ مانت اين حرمة قداپ

مذقون سپل فرکتان کتاب اين بيغ ملي دان ادره در قد فيهف غيبه
 هانغ کدالم خلوة هات سهغکي اکن قوتس اوله جلاک کهندف کتاب دان
 مشغورکن

zoo is dit boek ook beroemd van wege dezelfs woorden, want de zin van die woorden is van zeer hooge waarde vooral degenen, die dezelve begrijpen, en op die wijze blijkt de voortreffelijkheid van den schat en van den zin. Voorwaar hij is gelukkig, die het sieraad van deze kroon bezit, zoo door alles wat derzelve wezen uitmaakt, als door de duidelijkheid van derzelve woorden en bedoeling, welke onderscheid weten te maken tusschen den steen en het juweel; zoo als ik zeg ziet toe en overweegt het

G E D I C H T.

De Vorsten kroon zulks is gewis,
 Heeft zeker zijn beteekenis;
 Een kroon der boeken is dit deel,
 Elk woord wordt steeds als een juweel,
 Van eenen onbevleeten aard,
 Door mij den juwelier verklaard;
 Terwijl het als juweelen klinkt,
 En 't boek gelijk juweelen blinkt;
 Ik slechts beschouw het als juweel,
 Het juwliersambt viel mij ten deel,
 Zoo 't voor U een juweel ook is,
 Ben ik Uw juwelier gewis;
Bocharie is de juwelier,
 Hij schenkt de kroonen pracht en zwier;
 Alwie van mij verwerft deez kroon,
 Groet ik als Vorst op 's wereldds troon,
 Hem voegt de naam van wereldheer,
 Dewijl deez kroon hem strekt tot eer.

Alle woorden voorts van dit uitnemend en kostelijk boek prenten zich van wege derzelve zeldzaamheid in den schuilhoek van het hart, zoodat hetzelfde als verbrijzeld wordt door al de bedoelingen daarin. vervat: hetzelfde brengt den zin der verborgenheden te voorschijn, be-
 nevens

مغلوبورکن اورت جارج یغ غیب لاکې ماس کملاؤن کتاب این
 برجسیای یغ دانت مغیر قرآنی سیکل اکشار سغاته غیب این دغن
 دلاؤن ابجد مک اورغ ایت مغتهویله قد ماس مان فقیر مغارنکن
 کتاب این مک دفرکن دان بچراکن اولهکام سفرت کناک رجای

نسخة این یغ در غیب اداب
 غیب این لاکې جدیدن مساپ
 کراه اولهکام دان ایغتنله کلاپ
 یغ تاج السلاطین ایت ملاپ

برمول در قد جبراق کتاب یغ مها ملی دان جسر ایت یغ مشهورله
 دالم سیکل فکری دان چرکنن قرکتانپ اکن سیکل اورغ یغ برعلم دان
 یغ مسوات در قد اپ قله د کارنکن مسورغ در قد سیکل قندیت مها
 ملی دان مهاجسر اداب دان قد سیکل فکری مشهورله فماب دان قد
 زمان این قیداله سماپ مک بخاری یغ هین در قد سیکل کتاب
 مریکیت مغهمفنکن سیکل قرکتان کتاب این یغ اده دان اقماب
 سفرت باکی p جوغ یغ د قبیله دان د کارغ بخاری یغ هین در قد
 سیکل تامن یغ د اسهاکن مریکیت قد مملهران سیکل جوغ مک د نماپی
 مسوات کتاب این دغن مسوات فماب سفرت کتاب منهاج السلاطین
 دان کتاب اخلاق المحسنی دان کتاب سر الملوک دان کتاب
 صفات الملوک دان کتاب اخبار الملوک دان کتاب صفات السلاطین
 دان کتاب ادب الامور دان د مکین لاکې اد جبراق کتاب یغ قرنام
 دان مشهور مک در قد مسوات کتاب ایت بخاری ممبری خبر
 دالم کتاب این یغ فمان تاج السلاطین دان اداب معراج المسلمین
 یغ د قلهراکن الله تعالی اداب در قد فائن سیکل اورغ یغ جاهل
 دان د ماسفنکنپ معنائ دالم تبلیغ هات سیکل اورغ یغ غافل
 انشاء الله تعالی * شعر

این مها ملی نسخة اداب

nevens het tijdstip, waarin dit boek begonnen is. Alwie al de letteren van een zeker vreemd woord nagaat, ingevolge de manier om de letters van het alphabet te tellen, dezulke kent den tijd, waarin de bedelmonnik dit boek heeft opgesteld; verneemt en overweegt alzoo het geen ik vermeld.

G E D I C H T.

Dit handschrift telt voorwaar zeer veel verborgenheden,
 'T was in verborgenheid dat het te voorschijn kwam,
 Bedenkt en gaat nu na hoe lang het is geleden,
 Dat van deez koningskroon 't begin een aanvang nam.

Voorts uit onderscheidene voortreffelijke en uitgebreide boeken, die beroemd zijn in alle landen en waarvan de woorden welbehagelijk zijn aan de geleerden en waarvan elk boek zamengesteld is door iemand van de uitmuntende en groote leeraren, wier namen beroemd zijn in alle landen en met welke niemand te dier tijd kon gelijk gesteld worden; uit al die boeken heeft de geringe *Bocharie* de woorden van dit kostbaar werk verzameld, en de gelijkenis daarvan is even als onderscheidene uitgelezene bloemen en de geringe *Bocharie* heeft dezelve zamengesteld uit al de lusthoven waarin zij zich bevljügd hebben, deze bloemen aan te kweeken, en elk van die boeken is genaamd met eenen afzonderlijken naam, b. v. het boek genaamd: groote weg der koningen, en het boek genaamd: verhandeling over goede manieren, en het boek genaamd: geheim der koningen, en het boek genaamd: eigenschappen der vorsten, en het boek genaamd: geschiedenis der vorsten, en het boek genaamd: eigenschappen der keizers, en het boek genaamd: beleefde zaken; en op die wijs zijn er uog verscheidene andere boeken, die beroemd zijn en eenen grooten naam hebben, en van elk van die boeken maakt *Bocharie* gewag in dit werk, waarvan de naam *kroon aller Koningen*, en het wezen een ladder is voor de regtgeloovigen, welke door God den Allerhoogsten voor de handen van alle slechte menschen beveiligd worden, terwijl de zin van dit boek door hem in de ooren des verstands van alle onvoorzigtigen wordt ingegeven, zoo het God behaagt!

G E D I C H T.

Dit kostbaar handschrift is voorzeker zeer verheven,

Dat

دهو جوغ جستان نماپ
يعني کرائن سپل نامن ملاپ
بخ ليدره سپل علیم مشهور کتاب
ليهنله اولهم جوپ دان ورخاپ
دان ايغتنله اولهم لاکي معناب
معناب مذهبيردن سپل هات
مک بخ الفا حکمپ اي مات

کنهوي اولهم دهو سکين چتر کتاب اين بخ دچترکان فقير
سمهان افس کدو قوله امفت فصل جو اداب دان دمکينه قري
بلاغن مسوات فصل در قد کتاب بخ ملي اين *
فصل بخ قرقام قد مپتاکن قري مانسي مغنل درين سقاي
مغتهوي اي ملاغ ايت در قد اق دان اداب اين بناق *
فصل بخ کدو قد مپتاکن قري مغنل قوهن بخ اي منچديکن عالم
دان ادم دان لاین م در قد ايت *
فصل بخ کنیک قد مپتاکن دنيا ايت اق دان دالم اي کهيروئن
مانسي بناق *
فصل بخ کامفت قد مپتاکن قري کسراهن کهروئن سپل مانسي
بخ نفس اخر نماپ قد کنیک موت *
فصل بخ کلیم قد مپتاکن قري ثقنت کرجان دان حکومت دان
سلطانه دان سبکين ايت *
فصل بخ کائم قد مپتاکن قري دان قردواتن عدل ايت *
فصل بخ کنوجه قد مپتاکن قري فکرت سپل راج م بخ عادل دان
چتر سپل راج م بخ مخرجاکن فکرجان اين دغن سينرن *
فصل بخ کدولان قد مپتاکن قري سپل راج م بخ کافردان عادل *
فصل بخ کسميلن قد مپتاکن قري ظالم ايت دان قردواتن
سکين بخ ظالم ايت *

فصل

Het is de bloemenkrans van *Boestanoen* genaamd,
 Dat is: een ruiker uit de hoven aller dreven,
 Die door der wijzen tong in 't ronde is befaamd;
 Bemerkt den geur en kleur, die zijne bloemen geven
 En overweegt heur zin, zoo uitgebreid, zoo groot;
 Die zin schenkt aan 't verstand, een veerkracht, een nieuw leven
 En elk die dien verzaakt, diens vonnis is de dood.

Het zij U bekend, dat de geheele inhoud van dit boek, gelijk het door den bedelmonnik wordt medegedeeld, in vierentwintig hoofdstukken bestaat, en de wijze van rangschikking van ieder hoofdstuk van dit uitnemend boek, is aldus:

- HOOFDSTUK 1** handelt over de manier, hoe de mensch zich zelve leert kennen, opdat hij wete, van waar zijn begin en hoedanig zijn wezen is.
- **2** handelt over de wijze, hoe men den Heere leert kennen, die de wereld, de hemelsche lichamen en al wat daar beneven is, geschapen heeft.
- **3** handelt over de wijze om te weten wat de wereld, en hoedanig het menschelijk leven is.
- **4** handelt over het uiteinde van het menschelijk leven, hetwelk genoemd wordt de laatste ademtogt ten tijde van het sterven.
- **5** handelt over den aard der vorstelijke waardigheid, der heerschappij, der souvereiniteit en wat daarop betrekking heeft.
- **6** handelt over den aard der regtvaardigheid en der regtvaardige handelingen.
- **7** handelt over den inborst van regtvaardige vorsten en behelst een verhaal van vorsten, welke de pligten der koninklijke waardigheid getrouw vervuld hebben.
- **8** handelt over vorsten, die ongeloovig, doch regtvaardig zijn.
- **9** handelt over de dwingelandij en de handelwijze van alle dwingelanden.

فصل بیغ کسقله قد مپتاکن قری کادان سیکل منتری دان چرتی
کملیان ثغکت ایت *

فصل بیغ کسبلس قد مپتاکن قری فکرجان سیکل قپووخ ایت *

فصل بیغ کدو بلس قد مپتاکن قری فکرجان سیکل قپوره ایت *

فصل بیغ کتیک بلس قد مپتاکن قری سیکل قپاوی راج ایت *

فصل بیغ کامغت بلس قد مپتاکن قری مملهران ائق p ایت *

فصل بیغ کلیم بلس قد مپتاکن قری همت بیغ جنر ایت *

فصل بیغ کانم بلس قد مپتاکن قری بدی دان بیغ برجدی ایت *

فصل بیغ کتوجه بلس قد مپتاکن سیکل شرط کرجان ایت *

فصل بیغ کدولاقن بلس قد مپتاکن قری علم قیافت دان فراست ایت *

فصل بیغ کسمبیل بلس قد مپتاکن قری قیافت دان فراست ایت *

فصل بیغ کدو قوله قد مپتاکن قری سیکل رعین دغن راج دالم

کرجان ایت *

فصل بیغ کدو قوله اس قد مپتاکن قری سیکل رعیت بیغ کافر دغن

راج اسلام ایت *

فصل بیغ کدو قوله دو قد مپتاکن قری سخاوت دان احسان ایت *

فصل بیغ کدو قوله تیک قد مپتاکن قری وفا عهد ایت *

فصل بیغ کدو قوله امغت قد مپتاکن کسراهن کتاب بیغ مها ملی این *

فصل بیغ قرقام قد مپتاکن قری مانسی مغنل دریپ مغیای

مغتهوی ای ملان ایت در قد اق دان اداب ایت جناق * قال

النبي علیه السلام من عرف نفسه فقد عرف ربه * ارقین برشسیاق

مغنل دریپ مک مسگهن ای مغنل توهنپ برمول در قد حدیث

این چناله جهو قیاد داقت قیاد مانسی ایت مغنل دریپ دان

مغتهوی قریپن جک قیداله دمکین مک قیاد داقت ای مغنل

سواتقون در قد مسوات بیغ اد کارن ایت هارس کامی دهول مغتاکن

در

- HOOFDSTUK 10** handelt over de hoedanigheid van alle rijksgrooten en de verhevenheid hunner bediening.
- 11 handelt over den aard van het ambt aller schrijvers.
- 12 handelt over den aard der verplichtingen van alle gezanten.
- 13 handelt over de hoedanigheid der vorstendienaren.
- 14 handelt over de wijze om kinderen optevoeden.
- 15 handelt over de natuur der ware eerezucht.
- 16 handelt over de hoedanigheid van het verstand en van den verstandigen.
- 17 handelt over de rijkswetten.
- 18 handelt over de gelaatkunde en geboekunde.
- 19 handelt over de kenmerken der gelaatkunde en geboekunde.
- 20 handelt over de verhouding van de onderdanen tot den vorst in het rijk.
- 21 handelt over de verhouding van ongelooovige onderdanen tot geloovige vorsten.
- 22 handelt over de weldadigheid en goedgunstigheid.
- 23 handelt over de vervulling van beloften.
- 24 handelt over het slot van dit voortreffelijk boek.

EERSTE HOOFDSTUK.

Handelende over de manier, hoe de mensch zich zelve leert kennen, opdat hij wete, van waar zijn begin en hoedanig zijn wezen is.

Khala 'nnabijoe aleihi 'ssalam: man arafa nafsahoe fakhad arafa rabbahoe, waarvan de zin is: « De Profeet, op wien vrede is, zegt: al « wie zich zelve kent, die kent voorwaar zijnen Heere. »—Uit deze overlevering blijkt, dat het niet anders kan, of de mensch moet zich zelve kennen en kennis dragen van zijnen aard; indien dit nu niet zoo is, zoo kan hij niet bekend zijn met een eenig iets, van alles wat bestaat, derhalve is het pligtmatig, om in de eerste plaats mededeeling te doen van de kennis

در قد معرفتہ کا دآن دیر جرمول دالم کتاب نماں احکام الدین د مکین
 بیبین سوال جک دقان اورغ در قدام مان د هول مغنل دریم اتو
 مغنل توہنم جواب کتاکن اولہم قرقام اک مغنل دریک مک کمیدین
 قوہنک سوال جک دقان اورغ در قدام بناف اٹکو مغنل دریم
 جواب کتاکن اولہم ان اک قد قرقام ستینک ایریغ منی اداپ دان
 نطفہ نماں یغ حق سبحانہ وتعالیٰ منجدیکن دغن قدرتی کارن
 میناکن حکمتن سقرت دالم کتاب یغ جنر در قد حکمتن ایت توہن
 ایت ممبری خبر * قال اللہ تعالیٰ فلینظر الانسان مہ خلق خالق
 من ماء دائف یخرج من بین الصلب والترائب * ایتین جہو جیر
 قیلک مانسی ایت در قد اق ای د جدیکن ای د جدیکن در قد
 ایریغ قرقنچر کلور ای در قد اختار تغلیغ دان قریغ دان ادثون د کتاکن
 دالم کتاب ایجاد العباد اقبیل حق سبحانہ وتعالیٰ مٹھنداک
 منجدیکن مانسی دغن قدرتی مک لاک م دان قرقمقون ایت ستوبہ
 دغن حکمتن دان ایر منی در قد صلب لاک م تورن کقد رحم قرقمقون
 دان سہغکی امقت قولہ ہاری ایر ایت جرقام نطفہ تغیل دالم رحم
 ایت قیاد جرادہ مک کمیدین در قد ایت د جدیکن نطفہ ایت
 علقہ یا ایت دارہ یغ جکو دان سہغکی امقت قولہ ہاری لاک علقہ
 جو دالم رحم ایت مک کمیدین در قد ایت د جدیکن علقہ ایت
 مضغہ یا ایت دایغ سیکمقل دان سہغکی امقت قولہ ہاری لاک مضغہ
 جو دالم رحم ایت مک کمیدین در قد ایت توہن یغ مہاجسر دغن
 قدرتی دان حکمتن جدیکن دالم رحم قد مضغہ ایت تولغ دان
 اورت دان کولت دان کمیدین لاک ای جدیکن قدام مخلہ یا ایت
 روف مانسی دغن سلغکشن لاک م اتو قرقمقون کمیدین مک ای
 سپورہ رزقین دان عمرون دان اٹنغن دان چلکان دان ایقون منیش
 چناو قدام دان مٹھنترکن رزقین دان مہلہراکن ای دالم قرت ابرون
 دغن کوسان سہغکی سمبیلن بولن سمبیلن ہاری دان سمبیلن کتیک

nis van zich zelve.—In het boek, genaamd: *Voorschriften van Godsdiens*, wordt gezegd: « indien men van U vraagt, wat voorafgaat, U « zelve te kennen of Uwen Heer te kennen? »—worde door U geantwoord: « eerst ken ik mij zelve en daarna mijnen Heer. »—Indien men de « vraag aan U doet. » hoe kent gij U zelve? » zoo antwoordt: « mijn be- « staan was eerst een droppel *sperma genitale*, en werd *aqua viri* ge- « naamd, hetwelk God de Allerhoogste door Zijne almacht geschapen heeft « om zijne wijsheid te openbaren; gelijk in het getrouwe boek, de Heere over zijn kunstgewrocht, getuigenis geeft: » *khala 'l-lahoe tàála saljan- thoeri 'l-insánoe mimma choelikha choelikha min ma'in dafikhin jachroedsjoe min bajni 'tstsoelbi wattaraibi*, waarvan de beteekenis is: « de mensch sla oplettend gade waaruit hij is voortgekomen: hij werd uit water gevormd, dat voortgespoten, tusschen de leudenen en het borstbeen ontspringt: » in het boek. *De voortbrenging van dienaren*, wordt gezegd: wanneer de Allerhoogste een mensch wil scheppen door zijne almacht, zoo vereenigen zich man en vrouw ingevolge zynen wil en het *sperma genitale* van den *penis* vloeit in de *uterus*; gedurende veertig dagen draagt dat water den naam van *sperma verile*, blijvende in de baarmoeder zonder dat hetzelfde verandert; voorts wordt het geronnen bloed en blijft alzoo veertig dagen in de baarmoeder, vervolgens wordt dat geronnen bloed een vleeschklomp en blijft gedurende veertig dagen als vleeschklomp in de baarmoeder; daarna vormt de hoogverheven Heer door Zijne almacht en wijsheid in de baarmoeder aan dien vleeschklomp beenderen, aderen en vel, en eindelijk geeft hij denzelven de gedaante van een mensch, met al deszelfs deelen, het zy man of vrouw, en schrijft deszelfs onderhoud op alsmede deszelfs levensjaren, voorspoed en tegenspoed; nu blaast Hij er den geest in en voedt en onderhoudt hem in den buik zijner moeder door Zijn alvermogen, gedurende negen maanden, negen dagen en negen tijdstippen,

na

مک کمډین د کورکنډی دی در قد ثرة ایبون کدالم دنیا لاپشون
 د قلهراکنډی دی در قد سپل کجهاتن سهغکې ایغت ای اکن درجین
 مک د انځیرهکنډی قدان جری دان بچار دان قنغر دان قغلیهت
 دان قنچپیوم دان فراس لیده دان توجہ دان باکي م نعمت دان دولت یغ
 تیاد ترکیرم باقیقې ایت د جریکنډی قدان دغن انځیرهڼی بوکن در
 قد مسوات کبجیکن دان کبقتین همب ملاینکن دغن کرنیان
 هان رحمتپ ساچ ای مغسیانې همبان ایت مک هارس مسورغ
 مانسی مغوچف شکور اکن سپل نعمت توهن یغ تیاد قریبلغ
 دان ترکیرم باقیقن ایت جک جو دافت ای مغداکن ایت کارن
 نعمت توهن ایت ترلال امت باقیق مک عمر همب ایت کورغ مک
 جناق دافت همب ایت دغن عمر این یغ کورغ مغتاکن هابس
 شکور اکن سپل نعمت توهن یغ باقیق ادا ایت سقرت برسبد
 توهن * قال الله تعالی وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها * اریین
 جک سکلیقون کام بیلغ اکن نعمة الله تیاد جو تقدمنای باقیقن
 اولهکام دان قد ذمفت یغ لاین لاکې دالم قرآن برسبد توهن *
 قال الله تعالی اعملوا الدود شکرا وقلیل من عبادي الشکور * اریین
 د کرجاکن سپل چاچغ اکن شکور هان کورغ در قد سپل همبان
 یغ اد مغوچف شکور کارن بهوسن جک جاد سوات رمبت جوکې قد
 کفال لیده کلف مغتاکن شکور اکن نعمتن هان تیاد جوکې دافت
 ای مغتاکن هابس شکور ایت سرت دلیهن مانسی ایت جو اکن
 کبسانن توهن دان دولتین سوال سپل قری کادانم یغ قله لال
 دهول در قد ایغت اکن دریم دان مغنهوی قریم جناق پات قدام
 کینارون جواب کتاکن اولهم در قد فرمان الله تعالی سقرت قله
 ترسورت قد سبد تسورهن یغ برکات د مکین * قال النبي علیه السلام
 ان خلف احدکم بجمیع فی بطن امه اربعین یوما یكون نطفة
 ثم یكون علقة مثل ذلك ثم یكون مضغة ثم یبعث الله الملك

بارج

na welke, hij denzelven uit den buik zijner moeder in de wereld doet treden: vervolgens bewaart hij hem voor alle kwaad, tot hij zich zelven bewust is; ook schenkt hij hem verstand en oordeel, en het gehoor, en het gezigt, en den reuk en den smaak en het gevoel en onderscheidene geneugten; en ontelbare zegeningen geeft hij hem, door zijne gunst en niet om de deugden of godsdienstigheid, van den onderdaan, slechts uit goedheid en genade alleen bemint hij zijne onderdanen. Het betaamt alzoo ieder mensch dankzeggingen optezenden, voor al de ontelbare en onschatbare weldaden des Heeren; indien hij nu al vermag dezelve optezenden, zoo is de leeftijd van den onderdaan te kort, want de weldaden des Heeren zijn te talrijk; hoe zal dan de onderdaan in dit kortstondig leven, zijne dankzeggingen ten vollen opzenden voor al de zegeningen zijns Heeren, welke zoo overvloedig zijn? gelijk de Heere spreekt: « *Khala 'l-lahoe tàála wáin tàeddoe nimat allahi la tahhtsawha,*” dat is: « Indien wij de weldaden Gods opsomden, zou derzelve menigte ontelbaar voor ons zijn,» en op eene andere plaats in den korán, zegt de Heere: « *Khala 'l-lahoe tàála aámaloe 'ddoed sjoekran wa khalieloen min ibadi 's-sjoekoeroe,*” dat is: « Alle wormen worden tot lofzegging geschapen, doch al mijne onderdanen zijn ontoereikend in dankbetuigingen;» want voorwaar indien er een haar op het hoofd groeit, vermeldt de tong onmiddellijk den lof voor die weldaad; doch is niet bekwaam daarvoor den voldoende lof te stamelen, en door den mensch wordt slechts de grootheid en heerlijkheid van den Heere gezien, vraag: « hoe blijkt U de waarheid Uws bestaans, voor dat gij U zelven bewust waart en Uwen aard kendet?» Antwoord: uit het woord Gods, zoo als het beschreven is in het woord zijns Profets, welke aldus spreekt; « *Khala 'n-nabijoe aleihi 's-salám inna chalakha ahhada koem bidsjamiñ fi bathni oemmihi arbàina jawma jakoenoe noethfatan tzoemma jakoenoe alakhatan mitzla dzalika tzoemma jakoenoe moedhghatan tzoemma jabghoetzoe 'l-lahoe*»

چاربع کلمات بقول اکتب اجله وعمله ورزقه وشقبي ام سعید تم
 ینفخ فیہ الروح * ازیب جھوسن ای منجدریکن مسورخ ماسخ م
 دالم قرت ایبون امقت ثوله هاری لمان ان ای سنتینک ایر مک
 کمدرین ان ای داره بکو بکیت جوکی مک کمدرین ان ای دایغ سپمقل
 بکیت جوکی مک کمدرین دسوره حق تعالی سورخ ملایکت دغن
 امقت فاته کات سمبل سبدان اکوله یغ مپورت اجلین دان عمرن
 دان رزقین دان ایاله چلاک انو دهکپی مک کمدرین دتیغین دالمین
 چاو جوکی برمول ارت حدیث این یغ سده لال ایغتنکن جایک م دان
 بیچارکن اولهم کن کادانم درقد اق دان بتاق ادقون دالم کتاب
 تشریح دکات دمکین سکل حکیم مپرتانی دان مغانکن جھو حق
 سبحان وتعالی منجدریکن مسوات ائکپوت مانسی دغن ببرات
 تولغ دان اورت دان لاین درقد ایت برمول سکل حکیم ایت
 سفرت بقراط دان جالینوس دان ارستطالیس دان سبکین قد
 کتاب حکمت مغانکن جھو قبه کفال مانسی ایت دجریکن درقد
 قغه امقت ثوله تولغ دان قبه فنچیم مانسی ایت دغن کرت بدی
 یغ تمغت عقل ایت دجریکن درقد توجه تولغ دان یغ دجاوه
 قبه فنچیم دان داتس لیهر دجریکن درقد تیکي ثوله دو تولغ
 دان تیغ لیهر دجریکن درقد توجه تولغ دان بلاکغ مانسی ایت
 درقد دو ثوله امقت تولغ دان سکل ائکپوت یغ لاین درقدان
 دجریکن درقد دو راتس دان دلائن تولغ دان ان قد توبه ایت
 لایک توجه راتس دان تیکي ثوله دو اورت دان تیکي راتس دان انم
 ثوله مثقال اوتف دان لیم راتس دان توجه ثوله قطرات داره دان
 مسوات قطرة ایت برتن سوات مثقل جوکی مک دلائن سکلین
 عظام دان عروق دان اعاصب دان اوتار دان عضلة یغ قد توبه
 مانسی ایت ان سهران دالم کیرم سرب سمیلن راتس دان
 توجه ثوله لیم لاین درقد رباطان دان اغشیة دان عضاریف

مک

šhoe 'l-moelaka barbià kalimatin jakhoeloe aktoeboe adsjalahoe wa amakahoe warizkhahoe wa sjakhjoen ámsaidoen tzoemma jansachoe sili 'r-roehha," dat is: « Voorwaar hij doet ieder mensch in den buik, van deszelfs moeder ontstaan, waarin dezelve veertig dagen als een droppel water blijft, daarna is hij even zoo lang geronnen bloed en voorts even zoo lang een vleeschklomp, vervolgens zendt hij eenen Engel met vier woorden henen en zegt: « ik heb zijn lot en zijne levensjaren en zijn onderhoud en of hij ongelukkig of gelukkig zal zijn, aangeteekend; » eindelijk blaast hij er den geest in.—Gij moet den zin van deze vroegere overleveringen wel indachtig zijn en overwegen waaruit Uw wezen is voortgekomen en hoedanig het bestaat. In het boek handelende over de ontleedkunde, komen de geleerden overeen en zeggen dat de Allerhoogste, ieder lid van den mensch uit verscheidene beenderen, aderen en andere deelen te samenstelt; voorts melden de geleerden, zoo als Hyprokrates, Galenus, Aristoteles en anderen in het boek der wetenschappen, dat de hoofdschedel van den mensch uit 35 beenderen bestaat en de zetel van den reuk benevens de streep van het verstand, die de zetel van het vernuft is, uit 7 beenderen, en het geen onder den zetel van den reuk en boven den hals is, uit 32 beenderen en de hals uit 7 beenderen en de ruggegraat van den mensch uit 24 beenderen en de overige ledematen uit 203 beenderen; voorts heeft het ligchaam nog 752 aderen, en 360 *mitzkhál* hersens, en 570 droppels bloed, wegende iedere droppel een *mitzkhál* en bedragende alle beenderen, aderen, zenuwen, pezen en vezelen, welke aan het menschelijk ligchaam zijn, een gezamenlijk getal van 1975, behalve de verborgene deelen, de bekleedselen en de hulpdertjes.—

مک ادس مسوات در قد سیکل یغ تریبلخ اینت سوات ملک موکل
 جو یغ مغاول دان مملہراکن مسوات در قد مریکیئت مسوات
 فرکار یغ تریبلخ قد توبہ مسورغ ماضی در قد سیکل بھای
 سٹای ماضی اینت داؤن دغن صبحۃ ہیدر دان مغوچف شکور
 اکن سیکل نعمت توهن یغ مغنپرھکن سکین اینت قدان دھول
 در قد ادان دالم دنیا مک اکن سیکل فرکار یغ اد تریبلخ قد
 توبہ ماضی اینت مسوات حکمت دان منفعت دان خاصیت دان
 فایدۃ ہان سکین فرکار یغ ترسبت ادالہ سمھان برلینن جو
 تریپ اینت سفرت سنغہ در قد اپ دکتاکن حاردان سنغہ متحرک
 دان سنغہ رطبیب دان سنغہ یابس دان سنغہ ساکن برمول چکو
 حرارۃ اینت مغھیلغکن برودۃ اتو برودۃ اینت مغھیلغکن حرارۃ اتو
 رطوبت اینت ترلبہ جاد در قد یبوسۃ اتو یبوسۃ اینت ترلبہ جاد در
 قد رطوبت اتو یغ متحرک اینت جاد ساکن دان یغ ساکن اینت
 جاد متحرک مک دنساکن توبہ ماضی اینت دغن جاکپی م چپاکن
 یغ سوکر مغوجات سیکل چپاکن اینت مک حق سبحان و تعالی
 دغن قدرتن مملہراکن ہمبان اینت کارن اکن مسوات فرکار یغ
 اد قد توبہ ماضی اینت سوات ملک مملہراکن جو دان دغن
 بلاغن سیکل فرکار اینت ادالہ سرت مسورغ ماضی سرجب
 سمبیلن راقس دان توجہ قولہ لیم ملک لاین در قد کرام الکاتبین یغ
 مملہراکن مسورغ ماضی اینت سننتیاس کلکین مک سھنگ
 ماضی اینت دالم دنیا ادالہ ملائکت سرخان یغ مملہراکن اداپ
 در قد جاکپی م چپاکن دان در قد سیکل یغ ممبری مضرۃ اکن
 ماضی سفرت سیکل جن دان سیکل شیطان دان لاین در قد اینت
 قنای سیکل اورغ یغ بیل دان الفا دان اخمف قیاد ای خبر در
 قد سیکل ملائکت یغ مملہراکن ادان دان در قد سیکل فرب دان
 سیکل فرکار یغ اد قدان سکین اینت سوات قون قیاد ای تہہ ملائکن

اقبیل

Over ieder der opgenoemde deelen van het menschelijk ligchaam is een beschermengel om hetzelfde te bewaken en voor alle gevaren te bevrijden, opdat de mensch gezond moge leven en dankzeggingen opzende voor al de weldaden des Heeren, waarmede dezelve hem begiftigde eer hij in de wereld kwam. Al de opgenoemde deelen van het menschelijk ligchaam bevatten een kunstgewrocht, eene nuttigheid, eene natuurlijke eigenschap en een voordeel en zij alle zijn verschillend van aard; zoo zijn sommige derzelve warm, sommige beweegbaar, sommige vochtig, sommige droog en sommige onbeweegbaar. Indien nu de hitte de koude verdrijft, of de koude de hitte, of de vochtigheid op de droogte, of de droogte op de vochtigheid de overhand krijgt, of het beweegbare onbeweegbaar wordt, of het onbeweegbare beweegbaar, wordt het menschelijk ligchaam door onderscheidene ziekten verwoest, welke moeijelijk te genezen zijn.—De Allerhoogste beschermt zijne onderdanen door zijne almacht; want voor ieder deel van het menschelijk ligchaam is een beschermengel, zoodat volgens het getal van al die deelen, bij ieder' mensch 1975 Engelen zijn, behalve de glorieijke schrijvers, welke den mensch voortdurend beschermen; wijders, zoolang de mensch op aarde is, zijn er Engelen, welke zijn wezen voor velerlei ziekten en voor alles wat hem schaden kan, beveiligen; zoo als booze geesten, Satans en dergelijke; echter zijn de domme, achtelooze en dwaze menschen onkundig van die Engelen, welke hun bestaan beschermen, en van alle hunne eigenschappen en deelen weten zij niets; kun-

اقبیل لاقدر ماکن دان اقبیل کنیغ تیدر دان اقبیل شهوتن غالب
 مخرجاکن شهوت اقبیل کوسر ممبری مضرة اکن ماضی دان
 جارغ سوات قون یغ قانت قیاد ای قاهو مک ایاله سفرت کردو
 دان کدی مک ترلبه در قداپ ای ماکن دان تیدر دان
 جردوة سهوة دان ترلبه در قد هریمو دان انجغ ای ممبری
 مضرة اکن ماضی دان اورغ یغ قریق دان قرجواننپ اد دمکین
 دکتانک کورغ قغکننپ در قد سکل بناتغ سفرت الله تعالی
 ممبری خبر در قد مریکیت * قال الله تعالی اولئیک - کالاً
 نعام بل هم اضل اولئیک هم الغافلون * ارقیب مریکیتوله سفرت سکل
 جناغ سغیکهون ایاله ترلبه جاهت مریکیتوله اورغ یغ لای هی
 همب الله مخرتیکه ائکو اکن سکل قرنان یغ قله لال اتوتوهله ائکو
 اق کهندق در قدان جهوهندقله ایغتنکن جایک p برمول کهندق در قد
 ایت اد جهو هارسله کام مئغیغتنکن قریم دان کنل دریم دان
 بچراکن جناغ اد قری کبسان توهن سرو سکلین عالم یغ
 منجدیکن در قد سنینک ایر مسورغ ماضی یغ ادان ایت
 سمهان اد کادان رهسی جوهان ای الف در قد رهسیان ایت
 دان سفرت ماکنم کادانن ایت جو یغ قیاد برکون قدان در قد
 القان دان لقان دان منغیککن اسهان * رجاعي

سایغ p دان ایه اه

در قد الف کام اکن الله

جک حاله دغن القاله

حیف وحسرة وویل بکیم اه

هی یغ بریدی لیهنله اوله کام کینان الله در قد قریم دان جاشن
 کام الف اکن دریم کارن سکل ائکوت کام اتوله قری دان قرجوانن
 الله جو دان در قد مسوات قری دان قرجوانن ایت پناله کادان
 الله تعالی یغ ای ایت توهن دان سفرت سکل قری دان قرجوانن
 یغ

kunnende alleen wanneer zij hongeren, eten; wanneer zij verzadigd zijn, slapen; wanneer zij wellustig zijn, zich verwellustigen en wanneer zij gramstorig zijn, de menschen beleedigen: niets betamelijks kennen zij, en gelijken aan buffels en ezels, etende, slapende en verwellustigende zich meer dan deze. Zij veroorzaken meer leed aan den mensch dan tijgers, honden en varkens: vóorts worden de menschen, die zulke hoedanigheden bezitten en zoodanige daden verrigten, beneden den rij van het gedierte gesteld: zoo als God de Allerhoogste van hen getuigt. « *Khala 'l-lahoe tàála oelaika káta ànámí balhoem adhal-loe oelaika hoemoe 'l-ghafiloen.* » dat is: « zij zijn gelijk aan het gedierte; voorwaar zij zijn allerboosaardigst, die zorgeloos zijn. »— O gij dienaren Gods! verstaat gij al de voormelde woorden en kent gij er de bedoelingen van? overweegt dezelve rijpelijk.—Vooreerst is er de bedoeling van; dat het Uw pligt is over U zelve natedenken en U zelve te kennen en de grootheid van den Heer der heerscharen te overpeinzen, welke uit eenen droppel water een iegelijk geschapen heeft, wiens gansch bestaan een geheim is; doch welk geheim de mensch niet acht en ofschoon het een robijn gelijk is, heeft hetzelfde voor hem geene nuttigheid omdat hij zorgeloos en nalatig is en de betrachting daarvan verzaakt—

G E D I C H T.

Helaas! beklaglijk is uw lot,
Daar gij niet denkt aan uwen God;
Indien gij slimmrend Hem vergeet,
Helaas! dan treft u smart en leed.

He! nalatigen, aanschouwt de klaarlijkheid Gods uit Uwe hoedanigheden en verwaarloost U zelve niet, want al uwe ledematen hebben hunne eigenschappen van God en zyn gewrochten van God, en uit iedere eigenschap en uit ieder gewrocht van dezelve, blijkt het bestaan van God, die de Heere is, en daar al deze uitnemende eigenschappen en gewrochten door de magt van God den Allerhoogsten alleen bestaan, is het niet mogelijk dat iets anders buiten den Heere Uwe gedaante dusdanig kan vormen en met dusdanige middelen bedeele. Het is even als of Uw wezen gelijk een spiegel gemaakt is; en al wie oogen heeft, ziet wanneer hij den

بیغ انده م این در قد کواس الله تعالی جو تیاد دافتن بیغ لاین
 در قد توهن جوکې منجریکن دمکین رقام دان بریکن دمکین
 هرت اتمان کادانم دجریکن سفتر سوات چرمن دان جارغ سیاق
 بیغ جرمت اقبیل ملیهت ای قد چرمن کادانم این بهو مسکپهن
 ملیهت ای کادان الله تعالی دغن پات قدان جکلو سکلیقون تیاد
 تاه ای بناف توهن جو حاضر دان ناظر دان حی و قیوم * شعر

تبارک الله تعالی سنتیاس
 انیله جو توهن بیغ مها ملي
 بیغ پات قد ذاتپ
 دان قد صفاتپ
 جکلو کام ماو ملیهت ذات ای
 سپل دغن پات
 مک بکاله مات

لیهتهله صفاتن دالم قرجواتن ای
 جاغنهله کام کست قد جارغ ماس

جرمول قری انیله بیغ برکات کورو سپل عارف مک مانسی ایت
 بیغ مؤمن اداپ چرمن جمال الله بیغ مؤمن نمان هی بیغ مؤمن
 بچیراکنله اولهم بهو کادانم ایت در قد جبراق قری دان قرجواتن
 اداپ دان در قد جبراق راقس دان ریب قری دان قرجواتن ایت
 تیاد دافتن کامی مغناکن دان مپناکن سواتقون دالم کتاب این
 ملاینکن جبراق کتاب هندق کامی مغناکن سفای دافتن کامی
 مغناکن سنغه قری در قد سوات اغکوتام این مک بناف دافتن کامی
 مغیر غیرای سپل وجود ایت بیغ عالم صغیر نمناپ دان سپل ایس
 عالم کبیر ایت خیران قدان جرمول کادانم ایت اد قهرهغوذن
 صفات الله دان قد بچیرام میسیاله جو ایت اوله کارن قرامت
 القام در قد ادام تیداکه دغترکن اوله کام سبد توهن بیغ منجریکن
 سکین

den spiegel van uw wezen aanschouwt klaarblijkelijk het bestaan van God den almachtigen in denzelfven. Ofschoon hij volstrekt niet weet, hoedanig de Heere alomtegenwoordig en alziende, levendig en onsterfelijk is.

G E D I C H T.

De hoogverheven God die steeds gezegend is,
 Is eeniglijk de Heer, wiens heerlijkheid, gewis
 Ons uit zijn wezen blijkt
 En in zijn werken prijkt;
 Verlangt gij nu te zien den aard van zijn bestaan
 In zijn klaarblijkelijkheid,
 Sla 'toog dan wijd en zijd,
 Zie zijn hoedanigheer, in al zijn grootsche daân
 En raak niet meer verdwaald op Uwe levensbaan.

Wijders zegt de leeraar aller wijzen over die hoedanigheden: « de mensch welke geloovige is, wordt de spiegel van den glans Gods, welke de beschermer is, genaamd.» O Geloovigen! bedenkt dat Uw wezen uit verschillende hoedanigheden en gewrochten is zamengesteld, en van al de honderde en duizende eigenschappen en gewrochten van hetzelfde, ben ik niet in staat eene in dit boek uittespreken en te ontvouwen; vele boeken zoude ik moeten opstellen ten einde in staat te zijn de eigenschappen van een Uwer ledematen te vermelden: op welke wijze, zullen wij toch dat gansche wezen bepeinzen, hetwelk eene kleine schepping genaamd wordt, en waarover de bewoners der grootę schepping verwonderd staan. Uw wezen is eene verzameling van de eigenschappen Gods, en zulks is volgens Uwe redenering slechts ijdel, uithoofde gij onverschillig omtrent Uw wezen zijt. Hebt gij dan niet gehoord de stemme des Heeren welke alles geschapen heeft

سکین یغ اد * قال الله تعالی انحسبتم انما خلقناکم عبدا *
 ارتین سغاکه کام بهوسن کامی جدیدن کام اکن سی پ جو کتهوی
 اولهم بهو بوکن سی پ ادام دان ساله جوکی سغاکم اینت هی هسب
 الله دغرکن اولهم معمی یغ انده این بهو در قد سکین کملیان
 یغ اد دالم عالم سواتقون قیاد قریلی در قد کملیانم دان در قد
 سکین کهنان یغ اد دالم عالم سواتقون قیاد قریهین در قد کهنانم
 سفرت ممبری خبر توهمن در قد قریم * قال الله تعالی لقد
 خلقنا الانسان فی احسن تقویم ثم رددناه اسفل سافلین *
 ارتین بهوسن قله کامی جدیدن مانسی قد سبایک پ لمبیکان
 کمردین مک کامی کمبلیکن قول اکندی قریخده در قد سپل یغ رده
 چرمول کهندق در قد دو قری این یغ قریج دان ترکج اد جو سقای
 لیبت اولهم اکن کهنان دریم دان جاخن ممبرکن ادام در قد کملیان
 قریم کارن کملیان ادام در قد قری اینت یغ اد چهایی جمال الله
 یغ پات در قد چرمن ادام کتهوی اولهم بهو قری ادام سرت چهایی
 اینت اتمان سفرت چرمن اینت دغن چهایی یغ هنگ جک چرمن اینت
 قیاد جرچهایی مک اد اینت سفرت بسی دغن کراتن جو یغ مور
 هرکان دان هین اداپ سفرت برکات بخاری یغ هین قد ارت
 این یغ مها ملی *

قطعة

جک چهایی قیاد اد قد چرمن بسی اینت اداپ بوکن لاین
 مک قیاد دافت کام قوج ادام سفرت بودق کوجاخن برماین

هی یغ ملی بهو دغرکنله قری کملیانم در قد بخاری یغ
 هین ادقون ادام اینت سباکی سوات مانکم جو کارن کملیان مانکم
 اینت پات در قد چهایی یغ اد سرتاپ تناق کامی قیاد دافت
 متناکن چهایی اینت دالم مانکم اتو دلور اتو داتس اتو دباوه اتو
 دگیر اتو دکان ملاینکن کامی ناه چهایی اینت ملقوتی اداپ
 دان قریپات قد مات کامی جکلوچهایی اینت برچری در قریپ
 اداله

heeft wat bestaat? « *Khalz 'l-lahoe táála afahhasibtoem innáma chalahhakoem ábatzán;*” dat is: « Waant gij dat ik U voorwaar tot ijdelheid geschapen heb, weet dat Uw wezen niet ijdel maar Uw waan valsch is.” O dienaren Gods! hoort een orakel, hetwelk zeer voortreffelijk is. « van alle uitnemendheid, welke in de schepping is, is niets uitnemender dan Uwe uitnemendheid, en van alle verachtelijkheid, welke er in de schepping is, is niets verachtelijker dan Uwe verachtelijkheid:” zoo als Uw Heer van Uwe hoedanigheden getuigt: « *Lakhad chalahhna 'l-insána fi ahhsani takhwimi tzoemma radadnahoe asfala safilina;*” dat is: « Voorwaar ik heb den mensch eene zeer edele gestalte gegeven, ook heb ik hem geringer gemaakt dan al het geringe.” De bedoeling dezer beide hoedanigheden, welke loffelijk en verachtelijk zijn, is: dat gij de geringheid van Uw wezen zult erkennen en U niet op de voortreffelijkheid van Uwe hoedanigheden verhoovaardigen, want de voortreffelijkheid van Uw wezen bestaat in die hoedanigheden, welke de glanzen van de heerlijkheid Gods zijn en zich in den spiegel van Uw wezen vertoonen; weet, dat de hoedanigheden van Uw wezen, benevens deze glanzen gelijk zijn aan eenen helder schijnenden spiegel; indien een spiegel niet helder is, zoo is dezelve aan verroest ijzer gelijk, hetwelk laag in prijs en gering in wezen is: gelijk de geringe *Bocharie* over deze zeer verhevene beteekenis zegt.

C O U P L E T.

Een spiegel zonder glans is 't ijzer slechts gelijk
Gij zijt, Uw lof te groot, wees dus niet kinderlijk.

O voortreffelijken! hoort den aard Uwer uitnemendheid van den geringen *Bocharie*. Uw wezen is gelijk aan eenen robijn, want de voortreffelijkheid van eenen robijn blijkt uit deszelfs glanzen; echter kunnen wij niet zeggen of die glanzen in den robijn of buiten denzelfden, of boven of onder denzelfden of links of rechts van denzelfden zijn; alleen weten wij, dat die glanzen denzelfden omringen, en het is ons blijkbaar, dat indien die glanzen denzelfden begeven, die robijn slechts een ruwe

E steen

آله آیت بات جو سرخ تیاد ان کملیان ثرآپ سقرت برکات
بخاری بیغ عارف دغن بهاس معرفه مک دغرکن دان ایغتنکن
اولهم کتاب * قطعه

مانکم درقد چهیاب ملی جوگی
جکلو چهایی تیاد ثرآپ
افاته پراغن مانکم آدآپ
ان آیت ثناک بات بیغ سی p جوگی

برمول جکلو درقد سیکل فرکنان بیغ قله لال کتان بلم لاک
بات قدام قری آدام مک دغرکن اولهم دو تیکی فاته کات لاک
سقای قریات قدام قری آدام هی اورغ بیغ برمعرفت دغرکن
اولهم چرئرا این بیغ قوهن معرفت آیت کتان دان کپتان حقیقت
آیت آدآپ ادثون دالم کتاب تفسیر د کات جهو قری حال مانسی
درقد فرتمان داغ کقد کسداهنن آیت تیکی ثغکت جوگی بیغ ای
مغتناک کملائن دان کتغاهن دان کسداهن کادان مانسی آیت *
قال الله تعالی قتل الانسان ما کفره من ای شی خلقه من
فطفه خلقه فقدره ثم السبیل یسره ثم اماته فاتبره ثم ان شاء انشده *
ارتین کورقله اتس مانسی سلام ای میغکل دی درقد اقی فرکار
پراغن الله منجدیکن دی درقد ستینک ایرقله ای منجدیکن
دی مک ایقون برهغکاکن دی کمیدن مک ای مدرهکن جانن
قراپ کمیدن مک ای منتیکن دی دان ای سوره اورغ قائم دی
کمیدن جک دکهندآیین مک ای بغکنکن دی ادثون بیغ دکتان
قری کملائن آدام اتوله کملائن قن مها ملی سبدان * قال الله
تعالی قتل الانسان ما کفره من ای شی خلقه من نطفه خلقه
قدره * کتهوی اولهم جهو دهول درقد کادانم دالم عالم این بپراق
ماس دان هاری سده لال مک قن زمان آیت درقد آدام دان نام
دالم دنیا سوات قند قون تیاد ان تنکال لپیقله کام سکا p مک
اقی

steen is, daar dezelve geene voortreffelijkheid bezit: gelijk de schrandere *Bocharie* door de taal des verstands zegt, en wiens woorden gij moet aanhooren en ter harte nemen.

C O U P L E T.

Aan zijne glazen kent men den robijn alleen,
 Wat zou ons zonder glaus of schijn,
 Eilieve een robijn toch zijn?
 Deszelts bestaan was dan gelijk een' ruwen steen.

Indien nu uit alle voormelde woorden U de hoedanigheid van Uwen aard nog niet mogt gebleken zijn, hoor dan nog twee of drie woorden, op dat die hoedanigheid U moge blijken. O gij geleerden! hoort nog dit verhaal, dat de boom der wetenschap genaamd wordt, en wiens wezen eene getrouwe opheldering is: er wordt dan in het boek, genaamd: *verklaringen*, gezegd: dat de omstandigheden van den mensch van deszelfs begin tot aan zijn uiteinde drie klassen bevatten, welke het begin, het midden en het uiteinde van zijn wezen schetsen. « *Khala 'l-lahoe tàála, koetila 'l-insánoe ma akhfoeroehoe min aji sjain chalaklahoe min noethfatin chalaklahoe fakhaddarahoe tzoemma 's-sabila jassarahoe tzoemma amalahoe faaklbarahoe tzoemma insja'd ansjarahoe;*” dat is: « Vervloekt zij de mensch, zoo lang als hij loochent. waaruit God hem geschapen heeft, die hem uit eenen droppe! water vormde en hem beperkt en hem zijnen weg gemakkelijk maakt, hem vervolgens doet sterven en begraven en hem wanneer het hem behaagt, weder opwekt.” Het zij U bekend, dat voor Uw bestaan in de wereld, vele tijden en dagen en jaren verloop en zijn, en dat er dan van Uw wezen en van Uwen naam in de wereld geen teken bestaan zal, wanneer gij geheel verdwijnt.

Wat

آف کران ترهین در قد ایت بهو بیغ تیاد اتوله دهول در قد بیغ
 اد دان آف کرپ ترکج در قد ایت بهو فنا اتوله دهول در قد کونا
 تیاد کهنان ترله در قد ایت بهو اد کجیین قد قرتمان قرین
 دان پات چلان قد کملاَن اداپ برمول اقبیل حق سبحانه و تعالی
 متهنداکی منجدیکن مانسی مک دجدیکنن قوهن کا دأنن در قد
 تانه بیغ اد ترزده در قد سپل بارغ بیغ ان دالم دنیا دان ترکورغ
 در قد سکین فرکار ایت هغکی د جالن سپل بیغ هیدف اتسن دان
 جاد جوزق دان بوسف سپل بیغ سات دالمن انیله اصل مانسی
 قد قرتمان مک کمدین نسل مانسی ایت دجدیکن در قد نطفه
 بیغ کلور قد جالن کمه دان کمدین در قد علقه دان کمدین در قد
 مضغه انیله قری کملاَنم بیغ کورغ دان کج سمهان سفای کو
 ایغتنکن قریم دان جاثن ممبسرکن دریم ادقون سفرت ان قریم
 بیغ دهول در قد ادام دمکین لاکپ ان قریم بیغ کمدین در قد ادام
 ایت کارن سپل قری ادام بیغ کج دان چلا ایت ان دهول در قد
 سپل قری ادام بیغ ترخوج ایت دشن حکمت الله تعالی جوک
 سفرت موغ کام دهول در قد هیدف کام دان لمه کام دهول در قد
 کواس کام دان جبل کام دهول در قد علم کام دان ضعیف کام دهول در
 قد قوه کام دان دمکینله بنام دهول در قد تغلیهتنم دان خلیم دهول
 در قد قنغرم دان کلوم دهول در قد کات کتام دان کسبهنم دهول
 در قد کیام دان ضلالتنم دهول در قد هداینم مک دمکین جوک ان سکین
 قریم دان کملاَن کا دأن دریم بیغ پات دهول در قد اعلاپ دان
 تیاد قریون چلاپ ایت مک سورغ p مانسی بیغ قری حالن
 ایت دمکین داتنکه ای ممبسرکن دریم دان تیاد مال در قد
 قرین تدائن تیاد ای مرزدهکن اداپ دان مندرکنن چواب دان
 مال در قد کرجان دشن ممبسرکن دریم در قد ملاپ * رباعی
 انیله قری کملاَن کا دأن انسان

ایغتنکن

Wat is er nu toch geringer dan hetgeen waarvan het niet, eerder bestond dan deszelfs bestaan, en wat is er toch verachtelijker, dan iets, dat vergankelijk is voor dat het bestaat; niets is voorzeker geringer, dan hetgeen van het begin van deszelfs toestand verachtelijk is, en waarvan de aanvang door gebreken gekenmerkt wordt. Wanneer de Glorierijke, de Allerhoogste den mensch wilde scheppen maakte Hij hem oorspronkelijk van aarde, welke geringer is, dan alles wat in de wereld is en onaanzienlijker dan alles wat dezelve bevat, om dat alles wat leven heeft, er op wandelt en alles verrot en vergaat wat er in sterft; dit was de oorsprong van den mensch, bij deszelfs aanvang; na deze wording werd hij uit *sperma*, hetwelk uit eenen duisteren weg voortkomt, daarna uit geronnen bloed en daarna uit eenen vleeschklomp gevormd; dit is de aard van Uw begin, hetwelk gebrekkig en geheel verachtelijk is, ten einde gij Uwen aard zult overwegen en U zelve niet verhoovaardigen. Gelijkewijs Uwe hoedanigheden voor Uw wezen bestonden, zoo bestaan er ook hoedigheden van U, na Uwe wording. Want de verachtelijke en gebrekkig hoedanigheden van Uw wezen bestonden voor de loffelijke hoedanigheden van Uwe wezen door de wysheid Gods den Allerhoogsten; gelijkewijs Uw dood eerder was dan Uw leven, Uwe zwakheid eerder dan Uwe kracht, Uwe domheid eerder dan Uwe kennis, Uw onvermogen eerder dan Uwe sterkte en gij op dezelfde wijs, eerder blind waart dan ziende, eerder doof dan hoorende, eerder stom dan bespreekt, eerder arm dan rijk en eerder dwalende dan op den regten weg wandelende, desgelijks was de aard van het begin van Uw wezen eerder geopenbaard dan deszelfs voortreffelijkheid en deszelfs gebreken waren niet verborgen: kan nu nog (een iegelijk) der menschen, wiens toestand dusdanig is, zich zelve verhoovaardigen en schaamteleos over zijnen aard zijn? Hij moet volstrekt zich zelve verootmoedigen, en zijne ziele nederbuigen, en over zijne handelwijs beschaamd zijn en met zich zelve over zijn begin raadplegen.

G E D I C H T.

Dusdanig, bij 't begin, is de aard van 't menschlijk wezen,

Be-

ایغتنکن اولهم دایک م هی یغ بر عرفان
سقای کام مغتهوی قرین ایت
جاشنله کران کام تفصیر دان کن تفصان

گتهوی اولهم دجو اینله ثغمت کدلان کادانم ایت یغ دپنانکن
قدام دغن رجن یغ سمشن دان عباغ یغ مختصر مک سکارغ
دشکرک اولهم در قد ثغمت کنشاهن ادام سفرت توهنم قد کنشاهن
ایة این ممبری خبر قدام * قال الله تعالی ثم السبیل یسره * برمول
اقبیل مانسی در قد کملاون ثغمتپ ایت داغ کغد کنشاهن
کهدونپ مک دغن بریت م نعمت دان دولة دان کسکان یغ قیاد
تکریر مسوات در قد ساکین ایت دالم اینغون لاک توهن ممبری
کرخی کن همبای دان بارغ یغ قانت کن حالپ ای بریکن
قدان دان مملهران ادای قد سیکل قری ایت سقای جاشن
جناس ای دغن سیکل قری یغ بوکن لایق قداپ قنای قیاد دانت
مانسی ایت مناهن نفسوپ در قد سیکل قری یغ بوکن لایق ایت
مول م قیاد دبریکنپ اختیار کلی قداپ اتس بارغ مسوات
یغ مغهداک ای دان قیاد دجدیکنپ ای برکواس اتس بارغ یغ
دانت کارن در قد سیکل کهدوق نفسوپ ایت یغ اد قداپ ای
لوق جوک قرین دان جنساکن در یپ دغن سغک یغ ساله دان
دغن بیچار یغ قیاد بندان اقبیل قیاد ای براوله سیکل کهدوق
ایت مک لمه جو قیاد برقایی دان قیاد برکواس کن مندائتکن
سغخه کهدوق ایت مک قد حال ایت نسجایی ای مغیغتنکن
توهنپ دان دالم مسوات کسکارن دان کدکان مپینکن توهنن دان
مموهتکن در قداپ بارغ یغ دکهدکیپ سفرت مانسی سهغکی
هیدوق ای قیاد برچری در قد نفسوپ دان شیطان اد ستروپ
کلکین مک جکلو سکاغون مانسی ایت اداله دغن سنتوس ایت
دان صحه دان نعمت دان دولة قیاد ای سنتیاس لغس در قد

مسوات

Bedenk dit rijpelijk, gij die verstand bejaagt,
Opdat gij van dien aard de ware kennis draagt
En niet nalatig zijt of achteloos in dezen.

Weet, dat dusdanig de trap van het begin van Uw wezen is, de welke U met eene beknopte naauwkeurigheid en met korte gelijkenissen is mededeeld. Wilt nu hooren naar den middelsten trap van Uw bestaan, gelijk de Heere daaromtrent in het midden van dit vers, aldus getuigenis geeft: « *tzoem m's-sabila jassarahoë,* » wanneer de mensch van het begin van zijnen rang tot de helft zijns levens genaderd is, wordt hij met duizende weldaden, en voorspoed en vreugde begiftigd, waarvan niet eene enkele kan begrepen worden; intusschen begunstigt de Heere zijne dienaren, en hetgeen geschikt is voor hunnen toestand, geeft hij hun en beschermt hun wezen bij al die hoedanigheden, opdat zij zich niet verderven, door hoedanigheden, welke hun niet betamen; echter kan de mensch zijne negingen van alle ongeoorloofde hebbelijkheden niet afwenden, even zoo min als hem eenen algemeenen vijen wil is gegeven in dat gene, wat hij begeert, ook wordt hem geene magt gegeven over het mogelijke; want hij al de neigingen zijner driften, welke hij bezit, vergeet hij zijnen aard en verderft zich zelve door eene verkeerde verbeelding en door eene onjuiste redenering; wanneer hij nu al zijne oogmerken niet bereikt, wordt hij werkeloos, bezit geene hulpmiddelen, is onmagtig om een gedeelte zijner begeerten te voldoen en in zoodanigen toestand, gedenkt hij voorzeker aan zijnen Heer, en in elke moeijelijkheid en droefheid roept hij hem aan en smeekt van hem, hetgeen hij begeert; want zoo lang de mensch leeft, doet hij geenen afstand van zijne driften en is de Satan zijn vijand. Alhoewel nu de mensch rustig, gezond, beweldadig en voorspoedig is, is hij niet altoos

van

مسوات گدکأن دان کچنتان کارن سپک کهندق نغسوپ دان
 شيطان ایت بیغ حاصل در قداپ هغکی کمردین مسوات چوپ
 اداپ سفرت فرعون دان نمرود دان شلاد دان بارغ سبکیپ تتاق
 حق سبحانه و تعالی دغن قدرتی مثنهوی سپک حال همباب
 بیغ برلندغ قداپ دان بارغ بیغ لایف قد حال همب ایت ای
 بریکن قداپ سفای جاعن دبنساکن ادان در قد هواپ
 سهومول تله دچدیکن کادان مانسی ایت در قد امفت ترکار
 بیغ برلیندن قریپ دان دکتانک عناصر اربع نماپ دان
 مسوات در قد امفت ترکار ایت ملون اکن مسوات سفرت
 تاده دان ایردان اغن دان اقی دان کامفت ترکار ایت اداله
 کادان مسورغ مانسی سلام اداپ ایت اد دان قری کاهمفت
 ترکار ایت بیغ اد قد کادان مسورغ مانسی اداله برلاین م دن
 سنتیاس قد سپک مانسی جوتیاد دغن اختیاریپ سهغکی تیاد
 اد ای دغن سنتوس سلام هیدرتن کارن توهن بیغ حکیم بریکن
 دالم توبه مسورغ مانسی براق ترکار بیغ مسوات در قد ایت
 ملون اکن مسوات دغن قریپ دان دغن خاصیتپ سفرت ایت
 بلغم دان صفرا دان بیوسه دان حراخ دان بروده دان لاین در
 قد ایت بیغ برلوانن سمهپ برمول جکلو قری سپک ترکار ایت
 سرغله قد توبه مانسی دان تیاد کورغ دان لبه مک دغن صحت
 دان سنتوس اد توبه مانسی ایت هاپ جکلو بوکن سدغ ایت
 دان اداله کورغ اتو لبه مک باکی م قپاکت داغ قد توبه مانسی
 در قد سبب این برمول جک قری صفرا قد توبه مانسی تریبه
 در قد قری بلغم اداپ مک ساکنله مانسی ایت در قد قپاکت
 بیغ نماپ دق دان برقان دان حیرت دان سداع دان بارغ
 سبکیپ مک مسوات در قد قپاکت ایت مبنساکن توبه مسورغ
 مانسی جک تیاد مغوجات دی سپک طیب ایت برمول جکلو

قري

van smart en zorg bevrijd; omdat de neiging zijner driften en de booze geest (het kwaad) dat er uit voortkomt hem leiden tot hij verdoold geraakt; even als Farao, Nimrod, Sjalâd en anderen; doch God de allerhoogste kent in zijne voorzienigheid zijne dienaren, welke onder zijne bescherming staan, en hij doet hen datgene, wat voor hunnen toestand geschikt is, toekomen; opdat zij door hunne zinnelijkheid niet verloren gaan: wijders is het wezen van den mensch uit vier deelen, welke onderling van aard verschillen, zamengesteld; dezelve worden de vier hoofdstoffen genoemd en elke derzelve beoorlooft de andere, zoo als: aarde en water en lucht en vuur. Deze vier deelen maken het bestaan van den mensch uit, zoo lang als zijn wezen bestaat, en de eigenschappen dier vier deelen, welke in het wezen van iederen mensch zijn, verschillen bij alle menschen zonder hunnen vrijen wil: zoodat zij gedurende hun leven, niet rustig zijn; want de wijze Heer heeft in ieder menschelijk ligchaam verscheidene deelen gegeven, welke elkander onderling door hunnen aard beoorloogen en zulks ingevolge hunne bijzondere eigenschappen; zoo als die genoemd worden, de slijm, de brand, de vochtigheid, de droogheid, de hitte, de koude en andere, welke alle elkander tegenstrijdig zijn. Indien de eigenschappen van al die deelen evenredig in het menschelijk ligchaam en niet ontoereikend of overtollig zijn, zoo zal de mensch gezond en rustig wezen; doch indien dezelve niet evenwigtig en ontoereikend of overtollig zijn, zullen daardoor verschillende ziekten in het menschelijk ligchaam ontstaan. Indien de brandige aard overvloediger dan de slijmnachtige aard is in het ligchaam van den mensch, zal de mensch aan ziekten onderhevig zijn, welke den naam dragen van teering, vallende ziekte, heete koorts, scheele hoofdpijn en dergelijke, en elk dier ziekten verwoest het menschelijk ligchaam indien de geneesheeren hetzelfde niet behandelen. —

دلغم ایت تریله در قد صفرا قد توبه مانسی مک ساکنله مانسی
 ایت در قد قپاکت یغ فمپ لفقون دان افلاج دان بهف دان برص یغ
 قرجاهت در قد سپک قپاکت صفرا اداپ ایت برمول جکلو لاک قری
 بیوسه ایت تریله در قد قری بروده ایت قد توبه مانسی مک ساکنله
 مانسی ایت در قد حراخ یغ باچف فرکران قنای ریغن جوک اداپ
 قد توبه سپک اورغ برمول جکلو قری بروده ایت تریله قد توبه مانسی
 در قد قری بیوسه ایت مک ساکنله مانسی ایت در قد سپک قپاکت یغ
 فمپ بستفا دان زکام دان خزله دان سعال دان ذات الفیل دان سباکین
 مک سپک قپاکت ایت سنغهن ریغن جوک یغ دانت داوجات دغن
 سپره دان سنغهن سوکر جوک یغ لمبت سمبه ادقون دمکینله حال
 مسورغ مانسی ایت سهغلی ای هیدق دالم دنیا قنکال قیاد براتی
 قیاد برکهندق قیاد برکواس اداپ ایت بهو بارغ یغ منفعة اداپ
 قیاد دانت ای بروله قداپ دان بارغ یغ مضغ اداپ قیاد دانت
 ای منولفکن در قداپ دان قیاد ای تاه کبجیکن دالم اف اداپ
 دان کجهادن در قد اف داتخ قداپ مک ای سننتیاس قرچغغله
 قد سپک قریچ دان قیاد تاه بچراکن سندرچین مک ای سدکال
 دغن حال ایت قیاد دغن اختیار برمول اثبیل ای مغهنداک جاه
 کنیغ قیاد ای جوک لایر قیاد دغن اختیار دان کهندق دان اثبیل
 ای مغهنداک سک ای جوک دک قیاد دغن اختیار دان بچراپ
 دان بارغ مکادن یغ سدق قد رساپ جک مغهنداک ماکن ایت
 اداله مضغ بکین دالم مکادن ایت دان بارغ مکادن یغ قیاد سدق
 قد رساپ دان کبنچین قداپ اداله منفعة بکین دالم مکادن ایت
 دان بارغ قرجواتن یغ پرکنکن ای دان ماو جرجوت ایت دغن ساپ
 اداله کبنسان دالم قرجواتن ایت دان بارغ قرجواتن یغ مبنچیکن
 ای دان قیاد ماو جرجوت ایت اداله کبجیکن دالم قرجواتن ایت سپک
 یغ خیر قیاد ای دانت بروله قداپ دان سپک یغ شرایت قیاد ای

دانت

Wijders wanneer de slijmachtige aard den brand in het menschelijk ligchaam overtreft, vervalt de mensch in ziekten, welke kramptrekking, traanoogen, melaatschheid en uitslag genoemd worden, welke boosaardiger zijn dan galzichte. Indien de drooge aard overvloediger dan de vochtige aard in het ligchaam is; vervalt de mensch in heete ziekten, welke veelsoortig, edoch van eenen ligten aard voor den mensch zijn. Indien de koude nu grooter is dan de hitte van het ligchaam vervalt de mensch in ziekten welke genaamd worden, slijmzichte, ziukingen, afgang, hoest, melaatschheid en dergelijke. waarvan sommige gemakkelijk en spoedig en sommige moeyelijk en langzaam te genezen zijn. Dusdanig is de staat van den mensch zoo lang hij leeft in de wereld: tijdens hij geene middelen, geenen lust noch vermogen heeft, kan hij datgene wat hem nuttig is, niet verkrijgen en dat gene wat hem schadelijk is niet afweren; ook is hij onkundig, waarin het heil bestaat en van waar het onheil komt. Te allen tijde verwondert hij zich over zijnen toestand, kan zich niet ontraadsele en handelt alzoo nooit door zijnen vrijen wil. Wanneer hij wil verzadigd worden hongert hij niet, noch door zijnen vrijen wil noch door zijne begeerte; wanneer hij zich wil verheugen is hij bedroefd, zonder zijnen vrijen wil en zonder zijne redenering; indien er spijsen zijn, welke zijnen smaak streelen en hij dezelve wenscht te nuttigen, zijn die schadelijk voor hem, en de spijsen die hem niet lekker smaken, en waarvan hij afkeer heeft, zijn heilzaam voor hem. De daden waarin hij vermaak schept en die hij met genoegen wil verrigten, bevatten verderf in zich en de daden waarvan hij afkeer heeft en die hij niet wil verrigten, bevatten heil in zich. Al het goede kan hij niet bekomen, en al het kwade kan hij niet

van

دافت منجاوهکن در قداپ دان بارغ بیغ ماوای ایغنتکن ایت لوق
 جوک تباد دغن اختیاری دان بارغ بیغ تباد د کهنداک ای مغیغنتکن
 ایت داغله قد ایغاقن تباد دغن اختیاری سننیاس قیدرت ایت
 دغن غفلة دان سدکال جکان دغن بطالة د مکینله حالق ایت بهوای
 قیاد داقت منجاوهکن در قداپ سوات لالت بیغ دودق داتس سکین
 چمر جاغن داتس کقلاپ قون دودق لاک لالت ایت دان ای قیاد
 داقت مناھن در قد تودھن کجھاندن سوات پامق بیغ کچل دان جک
 سوات سمت بیغ ترسنی ماسق دالم تودھن اقو مغیپیقت تودھن ایت
 سھاج سکین ائقوتان مرسای سانت در قد سمت بیغ سنی ایت
 مک سیاق ترلمه در قد د مکین مانسی بیغ کورغ دان سیاق
 ترضعیف در قد د مکین مانسی بیغ ناقص * رجاعي

خبرانله اک قدام اق کات سپل قریمو ایت پتاق کات
 دغن سکین کهنانپ این ادام داقت اکن سیاق کات

ھی بیغ برجدی ایغنتکنله ادام دان دغرکنله اولھام بیغ اق دان
 در قد اق ادام ایت بوکنکه سپغیم خانه در قد سپل بوم ادام ایت دان
 توهن منجدریکن مهالوس بوم ایت بیغ برکات قد قری بومیب *
 قال الله تعالی ان ارضی واسعة * ارتین بهوسن بمیک ایت امت
 لوس مک اق جوک سپغیم خانه قد حضرت توهن بیغ مها بسر بیغ
 منجدریکن توجه لاقس بوم بیغ لوس دان قبلق مسوات بوم ایت لیم
 راقس تاهن قرجلانن جاوم اداپ دان لاین ۲ در قد ایت دغن سکات
 دان قد سکچف مات جوک * قال الله تعالی انما امره اذا اراد شیاً
 ان یقول له کن فیکون * ارتین هان بهوسن فکرجانن جو اتبیل
 د کهندکین بارغ مسوات بهو بفرمان ای بکین جریله مک جاد ای
 اداکه داقت د بیلغ کادان سپغیم خانه قد کادان توجه لاقس بوم ایت
 هی بیغ برجدی نهوکه اق کناک دان مغرتیکه چرتراک بیغ مها ملی
 بهو توهن معرفت ایتوله ادان دان در قد فرتکان سپل عارف اتوله ملان

مک

van zich verwijderen; hetgeen hij wil gedenken, vergeet hij zonder zijnen vrijen wil, en hetgeen hij niet wil gedenken, komt in zijne gedachten zonder zijnen vrijen wil. Hij slaapt altoos met onachtzaamheid en ontwaakt in ijdelheid. Zijn toestand is zoodanig, dat hij geene vlieg van zich kan verwijderen, die op alle onreinheden zit; hij kan niet beletten dat dezelve niet meer op zijn hoofd zit, en hij kan zich niet van het leed van eene zeer kleine mug bevrijden: en wanneer eene kleine mier in zijn ligchaam kruipt of hem bijt, lijden al zijne ledematen smarten door die kleine mier: wie is er nu magteloozer dan een dusdanig gebrekkig mensch en wie onvermogender dan een dusdanig nietig mensch. Wat zal ik verwonderd over Uw aanwezen zeggen: hoedanig zal ik al Uwe hoedanigheden vermelden; tot wien zal Uw wezen bij al deszelfs geringheden spreken? — O Gij die verstandig zijt, overweegt Uw bestaan, en hoort wat en waaruit hetzelfde is. Is niet Uw wezen eene handvol aarde van het geheele aardrijk? en de Heere maakte het aardrijk zeer uitgestrekt en zegt van zijn aardrijk: *Khala 'llahoe taála inna ardhi wa siatoen*, dat is: « voorwaar mijn aardrijk is zeer groot: » en wat is toch eene handvol aarde voor het aanschijn des Heeren, welke zeer magtig is en de zeven verdiepingen der aarde, welke zeer groot zijn, geschapen heeft: de omtrek eener wereld bedraagt eenen afstand van vijfhonderd jaren, en al wat daar buiten is, schiep Hij door een woord en in een oogenblik, « *Khala 'l-lahoe tàala innama amroehoe idza arada sjajan an jakhoela lahoe koen fajakoena*, dat is: « voorwaar Zijne manier is, dat hij wanneer hij iets begeert, tegen hezelve zegt: word! en het is er. » Kan nu eene handvol aarde bij het bestaan van zeven werelden in aanmerking komen? O verstandigen! weet gij wat ik zeg en verstaat gij mijn zeer verheven verhaal, hetwelk de boom der kennis is en uit de woorden van alle verstandigen zijn oorsprong heeft:

Doe

هنگ هندیله آنکو مغلورکن کانس در قد تلغام دان بکاکن قد سنفس
این یغ اد لای قدام کدو منام دان لیهیله قد دریم دان قد قریم
دغن تیلک معرفه سفای کادانم پات بکیم هی یغ عارف بوکنکه
کادانم ایت در قد ستیک ایر مک اف جوک ستیک ایر ایت قد
حضرة توهن یغ ای منجدریکن مها بسر لاق یغ محیط زمان
دان عمان ادای اداکه دافتن د بیلغ کادان ستیک ایر قد کادان
مها بسر لاق یغ مها لوس دان مها دالم * شعر

هی انقک لیهنله ادام
اه انقام اه انقام
هی ستیک ایر جاخن مایدن
ادام ستینک بوکن لاین
ستینک یغ سنی قد عمان
اینله ادام هی بدیمان
جالقله در قد سغام
بکمان دهول کتام
کناک واه بوکن اورغ ای
یغ دمکین کورغ دان سی ۲
هی بخاری ایغتنکن کتام
جک لای بریدی ادام
یغ کتام اتوله ارت حال
حال اتوله یغ کتام کمال

برمول سدغ سده منغر کام قری کملان دان کتغاهن ادام مک
دغر اوله کام سکارغ در قد تغکت کسراهن کادانم سفرة الله
تعالی مبدری خبر قد کسراهن ایه این دمان ترسون دمکین *
قال الله تعالی ثم اماته فاقبره ثم ان اشاه انشروه * ادقون مانسی
دیر قد کملان ادلت دجدریکن توهن سیکل قری یغ قله لای کتام
دان

Doe de wol uit Uwe ooren, en open bij deze ademhaling, welke nog de Uwe is, beide Uwe oogen en ziet U zelve en Uwe hoedanigheden met eenen verstandigen blik, opdat Uw wezen geopenbaard voor U zij! O gij verstandigen! is niet Uw wezen uit eenen droppel water? en wat is een droppel water voor het aanschijn des Heeren, welke de zeer uitgestrekte zee geschapen heeft, die de allesomvattende genaamd wordt en de oceaan is. —

Kan nu het bestaan van eenen droppel water bij het aanzijn vergelijken worden van de zeer groote zee, die zeer uitgestrekt en zeer diep is.

G E D I C H T.

O mijn zoon zie Uw bestaan,
Wees niet achteloos voortaan:
Waterdrop! verspil geen tijd,
Daar gij slechts een droppel zijt:
Dropje, bij den oceaan!
Is O wijzen! Uw bestaan. —
Keert terug van 't doolend spoor;
Geef U vroegre taal gehoor.
'k Zeg hij is geen mensch, helaas!
Die steeds zorgloos is en dwaas.
O *Bochdrie* hoor Uw woord!
Zoo U nog 't verstand bekoort;
Daar uw woord den zin verklaart,
Van 't verhevenste op aard.

Nademaal gij den aard van het begin en van het midden van Uw wezen vernomen hebt, zoo luistert dan nu naar den staat van het uiteinde van Uw wezen; zoo als God de Allerhoogste aan het einde van dit vers getuigt, waarin aldus geschreven staat: *Khala'l-lahoe tàála, tzoemma amatahœ faakhbarahœ tzoemma idza sâ'ja an-sjarahœ*, de mensch wordt van het begin van zijn aanwezen door zijnen Heer met al die hoedanigheden gevormd, welke bereids vermeld zijn.

In

دان قد کتغاهن کهدو قنپ قون د بریکنپ باکپی p قری قداپ
 بیغ قله قرسبت این مک قد قثکت کسراهن ماخسی آیت مها
 دسر قوهن دغن حکمن دان حکمتپ در قد همب آیت مغمبل
 جارغ مسوت قری بیغ قله د کیرمکنن قدان در سلمان سقرغ
 چوپ دان بدین دان بچران دان قنقرن دان قغلیهتپ دان علموب
 دان ایغنتپ دان کوساپ دان قوتپ دان لاین در قد آیت مک
 سکلین بیغ د کیرمپ قد همباپ در سلماپ آیت ای مغمبل در
 قداپ دان منغیکدن اداپ سقرت سوات بغکی اتوسقرت کایو دان
 جات بیغ قیاد بریکون سکال p هاپ سی p جوک اداپ سقرت دهول دان
 کورغ در قد دهول قون مک سپل قوم کلورکان بیغ قیاد برچری در
 قداپ سلماپ قد کتیک هیدتپ آیت سکارغ برچریله در قدان دان
 توجپ آیت بیغ مکروه د جاوهکن در قد رومپ دان سپر د تانمکن
 قد تمفت بیغ دافت دان جکلو آیت د تانمکن لمبت سقرت سپل
 اورغ کای p دان دسر p مک جدیله فضاچه قد اختار سپل بیغ هیدت
 میتن آیت دان در قد باوبغکی بیغ جوسف دان مکروه آیت سورغ
 قون قیاد داتغ همغر قداپ دان کادان آیت بیغ باقپ اورغ مغاسه
 قد زمان بیغ ای هیدت دان بیغ قله ای مملهران دغن باکپی نعمت
 دان لذة دان ورن p قکاین بیغ هالس مک قد ماس بیغ ای مات
 د بوغکن دالم قانه بیغ کامی مموغکن آیت دان سپل اثکتاپ بیغ
 سوچ آیت دان بیغ قله ای مملهران دالم دنیا دغن سپل قریاسن
 دان باو p ن قد کتیک آیت دغن داره دان دچیم دغن ایر بیغ جوسف
 ادان بیغ قیاد دافت دکتانک بتاق قردین دان سپل اورغ دان قالی
 وجودن دالم قانه آیت قوتسله دان برچریله سمهان دان سپل تولغن
 بیغ قوته دان کرس جدیله قانه بیغ هینم دان لمبت سده سداهنن
 هی بیغ برجدی هندقله کام ممبراکن قد حال بیغ مها سوکر آیت کارن
 هارسله ائگو برچنتانکن قد کتیک بیغ امت مشکل آیت اف کورافت

دان

In den loop van zijn leven worden hem door denzelfen al die hoedanigheden gegeven, welke reeds opgenoemd zijn en aan het einde van zijn leven wordt hem door den zeer magtigen Heere, ingevolge zijn oordeel en zijne wijsheid, al dat gene afgenomen, wat dezelve hem gedurende zijn bestaan gezond heeft; zoo als: zijne ziel, zijn verstand, zijn oordeel, zijn gehoor, zijn gezigt, zijne kennis, zijne denkbelden, zijn vermogen, zijne sterkte en wat dies meer zij. Al hetgeen hij zijnen dienaar gedurende zijn bestaan gezond heeft ontnemt hij hem, en doet hem, zijn wezen, gelijk een kring of gelijk hout en steen dat volstrekt onnut en ijdel is, even als voorheen, en nog minder dan voorheen verlaten. Al zijn volk en zijne bloedverwanten, welke gedurende zijn leven niet van hem scheidden, begeven hem thans; zijn afschuwelijk ligchaam wordt van zijne woning verwijderd en spoedig ter geschikte plaatse begraven: en wanneer daarmede gedraald wordt, zoo als zulks bij de rijken en grooten het geval is, zoo strekt dat lijk ten schande van de levenden, en door de lucht van dat stinkend en afschuwelijk kring, nadert niemand hetzelfde; en dat wezen hetwelk vele menschen zoo beminnen tijdens het leeft en dat zij door vele aangenaamheden en lekkernijen in stand houden, en met verschillende fijne kleederen versieren, wordt wanneer het sterft in de aarde geworpen, die wij verwerpen; en al zijne schoone ledematen die het in de wereld van allerlei kleederen en reukwerken voorzag, zijn in dat tijdstip bebloed en met stinkend water bemorst, kunnende derzelve hoedanigheden niet onderkend worden; al de aderen en vezelen van dat wezen worden in de aarde ontbonden en scheiden alle van elkander en al hunne witte en harde beenderen worden eindelijk zwarte en zachte aarde. — O verstandigen! beraadslaagt toch over die hoogstmoeyelijke zaak; want het is uw pligt, U over dat allerneteligst tijdstip te bekommeren;

دان قد سیاق کو دافت دان بتاق کو دافت کات در قد حال دان
 زمان یغ قیاد دافت ممبیراکن قد اختار سلطان دان رعیت دان قد
 اختار توھن دان همب دان قد اختار کای دان کسپھن دان قد اختار
 اورغ بسر دان کچل یغ سمھان دغن خانہ سمالہ دان سوات علامت
 در قد وجود مریکیت قیدالہ تغیکل در قدان سفرت کناک * قطعہ
 چکلو کو لیھن دالم خانہ قد احوال سکین انسان
 قیدالہ کو دافت بیداکن قد اختار رعیت دان سلطان
 فنا جوک سکین یغ اد دغرکن یغ اللہ بفرمان
 کل من علیھا فان یأینت
 برغسیاق یغ داتس جوم ایت لنیث جو

ھی اورغ بچراکنلہ اولھ کام یغ در قد سپل حال یغ مھا سوکر ایت
 ائی دافت کات دان قد سیاق دافت کات اللہ م ائی ایت دان بتاق حال
 ایت تتکال سپل راج م دغن کرجائون دان کبساخون دان فنتران دان
 کردینون دان هلبالغون یغ قیاد تر بیلغ دان ترکیرم اداپ دان جارغ
 سیاق یغ سرتاق سمھان جریلہ فنا دان هبا دان دمکینلہ سپل
 اورغ کای م دان سپل کسپھن دان سپل قمنت اینتھون فنا دان دالم خانہ
 سکین ایت سمالہ در کارن کادان سپل مریکیت خانہ جوک سفرت اللہ
 سبحانہ و تعالی مھا بسر توھن دغن مھا بسر کوسان اد منجدیکون
 سکین مانسی در قد خانہ دان لاک کملیکن سکین مانسی ایت
 گنر خانہ جوک * رجاعی

مبھان اللہ ائی حال سپل مانسی
 یغ توھن دالم خانہ جاد دلی یغ سی
 خانہ ایت کو جریکن توھن کمیدین
 یغ اد دھول قداپ ترلال ملی

ھی یغ بریدی دغرکنلہ لاک فرکنان این دھوامت اندہ مک
 قد اینتھون یغ کادان مانسی ایت جاد خانہ دالم جوم این
 ببرا

welke inlichting, van wien en hoedanig zult gij dezelve over dat punt en over dat tijdstip verwerven, hetwelk tusschen den sultan en den onderdaan, tusschen den gebieders en den slaaf, tusschen den rijken en den armen en tusschen den grooten en den geringen geen onderscheid maakt, die alle aan de aarde gelijk worden, terwijl er geen enkel blijk van hun wezen overig blijft. Zoo als ik zeg in dit

G E D I C H T.

Indien gij ziet naar 's menschen aard, in 't graf of onder zerken,
 Zoo zult gij tusschen slaaf en Vorst geen onderscheid bemerken.
 Ja alles wat bestaat, vergaat, zegt God, door dezen zin:
 « *Koeltoe man alajha finin.* »
 Dat is: « dat alles eens verdwijnt, wat leeft in 's werlds perken. »

O mensch! overweeg toch welke inlichting, hoedanig en van wien gij dezelve over dat hoogstmogelijk punt, zult verwerven. God! God! welk punt is dat! en hoedanig is die toestand, waarin alle koningen met hunne koninkrijken, met hunne heerlijkheid, met hunne legerschaarsen, met hunne dienaren, met hunne helden, welke outelbaar en onnoemelijk zijn en met allen die hen omringden, vergaan en tot stof worden; desgelijks vergaan alle rijken en alle armen en alle bedelaren, en zijn gelijk in de aarde, omdat hun aller wezen aarde is; want God in eeuwigheid te prijzen, de allerhoogste en allergrootste Heer, heeft door zijne almacht alle menschen uit aarde geschapen en doet hen allen tot aarde wederkeeren. —

G E D I C H T.

O Hoogverheven God! wat is des menschen staat,
 Wiens ligchaam in het graf verkeert in ijdel stof,
 Gij maakt het ras tot aard; hetzelfde lijf vergaat,
 Dat vroeger 't voorwerp was van ieders roem en lof.

O verstandigen! hoort nog de volgende woorden, welke zeer belangrijk zijn. Wat intusschen de zaak betreft, dat het menschelijk wezen aarde wordt en in het aardrijk is, zoo verloop er vele dagen en jaren en tijden over dien staat, waarin hetzelfde aarde is; zoodat al die tijden ontel-

جبراق هاري دان تاهن دان ماس للوله در قد حال ايت بيغ اد اي قانه
 هغكي تيباد ترييلخ دان تركيرم سپل زمان ايت مك جراف كال د جديكن
 در قد قانه توهين ايت جويغ دان قاسودان پندي دان قريف دان
 بلاغ دان مغتك دان لاين در قد ايت دان جراف كال لاک د جديكن
 تمبيكر سمهان بيغ فچه بله جاته قد ائتارسپل جالن دان لورغ دان
 چري جري دجاوه رومه م دان دجاوه كاك سپل مانسي دان سپل جناغ
 دان قد جارغ تهفت بيغ سوچ دان چمر د مان اد تمبيكر قانه توهين
 ايت دان جراف ماس لاک للوله در قد حال ايت بيغ تيباد د ائت د كيرم ي
 بايقن ايت دان دغن حال ايت بنساله جوک اداپ دان نماپ دان قنداپ
 دان لنپقله سكال سمهاپ جكلو دغن جال ايت اي دلغسكن مك سرهله
 لغس اي كلف بيرله قانه ايت دغن قانه تناق تيباد جوک اي دلغسكن
 كارن سپل ملايكن دغن قينه الله تعالي برهمنكن توهين ايت جكلو
 سفره بيچ مساوي قون توهين كچيل دان جاته كمشرف اتو كمغرب
 د همغنكن جوک سهغكي تيباد برچمغر قانه توبه سورغ دغن قانه توبه
 اورغ بيغ لاين جكلو سفرت ذرة سكليغون اداپ ملاينكن قانه توبه
 مسورغ ايت دهمغنكن دان دهيدكن جوک دان قد قرهمنغونن محشر
 ايت بيغ قادغ اكبر نماپ د حاضركن مريكتيت سپل مانسي دان
 ديتانكن جوک قداپ در قد سپل قريف دان قردوانن دان بچران تنكال
 هيدق اي دالم دنيا دان سفرت سبيج مساوي قون تيباد دلبيه دان
 دكورغ در قد كيرم حني مك جكلو سفرت سوان ذرة اد كچل كجهاتنن
 اتو كبحيكن ايت دتنجقكن جوک قداپ قد هاري ايت سفرت الله
 تعالي ممبري خبر در قداپ * قال الله تعالي فمن يعمل مثقال ذرة
 خيرا يره ومن يعمل مثقال ذرة شرا يره * اربنن برغسياف جردون
 قردوانن بيغ بايك سفره ذرة جو قون برتنن مك دتنجقكن ايت قداپ
 دان برغسياف جردون قردوانن بيغ جاهن سفره ذرة جو قون برتنن مك
 دتنجقكن ايت قداپ كارن در قد سپل قردوانن بيغ جاهن دان ساله

د حكمنن

telbaar en onberekenbaar zijn. Hoe dikwerf wordt er van de aarde der lichamen watervaten, kommen, kruiken, potten, pannen, koppen en wat dies meer zij, gemaakt; hoe dikwerf worden die nog potscherven, welke van een gebroken, nedervallem op de wegen, op de voetpaden en verstrooid liggen onder de woningen en onder de voeten der menschen en onder de pooten der dieren, alsmede op alle reine en onreine plaatsen, waar potscherven van aarde van de lichamen zijn; hoe veel tijden er in dien toestand verloop, is niet te berekenen: en op die wijze, gaat het wezen, de naam en het kenmerk van den mensch verloren en alles verdwijnt geheel. Indien hij op die wijze ontbonden wordt, en ontbonden is, laat zich dan de aarde met de aarde vermengen! Hij verliest zich echter niet, want de Engelen verzamelen op Gods bevel de lichamen, ofschoon zij ook zoo klein zijn als een mostaardzaadje, en of een ligchaam in het oosten of in het westen valt, wordt het toch vergaderd, zoo dat geene aarde van het ligchaam van den eenen mensch met de aarde van het ligchaam van den anderen mensch vermengd wordt; indien het zoo klein als een stofdeeltje is, wordt toch de aarde van iederen mensch verzameld en levendig gemaakt en bij de verzameling van het laatste oordeel, op het uitgestrekte veld, zullen zij al de menschen te voorschijn brengen en al hunne eigenschappen, daden en beraadslagingen van hun leven op aarde openbaren en niets van hunne gedachten ter grootte van een mostaardzaadje vergrooten of verkleinen. Indien hunne eudeugd of deugd zoo gering is als een stofdeeltje, zullen zij zulks op dien dag toch aantoonen aan God, zoo als G. de A. daarvan getuigt: « *Khala't-allahoe tàála*; « *faman jagmaloe mitzkhála dzarratin chajran joeráhoe waman* « *jagmaloe mitzkhála dzarratin sjarrán joerahoe*, dat is: « al wie eene « goede daad verrigt, zoo gering als een stofje, zal die hem aangerekend « worden, en al wie eene slechte daad verrigt, zoo gering als een stofje, « zal die hem ook aangerekend worden;” want alle slechte daden en misdagen zullen beoordeeld worden en met hevige straffen gestraft worden in het helsche vuur dat allergloeiendst is. — Op dien dag, op
wel-

۱ حکمان اتسپ دان دشکساکن ادای دغن شکس یغ فرساختن دالم ائی
 خارک یغ ندهاشتن برمول قد هاری این یغ سپل حال مانسی د مکینله
 قد قادیغ قیامت قد هاری فد امت اینت سپل راج م یغ دالم دنیا ممبسرکن
 دریپ دان سُورغ قون در قد سپل مانسی تیاد دسماننپ دغن
 سندرپ اکن د هیدقنک ای اتس روق سمت یغ ملات د جاوه کاک سپل
 مانسی ادای دان کات سپل مانسی اینت اف ویلکم واحشوناکم قدای
 مک سپل کرجان دان کبسان دنیا اینت جدیله د کاپ دان چنتاپ دان
 دلای دان شکسان کلین مک سپل راج یغ ممبسرکن دریپ دان
 مثنیای اتس سپل مانسی دان ممبری سانت اکن سپل همب الله
 قد هاری اینت دغن فضاچه این اکن ملیهت دریپ کورغ در قد سپل
 جناق یغ کورغ دان هین در قد سپل یغ هین دان قد کنیک یغ ای
 قرچقغله قد کسکارن حالپ دان میسل در قد کجهاتن افعالی دغن
 جای م بهای دان تیاد برافای ای اکن ملیهت کبیر دان ککان کالوم
 اداله سُورغ در قد سکین اورغ یغ ببراقتاهن ای مملهر اکن دغن
 جای م نعمت دان دولت دالم دنیا اکن منولغ دی تناق تیاد جوک
 کدقاندن سُورغ قون یغ منولغ دی در قد حال این یغ خرامت سوگردان
 قد کنیک اینت یغ خرامت مشکل در قد سپل تننران دان قوم کلورکان
 دان اتق چچون سُورغ قون تیاد داتغ همقر دی ملاینکن لاری جوک
 درقدان دان منجاوهکن دریپ جوک درقدان سفرت الله تعالی
 ممبری خبر دالم قرآن * قال الله تعالی یوم یفر المرء من اخیه وامیه واییه
 وصاحبته وبنیه لکل امرئ منهم یومئذ شان یغنیه * ارقیب قد هاری
 اینت اکن لاری مانسی در قد سودران دان اجون دان بقتان دان
 استریدن دان سپل اتق بوهپ بک تیف م مانسی در قد مریکیت قد
 هاری اینت قرچنتان جو یغ ای اکن بردافت دی برمول انیله قری
 حال کسراهن مانسی دان کپتان کمالاتپ سرت دغن کتغاهنپ سفره
 جرکات بخاری یغ حبران *

مثنوی

welken alle omstandigheden der menschen, aldus op het veld des laatsten oordeels zullen geopenbaard worden, op dien dag van boetdoening zullen alle koningen, welke zich in de wereld verhoovaardigen, niemand hunner medemenschen met zich zelve gelijk stellende, opgewekt worden, gelijk mieren, welke onder de voeten van den mensch kruipen, en alle menschen zullen tegen hen zeggen: « wacht U voor de hel, gij! dien wij vreesden: » en alle heerschappij en wereldsche heerlijkheid zullen hun tot droefheid en zorgen en rampen en straffen verstreken; wijders zullen alle koningen, die zich zelve verhoovaardigen, alle menschen onderdrukken en alle dienaren Gods geweld aandoen zich op dien dag met verfoeijing behoeftiger dan het behoefige gedierde en geringer dan al wat gering is, beschouwen; en op dat tijdstip, als zij verstomd zullen staan over de ellende van hunnen toestand en onder verschillende verschrikkingen de wroegingen over de slechtheid van hunne inborst gevoelen en geene uitkomst vinden, dan zullen zij links en rechts zien of er van al die menschen, welke zij eene reeks van jaren op aarde met gunsten en zegeningen overlaadden, niemand is om hen te helpen; doch er wordt niemand gevonden die hun in dien zeer moeilijken toestand redding aanbrengt, en in dat haghelijk tijdstip, komt van al hunne legerscharen, bloedverwanten en nakomelingen, niemand tot hen, maar ieder ontvlugt hen en verwijdert zich van hen, zoo als G. de A. in den korân getuigt: « *Khala 'l-lahoe tādla jauma jafirroe l'-maroe min* « *achihi wa oemihi wa tsahhibatihi wa banihi likoelli 'm-rijin* « *minhoem jau maidzin sjanoen joeghnihi,* » dat is: « op dien « dag zal de mensch zijnen broeder, zijne moeder, zijnen vader, « zijne vrouw en zijne afhangelingen ontvlugten; bij een iegelijk der « menschen zal op dien dag een angst bestaan om hen te ontmoeten. » — Dit is de aard van het uiteinde van den mensch, en de verklaring van het begin en van het midden van denzelve, zoo als de verbaasde *Bochârie* zegt:

G E-

مثنوی

در قد کملاں داتخ کُند کسداهن
 ان جوکي کچننئان بسرة دغن کسساھن
 اه بنائى کپراشن حال اک دان اڦ ڦون حال اک
 لاڦي بنائى خيال اک دان اڦ ڦون خيال اک
 اکن سياق کراپ کرافت کتناک حال اين
 سدغ ترچغغله ساغنت هتیک دغن خيال اين

ادئون برغسيائى ڀغ مباح سات فصل ڀغ ڦرنام اين دان ايغنت قد
 ڀچاپ دان مغرت سکل کنان دان دالم ڦغتهون اتوله اسهاپ ان شاه الله
 دغن کرفي توهن سرو سکلين عالم ڦنت معرفت ايت ترچکاله ڦدان دان
 جريله عارف نماں دان ابي مغنل اداپ دان مغنهوي توهنن ايت دغن
 مهاجسر کوساپ مک پنالہ ڦدان ڀهو ادان ايت همب جو ڀغ هيں ڦياد
 ڀراقاي ڀغ ضعيف ڦياد ڀرکواس ڀغ لمه ڦياد ڀرڦوة دان ڀهو سڀل اداپ
 اين عيب دان کچلاڻن جو ڀغ ڦياد سوچ کارن ڦريپ ڀغ کچ دان
 ڦياد ڦرڦوج سهڻگي اي دغن ڦغتهون اين ڦياد ملبهت مکه اکن سڀل
 مخلوق دان ڦياد ممبري مضرة اکن سڀل همب الله دان ڦياد
 مغنيابي اتس سڀل همب توهنن ايت سدغ در قد سڀل ڦريپ اين
 دکنهويڻ ڀهو درين اداله فنا دان توهنن ايت اداله بقا سڦرت ڀرکات
 ڀورو سکلين عارف قال النبي عليه اسلام من عرف نفسه بالفناء فقد
 عرف ربه بالبقاء اترين برغسيائى کنل درين دغن فنا ڀهوسن اي کنل
 توهنن دغن بقا * مثنوي

هي انڦک ڀکينت جوکي ڦريم * جاغن الف در قد دريم
 ايغنت اولهم اکن جارغ کناک * دان جاغن مسل اولهم ڦورغ ڀچراک
 هندقله کام کرجاکن کڀجکين * مک فنا دغن بقا دکنتيکن
 هي ڀخاري سده سکارغ کنام * دان جاغنله لاڦي ڀيلغ ادام
 اينله توهن معرفت دغن ڦات * قد کنان اين ڀکمان کو کات

G E D I C H T.

Van d'aanvang tot aan 't eind is steeds het menschlijk leven
 Met kommer zorg en smart en moeilijkheid doorweven:
 Hoedanig is mijn lot, wie weet het uitleggen:
 Hoe werkt verbeelding toch en wat is hare magt,
 Aan wien, eilieve toch kan ik mijn toestand zeggen,
 Daar mijn geschokt gemoed verbaasd is door haar kracht.

Al wie dit eerste hoofdstuk leest, het gelezene overdenkt, deszelfs woorden verstaat en in de kennis derzelve zich bevljigt; dien zal, indien het God behaagt, door de gunst van den Heer der legerscharren de deur der kennis geopend worden, en dezulke zal verstandig genaamd worden en hij zal zijn wezen kennen en weten dat zijn Heer grootmagtig is. Het zal hem blijken, dat hij een dienstknecht is, die gering is zonder hulpmiddelen, die gebrekkig is zonder magt, die zwak is zonder sterkte, en dat zijn geheel wezen verfoeijelijk en berispelijk is en niet rein, omdat zijn aard laakbaar en niet prijsselijk is; door deze kennis, ziet de mensch niet met verachting op alle schepselen neder, hij beleedigt de dienaren Gods niet en onderdrukt de dienstknechten zijns Heeren niet, daar hij uit zijnen eigenen toestand weet, dat hij zelf vergankelijk en zijn Heer eeuwig is; zoo als de verstandige leeraar zegt: « *Kha-
 « la 'n-nàbijoe aleihi 's-salám man arafa nafsahoe bi'l-fandi fa-
 « khad arafa rabbahoe bi'l-bakhái,* » dat is: « al wie zich zelve
 « als vergankelijk erkent, erkent voorwaar zijnen Heer als eeuwig. »

G E D I C H T.

Dusdanig mijn zoon is Uw aard,
 Zuks worde in Uw harte bewaard;
 Volg toch mijne woorden getrouw
 En gevoel dan nimmer berouw;

Wil aan 't geen deugdzaam is met al Uw krachten hangen,
 Want sterflijkheid wordt door onsterflijkheid vervangen.
 Genoeg O *Bocharie!* gij hebt Uw taak voldaan,
 Meld nu niets verder van den aard van Uw bestaan;
 De boom der kennis, dien gij klaar voor oogen steldet,
 Is in dit boek vervat, zoo als gij dien vermeidet.

فصل یغ کدو قد مپتاکن قری مغنل توهدن یغ ای منجدریکن عالم
 دان ادم دان لاین درقد ایت * قال الله تعالی وما خلقت الجن والانس
 الا ليعبدون * ازیب تیاد اک جدریکن سپل جن دان سپل مانسی
 ملاینکن سفای مریکیت سبه اکنداک ادقون سفرت حق سبحانه
 و تعالی منجدریکن سکین جن دان سکین مانسی سفای د سبه
 مریکیت اک دی مک فداقت تیاد سپل مریکیت مغنل ذاتی دان
 مغتهوی صفاتی دان پات دمکین کاسان توهدن اکن سپل همبای
 جرمول قری ذات دان صفات توهدن دان معرفت یغ اد قدان یایت بهو
 تیاد ای برکملان دان تیاد برکسدهن سفرت دکنان قریپ ایت ازل
 دان اجد دان ارت ازل ایت تیاد کملاقی دان ارت ابد ایت تیاد
 کسدهنی اقبیل قری ذات دان صفات توهدن دمکین مک جنای داقت
 مبابو جالن کفدان بری همب یغ ضعیف کارن تیاد داقت ای مپمقیکن
 جدین اکن قری یغ بوچ درقد سکین قری لاین م یغ سمفی بری همب
 قدان تناق هارس حوک اقس سپل همب مغسهان در یپ قد مغنل ذاتی
 دان مغتهوی صفاتی جارغ یغ داقت دان هندقله ای مملهاکن در یپ
 درقد جارغ یغ تیاد داقت مک جارغ سیاق تیاد مغیغکن دمکین
 ایت بهو درهاک ای قد الله تعالی دان مللوی ای شریعت فسورهب
 کنهوی اولهم بهو درقد چرقدرا یغ بهارو ترسبت ایت پتاله کادان دان
 کاسان توهدن سرو سکین عالم دغن ترس قرغ مک دمکینله درقد
 جارغ مسوات یغ اد دالم عالم ایدن لاک پتاله بهو یغ منجدریکن عالم
 دغن سپل اسپن ایت توهدن جوک یغ جوکن لاین دان جوکن عالم جاد
 سندریپ تناق جدریکن سکینن کارن سکورغ م جدی مندریم ایدن جوک
 بهو جارغ مسوات ایت جوکن جاد اتو جدریکن سندریپ تناق اد لاین
 یغ جدریکن ایت دان یایت جوکن لاین درقد توهدن جو دان توهدن یغ
 منجدریکن سکینن یایت الله تعالی جو یغ اس ادان دغن ذاتی
 دان صفاتی سدغ ای منجدریکن سمهان دغن کوسان یغ دغن سپل

قرین

TWEEDE HOOFDSTUK.

Handelende over de wijze hoe men den Heere leert kennen, die de wereld, de hemelsche lichamen en al wat daar beneven is, geschapen heeft.

« *Khala 'l-lahoe tàála, wama chalakhtoe 'l-dsjinna wa 'l-insa « illa liaboeden;*” dat is: « ik heb de geesten en de menschen alleen « geschapen om mij te aanbidden.” Gelykerwijs nu God de Allerhoogste alle geesten en menschen geschapen heeft, om door hen aangebeden te worden, alzoo moeten zij zijn wezen kennen en met zijne eigenschappen bekend zijn, en op deze wijze, zal de eenheid van den Heere zijnen dienaren blijken. De eigenschap van het wezen en van de hoedanigheden des Heeren en van de alwetendheid welke hij hem zijn, is, dat zij geen begin en geen einde hebben: zoo als die eigenschappen, *azal* en *abad* genoemd worden; beteekenende *azal*, van eeuwigheid en *abad* tot in eeuwigheid. Wanneer de aard van het wezen en van de eigenschappen des Heeren dusdanig zijn, hoe zal dan het gebrekkig verstand van den onderdaan hem naderen, daar deze zijn verstand niet tot de hoedanigheden kan doen opklimmen, welke vlekkelooper zijn dan alle andere hoedanigheden, die het verstand van den onderdaan kan bereiken: niettemin rust de pligt op alle dienstknechten, zich te be- naarstigen om zooveel mogelijk zijne natuur te kennen en kennis van zijne eigenschappen te dragen; doch zij moeten zich wachten voor hetgeen boven huane bevatting is, al wie zulks nu niet bedenkt, is weder- spannig jegens God en wijkt van de wetten zijner Profeten af. — Weet dan dat, uit het zoo even vermelde verhaal, het wezen en de eenheid van den Heer aller legerscharen klaar en duidelijk blijkt; op dezelfde wijs blijkt uit alles, wat in de wereld is, dat de geen, die dezelve met al wat daar in is, geschapen heeft, de Heere is en niemand anders, en dat de wereld niet uit zich zelve geworden is, maar dat alles geschapen is geworden; want voor het geringste verstand is het aannemelijk, dat iets niet van zelve wordt, noch zich zelve doet worden; maar dat het door iets anders is geschapen, hetwelk niemand anders kan zijn dan de Heere alleen, die alles geschapen heeft, namelijk God de Allerhoogste, welke eenig in wezen, in natuur en in eigenschappen is, daar hij alles door zijne magt geschapen heeft; die-
vol-

فردین ایند سمفرون دان ککل جوکي بیغ سدی بیغ هیدرفی بیغ مهها کواس بیغ
 مهها تاه بیغ منغر سموایغ ملیهت سموایغ مغهندال دان برکهندق دان
 سبکیین دان بیغ لاکي اس ادای دغن مهها بسر کرجانن دان قیاد بکوت
 بکیین دالم سکین فکر جاننپ دان کرجاننپ کارن جکلو بیغ منجدیکن عالم
 ایند دو ادان فسچای جنساله کنوجه لافس لافتن دان کنوجه لافس جوم
 دان لاین در قد ایت جارغ سمهاپ بیغ اد سفرت سبد الله تعالی
 ممبری خبر دالم قران * قال الله تعالی لوکان فیهما الهت الا الله لفسدنا
 ارتیب جکلو اد دالم لافتن دان دالم جوم توهن لاین در قد الله تعالی
 فسچای جنساله کدوای مک پناله دالم کدوان ایند بهو الله تعالی جو
 منجدیکن عالم دان جارغ مسوات بیغ اد دالم عالم ایند سمهاپ

شعر

خالق الخلق ایت توهن بیغ اس
 بیغ منجدیکن عالم دان ادم ایت
 جک دو توهن ادای بناس
 عالم دان جارغ اسیپ دسیت

برمول سپل فدی بیغ سوچ دان سمفرون بیغ اد قد عالم دان ادم بهو
 اذله دغن حقیقه قد الله دان قد کجدین ایت سپل فدی ایت دغن
 مجاز جوکي ادای تناف جارغ فدی بیغ کج دان کورغ بیغ اد دغن حقیقه
 قد عالم دان ای ایت قد کجدین ایت بهو حق سبحانه و تعالی
 سچیله در قد سکین ایت اذتون ایاله بیغ اس ادای دان جارغ مسوات
 قون قیاد همش در قداپ برمول حق سبحانه و تعالی بوکن عراض کارن
 عراض ایند مغناکن اکن جارغ بیغ ای قیاد دافت بر دیر دغن ادای ایت
 سندریر مالاینکن ترهنترله ای دغن لوسن کغد سوات تمشت دان سوات
 فیته دان الله تعالی سچیله در قد فدی ایند برمول حق سبحانه
 و تعالی بوکن جهیز کارن جهیز مغناکن اکن جارغ بیغ ای بوکن تغیل دغن
 درین دان بوکن بر دیر دغن ادای دان الله تعالی سچیله در قد فدی

این

volmaakt en eeuwig in al zijne eigenschappen, die oorspronkelijk, die levendig, die almachtig, en die alwetend is, die alles hoort, die alziende is, en wil en den wil bezit en wat dies meer zij: ook is hij eenig in wezen, zijne heerschappij is zeer uitgestrekt en hij heeft geen evenbeeld in zijne werken, noch in zijn koningrijk; want indien hij, die de wereld schiep twee in wezen ware, zouden de zeven verdiepingen des hemels met de zeven verdiepingen der aarde en al wat daar beneven is, verwoest worden, ingevolge het woord van God den Allerhoogsten hetwelk in den Korân getuigt: « *Khaia't-lahoe tàdla laukana fihima alihatoen* « *illa 'l-lahoe lafasadata,*” dat is: « indien er in den hemel of op « de aarde een ander Heer was dan God de Allerhoogste, zouden beide voorwaar verdelgd worden en het blijkt uit beide, dat God de Allerhoogste de schepping met al wat daarin is geschapen heeft.

G E D I C H T.

De Schepper der schepslen is de eenige Heer,
 Hij schiep deze aarde en de Hemelsche spher;
 Indien er twee Heeren als scheppers bestonden,
 Zoo was de verwoesting der schepping gevonden.

Alle reine en volmaakte hoedanigheden, welke in de wereld en in de hemelsche lichamen bestaan, zijn onverbloemd voor God en bij de schepping van dezelve waren die hoedanigheden figuurlijk. — Doch aan al de verachtelijke en onvolkomene hoedanigheden, welke ingevolge den wezenlijken aard dier schepping in de wereld en in de hemelsche lichamen bestaan, aan die alle is God de Allerhoogste onschuldig. — Voorts is Hij eenig en niets wordt door Hem ledig gelaten.

Wijders is Gods wezen zonder oppervlakte, want eene oppervlakte duidt iets aan, dat niet door zichzelf kan staan, zonder met deszelfs uitgebreidheid op iets en op eenen kant te rusten en God de Allerhoogste is te rein voor dusdanige eigenschap. — God de Allerhoogste is ook geen regtstandig ligchaam, want daardoor wordt iets verstaan dat niet op zich zelve kan blijven en niet door zich zelve kan staan en voor zoodanige eigenschap is hij te vlekkeloos. Hij is ook niet ligcha-

me-

ادين جرمول حق سبحانه و تعالي جوڪن جسم کارن جسم ايتن مڻتاکن
 اڪن جارغ بيغ اي اد ترسوسن دان بيغ ترسوسن ايتن جرڪهنديق کشد بيغ
 مپوسن اڪن دي دان الله تعالي سچيله درقد قري ادين جرمول قري
 سبحانه و تعالي قيباد داقتن درقاڪن دان قيباد داقتن درقريڪن دان قيباد
 داقتن درهغياڪن دان قيباد داقتن دربيلاغ اداپ دان قيباد داقتن درڪناڪن
 اي بناق دان قيباد داقتن درڪناڪن اي کتشف قد سوات تمقت دان قيباد
 داقتن درڪناڪن جرلاڪ اتسهن ماس دان قيباد اد سروق دختدي مسوات
 دان قيباد کلور درقد علمون مسوات دان قيباد جاد هان اوله قدرتن
 مسوات ادقون اڪن توهن اد جبراق قري بيغ ازلي جهومڪ ترديدي اي دڻن
 اداپ دان يائيت جوڪن اي دان جوڪن لادين درقداپ سفرت قد بلاغتن
 اس ايتن جوڪن اس ايتن سقوله دان قيباد اس ايتن لادين درقد سقوله دان
 جيڪيت جوڪي سچل قري توهن سفرت علم دان کواس دان هيدق دان
 قغواس دان قنغردان تغلبهت دان جرڪهنديق دان مڻهنداڪي دان جرجوت
 دان منجديڪن دان ممبري رزق دان جرڪات جرمول الله تعالي جرڪات
 دڻن سوات کات دان يائيت قري ازلي جوڪي جوڪن اي دڻن جاڪي پ اڪشار
 دان سوارجرڪات پ قد مپورج دان منپڪه لاکي منچرقراري دان سچيڪين
 جرمول قرآن اتوله سبد الله تعالي جوڪي بيغ قديم دان جوڪن مخلوق دان
 يائيت بيغ قله درتورنڪن اتس نبي كيت دان دسورنڪن دالم سچل
 مصحف كيت دان درحفنڪن دالم سچل هات كيت دان د باچ دڻن سچل
 ليدره دان دردڻر دڻن سچل قنليخ كيت جرمول هارسله سبنرن دڻن سبد
 الله تعالي قد هاري قيامت سچلين اورغ اسلام دالم شرڪي ايتن مليهت
 الله تعالي سفرت جرڪات لاکي قسورهين دان مپرتاي سچل اهل السنة
 والجماعة * قال الله تعالي وجوه يومئذ ناظرة الي ردها ناظرة * ارقبين
 سچل موڪ قد هاري ايتن اڪن مليهت كقد توهنين اڪن ممندغ دي * قال
 النبي عليه السلام انكم سترون رجم يوم القيامة كما ترون القمر ليلة
 البدر * ارقبين جهومسغبهين لاکي اڪن كام مليهت توهن كام قد هاري

قيامة

melijk, want door een ligchaam verstaat men iets dat zamengesteld is, en iets dat zamengesteld is, heeft eene aantrekkingskracht tot datgene wat bij hetzelfde gevoegd is; ook hiertoe zijn de eigenschappen van God den Allerhoogsten al te rein. — De hoedanigheden van God den allerhoogsten kunnen niet afgebeeld, niet geschetst, niet bepaald, niet opgesomd worden: ook kan er niet gezegd worden hoedanig hij is, of dat hij bepaald op eene plaats is, of dat de tijden invloed op hem hebben: ook is niets gelijk aan hem, en buiten zijne kennis bestaat er niets, en zonder zijne almacht wordt er niets; wijders bezit de Heere ontelbare eigenschappen, welke van eeuwigheid zijn en die door zijn wezen bestaan en die geenszins hem uitmaken en geenszins anders dan door hem bestaan, zoo als ten opzigt van het getal één; een is geenszins tien en een is niet van tien uitgesloten. Dusdanig zijn al de eigenschappen des Heeren; zoo als de kennis, de magt en het leven, en het vermogen en het gehoor en het gezigt en de wil en het willen en het doen en het scheppen en het onderhouden en het spreken. — God de Allerhoogste spreekt met één woord en dat is eene eigenschap van eeuwigheid; bezigende hij geene verscheidene letteren of sprekende stemmen om te bevelen en te verbieden, om te verkondigen en wat dies meer zij. De Korán is het woord van God den Allerhoogsten dat eeuwig is en niet voortgebracht, het is aan onzen Profet medegedeeld en in ons aller boeken beschreven, en wordt in ons aller harten bewaard, en met ons aller tongen gelezen en door ons aller ooren gehoord: wijders zal het voorwaar ingevolge Gods woord geoorloofd zijn, dat op den dag des oordeels alle regtgeloovigen God den Allerhoogsten in den Hemel aanschouwen, zoo als zijn Profet zegt en zoo als al de besnedenen en de vergaderingen daarin overeenkomen: « *Khala 'l-lahoe tááta: oedsjo'hoen jaumaidzin nathira-* « *toen ila rabbiha nathiratoen,*” dat is: « alle menschen zullen op den dag des oordeels den Heere zien, om hem te aanschouwen.” « *Khala 'n-nabijoe aleihi 's-salám, innakoem satarauna rabbakoem jau-* « *ma 'l-khijamati kamataraua 'l-khamara lailata 'l-badri,*” dat is: « voorwaar gij zult Uwen Heere op den dag des oordeels zien,

« ge-

قیامته سفرت کام ملیهت بولن قد مالم امفتت بلس هاری بولن جوپ
 جرمول دالم کتاب عقاید دکات بهوسپکل موئمن اکن ملیهت توهن قیاد
 د دالم دان دانس سوات تمفتت دان سوات فیهف دان ملیهت اینت قیاد
 کنهون دغن جناق جوپ جدیدی برمول الله تعالی منجدیکن سپکل
 قردواتن سکلبن همبان درقد کفردان ایمان دان درقد کبقتین دان
 دهک دان لاین درقد اینت دغن قدرتی دان ارادتپ دان امرن دان
 حکمپ جوپ جناق ای بریکن لاک اکن سپکل همبان اینت جری دان
 اختیارمک د جریپ قهال مریکیت دغن دی دان د جریپ لاک شکس
 مریکیت دغن دی ادنون قردواتن یغ جایک اینت دغن رضان دان
 قردواتن یغ کج اینت بوکن دغن رضان مک سبب انبله د جریپ قهال
 اذس کبجیکن دان شکس اذس کجهادن جناق کدوقری اینت درقد
 همب دغن تهنون دان کهنرپی جوپ سفرت کناپ * قال الله تعالی و
 الله خلقکم و ما تعلمون * ارتین بهو حق سبحانه و تعالی قله منجدیکن
 کام دان بارغ یغ کام جرجوت دی هی یغ جرجدی کنهویله اولهم دان
 دغرکنله بایک م دهو الله تعالی محیط قردپ دان ارت محیط اینت یغ
 ملیقوت سفرت دکناکن * والله بکل شی محیط * ارتیب بهو حق
 سبحانه و تعالی جو یغ اکن سپکل مسوات اد ملیقوتی اتماپ کادانم
 اینت دالم علم دان قدرخ الله تعالی سفرت کادان ایند دالم ایراداکه
 مسوات درقد سپکل اوجود ایکن اینت د لور ایراتواداکه مسوات سفرت
 میسق درقد توجهن هیدف لاین درقد ایر قیاد جوپ کارن سکلبن
 اوجودن درقد ایر جوپ دان دالم ایر جوپ جناق ایکن اینت درقد القان
 قیاد مغنل دریب دان قیاد تاه ایرایت اق دان ای هیدف دغن ایر
 جناق هی یغ جرجدی ائکوله ایکن دالم لاقه علم دان قدرخ الله تعالی جناق
 درقد القان قیاد کام مغنل ادام دان قیاد کام مغتهوی پوام برمول دالم
 کتاب شرح عقاید دکات چکلو دباوع توجه لافس بوم سات سمت یغ
 ترسنی مغلورکن نفسپ مک حق سبحانه و تعالی تهنوله نفس سمت

این

« gelijk gij de maan op haren veertienden dag ziet.» — In het boek, *Grondstellingen des geloofs* wordt gezegd : dat alle ware geloovigen den Heere zullen zien, niet in en niet op eene plaats of oord; en hem ziende, zullen zij niet weten hoe zulks geschiedt. God de Allerhoogste schept al de daden zijner dienaren, hetzij ongeloofige, hetzij geloovige, zoo wel hunne gehoorzaamheid als wederspanningheid en wat dies meer zij, ingevolge zijne voorzienigheid, zijnen wil, zijn bevel en zijn raadsbesluit. — Echter geeft hij al zijnen dienaren verstand en eenen vrijen wil; ook geeft hij hun belooningen en straffen: de goede daden geschieden met zijn welbehagen, en de verachtelijke daden geschieden zonder zijn welbehagen, en het is daarom, dat hij belooning aan de deugd en straffen aan de ondeugd verbindt; echter bestaan beide deze hoedanigheden van den onderdaan met zijne voorkennis en met zijnen wil; zoo als hij zegt: « *Khala 'l-lahoe tàáta wallahoe* « *chalahakoem wama tamaloen,* » dat is: « God de Allerhoogste heeft U en Uwe daden geschapen. » — O verstandigen! hetzij U bekend en verneemt het met aandacht, dat God de Allerhoogste overal-omtegenwoordig is, en de zin van overal-omtegenwoordig beteekent allesomvattend, zoo als er gezegd wordt: « *Wallahoe bikoelli sjain* « *moehhit,* » dat is: « dat God de Allerhoogste alles omsluit. » Zoo is hij voorbeeld Uw wezen in de kennis en in de voorzienigheid Gods, even als het wezen van een' visch in het water is. Is er nu wel een van al de bestaande visschen, buiten het water; of is er wel iets bij voorbeeld eene schub hunner lichamen, die buiten het water leeft; neen! want deszelfs geheel bestaan is door water, en in water; doch de visch kent door deszelfs kortzigtigheid zich zelven niet, weet niet wat water is en hoe hij door water leeft. O Gij verstandigen! Gij zijt visschen in den Oceaan der kennis en der voorzienigheid Gods! Hoe komt het dat gij door Uwe zorgeloosheid Uw wezen niet kent en niet met Uwe ziele bekend zijt. In het boek, *Verklaring der grondstellingen des geloofs*, wordt gezegd: « Indien er on-
« der de zeven verdiepingen der aarde eene kleine mier uitademt, zoo
« weet God de Allerhoogste dat de adem van die mier uit haar wezen

ایت بیغ کلوردر قد اوجودن دان ماسف قول کفدان جهوسپ دمکینله
 جوکي توهن ایت تهوله نفس سکلین بیغ هیدرف داتس دالم توجه لاقس
 بوم دان داتس دالم توجه لاقس لاقس مک سکلین بیغ اد ادای دان کتاپ
 دان چوپ ایت پتاله قد الله تعالی دان قیداله تربون درقدای سوات
 ثون کارن ای ملیهت سمهپ دان منغر سمهپ دان مغنل سمهپ
 ایتنون دشن سکال جوکي بوکن دهول ای ملیهت ائکو دان کمردین ملیهت
 اک دان دهول ای منغراکو دان کمردین منغراک دان دهول ای مغنل
 ائکو دان کمردین مغنل اک جهوالله تعالی سچیلله درقد سپل قری این
 کارن این قری همباله بوکن قری توهن دان هندقله کام دمکین قرچای
 اکن کواس توهن برمول الله تعالی تیاد ممبراتی سپل همبان دشن
 مپور جارغ بیغ تیاد دالم قغوسان سفره کتاپ * قال الله تعالی لا
 یدکف الله نفسا الاوسعها * ارتین تیاد دراتی حق سبحانه وتعالی
 اکن سورغ دشن سور ای جربون مسوات ملاینکن سکیرم قغوسان
 برمول بیغ مات دجونه ایت مات دشن اجلن جهو بیغ ساکت دان مات
 قرجونه سوات جوکي برمول الله تعالی مپستنکن اکن همبان برغسیاق
 بیغ دکهندکین دان مننچکن جان بیغ بتل اکن همبان برغسیاق بیغ
 دکهندکیپ تیاد داقن سورغ ملاون سواتقون بیغ دکهندکیپ کارن
 قریپ ایت فعال لما یرد جوکي برمول هارس اتس سپل همب جهو ای
 قرچای اکن جارغ بیغ برسبد توهنپ ایت درقد مسوات بیغ تله لال دان
 بیغ لاکي اکن داتغ دشن جارغ قریپ دان قرچای قول اکن جارغ مسوات
 بیغ تله دچرتراکن قسورهپ دان سپل صحابن قسورهپ ایت دان سپل
 قندیت بیغ بوکن هارس کامی مپنگال دی هان مغنهوری جهو خبر ایت بیغ
 دبری اوله مریکییت ان سبندن سفرت شکس دالم قبور اکن سپل کافر
 دان اکن سنغه درقد سپل مؤمن بیغ عاصی دان نعمت دالم قبور اکن
 سپل اورغ بیغ مات مؤمن دان فکیر دان منکر دالم قبور دان بغت در
 دالم قبور دان تمباغن عمل دان سورع عمل دان قینتی دان کیرم دان نازک

دان

« gaat en weder in haar terug keert.” Desgelijks kent ook de Heere voorwaar de adembalingen van al wat op of in de zeven verdiepingen der aarde en op of in de zeven hemelsche sferen leeft. Al wat bestaat, bespraakt en beziel is, is geopenbaard voor God den Allerhoogsten, en niets is verborgen voor hem; want hij ziet alles, hoort alles, en kent alles te gelijk; hij ziet U niet eerder dan hij mij ziet, en hij hoort U niet eerder dan hij mij hoort, en hij kent U niet eerder dan hij mij kent: voor dusdanigen aard is hij te rein, want dezelve is de aard van den dienaar en geenszins van den Heere.—Wilt aldus geloof slaan aan de magt des Heeren. Voorts bezwaart God de Allerhoogste zijne dienstknechten niet, door hun iets optedragen dat boven hunne magt is, zoo als hij zegt: « *Khala 'l-lahoe tàla lajoekalifoe 'l-lahoe naf* « *san illa oesàha*,” dat is: « niemand wordt door den Heere be-
 « zwaard, door iets anders te moeten verrigten, dan hetgeen met deszelfs
 « vermoogen bestaanbaar is.”—Wijders sterft ieder, die vermoord wordt, op het bepaalde tijdstip; en of men aan ziekte overlijdt of dat men vermoord wordt, zulks is hetzelfde. Voorts doet de Allerhoogste den genen zijner onderdanen verdolen, welken hij goedvindt en wijst den regten weg aan den genen, dien hij goedvindt, en hetgeen hij wil kan niemand wederstreven: want zijne eigenschap bestaat in dat gene te doen wat hem behaagt. Het betaamt allen dienaren, dat zij gelooven hetgeen de Heere zegt over hetgeen vervlogen en nog aanstaande is met deszelfs hoedanigheden; alsmede om alles te gelooven wat door zijne zendingen, door hunne vrienden en door alle leeraren verhaald is, die wij niet mogen verloochenen, maar erkennen dat de berigten, welke zij hebben medegedeeld, waarachtig zijn; als daar zijn de straffen in het graf voor alle ongehoovigen en voor sommige der ongehoorzame geloovigen; en de geneugten in het graf voor allen die regtzinnig sterven, en Nakier en Monkir in het graf, en het verrijzen uit het graf, en het wegen der daden en de aantekeningen der daden, en de brug, en het oordeel, en de Hel, en de Hemel,
 en

دان شرکي دان سوڻي کوثر دالم شرکي دان ککل سپکل اورغ دالم کدوان
 سفرت ککل سپکل مؤمن دالم شرکي دان ککل سپکل کافر دالم فارک دان
 قرچاي لاکي جهو سپکل قسورهپ قلہ داغ در قد جنس ماذشي کفد
 منچرترکن فرمان الله دغن سپورهکن کبجیکن دان ملائکن کجهان
 سمبل مپتاکن جکي سپکل ماذشي بڃ برکهندق مریکینت کفدان در قد
 سپکل کهندق دنیا دان احره دان جهو فرقام در قد سپکل قسورهپ اینت نبي
 ادم دان کسدهنن اینت نبي محمد علیهما السلام دان جهو سپکل کنان
 اینت سبنرن دان سپکل ملائکن بڃ دجوم دان دلائن اینت سبنرن دان
 سپکل کتاب بڃ دتورکن توهن اتس جبراق نبي اینت سبنرن دان کرامت
 سپکل ولي اینت سبنرن دان جهو تر جسر در قد سپکل نبي اینت حضرت محمد
 علیه السلام جوکي دان تر جسر در قد سپکل ولي اینت ابو بکر دان عمر دان
 عثمان دان علي رضي الله تعالی عنهم جوکي درمول انبله سنغه در قد
 سپکل ترکنان بڃ قباد دافت قباد مغیغکن اینت اکن سوورغ بڃ اسلام
 نماپ دان اقبیل سوورغ همب الله مغنل درین بکیت سفرت قلہ
 ترسنت کنان دان مغنل توهنن د مکین بکمان قلہ ترنغر قرین دان
 اقبیل اي قرچاي اکن جارغ بڃ ترکات توهن دان قسوره توهن دان
 سپکل صحابت قسوره توهن اینت سمبل مغسهاکن اکن سپکل فکرهان
 اکیم الله تعالی جارغ بڃ دافت مک ایاله اورغ اسلام بڃ مؤمن دان
 توحید دان عارف دغن سبنرن *

فصل بڃ کتیک قد مپتاکن قري مغنل دنیا اینت اف دان دالم اي
 کهدوقن ماذشي جناق ادقون مدغ دغن کارني توهن سرو سکلین عالم
 سده کام دغر اف ادم دان سیاق توهنم بڃ ممبریکن پوام مک هندقله
 سکارغ کام مغنل دنیا اینت اف دان مغتهوي قري کهدوقن دالم دنیا اینت
 جناق کارن دنیا اینت قباد اتس موات قري دان اتس موات حال جهو
 ماذشي دافت مغنل اي دغن مده n کارن اداپ اینت دغن جبراق
 ترکار

en de nektarvloed in den Hemel, en het voortdurend bestaan van de menschen in beide, zoo als dat van alle regtzinnigen in den Hemel, en dat van alle ongelooovigen in de Hel; ook moeten zij gelooven, dat al zijne zendingen uit het menschelyk geslacht gesproten zijn, deelende hunnen medemenschen het woord Gods mede, onder het aanbevelen der deugd en het verbieden der ondeugd, en verkondigende allen menschen die begeerig naar hem waren, al de bedoelingen van het tijdelijke en eeuwige leven; alsmede, dat van alle Profeten, Adam de eerste en Mohamed, op wien vrede zij! de laatste was, en dat al hunne woorden getrouw, en dat alle Engelen op aarde en in den Hemel waarachtig, en dat al de boeken die de Heere aan verscheidene Profeten heeft medegeedeeld waarachtig zijn, en dat de eerbiedwaardigheid van alle vrienden echt is, dat Mahomed, over wien vrede zij, de grootste van al de Profeten is, en dat van al de vrienden, Aboe Bakâr en Omar en Otmân en Alie, over wien Gods welbehagen zij! de grootsten zijn.—Voorts is dit een gedeelte van al de woorden, welke ieder mensch die een regtgeloovige genoemd wordt, moet indachtig zijn; en wanneer een dienstknecht Gods zich zoodanig kent, als reeds vermeld is en zijnen Heere dusdanig kent zoo als zijne hoedanigheden vernomen zijn, en wanneer hij datgene gelooft, wat de Heere en de Apostelen des Heeren en al de vrienden van de Apostelen des Heeren zeggen, en al het mogelijke in den dienst van God den Allerhoogsten betracht, zoo is hij een regtgeloovig mensch, welke inderdaad regtzinnig, onvergelykelyk en verstandig is.—

DERDE HOOFDSTUK.

Handelende over de wyze om te weten wat de wereld en hoedanig het menschelyk leven is.

Nademaal Gij door de gunst van God den Heer der legerscharen vernomen hebt wat Uw bestaan en wie Uw Heere is, die U bezielde, zoo wilt dan nu weten wat de wereld is, en kennis dragen, hoedanig de aard des levens in de wereld is: want de wereld bestaat niet uit eene enkele hoedanigheid en niet uit eene enkele omstandigheid, dat de mensch dezelve gemakkelijk kan kennen: want derzelve bestaan bevat vele zaken en schakeringen, wier uitnemende hoedanigheden ontelbaar
en

فرکار دان ورن م بیغ قیاد تر بیلغ دان قیاد ترکیرم سپک فریپ بیغ
 اخره ایت دان جارخ سیای مغهنداک صحبت دنیا دان مشغول دغن دی
 ابله سفری دغن دنیا مک اداله ای سکال سوک دان سکال دک دان سکال
 ترناو دان سکال مناس دان سکال راج دان سکال همب دان سکال کای
 دان سکال قمنن دمکینله بایکی م فریپ برلیبنن سهران سوات قون قیاد
 ککل ادای ایت قد اورغ بیغ قیاد مغنل دنیا ادقون قد اورغ بیغ مغنل
 دنیا بارغ فریواتنن قیاد سی م هاپ اداله برکون جوک کارن دنیا اتوله
 تمقت کهدوون سپک مانشی قد مغرجاکن دالمین مسوات فکر جان
 بیغ بسر اتو کچیل دان دنیا اتوله تمقت فرولهن جک سپک مانشی اکن
 مننونق دالمین مسوات کهندق بیغ ملی اتو هین اوله کارن دهو دنیا اتوله
 قوهن سکین کبجیکن اکن اورغ بیغ تاه دان دنیا اتوله قوهن سکین
 کجهاتن اکن اورغ بیغ قیاد تاه هغک دنیا اتوله تمقت عاشق دان
 معشوق دان تمقت حادب دان محبوب دان تمقت عارف دان معروف
 دان دنیا اتوله فاسر زپری اخرت دان سپک مانشی بردا پغله دالمین
 ایت دغن سنتنیاس برلیبی دان برجوال دان برغسیای برلاب قیاد ای
 جاد کسپهن سکال م دان برغسیای مروک قیاد ای جاد کای سکال م مک
 قیاد دانت قیاد درقد تغتهون دنیا بیغ انه ادای ترچغغله سپک مانشی
 قراپ سفرت بخاری برکات * رباعی

دنیا جوک بیغ انه. مک ترچغغله مانشی

سبب ترکادغ ای ترهین دان لاکي قرملی

جهو مسورغ قیاد کنل دنیا ایت

دالم دنیا جوک هیدقون مسهاری سی م

قال الله تعالی انما مثل الحیوة الدنیا کما انزلناه من السماء
 فاختلط به نبات الارض مما یأکل الناس والانعام حتی اذا اخذت
 الارض زخرفها وزینت وطن اهلها انهم قادرون علیها اتیها امرنا لیللا او
 نهارا فجعلناها حصیرا کأن لم تغن بالامس كذلك فصل الایات لقوم
 یتفکرون *

ارتیبی

en onbegrijpelijk zijn, en al wie begeerig is naar de liefde der wereld en zich met haar inlaat, is gelijk aan de wereld: hij verheugt zich bovenmate en bedroeft zich bovenmate, en lacht bovenmate en weent bovenmate; nu is hij vorst, dan dienaar; nu is hij rijk, dan bedelaar; dusdanig zijn de verscheidene gesteldheden der wereld, alle verschillende. Niets is bestendig voor den mensch, welke de wereld niet kent; doch voor den genen die haar kent, zijn hare bedrijven niet ijdel, maar zelfs nuttig; want de wereld is het oord waarin de mensch leeft om eenig groot of klein werk te verrigten; ook is de wereld een oord van verwerking voor alle menschen, ten einde in hetzelfde een verheven of onedel doel te bereiken, dewijl zij de bron van alle deugden voor den verstandigen en de bron van alle ondeugden voor den onverstandigen is: zoodat zij het oord is van minnaars en minnaressen en het oord van vrienden en vriendinnen en het oord van verstandigen en kundigen; voorts is de wereld de marktplaats der eeuwigheid, en alle menschen drijven handel op dezelve met gedurig te koopen en te verkoopen, en al wie wint wordt volstrekt niet arm, en al wie schade lijdt wordt volstrekt niet rijk. Het kan niet anders of alle menschen verwonderen zich over de kennis der wereld, welke wonderbaar is, zoo als *Bochdrie* zegt:

G E D I C H T.

De wereld is zeer vreemd, zij doet den mensch verbazen,
 Verfocelijk is zij thans, straks blinkt haar heerlijkheid;
 Al wie haar niet verstaat van d'achtelooze dwazen
 Die slijt in ijdelheid op aard zijn' kostbren tijd.

« *Khala 'l-lahoe tâdla innama matzaloe 'l-hhaiwati 'd-doenja ka-*
 « *mâin anza 'l-nahoe mina 's-samâi fachtalatha bihi nabatoe 'l-ar-*
 « *dhi mimma jakoelloe 'n-nasoe wa 'l-anamoe hattaj idza achad-*
 « *zati 'l-ardoe zoechroe faha wa zajannat wa dhanna ahloeha an-*
 « *nahoem khadiroena alaiha atajha amroena lailan aunaharan fa-*
 « *dja 'âlnahâ hhotsidan ka'an lam taghna bil'amsi kadzalika noe-*
 « *fatstsiloe 'l-ajati likaumin jatafakarroen;*” dat is: « de Aller-
 « hoog-

ارقین هان سن ٿري ڪهوون دنيا ان سفرت اير هوچن ڀڃ ڪامي
 تورنڪن در لاڻت مک ڊچمقراي دڻن سپل تمبه ۲ ن سپنڻ جوم در قد
 ڊارغ ڀڃ دماکن سپل ماڻشي دان سپل بناغ هڻڪي اقبيل جراوله جميله
 سپل جاڳي ۲۰ در قد جوڻ ۲۰ ن دان ترهيسله مک دستڪ اوله سپل اورغ اسپين
 جهو مريڪيٽ اد ڪواس انسن اکن مڻقياي جوه ۲ ن مک داغ ڪنڊان ڪيٽه
 ڪامي قد مالم اتوقد سيغ مک ڪامي جديڪندي اکن ڪنامن ساوله ۲
 قيراله اي بردير ڪماري ايت ڊيڪيٽ ڪامي پناکن ڪند ڪامي ڊڪي قوم ڀڃ
 ممبراکن ڪر جائن سندير ڪارن جهو مسگهڻ ڪهوون ڪهوون سپل اورغ دالم
 دنيا ايت دڻن غروريغ مغلڪاکن مريڪيٽ دڻن دولت دان نعمت دان
 شهوق دان لڙه دان ڪبسان دان ڪر جائن دان ڀڃ لاین در قد ايت سڪلين ڀڃ
 ڊچنتاکن هوا نفسون جوڪي اتمان سفرت مريڪيٽوله ڀڃ در قد احمقن دان
 جبلن دان القان قيراله ممبراکن درين قد موسم هوچن ڪنڪال هيديق
 تانه ڀڃ مات دان تمبه داڻسپ در قد سڪلين جنس جوه ۲ ن ڀڃ ان دالم
 جوم ڀڃ ترهيس دڻن جاڳي ۲ بوغ ڀڃ امت جاڳ ورنان دان امت هرم
 جاون هڻڪي جوم ايت دڻن ڪاين ڀڃ هيچو دان دڻن ترهياسن ڀڃ قانت
 دڻن روڻ ڀڃ مها ايلق در قد قدرخ الله تعالي دان انڊرهي ڊرتمبه ۲
 رزق ڊڪي سپل ماڻشي دان رزق ڊڪي سپل بناغ مک مريڪيٽ ڀڃ قباد
 ڊر ڊي دان قباد سمڻي ڊچران سڻڪاکن سپل ترهياسن دان ڪسڪان
 دان نعمت دان لڙه ايت ڪڪل جو قباد لنڀڻ اداپ دان سننتياس د مکين
 ايلق جو رقاب دان مريڪيٽ ڀڃ جبل در قد القاب لوق در ڀڃ دالم
 ڪسڪان ايت قباد دڻن خبر در قد ماس ڀڃ داغ تناق لوله موسم
 هوچن ايت دان داغ موسم ڪمارو دڻن قانس ڀڃ ساخت سهڻڪي سڪلين
 ڀڃ ترتمبه ايت منيله دان جديله ڪرغ دان لوره دان ڊرچري سمهاپ
 در قد اڻن ڀڃ ڪرس هڻڪي ڀڃ تڻڪل تانه ڪرغ ايت جوڪي سراس قباد
 خرڻه تمبه داڻسپ سوان ٿون مک مريڪيٽ ڀڃ لکنن هتيپ اکن ڪا دان
 سپل ڪسڪان دان ترهياسن ايت در ڪارن مست اداپ ترچڻغله قد

القاب

« hoogste zegt: voorwaar de staat van het aardse leven gelijk aan den
 « regen, dien ik van den Hemel doe nederdalen; dezelve vermengt
 « zich met het plantenrijk van den geheelen aardbol, waarmede alle
 « menschen en dieren zich voeden: wanneer nu de aarde allerlei bloe-
 « men verkrijgt en versierd is, zoo wanen hare bewoners dat zij magt
 « over dezelve bezitten om zich de vruchten toe te eigenen: doch nu komt
 « mijn bevel bij nacht of bij dag tot de aarde en ik maak haren oogst, als of
 « die den vorigen dag niet bestaan had. Het is alzoo, dat ik al mijne ken-
 « merken aan alle volkeren mededeel, welke over hunne eigene zaken be-
 « raadslagen.” Want het leven der menschen op aarde is vol hooghartig-
 heid, die hen zorgeloos doet zijn in voorspoed, weelde, wulpschheid, zin-
 nelijken wellust, grootheid, heerschappij en wat dies meer zij, van al hetgeen
 flat hunne zinnelijke begeerten streelt: het is als of zij zich zelve door hunne
 dwaasheid, onwetendheid en zorgeloosheid niet van het noodige in het
 regensizoen voorzien, wanneer de doode aarde herleeft en op dezelve alle
 soorten van vruchten groeijen, welke in het aardrijk zijn, dat met allerlei
 schakeringen van bloemen pronkt, die bevallig van kleur en welriekend
 van geur zijn, zoodat het aardrijk met een groen kleed en met versierse-
 len, welke met deszelfs bevallig gelaat overeenkomen, door de almacht
 Gods getooij is, wiens gunst het voedsel voor alle menschen en dieren
 yermenigvuldigt. Degenen die onverstandig zijn en wier oordeel onrijp is,
 wanen dat alle die sieraden, geneugten, bekoorlijkheden en streelingen
 bestendig zijn, dat dezelve niet zullen verdwijnen en bij voortduring
 zich zoo aanlokkelijk zullen vertoonen; en de genen, die door hunne
 achteloosheid onwetend zijn, vergeten zich zelve in de weelde, zonder
 kennis te dragen van den toekomstigen tijd: echter gaat de regentijd
 voorbij en het drooge jaarsaizoen komt aan met eenen blakerenden
 gloed, waardoor al het veldgewas sterft, verschroeit en afvalt, terwijl
 het door hevigen wind geheel verstrooid wordt, zoodat er niets dan
 drooge aarde overblijft, welke zich eveneens vertoont, als of er nimmer
 iets op gegroeid ware.—Zij, die uit een dwaalbegrip het vermaak en
 de pracht met hun hart aankleven, staan verbaasd over hunne zorge-
 loos-

اَلشاپ دان سخکاپ یغ قد جارغ مسوات قیاد برکون قداپ دان دمکینه
 تغبل همف تاشنپ درقد جارغ یغ دهول اداله قداپ سراپ ای مرسای
 اُخرپ کسکارن یغ ترلال ساغت پسراداپ برمول اخیله قری دنیا دان
 قری سپک اورغ یغ مشغول دغن دنیا دان یغ بره ای کسکارن دان
 قریهاسن دنیا ایت یغ هوجغون همقرجو دغن دک دان چنت هغک
 مپسل ای درقد قردواتنپ یغ لال ایت دغن بیداف حسرتپ دان مسلق
 یغ سی پ دان یغ بوکن برکون قداپ قناق سپک اورغ یغ بریدی
 خدانت قیاد درقد مغیغتنکن درچین دان ممبرچراکن بکمان ای دانغ
 دان کمان ای قری دان دالم دنیا جراق لام ای دودق کنهوی اولهم جهو
 برغسیای دغن یغ ان دالم دنیا دانغ ایت مسافرچوکی اداپ دان غریب
 جوکی نماپ دان جهو دنیا ایت تمقت قرهنتین جو قد ائناجالن یغ لال
 جوکی سننیاس دان قری کقد تمقت یغ ککل ای دودق اُخرن دسان
 برمول سپک تمقت قرهنتین جالن ایت ترنتن جوکی قرقام تمقت یغ
 برهنت ای دسان ایت صلب بقان دان کدورحم اچون دان کنیک دنیا
 دان کاهمقت قبور دان کلیم قادغ قیامت سهغکی اُخرن ای دماسقن
 کدالم شرکی اتو فارک دمان ای دودق ککل ادنون جالن یغ دهداث
 مانشی اکن مغهاجسکن دی قرامت جاون دان سوکر دان باکل جالن
 ایت قیاد دانت اورغ یغ برجالن ایت چاری ملینکن دالم دنیا جوکی
 دان کندران عمرن ایت قیاد برهنت هان سننیاس برجالن جوکی
 سمنتار ای قیاد قاه اتوکیرم ایت کارن مسوات نفس مانشی ایت
 سفرة مسوات قاتق جوکی قد جالن دان مسوات هاری سفرة مسوات
 قادغ جوکی قد ائناجالن دان مسوات بولن سفرة مسوات میل جوکی
 دان مسوات تاهن سفرة مسوات فرسخ جوکی دان مسوات نفس یغ
 کلوردرقد اوجود مانشی سفرت مسوات جات یغ دبوغکن درقد روم
 کهدوقنپ دان تیغ پ نفس مبینساکن روم عمرن دان دغن مسوات نفس
 یغ اقامپ سفرت مسوات قاتق ایت ای دجاوهکن جوکی درقد دنیا

دان

loosheid en over hunnen waan die hun volstrekt geen nut aanbrengen; en op deze wijze, zijn hunne handen niet met dat gene gevuld, wat zij vroeger bezaten, en zij gevoelen eindelijk eene ellende, welke zeer groot is. Dusdanig is de staat der wereld en de staat der menschen, welke zich met de wereld bezig houden en die de vermaken en de bekoorlijkheden der wereld driftig beminnen, waarvan het einde met droefheid en kommer nadert; zoodat zij over hunne vorige daden een zeer grievend berouw hebben en ijdele wroegingen gevoelen, welke nutteloos voor hen zijn. Doch alle verstandigen kunnen niet nalaten, over zich zelve na te denken en te redekavelen hoedanig zij gekomen zijn, werwaarts zij henen gaan en hoe lang zij in de wereld zullen vertoeven: weet dan, dat al wie in de wereld komt, een gast is en een vreemdeling genaamd wordt, en dat de wereld eene rustplaats op den weg is, die gedurig voortgaat en uitloopt op het oord, waar men eindelijk eeuwig zal wonen. — Voorts zijn al de rustplaatsen van den weg bepaald: de eerste waar de mensch rust, is in de lendenen des vaders, de tweede in de baarmoeder der moeder, de derde in de wereld, de vierde in het graf en de vijfde op het veld des laatsten oordeels; tot dat hij eindelijk in den Hemel of in de Hel wordt ingelijfd, waar hij eeuwiglijk vertoeft. De weg, dien de mensch voor zich heeft om afteleggen, is zeer ver en moeijelijk, en den leestogt voor dien weg kan de wandelaar alleen in de wereld zoeken; de kar zijns levens houdt niet stil, maar gaat onophoudelijk voort, terwijl hij zulks niet weet noch bemerkt; want elke ademhaling van den mensch staat gelijk aan eene schrede op den weg, en een dag is gelijk aan eene vlakte op den weg, en eene maand aan eenen merkpaal, en een jaar aan eene mijl: elke ademhaling van den mensch is gelijk aan eenen steen, welke van het huis zijns levens wordt afgebroken, iedere ademhaling verwoest het gebouw zijner jaren, en bij elke ademhaling, welke aan eene schrede gelijk is, wordt hij van de wereld verwijderd

en

دان دهمغرن کغد اخره مک قد حقیقت کا دان دنیا این سقره سوات
 قینتی جوک قد افنار جالن اخره ادنون برغسیای بیج بریدی تیاد برجون
 رومه دانس قینتی اینت هاپ لولوه درقد اتسون دان سقای جانن مشغول
 ای دغن فرهیا سن دان کسکان د سینت ای ممبجراکن باکل جالن اخره
 جوک بیج سوکر دان جاوه اداپ قناتی اورغ بیج تیاد بریدی برجون جوک
 رومه دانس قینتی اینت دان سنک دودق سلماپ د سینت سمبل ای
 مشغولکن درین دغن سپل فرهیا سن دان کسکان دالمپ دان لبه درقد
 اینت ای ممبراتی هتیب جوک دغن سی پی یا اینت دغن منچهاری هرت
 دنیا اینت کارن براتی لبه ای منچهاری دی لبه جوک کیرمپ دان چنتاپ
 دان دکاپ قد هیدرپ دان قد کنیک موقه اد هسره جوک دان قپسل قداپ
 هغک سوکر جوک ای ممبری پواپ دان منغیکن هرقاپ کغد اورغ بیج لاین
 برمول جک هرت اینت حلال سکلیفون اینت بلا جوک قداپ سلام هیدرپ
 دان حسره دان قپسل قد کنیک موقه دان کیرم دالم اخرتپ قناتی
 جک هرت اینت حرام ادچنت جوک قداپ دالم دنیا دان دوک جوک قد
 کنیک موقه دان شکس جوک دالم اخره مک انیله قرولهن درقد قنچهردن
 دنیا لبه درقد قدرن برمول جک کو چهاری هرت دنیا لبه درقد قدرن
 دان کوکات هرت این کنغیکن کارن انفک مک هرت انیله جوک بیج
 منجدیدکن انقم اینت سنروم دان بکیت دجدیدکن سنرو اینت برکواس
 دغن سنرو * قال الله تعالی انما اموالکم واولادکم عدولکم * ارقیبین بهو
 مسغیهن سپل هرت کام دان سپل انف کام سنرو جوک اکن کام برمول
 جکلو تیاد ایغت ماخشی اکن ممبجراکن فکر جان دو سنرو اینت تیاد
 جوک نفس ای درقد سپل بنچان سلاک هیدرپ کارن کا دان کدو سنرو
 اینت ان کجدین فننه جوک قداپ * قال الله تعالی انما اموالکم واولادکم
 فننه * ارقیبین بهو مسغیهن سپل هرت کام دان سپل انف کام بنچان جوک
 اداپ قدام مک انیله چار دنیا بیج مالم دان سیغ مغسهاکن درین کغد
 فننه کارن کدواپ اینت جوک *

برمول

en nader aan de eeuwigheid gevoerd. Ingevolge den waren aard van haar bestaan is de wereld aan eene brug gelijk, welke op het midden van den weg der eeuwigheid ligt. Al wie verstandig is, zal geen huis op dezelve bouwen maar over dezelve voortgaan, en ten einde zich niet met de bekoorlijkheden en vermaken die daarop zijn bezig te houden, over den leestogt voor den weg der eeuwigheid beraadslagen, die moeilijk en ver is; doch de onverstandige bouwt een huis op die brug en verheugt zich er altoos in te zitten, ook houdt hij zich zeer bezig met deszelfs versierselen en vermaken; bovendien bezwaart hij zijn gemoed op eene ijdele wijze, door het najagen van wereldsche schatten; want naar mate hij dezelve najaagt, vermeerdert hij zijne verwachtingen, zijne zorgen en zijne teleurstellingen in zijn leven: in het oogenblik des doods heeft hij wroegingen en berouw; zoodat hij met moeite den geest geeft en zijne schatten aan anderen achterlaat. Alhoewel die schatten regtmatig verkregen zijn, strekken zij hem toch tot stoornis gedurende zijn leven, en tot grieven en leedwezen in het uur van zijn verscheiden en tot herdenking in de eeuwigheid; doch indien die schatten onregtmatig zijn, veroorzaken zij hem zorgen in de wereld, droefheid bij den dood en straffen in de eeuwigheid. Dit is nu het loon van de wereld meerder natejagen dan zij waard is. Indien gij nu de wereldsche schatten meer najaagt dan zij waard zijn, en zegt: « ik laat deze goederen voor mijne kinderen achter; » zoo zijn het die goederen welke Uwe kinderen tot Uwe vijanden maken, en op deze wijze wordt de eene vijand magtig door den anderen. « *Khala 'l-lahoe tàála innama amoewa* « *aloekoem wa au ladoekoem adoewwoen laknoem,* » dat is: « voor- « waar, al Uwe schatten en al Uwe kinderen zijn Uwe vijanden: » indien nu de mensch niet bedacht is om over die twee vijanden te beraadslagen, zoo wordt hij gedurende zijn leven van vele onheilen niet bevrijd; want het bestaan dier beide vijanden strekt hem tot verwijt. « *Khala 'l-lahoe* « *tàála; innama amoewa loekoem wa au ladoekoem fitnatoen,* » dat is: « voorwaar al Uwe schatten en al Uwe kinderen verstreken U tot leed. » Dusdanig is de loop der wereld, zich nacht en dag afmattende om een verwijt, dat die beide opleveren.

Al-

برمول سپک عارف برکات بارغ سوات ماخشي بيغ مشغول دغندي
هنگي سبب ايت اي جاد الف درقد مرغختنک توھنن دان مپبنکن ذماپ
اقله دنيا اي جوکي سفره برکات بخاري * رباعي
برغسيای بيغ مغنل چنتام * ليهت درقداپ قري دنيا
دنياه کام درالقام * قباد کنل توھن درچنام

برمول سنغه درقد سپک عارف برکات دنيا ايت سمھان سفره سغک
جوکي اداپ اخته اداکه اتو قيراکه برمولى سنغه درقد سپک عقل برکات دنيا
ايت سفره سوات ممق جوکي اداپ دان سپک ماخشي دالم دنيا سفره
سپک اورغ بيغ تيدر جوکي اتماپ اقبيل اي ايغت اکن درين سواتئون
قباد دراوله اي قداپ درقد ممق ايت برمولى سنغه درقد سپک عاليم برکات
دنيا ايت سفره کيلت جواداپ اقبيل پات لنپقله برمولى سنغه درقد سپک
ددي برکات دنيا ايت سفره سورغ قرمقون توھله اداپ دان باکي م
قرهياسن دان ورن م نکاين دان سباکين مک مها ايلق رقاپ اد در جاوع
برغسيای بيغ قباد مغنل دي برهيله قداپ دان برغسيای بيغ مغنل دي
جنچيله اداپ برمولى سنغه درقد سپک عارف برکات دنيا ايت سفره
سورغ قرمقون مود بيغ مها ايلق رقاپ دان باکي م قرهياسن اد قداپ
برغسيای بيغ مليهت اي براهي اکندي دان هتنيک لکت جوکي دغن دي
تناف قرمقون ايت ساخت جاهت دان درقد سپک لاک م قرامت ناکل
قباد مالو کارن قيف م هاري اي دودق دغن سورغ لاک م بيغ
دودق سرقاپ دان در سلماپ دغن سورغ قون قباد اي مپمقيک
جنچ مک سپک لاک م بيغ بردي ممبري طلاف قداپ دان قباد سک
مليهت رقاپ هاپ سپک لاک م بيغ جبل قباد برچري درقداپ دان
برهيله اکن رقان دان جديله همباب برمولى سنغه درقد سپک عارف
برکات دنيا ايت سفره سوات قرهنتين جو قد ائتار جالن دغن دوقت
برغسيای بيغ داتغ کقد قرهنتين ايت مک قد هاري اين ماسقله اي
درقد سوات قنتون دان قد ايسف هاريک کلورله اي درقد قنتون بيغ

لاين

Alle verstandige menschen zeggen dat al wie zich over de wereld bekom-
mert, zoodat hij te achteloos wordt om aan zijnen Heer te gedenken en
zijnen naam aan te roepen, wereldsgezind is, zoo als *Bocharie* zegt:

G E D I C H T.

Al wie Uw zorgen kent
Kent ook Uw aardschgezindheid;
Als gij te zorgloos rent
Zijt gij ook aardsch en kent Uw' Heer niet in Uw blindheid.

Sommigen der schranderen zeggen, dat de wereld volkomen gelijk is
aan de verbeelding; bestaat zij of bestaat zij niet? Sommigen der
vernuften zeggen dat de wereld gelijk is aan eenen droom, en
dat al de menschen, die in de wereld zijn, aan alle slapenden
gelijken, die wanneer zij ontwaken niets van dien droom erlan-
gen; sommigen der geleerden zeggen, dat de wereld aan den blik-
sem gelijk is, welke schitterend verdwijnt: sommigen der verstandigen
zeggen, dat de wereld gelijk is aan eene oude vrouw, welke zich met
verscheidene versierselen en veelkleurige kleederen, en wat dies meer
zij, tooit en zich van verre zeer bevallig vertoont; al wie haar niet
kent wordt op haar verliefd, en al wie haar kent verfoeit haar; som-
migen der vernuftigen zeggen, dat de wereld gelijk is aan eene jonge
vrouw, welke verheven schoon van gelaat is en zich met allerlei ver-
sierselen tooit: al wie haar ziet, verliefd op haar en hangt haar met zijn
hart aan; doch die vrouw is zeer gevaarlijk en dartel, en bezit geene
schaamte; want alle dagen voegt zij zich bij eenen anderen man, van
al die mannen welke haar omringen, doch vervult aan niemand hare
belofte: alle verstandige mannen geven haar eenen scheidbrief en be-
geeren haar gelaat niet te aanschouwen; doch alle onnoozele mannen
scheiden niet van haar, verlieven op hare uiterlijke gedaante en wor-
den hare slaven; sommigen der wijzen zeggen, dat de wereld gelijk is aan
een verblijf op den weg, hebbende twee deuren; al wie aan die verblijf-
plaats komt, gaat heden de eene deur binnen en morgen de andere deur
uit;

لاین برمول سنگه در قد سپک عارف جرکات دنیا اینت سفتره سوات رومه
 جو بیغ بایک فرجواتنن برغسیای بیغ ملیهنت اینت جرکنکنن ای دغن
 جایکی م فرهیاسن در قد امس دان فیرف دان فرمات دان فرمدانی دان
 تیری دان سپک فکاپی لاین م بیغ قانتن اکن رومه اینت دغن جریب م
 نعمت دان شرجت دان سباکیین مک بیغ امشوق رومه اینت مها بسر دان
 کای دان ترامت مورع اداپ دان سننتیاس تیاد جرقتوسن جام در قد
 رومهین اینت بیغ قنه در قد سپک نعمت بیغ سدق ادثون در قد سپک جام
 اینت برغسیای بیغ جردی دان بحقتسان تهوله رومه اینت رومه اورغ جو
 دان سپک هرت بیغ اد دالم رومه اینتقون هرت اورغ جو دان ای جام جو دالم
 رومه اینت تیاد دافت دودق لام دسان دان تیاد دافت ممباو سرتاپ سپک
 هرت بیغ اد دالم رومه اینت ملایینکنن د تغچککنن سمهان دغن رومه اینت
 حتی مک اورغ اینت سلام اد ای د سان جارغ بیغ دافتن ماکن جوکی در
 قد سپک نعمت بیغ اد دالم رومه اینت دان فاککی جوکی در قد سپک فکاین
 بیغ د انکیرهکن فدای اوله اوله بیغ امشوق رومه دان امبل جوکی در قد سپک
 جند اینت سکیرم قدرن جاگل جالنن دان برموهن رضا قد توهدن رومه
 اینت سهغکی دغن سکان دان دغن سک بیغ امشوق رومه اینت ای کلورله در
 دالم رومه اینت دان فرکیله کمان بیغ د کهندرکیین دغن سجهنران تناف
 در قد سپک جام اینت برغسیای بیغ جبل دان کیل سخکاکن رومه اینت دغن
 سپک فرهیاسن دان سپک هرت دان سپک نعمت اینت قله دجریکن بهیکین
 فدای دان رومه اینت سرت جارغ بیغ اد دالم ککل ادای مک ای دغن
 لغاپ دان الغاپ دودقوله دالم رومه اینت لام تیاد ماکن در قد سپک
 نعمت دان تیاد فاککی در قد سپک فکاین بیغ د کرنیای فدای اوله توهدن
 رومه اینت کارن قد سخگان بیغ ساله کنان دالم سندرین رومه اینت دغن
 جارغ بیغ اد دالم تیپاک جو دان تنکال اک متهنداکی در قد جارغ مسوات
 اینت اداله جو داک مک دالم حال این بیغ ای ماو دودق لام دالم رومه اینت
 دان تیاد ای ماو منغچککنن تمشتن این دان تیاد ای ماو کلوردر سان

مک

uit; sommigen der oordeelkundigen zeggen, dat de wereld gelijk is aan een fraai gebouwd huis, hetwelk iederen aanschouwer genoeg geeft, en verschillende versierselen van goud, zilver, edelgesteenten, tapijten, behangsels en meubelen, welke in zoodanig huis behooren, bevat, benevens duizende lekkernijen en sorbet, en wat dies meer zij; de eigenaar van dat huis is zeer aanzienlijk, rijk en zeer milddadig, en nimmer blijven de gasten weg van dat huis, hetwelk met kostelijke goederen en allerlei uitgezochte lekkernijen vervuld is; diegene nu onder de gasten, welke verstandig en wijs is, weet dat dit gebouw met al deszelfs schatten eenen eigenaar heeft, dat hij er als gast in vertoest, doch er niet lang in kan blijven, en de schatten welke er in zijn niet met zich kan voeren, maar dezelve met het gebouw alle moet achterlaten; zoolang hij er in is, eet hij hetgeen hij van al die lekkernijen verkrijgt, welke er in zijn, en kleedt zich met het kleed waarmede de Heer des huizes hem begiftigt; hij neemt overeenkomstig zijne behoeften, die goederen, welke hij voor leeftogt op den weg behoeft, verzoekt het welbehagen van den heer des huizes om te vertrekken; zoodat hij vrolijk en tot genoeg van den eigenaar dat verblijf verlaat, en in welstand den weg bewandelt dien hij verkiest. Doch al wie onder de gasten onwetend en dwaas is, vermeent dat dit huis met al de versierselen, schatten en lekkernijen hem tot zijn aandeel gegeven worden, en dat hetzelfde, met al wat er in is, bestendig zal zijn; door zijne onbedachtzaamheid en zorgeloosheid, vertoest hij lang in dit huis, zonder van al de lekkernijen te eten, en zonder zich van die kleedren te bedienen, welke hem geschonken worden door den heer des huizes; want volgens zijne verkeerde verbeelding zegt hij bij zich zelve: « dit huis is het mijne met al wat daarin is; wanneer ik ergens « lust in heb, is het mij. » Onderwijl dat hij nu lang in dat huis wil vertoeven, zijne plaats niet wil verlaten en niet naar buiten

L

wil

مک سپک اورغ بیغ مشوال رومه اینت مپوره ای کلور درقد رومه اینت دان
 سفرت قیاد ای ساو کلور مریکیت کدهکن ساخت دان قیاد ممبری ای
 دودق لاک دالم رومه اینت دان سفرت ای متهنداک ممبرا سپک هرت بیغ
 اد دالم رومه اینت سرتاپ اورغ اینت قیاد ملولسکن سواتقون قداپ دان
 مغرسکن ای تغیککن سمهپ دان سپک اورغ بیغ حاضر قرتاواکن بدی
 دان بچران مک کمیدین دغن کاکه ای د کلورکن در دالم رومه اینت دان
 رومه اینت دتغیککنپ دغن سپک هرت دان نعمت بیغ اد دالمپ کلکیدین
 مک قیاد ای براقای دغن دک دان چنت دان مناشس دان مپسل اوله کارن
 قیاد ای ساکن درقد سپک نعمت دان قیاد ای مخمبل جاکن سواتقون
 دان توهن رومه اینت مرک اتسین درقد کورغ بدین دان قیاد ساوا اداپ
 مک احمق اینت لافر دان ساکت ممبرا جریب م حسرت دان خدامت
 سرتاپ دان تغیک همق تاغنین درقد بارغ مسوات بیغ اداله قداپ دغن
 سخکاپ کنهوی اولهم جهو دنیا اتوله رومه اینت دغن سپک قریهاسن دان
 جاکپ م نعمت دان جهو جام اتوله سپک ماشی اینت بیغ اد دالمپ دغن
 جاکپ م قریب دان قردواتنین مک برغسیای بیغ بریدی سهارسین
 مغیغتنکن جوک درین دالم دنیا *

فصل بیغ کاهفت قد مپتاکن قری کسداهن کهدوقن سپک ماشی
 بیغ نفس اخرنماپ قزکنیک موق * قال الله تعالی کل نفس ذائقة
 الموتة * ارقین سکلین بیغ بریاو اینت مرسای موق جوک کنهوی اولهم جهو
 سکلین بیغ اد دالم دنیا این فناله کسداهنن ملاینکن بیغ بقا اینت توهن
 سرو سکلین عالم جو سفرت مها ملی سبداپ * قال الله تعالی کل
 من علیها فان ویبقی وجه ربک ذوالجلال والاکرام * ارقین برغسیای
 بیغ داتس بوم اینت لنپف جوهاپ بیغ تغیک اینت حضرت توهنم بیغ امقون
 کبسارن دان کملیان ادقون سپک ماشی دالم دنیا این دو قرا اداپ
 سقرکار درقد سپک ماشی بیغ ببل دان چلاک اینت منجهاری هرت دان

مغاسیه

wil gaan, gebieden hem diegenen, welke dat huis bewaken, om hetzelfde te verlaten, en daar hij niet naar buiten wil, dringen zij zich dicht op een en laten hem niet meer in hetzelfde vertoeven; en daar hij al de schatten, welke in dat huis zijn, met zich wil voeren, staan zij hem niets toe, en noodzaken hem alles te verlaten: alle aanwezigen lagchen over zijn verstand en taal; vervolgens wordt hij met geweld buiten het huis gezet, en hetzelfde wordt door hem, met al de schatten en lekkernijen welke er in zijn, achtergelaten: terstond daarop heeft hij geene redmiddelen, hij is bedroefd, en bekommerd, en weent, en heeft berouw, omdat hij niet genuttigd heeft van al de lekkernijen, en geenen leestogt heeft medegenomen, en omdat de heer des huizes op hem toorn, dewijl hij onverstandig en schaamteloos was.—Die dwaas hongert en lijdt smarten, voerende duizende grieven en verdrietelijkheden met zich, en zijne handen worden met niets gevuld van datgene, wat volgens zijne verbeelding het zijne was. — Weet dan! dat de wereld het huis met al de pracht en allerlei lekkernijen is, en dat de gasten de menschen zijn, welke zich in dezelfde bevinden, met verschillende geaardheden en bedrijven. Al wie nu verstandig is, denke voorwaar over zich zelve na in de wereld!

VIERDE HOOFDSTUK.

Handelende over het uiteinde van het menschelijk leven, hetwelk genoemd wordt de laatste ademtocht ten tyde van het sterven.

« *Khala 'l-lahoe tàála, koelloe nafsín dzaiekhatoe 'l-mauti,*” dat is: « al wat bezield is, zal den dood smaken.” Het zij U bekend, dat al wat in de wereld bestaat, eindelijk vergankelijk is; behalve de eeuwige, de heer der schepping, gelijk zijn hoogverheven woord zegt: « *Khala 'l-lahoe tàála koelloe man alaiha fauim wa jabkhi wad- 'sijhoe rabtika dzoe 'l-dsjalali wali krami.*” dat is: « al wie op de wereld is, zal verdwijnen; echter zal de Majestcit Uws Heeren, wien de luister en de heerlijkheid is, voortduren.” — Alle menschen worden op aarde in twee klassen verdeeld: de eerste bestaat uit onwetenden en ongelukkigigen, die de schatten najagen en de wereld zeer bemin-

nen

مغاسیه دنیا فرامت دان مهنداک هیدرف لام دالم دنیا دان برلنجت
 عمرن دان برقبه p هر قاپ دان در قد کورغ بدین قیاد مغیغتنکن موق
 دان نفس یغ کسراهن قد کنیک موق اینت دان سفر کار لاک در قد سپک
 مانشی یغ بر جدی دان بر دهکی اینت مغتهوی جهو دنیا فنا جو اخرن
 قیاد ککل دان کسراهن که وقتن موق جو مک ای قیاد مغاسیه دنیا
 فرامت اوله کارن سننیاس د چنناکنن نفس یغ کسراهن اینت قد کنیک
 موق دغن کیرم داتنکه ای ممباو ایمان سلامت در دنیا کاخره اتوقیاد
 داتنکه دان تنکال چوان اینت بر چری در قد تودهن دان تنگل سپک هر قاپ
 افاکه یغ ترک سرتان دان افاکه اد منفعتن دالم دنیا دان افاکه اد سترون
 دالم اخره دان افاکه اد ککسهن دالم دنیا سهغکی سننیاس دغن کیرم این
 جو ای هیدرف دان دغن بچار این جو ای مات هک قری یغ دمکین این
 کرنی توهن جوک اکن همباپ دان برغسیای یغ دمکین بچاران دان
 چنتاپ ایاله بر جدی دان بر دهکی دان برغسیای یغ قیاد دمکین
 بچاران دان چنتاپ ایاله ببل دان ایاله چلاک اد تون دالم کتاب تنبیه
 الغافلین دکات برغسیای چاپف کالی مپینکن موق دان مغیغتنکن قبور
 مک تنکال ای دالم قبور الله تعالی منجد یکن قبور اینت قداپ سوات نامن
 در قد سپک نامن شرک دان برغسیای یغ الف در قد موق دان قیاد
 مغیغتنکن قبور اینت ای منجد یکن قبور اینت قداپ سوات پوه در قد
 سپک پوه فارک برمول در قد حضرت رسول سپک اصحاب برقیانک سیای
 جو قد اختار سپک مانشی یغ قلبه بدین دان بچاراپ مک سبد رسول علیه
 السلام برغسیای چاپف کالی مپینکن موق دان مغیغتنکن قبور دان کرجاکن
 کرج اخره ایاله قلبه بدین دان بچاران در قد سپک مانشی دان کبسانن
 دنیا دان اخره ای منداقتنک اوله کرنی الله تعالی کارن ای قیاد الف
 در قد موق دان سره داتغ ملک الموق ای مپرهکن چوپ دغن سکاپ دان
 قیاد دغن سوات قرچنتا ذپ برمول سهارسن سپک راج p دان سپک اورغ
 کای p اینت اکن موق دان قبور دان نفس کسراهن اینت منکال ملک الموق

داتغ

nen en lang in de wereld willen leven, en hunne levensjaren willen verlengen, en hunne schatten vermeerderen, en door gebrek aan verstand niet gedenken aan den dood en aan den laatsten adem op het oogenblik van het verscheiden; de andere klasse der menschen bestaat uit verstandigen en gelukkigen, welke weten dat de wereld eindelijk vergankelijk, niet bestendig en het uiteinde van hun leven de dood is; zij beminnen de wereld niet te zeer, omdat zij over den laatsten snik van het verscheiden altoos bekommerd zijn, en overwegen of zij het geloof uit de wereld in de eeuwigheid behouden zullen overbrengen of niet; en als hunne zielen van hunne lichamen scheiden en al hunne schatten achterblijven, wat hen dan zal vergezellen, en wat hun nuttig zal zijn in de wereld, en wat hun vijandig zal zijn in de eeuwigheid, en wat hun geliefkoosd voorwerp zal zijn in de wereld: met deze gedachten leven zij gestadig voort, en met deze overlegging sterven zij ook. — Eene dusdanige geaardheid schenkt de Heer zijnen dienaren, en al wie dusdanig beraadslagt en zich bekommert, is verstandig en gelukkig; en al wie dusdanig niet beraadslagt en zich niet bekommert is onverstandig en ongelukkig. — In het boek, *Vermaningen voor zorgeloozen*, wordt gezegd: al wie dikwerf over den dood spreekt en over het graf nadenkt, diens graf zal God de Allerhoogste, waaneer hij daarin is, voor hem in eenen hof uit al de hemlesche lusthoven herscheppen, en al wie den dood vergeet en nimmer aan de groeve denkt, diens graf zal hij hem in een hol uit alle helsche hollen herscheppen. Voor het aanschijn van den Apostel vroegen de stichters van het geloof, wie onder al de menschen de verstandigste en oordeelkundigste was; en de Apostel, over wien Gods zegen en vrede zij! zeide: al wie dikwerf over den dood spreekt, en over het graf peinst, en de eeuwige belangen behartigt, dezulke is de verstandigste en oordeelkundigste van al de menschen, en hij verwerft tijdelijken en eeuwigen luister door de gunst van God den Allerhoogsten, omdat hij den dood niet vergeet; en als de Engel des doods komt, geeft hij zijne ziele met blijdschap en zonder eenigen angst over. Het betaamt allen vorsten en allen aanzienlijken, aan den dood, het graf en hunnen laatsten ademtogt, bij denwelken de Engel des doods komt om hunne zielen te nemen en hun

we-

داتغ مخمبل پءان دان بتساکن اداپ کارن مریکیت اد ترسائنت مشغول
دغن دخیبا دان هرت دخیبا دان جک دالم شغول ایت داتغ ملک الموقه ان
ترامت سوکر حالق درقد اورغ یغ لاین حکایت دالم کتاب تنبیه الغافلین
دکات دهول کال ان سئورغ راج درقد سپکل راج p عجم شهریار نمای
دان ترامت بسرکوساپ دان کرجانغ دان ترامت باچف هرتاپ دان
رعینت دان قد زمان ایت درقد سپکل راج p سئورغ قون قیاد ان سمان
مک دغن مغروردان مشغول دان الف اداپ ایت ای ممبسرکن درچین در
کارن کبسانغ ایت قد سپکل اورغ ادقون قد سهاری راج ایت مهنداک
مننچفکن کبسانغ اکن سپکل اورغ مک ای مپورج برسروم دالم فکری p
جهو سپکل راج p دان سپکل منتری دان سپکل هلبالغ دان سپکل رعیت قد
هاری انو کتمفت انو داتغ سمهان دغن قریاسن دان قرنته یغ بایک
سغای کامی برمایدن د سان دان لیبت اکن سپکل یغ دالم حکم کامی مک
راج شهریار قد هاری یغ قله ای جرجنج کلورله دردالم کونان دغن سپکل
منتری دان هلبالغ د جوان باکی p قریاسن درقد امس دان قیرق
دان قرمات دان فکاین دان سنجان دان لاین درقد ایت دان تنکال
سمغیله ای قد اختار قادغ دلپهنپ کلکیری دان ککاذن دان کهداقن دان
کبلایغ مک ماخشی جوک قنه قد قادغ ایت یغ قیاد اداله قریلغ سمهان
سدغ سپکل اورغ بسروم دغن سنجنان دان فکاین یغ بایک برجالن
سرتان اقبیل دلپهن راج ایت د مکین تننران دان همیان یغ قیاد
قفرمنای باچقپ قد قادغ ایت مک قد کنیک ایت جو دالم هنین ای
جرات قد زمان این درقد سپکل راج p سیاق پراغن یغ قریله کوسان
درقد اک دان سیاق دانت ملاون سرتاک قد کبسان این دان سیاق
دانت مغالهن کرجانکو این کارن جهوسن داقنله اک دغن سنتوس
دودق دانس پت کرجانکو دغن کسکان لاین درقد سپکل کچنتان
مک راج ایت دغن کیرم این قریکله کسبله تمفت ایت دمان اداله
جرهدغن سپکل اورغ ایت دان تنکال ای همگردسان دان سکین ماخشی

مننیکن

wezen te sloopen, te gedenken, omdat zij bovenmate met de wereld en met de wereldsche schatten zijn ingenomen, en indien de Engel des doods hen in die beslommeringen overvalt, zoo is hun toestand veel ellendiger dan die van andere menschen.

Geschiedverhaal. In het boek, *Vermaning voor zorgeloozen* wordt gezegd; er was van ouds onder al de vorsten van Perzië een Koning, met name *Sjah Riejar*; zijne magt en zijn koningrijk strekten zich zeer ver uit, zijne schatten en zijne onderdanen waren zeer menigvuldig, en in zijnen tijd was niemand onder al de vorsten aan hem gelijk. Door de opgeblazenheid en de aardsgезиндheid en de onbedachtzaamheid van zijn bestaan, verhoovaardigde hij zich door zijne grootheid bij alle menschen. — Op eenen zekeren dag wilde die koning zijnen luister ten toon spreiden voor al het volk, en hij beval in alle steden uit te bazuinen dat alle koningen, alle rijksgrooten, alle legerhoofden en alle krijgslieden, op eenen bestemden dag en eene bepaalde plaats, prachtig en in goede orde zouden te zamen komen; ten einde ik (zoo sprak hij) mij aldaar verlustige, en alles wat onder mijn gebied staat aanschouwe. — De koning *Sjah Riejar* ging op den bepaalden dag buiten zijn kasteel met zijne rijksraden en officieren; met zich voerende verschillende versierselen van goud en zilver, en edelgesteenten, en kleederen, en wapenen, en wat dies meer zij: toen hij op de vlakte gekomen was, zag hij links en regts en voor en achter zich, en de vlakte was bezaaid met eene ontelbare menigte; terwijl al zijne grooten wel gewapend en uitgedost hem vergezelden. —

Toen nu de vorst zijne legerbenden en onderdanen aanschouwde, wier menigte op die vlakte ontelbaar was; zeide hij bij zich zelve: wie van al de koningen is er toch op dit tijdstip magtiger dan ik, en wie kan met deze mijne grootheid wedijveren, en wie kan dit mijn koningrijk overweldigen; daar ik voorwaar in rust op mijnen koninklijken troon kan zitten, eene vreugde genietende, die vrij van allen kommer is. Met deze gedachten bezielde, begaf hij zich naar die plaats, waar al het volk vergaderd was, en toen hij daar nabij was gekomen

en

مننتیکن دی اکن داتغ لیهنله ای درقد هداتنن داتغ سورغ فقیر قبل
 ای دغن تکاین بیغ بورق دان کچ ای دغن رون بیغ هین دان سورغ
 قون درقد سپک همبان بیغ هداتنپ قیاد ملارنگن فقیرایت داتغ مک
 اقبیل فقیرایت اداله همقرقد راج اینقون ممبری سلام قداپ دان راج
 ایت درقد کبسارخپ قیاد ممالس سلامپ ایت دان قیاد ماوملیهت
 قداپ سدیکت قون حتی مک سدغ ای متهنداک لال در قدان فقیر
 ایت میکنکن ککخ کدان دان قیاد ممبری ای جرجالن لاک مک راج
 ایت کوسر قداپ کناپ سیاق انکو بیغ قیاد مالوهی بی ادب اف
 کهندقم کناک قداک مک فقیرایت برکات اد خبر سوات بیغ انه درقد
 کرجانم دان کبسارخم دان خبرایت قیاد کداتن کناک ملاینکن قد
 تلغام جوک مک راج اینقون تندق منقرکناپ ایت مک سپک اورغ
 درقد سپک فیهف ایت ترچغغله قداپ دان دالم حال ایت فقیرقد تلغ
 راج برکات اکوله ملک الموق داتغ مغمبل پوام سکارغ این ادقون اقبیل
 راج منقرکناپ ایت تاکنله ای ساخت مک درجنله درقد سپک اقبیلان قله
 سقره ایردرقد قنچورن دان برکرق سپک قودهب سقره قوهن کایو
 درقد اشن دان کناله ای هی ملک الموق داتنکه انکو فنتی سهغک اک
 کمال کروهک دان برقسن اکن انق استریک دان کساکن هات سپک
 اورغ بیغ دقرساکنی درقد اک مک برکات ملک الموق هی احمق دالم
 جبراق تاهن قیاد کام ایغت کنیک این دان سکارغ بیغ سنفس تغیل درقد
 کهدوقنم کام کهنداک ممبراکن کسراهنم قیاد داتن لاک انکو قولغ
 کروهم دان ملیهت انق استریم مک ملک الموق مغمبل پوپ دان راج
 اینقون رجهله دراتس کداپ لال کنانه دان فقیر اینقون لنپقله درقد
 سات سپک اورغ باچق دان قادغ اینقون جدیله سقره قیامت درقد
 ایغر دان مناغس سکین ماخشی انیله کسراهن کهدوقن دان قری
 کمترین اورغ بیغ مشغول دغن دنیا دان الف درقد موق ایت *

en al het volk zijne komst verbeidde , zag hij eenen bedelmonnik voor zich , die dik was door de lompen , die hij omhad , en verachtelijk door zijn gemeen gelaat ; niemand van al de dienaren des konings belte dien bedelmonnik het naderen . Toen dezelve nabij den koning gekomen was , groette hij hem , doch de koning beantwoordde in zijne trotschheid deszelfs groet niet en wilde hem in het minste niet aanzien ; terwijl de koning hem nu wilde ontwijken , hield de bedelmonnik de teugels van deszelfs paard vast en liet hem niet verder voortgaan ; de vorst toornde op hem , zeggende : wie zijt gij schaamteloze ! zeg onbeschofte ! wat hebt gij mij te zeggen ? De bedelmonnik zeide : er is een zeer belangrijk nieuws over Uw koningrijk en over Uwe heerlijkheid , en dat nicuws kan ik alleen aan Uw oor mededeelen ; nu boog zich de vorst , hoorende naar zijne woorden , en al het volk verwonderde zich aan alle kanten daarover ; in dien toestand zeide de bedelmonnik aan het oor des konings : « ik ben de doodsengel , komende om thans Uwe ziele te nemen . » Toen de koning die woorden hoorde . vreesde hij zeer , en het zweet brak hem uit al de ledematen , gelijk het water uit een spruitje ; zijn gansch ligchaam schudde gelijk een boom die door den wind geslingerd wordt ; en hij zeide : O Engel des doods ! kunt gij wachten tot ik te huis gekeerd ben om bevelen omtrent mijne vrouw en kinderen te geven , en de gemoesderen van alle menschen te verblijden , welke door mij gekweld zijn ? de doodsengel antwoordde : O dwaas ! in hoe vele jaren hebt gij niet aan dit oogenblik gedacht , en nu er nog een ademtogt van Uw leven overschiet , wilt gij over Uw uiteinde beraadslagen , neen ! gij kunt niet meer naar Uw huis keeren om Uwe vrouw en Uwe kinderen te zien ! de doodsengel nam zijne ziele en de koning tuimelde van zijn paard ter aarde ; de bedelmonnik verdween uit het oog der menigte , en die vlakke werd gelijk aan het veld des oordeels , door de beroering en het geveeën der menschen .

Dusdanig is het uiteinde van het leven , en van den aard van den dood diergenen , welke zich aan de wereld verslaven en den dood vergeten .

فصل بیغ کلیم قد مپتاکن قبری ثغنت کرجان دان حکومت دان سلطانت
 دان سباکیپ اینت کنهوی اولهم جهواقبیل حق سبحانه و تعالی مغهندان
 منجدیکن دالم عالم آدم قلله دبریکنپ ثغنت خلافت قدان دان داثگنتکپی
 راج اداان قد اختار سکلین همبان دان دتیهتکنپ ملک الموق خانه
 سپنغیم خانه درقد سپل بوم مک د باواوله ملک الموق خانه ایت قد اختار
 نکری مکه دان طایف دان دجدیکن الله تعالی درقد خانه ایت روئی آدم
 ادثون جبراقی تاهن لال درقد حال ایت مک سکلین ملائیکت دجوم دان
 دلانغت ترچغغله قد روئی آدم ایت دان قیاد مغنهوی اق اداان ایت
 حتی مک سهاری سپل ملائیکت برهمغن دان ممبرچراکن قد فکرچان
 روئی ایت کتاب در سلمان الله تعالی مبینیکن روئی این بیغ انده مک
 اداله مها بسراقبین دان قیاد کامی مغرت جناق اد د قرشیپ اقاته بچار
 کام سکلین مک اجلس بیغ اد قد اختار سپل ملائیکت ایت جرکات جک کام
 سکلین قیاد تاه ایت مک برتپاکن اولهم درقد توهن بیغ منجدیکن روئی
 ایت مک سکلین ملائیکت اینثون بردانغ سمبه کتان هی توهن کامی
 جارغ بیغ پات دان نرجون آتوله دالم علموم مک ائکوله کزان بری تاه کامی
 اق روئی این بیغ جبراقی تاهن ائکو مملهران دان مغرچاکن دی دغن
 قدرتم دان حکمت ایت مک حق سبحانه و تعالی جرکات * انی خالف
 بشرا من طین خلیفة فی الارض * ارقبین جهو سن اک منجدیکن آدم درقد
 خانه اکن خلیف دالم بوم اقبیل سپل ملائیکت منغرسبد الله تعالی دهکین
 ایت مک سمهان قریکله کفد روئی آدم هندرق لیتهن اق تند کبسان دان
 کملیان ان روئی ایت بیغ دجدیکن الله تعالی لایق اکن ثغنت خلافت
 ایت مک دلیهنپ کادان آدم ایت درقد امغت فرکار اداان دان قری
 کائمغت فرکار اتوله عناصریر اربع نماان قرقام خانه کدوایر کتیکی ائی
 کائمغت ائن دان امغت فرکار ایت برلیینن سمهاپ سهغکی سوات برلاون
 اکن سوات دغن قد دین دان فتنه اکن دریب ادثون اجلس بیغ راب ددان
 دان قرتپ ایت جرکات هی سپل ملائیکت همغاله دالم رومه این دان

قریبی

VIJFDE HOOFDSTUK.

Over den aard der vorstelijke waardigheid, der heerschappij, der souvereiniteit en wat dies meer zij.

Het zij U bekend! toen God de Allerhoogste Adam in de wereld wilde scheppen, gaf hij hem den rang van stedehouder, verliet hem tot Koning onder al zijne dienaren, en beval den doodsengel eene handvol aarde van het gansche aardrijk te nemen. De Engel des doods bracht die aarde tusschen de steden Mekka en Thaif, en de Allerhoogste vormde van dezelve de gedaante van Adam. Nadat hierna verscheidene jaren verloopenen waren, verwonderden zich alle Engelen op de Aarde en in den Hemel over deze gedaante, niet wetende waaruit dezelve bestond. — Op eenen zekeren dag kwamen al de Engelen bijeen, en spraken over het gewrocht van deze gedaante, zeggende: van eeuwigheid af heeft God de Allerhoogste deze voortreffelijke gedaante uitgeluwend, hetgeen iets zeer belangrijks beteekent; ook verstaan wij niet hoedanig derzelve natuur is, wat zullen wij allen beraadslagen; en de Duivel die onder het midden van alle die Engelen was, zeide: indien gij allen het niet weet, vraagt het dan den Heere, welke die gedaante geschapen heeft. — Alle Engelen kwamen nu eerbiedig, zeggende: « O onze Heere! al het « geopenbaarde en het verborgene is in Uwe kennis vervat; openbaar « ons toch wat die gedaante is, welke Gij gedurende vele jaren bewaakt « en gevormd hebt door Uwe almacht en wijsheid.” De Allerhoogste sprak: « *Juni chalikhoen basjarán min thinin chalifatan fi 'l-ardhi,*” dat is: « ik heb Adam van aarde gevormd tot stedehouder op het aardrijk.” — Toen al de Engelen het woord van God den Allerhoogsten hoorden, gingen zij gezamenlijk naar de gedaante van Adam, om te zien welke kenteekens van grootheid en heerlijkheid aan dezelve waren, die God de Allerhoogste overeenkomstig de waardigheid van het stadhouderschap had daargesteld: zij zagen dat het wezen van Adam uit vier deelen, die de vier hoofdstoffen genaamd worden, was te zamen gesteld: de eerste aarde, de tweede water, de derde vuur, de vierde lucht; alle vier verschillende, zoodat zij elkander onderling door haren aard beoorloogen, en zichzelf beleedigen. De Duivel, welke nu de borst en den buik van die gedaante voelde, zeide: « O Engelen! het is ledig in deze woning en de
« aard

فریج دالم کهد و قنپ ماکن دان مینم دان قیدردان بر جوق شهوق مک بتناق
 ذقیله الله تعالی آندی دان د جریکنپ خلیفته اد آپ ایت سهاج هارس
 کیت مغدوکن حال این قد توهن کیت مک جرد اتغ سببه سیکل ملائکت ایت
 د مکین بیبپ * رینا اتجعل فیها من یفسر فیها ویسفک الدماء و نحن
 ذسبح بحمدرک و نقد سالک * ارقیب هی توهن کیت اتگوکه جریکن دالم
 جوم سورغ یعنی آدم اکن راج یغ ای جریق کبنسان دالمپ دان تمغه
 داره دغن مهبونه سماق مانشی دان کامی یغ اد سوچ سننیاس میننیکن
 تسبیح دشن تمجید دان تهلیل دان تکبیر قدام دان کامی بیاس جناکی
 اکن کام بهوسپ کامی یغ ترلایق درقد آدم اکن فکر جان خلفه ایت مک
 بفرمان الله تعالی * انی اعلم مالا تعلمون * ارقیب بهوسپ اک یغ ترلیه
 تاه بارغ یغ تیاد کام تاه ایت برمول اد سوات حکمت قد کادان آدم یغ
 تیاد اد قد سیکل ملائکت دان دالم حال ایت درقد جلال دان عظمت الله
 تعالی اقی کلورچمرغ سهنکی بایق درقد سیکل ملائکت ایت هاشس
 دان بارغ سیاق یغ لغس درقد هیبت جلال سبحانه و تعالی ایت
 دیمله مک الله تعالی ممبری پاو قد توبه آدم دان منجدیکن دی
 خلیفه قد افتار سیکل اتف چچون اکن مغحکمکن دغن کبنارن ادنون قد
 زمان حیوة نبی آدم علیه السلام دالم کرجانن سیکل اتف چچون اداله
 بلاغتن امقت ریب اورغ مک آدم قد زمان این مپمقیکن قینته الله تعالی
 اکن مریکیت دان فنیاس مغاجرکن سیکل کبجیکن دان ملازکن
 سیکل کجهانن دالم فکر جان ایم اسلام دان قد زمان ایت یغ سیکل اتف
 چچون درقد هرت دان دولت دان نعمت دان فکاین یغ هالس دان
 مکانن یغ سرف سمهان سک جوک دان تیاد دک سورغ قون درقد سیکل
 مریکیت مک حضرت آدم صفی علیه السلام دودق قد سوات تعفت یغ
 سون جاو درقد سیکل اتف چچون این دغن چتاپ دان درقد امت
 چنتاپ ایت سهاری قون تیاد جاد کنیغ درقد مکانن سننیاس لافرای
 جوک دان سکلیقون تیاد ممالی ای فکاین یغ بایک دان سکلیقون تیاد

ترقاو

« aard van dezelve is , wanneer zij leeft , te eten en te drinken en te « slapen en zich te verwellustigen : waarom heeft God dezelve verko- « zen en haren uiterlijken vorm geschapen ? het is maar billijk , dat « wij deze zaak bij onzen Heer voordragen . » Nu kwamen al de En- « gelen eerbiedig aldus sprekende : « *rabbana atadjaloe fiha man* « *joefsidoe fiha wa jafikoe 'd-dima'a wa nahhnoe noesabbihhoe* « *bihamdika wanoekhadisoe laka ;* » dat is : « O onze Heere ! hebt « gij iemand op aarde geschapen genaamd Adam , tot koning , om te « verwoesten en bloed te vergieten door het vermoorden zijner mede- « menschen ? en wij , die heilig zijn , die bestendig Uwen lof , Uwen « roem , Uwe glorie en Uwe heerlijkheid verkondigen , en die gewoon « zijn met U te verkeerem , voorwaar ! wij hebben meer aanspraak dan « Adam op de waardigheid van het stadhouderschap . » De Allerhoogste sprak : « *Jnni dälamoë mala tälamoëna .* » dat is : « ik ben ten vol- « le bekend met hetgene gij niet kent . » Wijders was er een geheim in het « wezen van Adam , hetwelk geen der Engelen bezat . Nu schoten er « vuurvlammen uit de Majesteit en Heerlijkheid van God den Allerhoogsten , « zoodat vele der Engelen verbrandden , en zij , welke de verschrikkin- « gen dier Heerlijkheid ontkwamen , stilzwegen . — De Allerhoogste be- « zielde nu het ligchaam van Adam , en maakte hem stedehouder over al « zijne nakomelingen , om in gerechtigheid te oordeelen . Ten tijde van « het leven van den Profeet Adam , over wien vrede zij ! waren zijne na- « komelingen ten getalle van veertig duizend personen . In dien tijd deed « Adam hun de bevelen Gods toekomen , leerde alle deugden en ver- « bood alle kwaad in den dienst van het ware geloof ; en in dienzelfden « tijd , dat al zijne nakomelingen door schatten , voorspoed , weelde , fijne « kleederen en lekkere spijzen zich verheugden en geen hunner bedroefd « was , zat Adam de opregte , over wien vrede zij ! op eene eenzame plaats , « verwijderd van al zijne nakomelingen , in kommer verzonken , en door « zijne groote bezorgdheid verzadigde hij zich dagelijks niet door spij- « zen , gedurig honger lijdende , en nimmer droeg hij goede kleederen , en « lach-

ترخاوي دان دغن سورغ قون تيباد جرکات م اي ملاينکن درقد کسکارخ
 جوکي دان قد سیکل حال اين جديله توجه ادم ايت ضعيف دان کورس
 جوکي دان سیکل تولغين د بلاکخ دان دهداغن سفره ائف تغکي کلهادن
 دان تيف م هاري سیکل ائف چچون داتخ مندراقتنک دي دان مغهنترکن
 مکانن دان فکاین قدان هان درقد سیکل سرب یغ د باو سیکل ائف
 چچون ايت سوانغون تيباد دقریمای دودق ساج دیم م دان مشغول
 دغن دکان مک سهاري بايق درقد ائف چچون داتخ سام م برتپاکن
 درقدراپ کناپ هي باق کامي ادم کامي ليهت درقد کام تيباد داتن
 ائکو دودق دغن سک اف دان جناق ان کام اين کناکنله کراغ قد کامي
 سقاي پات قد کامي اف پراغن حال کام مک ادم جرکات هي سیکل ائف
 چچوک اف کناپ ککناکن دان جناق قريچ ککناکن دکاک ايت یغ سائنه
 سوکردان سورغ درقد کام سکلبن قون تيباد تاه لغسکن اک درقدان
 کارن تمغتنک اداله دهول دالم شرکي د اتس توجه لائس لائغ دان درقد
 سوات ساله یغ اک جروج دغن الفاک سه اک د کلورکن دردالم شرکي دان
 د باوه توجه لائس لائغ ايت اک د بوغکن کاتس جوم دان سکامغ یغ اک
 ان داتس جوم اين فاکتنله اک لاکي جروج سوات ساله دغن الفاک دان
 دراقس جوم اين د باوه توجه لائس جوم اک د جواغکن کدالم جهنم مک اف
 جاد پراغن حال اک قد تنکال اين دان سيات داتن منولغ قد اک دالم
 کسکارن ايت انيله کچنتنان دان کد کائک مک داتنکه اک دغن سک دودق
 دالم کسکارن اين مک سیکل ائف چچون لال منائس قد حال بقاپ ادم
 ايت ادقون دالم کتاب قصص الانبياء دکات سريپ ليم راقس تاهن ادم
 عليه السلام دغن حال دان کد کائ ايت مغرجاکن فکرجان کرجان
 دان مملهراکن سیکل ائف چچون مک اقبييل ادم سه قوم قله د قبيله
 درقد انتار سیکل ائغ دو اورغ سورغ شيت فمپ دان سورغ کيو مرث
 فمپ دان د جريکني سیکل صحف یغ د تورنکن الله تعالي کدراپ قد
 شيت سمبل ميوره اي مغاجرکن سیکل اورغ فکرجان اکم دان دسرهنکن

ثغکت

lachte volstrekt niet, en sprak met niemand dan over zijnen kommer. Ondertusschen verzwakte en vermagerde het ligchaam van Adam, en al zijne beenderen, zoowel van achteren als van voren, vertoonden zich als sporten van eenen ladder; dagelijks kwamen zijne afstammelingen hem bezoeken, en bragten hem voedsel en kleeding; doch van al den voorraad dien zij bragten nam hij niets aan; hij zat stil en in beslommeringen, met zijne treurigheid. Op eenen zekeren dag kwamen vele zijner kinderen hem vragen, zeggende: O vader Adam! wij zien dat Gij door Uwen kommer in geene vreugde kunt leven; wat en hoedanig is Uwe droefheid? eilieve deel ons dezelve mede; opdat ons toch Uw toestand blijke. Adam zeide: O mijne afstammelingen, welk nut zou het hebben zulks medetedeelen, en hoedanig zou ik den aard van die droefheid melden, welke zeer hevig is; ook is er niemand van U allen, welke er mij van kan bevrijden; want mijn verblijf was eertijds in den Hemel, boven de zeven hemelsche sphaeren, en om eene fout, welke ik door mijne onbedachtzaamheid beging, werd ik uit den Hemel verbannen, en beneden de zeven hemelsche sphaeren op aarde geworpen, en nu ik op aarde ben, vrees ik nog eene fout uit onbedachtzaamheid te begaan, en van het aardrijk beneden de zeven aardsche verdiepingen in de Hel geworpen te zullen worden. Wat zou dan toch mijn lot zijn, en wie zou mij in die ellende kunnen helpen? dit is het nu dat mijnen kommer en mijne droefheid uitmaakt; zoude ik wel vrolijk kunnen zijn onder dezen druk! Nu weenden al de nakomelingen om het lot van hunnen Vader Adam. In het boek, *de geschiedenis der profeten*, wordt vermeld: dat Adam vijftienhonderd jaren in dien staat en in die droefheid de rijkszaken waarnam en al zijne nakomelingen verzorgde; oud geworden zijnde, koos Adam twee van zijne nakomelingen, de eene genaamd *Sjetz* en de andere *Kajoemartz*, en gaf al de geschriften, welke God hem had medegedeeld, aan *Sjetz*, en beval hem om al het volk te leeren den Godsdienst te verrigten.

Voorts

ثغنت کرجان این قد کیومرث سمبل میور ای مملهراکن سپل اورغ
 در قد کجهاتن مک آدم صفي عليه السلام قون مغکنله بیغ اداله راج بیغ
 قرتام در قد سپل مانشی دان کمردین در قدان انقون کیومرث ایت جاد
 راج بیغ کدو دالم عالم اکن مغحکمکن سفرة بشان قد انتار سپل مانشی
 دغن کبنارن کنهوی اولهم بهو در قد سپل فکر جان بیغ اد دالم دنیا سوات
 قون قیاد تر سوکر در قد فکر جان کرجان این ملاینکن رسالت ساج
 بیغ تر سوکر در قدان ادقون دالم کتاب اداب الملوک دکات دالم عالم این
 قیاد تر دسردان تر سوکر در قد دو فکر کار فکر جان سپل نبی بیغ منچر تر اکن
 جکی سپل همب الله کسکان دان کبسان دان کملیان اکن برغسیای بیغ
 مغرجاکن کبجیکن دان کسکارن دان کدکان دان کهنان دان سپل
 دلا دان سپل کسکینن دان سبکین این اکن برغسیای بیغ مغرجاکن
 کجهاتن دان کمردین در قد نبوغ حکومت ایت اداله سسوکو در قد
 فکر جان سپل نبی بیغ هندق میرزنهکن سپل همب الله دغن ملارنگن
 مریکیت بریوغ سپل کجهاتن دان میورهکن ای بریوغ سپل کبجیکن
 لاک دغن منجاوهکن سپل بهای در قدان دان مغمشرکن سپل سنتوس
 کفراپ دان لاک دغن مغحکمکن قد انتار سپل همب الله دغن کبنارن
 سمبل مغسیهان سپل اورغ بیغ بایک دان مپکساکن سپل اورغ بیغ
 جاهت برمول انیله کسکارن فکر جان حکومت ایت بهو برغسیای بیغ
 مغرجاکن فکر جان این دغن سبنرن هندقله اد لاک در قد فرخته کرجان
 قداپ سفرة کلکون سپل نبی اداپ کارن کدو فکر جان نبوغ دان حکومت
 این اتمان سفرة دو قرمات جو قد سوات چنچن بیغ بسر هرکی کدوان
 دان همارس دقلهراکن اداپ سفرة برکات بخاری بیغ فقیر * رجایی
 اد ثغنت نبوغ دان حکومت ایت پات
 سفرة سوات چنچن دغن دو قرمات
 بهو مها مالی کدو ثغنت ایت
 دان لیهنله کملیاتن هی بیغ برمات د سینت

ادقون

Voorts droeg hij de koninklijke waardigheid aan *Kajomaratz* op en beval hem om al het volk van het kwade af te houden. Nu overleed Adam de opregte, over wien vrede zij! en hij was de eerste koning van alle menschen, en na hem was zijn zoon *Kajoemaratz* de tweede koning op aarde, om even als zijn vader in gerechtigheid over alle menschen te regeren. Het zij U bekend, dat er van alle bezigheden op aarde geene moeilijker is dan de taak der regering, ten zij men er de profetie alleen van uitzondere, welke nog moeilijker is. In het boek *de manieren der vorsten*, wordt gezegd: er is in de wereld niets gewigtiger en moeilijker dan twee bezigheden; de eerste, de profetie en de tweede, de souvereiniteit; welke beide de bezigheden van alle Profeten uitmaken; de profetie is de brou van alle Profeten, welke den dienaren Gods verkondigen, dat vreugde, grootheid en luister het deel is van elk, welke de deugd betracht; en dat ellende, droefheid en verachting benevens alle onheilen, kwalen en wat dies meer zij, een ieder treffen, welke het kwaad betracht. Na de profetie maakt de souvereiniteit een tak van het bestuur der Profeten uit, welke de dienaren Gods willen bestaren, door hun het kwade te verbieden en alle deugden aan te bevelen, alle gevaren van hen te verwijderen en hun alle veiligheid aan te brengen alsmede door regtvaardiglijk onder alle dienaren Gods te vonnissen, alle deugdzamen te beminnen en alle boosdoeners te straffen. Wijders is de moeilijkheid van de souvereiniteit, dat ieder die dezelve getrouwelijk wil uitoefenen, zich naar de rijkswetten moet gedragen, zoo als het gedrag van alle Profeten; want de beide waardigheden van profetie en van souvereiniteit, zijn gelijk aan twee edelgesteenten in eenen ring, welke beide groote waarde bezitten, en die men behoort te bewaren, zoo als *Bocharie* de bedelmonnik zegt:

G E D I C H T.

De profetie en heerschappij, zoo blijkbaar voor elk een,
 Zijn aan een' ring gelijk met twee zeer edle steenen;
 Zeer hoog verheven zijn die beide waardigheên,
 Aanschouw hun heerlijkheid O ziende! om U henen.

N

Om

ادنون در قد کسکارن فکرچان انيله مک الله تعالي منيتهکن اکن
 سپک نبي مغرجاکن فکرچان کرجان دان مننچکن ثرخته کرجان
 ایت اکن سپک امت سقاي سپک اورغ منورغ قدرجاتنق ایت برمول دو
 قدرکار سوات فکرچان نبوغ دان کدو فکرچان حکومت بیغ سوکرایت ادم
 نبي جوک بیغ مغرجاکن دي قدرانتار سپک همب الله مک در قد سپک نبي
 ایت اد بیغ قرتام ادم دان کدو موسي دان کنیکی یوسف دان کائمتن
 داود دان کلیم سلیمان دان کائتم محمد صلوات الله علیهم ادنون اوله
 کارن فکرچان حکومت ایت اد مسوکو در قد فکرچان نبوغ مک هارس
 لاک سپک همب الله توت اکن سپک حالم کمردین در قد الله دان قسورهن
 ایت سقره برسبد الله تعالي توهنتن * قال الله تعالي یا ایها الذین آمنوا
 اطیعوا الله واطیعوا الرسول واول الامر منکم * ارتین هی سپک اورغ بیغ
 قرجای توت اوله کام اکن الله دان اکن رسول الله دان اکن سپک بیغ ممقیای
 حکم در قد کام برمول ادجوک کملیان بیغ امت بسرک سپک حاکم بیغ
 مغحکمکن قد انتار مانشی جهو هارس اورغ توت قداپ در قد سبب ای
 منورتکن دالم سپک حکمن اکن حکم رسول الله دان رسول اینتون دالم سپک
 حکمن منورتکن اکن حکم الله مک کارن ایت سیکیان کام توت حاکم ایت
 دانتار کام بیغ ای منورتکن اکن حکم الله دان حکم رسول الله دان قد حال
 ایت جک کام توت حکمن اد سراس کام منورغ حکم الله دان حکم قسورهی
 ایت جوک سوال دالم ایت دکتان توت اوله کام اکن الله دان اکن رسول
 الله دان اکن سپک بیغ ممقیای حکم در قد کام جک تیاد دبدان قد
 انتار جایک دان جاهت اوله سپک راج p مک هارسکه کامی توت اکن
 مریکیت بیغ سقره دتن سپک نبي دالم فکرچان کرجان ادای ایت جواب
 سقره کامی توت اکن سپک راج p بیغ بندر قد دو قدرکار سقرکار کامی توت
 اکن دی قد سپک کنان دان کدو قدرکار کامی توت اکن دی قد سپک کرجاپ
 مک هارس کامی توت اکن سپک راج p بیغ سانه ایت جوک قد کناپ دالم
 فکرچان کرجان دان جوکن قد کرجاپ بیغ سانه ایت سوال مریکیت

بیغ

Om de moeijelijkheid dezer betrekkingen, heeft God de Allerhoogste allen Profeten bevolen de rijkszaken waartenemen en de rijkswetten voor al de sekten te ontvrouwen, opdat al het volk derzelve instellingen zoude nakomen. Deze twee betrekkingen, namelijk de profetie en de heerschappij, welke zoo moeijelijk zijn, zijn door zes Profeten waargenomen, onder de dienaren Gods; van al die Profeten was Adam de eerste, Mozes de tweede, Josef de derde, David de vierde, Salomon de vijfde en Mohamed de zesde, over wien Gods zegen zij! Daar nu de souvereiniteit een gedeelte van de Profetie uitmaakt, betaamt het den dienaren Gods, om na God en zijne zendingen, alle wetgevers te gehoorzamen zoo als G. de A. zegt: « *Ja ajjoeha 'l-ladziena a-manoe athioe 'l-laha wa atthioe 'r-rasoela wa oelo 'l-amri* » *minkoem,*” dat is: « O Geloovigen! gehoorzaamt God, en de Apostelen Gods, en allen die wetten van mij hebben.” Voorts bezitten alle regters welke uitspraak doen tusschen de menschen eene achtbaarheid, zoodat het elk betaamt hen te gehoorzamen, omdat zij in al hunne wetten, de wet van den Profet Gods volgen en die Profet kwam in al zijne wetten de wet Gods na; weshalve het pligmatig is dat gij die regters onderling gehoor geeft, dewijl zij de wet Gods en de wet van den Profet Gods gehoorzamen. — Indien wij alzoo hunne wetten opvolgen, is het even als of wij de wet van God en de wet van zijne zendingen nakomen.

Vraag. (In het opgenoemde vers wordt gezegd, gehoorzaamt God, zijne Profeten en allen die wetten van ons bezitten). Indien de vorsten geen onderscheid tusschen goed en kwaad maken, betaamt het ons dan hen natevolgen die, wat de rijkszaken betreft, al de Profeten gelijk zijn? *Antwoord.* Gelijkewijs wij alle vorsten in twee opzichten navolgen, vooreerst in hunne woorden, en ten tweede in hunne werken, zoo betaamt het ons, alle misdadige vorsten in hunne woorden, de rijkszaken betreffende, na te volgen en geenszins in hunne verkeerde handelingen. — *Vraag.* Indien het betamelijk is, dat wij
de

بیغ ساله دالم حکم جک کامی هارس میڭکال کرجان مک بنای کامی دافت
 توتخ اکن کتاپ اینت جواب بیغ کامی توتخ اکن کتاپ اتوله درقد کسکارن
 کامی جو بوکن درقد کملیان راج اینت مک کسکارن اینت انیله کارن
 چکلو کامی قیاد توتخ اکن کتاپ مک کامی قیاد مملیان اداپ اکن
 فکرچان کرجان اینت دان منجاد فتنه دان فساد دالم فکری دان درقد
 کسکارن اینت بایق همب الله درقد مؤمن دان کافر بناس مک کامی
 توتخ اکن حکم کارن منولقکن فتنه دان فساد اینت درقد کامی بوکن
 کارن کملیان راج اینت دان چکلو بوکن اد کارن کسکارن اینت مک قیداله
 هارس کامی توتخ اکن کتاپ سفرت لاک قیاد اکن کرجاپ دان قیداله
 هارس کامی سک هتیهت مکاپ قون کارن مریکیت بیغ ساله سنرو جوکی
 قد الله دان رسول الله مک هارس کامی برسنرو اکن سنرو الله اینت
 برمول انیله قری حال قرجایق درقد سپک راج ۲ زمان این ملایندن
 برسیاق بیغ سه د بکاکن الله تعالی هتین قد ممبر اکن خبر بیغ جنر
 اینت کارن سنغه درقد سپک راج ۲ بیغ منغر خبر این بیغ مغانکن هارس
 سپک مانشی توتخ اکن الله دان اکن رسول الله دان اکن سپک اورغ بیغ
 مغانکن قد افتار مریکیت درقد القاپ دان جبلن سغانکن درین
 ان توهن سهاج بیغ هارس د ملیان دان د توتخ قداپ دان قیاد ایغت
 قد کهندق آیه اینت درقد قیاد ای مغرت کات اینت جهو منورقکن کتاپ
 اینت جوکی هارس کارن منولقکن کجهانن دان کبنسان درقد سپک همب
 الله سفای جانن مریکیت مضره اکن مانشی سفرت بنایق بیغ جوس *

رداعی

هی راج سغان این جنساکن آدم * مک جانن الفاله درقد سغان
 کارن جک کو بیلغ. ادام د مکین * سوات کبجیکن قون بوکن اقدام
 ادقون سدغ کام سه منغر مراد درقد سپک راج ۲ بیغ ای هارس
 مخرجاکن فکرچان کرجان سفرت سپک نبی سفای کام منورت
 قداپ مک هارس کامی دهول منچرتراکن قد کام قری کرجان

مسورغ

de daden van hen wraken, die misdadig in hunne regering handelen, hoe kunnen wij dan hunne woorden nakomen. *Antwoord.* Dat wij hunne woorden nakomen, is door onzen benarden toestand en niet om de achtbaarheid dier vorsten; en de benardheid van dezen toestand bestaat hierin, dat indien wij hunne woorden niet nakomen, wij het bestaan der vorstelijke waardigheid niet vereeren en misdadig en slecht worden in het rijk, en het is daardoor dat regtzinnigen en ongeloovigen rampzalig worden. Wij volgen hunne wetten op, om het misdrijf en het kwaad van ons te weren, doch geenszins om de achtbaarheid der vorsten; en indien het niet om die benardheid was, zouden wij hunne woorden even zoo min opvolgen als hunne bedrijven, en het zou niet geoorloofd zijn hunne aangezichten te aanschouwen, omdat zij misdadig en vijandig jegens God zijn en jegens den Profeet Gods; en het onze pligt is, vijandig jegens de vijanden Gods te zijn. Deze geaardheid wordt in dezen tijd onder vele vorsten gevonden, ten zij men er diegene van uitzondere, wier harten door God den Allerehoogsten geopend zijn, om hetgeen regt is, te overwegen. — Want sommige der vorsten welke dit berigt vernemen, hetwelk vermeldt dat alle menschen verplicht zijn, God, zijnen Profeet en allen die onder hen regeren te gehoorzamen, wanen door hunne onachtzaamheid en onwetendheid, dat zij zelve Goden zijn, welke alleen behooren vereerd en gehoorzaamd te worden; zij gedenken niet aan de bedoeling van het voormelde vers, dewijl zij die woorden niet verstaan; echter is het opvolgen daarvan pligtmatig om het kwaad en het verderf van de dienaren Gods afte weren, opdat zij den mensch geen leed aandoen gelijk het wild gedierte.

G E D I C H T.

O vorsten door Uw waan veroorzaakt ge U veel leed,
 Wees niet zoo achteloos, dat gij Uw' waan vergeet,
 Want zoo gij Uw bestaan op deze wijs verklaart,
 Bezit gij geene deugd in al Uw werk op aard.

Nademaal dat gij nu de pligten der vorsten vernomen hebt, wie het betaamt, het rijksbewind uitte oefenen even als alle Profeten, opdat gij hen zult gehoorzamen; zoo is het mijn pligt, U eerst de regeringswijze van elken profeet, van elken vriend, en van elken vromen
 me-

سورخ زبني دان ولي دان صالح ايت مک سورخ زبني دان فرجواتن
 زبني ادم عليه السلام بځ اد فرجام سپل زبني دان سپل راج م دالم عالم سده
 لاځي کتبان ايت مک سکاځ سورخ زبني اوله کام در قد زبني دان فرجواتن سپل
 زبني بځ لاین حکايت دالم کتاب قصص الانبياء دمکين بيبپ اثبيل مراج
 فرعون ايت دتغليکدن الله تعالي دغن مرکان دان زبني موسي
 د جدینپ راج دالم زبني مصر دغن انځرهيپ مک برهمقنله قد زبني
 موسي عليه السلام تغتک ذبوة دان تغتک حکومت کدواپ ايت ادقون قد
 زمان ايت زبني بيت المقدس بځ قبله بني اسرائيل ايت اداله دالم حکم
 کوان قوم بځ عمالقة زمان مک الله تعالي منينتهک قد زبني موسي
 فرمانپ هي موسي هندقله انکو ممباو قوم بني اسرائيل در زبني مصر
 کسبله زبني بيت المقدس ايت دان هندقله انکو برقرخ دغن قوم
 عمالقة ايت دان مغمبل زبني بيت المقدس ايت در قد مریکيت
 سقاي کورجيبک احرام مسجد اقصي سنله حضرت زبني موسي عليه
 السلام منغرتينته الله تعالي دمکين ايت مک دجوتن بارخ بځ دموع
 توهنيپ ايت دهمقنکنيپ قوم بني اسرائيل ايت اکن منغهايسکن فکرچان
 ايت دان جدینپ قوم ايت دو جلس قنچ م مک قد مسوات قنچ در قد
 مریکيت اداله دورانس دو قوله ريب اورخ سپل لاځ م قد بلاغتن لاین
 در قد سپل فرمقون دان انق م دان داغکنکنيپ اتس سپل لشکر ايت
 دو جلس اورخ قغهور نقبا زمان يعني د اتس مسوات قنچ اداله سورخ
 زبني سورخ سبد الله تعالي ممبري خبر در قد مریکيت * قال الله
 تعالي واخذنا ميشاق بني اسرائيل وبعشنا منهم اثني عشر زبني *
 ارقيب کامي امبل فرجنجبن قوم بني اسرائيل دان کامي اغکنکن در قد
 مریکيت دو جلس اورخ قغهور برمول زبني موسي دالم قوم بني اسرائيل
 ايت زبني قوله سمبيلن تاهن منغحکمکن قد کرچان ايت دان دالم
 جبرائ تاهن بځ اي جاد راج دالم زبني مصر قياد اي ماومنچهارپ
 ميگر کود اکن کنبيکنيپ ملاينکن زبني داغ اي برکا اکن فکرچان

زبني

mede te deelen. Daar nu de aard en de handelwijs van den Profect Adam, (op wien zegen zij) die de eerste van al de Profeten en van al de Koningen is, reeds vermeld is; worde thans door U de aard en de handelingen van al de overige Profeten vernomen.

Verhaal. In het boek, *de geschiedenis der Profeten*, wordt vermeld: Toen de koning Farao door den toorn van God den Allerhoogsten verzwolgen en de Profect Mozes door deszelfs gunst tot Koning van Egijpte verheven werd, werden de waardigheden van Profetie en wetgeving beide in den Profect Mozes over wien vrede zij! vereenigd. In dien tyd was de stad des heiligen tempels, werwaarts zich de kinderen Israëls in het gebed wendden in het bezit van een volk, hetwelk de Amalekiten genaamd werd. Nu beval God de Allerhoogste aan den Profect Mozes: « Breng o Mozes! het volk Israëls uit Egijpteland naar den kant van de stad des heiligen tempels, beoorloog de Amalekiten en ontnem hun die stad opdat Gij de heiligdommen van den verstaafgelegen tempel herstelt.” Mozes het bevel Gods hoorende, deed hetgeen hem zijn Heere beval; hij verzamelde het Israëlitische volk om die taak te volbrengen en deelde dat volk in twaalf stammen af: iedere volksstam bestond uit tweemaal honderd-twintig-duizend man, alle mannen, buiten het getal der vrouwen en kinderen, en hij stelde over die strijders twaalf bevelhebbers aan, welke *Nakhbá* genoemd worden, zoodat hij iedere volksstam een *Nakhieb* was, zoo als God de Allerhoogste zegt: « *Khala 'l-lahoe tálla wa achadzna* « *mitzákha bani israila wa baghasjnd minhoem itzna asjara na-* « *khiban*” dat is: « ik ga een verbond aan met de Israëliten en geef hun twaalf opperhoofden.” De Profect Mozes was negen-en-dertig jaren onder het volk Israëls, vonnissende ingevolge zijn ambt, en gedurende verscheidene jaren dat hij Koning van Egijpte was, wilde hij geen enkel rijpaard zoeken, maar ging heen en weder te voet, om de rijk-

za-

فکری دان برجالن جوگی اکن مخرجان کرج سپل همب الله دان در
 سلمان بیغ ای جاد راج دست تباد ای منچهاری موات رومه بیغ ای
 دانت دودق دالمپ سهاری جو قون دغن سنتوس دان تباد ای ماو
 منچهاری مکان سهاری جو قون بیغ دانت دماکنپ قد کتیک ای لافر
 کارن در سلمان دمان مال جاد دسان ای برهنت دان در قد سپل قوم
 بنی اسرائیل تیف م هاری مورغ مغهنترکن مکان کفدای بارغ
 دمان ای برهنت جوگی مک دمیکنله فریپ دالم کرجان ایت سهیگی
 داتغ کتیک موتپ حکایت دالم کتاب ایت جوگی د باو یعنی تنکال نبی
 یوسف علیه السلام دودق داتس پت کرجان دالم فکری مصدر دان
 مفتحکن قد اقرار سپل همب الله مک تیف م هاری کورس دان ضعیف
 جاد ادای دان سهاری م برتمبه جوگی لمهپ دان جراوه ورنان سدغ تنه
 موات فپاکت قون تباد پات قد تودهپ مک سپل منتري قرچغله اکن
 حالپ اوله کارن تباد ای مغهتوی اف فپاکت ایت بیغ مملهکن ادای مک
 سهاری سپل منتري مپرتای داتغ مغهتای قدای حتی مک داتغله
 مریکیت دمیکن کتاب یا نبی الله اف ساکت ایت بیغ مملهکن ادام
 کتاکنله کران قد کامی سفای پات فپاکت ایت دان سپل طبیب دانت
 مغبات دی مک نبی یوسف علیه السلام برکات هی سپل منتري کتهویله
 اوله کام بهو فپاکت بیغ منجدیکن لمه تودهک لافر اتوله دان اوچنپ مکان
 اتوله تنای در سلماپ بیغ اک دودق قد فغنت کرجان بیغ قد دلافتیپ توجه
 پلس قاهن ادای تیداله نفسوک مغهنداک سکالفون مغهنیکن قرتک در
 قد روتی شعیر جوگی مک بتناق تباد جاد ضعیف چواک دان تباد کورس
 اداک دان تباد کونخ ورنان مک سپل منتري برکات یا نبی الله بارغ
 مکان بیغ ائکو مغهنداک ایت اد مک کارن اف ائکو مپیری ساکت اکن
 ففسوم ترامت دمیکن دان تباد ائکو مالک جارغ بیغ دکهنداک نفسوم مک
 نبی یوسف برکات اک تاکت ماکن کنیغ کارن اک مپرتای دغن سپل اورغ
 بیغ لافر دالم فکری مصیر این مک سپل منتري برکات اف سبب مک ائکو

zaken waar te nemen en liep gedurig om al de zaken van de dienaren Gods te behartigen, en zoo lang hij daar Koning was, wilde hij geene woning zoeken, waarin hij eenen dag gerust kon zitten; ook geenen enkelen dag wilde hij spijzen zoeken, om die, wanncer hij hongerde, te gebruiken; want hij had immer de gewoonte, daar waar de avond hem overviel, stil te houden, en dagelijks bragt een van het volk Israëls hem spijzen, ter plaatse waar hij stil hield; dusdanig was nu zijne manier in zijne regering, tot aan zijnen dood. *Verhaal.* In het zelfde boek, wordt ook het volgende aangevoerd. Toen de Profeet Josef, op wien vrede zij! op den rijkstroon zat in Egypteland en het bewind over alle dienaren Gods voerde, vermagerde en verzwakte hij dagelijks; elken dag werd hij magteloozer en zijne kleur verbleekte, terwijl er echter geen uiterlijk teeken van ziekte aan zijn ligchaam zichtbaar was. Alle rijksgrooten verwonderden zich hierover, daar zij niet wisten, welke ziekte zijn bestaan ondermijnde; op cenen zekeren dag verzamelden zij zich, begaven zich tot hem, en kwamen aldus zeggende: « O Profeet Gods! « welke ziekte is het, die Uw bestaan verzwakt; eilieve zeg het ons, op « dat die ziekte ons blijke en alle geneesheeren dezelve behandelen.” De « Profeet Josef, op wien vrede zij! zeide: « O mijne rijkbestuurders! weet « dat de ziekte, welke mijn ligchaam verzwakt, uit honger onstaat, en dat « voedsel dezelve tot geneesmiddel strekt; doch sedert de zeventien jaren « dat ik in het rijkbewind zit, heb ik niets dan gerstebrood begeerd « om mijnen buik te verzadigen. Hoe zou nu mijne ziel niet zwak, ik niet « magcr en mijne kleur niet geel worden?” De rijksgrooten antwoordden: « O Profeet Gods! de spijzen welke gij begeert, zijn aanwezig, waarom « maakt gij U dermate ziek en eet gij die spijzen niet, welke gij begeert?” « De Profeet Josef antwoordde: « Ik durf mij niet verzadigen, want « ik sta met alle menschen gelijk, welke in Egypte honger lijden.”

O

Nu

کات دهمکین مک فبی یوسف برکات اک تانک ماکن کنیغ کالوم اد دالم نپیری
مصیراین اورغ بیغ لافر دان تیاد اک مغنل حالن دان تیاد مغنهوی
کسکارنن اینت دن مله دن قد هاری قیامت دتیانن درقد اک کارن اف
سه اد اتکلو مشغول دغن کرجان دان کسکان دان سه اد اتکلو الش درقد
حال سپک اورغ بیغ لافر دالم نپیری مصیردان تیاد اتکلو سگال قرقسای
کسکان سپک رعینت بیغ هارس قدام مملهران مریکیت مک اف جواب
اک تنکال اینت قد حضرت الله تعالی بیغ مغنهوی حال سپک همبان حکایت
دالم کتاب اینت جود قول دجاو تنکال فبی داود علیه السلام دودق قد تخت
کرجان دان مغحکمکن قد اتنار سپک همب الله مک ای مغهداق کقبلة
دان برییری دالم محراب دان سمببیغ دورکعت دان برکات دالم دعان
هی توهمک جهوپتانه حال اک قدام مک ناظرله ادام اجرکن کران قد اک
سوات فکرچان سفای اک جراوله منچهاری رزق بیغ حلال دغن قرجوانن
ایت مک دقرکنکن حق سبحانه و تعالی دعان اینت دان د اجرکنن
فکرچان بسی قدان سفرة الله تعالی ممبری خبر دالم قران * قال الله
تعالی و علمناه صنعة لبوس * ارقبین دان کامی اجرکن قداپ کفندیان
جاج بسی مک بارشکال حضرت نبی داود مغمبل بسی قد ناشنن کارن
جربوق سوات قرجوانن درقد بسی اینت جهوانوله جاد لمبت مشرق لیلان
قد ناشنن ایت حتی مک ای جربوق نره درقد بسی اینت بیغ جرفام زره
داودی نماپ دان مشهور قد اتنار سپک اورغ اسلام اداپ دان سپک
مجاهد دان خازی ممالکی دی قد هاری قرغ دغن کفارکن مملهران دیر
مریکیت قد دی مک درقد زمان نبی داود ایت جاج بسی کلور دالم
عالم حکایت دالم کتاب اخلاف المرسلین دچرقراکن اقبیل نبی سلیمان
ابن داود علیه السلام دودق قد قنکت کرجان دان مغحکمکن سپک
جن دان مانشی جهو دسورهین جربوق سربب قریف مک مسوات درقد
سربب قریف ایت سوات سفوله ایکرانت بیغ سام کچه بسرن دان دالم
سربب قریف ایت مهاری دو کال قاک دان قنغ اورغ منافق ناس اک

مکانن

Nu vroegen de rijksgrooten: wat is de oorzaak, dat gij aldus spreekt? en hij antwoordde: ik durf mij niet verzadigen, er mogten veelligt menschen in Egypte gevonden worden, welke honger lijdën. wier toestand ik niet ken en wier ellende mij onbewust is: zij zouden mij wellicht op den dag des oordeels kunnen vragen: waarom hebt gij U met de regering en de gemakelikheden bemoeid, en den toestand van alle menschen, welke in Egypte honger leden, veronachtzaamd, zonder immer naar den kommer van al die onderdanen te vernemen, welke gij moest verzorgen? en wat zou ik in dat tijdstip in de tegenwoordigheid van God den Allerhoogsten kunnen antwoorden, die den toestand van al zijne onderdanen kent! —

Verhaal. In het zelfde boek wordt ook (het volgende) aangehaald. Toen de profeet David, op wien vrede zij! op den rijkstroom zat en het bewind over alle dienaren Gods voerde, wendde hij zich naar de *Kiblat*, stond op in de voornaamste plaats van den Tempel, boog tweemaal zijne knieën bij het gebed, en zeide al biddende: O Heere! mijn toestand is U geopenbaard, gij zijt de alziende! leer mij eilieve een aanbacht, opdat ik daar door een wettig bestaan moge verwerven: de Allerhoogste nam een welgevallen in zijn gebed en leerde hem de bewerking van het ijzer, zoo als God de Allerhoogste in den Kôran getuigt: « *Khala 'l-lahoe tàála wa àllannahoe tsanata laboesin,* » dat is: « ik leerde hem ijzeren harnassen vervaardigen. » Soms tijds nam de Profeet David eenig ijzerwerk in handen om er iets van te maken, en hetzelfde werd zoo week in zijne handen gelijk was. Hij maakte ijzeren harnassen, welke de harnassen Davids genaamd worden, en onder alle regtgeloovigen beroemd zijn: alle helden welke tegen ongelooovigen strijden, dragen dezelve op den dag des strijds tegen hen, om zich zelve daarmee te beschutten, en het is, van den tijd van den Profeet David, dat deze harnassen in de wereld zijn.

Verhaal. In het boek, *de opvolging der Profeten*, wordt vermeld: toen de Profeet Salomon, de zoon Davids, op wien vrede zij! in het bewind des rïjks zat en alle geesten en menschen regeerde, liet hij duizend ketels maken, en elk derzelve kon tien kameelen bevatten, ter grootte van elefanten: in deze duizend ketels werd daags tweemaal (des morgens en des avonds) voor al die menschen rijst gekookt, welke

voor

مکان سپل اورغ بیغ متهادق نبی سلیمان ستره الله تعالی ممبری
 خبر دالم قرآن * قال الله تعالی وحفیان کالجواب وقدوراسیات * ارقین
 دان د کرجاکن مریکیت فیغین م بیغ بسر مفره کولم دان قریف م بیغ
 امت بسر مننیاس تنف دانس تغیکون تیاد تر کرق ای برمول قد زمان
 ایت بیغ قد قیف م هاری مریب قریف خاس اورغ ماسق دالم مطبخ
 نبی سلیمان اکن مکان سکین مریکیت مک نبی سلیمان قواس دان
 لاقر جوک دودق قد قنکت کرجان م شحکمکن قد اختار سپل همب
 الله دان دالم کات م حکم ایت تاقنن اد مشغول مبیوق جا کل اثبیل
 لغسله ای در قد ترکنان حکم مک د جوان جا کل ایت لال د جوالکنن دی
 دان دغن هرکان د بلیکنن روتی شعیر بیغ د ماکنن ایت هان جک بلم
 برتموای دغن جارغ فقیر تیاد ای جوک قوساپ برمول دکتان قول قد
 سهاری بیغ نبی سلیمان ایت اداله مشهور دغن کرجانن دان کبسانن
 جهوکت کرجانن ایت د باو کادر د تر بیغن اوله اغن دان د خووشی اوله
 اون در اتسنن دان بپراقی جن دان مانشی اد دجاوهن بیغ منغیغ همقارنن
 دان جهوتنکال ای لال در نکری مکه مورغ فقیر ملیهت قریف دان
 تنتران ایت دان برکات سبحان الله اف کبسانن این بیغ الله تعالی
 ممبری قد افق داود ایت مک نبی سلیمان قون منغرکنان ایت دان
 مپور اغن برهننی دان قغیکل فقیر ایت سمبل کنای هی فقیر دم الله بیغ
 ممبری کبسانن این قد افق داود جک انکو سگال جو سبت لا اله الا الله
 مک قرلبه کبسانن کو قر اوله دالم اخره در قد کبسانن افق داود دالم دنیا
 حکایت لاکي د چر قران کنکال راج سکین انبیا حضرته محمد مصطفي
 صلي الله عليه وسلم قد ماس کرجانن مپورهکن دو قنچ کسبله نکری
 نجد جهو د جریکنن اتس سات قنچ قغهور علی دان اتس سات قنچ
 قغهور خالد این ولد سمبل بر جنج قد اختار کدو قغهور ایت د مکین جک
 کدو لشکر قد کنیک قرغ بر سنمقت مک هندقله علی جوک اد قغهور اتس
 کدو لشکر ایت دان جک بر چری کدو لشکر ایت مک هندقله ماسق م اد

قغهور

voor den Profeet Salomon verschenen, zoo als God de Allerhoogste in den Kôran getuigt: « *Khala 'l-lahoe tàdla wa hhifanin kaldsjawabi « wa khoedoërin rasijatin.* » dat is: « zij maakten schalen, welke zoo groot als vijvers waren, en de grootste ketels waren voortdurend onbewegelijk op de trefsten. Tijdens men nu dagelijks duizend ketels rijst kookte in de keuken van den Profeet Salomon tot voedsel voor al die menschen, vastte en hongerde hij, bekleedende de vorstelijke waardigheid, vellende het oordeel over alle dienaren Gods, en terwijl hij vonnissen nitsprak, was zijne hand bezig om leeftogt daar te stellen: wanneer hij nu met de woorden der wet ophield, bragt hij dien leeftogt met zich, denzelven verkoopende, en kocht zich voor den prijs dien hij daarvoor ontving, gerstebrood hetwelk door hem genuttigd werd; echter, zoo hij nog geen bedelmonnik ontmoet had, opende hij zijne vasten niet. Voorts wordt er verhaald, dat op eenen dag toen de Profeet Salomon door zijne regering en grootheid vermaard was, zijn rijkstroom door den wind in de lucht werd weggevoerd en door wolken overschaduwde; vele geesten en menschen waren beneden hem, welke een tapijt droegen: toen hij voorbij Mekka vloog, zag een bedelmonnik deszelfs toestand en legerbenden en zeide: O Allerglorierijkste God! welke grootheid is deze, die God de Allerhoogste aan den zoon des Profeets Davids geeft; de Profest Salomon hoorde die woorden, beval den wind op te houden, riep den bedelmonnik en zeide: O bedelmonnik! ik zweer U bij God, welke deze grootheid aan den zoon Davids schenkt; indien gij eenmaal zegt: « *La ilaha illâ 'l-lahoe,* » gij in de eeuwigheid grooter luister zult verwerven, dan de luister des zoons Davids op aarde.

Geschiedenis. Er wordt verhaald: Toen de koning van alle Profeten, Mahomed Musthafa, op wien Gods vrede en zegen zij! gedurende zijne regering twee vaandels naar Nadjad zond, stelde hij Alie tot bevelhebber over het eene vaandel en Chalid zoon van Walid tot bevelhebber over het andere aan, en sprak met die beide dusdanig af: indien de beide legers op het oogenblik van het gevecht één standpunt hebben, zal Alie bevelhebber over beide zijn, en indien de beide legers van elkander gescheiden zijn, zal elk van hen, bevelhebber over
zijn

قههور ائس قنجين ادئون اقبيل لوله کدولشکر ايند درڅپرې مکه مک
 قد ماس ايت فاطمه رضي الله عنه جاد ساکت دان حضرت رسول الله
 عليه السلام څرکې مندائتکن دي اکن برتياکن درقد څپاکتې دان درقد
 سپل صحابن کورغ عمران جوکې څرکې سرتان کرومه فاطمه ادئون
 منله سمثيله اي قد رومه فاطمه ايت دان ثققله قنتون مک کات فاطمه
 يا رسول الله داغله مک سبد نبي الله يا فاطمه عمران ايت سرتاک داغ
 ماسفکه اک دالم رومه اتوجائتکه مک کات فاطمه يا رسول الله درقد سپل
 څکايکن سات کمبلي جوکې بغ اد څراک جکلو دغن کمبلي ايت کتوتف
 کغلاک تباد کراقت منوتف ککيک دان جکلو کتوتف ککيک تباد کراقت
 منوتف کغلاک يتاق عمران داقت ماسف سرتام دالم رومه اين مک
 د بري حضرت رسول الله سبين قد فاطمه سغاي منوتف کغلاک دغن
 سبين ايت کلکين مک ماسفله اي سرت عمران دالم رومه فاطمه ايت
 دان دودقله کدوان څرسام د څرمول عمران ايت جرکات اکن نبي عليه السلام
 اک ليهت فاطمه ايت دودق داؤس قانه دان سوات څيکر قون تباد اد دالم
 رومهن هان سات کمبلي بغ بورق اکن منوتف پوان دان اد تودهن
 ضعيف دان کورس دان سوران لمبند دان کچل مک نبي قون جرکات هي
 انفق اتي حال اڅکو مک کات فاطمه يا رسول الله خير جوکې تناق اک
 ساغت ضعيف درقد دوڅرکار سغرکار ساکت دان سغرکار لاڅر يا رسول الله
 څيکې هاري مک بغ مسواب فاس تباد کماکن ستله دساهدت فاطمه
 د مکين ايت مک ايڅون مناغس دان نبي قون مناغس دان عمران قون
 مناغس کمدين درقد ايت حضرت نبي جرکات يا فاطمه دم الله بغ مپور
 اک نبي دغن کبنارن دالم دنيا اڅقون دالم څيکې هاري تباد ماکن مسواب
 فاس سدغ اک قد الله تعالي اد تر ملي جوکې درقد اڅکو دان جارغ بغ
 گشتت کغراپ ايڅقون د بريڼ قد اک تناق انفق فاطمه اک څند کغد
 توهن ايت بغ منجديدکن نبي دان فقير دان درويش سغاي دانڅرهيڼ
 کدراڼ صبر اکن کاهي دغن کسکارن دنيا اين بغ اد توهن کبسان اخره

جوکې

zijn vaandel zijn. Toen die twee legers Mekka verlieten, werd Fathimah, over wie Gods welbehagen zij! ziek, en de Profeet Mahomed begaf zich bij haar om naar hare ziekte te vernemen, nemende van al zijne vrienden Amran met zich naar het huis van Fathimah; aan hetzelfde gekomen zijnde, klopte hij aan de deur en Fathimah zeide: O Profeet Gods! kom binnen, en de Profeet Gods zeide: O Fathimah! Amran is met mij gekomen, kan ik al of niet in huis treden? Fathimah zeide; O Profeet Gods! van al mijne kleederen heb ik slechts een' sluijer, indien ik daarmede mijn hoofd bedek, kan ik mijne voeten niet bedekken en indien ik mijne voeten bedek, kan ik mijn hoofd niet bedekken, hoe zou Amran met U in huis kunnen binnen komen? nu gaf de Zending Gods zijnen sluijer aan Fathimah, opdat zij haar hoofd daarmede zoude bedekken; nu ging hij met Amran in haar huis en beide zaten gezamenlijk neder. Amran zeide tot den Profeet: ik zie Fathimah ter aarde zitten en er is geen eukel matje in hare woning, en zij heeft slechts een versleten kleed om zich te dekken; haar ligchaam is vermagerd en hare stem is teeder en zwak. De Profeet vroeg nu: O mijne dochter! welke is Uw toestand, en zij antwoordde: O Zending Gods! dezelve is goed; doch ik ben door twee oorzaken zeer verzwakt, waarvan de eerste honger en de tweede ziekte is; ja Zending Gods! het is nu reeds drie dagen, dat ik geen' mondvol rijst heb gegeten; dit gezegd hebbende, weende zij, en de Profeet weende, en Amran weende ook. Vervolgens zeide de Profeet, O Fathimah! ik zweer U bij God, die mij als Profeet met de waarheid in de wereld heeft gezonden, dat ik in drie dagen geen' mondvol rijst heb gegeten, ofschoon ik voor God den Allerhoogsten aanzienlijker ben dan gij, en hij het geen ik hem verzoek, mij toestaat. Echter smee ik, O mijne dochter Fathimah! den Heere, welke de Profeten, de bedelmonniken en de dervissen geschapen heeft, ons met geduld in de wereldsche verdrietelikheden, die de bronnen van luister in de eeuwigheid

جوکي کارن ڀڃت سات دوک ڀڃ اد د مين سريپ سک جاد د سان دان
 سڀل دوک ڀڃ اد اڻماپ دو ڻيکي هاري لڻاپ د سين ايت لکس لڻيڻ
 سههائ دان سڀل سک ڀڃ اد د سان ايت ککل جوکي دان تباد جرکسراهن
 اداپ مک هندقله اڻکوصبر دان شکور دان رضا اکن قضائ ايت سقره
 بفرمان اي دالم قران * قال الله تعالي ان الله مع الصابرين * اڻڻين
 جهوسن حق سبحانه و تعالي جوکي اد سرخ سڀل اورغ ڀڃ صبر کنهوي
 اولهم جهو حال سڀل نبي دالم کرج کرجان ان د مکينله سقره سڀل ڦله
 د کتاکن ڦڙين ايت مک سگارغ دڻرکئله اولهم درقد ڦرجواتن سڀل ولي
 ايت دالم کرجائڻن حکايت دالم کتاب اخبار دچرترکن اڻبيل اميرالمؤمنين
 ابو جکر رضي الله عنه ايت جاد خليفه دڻن ڦسن حضرت نبي محمد
 عليه السلام دان اي دودق قد ڦڻگت خلافة جهو کمڊين اي ميباو سوات
 کايڻ کڦاسر هندڦ د جوال کايڻ ايت دان ممبري درقد هرڳان نفقة
 اکن ايس رومهن مک سڀل صحابتن تباد جرکنکن ڦرجواتن ايت در
 ڦدان سمبل کتاب يا اميرالمؤمنين ڦکرجان جوال کايڻ دالم ڦاسراڻن
 جوکن لايڻ اکن ڦڻگت خلافة مک اميرالمؤمنين ابو جکر جرکات هي سڀل
 همب الله نفقة عيال ايت فرض جوکي اڻس اکن دان جک اکن تقصير قد
 مڻدا اکن حق مريکيت اکن جردوس دان نفس اکن جياس اکن تقصير قد
 مڻدا اکن حق سڀل همب الله مک سڀل صحابتن مپرتاي اکن ممبري
 نفقة ايس رومهن ايت درقد بيت المال سڦاي داقتن اي دڻن منتوس
 مڻجراکن کرج کرجان دان مڻحکمکن قد اڻتار سڀل همب الله دڻن
 کينارن جرمول اڻبيل سهه همڦرموڻ ابو جکر ايت مک د ڦسنين اکن اڻڻين
 عبدالرحمن نماپ هندقله دوسن دان سڀل تاڻم ڦنامنک کوجولکن دان
 جراق هوتغ ڀڃ دامبل درقد بيت المال کارن نفقة ايس رومهن ايت
 کوجاڻرکن سههان حکايت اڻبيل اميرالمؤمنين عمر رضي الله عنه
 دودق قد ڦڻگت خلافة دان کرجاکن سڀل ڦکرجان کرجان مک سڀل
 صحابتن مپرتاي اکن ممبري نفقة اڻڻ اسنري عمر درقد بيت المال

تتاق

heid zijn, te begunstigen; want ééne droefheid welke hier bestaat, wordt aldaar door duizend gemakelikheden vervangen, en alle verdrietelikheden welke er bestaan, zijn aan twee of drie dagen gelijk; hier verdwijnen zij alle spoedig, en al de genoegens welke dáár zijn, duren eeuwig en zijn eindeloos, wil dus geduld oefenen, dankbaar zijn en genoeg nemen in zijne oordeelen, zoo als hij in den Kôran zegt, « *Khala 'l-lahoe tààla innallaha maàssabirièna,* » dat is: « voorwaar God de Allerhoogste is met de geduldigen. Het zij U bekend, dat de toestand van alle Profeten in hun rijksambt zoodanig was, zoo als de aard daarvan reeds vermeld is, verneemt thaus de verrigtingen van alle vrienden in hunne regering.

Geschiedenis. In een geschiedboek wordt verhaald. Toen de Leidsman der geloovigen, Aboe Bakar, over wien Gods welbehagen zij! Chalif werd, ingevolge bevel van den Profet Mahomed, en de waardigheid daarvan bekleedde, bragt hij een kleed naar de markt om hetzelfde te verkoopen en het geld daarvan tot onderhoud van zijn huisgezin te bezigen; zijne vrienden keurden die handelwijze van hem niet goed en zeiden. O Leidsman der geloovigen! het verkoopen van linnen voegt niet aan de waardigheid van het Chalifat, en hij antwoordde: O dienaren Gods! het is mij geoorloofd in de nooddrift van mijne familie te voorzien; indien ik nalatig ben haar wettig deel aan haar te doen toekomen, zondig ik en gewen mij nalatig te zijn om den dienaren Gods het hunne te verschaffen. Nu kwamen zijne vrienden overeen, het levensonderhoud aan zijn huisgezin uit de schatkist te verschaffen, opdat hij rustig het rijksambt kon waarnemen en onder alle dienaren Gods in billijkheid het oordeel vellen.—Toen de dood Aboe Bakar genaderd was, zeide hij tegen zijnen zoon, genaamd Abdul Rahman, gij moet mijne dorpen en plantaadjn verkoopen en het geen er op schuld uit de schatkist voor de nooddrift van mijn huisgezin is genomen, moet gij ten volle betalen.

Geschiedenis. Toen Omar, de Leidsman der geloovigen, op wien Gods welbehagen zij! de waardigheid van het Chalifat bekleedde en alle rijkszaken waarnam, kwamen al zijne vrienden overeen om zijne vrouw en kinderen het levensonderhoud uit de schatkamer te verschaffen,

P

doch

ختاف عمر قباد مندریم اینت کنان ادقو قد تو بهک دان داقن اک منچه هاری
 نفقة مریکیت مک تیغ م هاری اقبیل سه هابس فرکتان حکم ایت
 کلورله ای در فکری مدینه کسبله قیور بقیع العرقد نماق تمقت ایت دان
 بر جوق بات د سان سهغک وقت ظهر دان اقبیل سه داتغ وقت ظهر فرکی
 ای کمسجد مغرجاکن کرج مبهیغ سرت سپک اصحاب دان کمیدن
 در قد ایت فرکی ای قول مغرجاکن بات ایت رهغک داتغ وقت عصر مک
 منتیاس د مکین جوک اداله فکر جانن دان فنچه رینن سهاری م حتی
 مک در قد هرکی بات ایت ای ممدیری نفقة الن انف استردین حکایت
 تنکال امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه دودق قد ثغکت خلافة دان
 مغرجاکن سپک کرج کرجان مک قد هاری جمعت کمیدن در قد سمبهیغ
 نایک ای کاتس منبر سمبل مموج الله دان رسول الله دان کمیدن در قد
 ایت برکات ای هی سپک همب الله یغ حاضر دالم مسجد این کتهویله
 اوله کام جهو فکر جان خلافة دان فرجواتن کرجان ایت مها سوکر اداپ دان
 واجب اتسک مغرجاکن کرداپ ایت دغن سبزن دان کمیدن لاکي ایغت
 اک فنچه رین نفقة سپک انف استردیک مک سدغ اک سه قوم دان تو بهک
 قون سائت ضعیف قباد داقن اک کراغن مغرجاکن کردو فکر جان یغ مها
 سوکر این دغن سقاتنن کارن ایت هندقله کام سکین مبهیجراکن سورغ
 یغ لایف قد بچار کام اکن فکر جان خلافة دان کرجان ایت سفای کام
 سرهکن کرداپ ایت قداپ دان اک داقن منچه هاری نفقه عیالک مک
 علی دغن سپک اصحاب میرتای مغلورکن نفقه عیال عثمان ایت در قد
 بیت المال سفای ای داقن مغرجاکن کرج خلافة دان کرجان ایت
 دغن سفرتینن برمول اقبیل سه همشرموق عثمان مک د سورهی سوات
 کبن خرم یغ اد قداپ د جوال دان جبراق م هوتغ یغ د امبل در قد
 بیت المال ایت د بایرکن سمهاپ حکایت تنکال امیر المؤمنین علی
 رضی الله عنه دودق قد ثغکت خلافة دان کرجاکن سپک کرج کرجان
 مک تیغ م هاری جمعت سوات صاع ثغغ شعبیر د تارهپ دالم سوات

جاکس

doch Omar wilde daar niet in toestemmen, zeggende: mijn ligchaam is sterk en ik ben in staat, hun onderhoud te zoeken. Dagelijks, wanneer hij de aanspraken in het gerigt geëindigd had, ging hij buiten Medina naar den kant der graven, die de begraafplaats van Medina genoemd worden, en vervaardigde daar steenen tot even na het middaguur, waarna hij naar den Tempel ging en zijnen Godsdienst met al de vrienden verrigte; vervolgens ging hij weder steenen maken tot in den namiddag: dusdanig was bij voortdoring zijn werk en zijne kostwinning op iederen dag, en voor het geld dier steenen verschafte hij zijne vrouw en kinderen het noodige voor onderhoud.

Geschiedenis. Toen de Leidsman der geloovigen, Otmân, over wien Gods welbehagen zij! het ambt van Chalif bekleedde en alle rijkzaken waarnam, beklom hij des vrijdags na het gebed den predikstoel lovende God, en den Zendeling Gods; en zeide vervolgens: « O dienaar Gods! welke in den Tempel verschenen zijt, hetzij U bekend, » dat de bezigheden van het stadhouderschap en de werkzaamheden van de regering allermoeijelijkst zijn en het mijn pligt is, beide getrouw waar te nemen, en vervolgens aan de broodwinning voor mijne vrouw en kinderen te denken: daar ik nu reeds oud geworden ben en mijn ligchaam zeer verzwakt is, kan ik die beide hoogst moeijelijke bezigheden niet naar eisch waarnemen, weshalve gij alle over iemand moet beraadslagen, welke volgens Uwe gevoelens voor het stadhouderschap en de regering geschikt zou zijn, opdat ik die beide betrekkingen aan hem opdragen en in het onderhoud mijner familie voorzien kan. — Alie kwam met de vrienden overeen, om het noodige onderhoud voor de familie van Otmân uit de schatkist te verschaffen, opdat hij de bezigheden van het stadhouderschap en van de regering naar behooren kon waarnemen. Toen het uiteinde van Otmân naderde, beval hij eenen dadelhof, welke de zijne was, te verkoopen en al hetgeen hij uit de schatkist op schuld genomen had, te betalen.

Geschiedenis. Toen de Leidsman der geloovigen, Alie, op wien Gods welbehagen zij! het stadhouderschap en de regering waarnam, deed hij des vrijdags eene maat gerstemeel in een vat en gaf er een

ken-

جاکس و دقن کند د اتسوم دان سهنگې دانغ هاري جمعت بڅ لاین لاکې
 سات صاع تفغ شعیرد تاروی دغن قنداپ مک سنغه درقد اصحاب
 برتپاکن درقداپ یا امیرالمؤمنین سیاق ماو منچوری تفغ شعیراین
 بڅ کام تار دغن فکپ دان قنداپ مک کات امیرالمؤمنین علي تیار
 د چوری اورغ تفغ اینتناق اک تانت درقد حسن دان حسین آیت بڅ
 مغاسیه اک کارم د پکاپ جاکس این دان د تمبهیون تفغ این دغن بڅ
 لاین مک سهنگې هیدق امیرالمؤمنین علي اداله مکافنون تیفم هاري
 سپکیم تفغ شعیرجوکې کنهوی اولهم جهو حال سپک ولي دالم کرج کرجان
 ان د مکینله سقره دهاروقله لال کناپ آیت مک سکارغ دغرکن اولهم لاکې
 درقد قردواتن اورغ بڅ صالح دالم کرجانپ حکایت تنکال عمر دودق
 قد تغتت کرجان پنت بغان بڅ فماب عبدالعزیز ابن سلطان سلیمان
 دان کارنای عمراین براوله قرسبوتن عمر ابن العزیز اتو لبه قندق
 لاکې د سبت و عمر عبدالعزیز مک قد ببراق تمقت کرجان تغکل هرت قد
 عمر عبد العزیز این دان اقبیل هندق ای برجام مک د تغکلین سپک اورغ
 فقیر دان مسکین بڅ ان دالم سوات تمقت کرجان آیت دان د کلورکنپ
 سپک اتق استریپ درقد استنای لال د تارهی مرچکیت دالم رومه بڅ
 لاین دان د سورهنکون سپک اورغ فقیر دان مسکین آیت مرهقس بلرغ
 بڅ ان دالم استنای آیت درقد هرت فساک ببراق راج م بڅ مات دان بڅ
 تغکلن آیت دالمپ دان بارغ م بڅ تیار د امبل مرچکیت د دهیکنپ
 سندیر سمهون آیت قد سپک اورغ بڅ لاین آیت جوکې سهنگې هابس
 سپک هرتان کمردن درقد آیت ای مسنگل سپک منتریون برتپاکن د مکین
 درقداپ اوغه سورغ بڅ مغرجاکن بارغ کرج دالم فکری بغواه این
 براق عادتپ د جابر قد سهاری مک سپک منتری برکات اوغه سورغ
 بڅ مغرجاکن بارغ کرج دالم فکری این قد سهاری د جابر امقت درهم
 جوکې مک عمر عبد العزیز برکات هی سپک منتری قد تیفم هاري
 هر یکن اولهکام قد اک لاکې امقت درهم درقد بیت المال آیت اک بلنجاک

سغای

kenteeken aan, en op den volgenden vrijdag deed hij er nog *oene maat* gerstemeel met een merkteeken bij; sommige zijner vrienden vroegen hem: O Leidsman der geloovigen! wie zal toch dit gerstemeel stelen, hetwelk gij terughoudt en kenteekent? en hij antwoordde: dat meel zal niet door menschen gestolen worden, maar ik vrees voor Hasan en Hoesin, welke mij toegenegen zijn, zij zouden welligt dit vat kunnen openen en dit meel met ander vermeerderen. — Zoo lang Alie leefde bestond dagelijks zijne spijs uit een' handvol gerstemeel. — Het zij U bekend, dat alle vrienden dusdanig in het rijksbestuur waren, gelijk zoo even vermeld is; verneemt thans nog de verrigtingen van alle vromen in hunne regering.

Geschiedenis. Toen Omâr in het rijksbewind zat als opvolger van zijnen vader Abdul Azieza, zoon van den Koning Salomon en deze Omâr den naam kreeg van Omâr Ebnoe Azieza, was zulks kortheds halve: ook werd hij wel Omâr Abdul Azieza genoemd. Deze Omâr Abdul Azieza bezat schatten in verscheidene plaatsen van het rijk, en wanneer hij gastmaal wilde houden, noodigde hij alle bedelmonnikken en armen, welke in een zeker oord van zijn rijk waren, deed zijne vrouwen en kinderen uit zijn paleis in een ander huis gaan en beval de bedelmonnikken en armen al de goederen, welke in het paleis waren weg te nemen; bestaande in erfenissen van verscheidene vorsten, die overleden waren en die dezelve daarin hadden nagelaten; en de goederen welke zij niet medenamen, verdeelde hij zelf alle onder andere menschen, tot dat er geene meer van overbleven: vervolgens riep hij al zijne rijksbestuurders en vroeg hen aldus: het loon van iemand, welke eenig werk in deze Stad Bagdad verrigt, hoe veel bedraagt dat gewoonlijk op eenen dag?" en zij antwoordden, aan loon voor eenen arbeider in deze Stad, worden vier *derhams* betaald. © mijne rijksbestuurders! zeide Omar Abdul Azieza, geeft mij elken dag ook vier *derhams* uit de schatkist voor mijne uitgaven, opdat

سښاي اځ مخرجان کږج سپک همب الله دالم کږجان دغن سکاځ
 جرمول دکنانک جهو سپک اخف عمرایت اد ممیلن بلس باپقن دان
 تنکال اي ساکت ساخت جهو اي سور تغکل سپک منترپ هندق برقسن
 اکن مریکیت جارغ کهندقپ دان جهو قد کنیک ایت سوانقون قیاد ان
 دالم روهپ لاین درقد سبوه مصحف دان سبيله قدغ مک سورغ درقد
 سپک کلورکان جرکات قداپ یا امیر المؤمنین کږج یغ قله د فرجوع اولهم
 سورغ قون قیاد قرنه جرجوع د مکین دهول درقدام مک عمر عبد العزیز
 جرخان افاکه کږج ایت یغ قله کفرجوع دي مک اورغ ایت مپاهت کنان
 سپک هر قام سه کوجوانکن سي پ جوکي قد ماس هیدرم دان سکاږغ قد
 کنیک موتم سپک اخف چچوم د تغکلن کسپهن سهاج اف کراپ قریوانن
 این یغ سوانقون قیاد کونام بلنج مریکیت ستله عمر عبد العزیز منغر
 کتاب ایت مک جرکات اي قداپ هي احمف داقتکه اځ ممبري رزق اکن
 مریکیت اتو داقتکه اځ ممبري رزق مریکیت قد اورغ لاین ملاینکن
 رزق اځ دان رزق سپک اخف چچوک دان رزق سپک ماذشي ایت جوکي در
 قد الله تعالی اداپ ادقون قري سپک اخف چچوک ایت قیاد لاین درقد
 دو فرکار این اتوان مریکیت اورغ صالح اتواد اي اورغ فاسق جکلواد
 مریکیت اورغ صالح مک الله تعالی ممبري دغن مدهپ رزق اکن
 سپک اخف چچوک یغ صالح ایت کارن سکین اورغ یغ صالح اد ککاسه
 الله تعالی جوکي دان جهو یغ اد ککاسه الله اورغ ایت قیاد اد جارغ کورغ
 قداپ دان جکلواد مریکیت اورغ فاسق مک قیاد هارس جرچنتانک
 کارن رزق سپک اخف چچوک یغ فاسق ایت کارن سکیندن اورغ یغ فاسق
 اد سنرو الله تعالی جوکي دان جهو یغ د بنج الله اورغ ایت قیاد اد جارغ
 جریون قداپ کارن جهوسپ سپک حالن درقد بایک دان جاهت ایت
 پات جوکي قد الله تعالی یغ قیاد لالی درقد سپک ماذشي ایت اکن
 ممبري قداپ جارغ قدرن اقبیل سه کتاب ایت مک کمبيله عمر
 عبد العزیز کریمت الله تعالی دغن مچهنراپ کتهوي اولهم جهو سپک

نبی

ik met genoeg de belangen van alle dienaren Gods in mijn rijk behartige. Voorts wordt er vermeld, dat de kinderen van Omar negentien in getal waren en dat hij toen hij zeer ziek was beval al zijne rijks-grooten te roepen, aan wien hij zijnen wil wenschte kennelijk te maken. Op dat tijdstip was er niets in zijn huis dan een kôran en een sabel; nu zeide een zijner bloedverwanten tegen hem: O Leidsman der geloovigen! hetgeen gij gedaan hebt, heeft nimmer iemand voor U gedaan; Omar Abdul Azieza vroeg: waarin bestaat dan hetgeen ik verrigt heb, en die persoon antwoordde, zeggende: al Uwe schatten hebt gij in Uw leven nutteloos weggegooid, en nu, op het tijdstip van Uw verscheiden, worden Uwe afstammelingen ellendig achtergelaten, wat is dit toch voor eene handelwijs, dat gij niets voor hun onderhoud hebt weggelegd. Omar Abdul Azieza die woorden gehoord hebbende, zeide tot hem: O dwaas! kan ik hun onderhoud verschaffen, of kan ik hun onderhoud aan anderen schenken; daar mijn onderhoud, het onderhoud van mijne afstammelingen en dat van alle menschen, van God den Allerhoogste komt; voorts is de aard van alle mijne nakomelingen niet anders dan onder deze twee artikels (te rangschikken) of zij zijn deugdzaame menschen, of zij zijn goddelooze menschen, indien zij deugdzaam zijn, zal God de Allerhoogste hun gemakkelijk onderhoud schenken, want alle deugdzaame menschen zijn geliefden Gods, en de geliefden Gods zijn menschen, die aan niets gebrek hebben; zijn zij goddeloos, zoo is het niet betamelijk, zich over het voedsel van mijne goddelooze afstammelingen te bekommeren; want alle goddelooze menschen zijn vijanden van God den Allerhoogsten, en elk dien God verfoeit, bezit geene waarde; want voorwaar! al hunne bezigheden, zoo goede, als kwade zijn geopenbaard voor God den Allerhoogsten, die niet naloot om al die menschen naar evenredigheid te bedeele. — Toen hij dat gezegd had, keerde Omar Abdul Azieza naar het genaderijk van God den Allerhoogsten in vrede terug. — Hetzij U bekend, dat alle Profeten, vrienden en

vro-

نبي دان ولي دان صالح د مکينله جوکي مغرجاکن فکرچانن دان قیاد
 دانت قیاد درقدان مغنهاکن کبسانن دان کوسان دان هرقتان دالم دنیا
 این دان صبرکن دغن سپل کدکان دان کسکارن بیغ اد دالم کرجانن دان
 مغاسیه سپل رعیتپ سلاک ائف م ن دان مغسهاکن اکن کبجیکن سپل
 همپ الله بیغ اد دجاو فرختپ دان کمردن لاکي تاکت درقد اخرتپ
 سقاي دانت ای مات دغن ایمان دان سلامت دان جاغن کن کسکارن
 قد هاری قیامت قنای بروله کسکان بیغ قیاد برکفتوسن دالم شرک
 برمول راج ایت درقد قریپ این قد سوات تمغت دکنان ظل الله
 فی الارض ارتبین جایغ م الله تعالی دجوم دان ای قد تمغت بیغ لاین
 دکنان خلیفة الرحمن ارتبین قغکت حق سبحانه و تعالی بیغ رحمن
 یعنی بیغ امت مور ایت قنای منکال راج ایت اد قریپ دان قرجواننپ
 لاین درقد قری دان قرجوانن سپل راج م ایت دالم کرجاننپ سقر
 خرسبت داتس دان ای فننیاس منورکن هوا نفسون دان ملکان
 درین دان قیاد مغرجاکن فکرچانن کرجانن ایت دغن قننون مک
 راج اتوله اد جایغ م ابلس دان قغکت شیطان دان د مکینله سترو الله
 دان رسول الله جوکي بیغ مبنساکن نام سپل راج م درقد چلکاپ ایت دان
 دالم قد اینتون درقد بیلپ دان الثمان ممبرکن درپ دان مپتکن
 زمان امیر المؤمنین دان درقد سبب قیاد جردی دان مالواداپ قیاد
 ای مدیبلخ رعیتن ایت سوانتون اداپ هی بیغ جبل دان الف جوکنکه
 توهنم مپورهکن قدام سقاي کام مغرجاکن کرج سپل همبای دغن سبدرن
 جوکنکه ای جدیدن واجب اتس کام منلهرکن مریکیت درقد سپل
 کجهانن دان مپمشیکن اکن مریکیت سپل کبجیکن جک کام تقصیر
 اکن فکرچانن کبجیکن مریکیت نسچای توهن سرو سکین عالم ایت
 اکن شکساکن کام قد هاری قیامت مک دغن قری این پتاله سیاق

رجاعي

توهن دان سیاق همب سقر لاکي بیبین *

بیغ راج ایت کیمبال مانشی زمان * دان مانشی ایت جوکن اد کیمبالن
 کیمبال دمب اتوله کارن دمب م پ * دمب ایت جوکن کارن کیمبال اداپ
 لهی

vromen, dusdanig in hunne betrekkingen handelden en niet in staat waren hunnen luister, magt en schatten in de wereld niet te verachten; ook waren zij geduldig in alle droefheden en moeijelijkheden, welke in hun rijk waren, en beminden hunne onderdanen, als of het hunne kinderen waren, en zij behartigden het welzijn van alle dienaren Gods, welke onder hun bewind stonden; ook bekommerden zij zich over hun volgend leven, ten einde geloovig en gelukkig den dood te bereiken, en geene ellende op den dag des oordeels te ondervinden, maar vreugde te smaken zonder ophouden in de Hemelen. De vorsten worden wijders om deze hunne hoedanigheden op eene zekere plaats *thilil 'l-loellahi fi 'l-ardhi* genoemd; dat is: schaduwen Gods op aarde, en op eene andere plaats worden zij *Chalifatoe 'r-rahmani* genoemd: dat is, vertegenwoordigers van God den Allerhoogsten, den barmhartigen, beteekenende, den goedertierenen; doch wanneer de vorsten eene andere geaardheid en handelwijs in hunne regering hebben dan de vorsten hierboven vermeld, en altoos hunne driften opvolgen, zich zelve vergeten en niet met vastheid hun rijksambt bekleeden; zoo worden zij schaduwen des Duivels en vertegenwoordigers des Satans genoemd, en zijn alzoo ook vijanden van God en zijnen Proscet, die den naam van brave vorsten schandvlekken door hunne gebreken, terwijl zij zich door hunne botheid en onnadenkendheid verhoovaardigen en zich zelve den naam van Leidsman der geloovigen toeëigenen, door huu onverstand en schaamteloosheid. — O onzinnige en achtelooze! heeft U de Heere niet bevolen Uw rijksbestuur in billijkheid over al zijne dienaren waar te nemen, en heeft hij het U niet tot eenen pligt gemaakt, hen voor alle kwaad te beveiligen en hun allen voorspoed te doen toekomen! indien gij de bewerking van hun welzijn verwaarloost, zal voorzeker de Heer der legerscharen U straffen op den dag des oordeels, en hier uit zal blijken wie de dienaar is: gelijk het gedicht zegt.

De Vorst is 't die op aard de menschen moet geleiden,
 Terwijl de mensch voorwaar geen Vorstenhoeder is:
 De herder, hij bestaat om 'tschaapje te doen weiden
 En niet het schaap om hem, zegt de gelijkcnis.

هې سپک راجد الله تعالی جوک بیغ ممبرکن کام دان منجریکن
 خلیف ادم سغای کملیان دان کبسان بیغ اد قدام ایت پناله دغن قری
 بیغ ترسبت ایت اتمان سقره کملیان در کرس ایت کنهویله قد اختار
 سپک ملایو کارن اقبیل کرس ایت قیاد اد سرتاپ مک هناله اداپ دان
 هندقله بچراکن اولهم جایکم بهو کملیان بیغ اداپ در قد سوات کرس جو
 بیغ دو تیک قاهل امس هرکاپ ایت قیاد سمقی کفد کملیان قریم ایت
 هارس اد قدام کنننیاس دان بیغ ممبرکن دیریم دالم کرجانم سغای
 سپک همب الله برکنکن کرجانم ایت جرمول کرجانم ایت اد سقره کاین
 سامی جوک دان ایغت اوله کام سغای جانن کاین ایت هیلغ دان کام
 کرفانن قلندج کارن تنکال ایت کملیانم جاد کهنانم جوک کارن بهوسپ
 قری کرجانم ایت اد اقام سقره دالم کتاب نصایح الملوک دکنکن
 قمتلپ ایت بهو اداله سورغ راج بیغ قیله در قد اختار سپک همبان دو
 اورغ ماسغم قد تمغت در چپ اکن کنت دی جوک مک کارن قله ای
 ممبرکن اداپ دان سرهکن سکین همبپ دان هرکاپ قد قاننپ
 سمبل قسنپ بهو ایغتکن اوله کام جایکم جانن کام الف در قد سپک همبان
 دان هرکاپ بیغ کسرهکن قدام ایت کارن هیلغ لنپف سکین ایت اتس
 کام جوک ادقون در قد کدو همب راج ایت سورغ جایک دان سورغ اداله
 جاهت مک بیغ جایک ایت اوله کارن ای اد جریدی دان بر چچار دان
 بر بهکی سه مغیغکنن جارغ قسن رحان ایت دان مملهران سپک
 همبان دان هرکاپ بیغ قله د سرهکن توهنن ایت قدام سغک مک قد
 اختار سپک همبان ایاله قریلی جوک قد راج ایت بیغ منمباهی کملیانن
 قد اختار سپک مادشی دغن کرنیپ جوک اوله کارن ایاله همب بیغ امت
 سنی مک بیغ جاهت ایت اوله کارن ای اد بیل دان الف دان چلاک سه
 قیاد مغیغکنن جارغ قسن رجاپ ایت دان قیاد مملهران سپک همبان
 دان هرکاپ بیغ قله د سرهکن توهنن ایت قد تاننن سغک مک قد اختار
 سپک همبان ایاله ترهین جوک بک راج ایت بیغ منمباهی کهنانپ

قد

O Vorsten! het is God de Allerhoogste, welke U verhoogt en U tegenwoordigers maakt, opdat de luister en groothed, welke gij bezit; uit de opgenoemde geaardheid blijke; even zoo als de achtbaarheid door een' kris kenbaar is bij al de Malcijers, want wanneer de kris hen niet vergezelt, zijn zij veracht. Wilt wel goed overwegen dat de waarde van een' kris, welke twee of drie tãhil goud bedraagt, niet tegen de verhevenheid van de eigenschappen opweegt, welke U altoos behooren te vergezellen, en die U zelve in Uw koningrijk verhoogden, opdat alle dienaren Gods genoeg nemen in Uwe verrigtingen. Wijders is Uw koningrijk gelijk aan een verrukkend kleed, en weest dus bedachtzaam, dat kleed niet te verliezen en gij naakt wordt bevonden; want Uw aanzien zou als dan Uwe verachting worden; want voorwaar de gesteldheid van Uw koningrijk is gelijk aan de gelijkenis, welke in het boek genaamd *Vorstelijke raadgevingen* (aldus) vermeld wordt. Er was een Koning, die uit al zijne onderdanen twee mannen koos, welke ieder in hunne woonplaats hem zouden vervangen, dewijl hij hen reeds verhoogd en al zijne onderdanen en schatten aan hunne handen toevertrouwd had; hen aanbevelende: weest wel oplettend, dat gij mijne dienaren en schatten niet veronachtzaamt, die ik U toevertrouw; want het geen verloren gaat, is voor Uwe verantwoording: van die beide koningsdienaren was de een deugdzaam en de ander goddeloos; de deugdzame, uit hoofde hij verstandig, bedachtzaam en gelukkig was, gedacht het bevel zijns Koning, en droeg zorg voor deszelfs onderdanen en schatten, die zijn meester hem had toevertrouwd, zoodat hij onder al deszelfs dienaren het meest bij den koning geacht was, dewelke deszelfs achting onder al het volk door zijne gunsten vermeerderde, omdat hij een bijzonder getrouwe dienstknecht was.—De goddelooze, uithoofde hij dom, achteloos en ongelukkig was, gedacht het bevel zijns Konings niet en droeg geene zorg voor deszelfs onderdanen en schatten, die zijn meester hem had toevertrouwd, zoodat hij onder al deszelfs dienaren het meest bij den Koning veracht was, dewelke deszelfs verachting onder al

het

قد اختار سڀل مانشي دڻن مرکان جوڪي در کارن اڀاله همب ڀڃ ڌيان
 جر ڀيون اڌاپ اڀين سڪالم مک ڀتاله د مکين ڊهو کلبان همب راج اڀين
 داڻڻ در قد منورتنڪن سڀل ڦسن راج اڀين دان کهنان همب اڀين داڻڻ
 در قد ڌيان منورتنڪن سڀل ڦسن راج اڀين کنهوي اولهم ڊهو سڦرت سڦرغ
 در قد ڪرو همب راج اڀين اد دالم ڦرنتهن قد رڄاپ اد لاکي سڀل راج م دالم
 ڪرڄاڻڀ قد حضرت الله تعالي ڀڃ در دالم سڀل همبان ڦله مميله بارغ
 اورغ دان مهسرن دي دان مهسرن ڪواس ڦران اکن مهسرن سڀل
 همب الله دان هرڄاپ اڀين دڻن سڦاتنپ منورخ ڌينهن سڦاي الله
 منمباهي ڪبسارڻپ دالم دنيا دان اخره دان جڪ ڌيان اي مهسرن
 دي د مکين سڦاي اي ملبهڪن جوڪي کهنانپ دالم دنيا دان اخره جرمول
 سرغ سهه کام دڦرڦري ڦغنت ڪرڄان اڀين مک کنهوي اولهڪام سڪارغ
 ڦري ڦرڄوانن ڪرڄان ادڦون دالم ڪتاب ادب الملوڪ د کات ڊهو ڊرڦساق
 ڀڃ د جرديڪن الله تعالي راج اداپ هندقله اد ڦداپ سڦوله ڦري اين دالم
 سڀل ڦرڄواننپ سڦاي داڻڻ اورغ مڻتاکن راج ڦناپ دان اداپ اڀين
 ڦرڦام هندقله راج اڀين عاقل بالغ اداپ سڦاي اي ممبيرانن قد اختار
 جاڀڪ دان جاهت ڪرڄاڻڀ اڀين ڪرو هندقله راج اڀين اد عالم دان
 جرصحتت دڻن سڀل اورغ ڀڃ عالم دان منڇهاري ڀڄراق ڪتاب اهل العام
 دان باچ دي اتوسور باچ سڦاي اي شاه دان تمڀغ سڀل ڇرڦراپ لاکي
 اڀغت دان تورخ سڀل لڌاپ سڦاڻڻ م ڪوساپ کنيڪي هندقله راج اڀين
 مميله سڀل منوري ڀڃ عاقل بالغ اداپ سڦاي داڻڻ اي ممبيرانن
 ڦرڄان ڪرڄاڻڀ سرت مريڪييت کانمڻت هندقله راج اڀين اد جاڀڪ
 رڄاپ سڦاي سڀل اورغ مڻاسه اندي دان جاڀڪ ڦرڦيپ سڦاي اي
 مڻاسه اکن سڀل اورغ ڪليم هندقله راج اڀين اد مورخ دان جاڻن ڪيڪر
 هتڻن دان تاڻنپ مڻرڻياي ڪارن ڦري اين ڦند راج ڀڃ امن ملي اداپ
 کانم هندقله راج اڀين مڻنڪن سڀل اورغ ڀڃ جرڦوت جاڀڪ ڦداپ قد
 ماس ڪسارڻپ سڦاي اي مهبالسڪن ڪبجڪن مريڪييت دڻن ڪبجڪن

ڪارن

het volk door zijne ongenade vermeerderde, omdat hij een zeer onnutte dienstknecht was: het is alzoo klaarblijkelijk, dat de achtbaarheid van een' vorstendienaar uit het opvolgen van al de bevelen des Konings, en deszelfs verachtelijkheid uit het niet opvolgen derzelve outstaat. — Het zij U bekend, dat even zoo als elk dier beide vorstendienaren in zijn bestuur voor zijnen koning staat, de koningen in hunne regering voor het aanschijn van God den Allerhoogsten staan, die uit al zijne onderdanen menschen kiest, dezelve verhoogt en hun de magt toevertrouwt, om alle dienaren Gods benevens hunne bezittingen te beschermen door de behoorlijke opvolging zijner bevelen; opdat God hunnen luister op aarde en in de eeuwigheid verhoogt, en om indien zij dezelve niet zoodanig beschermen, hunne verachtelijkheid in deze en in de volgende wereld te vermeerderen. — Nademaal gij den aard der vorstelijke waardigheid gehoord hebt, vernem nu den aard der vorstelijke handelingen. — In het boek *de manieren der Vorsten*, wordt gezegd: al wie door God den Allerhoogsten tot Koning aangesteld wordt, moet in al zijne verrigtingen deze tien eigenschappen bezitten, opdat men hem als Koning in naam en in daad erkenne. 1° Een Vorst moet meerderjarig zijn, opdat hij onderscheid tusschen het goede en het kwade wete te maken, dat in zijn rijk bestaat. 2° Een Vorst moet geleerd zijn en met alle geleerden bevriend wezen, ook moet hij vele boeken van geleerde mannen nasporen, dezelve lezen of doen lezen, opdat hij al het geen zij vermelden, kenne en overwege, en naar zijn vermogen derzelve woorden gedenke en opvolge. 3° Een Vorst moet meerderjarige rijksbestuurders kiezen, opdat hij over zijne rijkszaken met hen kan beraadslagen. 4° Een Vorst moet een minzaam voorkomen hebben, opdat alle menschen hem beminnen, tevens moet hij eene goede inborst bezitten, opdat hij al zijne onderdanen toegenegen zij. 5° Een Vorst moet milddadig en niet gierig van aard zijn, zijne handen moeten weldaden verspreiden, want deze hoedanigheid kenschetst den zeer edelen Vorst. 6° Een Vorst moet aan allen gedenken, welke hem in moeilijke oogenblikken diensten bewezen hebben, ten einde harn deugden door zijne deugden te beloonen; want deze hoedanigheid kenschetst den

کارن ثری این تندر راج بیغ امتت بسر اداپ کتوجه هندقله راج اینت جردانی
 دان جائن چاگرد اداپ کارن سپکل هلبالغ دان لشکر راج اینت منورخ تلالدن
 کدولادن هندقله راج اینت مغورخ ماکن دان مینم دان تیدر کارن درقد
 باچف ماکن دان مینم دان تیدر اینت باچف جنجان داغ سفرت دکنانک
 دالم کناب حکمت جرغسیای باچف ماکن ای باچف مینم دان جارغ
 سیای باچف مینم ای باچف تیدر دان جرغسیای باچف تیدر ای باچف
 ماس دان الف دان لوف دان رست اکن کرجان دنیا دان اخر
 کسمیلدن هندقله راج اینت کورخ دودق سرت سپکل فرمشون دان کورخ
 جرکات م دغن مریکیت کارن سپکل فرمشون اد کورخ بدیپ کارن جرغسیای
 باچف دودق جرچاردان باچف محبت ای دغن دی منجاد کورخ
 بدیپ دان جرتمبه شهوتن اقس بیغ د مکین اینت منجاد هبلغ کملیان
 دان سوخن اداپ کسغوله هندقله راج اینت لاکم دان جائن فرمشون اداپ
 بیغ درقد کورخ بدیپ قیاد لایق اکن کرجان کارن جهوسن راج سپکل اورغ
 اسلام اینت خمان امام سفرت د کات دالم کتاب اعقاب اینت * والمسلهون
 لا جادلهم من امام * ارتبین سپکل اورغ اسلام اینت قیاد دانت قیاد اد
 جکی مریکیت درقد امام دان امام اینت مغناکن راج لاکم م مهغکی قیاد
 دانت امام اینت جدیدکن قد اختار سپکل فرمشون لایقون راج اینت هندق
 کلیهاتن اداپ سفرت لاک د کات دالم کتاب اینت جوکی * وینعی ان یکون
 الامام ظاهر الا مخفیا * ارتبین مکیان جهو راج کلیهاتن دان قیاد
 تریون اداپ دان فرمشون اینت قیاد هارس کلیهاتن هاپ تریون اداپ
 جوکی مک پتاله د مکین جهو سپکل لاکم جوکی دان بوکن فرمشون اینت
 قانت د جدیدکن راج ملاینکن درقد کسکارن حال کرجان سهاج سوال
 جک دالم سوات فکری مات رجای دان قیاد کورخ لاکم درقد سپکل اذف
 چوچ دان قوم کلورکان ملاینکن فرمشون جوکی بیغ تغیکل کمردن درقدان
 دانتکه فرمشون اینت جدیدکن راج دالم تمشت اینت اتوقیدرکه جواب دانت
 فرمشون اینت د جدیدکن راج درقد کسکارن سپکل همب الله دالم فکری

این

den waarlijk grooten Vorst. 7°. Een Vorst moet dapper en niet lafhartig zijn, want al zijne legerhoofden en krijgslieden volgen zijn voorbeeld. 8°. Een Vorst moet zich matigen in spijs, drank en slaap, om dat door het veel eten, drinken en slapen veel verwarring ontstaat, zoo als in het wetboek gezegd wordt. Alwie veel eet, drinkt veel; en alwie veel drinkt, slaap veel; en alwie veel slaapt, is zeer vadzig, onachtzaam, onnadenkend en verwart zich in de zaken der wereld en der eeuwigheid. 9°. Een Vorst moet weinig bij vrouwen zijn en weinig met haar spreken, want alle vrouwen ontbreken verstand; want ieder die veel met vrouwen zit te praten en zich sterk aan haar verslaaft neemt af in wijsheid en vermeerdert zijne wellusten, en verliest alzoo de achtbaarheid en eerbaarheid van zijn aanwezen. 10°. Iemaud die regeert, moet een man en geene vrouw zijn, om dat zij verstand onbreekt en ongeschikt voor de regering is, want een Vorst der regtgeloovigen is een voorganger, gelijk in het boek der straffen gezegd wordt: *walmoeslimoena lá báda lahoem min imámin*; dat is: alle regtgeloovigen moeten eenen voorganger hebben; en door eenen voorganger wordt een Vorst verstaan; zoodat men geen enen voorganger onder de vrouwen kan aanstellen: wjders moet een Vorst zichtbaar zijn, zoo als in dat zelfde boek gezegd wordt: *wajanghi in jakoena 'l-imamoe thlákirán la machsiján*, dat is: het betaamt dat een Koning zichtbaar en niet verborgen zij; doch eene vrouw moet niet zichtbaar maar verborgen zijn, en het is alzoo klaarblijkelijk, dat het den mannen en geenszins der vrouwen betaamt, tot de koninklijke waardigheid verheven te worden, ten zij alleen door den drang der omstandigheden van het rijk. *Vraag.* Indien een Vorst in een rijk sterft, zonder eene mannelijke telg onder al zijne nakomelingen, familie of bloedverwanten natelaten, en alleen eene vrouw achterlaat, kan zij dan al of niet tot koningin worden verheven? *Antwoord.* ja zij kan tot koningin verheven worden om den nood der dienaren Gods in dat rijk

ایت سڄي جاڻن جاد فننه قد اٺنار سڳل اورغ ايس فڳر ڀڀ دان جناس
 سڳل رعيت سوال اڻ اد بيد قد اٺنار لاکم دان فرمڻون دالم فڪرچان
 فڪرچان ايت جواب بيد قد اٺنار لاکم دان فرمڻون اٽوله ڊهو راج لاکم
 هارس دودق قد هداڻن سڳل اورغ بيغ مڱهادڻ دي تيباد دڻن تيڀري
 هان موٽڻون بيغ منتوف اڻاپ ايت ملاينڪن هندقله ڀات اڻاپ دان
 فڪناب قد فغليهن دان فنغر سڳل اورغ بيغ مڱهادڻ دي تناف راج
 فرمڻون ايت تيباد داقت دودق قد هداڻن سڳل اورغ بيغ مڱهادڻ دي
 ملاينڪن دڻن منتوف اڻاپ ايت کارن اٽس سڳل فرمڻون فرض جومنتوف
 مڪلين فوجهي ملاينڪن مڪان دان کدو فائڻيپ فٽڪال اي اد دالم رومهيپ
 اٽو قد فمڻت مسمبيغ داقت اي مسمبوک دي جوکي دان اقبيل هندقله اي
 جرڪات م اڪن منٽري اينٽون دڻن ڀنيڪن اڻاپ ايت دڳلاڻغ تيڀري
 کارن سوار راج فرمڻون ايت تيباد هارس سڳل لاکم منغر دي ملاينڪن
 درقد دڳلاڻغ تيڀري سڄي سڳل اورغ مڱئل سوران دان تاه دمڪين ڊهو
 اداله اي راج فرمڻون جوکي بيغ جرڪات م ڊرمول سڳل راج لاکم هارس فڳر
 کلوريات م قد هاري راي دان جمعن دڻن فرهياسن دان دڻن سڳل
 منٽريپ دان فنٽران در دالم استناب کمسجيد اڪن ڊرسمبيغ دسيت
 سڳر عاده سڳل لاکم اسلام تناف راج فرمڻون تيباد داقت جرڄوڻ
 دمڪين کارن هارس اي ڊرسمبيغ قد سوات فمڻت بيغ سون سڄي
 جاڻن دلپهن اورغ لاکم اڻاپ ڊرمول قد فمڻت راج لاکم دودق ايت تيباد
 داقت مڱهادڻ دي استري سڳل منٽري دان هلبالغ دان اورغ کاي م
 دان لادين سباکيپ ملاينڪن لاکم بيغ داقت ماسف کسان جوکي دان
 قد فمڻت راج فرمڻون دودق ايت داقت مڱهادڻ دي استري سڳل
 اورغ ايت تناف سڳل لاکم بيغ عاقل بالغ اڻاپ تيباد هارس ماسف
 کسان ڊرمول تيباد داقت راج لاکم مسمبچراڪن دڻن سڳل فرمڻون اڪن
 فڪرچان فڪرچان دان لادين در قد ايت هاپ داقت راج فرمڻون
 مسمبچراڪن دڻن لاکم اڪن فڪرچان ايت ملاينڪن اي توت اڪن ڊچراڪن

ايت

rijk, opdat er geen kwaad tusschen de inwoners des rijks onsta en de geheele bevolking niet verloren ga. *Vraag.* welk onderscheid maakt het, of er een man of eene vrouw in het rijksbewind zit? *Antwoord.* Het onderscheid bestaat daarin, dat het eenen Koning betaamt, voor het oog van al die genen welke voor hem verschijnen te zitten, zonder zich door gordijnen of iets anders af te scheiden, moettende hij zichtbaar zijn en voor het oog en het oor van hen allen spreken, die voor hem verschijnen; maar eene koningin kan niet voor het oog van die genen zitten, welke in hare tegenwoordigheid verschijnen, dan alleen wanneer zij gesluïerd is: want alle vrouwen zijn verpligt haar geheel ligchaam te bedekken, behalve haar gelaat en hare handen, welke zij in hare woning of op eene bidplaats mogen ontblooten. Wanneer zij met eenen rijksraad wil spreken, moet zij zich achter een behangsel verbergen, want de stem eener koningin mag door geene mannen dan van achter een behangsel gehoord worden, opdat iedereen hare stem kenne en aldus wete dat het de koningin is, welke spreekt. Wijders betaamt het allen koningen in het openbaar op feestdagen te verschijnen en op vrijdag in staatsie met al hunne rijks grooten en legerbenden uit hunne paleizen naar den tempel te gaan, om te aanbidden, ingevolge de instellingen van alle Islamitische mannen; doch der koninginnen betaamt zulks niet, dewijl het voegzaam is, dat zij hunne godsdienstoefening in eene afgezonderde plaats verrigten, opdat zij niet door mannen gezien worden. Ter plaatse waar de koningen zitten, kunnen de echtgenooten der rijks grooten, legerhoofden, aanzienlijken en diergelijken niet verschijnen, dewijl daar slechts mannen kunnen binnen komen; en ter plaatse waar eene koningin zit, kunnen de vrouwen van al die grooten verschijnen, doch geene huwbare mannen: wijders kunnen de koningen met geene vrouwen over het rijksbewind en wat daarop betrekking heeft spreken; doch koninginnen spreken daarover met mannen en volgen

R

hun-

ایت کارن جدي فرمفون ایت قیاد ممفی مغرت اکن بارغ ارت بیغ
 سوکر مک هندقله راج لاک م دان فرمفون منتیاس ممبچراکن دغن
 سپکل منتیری لاک م بیغ توه م دان توتخ اکن بچراکن بلاک مک اینله
 جید قد اختار راج لاک م دان فرمفون ادثون دالم کتاب میر الملوک
 دکات بهو راج م ایت هندقله ایغت بائیک م اکن دو فرکار بیغ کبسان
 دنیا دان اخره اد دالمپ مک سفرکار درقد ایت اد قد اختار راج دان قد
 اختار الله تعالی دان سفرکار درقد کدوان ایت اد اختار راج دان قد
 اختار سپکل رعیتپ برمول فرکار ایت بیغ اد قد اختار راج دان قد اختار
 الله تعالی ایت د مکین اداپ قرقام هندقله بهو راج ایت توتخ اکن
 شریعت حضرت محمد علیه السلام دان جاغن لال درقداپ ایت
 سکار م کارن ککراسن دان قرهیاسن دان کبجیکن کرجانپ ایت
 جردیری اتس منورنکن شریعت ایت مغناکن قعاجر قسوره الله تعالی
 بیغ سنیدیری توتخ اکن سبد توهنی ایت بیغ قله د تورتکن قداپ دان توتخ
 شریعت ایت ممبری کملیان قد راج ایت اوله کارن سپکل ماخشی توتخ
 اکندی درقد سبب ای منورنکن شریعت قسوم الله ایت سفرت دکناکن
 دالم قران * قال الله تعالی اطیعوا الله والرسول واولی الامر منکم * ارتیب
 توتخ اوله کام سکین اکن الله تعالی کارن ایاله توهن کام دان قسوره الله
 کارن ای منورنکن سپکل سبد توهن ایت دان اکن سپکل اورغ بیغ ممقیای
 حکم درقد کام کارن سپکل حاکم ایت منورنکن قعجارجن رسول الله تعالی
 ایت بیغ دکناکن شریعت نماز مک اثبیل رعیت ایت منورنکن راج بیغ
 د مکین اداپ فسچای اد سراس ای منورنکن اکن الله سنیدیری جوکی سفرت
 مها ملی سبدای * قال الله تعالی من یطاع الرسول فقد اطاع الله *
 ارتیب برتسیاتی توتخ اکن قسوم ایت مک بهوسپ ای توتخ اکن الله جوکی
 کدو فرکار هندقله بهو راج ایت جاغن مغرجاکن بدعة یا ایت بارغ
 قرجواتن بیغ برسلاهن دغن شریعت ایت دان ای جاغن منام دالم
 فکریپ اورغ ایت بیغ مغرجاکن بدعة کارن کبنسان کرجان دان توهن

سپکل

hunner raad op, omdat het verstand der vrouwen niet toereikend is om ingewikkelde zinnen te verstaan. — De koningen en koninginnen moeten altoos met bejaarde rijks-grooten raadplegen en hunner raad geheel opvolgen: dusdanig is het verschil tusschen koningen en koninginnen. In het boek « *De deugden der Koningen* » wordt gezegd: de vorsten moeten twee zaken, welke hunne grootheid in de wereld en in de eeuwigheid uitmaken, wel overdenken. De eene dier twee zaken bestaat tusschen den koning en God den Allerhoogsten, en de andere tusschen den koning en al zijne onderdanen. De zaak welke tusschen den koning en God den Allerhoogsten is, bestaat hierin, dat de koning de wetten van den Profet Mahomed op wien vrede zij! opvolge en daarvan volstrekt niet afwijke; want de kracht, de sieraad en de welvaart van zijn koningrijk bestaan in het opvolgen dier wetten, die de lessen behelzen van den bode van God den Allerhoogsten, welke zelf de bevelen zijns Heeren opvolgde, die hem medegedeeld werden. Het opvolgen dier wetten, geeft achtbaarheid aan de vorsten, om dat alle menschen hen gehoorzamen dewijl zij de wet van den bode van God opvolgen, zoo als in den Korân gezegd wordt: « *Khala'l-lahoe tàála athijoe 'l-laha wa 'r-rassoela wa oeli'l-amri minkoem,* » dat is: « gehoorzaamt gij alle, God den Allerhoogsten (want hij is Uw Heer), » en volgt den Zendeling Gods, (want hij gehoorzaamt al de bevelen des Heeren) en volgt al de genen, die bevelen van mij bezitten, (want alle regters volgen de lessen van den bode van God den Allerhoogsten) welke den naam van wetten dragen. — Wanneer de onderdanen den koning aldus gehoorzamen, is het even als of zij God zelven gehoorzamen, zoo als zijn hoog verheven woord zegt: « *Khala'l-lahoe tàála man jatháoe 'r-rasoela fakhad átháà 'l-laha,* » dat is: « al wie den Zendeling gehoorzaamt, voorwaar hij gehoorzaamt « God. » De tweede zaak wil, dat de koning geene ketterij plege, zijnde een bedrijf strjdig met de wet: ook zal hij geene ketteren in zijn rijk houden; want de ondergang van het rijk, de wortel van al het kwaad

en

سپکله کجهاتدن دان کملاؤن سپکله بنچان دالم کرحان ایت درقد فکرچان
 بدعة اداپ جوکي مک د مکینله اد فکرارایت بیغ انتار راج دان قد انتار
 الله تعالی اقس دو قریپ یاینت شریعت دان بدعة دان کنکوهن کدو
 قری ایت درقد مهابسر راج اداپ بیغ منبتهکن سوات دان منبتهکن بیغ
 لاین سفای راج ایت سفرة ای کهنداک درقد سپکله رعیتپ دان همباب
 لاکتورخ اکن سپکله بیغ دموهکن مهابسر راج ایت قداپ دان جاشن برجوت
 بامرغ بیغ دلارغکنن ایت قداپ مک د مکینله هندق اد قری دان قردواتن
 راج ایت بیغ منورخ سبد الله تعالی سفای ای قد امر دان فهی
 قیاد مللوی حق رجاپ دان توهنتن ایت اقس دی دان پات بهوایاله
 راج دغن سبندون برمول فکرارایت بیغ اد قد انتار راج دان قد انتار سپکله
 رعیت ایتقون د مکین اداپ قرقام هندقله بهو راج ایت برجوت عادل قد
 انتار سپکله رعیت دان کدو هندقله بهو راج ایت جاوهکن ظالم در قد
 مریکیت کارن سوات قری قیاد اد قریایک اکن راج م درقد عادل ایت
 دان سوات قری قیاد اد ترکج قون اکن مریکیت درقد ظالم ایت مک
 هندقله بهو راج قد ماس بیغ ای مخرجاکن دو حال این بیلغ درپ
 سورغ درقد سپکله رعیت دان بهو راج سپکله رعیت جوکن ای هاپ اداله
 سورغ بیغ لاین بیغ مخرمکن قد اختراؤن دان قد انتار سپکله رعیتن دغن
 سبندون سفای جک ای سک درقد حکم ایت بیغ د حکمکن ایت قد انتار
 سپکله رعیت دغن سبتلی مک سپکله رعیتن قون سکاله درقد حکم ایت دان
 سفای جک ای دک درقد حکم ایت بیغ د حکمکن قد انتار سپکله رعیت
 قیاد دغن سبتلی مک سپکله رعیتن قون دکاله درقد حکم ایت ادقون
 برغسیای درقد سپکله راج م بیغ اد د مکین قردواتنپ دالم کرحانپ ایت
 ایاله راج بیغ عادل دغن سبندون *

فصل بیغ کائتم قد میتانکن قری دان قردواتن عادل ایت * قال الله
 تعالی ان الله یأمر بالعدل والاحسان * ارقین بهوسپ الله تعالی
 منبتهکن

en het begin van alle ongelukken in het rijk, bestaan door de ketterij. De punten welke alzoo tusschen den koning en God den Allerhoogsten bestaan, zijn tweeledig; namelijk de wet en de ketterij, en de overeenkomst aangaande die twee punten is van den zeer grooten Koning, welke het eene aanbeveelt en het andere verbiedt; opdat een koning, even zoo als dezelve zulks van zijne onderdanen en dienaren verlangt, alles zal nakomen wat de allergrootse koning aan hem beveelt, en dat gene niet zal doen wat dezelve hem verbiedt. Dusdanig moet de aard en de handelwijs van eenen Vorst zijn, die de bevelen Gods opvolgt, op dat hij ten opzichte van de bevelen en de verbodschriften geene inbreuk make op het gezag van zijnen Koning en Heer, dat over hem is en het blijke, dat hij een waar koning is.—Wijders is de betrekking tusschen den vorst en alle onderdanen dusdanig: vooreerst, moet een vorst regt doen onder al zijne onderdanen; ten tweede, moet hij de onderdrukking van hen verwijderen, want geene hoedanigheid is edeler in eenen koning, dan regtvaardigheid en niets is verfoeijelijker in hem, dan dwinglandij. De vorst wanneer hij deze beide zaken behartigt, moet zich zelven als een zijner onderdanen beschouwen; want de gebieders der onderdanen is niets anders dan een ander persoon, welke jegens hen en onder hen in waarheid vonnist, opdat wanneer hij welbehagen schept in de vonnissen welke onder hen in billijkheid geslagen worden, zij daarin ook genoegen nemen, en opdat wanneer hij zich bedroeft over de vonnissen, welke ten onregte onder hen geslagen worden, zij alle zich daarover bedroeven.—Elk der koningen, welke dusdanig handelt in zijn koningrijk, is een regtvaardig en waarachtig vorst.

ZESDE HOOFDSTUK.

Over den aard der regtvaardigheid en der regtvaardige daden.

« *Khala 'l-lahoe tàdla inna 'l-laha jamoeroe bi-'lâdli wa l'ihh-sâni,* » dat is: « God de Allerhoogste beveelt regtvaardig en opregt te zijn; »

منینتهکن اکن عادل دان احسان برمول کهنندق درقد عادل اینت کبتولن جوکي
 دالم سپک فرکنان دان فرخوانن دان کهنندق درقد احسان اینت کبجیکن
 جوکي دالم کردوان اینت مک اد کاندان کدوقری اینت امنت بایک قد سپک
 مانشي دان نرلیه بایک قد سپک راج م جوکي دان برغسیاق درقد سپک
 راج م یغ قیاد اد دوقری اینت قدای قیاد دافت دیبلنکن راج ادای * قال
 النبي عليه السلام العدل عز الدين وقوة السلطان وفيه صلاح الخضع
 والعلو * ارتیب کبتولن اینت اد کملیان ایم اینت دان کنکوهن راج اینت کارن
 اد دالمپ کتوتون کرداهن دان کنغیکن جوکي * قال النبي عليه السلام
 السلطان العادل في الدنيا يوم القيامة جالس في الجنة علي منا جبر اللؤلؤ *
 ارتیب راج یغ عادل دالم دنیا قد هاری قیامة دودق دالم شرکي داتس
 قنران یغ درقد متیار ادای ادقون فضیل ابن عباس علیه الرحمة برکات
 جکود فرکنکن الله تعالی دعاک مک اک سننتیاس ممنت دعا یغ خیر
 اکن سپک راج م یغ عادل درکارن کبجیکن دان سجهنرا سکلین همب
 الله دان کسکان دان سنتوس سپک مانشي دالم دنیا این اد درقد
 مردیکین یغ عادل جوکي حکایت د مکین دچراقرکن جهو سورغ راج
 اسلام دان صالح یغ برینت قرکي کسبله کعبت الله کارن حج مک راج اینت
 ممتگیل سپک قنریت دان سپک منتری دان ممبرکن بچار حج اینت
 مک سکلین قنریت دان سپک منتری قیاد دافت مپرتای اکن بچار اینت
 یغ راج منغیلکن کردان کارن حج اینت سراي مبهن هی شاه عالم جهو
 راج اد دالم نکیری سفره پاو قد توبه جک پاو جرچری درقد توبه نسچای
 جنساله توبه اینت مک سبد راج اک کهنداک مندافت قهال حج جوکي مک
 چارلایین بتاق اک براوله قهال حج اینت مک سمبه سپک قنریت دان
 منتری اینت دافت جوکي شاه عالم براوله قهال حج دمین کارن اد سورغ
 حاج یغ صالح دالم نکیری این یغ بدراف تاهن لمای سه دودق دالم نکیری
 مکه دان نله مبابو قهال اتم قوله حج دغن سپک شرطن یغ بندر سرتاپ دان
 هندقله شاه عالم بلیکن قهال حج اینت درقدان مک راج قون قرکي

مندافتکن

zijn; wordende door regtvaardigheid waarheid in alle woorden en daden bedoeld, en door opregtheid deugdelykheid in beide verstaan. Het bestaan dier twee eigenschappen is zeer heilzaam voor alle menschen en allerweldadigst voor alle koningen, en elk der vorsten, die deze beide eigenschappen niet bezit, kan niet gezegd worden koning te zijn. « *Khala 'n-nabijoe aleihi 's-salam atádløe azzoeddini wa khoe- watoe 's-soeltháni wa fihí tsaláhhøe 'l-chadhái wa 'l-oeloewi;*” dat is: « de regtvaardigheid is de voortreffelykheid van den Godsdienst « en de sterkte des konings, want in dezelve is de billijkheid, de nederigheid « en de verhevenheid vervat.” « *Khala 'n-nabijoe aleihi 's-salam as-soelthanhøe 'ládiløe fi 'd-døenja jauma 'l-kijámati djálishøen fi 'l-djannatiála manabiri 'l-løeløe.*” dat is: « de regtvaardige koningen zullen op den dag des oordeels zitten in den Hemel op troonen van parelen.” — Fadhail, zoon van Abbás, op wien ontferming zij! zeide: « Indien God de Allerhoogste mijne wenschen verhoort, zal ik onophoudelyk het goede over alle regtvaardige vorsten afsmecken, om dat de « voorspoed en de welvaart van alle dienaren Gods en de vreugde en de « rust van alle menschen op aarde, door hen bestaat, die regtvaardig zijn.

Geschiedenis. . Er wordt aldus verhaald: « Er was een regtgeloovig en « vroom vorst,” dezelve had het voornemen om naar het huis Gods ter bedevaart te gaan: deze vorst riep alle geestelijken en rijksgrooten bijeen en beraadslaagde met hen over die bedevaart, en zij konden het niet inwilligen dat de vorst het rijk zoude verlaten om eene bedevaart, zeggende: « O gebiedder der wereld! de koning is in het rijk gelijk de ziel in het « ligchaam; indien de ziel van het ligchaam scheidt, gaat voorzeker het « ligchaam verloren.” De koning zeide: « ik wil de verdiensten van eene « bedevaart verwerven; op hoedanig eene andere wijze zal ik die verdien- « sten erlangen?” Al de leeraren en rijksgrooten zeiden eerbiediglyk: « De gebiedder der wereld kan de verdiensten eener bedevaart ook hier ver- « werven, want er is een godvruchtige pelgrim in deze Stad, welke vele « jaren in Mekka gewoond heeft en de verdiensten van zestig bedevaarten « met al derzelve getrouwe instellingen medegebragt heeft; nu gelieve de « gebiedder der wereld de verdiensten dier bedevaarten van hem te koopen:” de koning ging den vromen man uit opregte en zuivere vriendschap be-

منداقنکن اورغ بیغ صالح ایند دغن اخلاص سرت کنان قدان هی شیخ
 داتنکه اک براوله فهال سوات حج درقدام مک اورغ بیغ صالح ایند برکات
 هی راج جاغن فهال سوات حج تناق فهال انم قوله حج ایند کام براوله
 جکلو کام مځهنداک جوکي مک راج برکات هی شیخ براف کام جوال فهال
 سوات حج ایند مک اورغ بیغ صالح ایند برکات هی راج اکن مسوات
 حجق بیغ اک برجالن قد جالن ککعبه الله ایند اک منت سکین هرت
 دان بارغ بیغ اد دالم دنیا ایند مک راج برکات هی شیخ درقد سکین
 کرجان دنیا سوات کرجان ایند اد قد اک دان سلوره کرجانک این
 هرکي سوات حجق ثون قیاد جاد مک سپکمان پراغن اک سمقت جلي
 درقدام فهال سوات حج جوکي مک اورغ بیغ صالح ایند برکات هی راج
 مه جوکي قدام مسیلي فهال سپک حج ایند درقد اک مک راج ایند برکات
 هی شیخ بناق کمداهنن مک اورغ بیغ صالح ایند برکات هی راج جکلو
 مورغ همب الله بیغ ترانیای داتغ قدام دان کام دغن سک هات
 مبرکسای حالن دان دغن لمیت ماذس برکات دغن دی دان ملشکن
 دی درقد ناغن اورغ ظالم دان همب الله بیغ مظلوم ایند قولغ دغن سک
 هنتین درقدام مک فهال انم قوله حج ایند کبریکن قدام دغن سک هات
 دان دالم بنیای ایند اکوله بیغ براوله لاب درقدام دغن مبرنن برمول
 احنف حاکم برکات سقرغ دنیا دغن عادل جاد راسی مک ای دغن ظلم
 چناس کارن عادل ایند درقد فیهق دیرین دغن کملیان دان کبجیکن
 قرین مندرنکن سپک عالم اکن اورغ عادل بیغ اد کلیهاتن مسوات قد متاپ
 دان ظلم درقد تمقت دیرین دغن کهنان دان کجهاتن قرین مغلنکن
 سپک عالم اکن اورغ ظالم بیغ قیاد اد کلیهاتن سوات ثون قد تغلبهتن
 ادقون دالم کتاب زخجیر الملوک دکات جهو کرجان ایند اکن راج بیغ
 عادل اد سوات نعمت درقد الله تعالی بیغ کمیدین درقد ایمان سوات
 نعمت ثون قیاد ادلبه بسر درقد اپ کارن ای مفرجاکن فکرهان کرجان
 ایند سمبل برستنوساکن درین دان بلان تناق کرجان ایند اکن راج بیغ

ظالم

bezoeken en vroeg hem: « O Sjech! kan ik de verdiensten van eene
 « bedevaart van U verwerven? » De vrome man antwoordde: « O ko-
 « ning! niet de verdiensten van eene bedevaart, maar de verdiensten
 « van zestig bedevaarten, kunt gij verwerven, indien gij wilt; » de
 koning vroeg: « voor hoeveel O Sjech! verkoopt gij de verdiensten
 « van eene bedevaart? » en de godvruchtige man antwoordde: Voor
 elken voetstap dien ik naar het huis Gods gedaan heb, vraag ik al de
 schatten en alles wat in de wereld is; — De koning hernam: « O Sjech!
 « van al de koningrijken der aarde, bezit ik dit rijk alleen, en mijn
 « geheel koningrijk is niet toereikend voor de waarde van eenen voet-
 « stap, hoe zou ik nu toch in staat zijn, van U de verdiensten eener
 « bedevaart te koopn? » O koning! antwoordde de vrome man: het
 valt U gemakkelijk de verdiensten van al die bedevaarten van mij te
 koopn. De koning vroeg: « waarin bestaat die gemakkelijheid? » en
 de godvruchtige man antwoordde: O koning! wanneer een verdrukte die-
 naar Gods tot U komt, en gij zijne zaak met goedwilligheid onderzoekt,
 en zachtzinnig en vriendelijk met hem spreekt, en hem uit de han-
 den der onderdrukkers verlost, en de verdrukte dienaar Gods over
 U in zijn hart verheugd naar huis keert; zoo geef ik U met blijdschap
 de verdiensten van de zestig bedevaarten, en ik win inderdaad in de-
 zen handel meer dan gij. Ahnaf de wijze, zegt: « gelijkerwijs de wereld
 « door regtvaardigheid bloeit, zoo gaat zij door dwingelandij te gronde;
 « want de regtvaardigheid is uit zichzelf verheven en weldadig van
 « aard, verlichtende de geheele schepping voor den regtvaardigen, wien
 « alles zichtbaar in de oogen schijnt; en de onregtvaardigheid is van
 « zichzelf verachtelijk en hoos van aard, verduisterende de schepping
 « voor de dwingelanden, wie niets duidelijk voor het gezigt is. »
 In het boek *Geslachtregister der Koningen* wordt gezegd: « De
 « regering is voor eenen regtvaardigen koning eene weldaad van God den
 « Allerhoogsten, die na het geloof de grootste weldaad is, omdat hij
 « de rijkszaken waarneemt en zichzelf en zijn volk rust verschaft;

ظالم ان سوات بلینت بیغ کمدین درقد کفر سوات بلینت قون قیداله قریسرت
هرقدان کارن ای مغرجاکن فکرچان کرجان ایت قیاد دغن مینرت
هنگی ای مینساکن اداپ رعیتن ادقون دالم کتاب فضایل الملوک دکات
جهو فکرچان دالم کرجان درقد راج بیغ عادل قریله قهلان درقد انم قریله
تاهن مبهیغ خافله ایت لاکي دالم کتاب ایت دکات قد هاری قیامت
ایت قیاد اکن اد ناوغ لاین درقد ناوغ عرش الله تعالی مک سپل
راج بیغ عادل جراوله تمقت د باوه عرش ایت قول دالم کتاب ایت دکات قد
قیفم هاری ملایکت الله تعالی ممباو بریت عمل راج بیغ عادل ایت
کلائف سام دغن بریت عمل سپل رعیت بیغ دالم حکمن ایت دان ملایکت
بیغ لاین مپورنکن کبجیکن دان کبقتین راج بیغ عادل ایت سام دغن
کبجیکن دان کبقتین سکین مانشی بیغ اد دالم کرجان ایت سدغ
سوات رکعت مبهیغ راج بیغ عادل ایت سام دغن سرب رکعت مبهیغ
رعیت ایت د بیلغ قهلاپ مک اف جو قریله درقد قنکت این جهو عمل
مورغ راج بیغ عادل ایت دماکن دغن سباچف عمل سکین مانشی بیغ
اد دالم حکمپ ایت برمول بیله قد اقتار راج بیغ عادل دان بیغ ظالم دالم
حدیث د باوع د مکین * قال النبي عليه السلام ان احب الناس الي الله
يوم القيامة واقربهم منه جالس امام عادل * ارقین جهوسن بیغ اد قریله
کاسه درقد سپل مانشی کقد الله تعالی قد هاری قیامت دان بیغ
دودق قریله همقرقدان درقد سپل مریکت ائوله راج بیغ عادل * قال
النبي عليه السلام اي راع لم يرحم رعية حرم الله عليه الجنة * ارقین
مباقم راج قیاد مغاسه رعیتن مک د تهان الله تعالی شرکي درقد اپ *
قال النبي عليه السلام من ولي امر من امور المسلمين اغلق باجه دون ذي
الحاجة فاغلق الله دونه باب رحمة عند حاجته * ارقین برغسیاق راج
بیغ اد قهول اتس سوات فکرچان درقد سپل فکرچان اورغ اسلام منوقف
قنت رومهن اکن اورغ بیغ برکهندق مسوات کقدان مک الله منوقف قنت
رحمتن اندي تنکال ای برکهندق لاکي مسوات کقدان ادقون دالم کتاب

اخلاف

« doch de regering is voor eenen onregtvaardigen koning eene ramp, welke
 « na het ongeloof de grootste ramp is, omdat hij het rijksbewind niet ge-
 « trouwelijk behartigt, waardoor hij zijne onderdanen rampzalig maakt.” —
 In het boek: *Deugden der Koningen*, wordt gezegd: « Het rijksbe-
 « stuur van regtvaardige vorsten is verdienstelijker dan eene zestigjarige-
 « vrijwillige godsdienstoefening.” In hetzelfde boek wordt gezegd: « Op
 « den dag des oordeels zal er geene andere schaduw zijn dan de schaduw
 « van den troon van God den Allerhoogsten, en alle regtvaardige konin-
 « gen zullen eene plaats onder dien troon verwerven.” Wijders wordt in
 hetzelfde boek gezegd: « Op elken dag brengen de Engelen van God den
 « Allerhoogsten een berigt van de werken der regtvaardige koningen ten
 « hemel, benevens een berigt van de werken der onderdanen, welke onder-
 « hun beheer staan; andere Engelen schrijven de weldaden en deugden van
 « de regtvaardige koningen op, benevens de weldaden en deugden van alle
 « menschen, welke in hun rijk zijn; terwijl ten opzichte der verdiensten, elke
 « hoofdbuiging van een' biddend vorst, gelijk staat aan duizend hoofdbui-
 « gingen van een biddend onderdaan.” wat is nu voortreffelijker dan deze
 waardigheid; daar de werken van een' regtvaardig vorst gelijk gesteld wor-
 den met al de werken van alle onderdanen, welke in zijn rijk zijn. Voorts
 wordt het onderscheid tusschen eenen regtvaardigen en onregtvaardigen
 vorst in de overleveringen aldus vermeld, de profeet op wien vrede zij!
 zegt: « *inna-ahhabboe 'n-nasi ila 'l-lahi jauma 'l-khijmati wa*
 « *akharaboehoem minhoe djalisan imámoen adiloen.*” dat is: « voor-
 « waar de regtvaardige vorsten zullen op den dag des oordeels door God
 « den Allerhoogsten boven alle menschen bemind worden en het naast bij
 « hem zitten.” De profeet op wien vrede zij, zegt: « *Ajoe raïn lam*
 « *jarhhoemoe rijatâan harrama 'l-lahoe alajhi 'l-djannatan.*” dat is:
 « Alle vorsten welke hunne onderdanen niet beminnen, worden door God
 « den Allerhoogsten den Hemel verboden.” De profeet op wien vrede zij!
 zegt: « *Man wa liejoe amrin min oemoeri 'l-moeslimina aghrlakha*
 « *babdhoe doena dzi 'l-hhâdjati jaghrlakha 'l-lahoe doenahoe bába*
 « *rahmatihi inda hhâdjatihi,*” dat is: « een iegelijk der vorsten, welke
 « als hoofd over eenige handelingen van Islamiten gesteld zijnde, zijne huis-
 « deur voor iemand sluit, welke nog iets van hem begeert, dien zal God de
 « deur zijner ontferming sluiten tijdens hij iets van hem verlangt.” In het
 boek:

اخلاق السلطین دکات د مکین سرخ الله تعالی اتس قری جلال دان
 جمالین ایت منچدیکن سپک ماخشی دغن جا پم قریپ دان فکرت بیغ
 برلیینن سمهاپ درقد اورغ جایک دان جاهت دان اسلام دان کفر مک
 قیاد دافت قیاد درقد سپک راج م دان حاکم م مشحکمکن قد اختار
 سریکیت دغن عادل دان انصاف دان د مکین مملهران فایده کرجان
 دان جائن تقصیرکن قد فکرچان بیغ هارس د کرجان ایت کارن قد
 تمقت دان کنیک بیغ قانت د میاستنک هارس ای میاستنک دان قد
 تمقت دان کنیک بیغ قانت د کسپهنک هارس ای کسپهنک جوک دان
 دالم سپک جال هندق ای جائن لال درقد عادل دان انصاف سفای اورغ
 بیغ برکواس جائن مغنیبای اتس اورغ بیغ قیاد برکواس دان اورغ بیغ
 کای جائن اتس اورغ بیغ کسپهن دان اورغ بیغ بسرچان اتس اورغ بیغ
 کچل دان راج ایت سندیچر جائن ملبه دان مغورغ کورغ ماخشی دالم
 جارغ فکرچان درقد هغچان سفای سپک ماخشی مغیغنکن د ریپ دان
 ممبایدن قریچن هغچک دافت سپک همب الله دغن منتوس دان قنت
 هتین مغرجان کرج ایم دان منچهاری کهدوقنن مک کارن مصلحت
 انیله دبریکن الله اتعالی قنکت کرجان دان کبسان اکن کورغ همبان
 قد اختار مسوات قوم سفای ای دافت مشحکمکن دغن کرسن دان
 لمبتن دان قانت درقداپ سپک اورغ بیغ جاهت دان هارق قداق سپک
 اورغ بیغ جایک دان هارسله راج ایت کورغ ماکن دان کورغ مینم دان کورغ
 قیدر دان جائن منورنکن هوا نفسون سفای دافت ای مغرجان فکرچان
 کرجان بیغ مها سوکر مغرجان ایت مینرن ادقون سپک اورغ بیغ اجمف
 دان جبل درقد سپک راج م بیغ دتوتف الله تعالی قنت معرفت قداپ
 در کارن کورغ بدین دان بدچران هدیکن قنکت کرجان بیغ مها ملی
 ایت اکن قوهن سپک کچهانن دان کینسبان جوک دان هغچان دغن
 بدچران بیغ ساله دیو کهندق درقد کرجان ایت ان اکن ممبسرکن درین
 سهاج دان اکن مغچان قریپ کفر بناقغ جوک قد ماکن دان مینم دان

قیدر

boek: *afkomst der koningen* wordt aldus gezegd: Nademaal God de Allerhoogste op eene luisterrijke wijze en door zijne verhevenheid alle menschen met verschullende hoedanigheden en verscheidene geaardheden geschapen heeft, zoo wel de goeden als de kwaden, de geloovigen en de ongelooovigen; zoo moeten alle koningen en regters onder hen regtvaardig en billijk oordeelen, en alzoo de welvaart van het rijk behartigen zonder in eenig werk, dat uitgevoerd moet worden, nalatig te zijn; want ter plaatse en ten tijde dat er streng moet gehandeld worden, moeten zij gestreng zijn en ter plaatse en ten tijde waar mededoogend moet gehandeld worden, moeten zij mededoogend zijn; doch in geene zaken mogen zij van de regtvaardigheid en billijkheid afwijken; opdat de gezaghebbers geene magtelooszen onderdrukken, en de rijken niet boven de armen en de aanzienlijken niet boven de geringen staan; ook moet de vorst zelf niemand boven of beneden zijnen werkkring stellen, opdat alle menschen over zich zelve nadenken en hunne geaardheden verbeteren; in diervoege, dat alle dienaren Gods rustig en welgemoed den godsdienst uitoefenen en hun levensonderhoud zoeken: want het is om deze reden dat God de Allerhoogste de koninklijke waardigheid en grootheid aan een zijner dienaren onder eenig volk schenkt, ten einde hij gestreng en zachtmoedig oordeele, alle boosdoeners hem vreezen en alle brave menschen hunne hoop op hem vestigen; ook betaamt het eenen vorst zich in spijs en drank en in slaap te matigen en zijne driften niet op te volgen, ten einde zijne hoogst moeijelijke rijksbezigheden getrouw te kunnen waarnemen. — Alle dwaze en onwetende onder de vorsten, wie God de Allerhoogste de deur der kennisse, uit hoofde van hun gebrek aan verstand en oordeel gesloten heeft, maken van de hoogverhevene vorstelijke waardigheid eene bron van alle kwaad en rampzaligheid, en wanen door hunne verkeerde begrippen, dat de bedoeling der regering daarin bestaat, dat zij zich zelve slechts verhoovaardigen en hunne geaardheid met de dieren gelijk stellen in het

تقدیر زان ممبری ساکت اکن سپل همب الله دمکینله اد قری دان قریو اتدن
 قریایف درقد سپل راج زمان این ملایینکن برغسیایف یغ دتنجقکن
 الله تعالی جان کبتولن قدان دان دجکاپ هتینن دان منان مهغکی ای
 مملهران د ریپ درقد هوا نفسون دالم فکر جان کرجان یغ امت سوکر
 معرجانک ایت دغن کبدرن ادقون دالم کتاب اداب الملوک دات جهواقبیل
 الله تعالی منجدیکن ادم صفی علیه السلام اکن خلیفه داتس بوم داتغ
 وحی کفدای درقد حق سبحانه و تعالی مختانک یا ادم جهواغکوله قوهن
 قریو اتدن یغ بایک جوکی دان سپل انف چچوم اتس امفت قریکنان ادای دان
 درقد کامفت قریکنان ایت سفاته کات قوی اکن دان سفاته کات قون بکی اغکو
 دان سفاته کات ادقد اختار اکن دان اغکو دان سفاته کات ادقد اختار اغکودان
 سکین مانشی جوکی ادقون سفاته کات یغ قون اکن ایت اخیله جهو هندقله
 اغکو مغنل کاسان ذات اکن دان مغتهوی سپل صفات اکن دان منمباهی
 قد اکن کبقتین جوکی برمول سفاته کات یغ قون اغکو ایت اخیله جهو جارغ
 قریو اتدن یغ د قریو اولهم هندقله اغکو دغن قهوم دان بچرام دان بدیم
 بریو دی برمول سفاته کات یغ ادقد اختار اکن دان اغکو ایت اخیله جهو
 داتغ درقد اغکو دعا دغن اخلاص دان درقد اکن قبول دعای ایت برمول
 سفاته کات یغ ادقد اختار اغکودان سکین مانشی ایت اخیله جهو هندقله
 اغکو معحکمکن قد اختار سپل اورغ ایت دغن عادل دان انصاف ادقون
 دالم کتاب اداب السلاطین دات قدراقت تیاد اکن راج یغ عادل ایت مغتهوی
 سپل احوال فکریپ دان سپل قری سکین منبریپ دان قریو اتدن سکین
 هلبالغین دان فکر جان سکین همبان دان فکرت سکین رعیتین مک
 برغسیایف یغ اد دغن ایغتین دمکین ایاله راج یغ عادل دغن سمقرنان
 کارن اقبیل ای شاه بایک دان جاهت سپل اورغ یغ برکنتغ دغن کرجانپ
 مک ای دات بچراکن کبجیکن کرجان ایت قناق تیاد ای براوله
 قختهون احوال این ملایینکن دغن قریس دان قریس ایت تیاد چاد ملایینکن
 دغن یغ برغتهون دان بریدی دان بر بچار لاین درقد سپل منبری

دان

eten, drinken, slapen en in het kwellen van de dienaren Gods. Dusdanig is de aard en handelwijze van zeer vele vorsten in dezen tijd, ten zij iemand hunner de regte weg door God den Allerhoogsten wordt aangewezen en deszelfs hart en oogen geopend worden, zoodat hij zich voor zijne driften in zijn rijksambt in acht neme, hetwelk zeer moeijelijk valt, getrouw te vervullen. In het boek: « *Manieren der Vorsten,* » wordt gezegd: toen God de Allerhoogste Adam den opregten, over wien vrede zij! tot Chalif op aarde stelde, kwam er eene openbaring van God den Allerhoogsten tot hem, zeggende: « O Adam! gij zijt voorwaar de « bron van goede daden, en er zijn vier punten welke op al Uwe na- « komelingen betrekking hebben; waarvan een *mij*, en een *U*, en een *mij* « en *U*, en een *U* en *alle menschen* betreft. » Het punt dat mij betreft, bestaat hierin, dat gij de eenheid van mijne wezen moet erkennen en kennis van mijne eigenschappen dragen, alsmede dat gij de gehoorzaamheid jegens mij bevordert; het punt dat *U* aangaat, is dit: dat gij alle werken, die gij werkt, met Uwe kennis, Uw oordeel en Uw verstand verrigt; het punt dat mij en *U* betreft, bestaat daarin: dat van *U* het ongeveinsde gebed, en van mij de verhooring van hetzelfde komt; en het punt dat *U* en alle menschen betreft, bestaat daarin: dat gij onder alle menschen in regtvaardigheid en billijkheid zult oordeelen. In het boek: « *Manieren der Vorsten,* » wordt gezegd: Een regtvaardig vorst moet bekend zijn met al de zaken van zijn land, met al de geaardheden zijner rijksraden, met de handelingen van al zijne legerhoofden, met de bedrijven van al zijne dienaren en met de inborst van al zijne onderdanen: een iegelijk der vorsten, die dit betracht, is een volmaakt regtvaardig koning; want wanneer hij de goede en kwade zijde van alle menschen kent, welke van zijne regering afhankelijk zijn, kan hij over het welzijn van zijn rijk beraadslagen; doch de kennis dezer zaken verkrijgt hij niet dan door onderzoek en dat onderzoek kan niet dan door kundige, verstandige en oordeelkundige menschen geschieden, die buiten de rijksraden, legerhoofden en rijksambte-

na-

دان سپک هلبالغ دان سپک اورغ بیغ مغرجاکن کرجاکن مک هندقله راج
 ایت بیغ سک مغرجاکن عادل کارن ایت مملهراکن ببراغ اورغ بیغ دمکین
 قریچ دان فکر قیچ دغن باچف ملون دان کورغ طمع دان کرس اکیمان
 دان مپورهکن سپک اورغ ایت دیم م مغلیغ سپک تمفت دالم نکریچ
 سفای ملیهت دان منغر مریکیت جایک دان جاهت نکریچ دان سپک
 منتریچ دان هلبلغ دان همبان دان رعینت دسیت دان ممالو مریکیت
 خبر کفد راج دغن سبنر کارن فکر جان این ادان کنت متان دان
 قلیغان دان هندقله راج ایت مغرنیای اکن مریکیت سفای کرفی
 راج منمیتکن هات مریکیت قد سپک فکر جان مک دمیکن تیداله
 اکن تردون لاک کفد راج سپک احوال نکریچ هاپ خبر بیغ جایک دان
 جاهت دالم کرجاکن ایت چنانه قدان کارن مات سپک اورغ ایت ان مات
 راج دان قلیغ سپک اورغ ایت اد قلیغ راج دان راج ملیهت دغن مات
 اورغ ایت احوال سپک نکریچ دان منغر دغن قلیغ اورغ ایت خبر
 کرجاکن سهغک مک ای تاه فرخته سپک اورغ بیغ دالم حکم دان سوات
 قون تیاد ممبری مضر اکن کرجاکن ایت لاین درقد ایت جوک بیغ تیاد
 سسقی خبر سپک احوال نکریچ ایت کفدان برمول دالم کتاب اداب الملوک
 دکات فیکر کاراد بیغ مغهیلغن کرجاکن قرقام جک خبر سپک احوال
 کرجاکن ایت ان تردون درقد راج کدو جک راج ممبرکن سپک اورغ بیغ
 جاهت اصلپ دان کورغ بغسان دان کتیک جک سپک فکوی راج مغنیای
 اقس اورغ کبیاکن ادقون اکن قرقام اقبیل تردون خبر سپک
 احوال کرجاکن ایت درقد راج مک راج ایت تیاد تاه دالم نکریچ ایت
 سیاق دان جراف اورغ بیغ مغاسیه اکن دی دان بیغ برسترو دغن دی لاک
 سیاق دان جراف اورغ بیغ برجون بقتی بکیپ دان بیغ بردهک قداپ
 دان لاین سباکیپ بیغ تیاد داقت تیاد درقد قغتهونپ ایت حتی دمکین
 ظاهرله اخرپ منجاد فتنه دان جنجان بیغ ان کبسان فکری ایت
 جوک برمول اکن قرقام کدو اقبیل راج ممبرکن سپک اورغ بیغ جاهت

اصلپ

naren moeten gekozen worden. De vorst welke regt wil uitoefenen, moet daartoe verscheidene personen onderhouden, welke dusdanigen aard en inborst bezitten, en zeer eerbaar en niet schraapzuchtig zijn en sterk op hunnen godsdienst staan. Al die menschen moet de vorst bevelen, in stilte door alle plaatsen van zijn land te gaan, opdat zij naar het goede en kwade van zijn rijk, van zijne rijksraden, legerhoofden, dienaren en onderdanen vernemen, en een getrouw rapport aan den koning maken; want deze maatregel dient om de oogen en de ooren van den vorst te vervangen, die hen zal bevoorregten, opdat zijne gunsten hunne harten aan zijnen dienst verbinden: op deze wijs zal er niets meer van al hetgeen er in zijn rijk omgaat, voor den vorst verborgen zijn, en de goede en kwade berigten van zijn rijk zullen hem kennelijk worden; want de oogen dier personen zijn de oogen des konings, en de ooren dier personen zijn de ooren des konings, en de koning ziet door hunne oogen de omstandigheden van al zijne landen, en hoort door hunne ooren alle berigten van het rijk, zoodat hij de bevelen van alle menschen kent, welke onder zijn bewind staan en niets onheils aan zijne regering toebrengt, behalve datgene der omstandigheden van het land, hetwelk hem niet mogt ter ooren komen.—In het boek: « *Manieren der Koningen*, » wordt gezegd: Drie zaken doen een koninkrijk te gronde gaan: ten eerste, indien de berigten van alle omstandigheden des rijks voor den vorst verborgen blijven: ten tweede, indien een vorst alle menschen verheft, welke oorspronkelijk slecht en van lage afkomst zijn, en ten derde, indien de ambtenaren van eenen vorst de menigte onderdrukken. Wat het eerste punt betreft, indien de inlichtingen aangaande de rijkszaken den vorst verborgen blijven, zoo is hij onkundig, welke en hoeveel personen hem in zijn land zijn toegedaan, en wie hem vijandig zijn; alsmede welke personen hem diensten bewijzen, en wie wederspanning jegens hem is, en wat dies meer zij van hetgeen ter zijner kennis moet komen. Het is aldus blijkbaar, dat zijn uiteinde op laster en hoon uitloopt, welke den ondergang van het land zijn. Wat het tweede punt betreft, wanneer een vorst alle men-

T

schen,

اصلی دان کورغ بغسان مک مریکیت درقد هین بدین دان کورغ
 بچران دان باقی طمعی تیاد تاه مشحرمات سپل اورغ بیغ ملی
 مرلینکن ریغکنن جوکی سپل اورغ بیغ بسرم دان هنانکن سپل اورغ بیغ
 بریغس دان دمکین جوکی درقد قری مریکیت دپتاکن کچلان راج
 سهنگی هات سپل رعینت بنجیله اکن قرائی راج اینت دان مریکیت سکاله
 دغن بارغ دای اقای منجاوهکن دیریپ درقد راج اینت مک اداله سفره
 سبد حکیم اینت هیلغ دوله اینت درقد قریسرم سپل اورغ بیغ هین برمول
 اکن قرا ریغ کنیکی اقبیل سپل قیووی راج مغنیای اقس اورغ کبپاکن مک
 اداله سراس راج اینت مغنیای اقس مریکیت کارن قد سغک سپل اورغ
 بیغ باقی اینت اد جهو کجهان اینت درقد راج جوکی دانتغن مک کورغله هات
 سپل رعینت قد برتنامن نامن دان قد برهوم دان قد بنیای سهنگی درقد
 حال اینت کورغله حاصل راج دان اقبیل کورغ حاصل راج مک کورغله لاک
 قریجندهران راج دان اقبیل کورغ قریجندهران راج مک کورغله لاک بلنج
 دان مکانن سپل هلبالغ دان لشکر بیغ قریلال امت لمهله درقد دانت
 مغرجاکن سپل قریجان راج دان اقبیل سمقی سنرو راج قد ماس
 اینت هندق مپریغ قریچ اینت مک تیادله باقی اورغ بیغ سمقت
 ملاون سنرو اینت دان رعیه برکوریغ هات بیغ سنی دان بکیت جوکی الهله
 راج دان هیلغله قریجان سرت دغن سپل کملیانپ دان دولتن اینت *

فصل بیغ کتوجه قد مپتاکن قری فکرت سپل راج م بیغ عادل دان
 چرقدرا سپل راج م بیغ مغرجاکن قریجان اینت دغن مبنری ادثون دالم
 کتاب صفات السلاطین دکات هندقله راج اینت سنتیاس رخدوکن برصحت
 سپل قندیت بیغ برعلم دان برعمل دان سدکال برقیپاکن درقد مریکیت
 قریوانن اکم دان قری سپل اورغ بیغ برایم دان ایغتنکن سپل کات مریکیت
 قریان قریان تیاد اکن راج اینت درقد مغنل سپل قندیت اینت سفای

دانت

schen, welke oorspronkelijk slecht en van lage afkomst zijn verheft, zullen zij door hun bekrompen verstand, gebrek aan oordeel en groote schraapzucht aanzienlijke personen niet eerbiedigen, de grooten gering achten en de edellieden verachten, en op deze wijze zal door hun karakter de schande des konings geopenbaard worden, zoodat de gemoederen van al de onderdanen over de inborst van denzelfden zullen verbitterd worden, en zij vermaak zullen scheppen zich door listen van dien koning te verwijderen; zoo als de wijsgeer zegt: « De « voorspoed verdwijnt door verachtelijke personen te verheffen.» Wat het derde punt aangaat, wanneer de dienaren des konings de menigte onderdrukken, zoo is het even als of de koning haar onderdrukt, want volgens haar gevoelen, komt dat kwaad van den koning, en het volk wordt moedeloos om te planten en te oogsten en handel te drijven, zoodat daardoor de inkomsten van den koning ontbreken; en wanneer de inkomsten des konings ontbreken, heeft de schatkist des konings gebrek, en wanneer de schatkist des konings gebrek heeft, zoo ontbreekt de bezoldiging en de voeding van alle bevelhebbers en krijgsknechten; welke alle magteloos worden om al de belangen des konings te behartigen; en wanneer in zoodanig tijdstip de vijanden des konings aannaderen, om het rijk te overweldigen, zoo zijn er niet veel menschen, welke in staat zijn dezelve tegenweer te bieden; ook ontbreekt den onderdanen een getrouw hart, en op die wijze wordt de koning overwonnen en het koningrijk gaat met al deszelfs luister en voorspoed verloren!

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de inborst van regtvaardige Vorsten en sprekende over alle Vorsten, welke de rijkszaken getrouw behartigen.

In het boek: *Eigenschappen der Vorsten*, wordt gezegd: De Vorst moet voortdurend de begeerte koesteren om met alle leeraren bevriend te zijn, welke geleerd en godvruchtig zijn, en hen gedurig over werken van den godsdienst en over den aard van alle godsdienstige menschen ondervragen en al hunne woorden overwegen; doch het is den Vorst volstrekt noodzakelijk om al de leeraren te kennen,
op-

د ائت ای ممبراکن قد ائنا سیکل بیغ بایک دان جاهت کارن سیکل قندیت
 بیغ مختان در قد علم دان مغاچرکن سیکل مانسی کارن الله دان در قد
 شفقت ائس مریکیت جهو قریپ دان کتائ ایت جوکن لاین اداپ
 هان سیکل قندیت بیغ جرجوق ایت کارن طمعن دان در قد هوا نفسون
 سهاج قریپ ایت لاین دان کتائ ایت لاین جوک اداپ مک هارس ائس
 راج جهو دبیداکنپ قد ائنا مریکیت شفای جائن ای مست در کارن
 صحبت سیکل اورغ بیغ رفان دان کتاپ ایت مفره قندیت دان قریپ
 دان بچران مفره شیطان ایت مهغکی مریکیت در قد ساعت لوباپ
 دان ترامت طمعن دغن فرکتان بیغ مانس دان دغن باکم فوج قحینن
 ممبری سک قد هات راج ایت بیغ سرتاپ مریکیت جرکات م دان مریکیت
 قد سیکل کبجیکن دان کجهادن بارغ هات راج ایت جرکنکن اتوکبچین
 ایت در قد بایک دان جاهت مپرتای دغن دی اکن سیکل کهندقن دان
 د مکینله ای منورکن سیکل قری دان قردوانپ جوک شفای دافت دغن
 بارغ تیشو جراوله در قد راج ایت بارغ بیغ دکهندکیپ درقدان جوک مک
 ایاله بیغ در قد طمعن دان لوباپ ملبا راج کجهنم سرتاپ دان راج
 اینتون در قد جبل دان القاپ منورکن کتاپ دان مبنساکن اکیماپ
 درمول هارس سیکل راج م بیغ جرایمان دان جردیمان مملهاکن درپ در قد
 سیکل قندیت بیغ قریپ دان قردوانپ ایت جاهت در قد شیطان جوک
 دان ایغنکن دغن سائت شفای جائن ای دستکن اولهپ قنای هارس
 سیکل راج م ایت منتوت سیکل قندیت بیغ کهندقن جنل دان کتاپ ایت
 جنر مهغکی بارغ بیغ ای جرکات م کارن الله دان در قد شفقت ائس سیکل
 همب الله جوک دان جوکن کارن طمع دان در قد هوا نفسون مریکیت
 جرکات م دغن سیکل راج م دان منتری م دان لاین در قد ایت جکلو سکلیقون
 کتاپ ایت قاهت جوک قد راس سیکل اورغ بیغ لمه اکیماپ دان برت جوک
 قد هات سیکل اورغ بیغ کورغ بچران جهو سیکل قندیت بیغ در قد کهندقن
 جنل ایت جرکات م اد سام جوک قداپ راج دان منتری دان اورغ کای اتو

همب

opdat hij de goede van de kwade kan onderscheiden. Want alle leeraren welke de kennis openbaren en alle menschen om Godswil en uit belangstelling tot hen onderwijzen, zijn in wandel en woorden volstrekt niet verschillende; doch alle leeraren, welke zulks uit eigenbelang en om hunne zinnelijke driften doen, verschillen in wandel en in woorden en het is de pligt der vorsten onderscheid tusschen hen te maken, opdat hij niet verdoole door de vriendschap van al die menschen, wier voorkomen en woorden aan die der leeraren, en wier inborst en raadgevingen aan die van den Satan gelijk zijn, zoodat zij uit groote inheligheid en buitensporige schraapzucht door liefelijke woorden en verschillende loftuitingen het gemoed van den koning verheugen, welke met hen spreekt; en in alle deugden en ondeugden, welke het gemoed van den koning verheugen of verbitteren, het zij goed of kwaad, hem al zijne begeerten toestemmen, en alzoo al zijne geaardheden en handelingen navolgen, om door list van den vorst datgene te verwerven, wat zij van hem begeeren. Zij zijn het, die door hunne schraapzucht en inheligheid den koning met zich ter helle voeren: de koning volgt door onverstand en achteloosheid hunne woorden en verwoest zijnen godsdienst.—Wijders betaamt het alle geloovige en verstandige vorsten zich voor alle leeraren in acht te nemen, wier geaardheden en handelingen booser dan de Satan zijn, en zij moeten zeer bedachtzaam zijn om niet door hen misleid te worden. Echter is het de pligt van alle vorsten alle leeraren uit te vorschen, wier oogmerken zuiver en wier woorden waarachtig zijn; zoodat hetgeen zij zeggen, om de wille Gods en uit belangstelling tot alle dienaren Gods gezegd wordt, en zij geenszins uit eigenbelang of zinnelijke driften met de vorsten, Rijksraden en anderen spreken. Indien hunne woorden ook al bitter zijn voor het gevoel der personen, welke zwak in hunnen Godsdienst zijn, en zwaar op het hart wegen van alle onoordeelkundigen, zullen de leeraren welke uit zuivere beginselen spreken, geen onderscheid maken tusschen den vorst, den rijksraad, den rijken,

den

همدان دان فمونت دان اورغ مسکین جهوسن قیاد تانکنت ای درقد سپکل
 راج p دان قیاد مالو ای درقد سپکل اورغ کای p دان لایین سباکیپ کارن
 جک برکات ای کارن الله ای برکات دان جک دیم ای کارن الله ای دیم
 لاکیشون جک کاسه ای کارن الله ای کاسه دان جک برسترو ای کارن الله
 ای برسترو جوکی حکایت دنناکن قد هاری هارون الرشید دودق دغن
 سپکل منترب ممبراکن فکرچان کرحان دالم نپری بغداد دان ان قد
 زمان ایت شیخ ان یغ قرقی کومه هارون الرشید اقبیل هارون الرشید
 منغرشیخ ایت داغ مک دامنپ شیخ ایت دغن حرمت سمبل کتاب
 توذک شیخ سفیف زهد مک شیخ برکات آلوه سفیف تناق بوکن زهد
 مک هارون الرشید برکات یا شیخ اجرکن اقاله همدان بارغ یغ دافت
 مک شیخ برکات یا امیرالمؤمنین کنهوی اولهم جهو الله تعالی ممبری
 قدام تمغت صدیق دان منت درقدام صدق جوکی سفره درقد ابوکر ایت
 دان ممبری قدام تمغت فاروق دان منت درقدام برق قد ائناحق
 دان باطل جوکی سفره درقد عمر ایت دان ممبری قدام تمغت ذوالنورین
 دان منت درقدام عار دان احسان جوکی سفره درقد عثمان ایت دان
 ممبری قدام تمغت علی دان منت درقدام علم دان عادل جوکی سفره درقد
 علی ایت مک هارون الرشید برکات یا شیخ بنرله کتام ایت مک هندقله
 کوتمباهی لاک فرکنان ایت یغ مهاملی مک شیخ برکات یا امیرالمؤمنین
 کنهوی اولهم جهو الله تعالی دغن قدرقی دان حکمتی منجریکن سوات
 رومه نماپ فارق دان مپرهکن قدام کواس اتس قنت فارق ایت دغن
 تیکی فرکار یغ دبریکنپ قدام قرقام هرت بیت المال دان کدو قده دان
 کنیکی در دان قسن قدام دغن تیکی فرکار این مملهرکن سپکل مانشی
 درقد اثی فارق مک درقد هرت بیت المال ایت بریکن اولهم قد سپکل فقیر
 دان مسکین سفای جاغن مریکیت منچوری اتو مرمتس هرت اورغ
 لایین دان دغن قده ایت جوته اولهم اورغ یغ مموئه اورغ لایین قیاد دغن
 مبنرن سفای اجر مریکیت اندهکن کهیدوقن سماپ مانشی دان

دغن

den dienaar, den bedelaar en den armen: voorwaar zij zullen de Vorsten niet vreezen en niet blood zijn voor de rijken en diergelijken. Indien zij spreken, spreken zij om de wille Gods, en indien zij zwijgen, zwijgen zij om de wille Gods; indien zij beminnen, beminnen zij om de wille Gods en indien zij vijandig zijn, zijn zij vijandig om de wille Gods. — *Geschiedenis.* Er wordt verhaald: dat op eenen zekeren dag Haroen Rasjid met al zijne rijksraden over alle rijkszaken van het landschap Bagdad beraadslaagde en een zeker Sjech zich ten huize van Haroen Rasjid begaf; Haroen Rasjid hoorende dat die Sjech kwam, ontving hij hem met onderscheiding en zeide: „Mijn meester, ingetogen broeder!” de Sjech antwoorde: ik ben broeder, maar niet ingetogen. Haroen Rasjid zeide: O Sjech! leer mij toch hetgeen gij weet, en de Sjech hernam: O Leidsman der geloovigen! God de Allerhoogste heeft U de plaats van eenen getrouwen getuigen des geloofs geschonken en eischt van U ook getrouwheid, even als van Aboe Bakar; en heeft U eene plaats geschonken om het regte van het valsche te onderkennen en eischt van U ook onderscheiding in regt en onregt, even als van Omar; en heeft U twee glanzen geschonken en eischt van U zedigheid en opregtheid, even als van Otmân; en heeft U eene verhevene plaats gegeven, en eischt van U kennis en regtvaardigheid, even als van Alie. — Haroen Rasjid zeide: Uwe woorden O Sjech! zijn getrouw, wilt Uwe woorden vermenigvuldigen, die zeer voortreffelijk zijn. De Sjech hernam: O Haroen Rasjid! God de Allerhoogste heeft door zijne Almagt en wijsheid een verblijf daargesteld, hetwelk de hel genaamd wordt en heeft door drie zaken aan U, magt over de poort dier helle gegeven. Vooreerst door de goederen der schatkist, ten tweede door het zwaard en ten derde door de roede, en beval U aan om door deze drie zaken alle menschen van het helsche vuur te bevrijden; — uit de goederen der schatkamer moet gij alle bedelmonnikken en armen bedeelen, opdat zij niet stelen of de goederen van andere menschen rooven; met het zwaard moet gij alle menschen ombrengen, welke anderen ten onregt doodden, opdat zij het leven hunner medemenschen op prijs weten te stel-

دغن درع ایت قالو اولهم سپک اورغ بیغ قیاد تونخ اکن شریعت نبی علیه السلام سغای تاه مر یکیت مملهر اکن ایم الله تعالی جکلو ائکلو قیاد جردون د مکین مک قاکې جمه ائکلو اکن د بیلغ ائتار سپک اورغ ایس خارک دان دهول ائکلو اکن ماسق دالمپ دان کم دین سپک اورغ بیغ ساله ایت سر قام مک هارون الرشید برکات یا شیخ جنرکنام ایت مک هندقله کو تمباهی لاکې ئرکنان ایت بیغ مهاملی مک شیخ برکات یا امیر المؤمنین کنهوی اولهم بهوا ائکلو اد مات ایردان سپک منتری دان هلبالغ دان لاین درقد ایت اد سوغی جوکې ائماپ ادئون جکلو مات ایرایت اد سوچ مک سوغی ایت اد لاکې سوچ دغن کیناپ دان جکلو مات ایرایت اد کر مک سوغی ایتئون اد کر جوکې دغن قیاد کیناپ حکایت دکنانک بهو سمالم هارون الرشید سره منترین بیغ ئماپ عباس ئرکې منداقتنک شیخ فضیل عیاض ایت اقبیل ای سمقی ئد قنت رومهپ مک ای منغر بهو شیخ ایت مشاج قران دان ممباچ ایت این * قال الله تعالی احسبه الذین اجترحوالسیات ان نخعلهم کالذین امنوا و عملوا الصالحات * ارتبین د شگاکه ائکلو سپک اورغ بیغ جردون سپک ئر جواتن بیغ جاهت بهو کامی بیلغ اورغ ایت سفره سپک اورغ بیغ ئرچای دان جردون سپک ئر جواتن بیغ جایک مک هارون الرشید برکات ئد منترپ ایت یا عباس حکلو قیاد داتخ کامی ئد شیخ دان جراوله درقداپ ئعاجر مکلیئون منسچای ئداله قد کامی ایت این بیغ بهار دجاچ اوله شیخ ایت لال ای مپوره منترین عباس ایت ئشف قنت رومه شیخ ایت اقبیل عباس منشف قنت رومهپ ایت مک شیخ برکات سیاق ایت دان عباس قون برکات یا شیخ امیر المؤمنین داتخ منداقتنک شیخ مک شیخ برکات قول اف کر ج امیر المؤمنین داتخ کسنی دان عباس قون لاکې برکات امیر المؤمنین هندق منت ئعاجر مک شیخ مماندن کلینت دان مهبوک ئنت رومهپ لال هارون الرشید سرت عباس ماسق دالم رومه ایت هر حاجت تانن دغن شیخ مک شیخ برکات مبحان الله اف حال اورغ این بیغ تاننپ

د مکین

stellen; en met de roede slaat gij alle menschen, die de wetten van den Profeet, op wien vrede zij! niet opvolgen; opdat zij weten, den dienst van God den Allerhoogsten te onderhouden. Indien gij niet alzoo handelt, zult gij op den uchtend der verzameling onder de bewoners der hel geteld worden, en gij zult er eerst ingaan en daarna, alle welke met U gezondigd hebben. Haroen Rasjid zeide: O Sjech! Uwe woorden zijn getrouw, wilt toch Uwe gesprekken vermenigvuldigen die zeer verheven zijn, en de Sjech hernam: O Leidsman der gelooven! weet, dat gij de waterbron zijt, en dat alle rijksraden, legerhoofden en anderen de rivieren gelijk zijn; indien nu de waterbron zuiver is, zoo zijn de rivieren ook zuiver en heilzaam; en indien de waterbron troebel is, zoo zijn de rivieren ook troebel en niet heilzaam.

Geschiedenis. Op eenen avond ging Haroen Rasjid met zijnen rijksbestuurder Abbâs den Sjech Fadlajloe Ijâdl bezoeken; aan zijne huisdeur gekomen, hoorde hij den Sjech in den korân lezen, zeggende dit vers op: « *Khala l'-lallahoe tâala oehhasiba 'l-ladzina adjtara hhoe s'-saiji-
u âti an nadjâlœhoem kalladziena amanoe wa am'loe ts-tsalihhati,* » dat is: « waant gij, dat wij alle boosdoeners met de geloovigen en verrig-
« ters van goede werken gelijk stellen, » Haroen Rasjid zeide tegen zijnen rijksbestuurder, ja Abbâs indien wij al niet bij den Sjech komen en volstrekt geene onderrigting van hem erlangen, zal ons dit vers voorzeker voldoende zijn, hetwelk zoq even door hem is opgelezen; vervolgens beval hij zijnen Rijksbestuurder Abbâs aan de huisdeur van den Sjech te kloppen; toen Abbâs aanklopte, vroeg de Sjech: wie daar? en Abbâs antwoorde: O Sjech! de Leidsman der geloovigen komt U bezoeken; de Sjech vroeg weder: wat komt de leidsman der geloovigen hier verrigten, en Abbâs antwoorde: hij wil onderrigting vragen. De Sjech doofde zijne lamp uit en opende zijne huisdeur, vervolgens trad Haroen Rasjid met Abbâs binnen en gaf den Sjech de hand; de Sjech zeide: Glorierijke God! hoedanig zal de toestand van dezen man, welke zulke zachte handen heeft, wezen,

د مکین لمبت اقبیل ماسق ای دالم اقی فارک بیغ مها کرس دان
 امت هانت ادان ایت سمبل اوچرپ یا امیرالمؤمنین جایکم د بچراکن
 اولهم سکارغ این کارن قد هاری قیامت حال مسورغ ماشی د قپاکن
 در قدام جوگی بنای ائکو ممبری جواب اکن فرجواتن جریب پ اورغ
 بیغ د باو فرختهم قد هاری قیامت ایت تنکال اکن د فرکسای حف
 سبحان و تعالی فرجواتن سپک همب د مک هارون الرشید قون مناس
 قیاد دغن اختیارتان دان عباس لاک کات یا شیخ قداله کنام ایت کارن
 جهو کام جوخله خلیف ایت دغن کنام بیغ امت کرس ایت مک پوسر شیخ
 اکن عباس کنان یا هامان ائکو دان سپک قوم ائکو جوگی ممبره هارون
 الرشید ایت هارون الرشید برکات یا عباس دیمله جوگی تهوکه ائکو ارت
 کات حضرت شیخ ایت بیغ کنان هامان قدام مک عباس قون سبد کتاب
 قیاد اکن تاه ایت یا امیرالمؤمنین مک هارون الرشید برکات جوکنکه هامان
 ایت اداله منتری فرعون دان کهدق کتاب ایت جهو ائکوله هامان دان
 اکوله فرعون لال ای مناس ترساخت سمبل دامبلق سریب قاهل امس
 دان د تارهب ایت دهدان شیخ سره کنان هرت این در قد ایس کهون
 ادوک حلوان جوگی اکن بلنج شیخ مک شیخ ایت کات هی هارون الرشید
 کسور قدام برغان هرقام این لال ای باغن دان کلور در دالم رومهن ایت
 منغیکدن دی سینت مک هارون الرشید ایت مناس دان قولغ دغن
 قاشق کاستنان حکایت اد دهول کال سورغ راج نماپ سلطان سلیمان
 ابن عبد الماک بیغ اداله مشهور قد زمان ایت دغن عادل دان انصاف
 دان قیاد اداله سورغ راج بیغ بدیمان دان جرایمان مشرق دی سنتیاس
 جراهی ای اکن منداقنکن سپک اورغ بیغ ملی د دان سپک اورغ بیغ تاه دان
 اداله قد زمان ایت سورغ قندیت بیغ صالح دان عارف مک راج ایت
 مپورهکن سورغ قدان منت در قد مکادن بیغ شیخ بیاس ماکن ایت مک
 شیخ ایت ممبری قدان سپکیم در قد تقق شعیر کاسراقبیل راج این
 ملیهن تقق شعیر ایت مک لال ای مناس دان در قد کتیک ایت ای

جرفیت

wanneer hij in het helsche vuur komt, dat zeer hevig en gloeiend is? O Leidsman der geloovigen! beraadslaagt thans over alles zorgvuldig, want op den dag des oordeels zal U naar den toestand van elk mensch gevraagd worden; wat zult gij over de handelingen der duizende menschen, welke onder Uw gebied staan op den dag des oordeels ten antwoord geven, wanneer door den Glorierijken God de daden van al zijne dienaren zullen onderzocht worden? — Haroen Rasjid weende onwillekeurig en Abbás zeide: O Sjech! Uwe woorden zijn voldoende, want gij vermoordt den Chalif door Uwe krachtige woorden. De Sjech verstoorde zich over Abbás, zeggende: O Haman! gij en al Uw volk vermoordt Haroen Rasjid. — Haroen Rasjid zeide: zwijg toch stille O Abbas! kent gij de beteekenis der woorden van den Sjech, welke Haman tegen U zegt? Abbás antwoorde eerbiedig, zeggende: ik ken dezelve niet O Leidsman der geloovigen! en Haroen Rasjid zeide: was niet Haman de Rijsbestuurder van Farao? en de bedoeling dier woorden is nu, dat gij Haman zijt en ik Farao ben; vervolgens weende hij droeviglijk en nam duizend *táhil* goud, legde dezelve voor den Sjech neder en zeide: deze schatten van het huwelijksgoed mijner moeder *Hhoelwán* zijn voor de nooddrift van den Sjech. De Sjech zeide: ik gelast U, Uwe schatten weg te werpen, stond op en verliet zijn huis, latende Haroen Rasjid aldaar achter; Haroen Rasjid weende en keerde weenende naar zijn paleis terug. — *Geschiedenis.* Er was in ouden tijd een Vorst genaamd Sulthan Salomon zoon van Abdil Maka; hij was destijds vermaard door regtvaardigheid en billijkheid, en er was geen koning welke verstand en godvrucht bezat zoo als hij: altoos begeerde hij verhevene en kundige mannen te ontmoeten; nu was er een vroom en wijs leeraar, en de koning zond hem iemand om van de spijzen te verzoeken, welke de Sjech gewoon was te eten, en de Sjech gaf een handvol grof gerstemeel; de koning dat ziende, weende en besloot te

برنیت مدیخ فواس مک تیک هاری لپا قیاد ای جوک فواس دان قد هاری
 بیخ کا ممت اقبیل ساخت ای لاقمر مک نفع شعیر بیخ هنترکن اورغ در قد
 شیخ ایت دماکن مرای ای مناشس دان دکچنت در حال شیخ ایت
 بیخ قد کملیاهن دان کبسانن دغن مکانن این قناعه دان صبرله جوک
 جرمول سلطان ملیمان ایت قد مالم ایت جوک ستوبه دغن استریپ مک
 دجریکن الله تعالی بکیپ سورغ انف لاک م بیخ دنمآیپ عبدالعزیز
 دان عبدالعزیز این قول بر اوله دغن استریپ سورغ انف لاک م بیخ دنمآیپ
 عمر عبدالعزیز مک ای جاد راج بیخ عادل دان عارف دان عابد دان کامل
 دغن فکرت بیخ با یک دان سپک کبجیکن جهو مشهور ادان دالم عالم دان
 مسطور نماان دالم سپک کتاب بیخ بسر دان مذکور قریپ قد لیه نبي ادم
 دان در قد چهای قریپ ایت موت تمقت قیاد همف کارن ادان ایت
 قنله دغن دی مفرق سپک تمقت دغن چهای متھاری جوک دان دالم
 سکین کتاب بیخ دالمی ترسبت عمر این عبدالعزیز ای ایت عمر عبدالعزیز
 این جوکن لاین دان دالم سنغه کتاب ترسبت نماپ عمر ثانی ارتین عمر
 بیخ کردو یعنی دهول امیر المؤمنین عمر جوک بیخ مشهور دغن عادل دان انصاف
 دان کمردن عمر عبدالعزیز این بیخ مغرسکن سپک فکر جان ایم اسلام
 اتس قری امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه مک دهکینله جوک قد اختار
 سپک راج م بیخ مغر جان فکر جان ایت دغن سمفرائن کمردن در قد
 سپک انف چوچ حضرت نبي علیه اسلام ادم عبدالعزیز این بیخ دجریکن
 الله تعالی کملیان دان کبسانن فدان در قد جرکت مپنمکیم نفع شعیر
 ایت حکایت عمر عبدالعزیز جر کبرم موت کغد شیخ حسن بصري مغتاکن
 دالم موت ایت هندقله شیخ حسن ممبری خبر در قد فکرت امیر المؤمنین
 عمر ایت سفای اک مغر جان فکر جان کرجان ایت دغن فکر تیپ مک
 شیخ حسن مبالس موت ایت مغتاکن هی انفک کتهوی اولهم جهو انکو
 جوکن ادم عمر دان زمان این انکو جوکن دافت مغر جان کرجان ایت
 سفرت عمر تناق جکو انکو مغر جان کرج کرجانم سفرت عمر جهو انکو

قرجایکله

te vasten; gedurende drie dagen opende hij de vasten niet, en op den vierden dag toen hij grooten honger had, at hij, het van den Sjech gebragte gerstemeel, weende en werd weemoedig over den toestand van den Sjech, die bij zijnen luister en grootheid, zich wist te onthouden en lijdzaam te zijn. — De Koning Salomon vereenigde zich met zijne huisvrouw in dien nacht, en God de Allerhoogste schonk hem eenen zoon, welke hij Abdoel Aziez noemde, deze Abdoel Aziez gewan bij zijne echtgenoot eenen zoon welke door hem Omar Abdoel Aziez genaamd werd; dezelve werd een regtvaardig, schrandere, godsdienstig en volmaakte koning, en was met eene goede inborst en met alle deugden bedoeld; zijn persoon was beroemd in de wereld, en zijn naam beschreven in alle aanzienlyke boeken en zijne geaardheid geprezen door den Profeet Adam; en door zijne glanzen waren geene plaatsen ledig, dewijl zij er door vervuld werden even als alle oorden door de glanzen der zon; en in alle boeken waar in Omar, zoon van Abdoel Aziez vermeld staat, wordt deze Omar Abdoel Aziez bedoeld en geen ander; in sommige boeken wordt hij *Omar Tzanie* genoemd, dat is Omar de tweede, omdat vroeger, Omar de Leidsman der geloovigen, ook door regtvaardigheid en billijkheid en na hem deze Omar Abdoel Aziez beroemd was, welke alle zaken van den Islamitischen Godsdienst op het voetspoor van Omar den Leidsman der geloovigen, op wien Gods welbehagen zij! gestreng behandelde. Onder alle koningen is het eveneens gelegen, welke die zaken volkomen behandelen. Wijders van al de nakomelingen van den Profeet, op wien vrede zij! is het Omar Abdoel Aziez, wien God heerlijkheid en grootheid door den zegen van die handvól gerstemeel verleende.

Geschiedenis. Omar Abdoel Aziez zond eenen brief aan den Sjech Hasan Batsari waarin hij meldde, dat de Sjech hem mededeeling zou doen van den aard van Omar den Leidsman der geloovigen, ten einde het rijksbewind ingevolge deszelfs aard waar te nemen. Sjech Hasan beantwoordde zijnen brief zeggende: O mijn zoon! weet, dat gij Omar niet zijt en thans kunt gij het rijksbewind niet waarnemen zoo als hij; indien gij het zoo waarneemt als hij, zijt gij beter dan Omar.

Ge-

قریباً یکله در قد عمر ایت حکایت قد زمان عمر عبدالعزیز قد ستاهن
 مکان اداله ماهر دالم سپل تمثت کرجائون دان باقیف اورغ دالم کسکارن
 در قد لافر قد تاهن ایت اداپ مک سات قوم در قد عرب منچهارې قد
 اختار سپل اورغ کورغ بیغ شاه برکات دجدیکنن اورغ ایت معلم دان
 مریکیت داتخ سرتان متهادق کقد عمر عبدالعزیز لال معلم ایت برکات
 یا امیر المؤمنین کامی در قد سائت کسکارن کامی داتخ کفدام کارن
 قیاد دانت کامی صبر در قد لافر دان کبجیکن حال کامی دالم بیت
 المال دان کارن سپ سپل هرت بیغ اد دالم بیت المال ایت قیاد لور در قد
 نیک فرکار این اتو هرت ایت قون الله تعالی جوکې اتو هرت اینتون ائکو
 جوکې اتو هرت اینتون سپل همب الله جوکې برمول جکلو هرت اینتون الله
 تعالی جوکې مک الله تعالی جوکن برکهندق اکن هرت ایت دان هندقله هرت
 ایت د بریکنې قد سپل همب الله دالم کسکارن این برمول جکلو هرت
 اینتون ائکو جوکې مک هندقله ائکو بریکن ایت اکن صدقه قد سپل همب
 الله دالم کسکارن این بیغ امت برغ اتس سپل ماخشی ادان مشرق مهاملې
 سیدان * قال الله تعالی ان الله یجز المتصدقین * ازیب جهوسن الله
 تعالی ممالس کبجیکن اکن سپل اورغ بیغ ممبرې صدقه برمول جکلو
 هرت اینتون سپل همب الله جوکې مک هارس د بریکن حق مریکیت
 قد کنیک این بیغ سائت اداپ اقبیل عمر عبدالعزیز منقر کتاب ایت
 مک لال ای مناعس دان برکات جنرله کتام ایت سمبل د کورهن جوک
 قریب دهران ایت دان مغلوکن بلنج اکن مریکیت بارغ بیغ دانت
 ادقون تنکال مریکیت متهنداک قولغ مک عمر عبدالعزیز برکات هی
 معلم سقره ائکو مغدوکن حال سپل اورغ ایت کقد اکن مک هندقله ائکو قون
 مغدوکن حال اکن لغد توھن اکن کارن دالم کسکارن جوکې اکن قریب در قد
 مریکیت مک معلم ایت متهنت کدو قاننق کاتس دان ملیھت کسبله
 لاغت بیغ اد قبله دعا ایت سمبل کتاب یا الهی یا توھنک بیغ متهنوی
 حال همبام این کارن سواتقون قیاد قریب در قد عمر عبدالعزیز

کسیپھنکن

Geschiedenis. Ten tijde van Omer Abdoel Aziez waren in een zekeren jaar de eetwaren zeer duur in alle oorden van zijn rijk, en vele menschen verkeerden in hongersnood in dat jaar; nu was er een volk onder de Arabieren, hetwelk onder de menigte iemand opzocht die het woord kon voeren, dien zij Leidsman maakten en met wien zij zich bij Omar Abdoel Aziez vervoegden; de Leidsman zeide: O Leidsman der geloovigen! wij komen door grooten nood tot U, wij kunnen den honger niet verduren, en onze redding is in de schatkamer aanwezig, want al de schatten die daar in zijn, zijn niet buiten deze drie artikelen te rangschikken; zij zijn of van God den Allerhoogsten, of van U, of van alle dienaren Gods. Indien dezelve van God den Allerhoogsten zijn, zoo begeert hij die niet, en wil dat dezelve in dezen nood aan zijne dienaren worden gegeven. Indien zij van U zijn, moet gij dezelve als aalmoezen aan alle dienaren Gods in deze moeijelijkheid geven, welke zeer drukkend voor alle menschen is; zoo als het hoogverheven woord zegt: « *Khala 'i-lahoe tàdia: inna 'i-lahæ jadjzoe* « *'i-moetatsaddikhina,* » dat is: « God de Allerhoogste vergeldt de weldaden van allen, die aalmoezen geven. » En indien die schatten de dienaren Gods toebehooren, is het pligtmatig hen hun eigendom in dit benard tijdstip te geven. Toen Omar Abdoel Aziez die woorden hoorde, weende hij en zeide: Uwe woorden zijn getrouw en beval de schatkamer te openen en hen dat gene te geven, wat verkrijgbaar was. — Toen zij nu wilden terugkeeren, zeide Omar Abdoel Aziez: O Leidsman! even zoo als gij den toestand van al het volk aan mij hebt kennelijk gemaakt, openbaar alzoo mijnen toestand aan den Heere, om dat ik in grooter nood verkeer dan zij alle. De Leidsman hief zijne handen op en zag naar den Hemel, het rigtingspunt des gebeds, en zeide: O God! O mijn Heere! die de zaak van deze Uwe dienaren kent, dewijl U niets verborgen is; gelykerwijs Abdoel Aziez zich

کسبهنکن سپک همبام دالم کسکارن این منگ ائگو خون مغسبهان گیراپ اکن
 کسکارخن این بیغ چات قدام درمول دکتانک جهو بلم سه دعا ایت تله داتغ
 اون داتس منریکیت دان خون هوجن دان سرت هوجن ایت حاته سوات
 تانر داتس بات قد هداخن منریکیت بیغ قچه دان کلور درالمپ سوات
 قرتاس بیغ ترسورغ داتس ایت * هداجره من الله العزیزالی عمر ابن
 عبد العزیزانه حرا من النار ایتیب * اینله موره کریمن در قد الله تعالی
 بیغ ملی کقد عمر اخف عبد العزیز ایت جهو ای مردهی کاله در قد ائی فارک
 حکایت اد سورغ قغهور سپک لشکر دالم فکری فشا جور جوعلی الیاس فمپ
 بیغ دکتانک ساخت جردی دان جردی دان بجقسان ادای قد ائتار سپک
 اورغ زمان ایت منک اداله دالم فکری ایت سورغ شیخ جوعلی دقاف
 فمپ مک شیخ ایت فکری مندائکن جوعلی الیاس ایت کارن فکرجان
 ایم دان جوعلی الیاس ایت ممبری حرمة قد شیخ ایت دان جرکات قدان
 یا شیخ امردن اقاله اک جبارغ بیغ ائگو تاه مک شیخ جرکات جکلو ائگو
 ممبری جواب دغن کبنارن قد اک مک جبارغ بیغ اک تاه ایت خون اک جرتیانک
 در خدام سغای اک داتن متحاجرکن کام مک کات قغهور ایت بایکله انشا
 الله تعالی مک شیخ ایت جرتاپ ائگو که کاسه اکن هر قام اتوا کن سنروم
 جنرم کناکن اولهم مک کات قغهور ایت اک کاسه اکن هر تاق حوکي مک کات
 شیخ ایت جناق کو داتن منغیکن ککاسهم ایت دالم دفیا دان ممباو
 سنروم ایت سرقام دالم اخره مک قغهور اینغون منائس کتانه یا شیخ
 جنرله کتام جهو قوهن سکلین قغتهون دان کادان سکلین کبجیکن اد دالم
 کتام ایت دغن سبیرپ حکایت سلطان اسماعیل ابن احمد جرجالن سنریر
 دالم فکری بی جرماین هندق ای ملیهنت دغن سات دیرپ دان دغن خلیغ
 درپ اکن احوال سپک رعینتپ دان تیناد ای مسم اکن درپ دغن مسرکسای
 احوال سپک همب الله اتس کات سپک منتری دان هلبلیغ دان فکایوی کرجانپ
 لاینم هاپ قد جبارغ قغغنت بیغ ای مسغی ای سپور جرسررم دالم فکری
 این جهو سورغ خون در قد لفکرک جنانن منسبتت ایسای اتس رهینکن

جبارغ

zich al Uwer dienaren in dezen nood ontfermt, ontferm gij U toch over hem in zijnen nood, welke geopenbaard is voor U. Voorts wordt er verhaald, dat toen dat gebed nog niet geëindigd was, er reeds eene wolk boven hen kwam en er regen nederdaalde, met den welken voor hen op eenen steen eene vaas nederviel en brak, waaruit een papier te voorschijn kwam, waarop geschreven stond: « *Hadsa baratoen mina* « 'l-lahi 'l-aziezi ila oemara ibni abdi 'l-aziezi innahoe hhoerrân « *mina 'n-ndri*;” dat is: « dit is een zendbrief van God den Aller-
« hoogsten, den verhevenen, aan Omar zoon van Abdoel Aziez; voor-
« waar hij is bevrijd van het helsche vuur.”

Geschiedenis. Er was in Nasjaboer een opperpriester genaamd Bocali Jasa, welke voor zeer verstandig, oordeelkundig en voorzigtig gehouden werd; er was in zijnen tijd een Sjech in dat land, genaamd Bocali Dikaak; deze Sjech giug Bocali Jasa over zaken van Godsdienst bezoeken, en Bocali Jasa bewees zijne hulde aan dien Sjech, en zeide: O Sjech, leer mij het geen gij weet. De Sjech zeide: indien gij mij in waarheid zult antwoorden: zal ik U, hetgeen ik weet vragen, ten einde U te kunnen leeren. De opperpriester zeide: « Bij God den Allerhoogsten « het is wel!” Nu vroeg de Sjech; bemint gij Uwe schatten, of Uwe vijanden, spreek in alle opregtheid en de opperpriester antwoordde; ik bemin mijne schatten. De Sjech vroeg nu, hoe is het mogelijk dat gij uwe geliefden in de wereld achterlaat en Uwe vijanden medeneemt in de eeuwigheid? De opperpriester weende, zeggende: O Sjech! Uwe woorden zijn juist; de bron van alle keunis en het wezen van alle deugden zijn gewisselijk in Uwe gezegden vervat. — *Geschiedenis.* Sultan Ismaël zoon van Ahmad, wandelde zelf door zijn land, wilde den toestand zijner onderdanen met eigen oogen zien en met eigen ooren vernemen; zich niet vergenoegende den toestand der dienaren Gods op de gezegden der rijksbestuurders, legerhoofden en andere staatsdienaren te onderzoeken, maar in elke plaats waar hij kwam, latende rondroepen in het land; « dat niemand mijner legers, mijne

جارغ سیاغ جردوغ انبیای اذس رعیتک دهوسن اورغ این مغنیای اذس
 دیرچپ جوکی دان اثبیل ای برهننتی جبراق هاری دمان ای مپوره قول
 برسردم دالم نپری ایت جرتسیاق درقد سپل رعیت ترانیای دان تیاد
 مغدوکن حالی قس سلطان دهوسن اورغ ایت مغنیای اذس دیرچپ
 جوکی ادقون تنکال سمغیله سلطان کغد زپری سرون مک اداله سورغ
 چورکود سلطان ایت بیغ ماسف دالم دوسن اورغ دان مغمبل مسوات بیغ
 ان دالم کبن دسیت مک بیغ امقون کبن ایت قری کغد سلطان مغدوکن
 حالی دان سلطان مپوره مغحاضرکن اورغ ایت لال برتپاکن درقداپ
 اداکه مشاراڭکو سمغی کغد اڭکو قد قیقم جولن مک اورغ ایت سمبه
 کناپ دولت شاه عالم سمغی جوکی کغد اک مشراک سنله ایت مک لاکي
 سلطان برتینه هی جبل جکواڭکوسه دخردهو دلارڭپن سپل اورغ درقد
 قرجواتن انبیای دان سه سمغی کغد اڭکو جنلج مشرام مک اف مهب
 اڭکو جردوغ انبیای اذس رعیت مک اورغ اینقون سمبه کناپ اک جردوغ
 ساله ملایینکن معاف شاه عالم هندقله کبراپ برتسمبه م اذس قاتک این
 مک سلطان برسرد داقتکه اک کارن ساله اڭکو ماسف دالم خارک مک ای
 قون مپوره دقوتغ تاغنین حکایت ادقون دالم کتاب اضبار السلاطین دکات بیغ
 قرجایک درقد سپل راج م راج ایت بیغ اسهاکن دالم سپل قرجاان قد
 اکم اسلام اذس قری شریعة حضرت نبی علیه السلام دان بیغ تیاد
 منغیککن مهبیغ لیم وقت قد جارغ تمغت دان دغن جارغ حال اداپ
 مهغکی کلراغن ای کرجاکن جارغ مسوات قرجاان بیغ برلبینن دغن حکم
 شریعة ایت کارن قون کبنسائ اکم دان کرجاان قون درقد قرجواتن بیغ
 برسلاهن دغن شریعة اداپ دان لاکي کلراغن ای جری رعیتن جردوغ
 جارغ مسوات قرجواتن بیغ برسلاهن دغن حکم شریعة ایت کارن سکلین
 اورغ بیغ دمکین ایت سنرو اکیماپ دان کرجاان اداپ کلکین مک هارس
 راج ایت شکساکن مریکیت سفای قون درقد جردوغ دان ای قوتغ کغد
 شریعة دان جکوا ای تیاد منوغ اکن شریعة مک هارس راج ایت کلورکن

دی

« onderdanen onderdrukke; alwie mijne onderdanen onderdrukt, voor-
 « waar hij onderdrukt zich zelve.” Wanneer hij nu eenige dagen al-
 daar vertoefd had, beval hij in het land rond te roepen; « dat elk zijner
 « verdrukte dienaren, die zich niet bij den Sultan kwam beklagen, zich
 « zelve verdrukte.” — Toen de Sultan te Saroen kwam was er een
 zijner paardeknechten, welke in een bewoond dorp ging en aldaar iets
 uit een' tuin wegnam; de eigenaar van dien tuin gaf zijne zaak aan
 den Sultan te kennen, welke beval dien man uit te leveren, aan welken hij
 vroeg: « is Uw bezoldiging alle maanden voor U toereikend?” en hij ant-
 woordde: heil! O Koning der wereld, mijne bezoldiging is voor mij
 voldoende. Nu sprak de Sultan: O dwaas! indien gij gehoord hebt, dat
 het allen menschen verboden is te onderdrukken, en Uwe inkomsten
 voldoende voor U zijn, om welke reden onderdrukt gij de onderda-
 nen? de man antwoordde: ik heb schuld bedreven, de gebieders der
 wereld alleen moge de gunsten over mij vermenigvuldigen; de Sultan
 zeide: kan ik om uwent wil ter helle varen! en beval zijne handen af-
 te kappen.— *Jeschiedverhaat*. In het werk: *Vorsteijke boeken*, wordt
 gezegd; de beste onder de vorsten is die vorst, welke zich in alle za-
 ken ingevolge den Islamitischen Godsdienst naar de wet van den Pro-
 feet op wien vrede zij! benaastigt en de Godsdienstplegtigheden der vijf
 tijden opgeene plaatsen, in geene omstandigheid nalaat; zoodat het hem
 verboden is iets te doen, het welk niet strookt met de bepalingen der
 wet, omdat de ondergang van den Godsdienst en van het rijk uit de da-
 den voortkomt, welke strijdig met de wet zijn. Ook is het hem verbo-
 den zijne onderdanen eenig werk te laten verrigten dat daarmede strijdt;
 want alle die zoodanig handelen, zijn vijanden van hunnen Gods-
 dienst en van hun koningrijk. Wijders is de vorst verplicht de zoodani-
 gen te straffen, opdat zij berouw over de ketterij gevoelen en de wet
 opvolgen, en indien zij die niet opvolgen, is de vorst verplicht hen uit
 zijn

دبي در قد نكردن دان جاوهكن در قد تغلف ديدن كارن اتوله بچ
 مبنساكن كرجا ئن دان دولتن در قد قري جدال بچ اد قداپ ادقون دالم
 كتاب ايت جوپي د كات هندقله راج ايت جاغن تغلكن منت مشاي
 اد مانس مكاپ قد هدائن سپل مانشي دان كاسه مريكت اكن دي
 در قد بركت قرجواغن سنت ايت كارن قد تغلپهت سپل مانشي ملي
 جوپي راج ايت اداپ اوله سبب كارن دجديكن الله تعالي تغلتنپ امت
 تغلپي دان دسر دان د ماسفكنپ دالم هات سپل اورغ هيبت دان سلوة
 در قداپ دان د ملباكنپ سپل ككاسهپ دان د هنانپ سپل سنروپ
 برمول دالم كتاب ايت جوپي د كات هندقله راج ايت مملياكن سپل اورغ
 بچ قرجواغن قاتن دغن قري شريعت دان مغهناكن سپل اورغ بچ
 قرجواغن قاتن دغن قري جدعة سقاي اورغ كاسهكن قري شريعت
 دان بنچيكن قري جدعة كارن سپل كبحيكن كرجا ئن ايت دالم شريعتله
 دان سكلين كجهانن كرجا ئن ايت دالم جدعتله اقبيبل قري دان قرجواغن
 راج ايت اد دمكين مك سپل اورغ اسهاكن در پي قد قرجواغن شريعت
 دان منجاوهكن در پي در قد قرجا ئن جدعت دان جديله قرجا ئن ايم
 اسلام دغن سبنرن دان قرجواغن سپل مانشي ايت اداله بهيبي راج جوپي
 برمول در روز جمهور حكيم اورغ برتپاكن بچ قزلبه بايك در قد ائنا راسپل راج ۲
 سياق ايت مك حكيم بركات راج ايت بچ سكلين اورغ بچ بايك سنتوس
 در قد كاسهپ دان انكروهپ دان سپل اورغ بچ جاهت تانت در قد مركان
 دان شكسان برمول در قد اميرالمومنين عمر رضي الله عنه اورغ برتپاكن
 قد ائنا راسپل راج ۲ سياق بچ قزلبه براتغ اتوبچ قزلبه چلاك تغلتن
 مك عمر بركات بچ قزلبه براتغ تغلتنپ اياله راج ايت در كارن سبب اي
 سندير مخرجاكن سپل كبحيكن لاي رعيتپ مخرجاكن سپل كبحيكن
 كارن سندير اي برتپال دان مندائن تھال سپل اورغ بچ لادين دان
 بچ قزلبه چلاك تغلتنپ اياله راج ايت بچ در قد كارن سبب اي سندير
 مخرجاكن سپل كجهانن لاي سپل رعيتن مخرجاكن سپل كجهانن جوپي

كارن

zijn land te bannen en hen van zijne onderhoorigheden te verwijderen , omdat zij het zijn , die zijn rijk en den luister der heerlijkheid welke hij bezit , verdelgen . In het zelfde boek wordt ook gezegd : Een vorst moet de verdienstelijke werken niet nalaten , opdat hij vriendelijk zij in tegenwoordigheid van alle menschen , en zij hem genegen zijn om den zegen dier verdienstelijke werken : want volgens het inzien van alle menschen is die vorst verheven , omdat God de Almagtige deszelfs waardigheid zeer hoog en aanzienlijk gemaakt heeft , en hunne harten worden door hem met eerbied en vergenoegen vervuld , en zij prijzen al zijne geliefden en verachten al zijne vijanden . — Wijders wordt in het zelfde boek gezegd : Een vorst moet alle menschen vereeren wier daden met den aard der wet strooken , en alle menschen verachten wier daden met de ketterij strooken ; opdat de menschen den aard der wet beminnen en den aard der ketterij haten : want alle voorspoed van het Rijk is in de wet vervat , en alle onheilen des Rijk, zijn in de ketterij vervat . Wanneer de aard en handelwijze des konings dusdanig zijn , benaarstigen zich alle menschen in de betrachtung der wet en verwijderen zich van de ketterij , en de zaken van den waren Godsdienst worden getrouwelijk waargenomen , en de werken van al die menschen maken tevens het geluk des konings uit . — Men vroeg aan Boezar Djamhor , een geleerde : wie de beste onder de vorsten was , en hij antwoordde : het is die vorst , door wiens liefde en gunst alle brave menschen gerust zijn , en wiens toorn en straf alle slechte menschen vreezen . — Men vroeg aan Omar den Leidsman der geloovigen , wie onder de koningen de gelukkigste of de ongelukkigste was in zijne waardigheid , en Omar antwoordde : de gelukkigste in zijne waardigheid is die koning , wiens onderdanen omdat hij zelf alle deugden betracht , ook alle deugden betrachten ; want hij zelf heeft verdiensten en verwerft de verdiensten van alle andere menschen ; en de ongelukkigste is die koning , wiens onderdanen omdat hij zelf alle ondeugden verrigt , ook alle ondeugden plegen ,

want

کارن سندریچن ای بردوش دان منغیغ دوس سپیل اورغ بیغ لاین برمول
 درقد عمر عبدالعزیز اورغ برقیباکن اق قری عادل مک عمر عبدالعزیز
 برکات قری عادل اتوله بهو برغسیبای درقد سپیل همب الله بیغ اد کچیل در
 قدام ادام بغان دان بارغ سیبای درقد سپیل همب الله بیغ اد بسر در
 قدام ادام سودارن ادثون دالم کتاب صفات السلاطین دکات بارغ سیبای
 راج م برکهندق مغرجاکن عادل ایت جاغن دیم ای دغن ایت بیغ ای
 سندریچن مغرجاکن کبتولن دان قباد برکنندن انیای ایت تناق هارس
 لای ای ایغتنکن دغن ساغت فرجواتن سپیل منتریچن دان هلبالغن دان
 همبان دان بارغ سیبای بیغ تعلق قدام دالم کرجانن سغای جاغن
 سورغ قون درقد سپیل مریکیت بر جوغ انیای کارن درقد فرجواتن انیای
 سکین اورغ بیغ دالم حکمن ایت دتپاکن درقد راج ایت قد هاری قیامه
 دان سبب انیای سپیل اورغ ایت کلف دشکساکن ادان جوکی سهغکی مک
 ترامت احمق راج ایت بیغ درقد کارن فرجواتن اورغ بیغ لاین قباد تاکت
 مرسای شکس کارن انیای سپیل اورغ انس اورغ بیغ لاین بیغ اد دالم حکم
 راج ایت انیای راج جوکی بیغ بریدیم درین درقد القان دان قباد میپاسنکن
 سپیل همبان بیغ ظالم ایت برمول دالم کتاب توریة دکنان بهو بفرمان
 الله تعالی دمکین بارغ انیای بیغ دفرجوة اوله سپیل اورغ بیغ بر کنتغ دغن
 راج دان راج ایت تاه انیای ایت دان دیم جوکی دغن قباد دفرکشاین حال
 سکین اورغ بیغ مغنیای دان ترانیای مک انیای اورغ اتوله انیای راج
 جوکی بیغ اکن مرسای شکس قد هاری قیامه درقد سبب انیای رعیتپ ایت
 کارن کلف بر دعواله سپیل اورغ بیغ ترانیای انس راج ایت مک کارن اورغ
 بیغ لاین ای اکن مرسای عذاب دالم اخرغ جگلو دمیکنله مک بتاق پراغن
 راج ایت دافت دودق دغن سنتوس در کارن مها بسر بلا این دان مها
 سوکر شکس ایت ملاینکن جو ای درقد کورغ بریچ دان بچران سک
 مبینساکن اکیماپ دان اخرتین درقد کارن قری دنیا اورغ لاین هی بیغ
 برردی چناله یکیت دغن سغیکه جوکی بهو سکین اورغ بیغ حاضر سنتیاس

قد

want hij zelf heeft zonden en draagt de zonden van alle andere menschen. — Wijders vroeg men aan Omar Abdoel Aziez, wat regtvaardigheid was, en hij zeide: dezelve bestaat daarin, dat een ieder der dienaren Gods, welke geringer zijn dan gij, U tot vader heeft, en dat elk der dienaren Gods, welke aanzienlijker zijn dan gij, U tot broeder heeft. — In het boek: *Eigenschappen der Vorsten*, wordt gezegd: elk der vorsten, welke regt wil uitoefenen, moct daar in niet berusten, dat hij zelf regt handelt, en geen genoeg in het onderdrukken neemt; maar is verpligt in ernst de handelingen zijner rijksraden, legerhoofden, dienaren en alle, welke aan hem in zijn rijk onderworpen zijn, gade te slaan; opdat niemand hunner onregtvaardigheid plege; want over de geweldenarijen van allen, die onder zijn bewind staan, zal de koning ten dage des oordeels onderzocht, en over het onderdrukken derzelve, terstond gestraft worden; zoodat de vorst ten uiterste dwaas is, die de straffen voor de werken van anderen niet ducht te gevoelen; want de onderdrukking van den een' over den ander, die onder het gebied des Konings staat, is onderdrukking van den koning, welke zich door zorgeloosheid stil houdt, en al zijne dienaren, welke dwingelanden zijn, niet beteugelt. — In de boeken van Mozes wordt gezegd: God de Allerhoogste spreekt aldus: de onderdrukkingen, (van alle menschen die van den koning afhangen) waarvan de koning kennis draagt en stilzwijgt, zonder de zaken van alle onderdrukkers en onderdrukten te onderzoeken, zijn onderdrukkingen des konings, welke op den oordeelsdag straffe zal lijden over het onderdrukken zijner onderdanen; want terstond zullen alle onderdrukten tegen hem getuigen, en hij zal voor anderen smarten lijden in de eeuwigheid. Indien dit zoo is, hoe kan dan een vorst gerust zijn over dezen grooten ramp en zware straf, tenzij hij uit gebrek aan verstand en oordeel vermaak scheidt zijnen godsdienst en eeuwigheid te verwoesten, om de wereldsche gezindheid van anderen. O verstandigen! het is alzo inderdaad klaarblijkelijk, dat alle menschen, welke onophoudelijk aan de deur

des

قد فنت راج ایت دان مغرجاکن سپل کرج راج ایت دان بر دیر قاپ قنخ
 قد خدمت راج ایت برجوت جوک ایت جوکن کارن راج ایت ملا دینکن کارن
 مسوان کهندف دنیا جوک مهنگی ای جراوله جارغ یغ د کهند کیپ در قد
 راج دان دغن هوا فسون ای متهنترکن راج یغ الف در قد حال دیریمپ
 کدالم اقی نارک اخیله قری دان قردواتن سپل اورغ ایت یغ مننون
 دنیا جوک سمنتار راج ایت دجوجف دان در قد القاپ دودق دغن سکاپ
 دان مریکییت ایت سمهان دغن اسهاپ ممبناکن اکیماپ راج ایت دان
 منبندکن سپل قردواتن یغ ساله کبقتین نماپ جکلو سکالیقون در قد
 کرجاپ ایت میغ دان مالم راج ایت دباو کسبله جهنم اولهن هی راج یغ
 بر جدی ایغنکنله جایک m کالوم اد قریله بسر منروم در قد اورغ این یغ
 فننیاس مغسهاکن قد کبنا سنا نم دان سد کال منمباهی شکسام جهوسن
 یغ د مکین قریپ دان قردواتنپ ایاله سنروم یغ قیاد دانت دجاوهکن
 در قد سپل تقی کرجا نم اوله کارن ایاله سقره جناق یغ امنن جوس اداب
 برمول سپل راج یغ ایمان دان بدیمان دان عادل مپورهکن بدراف اورغ
 یغ ای دانت هارق قرداپ قری دالم سپل فکریپ سقایی ملیهت حال
 سپل رعیت کنت متاپ دان منغرخبر سپل رعیت کنت قلغاپ سقایی
 دپتاکنپ ایت کفداپ اکن دانت قریکسای کلکون سپل همب الله دغن
 سفاتنن قنای جاپف در قد سپل راج m ایت قیاد قرجای اکن اورغ یغ
 لاین دان سندریمپ ای برجالن قد مالم کفد جارغ تمقت اکن ملیهت
 حال دان منغرخبر سپل رعیتن دان اکن قریکسای دی قد سیغ سقایی
 جارغ مسوان دیناق اوله سندریمپ دغن مینرو حکایت زیدادن السلام
 جرکات جهونکال امیر المؤمنین رضی الله عنه عمر دودق قردوغت خلاقة قد
 سیغ ای مشحکمکن قد اختار سپل همب الله دغن عادل دان ره قریکنان
 حکم ایت ای قری کلور فکری مدینه کسبله سپل قبور بقیع العرقد نماق
 ایت برجوت دان اکن مندانت اوغ قد کارن ففقه ایسی روهپ دان قد
 مالم هاجس سبیهیغ ای مغلیغ فکری هندق تاه جایک جاهته سپل

همب

des konings gereed staan, en alle bezigheden van den koning verrigten, en des morgens en des avonds in 's konings dienst staan, zulks niet doen om den koning, maar om eenig wereldsch oogmerk, tot dat zij datgene van den koning verwerven, wat zij bedoelen; en zij voeren door hunne zinnelijke begeerten den koning, die zijnen eigenen toestand veronachtzaamt, in het helsche vuur; dusdanig is de aard en handelwijs dier menschen, welke de wereld najagen, terwijl de koning door hen geveleid wordt en door zorgeloosheid in de vermaken leeft, en zij alle het wezen en den Godsdienst des konings met ijver uitroeijen en alle slechte daden deugden noemen, schoon door hun bedrijf de koning dag en nacht naar de Hel gevoerd wordt. O verstandige Vorsten! overweegt ernstiglijk of gij wel grooter vijanden bezit dan deze menschen, welke bij voortdoring zich op Uw verderf toelagen, en onophoudelijk Uw straffen verzwaren. Voorwaar degenen, welke eene dusdanige geaardheid en handelwijs hebben, zijn Uwe vijanden, welke niet van al de grenzen Uws rijks kunnen verwijderd worden, dewijl zij aan zeer wilde dieren gelijk zijn. — Alle geloovige, verstandige en regtvaardige vorsten, zenden verscheidene menschen, op wie zij vertrouwen kunnen, om door hun gansche land te gaan, ten einde den toestand van alle onderdanen gadeslaande hunne oogen te vervangen, en door het hooren van alle berigten aangaande dezelve, hunne ooren te vervangen; opdat zij hun zulks mededeelen, ten einde in staat te zijn de gedragingen van alle dienaren Gods naar behooren te kunnen onderzoeken: echter zijn er vele dier vorsten, welke andere menschen niet gelooven en bij nacht zich op eenige plaats begeven, om den toestand te zien en berigten van hunne onderdanen in te winnen, en dezelve bij dag te onderzoeken, ten einde eenige zaak door henzelve worde afgehandeld in getrouwheid. — *Geschiedverhaal. Zaid*, zoon van *Salâm* zegt: dat toen Omar de Leidsman der geloovigen op wien Gods welbehagen zij! de waardigheid van het Chalifat bekleedde, hij bij dag regtvaardiglijk onder de dienaren Gods oordeelde en na het eindigen der zitting zich buiten Medina begaf naar den kant der graven, die de begraafplaats van Medina genoemd worden, om steenen te maken, ten einde geld te verwerven tot onderhoud van zijn huisgezin; en des avonds na het gebed de stad rondging om het goede en kwade van

همب الله مک قد سوات سالم اک ٿرکي سرٺ اميرالمؤمنين عمر دان اٿبيل اي
 ٿرکي کلور در مدينه مک اي ليهت سوات اٿي قد تمقت بڃ جاوه دان ٿرکي
 کسبله اٿي اين دان اٿبيل سه اي سمڻي دسبت مک اي دغر سٺورغ
 ٿرمڻون دڻن ٿيکي چودقپ مناسڻس دان ٿرمڻون اينت جرکات يا الله تعالي
 بالسدن اولهم کراپ کسکارن حال اک قد عمر بڃ ٿيدر کنبيغ سمنتار اک دڻن
 چودق م اين لاٿر دسبت اٿبيل اميرالمؤمنين عمر منغر کتاپ اينت مک
 سپکراي ٿرکي لٺد ٿرمڻون اينت سمبل ممبري سلام ٿداپ سرٺ کتاپ
 داٺنکه اک داٺغ همڻرم مک ٿرمڻون اينت جرکات جک دڻن کبجيک کو
 داٺغ مريله جوکي مک ايشون ٿرکي دکنن دان جرٿياکن ٿدان اکن حالن
 مک ٿرمڻون اينت جرکات اک درقد تمقت بڃ جاوه داٺغ کسبتن دان سدغ
 هاري سه سالم ٿياد کداقت ماسڻف دالم ٺيکري مک اک جرهنٺي قد تمقت
 اين دان درقد لاٿرک دان لاٿر سپک انٺک ٿياد کامي جوله ٿيدر مک جرکات
 چيکند عمر اٺ دالم ٿرديف اين دان جرکات ٿرمڻون اينت اير سهاچ بڃ کبوجه
 دالمن سڻاي چودق م اين مپڻکاکن اک مناسڻف فاس مدهمراهن اي
 ٿيدر دان جاڻن اي مناسڻس لاڳي ساڻن اڏون اٿبيل عمر منغر کتاپ
 اينت مک سپکراي ٿرکي کسبل کنپکري مدينه دان سنله اي سمڻي دسبت
 قد سوات کدي دمان اورغ منجوال ٿڻغ اي مهيلي ٿڻغ مهبوجه اينت
 دالم سوات کارغ دان قد سوات کدي بڃ لاین دمان اورغ منجوال داڻغ
 اي ممبلي داڻغ مهبوجه اينت لاڳي دالم کارغ اينت بڃ اي اٺنٺت دان موات
 اٺس جهون لال دجاو کلور در ٺيکري اينت مک کتاک ٿداپ يا اميرالمؤمنين
 جرديکن قد اک کارغ اينت سڻاي کاٺنٺت دان جاودي ٿرکي سرقام مک
 عمر جرکات جک کبر اٺن کارغ اين سکارغ کواٺنٺت مک کبر اٺن دوساک سبباڻ
 کراڻن اکن مڻغنٺت دي داد دعا ٿرمڻون بڃ دڻن ساکنٺ هنٺين درقد
 الفساک مڻغوکن حالپ اکن توهنپ سبباڻ داقت منجاوهکن دي درقد اک
 مک عمر جرکات دمکين اينت دان جرچالڻ جوکي دڻن ٿاٺسڻ سهڻکي اي
 سمڻيله کٺد ٿرمڻون اينت دڻن سپک انٺن مک ٿڻغ دان داڻغ اينت

دجر چيکن

alle dienaren Gods te vernemen. — Op eenen zekeren avond vergezelde ik hem buiten Medina, hij zag vuur op eene verafgelegene plaats en begaf zich derwaarts, en aldaar gekomen zijnde, hoorde hij eene vrouw met drie kinderen weenende en de vrouw zeggen: O God! de Allergoogste! door U worde de ellende van mijnen toestand op Omar gewroken, die verzadigd slaapt, terwijl ik met deze kinderen hier honger lijde. Toen Omar de Leidsman der geloovigen die woorden hoorde, ging hij spoedig tot die vrouw en groette haar, zeggende: mag ik U naderen? en zij antwoordde: als gij met heil komt, nader dan. Nu voegde hij zich bij haar en vroeg naar haren staat. De vrouw zeide: ik kom van eene verre plaats herwaarts, en daar het reeds nacht was, kon ik niet in de stad komen, ik hield hier stil en door honger kon ik, noch mijne kinderen slapen. De Vorst Omar vroeg: wat bevat deze ketel, en zij zeide: slechts water, dat ik er indeed opdat mijne kinderen vermoedende, dat ik rijst kookte, welligt zouden inslapen en niet meer hevig weenen. Dit hoorende, keerde Omar spoedig naar de stad Medina en aldaar bij eene kraam gekomen waar men meel verkocht, kocht hij meel en deed dat in een' zak, en aan eene andere kraam, waar men vleesch verkocht, kocht hij vleesch en deed dat ook in den zak, dien hij opnam en op zijne schouders laadde. Voorts bragt hij denzelfden buiten de stad, en ik zeide: O Leidsman der geloovigen! geef mij dien zak, opdat ik denzelfden opneeme en in Uw gezelschap drage. Omar zeide als gij de zwaarte van dezen zak opneemt, wie zal dan den last mijner zonden dragen, en wie zal het gebed der vrouw, welke door mijne onoplettendheid hartzeer hebbende, haren toestand aan haren Heere heeft opgedragen, van mij afweeren? Dus sprekende ging Omar weenende voort, tot hij bij die vrouw en hare kinderen aankwam; nu gaf hij hen het meel en het vleesch

دجریکنین قرداپ لال ماکله مریکینت کنیغ دان سنتله نندف هتینین
 قورمقون ایت جرکات دجالسکن الله تعالی کرپ قردام سیکل کبجیکن ائغو
 قد مملهران سیکل همب الله جهواکوله تر جایک نرقد عمر مک عمر جرکات
 هی قورمقون جانن کو مغتناکن دغا یغ جاهت اکن عمر ایت کارن ای
 تیباد مغنهوی حال ائگو حکایت اد دهول کال سورغ راج دالم نکرپ شام
 ملک الصلح زمان یغ سائت عادل دان دغن دالم کرخان ایت میغ دان
 مالم تیباد الف درقد حال رعیت ادای دکتان جهوتیغ p مالم ای قزک
 کغد سیکل مسجد دان سیکل قبول دان سیکل تمغت یغ سون کارن تفحصنر
 حال سیکل غریب دان فقیر دان مسکین یغ تیباد اد رومه دان قوم کلورک
 قردان مک سمام ای سنغی کغد سوات مسجد منغر سوار اورغ دالنپ
 این ای قزک ماسف دسیت لال جرتمو سورغ فقیر دسیت تیباد کلهاقن
 ای کارن درقد دیغن ای ممالی سوات تیکر دان دغا ای جرکات p ینا الهی
 یا توهنک جکلو قد هاری قیامت سیکل راج p یغ دغن الف درقد حال سیکل
 فقیر دان مسکین دان یغ اوله شغل دغن سیکل کسکان دان نعمت دان
 دولت دان کبسان دخیبا ملغان دیرین دان اتس هوانغسون متورکن
 قریب دان دغن الثاپ ایت جریکن کرخان ایت یغ کارن کبجیکن سیکل
 مانشی خله دجریکن قرداپ اکن قغنت کبسان جوک بکی دیریب شهک
 لالی ای درقد سیکل همبام یغ ضعیف جک ای جزاوله تمغت دالم شرک
 سهاج اکن منت تیباد ماسف دالم شرک اقبیل ملک الصلح متغر کناپ ایت
 لال ای مناخس دان سهلی کاین دغن سرائس قاهل درهم ای قاره
 طهر ائن فقیر ایت دان دغن تاغسون ای جرکات هی فقیران منغر درقد
 سید حضرت نبی علیه السلام جهو سیکل فقیر دالم دخیبا مان تیباد اداله
 قرداپ رومه دان تمغت دان قغنت دان مکانن دان فکاین دغن سیکل حال
 یغ سوکر این سکله درقد الله توهنن دان سنتله کبجیکن اکن سیکل
 همبای درقد اپ ایت جان راج p دالم شرک مک سمام یغ این یغ کامی ان
 وراج دالم دخیبا این یغ فنا کامی دانغله قد خدمت کام دغن کلهاقن دان

کامی

vleesch en zij aten tot verzadigings toe; toen zij vergeuoegd van h art was zeide die vrouw: door God den Allerhoogsten worden U al Uwe weldaden vergolden, ten einde de dienaren Gods te kunnen verzorgen; gij zijt beter dan Omar. — Omar zeide: O vrouw! zend geene slechte wenschen voor Omar op, want hij kent Uwen toestand niet. —

Geschiedenis. Er was in ouden tijd een Koning in Sijri , met name Malak Tsailah, die zeer regtvaardig was, en nacht noch dag de belangen zijner onderdanen verwaarloosde. — Er wordt verhaald dat hij alle nachten de tempels, de graven en de eenzame plaatsen bezocht onderzoekende den toestand van alle vreemdelingen, bedelmonnikken en armen welke woningen noch bloedverwanten bezaten; op eenen nacht hoorde hij nabij eenen tempel gekomen, de stemme eens menschen in denzelfven en trad er binnen, voorts trof hij aldaar eenen bedelmonnik aan zonder gezien te worden, dewijl hij zich in eenen mat gewikkeld had, en hoorde hem zeggen: O mijn God! O mijn Heere! indien ten dage des oordeels, alle vorsten, welke onder verwaarloozing van den toestand der bedelmonnikken en armen en door najaging van vermaak, en weelde, en luister, en wereldsche grootheid zichzelf vergeten, en ingevolge hunne zinnelijke driften, hunne geardheid opvolgen, en uit zorgeloosheid de regering, welke hun om het welzijn van alle menschen gegeven is, tot eenen rang van eigene grootheid maken, zoodat zij al Uwe magtelooze dienaren verwaarloozen; indien zij eene plaats in den Hemel verwerven, smeek ik, niet in denzelfven te mogen komen. De Koning Tsailah die woorden hoorende weende, plaatste een kleed en honderd *tahil* geld voor den bedelmonnik en zeide al weenende: O bedelmonnik! ik hoor uit het woord van den Profeet, op wien vrede zij! dat alle bedelmonnikken, welke op aarde geen huis, geen verblijf, geenen rang en geene kleeding hebbende, in dusdanigen moeilijken toestand zich over God hunnen Heer verblijden, en van hem heil over al zijne dienaren afsmeeken, koningen worden in den Hemel; ik ben nu koning in de vergankelijke wereld, ik kom met zwakheid
en

کامی دان کرد اهدن دیر کامی سمبل منت هندقله کراپ بردامی اولهم
 دغن کامی دان جاغن کوسرا نس کامی دان تنکال داتخ کتیک کرجانم
 دان که لمیانم دالم شرکی هندقله کرا ان کسپهنکن اولهم اکن کامی دان منولخ
 قد کامی ادغون دالم کتاب صفات السلاطین دکات برشسیاق در قد سپکل
 راجم بیغ مغهندا ک مغرجا کن فکر جان کرجا ن ایت دغن عادل تیاد داتخ
 تیاد در قد مغدا کن حکم بیغ کرس قد دهفتن دان میاستن بیغ ساغت قد
 کتیکا پ کارن اورغ بیغ جایک کورغ دالم دنیا دان اورغ بیغ جاهت باپف
 اداب جوپ مک جپ سپکل اورغ بیغ جاهت ایت تیاد برپون کبجیکن
 اورغ بیغ جایک ایت دان کارن ایت هارس داتخ اتسن حکم بیغ کرس دان
 سیاستن بیغ ساغت جوپ سفای سپکل اورغ بیغ جاهت تانت دان سپکل
 اورغ بیغ جایک بر اوله سنتوس قد اختار سپکل همب الله اکن داتخ مغرجا کن
 کبفتن دغن سبترن حکایت تنکال سلطان زیاد دودق قد پت کرجا ن
 دالم نپری عراق مک قد زمان ایت باپف اورغ جاهت اداله دالم نپری
 ایت در قد تپاسن دان فنچوری دان قنبونه دان سباکین دان باپف کبفتخ
 اورغ جناس دان باپف رومه اورغ تررمغس دان باپف اورغ مات دبنونه
 سهغک تیاد داتخ تیدر سمالم قون دودق سهاری قون سپکل اورغ دغن
 سنتوس دالم رومه دن دان سلطان زیاد ایت در قد باپف اورغ داتخ
 مغدو کن حالن مغتا کن کبفتخ ایت جناس دان روم ایت تررمغس دان اورغ
 ان مات دبنونه دان د مکین باپی م خبر دان چرترا مالم سیغ دالم نپری
 عراق تیاد برهنت قد روا ت هاری جمعت نایک کاتس منبر دان ممباچ
 خطبه دان سهه سمبهیغ ایت قون دسورهیغ ایکت سپکل قنت مسجد دان
 قیاد دلغسکنن کورغ قون کلور در دالم مسجد ایت دان نایک کاتس
 منبر ایت قول دان مموچ اکن قوهن سرو سکلین عالم دان کمیدین در قد
 ایت ای جرکات هی سپکل همب الله بیغ حاضر دالم مسجد این کتهوی
 اوله کام سکلین جهو هارس اتس اک مملهران سپکل رعیت دغن مغمشرکن
 قد اک سپکل اورغ بیغ جایک دان منجاوهکن سپکل اورغ بیغ جاهت کارن

در قد

en verootmoediging in Uwen dienst , met verzoek U met mij te bevredigen en niet op mij te toornen , en wanneer het tijdstip van Uw koningrijk en van Uwe heerlijkheid komt in den Hemel , wil dan toch medelijden met mij hebben en mij helpen. — In het boek : *Eigenschappen der Vorsten* , wordt gezegd : Elk der vorsten , die het rijksbestuur met regtvaardigheid wil waarnemen , moet gestreng regt uitoefenen in zijne plaatsen en onverbiddelijk in zijnen tijd zijn ; want goede menschen ontbreken er in de wereld en kwade menschen zijn er in overvloed ; en voor de slechte menschen zijn de weldaden der braven nutteloos , en daarom is het pligt dat er eene zware straf en groote gestrengheid kome , opdat alle boosdoeners vreezen en alle deugdzamen rust genieten onder de dienaren Gods , ten einde getrouwelijk goede daden te verrigten. — *Geschiedenis*. Toen Sultan Zajad op den rijkstroon zat in het land Eirak waren er vele slechte menschen in dat land , zoowel roovers , als dieven , moordenaars en diergelijke ; vele gehuchten werden verwoest , vele huizen geplunderd en vele menschen vermoord ; zoodat men bij nacht niet gerust kon slapen en bij dag niet gerust in huis kon vertoeven. — Door de menigte menschen , welke hunnen toestand te kennen gevende , meldden dat de gehuchten verwoest , de huizen geplunderd en sommige menschen vermoord waren , en door verscheidene berigten en verhalen , die nacht en dag in Eirak rondgingen , klom Sultan Zajad op eenen vrijdag op den predikstoel en las eene redevoering , en toen hij de godsdienstplegtigheid verrigt had , klom hij af bevelende al de deuren des tempels te sluiten en niemand buiten denzelfden te laten ; voorts klom hij weder op den kansel en loofde den Heer aller legerscharen ; waarna hij zeide : O alle dienaren Gods ! in dezen tempel tegenwoordig , weet dat het mijn pligt is , alle onderdanen te beschermen , door alle brave menschen tot mij te trekken en alle boosdoeners te verwijderen , omdat ik over den

در قد کسکاران دان کسکینتن سکلین مانشی بیغ ان دالم کرجانن اک قد هاری
قیامت دتپاکن جوکي در قد اک مک سکارغ دالم نکیری این جاپف اورغ
بیغ جاهت ان دان جاپف اورغ بیغ جایک بناس در قد سپل اورغ
بیغ جاهت اینت مک تیاد دافت تیاد اکندر اک در قد قرقسای حال این ادقون
درغسیاق بیغ ان حاضر دالم مسجد این هندقله کام منغرکن دان مغیغکنکن
کتاک دان مپمغیکن اینت قد درغسیاق بیغ تیاد ان حاضر دسین جهو اک
هرجنج دغن سپل اورغ بیغ حاضر دان دغن سپل اورغ بیغ غایب جهو
درغسیاق کمردین در قد نیکی هاری تنکال سه سیمه بیغ عشا کلور در قد
رومهن اورغ اینت منیله ادقون اقبیل سه نیکی هاری لال دان مالم بیغ
کامفت سمغی مک سلطان زیاد اینت نایک کاتس کدان سرغ جبراق
اورغ دان جرحالن قد ائتار نکری اینت حتی مک اقبیل ای قرقی کلور در
دالم نکیری دان سمغی قد سوات تمفت دمان ای لیهت سورغ پ دغن
جبراق دمب دان کمبغ دجاوه قوهن کادو بر دیر سمبل کتان سیاق ائکو مک
اورغ اینت جرکات اک داتغ در قد کمغغ بیغ جاوه هندق ممباو سپل دمب
دان کمبغ کدالم نکیری سفای جوال دی دان جلی دغن هرکای اینت بارغ
بیغ دافت کارن ائف استریک دان اقبیل سمغی اک دسین مک کلماهنله
سهغکی تیاد دافت اک ماسف دالم نکیری هان هارس اک برهذت دسین
جوکي سفای قد سیغ کماسف دالم نکیری دان جوال سپل دمب دان کمبغ
این اقبیل سلطان زیاد منغرکنان اینت مک ای جرکات جنر کنام تناق
اق دای جکلو اک تیاد ممبونه ائکو دان ایسف سپل اورغ منغر خیر این
مک اورغ اینت اکن جرکات سلطان زیاد اینت تیاد تپکه اتس کتان دان
درسلاهن دغن جنجیب مک سپل اورغ اینت ملیهت مه قد اک دان
اک جاد ریغن قدمات سپل اورغ اینت جوکي سهغکی مک مریکینت ملیهت
هنیک دان سورغ قون تیاد فاکت در قد اک دان تیاد منغر کتاک دان
بکیت بنساله کرجانن اک دان سپل اورغ بیغ جاهت اینت جاد کرسلم اتس
اورغ بیغ جایک جهو شرکی اینت قرجایک قدام در قد دنیا این مک دسورهپ

den nood en de ellende van alle menschen welke in mijn rijk zijn ; ten dage des oordeels zal ondervraagd worden : thans zijn er vele boosdoeners in dit land , en vele brave menschen , die door hen ongelukkig worden en ik moet deze zaak gadeslaan. — Al wie nu in dezen tempel aanwezig is , hoore en gedenke mijne woorden en deele dezelve mede aan elk , die hier niet tegenwoordig is. « Ik kom met « alle tegenwoordige en afwezige menschen overeen , dat al wie na « drie dagen , na het eindigen van het avondgebed zijn huis verlaat , « gedood worde ! » — Toen er drie dagen verloopen waren en de vierde nacht aankwam , steeg Sultan Zajad te paard , en ging met verscheidene personen door de stad ; de stad verlaten hebbende en ter plaatse gekomen zijnde , waar hij iemand met eene menigte schapen en geiten onder eenen boom zag staan , vroeg hij : « wie zijt gij ? » en die man antwoordde : ik kom uit een verafgelegen gehucht om al mijne schapen en geiten in de stad te brengen , te verkoopen en voor het geld daarvan , het verkrijgbare voor mijne vrouw en kinderen te koopen ; hier gekomen zijnde , was ik vermoeid , zoodat ik niet in de stad kon komen en hier moest stilhouden , ten einde bij dag in de stad te gaan en mijne schapen en geiten te verkoopen. De Sultan Zajad die woorden hoorende , zeide : Uwe woorden zijn getrouw , doch welke uitvlugt blijft mij over , indien ik U niet ombreng , en al het volk morgen dit nieuws verneemt ; het volk zal zeggen de Sultan Zajad staat niet vast op zijn woord en strijdt tegen zijn verbond ; alle menschen zullen mij met verachting aanzien en ik zal nietig in hun oog schijnen ; zoo doende , zullen zij mijne inborst zien en niet een zal mij vreezen , of mijne woorden hooren ; en op die wijs zal mijn rijk ten gronde gaan en de boosdoeners de overhand over de deugdzaamen verkrijgen. — Voorwaar de Hemel is beter voor U dan de aarde. —

جوته دي دان باو كغلاپ سرتان دان دمکين قد مالم ايت جرغسياق بيغ اي
 درتمو دسورهپ جوته دي دان امبل كغلاق ايت جرمول دکتانک جهو سهغکي
 سهه سيغ سريپ دان اتم قوله اورغ قله اد تر جوته دان جهو سنله سهه فجر
 اي مور قاع سپک کفال مريکيت قد ائتار جالن راي دان برسروم
 جرغسياق تيباد منغراکات سلطان زياد مک دمکينه جاد حالق جوکي اقبيل
 سپک اورغ نکري ملبهت سپک کفال ايت جرکلينغن دقانه مک سپک اورغ
 ايت تاکنله دغن ساختن دان هبنت اکن سلطان زياد ايت ادله ادلم هات سپک
 مانشي ايت جرمول قد مالم بيغ کدولاکي سلطان زياد ايت جر جالن کلور
 در دالم نکري مک قد مالم ايت ليم راتس اورغ تر جوته دان قد مالم بيغ
 کتيک قول اي کلور سمغي سيغ قنات تيباد جرتمو سورغ قون دان اقبيل
 داتغ هاري جمعت بيغ لايين مک سلطان زياد ايت کمدين در قد سمبهپغ
 خايک کاتس منبر دان جرکات هي سپک همب الله کمدين در قد هاري
 اين سورغ قون جاغن منوتف قنت روهپ دان قنت کديپ کارن بارغ
 هرت بيغ هيلغ دان لنپف در قد سپک هرت کام اتس اکوله کنتيپ ايت مک
 سکلين ايت تيباد مللوي کناپ کارن اي تانک ساختن در قد اپ لال جوک
 سپک قنتون بيراپ هاري لمان دان سوات قون تيباد هيلغ در قد سپک
 هرذاپ قنات کمدين در قد بيراپ هاري ايت سورغ داتغ مغدوکن
 حالپ قد سلطان سمبهپ قد مالم بيغ لال ايت امفت راتس قاهر قاتک
 کهلاغن مک سبد سلطان داتنکه ائکو جرسمقه ايت مک سمبه اورغ ايت
 داتن قاتک اين جرسمقه ايت مک دموه سلطان ممبريکن قدان امفت
 راتس قاهر کنت هرزان بيغ هيلغ ايت مک قد هاري جمعت بيغ داتغ کمدين
 در قد سمبهپغ سلطان زياد ايت قول خايک کاتس منبر دان تيباد ممبري
 سورغ قون کلور در دالم مسجد سمبل تينتهپ هي سپک همب الله کنهوي
 اوله کام جهو امفت راتس قاهر در قد کدي اورغ ان هيلغ جکلو تيباد کام
 سکلين مغلورکن اورغ بيغ منچوري ايت در قد ائتار کام سورغ قون در کام
 مکلين تيباد دلغسکن ملاينکن هندق اي مات قد هاري اين جوکي کارن
 در قد

Nu beval hij hem te dooden en zijn hoofd met zich te voeren; en op dien nacht beval hij elk dien hij ontmoette om te brengen, en deszelfs hoofd mede te nemen. Voorts wordt er verhaald: dat er tot dat het dag was, duizend en zestig menschen gedood waren; toen de dageraad was aangebroken, beval hij de hoofden dier menschen op den grooten weg te plaatsen en rond te roepen: dat elk die niet naar de woorden van den Sultan hoorde, een gelijk lot zou ondergaan. — Toen nu de bevolking die hoofden overal op den grond zag, werd dezelve zeer bevreesd en in de gemoederen van alle menschen heerschte verschrikking voor den Sultan Zajad: op den tweeden nacht ging de Sultan Zajad buiten de stad en in denzelfden werden er vijfhonderd menschen gedood, en op den derden nacht ging hij weder uit, doch ontmoette niemand; toen de volgende vrijdag aankwam, klom de Sultan Zajad na de godsdienstoefening op den predikstoel en zeide: O dienaren Gods! niemand zal na dezen dag de deur van zijne woning of winkel sluiten; want de goederen, welke van Uw eigendom zullen verloren gaan en verdwijnen, zal ik vergoeden. — Niemand week van zijne woorden af, omdat men hem zeer vreesde, men opende alle deuren gedurende vele dagen, en niets ging er van al de goederen verloren; doch na vele dagen kwam er iemand zijne zaak aan den Sultan aangeven, zeggende: in den verloopen nacht heb ik vierhonderd *tahil* verloren, en de Sultan vroeg: kunt gij dat bezweren? de man antwoordde: dat kan ik bezweren: nu beval de Sultan aan hem vierhonderd *tahil* ter vergoeding van de verlorene goederen te geven. Op den volgenden vrijdag, toen de Sultan Zajad zijnen godsdienst verrigt had klom hij weder op den kansel en liet niemand toe uit den tempel te gaan, zeggende: O dienaren Gods! weet dat er vierhonderd *tahil* uit den winkel van dien man zijn verloren; indien gij alle den man niet uitlevert, welke onder U dezelve gestolen heeft, zal niemand Uwer gespaard, maar elk op dezen dag gedood worden. — Aangezien door de gestrengheid

در قد حکمین بیغ کرس قد زمان کرجائون سورغ قون قیاد دانت منغپلکن
 سمبیهغ قنای داتغ جوک کمسجد سمهپ دان سپل اورغ قانکله ساغت
 کارن سلطان ایت در کارن اداله ای نکه اتس کنان سهغپ مک در قد انتار
 سپل اورغ ایت دکلورکن قنچوری ایت دان دامبل امفت راتس قاهل ایت
 در قدان دان دیاستنک اداپ جرمول کمردین در قد ببراغ هاری سلطان
 زیاد جرتپاکن دالم کرجائک دمنانه ساغت قانت اورغ در قد اورغ بیغ
 جاهت مک سمبیهغ لورغ بنی اردو دالم خیری بصره آخوله بیغ باقیغ اورغ
 جاهت اد دمان مک سلطان زیاد ایت سهاری ببراغ امس دان قیریغ
 دان قرمات دغن ببراغ کاین بیغ بسرهرکان سورج بوغکن قد انتار سپل
 جالن دان لورغ دسیت بیغ ببراغ لام اداله داتس ایت دان سواتقون
 قیاد هیلیغ مک سلطان مپوره مغمبل هره ایت دان جریکن دی قد
 سپل فقیر دان مسکین دان مغوچغ شکر قد توهن بیغ برلکون حکمین
 قد انتار سپل همبان ایت ادقون دالم کتاب اداب الامرا دکات جهوراج
 ایت بیغ منغرجاکن عادل قیاد دانت ممبرکن درین کارن در قد
 ممبرکن درین مرکان جوک تمبه م دان مرک ایت مغهیلغکن جری
 مانشی دان اقبیل هیلیغ جری مانشی ایت مک قیاد دانت ای ممبیدان
 قد انتار جایک دان جاهت دان برلکوله بیکت کهنرق نفس شیطان جوک
 حکایت دکتانک جهو سهاری سلطان ابو جعفر مرک اتس سورغ بیغ دسورهین
 دبوخه مک اد دمان حاضر مبارک اذن فضال بیغ اداله مشهور دغن علم مک
 جرداتغ ای سمبه کنان یا امیر المؤمنین دقرکن اولهم در قد اک دهول
 مبد نبی علیه السلام مک سلطان جرکات اق ایت کتاکن اولهم مک ای
 قون سمبه کنان دچرذراکن اوله حسن بصری مبد رسول الله صلی الله
 علیه وسلم دمکینله جهو قد هاری قیامت تنکال جرهمقون سپل مانشی
 سکین داتغ سوان سوار در قد غایب منغانک جرغسیای بیغ اد کاسه اکن
 الله باغنه مک قیاد اورغ باغن ملاینکن سپل بیغ امقونی ساله اورغ
 اقبیل سلطان ایت منغرخبراین مک جرکات ای کلغسکنله دی دان

کامقونیه

heid van zijne wetten, niemand gedurende zijne regering de godsdienstoefening naliet, maar alle in den tempel kwamen en alle menschen zeer dien Sultan vreesden, omdat hij vast op zijn woord stond, zoo werd uit hen allen den dief uitgeleverd, de vierhonderd *tahil* van hem genomen en hij gekastijd. — Na verscheidene dagen vroeg de Sultan Zajad, waar is men in mijn rijk zeer bevreesd voor slecht volk? en men antwoordde: in de straat van de nakomelingen van Ardoe in de stad Batsrat, daar zijn vele slechte menschen; de Sultan liet aldaar op eenen dag veel goud, zilver, edelgesteenten en kostbare kleederen op de wegen en straten werpen; langen tijd daar gelegen hebbende en er niets van verloren zijnde, liet de Sultan die schatten halen en onder de bedelmunnikken en armen verdeelen, en loofde den Heere die zijne wetten onder zijne dienaren deed gelden. — In het boek, *Manieren der Vorsten*, wordt gezegd: een koning, welke gerechtigheid werkt, kan zich niet verhoovaardigen, want door zich te verhoovaardigen vermeerdert zijn toorn, en de toorn doet het menschelijk verstand verdwijnen, en wanneer het verstand van den mensch verdwijnt, kan hij geen onderscheid maken tusschen goed en kwaad en op die wijs krijgt de neiging der driften en van den Satan de overhand. — *Geschiedenis*. Er wordt verhaald: op eenen dag toornde de Sultan Aboe Djafar op iemand, dien hij beval dat gedood zoude worden: nu was daar Moebarakoe, zoon van Fadlâl tegenwoordig, welke vermaard was door kunde; hij naderde eerbiedig, zeggende: O Leidsman der geloovigen! hoor eerst het woord van den Profheet, op wien vrede zij! de Sultan vroeg: « wat is dat? meldt het, » en hij zeide met eerbied: door Hhasan van Batsrie wordt het woord van den Profheet Gods op wien vrede en zegen zij! aldus verhaald: ten dage des oordeels, waanneer alle menschen bijeen vergaderen, komt er eene stemme van verre zeggende: « al wie God lief heeft sta op! » en niemand staat op, dan elk die de gebreken der menschen verschoont. De Sultan dit be-
 rigt hoorende, zeide: ik ontsla hem en scheld hem zijne fouten kwijt. —

De

کامقونيله سالهپ ايت برمول مبد رسول الله جهو ساخت سوكر حال اورغ
 ايت قد هاري قيامت يغ اي يياس مرک اتس سپل ماخشي دان لوق
 اکن مرک الله تعالي يغ داغ اتس دريپ ايت ادثقون سورغ برتياکن
 درقد حضرت نبي عليه السلام اڤ کفر دوق دالم دنيا سفاي کفر اوله شرکي
 دالم اخره مک مبد حضرت نبي جاغن کوروسر اتس سپل همب الله ملينکن
 کارن حف جوکي هان فرسکاکن اولهم هات سپل مریکيت برمول دالم
 کتاب نجات الملوك دکات جهو قد سوات هاري شيطان داغ کقد نبي
 موسي عليه السلام دان برکات يا موسي ماوکه انگو کاجر قدام تيبکي فرکار
 يغ کبجیکن دنيا دان اخره اد دالمپ مک نبي موسي برکات اڤ ايت
 يا ابلیس کتاکن جوکي مک ابلیس برکات فرقام جاغن کام کوسر اتس
 اورغ ملاینکن کارن حف جوکي کدوجاغن کام الف قد ايغنکن دريم در
 قد تيشو سپل فرمشون کتيک جاغن کام ان کيکر جهوتيبکي فرکار انيله
 سنجتاکن دغن يغ مان ان مبنساکن دنيا دان اخره سپل ماخشي
 برمول دالم کتاب ايت جو دکات قباد قربه بايک فر دواتن اکن سپل راج P
 درقد فر دواتن اين يغ اي مغاجق سپل همب الله داغ درقد کسکار يپ
 مغدوکن حالن فدان دان اي مغرجاکن کرج سپل ماخشي ايت دان اي
 منغپلکن سپل کسکان نفس مندريپ برمول دالم کتاب ايت قول دکات
 منکال راج دودق دجالي روغ مننينکن اورغ داغ منت دفرکساي حالن
 مک قهلان ايت سراس اي برديري دالم سمبهیغ جوکي حکايت دکتاکن
 جهوتتکال قد سهاري عمر عبدالعزیز کمدين درقد فرکتان حکم مغهندان
 ماسق دالم روهمن جراد و سورغ همبان برديري دهداقتن سمبل مبهمن
 يا امير المؤمنین جکو انگو جرادو دالم روهمن دان سورغ همب الله داغ
 کارن مسوات کهدوق قدقام دان قباد اي برتمو دغن انگو هان اي کمبال
 دغن حسرتي ايت جرادوکه بايک اتو مغرجاکن کرج سپل همب الله اتوکه
 بايک مک بکند عمر برقيته بنرله کتام دان قباله اي ماسق دالم روهمن
 قتاڤ دودق دلور مننت کارن فکر جان اورغ جوکي برمول دالم کتاب مير الملوك

دکات

De Profceet Gods zeide : de toestand dier menschen zal zeer moeilijk op den oordeelsdag zijn , welke gewoon zijn op alle menschen te toornen , en den toorn Gods des Allerhoogsten te vergeten , die over hen komt. Wijders was er een man , welke aan den Profceet vroeg , over wien vrede zij ! wat moet ik doen in de wereld , om den Hemel te verwerven in de eeuwigheid ? en de Profceet antwoordde : wees niet gramstorig op de dienaren Gods dan in billijkheid , maar vervrolijk hunne gemoederen. In het boek , *Behoud der Koningen* , wordt gezegd : op eenen zekeren dag kwam de Satan bij den Profceet Mozes , op wien vrede zij ! zeggende : O Mozes ! wilt gij dat ik U drie dingen leere , welke het geluk der wereld en der eeuwigheid in zich bevatten. De Profceet Mozes vroeg : welke zijn die O Duivel ! meld dezelve ; en de Duivel zeide : vooreerst , toorn niet op de menschen , ten zij billijker wijs. Ten tweede , wees niet nalatig U in acht te nemen voor de listen der vrouwen. Ten derde , wees niet gierig. Deze drie dingen zijn mijne wapens waarmede ik het tijdelijk en eeuwig leven der menschen rampzalig maak. In dat zelfde boek wordt gezegd : er is geene betere daad voor de koningen dan deze , dat zij de dienaren Gods aansporen om betrekkelijk den nood waarin zij zijn , hunne omstandigheden bij hen aan te melden en dat zij de belangen van al die menschen behartigen , en de vermaken hunner eigene zinnelikheden verzaken. Wijders wordt ook in dat boek gezegd : wanneer een vorst in de gehoorzaal menschen zit af te wachten , welke hem verzoeken hunne zaken na te gaan , is hij daardoor zoo verdienstelijk als of hij zich in het gebed bevond. —

Geschiedenis. Er wordt verhaald : op eenen dag dat na het eindigen van het gerigt , Omar Abdoel Aziez naar huis wilde keeren om te rusten er een man voor hetzelfde stond zeggende : O Leidsman der geloovigen ! als gij in Uw huis slaapt en er een dienaar Gods komt die iets van U begeert en U niet ontmoet , maar met zijne begeerte terug keert , is het dan goed om te rusten , of om de belangen der dienaren Gods te behartigen , is dat goed ? zijne Hoogheid Omar zeide : gij spreekt opregt , en hij ging niet in huis maar zat buiten te wachten voor de belangen der menschen. In het boek , *Deugden der*
Vor-

دکات جهو دغن شهوت دان دغن سپکل فکاین بیغ هالس دان دغن سپکل
 قریهاسن بیغ ملی دان دغن سپکل مکادن دان منومن بیغ سدق دان سپکل
 قریهیندن دان دغن سپکل قراکریغ لاین درقد هغکاپ این قیاد دانت سورغ
 راج مغرچاکن عادل ملاینکن قد حال ای منهان دریپ درقد سپکل هوا
 نفسون ادقون عمررضی الله عنه برتپاکن سهاری درقد سورغ م اف کو دغر
 درقد عمر بیغ قیاد دفرکنکن این اوله اورغ باقیف مک کتان اک منغر جهو عمر
 دوروتی قاره داتس هداغن دان ماکن روتی این دغن کولی کداین دان جهو
 دو باجو ادقون بیغ سات درقد اپ این دتکین قد سیخ دان سات قد مالم
 مک عمر جرکات ادکه لاین درقد این بیغ تله کو دغر دان اورغ این کات بیغ
 کدغر اینت جوکي مک عمر جرکات دم الله اینتقون قیاد اد قراک بیغ د دغر اولهم
 ادقون دالم کتاب مرأة العدل دکات هندقله راج اینت قد ماس حکم ان کتاب
 لمبت جاغن کرس دان مکاپ ماسس جاغن ماسم سغای ای مغر حکمکن
 دغن کبنارن جو برمول برسبد نبی علیه السلام د مکینله جایک فکرچان
 کرجان این اکن سپکل راج م بیغ دغن شاه فرخته فکرچان مغرچاکن دی دغن
 سبنرن هان ساعت جاهت فکرچان کرجان این اکن سپکل راج م بیغ
 درقد بیلپ قیاد دانت مغرچاکن این دغن سبنرن ادقون هندقله راج
 اینت اسهاکن دریپ سغای رعیت سک درقدان سرغ مپرتلی دغن قری
 شریعت کارن جک برسلاهن ای دغن قری شریعت اینت مک سپکل رعیت
 اینت دک درقدان جوکي دان برسبد نبی علیه السلام قول تری جایک درقد سپکل
 امنک راج اتوله بیغ ای مغرچاکن سپکل اورغ دان سپکل اورغ قون مغرچاکن دی
 دغن قری دان قراقی شریعت دان ترچاهت درقد سپکل امنک راج اتوله
 بیغ ای برسترو دغن سپکل اورغ دان سپکل اورغ قون برسترو دغن دی
 کارن ملاون قری دان قراقی شریعت اینت برمول راج قیاد هارس سک
 هنیپ درقد برغسیاق بیغ داتخ قداپ دغن مموچ اداپ سهغکي مک ای
 منغیککن درقد قوج اینت سپکل اورغ بیغ جایک فکرچیپ دان بیغ عادل قریین
 سدغ سپکل اورغ مموچ نام دان مملیاکن کرج مریکیئت کنهوی اولهم جهو

قوج

Vorsten, wordt gezegd: noch door weelde, noch door fijne kleederen, noch door allerlei fraaie versierselen, noch door lekkere spijzen en dranken, noch door uitspanningen, noch door zaken die buiten zijnen kring zijn, kan een vorst gerechtigheid werken, maar alleen door het betengelen van al zijne driften. — Omar, op wien Gods welbehagen zij! vroeg op eenen dag aan iemand: wat hoort gij van Omar, hetwelk de menigte niet behaagt? en de man antwoordde: ik hoor dat Omar twee brooden opdischt en die brooden met saus eet en dat hij twee opperkleederen heeft, waarvan hij er een bij dag en een bij nacht draagt. Omar vroeg: is er iets anders dat gij gehoord hebt dan dat? en de man zeide, ik heb dat slechts gehoord. Nu zeide Omar: bij God! ik bezit dat gene niet wat gij gehoord hebt. — In het boek, *De Regtvaardige Spiegel*, wordt gezegd: een koning moet ten tijde van de zitting zachtaardig zijn en geene harde woorden bezigen, ook moet zijn gelaat vriendelijk en niet stroef zijn, opdat hij in gerechtigheid vonnisse. — Wijders zegt de Profeet, op wien vrede zij! het is goed dat het rijksbewind bij alle vorsten is, die de rijkswetten kennende, dezelve getrouw handhaven, maar het is zeer slecht dat het rijksbewind bij alle vorsten is, die door hunne onwetendheid hetzelfde niet getrouw kunnen uitoefenen. — Voorts moet een vorst zich benaarstigen, opdat de onderdanen over hem verblijd zijn, en overeenkomstig den aard der wet handelen; want indien hij strjdig met den aard daarvan handelt, bedroeven alle onderdanen zich over hem. — Ook zegt de Profeet, op wien vrede zij! de beste mijner sekte, is die koning, welke alle menschen bemint en dien alle menschen beminnen ingevolge den aard der wet; en de slechtste mijner sekte is die Koning, welke allen menschen vijandig is en dien alle menschen vijandig zijn, omdat hij strjdig met den aard en de letter der wet handelt. Voorts mag een vorst zich niet over een iegelijk verheugen, die hem komt prijzen, zoodat hij door dien lof de menschen verzuimt, welke een goed gedrag en eene regtschapene geaardheid bezitten, terwijl iedereen hunne namen prijst en hunne daden huldigt. — Het zij U bekend, dat de

خوج تر باقی در قد سپل مانشی قد زمان این قیاد ان دلور در قد قیگی
 فرکار این اتو در قد قانت اتو کارن موک اتو دشن طمع ادان ایت مک هندقله
 راج ایت اوله کارن کپتان حال این قد اپ مپورهکن بارغ اورغ فرکی جرجالدن
 دالم سپل نگیری قد بارغ تمفت اکن منغر در قد مولت رعیت سندیر سپل
 کبجیکن دان سپل کجهادن راج دان ممباو خبر کقد راج در قد سپل
 فرکنان ایت تناق هندقله اورغ بیغ دسورهکن راج کارن کهندق این جاخن
 دکنل اوله اورغ بیغ ای قسور راج ایت کارن جک دکنل اوله اورغ قیاد
 جریون کرجان ایت برمول اقبیل اورغ بیغ دمکین فریج ممباو خبر کقد
 راج در قد مولت سپل رعیت بهو خبر ایت جنر ادان کارن مانشی مختهوی
 عیب سندیرین در قد لیده سپل مانشی بیغ لاین مک هندقله راج ایت
 در قد سپل خبر بیغ دشرپ ایت ایغندن درین دان ممباویکی سپل فریج
 بیغ کج ادان کارن عاده سپل راج پ بیغ عادل اداله دهول کال دمکین جوکی
 دان سنغه لاک در قد سپل راج پ بیغ مؤمن دان عادل ایت قیاد فرچای
 اکن کات قسور ایت هان سندیرین جرجالدن قد مالم سقای منغر بایک
 جاهت درین دان ممبچراکن قد سپل فریج بیغ کورغ ادان ایت برمول
 دچرراکن در قد امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه بهو ای سنتیاس برکات
 قد بارغ تمفت دمان اداب * رحم الله امیراهذ لی عجیب * ارقیب سایغله
 الله تعالی اکن سپل فکرچان مک اتوله امت کچچاخن قد اک دان کارن ایت
 هندقله راج ایت جاخن سک در قد کسکارن سپل رعیت تناق فرکس جنر
 ساله سپل مدیکیت دان دشن حکم بیغ بتل جرجاییکی هات سپل اورغ
 بیغ جنر حالپ کارن قیاد دافت ای سکاکن سپل اورغ بیغ بدرعوی دهدا قنپ
 ایت سفره عمر ایت لاک برکات اقبیل دو اورغ داتغ کقد اک جراجار کارن
 موات کسکارن اک قیاد دافت سکاکن کدوان ایت دان سائت پیل اد اورغ
 ایت بیغ کارن سک مانشی منغیکدن کسکان الله تعالی برمول امیر المؤمنین
 معاویه رضی الله عنه منغیرم موات سور کقد عایشه دان مشتاکن دالم سور
 ایت هی ایب سکین اورغ بیغ اسلام اجر کراپ اک اکن حال حکم بیغ عادل مک

عایشه

meeste loftuivingen van de menigte thans niet buiten deze drie artikels bestaan of door vrees, of uit geveinsdheid of uit eigenbelang; en de vorst zal om de klaarblijkelijkheid hiervan eenige menschen uitzenden om door alle steden op sommige plaatsen te gaan, ten einde uit de mond der onderdanen zelve alle deugden en ondeugden van den Vorst te vernemen en van alle gesprekken rapport aan den Koning te maken: doch voor dit oogmerk moeten de gezonden wordende personen niet bij het volk als afgezanten des Konings bekend staan, want indien zij door hetzelfde gekend worden is hun arbeid vruchteloos. — Wanneer dusdanige menschen aan den Koning de berigten uit den mond van het volk overbrengen, zoo zijn die berigten getrouw, want de mensch kent zijne schande door de tong van andere menschen; en de Koning moet door al de ontvangene berigten, aandachtig op zich zelve zijn, en al zijne verfoeijelijke hoedanigheden verbeteren, want dusdanig was van ouds de manier der regtvaardige Koningen; en sommige der regtzinnige en regtvaardige Vorsten gelooven de woorden dier zendingen niet, maar gaan des nachts zelve om het goede en kwade van zich te hooren, en om over hunne gebrekkige hoedanigheden te beraadslagen. — Wijders wordt er verhaald van Omar, den Leidsman der geloovigen, op wien Gods welbehagen zij! dat hij op elke plaats, waar hij zich bevond, zeide: « *rahlima 'l-lahoe amran hadzâ lie àdji-boen,*” dat is: « God de Allerhoogste is mededoogend omtrent alle handelingen,” iets waarover ik mij zeer verwonder.” En het is daarom dat een Vorst geen genoegen moet scheppen in de ellende van alle onderdanen, maar getrouw de misslagen van hen onderzoeken en door een billijk regt de gemoederen van allen bevredigen, die regtvaardige zaken hebben; want hij kan alle menschen geen genoegen geven die voor hem komen pleiten; zoo als Omar zeide: wanneer twee menschen tot mij komen met een pleitgeding over eene moeilijke zaak, kan ik beide niet verheugen; en de mensch is zeer dwaas, die ten genoegen der menschen, het welbehagen van God den Allerhoogsten verzaakt. — Moeâwjah, Leidsman der geloovigen, over wien Gods welbehagen zij! zond eenen brief aan Aijisjah waarin hij meldde: O moeder aller geloovigen onderrigt mij in de zaken van regtvaardig regt.

عایشه ثورن ممالس مورو ایت مغناکن اک منغر در قد حضرت نبی علیه
 السلام بر غسیاق یغ مننت کسکائن الله تعالی دغن کسکائن مانشی مکحف
 سبحان و تعالی سکاله در قدان دان مغاسه ادای دان بر غسیاق یغ مننت
 کسکائن مانشی نیاد دغن کسکائن الله تعالی مکحف سبحان و تعالی
 مرکاله در قدان دان سکین مانشی قون بنچیکن یغ دمکین ادان مک کارن
 ایت سبکیان بهو بر غسیاق مغهند اک سپل مانشی سک در قدان هندقله ای
 مننت کسکائن الله تعالی دهول دان بر غسیاق مغهند اک سپل مانشی تانت
 در قدان هندقله ای تانت در قد الله تعالی دهول بر مول شیخ حسن بصری
 علیه الرحمت برکات بر غسیاق در قد سپل راج ممبرکن ایم الله تعالی مک
 کلف توهن ایت ممبرکن ادای دان بر غسیاق در قد سپل راج تانت در
 قد الله تعالی مک سکین اورغ لاک تانت در قد ای ادقون دالم کتاب
 اداب السلاطین دکات بهو سپل راج م یغ دهول کال جدیدن سهاری امفت
 بهایی دان در قد کاهفت بهایی ایت ای جدیدن سبهایی کارن کبقتین
 اکن الله تعالی دان سبهایی کارن سپل کرجان کرجان سفره
 ممرکسای حال اورغ یغ مغنیای دان یغ ترانیای دان کیرم حال سپل
 نکری دان برکات م دغن سپل اورغ یغ بر جردی دان بر بچار دان
 بر قنهنون دان مپورنکن سورخ دان مپورهن اتوسن دان سباکین دان
 سبهایی کارن ماکن دان تیدر دان سباکین دان سبهایی کارن بر ماین
 دان ملر بکن کود دان ممانه دان سباکین بر مول دالم کتاب ایت جوک
 دکات هندقله راج ایت تنکال قرغ دغن موسه جاغن سدریپ ماسف
 دالم قرغ سفای جاغن بناس کرجانپ کارن پاو سپل بلان بر کنتخ
 دغن چوان دان کبجیکن سپل رعینپ بر دیر دالم کهید وقتپ مک هارس
 ای مملهران در یپ در قد تمفت بلا ایت دان جاغن مغنیای اتس
 در یپ دغن اختیار ایت سفای جاغن ترانیای سپل رعیت اوله کارنپ
 بر مول لاک دالم کتاب ایت دکات هندقله راج ایت اد تکه اتس بارغ
 کتان سفای سپل اورغ هارغ اکن کاسه راج ایت دان تانت در قد

مردن

regt. Aijtsjah beantwoordde dien brief, meldende: ik verneem van den Profeet, op wien zegen zij! een iegelijk die het welbehagen Gods en der menschen betracht, is God den Allerhoogsten aangenaam en wordt door hem bemind, en over elk die het welbehagen der menschen zonder het welbehagen van God den Allerhoogsten betracht, toornst God, en den zoodanigen haten de menschen, en het is daarom betamelijk, dat elk die wil dat alle menschen over hem te vrede zijn eerst het welbehagen Gods zoekt, en al wie wil dat alle menschen hem vreezen, moet eerst God den Allerhoogsten vreezen. — Sjech Hhasan over wien genade zij! zeide: een iegelijk die den dienst van God den Allerhoogsten opluistert, dien zal de Heere onmiddellijk verheffen, en een iegelijk der koningen, die God den Allerhoogsten vreest, dien zullen alle menschen vreezen. — In het boek, *Manieren der Vorsten*, wordt vermeld: dat de koningen in oude tijden een dag in vier deelen verdeelden, en van die vier deelen zonderden zij een gedeelte af voor den dienst van God den Allerhoogsten, en een gedeelte voor alle rijkszaken; zoo als het onderzoeken der zaken van onderdrukkers en onderdrukten, het overwegen der zaken van alle steden en het raadplegen met alle verstandigen, oordeelkundigen en geleerden, het schrijven van brieven en het afvaardigen van afgezanten en wat dies meer zij; en een gedeelte zonderden zij af voor het eten en slapen, en een gedeelte om zich te vermaken, de paarden te doen rennen en met den boog te schieten en wat dies meer zij. — In hetzelfde boek wordt gezegd: ten tijde van den strijd met den vijand, moet de vorst zich zelve niet in het gevecht begeven, opdat zijn koningrijk niet verloren ga; want het leven van al zijne krijgsknechten hangt van zijn leven af, en het geluk zijner onderdanen bestaat in zijn leven; het is dus pligmatig dat hij zich voor de plaats des gevaars in acht neme en zichzelf niet vrijwillig kwelle, opdat al zijne onderdanen niet om zijner wil gekweld worden. Wijders wordt in dat boek gezegd: een koning moet vast op zijn woord staan, opdat alle menschen op zijne gunst hopen en voor zij-

nen

مرک راج ایت کارن جک قیاد اد ای تپکه اتس کتاپ ایت سورغ قون قیاد
 جرایغت اکن سورهب دان قیاد جرانده اکن تپهب برمول لاک دالم کتاپ
 ایت لاک دکات هندقله راج ایت قد تمغت دمان سندریپ بیاس
 تیدر سوره اورغ بیغ لاین قیدر دان هندقله سندریپ قد تمغت بیغ
 لاین قیدر دان قیف م مالم توکرکن تمغت قیدر ایت سفای جاشن
 سورغ سترون بیغ مغهنداک جرجوق جاهت قداپ جراوله مندانت اداپ
 کارن سترو سپک راج م اد سنتیاس دان امت جاپت بیلغنب *

فصل بیغ کدولاقن قد میناکن قری سپک راج م بیغ کافر دان عادل
 کنهوی اولهم جهوسپک چرقرتله لال کتاپ ایت درقد راج بیغ اسلام دان
 عادل بیغ مغنل الله تعالی دان مخرجاکن عادل کارن قوهنن ایت مک
 سکارغ دشر اولهکام درقد سپک راج م بیغ کافر دان عادل بتاق ای مخرجاکن
 قکرچان کرجان دان بتاق ای مملهر اکن رعیت دان بتاق ای منجدریکن
 معمور سپک نکری دان بتاق ای جرجوق عادل دان انصاف دان بتاق
 ای ایغت اکن کبجیکن کرجان ایت دالم قد ایت بیغ قیاد مریکیت
 مغنل توهنپ ادقون درقد سپک راج م بیغ کافر دان عادل فوشروان جوک
 بیغ قد زمانن حضرت محمد علیه السلام جاد دالم دنیا سفرت سبدان *
 قال النبي عليه السلام ولدت في زمان ملك العادل * ارقین اک دانغ کدالم
 دنیا قد ماس سورغ راج بیغ عادل ادقون دالم کتاپ تاریخ الاسم دکناکن
 جهو کمیدین درقد مولد حضرت نبی علیه السلام دوقاهن لال ایت فوشروان
 مات دان کرجان فوشروان ایت دالم عالم اد امتت قوله دولاقن قاهن
 لماپ دان درقد کملیان قکرچان عادل ایت دسبتکن نماپ فوشروان
 عادل مک پناله جهوسپک کبجیکن قیاد سی م دان جکلو درقد اورغ بیغ
 کافر سکلیقون اداپ اداله قکرکتان قداپ دان جکلو قکرکتان ایت درقد
 اورغ بیغ السلام اداپ جرقمبه م جهو کملیان دان کبسارن کبجیکن ایت

حکایت

nen toorn vreezen; want indien hij niet vast op zijn woord staat, denkt niemand aan zijne bevelen en acht zijn verbod niet. Ook wordt nog in dat boek gezegd: een Koning moet ter plaatse waar hij gewoon is te slapen, andere menschen doen slapen en zelf op eene andere plaats slapen, en alle nachten van slaappleats veranderen, opdat niemand zijner vijanden, welke hem leed wil doen, hem vinde; want de vijanden van alle koningen bestaan voortdurend en zijn zeer vele in getal.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Handelende over ongeloovige doch regtvaardige Vorsten.

Het zij U bekend dat de voormelde verhalen, betrekking hadden op geloovige en regtvaardige Vorsten, die God den Allerhoogsten kenden en regtvaardig handelden, om den wil huns Heeren; verneemt gij thans naar alle Vorsten die ongeloovig en regtvaardig waren, hoe zij het rijksbewind hebben waargenomen, hoedanig zij de onderdanen beschermde en op welke wijs zij alle landen bevolkten, en hoe zij regtvaardigheid en billijkheid uitoefenden, en hoe zij het welzijn van het rijk behartigden zonder dat zij hunnen Heer kenden. — Onder de ongeloovige en regtvaardige Vorsten, bestond Noesjirwan ten tijde van Mahomed op wien vrede zij! zoo als hij zegt: « *Waladtoe fie zamáni* « *maliki 'l-âdili*,” dat is: « ik kom in de wereld ten tijde van een regtvaardig vorst.” — In het boek, *Geschiedenis der Volken*, wordt gemeld: Nadat er twee jaren na de geboorte van den Profeet, op wien vrede zij! verloopenen waren, stierf Noesjirwan, wiens regering acht en veertig jaren op aarde geduurd had, en die om de uitnemendheid van zijne regtvaardige handelwijs Noesjirwan de regtvaardige genoemd werd. Het is blijkbaar dat de deugden niet ijdel zijn, en ofschoon zij ook door Heidenen verrigt worden, wordt er melding van gemaakt, en indien die melding door regtgeloovigen geschiedt, wordt daardoor de uitnemendheid en grootheid dier deugden uitgebreid.

Ge-

حکایت تنگال نوشروان تنقله دالم کرجانپ دغن عادل دان انصاف قد
 هملهران سپل رعیت دان مرامیدن سپل نیکری مک سهاری نوشروان
 برتپاکن کقد سپل قباوی کرجانپ اداکه دالم سپل نیکری بیغ دجاوه حکمک
 تمفت بیغ جناس دمان قباد بارغ اورغ کداتنن مک سمبه سپل اورغ
 بیغ مغاندش ایت یا شاه عالم قانک سکین قباد تاهواکن بارغ بیغ قباد
 معمور قد زمان کرجان شاه عالم این مک دیمله نوشروان دان کمیدن
 در قد ببرات هاری قباد کلورای در قد رومهب دتغچکن کورغ حاکم بیغ
 جوزر جمهور نماپ لال دالم خایق دتپانپ کقد حاکم ایت سمبل سبدان
 اک مغاندک جهو پات قد اک دغن سغکه م کال م سکین نیکری بیغ اد دجاوه
 حکمک معمورکه اتو بلم معمورکه جنای اک کپتائین ایت مک سمبه حاکم
 ایت یا شاه عالم مک جوک کپتائپ مک سبد نوشروان جنای ایت مک
 سمبه حاکم ایت هندقله راج جانن کلور در استان سغای برلاک کهندق
 راج دغن حکمت کامی مک برموهنله حاکم ایت قرک کقد تمفت ایت
 دمان سکین مانشی اداله برهمقون هندق مغاندق راج نوشروان مک
 حاکم برکات هی سپل منتری دان هلبالغ دان لاین در قد ایت بیغ حاضر
 دمین کنهوی اولهکام جهویغ دقرتون اد ساکت دان اویت قپاکت ایت اد
 دالم کتاب حکمت اویت جوک مک کارن ایت هندقله چهاری اولهکام سکین
 خانه در قد تمفت بیغ جناس دمان قباد بارغ کورغ دودق سغای دانت
 اک مپمبهکن قپاکت راج دغن اویت این دان بیغ سنی دغن راج هندقله
 ای مغرجان کبقتین ایت قد ماس این دان منچهار اویت دمکین دغن
 سپک ادقون سرت حاکم ایت مک برکات دمکین مک سپل اورغ بیغ داتخ
 مغاندق راج نوشروان ایت قولغ دغن سپراپ دان قد کنیک ایت جوابی
 مپورهکن ببرات اورغ قرک کقد سکین نیکری دان کمغق منچهاری خانه
 در قد تمفت بیغ جناس تنای قباد دقراوله هر یکیت سکا م خانه بیغ
 دمکین قد تمفت کرجانپ ایت ملاینکن قد سوات جوک بیغ اد قد سام
 تغه سوات نیکری بسر دمان سوات رومه مک رجه مک اورغ قون برتپاکن

در قد

Geschiedverhaal. Toen Noesjirwan in zijne regering door geregtigheid en billijkheid gevestigd was, beschermende alle onderdanen en doende alle plaatsen bloeijen, vroeg hij op eenen zekeren dag aan al zijne rijksambtenaren: is er in alle plaatsen, welke onder mijn gebied staan, ook een oord dat woest en onbevolkt is? en alle, die hem omringden zeiden: O Koning der wereld! wij alle kennen geene plaats, welke onbevolkt is tijdens de regering van den gebiedder der wereld; Noesjirwan zweeg stil en na verscheidene dagen niet te zijn uitgegaan riep hij eenen geleerden, genaamd Boezoer Djomhoer, en vroeg in eene cel aan dien geleerden op eenen gebiedenden toon: ik wil dat het mij inderdaad blijke of alle plaatsen welke onder mijn gebied staan al of niet bevolkt zijn; hoedanig zal zulks blijken? de geleerde antwoordde: O Gebieder der wereld! zulks zal ligtelijk blijken, en Noesjirwan vroeg: op welke wijze? en de geleerde antwoordde: Uwe Majesteit moet niet buiten het paleis gaan, opdat haar wil en mijne kunstgreep mogen slagen; de geleerde nam afscheid en ging ter plaatse waar het volk vergaderd was, dat voor den Vorst Noesjirwan wilde verschijnen, en zeide: O rijks grooten, legerhoofden en andere hier tegenwoordig! het zij U bekend, dat de Gebieder ongesteld is en dat de geneesmiddelen voor die ziekte in het boek: *De Geneeskunst* vermeld staan; weshalve moet gij aarde zoeken van woeste plaatsen waar niemand woont ten einde ik de ziekte van Zijne Majesteit door dat geneesmiddel kan genezen; en wie nu den koning getrouw is, bewijze thans eenen goeden dienst en hale dusdanig geneesmiddel met spoed; toen de geleerde had uitgesproken, keerden alle die gekomen waren om voor den Koning Noesjirwan te verschijnen spoedig terug en zonden als toen verscheidene personen naar alle plaatsen en gehuchten om aarde van woeste oorden te halen; doch zij bekwamen in alle plaatsen van het rijk dusdanige aarde volstrekt niet, behalve op eene welke in het midden van eene groote landstreek was, alwaar een huis was ingestort,

در قد فغهور نڅېري ايت اکن څرې کينسان رومه ايت دان فغهور ايت
 جرکات م قد زمان ان اد سوره څ داڼغ داغ در قد نڅېري ان دان دودف دالم
 رومه ايت مک اي مات دان باچف هرت فغکل در قدان دان سدغ سورغ
 قون تيباد داغ در قد سپک انق چچون دان کلورپان مک کامي مورغ
 ايکت قنت رومه ايت دغن بات دان کافر دان کامي مننت هغکي داغ
 وارثن مغمبل ارت ايت دان سلمان سورغ قون تيباد داغ څرکي دکت
 رومه ايت اوله کارن ارت اورغ لادين ادالمپ مک دمکينله تيباد دقر باچکي
 رومه ايت بيغ سده ربه دان اخيله سبب کينسانن ايت مک اورغ بيغ منچهارې
 خانه ايت مغمبل در قد خانه بيغ دجاوه رومه ايت لال باودي کقد راج
 نوشروان سمبل منچر تراکن سفده نله لال کنان ايت ستله راج نوشروان
 منغر خبر ايت مک اي قون کلورله دان دودف داتس پت کر جان دان
 اورغ باچف قون برهمقون د سان اکن مغهادهف دي مک راج نوشروان
 برسبد هي سپک کام حاضر دسين کنهوي اوله کام بهو ساکت اک در سلماپ
 در قد چنت اقوله کالم اد تمقت بيغ جناس دالم سپک کر جانک دان اقبيل
 پات قد اک بهو تيداله دالم سکلين کر جانک موت تمقت بيغ جناس هاپ
 معموله سکلين تمقت بيغ دجاوه حکمک مک هيلغله ساکت هتیک دان سمبهله
 قپاکت تودهک اوله کارن سمقرناله کر جانک دغن کرخي توهن بيغ مڅنځر هکن
 ايت قد اک حکايت قد زمان نوشروان اد سورغ بيغ منجوال کمقچي کقد
 سورغ بيغ لادين دان اورغ بيغ ممبلي کمقچ ايت تنکال دقر ديکبيپ تمقت
 ايت داغ دالم خانه دست جبراق قشادين امس در قد بيغ دهول کال دتامنکن
 اورغ دسان دان اي څرکي کقد اورغ بيغ منجوال کمقچ ايت لال منچر تراکن
 خبر ايت قدان مک اورغ بيغ منجوال جرکات امس ايت بوکن هر تاک کارن
 اک بوکن جرتانم امس ايت دان اک جوال کمقچ قدام بهو ايت اختغ اڅکو دان
 جارغ بيغ اد دالم کمقچ ايتقون اڅکو جوکي مک اورغ بيغ ممبلي کمقچ در
 قدان جرکات اک بلي هان کمقچ ساج بوکن امس ايت کبلي مک امس ايت
 قپام جوکي مک کدواپ تيباد منردم امس ايت دغن بر جنته بنناهن اختراپ

حتي

men vroeg aan den bevelhebber dier landstreek naar den aard van het instorten van dat huis, en die bevelhebber zeide: dat er op eenen zekeren tijd een vreemdeling uit een zeker land was gekomen en in dat huis had gewoond en overleden was, met achterlating van vele schatten, en uit hoofde er niemand van zijne nakomelingen of bloedverwanten kwam opdagen beval ik de deuren van dat huis met steen en kalk toe te metselen en ik wachtte op de komst van zijne erfgenamen om die schatten te halen; niemand mogt dat huis naderen omdat er schatten van anderen in waren, en op die wijze is dat huis niet onderhouden, hetwelk ingestort is en dit is de oorzaak van deszelfs ondergang. — De personen, welke die aarde zochten, namen aarde van onder dat huis en bragten die voor den Koning Noesjirwan en verhaalden hetgeen reeds vermeld is: nu kwam de Koning Noesjirwan dit berigt vernemende te voorschijn en zat op zijnen rijkstroon neder, vele menschen verzamelden zich, om voor hem te verschijnen en de Koning Noesjirwan zeide: O gij alle, alhier tegenwoordig! weet dat mijne ziekte uit de ongerustheid bestond of er nog woeste plaatsen in mijn rijk waren en toen het mij gebleken is, dat er in mijn gausche rijk geene woeste plaats is, maar alle plaatsen bevolkt zijn, welke onder mijn gebied staan, is mijn hartzeer verdwenen en mijne lichaamskwaal genezen, omdat mijne regering volmaakt is door de gunst des Heeren, die dezelve aan mij zegent. — *Geschiedverhaal.* Ten tijde van Noesjirwan was er iemand die zijnen tuin aan een' ander verkocht en de kooper daarvan vond bij het in orde brengen van die plaats, verscheidene gouden vaten, van oudsher aldaar begraven; nu begaf hij zich naar den verkooper van den tuin, en verhaalde hem dit nieuws, de verkooper zeide: dat goud is niet mijn schat, want ik heb geen goud begraven en ik heb U den tuin verkocht, dat is alsoo Uw voordeel en hetgeen er in den tuin is, behoort U; de kooper zeide: ik heb slechts den tuin gekocht en volstrekt geen goud gekocht, het goud behoort U: zij beide wilden het goud niet aannemen en redetwisteden onderling.

Nu

حتی مک کدوان قون قرکي کقدر اچ نوشروان سمبل منچر تراکن حال این دان
 و مغانکن امس این بیغ بوکن کامی خانم ایت هرت راج جوکي مک هارس
 راج تریم امس ایت دان قار دالم قریبند هرا نین مک راج نوشروان
 لاکي تیاد منریم امس ایت لال برتپاکن در قد کدو اور غ ایت ادانکه انق
 قد کدو کام دان سمبه کدو مریکینت اد توذک انق قد کامی سور غ لاک م
 دان سور غ قرمشون مک راج برسبد انقم قرمشون ایت بریکن اولهم قد
 انق لاک م ایت دان امس بیغ کدقاندن ایت سرهکن اولهم قد کدوان حکایت
 دالم کتاب اخلاف المحسنین دچر تراکن بهو سهاری سور غ قندیت
 دهدان سلطان مامون الرشید برکات کلیهت دالم حدیث تویه راج بیغ
 عادل کمردین در قد موه دالم تانه تیاد برچری دان سلامت تغیکل سهکي
 داتغ هاری قیامت مک جکلو راج ایت کافر سکالئون تیاد جاد تانه
 داپغی مک مامون الرشید قون مپاهنت کتاب بنر جوکي سبد حضرت نبي
 علیه السلام کارن حدیث این قله شهورله بهو حضرت نبي ایت برکات اک
 داتغ کدالم دنیاقدر زمان سور غ راج بیغ عادل بهوسپ نماپ ایت نوشروان
 جوکي دان اک هندق لیهنت جنای تویه راج نوشروان ایت اد دالم تانه مک
 ای قرکي مرتسپل قندیت دان سپل منتري کقد قمقت بیغ دتامنکن راج
 نوشروان اوله اور غ د سان د سروهنی بکاکن تانه ایت دان اقبیل سده
 قردوک تانه ایت مک کلیهت نوشروان دالم تانه سفرت سور غ بیغ تیدر دغن
 سنتوساپ دان سوات قند قون در قد کینسان تیداله قداپ دان کدافت
 تیبکي چنچن قد تاغنین ادقون قد مسوات چنچن اداله قرموه سوات
 فصیحت قد چنچن بیغ قرقام اداله قرموه جاغن دکر جاکن اولهم مسوات
 فکرچان لاین در قد برچچار دغن سپل اور غ بیغ برچری دان قد چنچن
 بیغ کدو اداله قرموه جاغن الف در قد رعیت دالم سکین حال دان قد
 چنچن بیغ کنیکي اداله قرموه جاغن کوسر اتس کسلاهن اور غ بایک ککاسهم
 بایک سنروم ملاینکن دغن کیر م دان بچار جوکي برمول دکتانکن اتس
 کفال فروشوان ایت ادسوات لوح دان قد لوح ایت قرموه برتسیای مغانداک

Nu gingen beide tot den Koning Noesjirwan en meldden deze zaak en zeiden: dit goud dat wij niet hebben begraven is de schat des Konings en het is billijk dat de Koning dat goud aanneme en het in de schatkist storte. De Koning Noesjirwan dat goud ook niet willende ontvangen, vroeg die beide mannen: bezit gij ook kinderen? en beide antwoordden: meester! wij hebben kinderen, het eene is een zoon en het andere eene dochter; geef Uwe dochter, zeide de Koning aan zijnen zoon en overhandig beide het gevondene goud.—*Geschiedenis*. In het boek, *Afstammelingen der edelmoedigen*, wordt verhaald: op eenen zekeren dag was er een leeraar in de tegenwoordigheid van den Sultan Mamoen Rasjid, zeggende: ik zie uit de overleveringen dat het ligchaam van eenen regtvaardigen vorst na den dood niet ontbonden wordt en gaaf blijft tot den dag der verrijzenis; en al is zoodanig vorst ook een Heiden, zoo wordt zijn vleesch niet door de aarde verteerd. — Mamoen Rasjid antwoordde, zeggende: het woord van den Profeet op wien vrede zij! is getrouw, want de overlevering is algemeen bekend dat die Profeet zeide: « ik kwam in de wereld ten tijde van eenen regtvaardigen Koning; » de naam van denzelfden is Noesjirwan: en ik wil zien hoe zijn ligchaam zich in de aarde bevindt; hij begaf zich alzoo met alle leeraren en rijks grooten ter plaatse waar men hem begraven had en beval zijn graf te openen, zulks geschied zijnde zag hij Noesjirwan in de aarde, gelijk aan iemand welke gerust slaapt, en geen teeken van bederf was bij hem aanwezig, ook bevond hij dat hij drie ringen aan de hand had, en op iederen ring was eene raadgeving gegraveerd, op den eersten ring stond: verrigt niet een eenig werk zonder den raad van verstandigen; op den tweeden ring stond: vergeet in geene omstandigheden de onderdanen; en op den derden ring stond: toorn niet over de misslagen der menschen, noch op Uwe geliefden, noch op Uwe vijanden, ten zij met bedachtzaamheid en met beradenheid. — Er wordt gezegd: dat boven het hoofd van Noesjirwan een bord was, waarop geschreven stond: al wie wil dat God de Allerhoogste hem verhooge, moet

جهو ديسرکن الله تعالي کا دائنن هندقله ممبرسکن سپک فنديت ايت دان
 جرغسيان مځهنداک جهو جرتمبه م کرجائن دان دولتن هندقله اي
 منجرچاکن کرج عادل ايت مک دسوره مامون الرشيد مورخکن سپک قعاجر
 بيغ ان ترموت قد سپک چسچن دان لوح ايت دان منوقف قافه ايت دنن
 باکي م باوجون دان فروستو دان دنن حرمت ايت جرمول قد کتيک ايت
 مورخ فنديت ممنت رضاکن سوات فرکتان مک مامون الرشيد جرکان
 اف کتاب ايت کناکن مک اورغ ايت جرکات سنسچاي الله تعالي مملهران
 توبه راج بيغ کافر در قد مضرة قافه دالم دنيا کارن عدلن جرائ لاڳ توبه
 راج بيغ اسلام در قد ابي فارک دالم اخرت کارن عدلن ايت مک اوله مامون
 الرشيد دفرکنکن کات ايت دان دسوره سورکن دي باوع فرکتان بيغ
 ترسنت ايت حکايت دالم کتاب اخبارالملوک دچرکراکن جهور راج دنوچين
 دهول کال جاد ساکن دان دالم ثپاکت ايت فنغرن هيلغ مک اقبيل اي سمبه
 در قد ثپاکت ايت قلغان تغيل تولي جوکي تباد منغرات اورغ سکا م مک
 اي در قد دکچنت سنتياس مناقس دان توجهن جاد لمه دان کورسپ امت
 دان مورخ قون تباد تاه اف سبب بيغ اي جاد ساکن لمه دان کورس قد
 تيش م هاري مک سهاري سپک مننري مځهنداق دي دان جرکياکن دنن سورخ در
 قد حالن ايت مک راج جنوچين جرکات اک بوکن ساکن قنای کلماهن اک
 در قد چنت جوکي داتغ مک سپک مننري جرکياکن چنت ايت مک راج
 قون جرکات در قد ماس ايت بيغ دهول اک اد ساکن مک فنغرن هيلغ در قد
 ثپاکت ايت دان تباد داتغ اک منغرات سپک رعيت بيغ داتغ منغروکن
 حالن کغد اک سځاي کفرکساي حال مريکيت دان تباد تاهو اک بنای
 کفکسکن در یک در قد تفصير دالم فکرچان کرجان ايت مک انيله چنت
 چواک دان دک هتیک دان کارن ايت جاد دمکين لمه دان کرس تودهک مک
 سپک مننري جرکات جک تليغ شاه عالم تباد منغرمک تليغ سپک مننري
 کنتي تليغ راج جوکي دان باورغ فرکتان سپک رعيت اکن احوالن ايت
 کامي اين سپک کام داتغ ممځيدکن کغد راج جوکي مک سبب اف بيغ دفرتون

قرامنت

moet alle leeraren verhoogen en al wie wil dat zijn rijk en luister uitgebreid worden, moet gerechtigheid werken. — Mamoen Rasjid beval al die lessen, welke op die ringen en op dat bord geschreven waren, op te schrijven, en het graf met verschillende reukwerken en nardus op eene eerbiedige wijs aan te vullen. — Op dat tijdstip verzocht een leeraar het woord, en Mamoen Rasjid zeide: wat Gij te zeggen hebt, zeg dat. De man zeide: voorwaar God de Allerhoogste bewaart het ligchaam van eenen Heidenschen Vorst voor het bederf der aarde in de wereld, om deszelfs regtvaardigheid; hoe veel te meer het ligchaam van eenen geloovigen Vorst van het helsche vuur in de eeuwigheid. — Door Mamoen Rasjid werd behagen geschept in die woorden, en bevolen dezelve onder de bovengemelde woorden op te schrijven. —

Geschiedenis. In het boek, *Geschiedenis der Koningen*, wordt verhaald. Er was in oude tijden een Vorst in Sina, welke ziek werd en in zijne ziekte zijn gehoor verloor; toen hij uit zijne ziekte herstelde bleven zijne ooren doof, kunnende volstrekt niemand hooren; hij weende gedurig door droefheid, zijn ligchaam verzwakte en vermagerde en niemand wist, waarom hij dagelijks meer en meer verzwakte en vermagerde. — Nu verschenen op eenen zekeren dag alle rijksraden voor hem en vroegen hem bij geschrifte naar zijnen toestand. De Vorst van Sina zeide: Ik ben geenszins ziek maar mijne verzwakking komt uit bezorgdheid voort. De rijksraden vroegen nu naar die bezorgdheid en de Vorst antwoordde: « Van het reeds lang geleden tijdstip af, dat ik ben ziek geweest, is mijn gehoor door die ziekte verdwenen, en ik kan niemand mijner onderdanen hooren, welke mij hunne zaken komen aanmelden, ten einde dezelve te onderzoeken; en ik weet niet hoe ik mij van pligtverzuim in het rijksbestuur zal vrijwaren: dit is nu de kommer mijner ziele en de bedroefdheid mijns harten, en het is door die oorzaak dat mijn ligchaam dusdanig verzwakt en vermagerd. » — Nu zeiden de rijksraden: « Indien de gebiedder der wereld niet hoort, vervangen de rijksraden de ooren des konings, en de gesprekken van de onderdanen over hunnen toestand kunnen wij alle den koning overbrengen; waarom is nu de gebiedder zoo zeer bekommerd dat zijn ligchaam geheel verzwakt? De Vorst van Sina
zei-

قرامت چنت بیغ جاد ضعیف سکار م تودهم مک راج بنوچین جرکات قد
 هاری قیامت احوال سپک رعینت اینت کقد اک جوک جوکن کقد سپک منتري
 اینت اکن د قرتپاکن مک هارس اک مندیمر منغرکات مریکیت دان
 ممرکسای کسکارخون دان کد کائن سمهان قد قیف م هاری دان کف کتقله
 هتیک سفای جاد ریغن کبراقن کرجان قد اک جک دانت اک ان دغن
 منتوس مک سپک منتري دیمله قیاد دانت جرکات م لاکي کمیدین مک راج
 بنوچین جرکات هی سپک منتري چکلو تلغاک قیاد منغر مک مات م ک
 ملیهت جوک مک راج اینت سور جری تاهو دان جرسروم قد سکین فکریچین
 چارغ سیاق ان کسکارخون هندقله ای ممالی قکاین میرع دان سورفکن
 حالپ دان دانتخ دمکین کهدانت راج سفای ای مندیمر ملیهت مریکیت
 دان ممرکسای حالپ ادقون سپک راج م بیغ کافر قد دهول کال مه
 مملهران اداپ دان کرجانخون درقد سپک کجهاتن د مکینله مک اداله
 دغن منتوس سپک فکریچ دان کتف هات سپک رعینت دان ککل لام
 کرجانخون دان جرتبه م قیف م هاری دولتن دان نعمتپ دالم دنیا دان
 دریغکن شکسای دالم اخره جرمول دالم کتاب فضیله العداة دکناکن دهو
 اد موات تمفت قد انتار شرک اعرف نماپ مک درقد کسکان شرک
 قون اد دسان دان درقد کد کائن نارک قون اد دسان مک سپک راج م بیغ
 کافر دان عادل دسان جو تمفتپ قد هاری قیامت کارن درقد مسب کفر
 قیاد ای ماسف دالم شرک دان درقد مسب عادل قیاد ای ماسف دالم
 نارک مک اعرف اتوله تمفت مریکیت ادقون سپک راج م دهول کال درقد
 کافر دان اسلام قله مٹسهاکن دغن سائنت قد مملهران رعیت دغن عادل
 دان انصاف سفای دانتخ جبراق اورغ راهی م درقد سپک تمفت بودق
 کباوه کرجانخون کارن پتاله قد مریکیت دهوا قبیل سپک رعیت اد دغن
 منتوس سپک فکری اد معمور جوک دان اثبیل سپک فکری اینت اد معمور
 جرتبه م جوک خانم تنامن دان قریپکان دان لایدن م مبالکین قد سکین
 تمفت کرجانخون دان اثبیل دمکینله قری فکری قری سپک اورغ بیغ دالم

فکری

zeide: « op den dag des oordeels zal aan mij en geenszins aan alle rijk-
raden naar de omstandigheden der onderdanen gevraagd worden, en
het is dus plicht, dat ik zelf hen hoore, en dagelijks al huane nooden
en droefheden onderzoek en dadelijk mijn gemoed bevredige, opdat de
last der regering mij ligt valle, indien ik rust verwerve.” Alle rijk-
raden zwegen en konden geene woorden meer voortbrengen; vervolgens zeide
de vorst van Sina: O rijkbestuurders! indien mijne ooren niet hooren,
zien mijne oogen toch; en hij beval bekend te maken en in alle landen
af te kondigen, dat al wie in moeijelijkheid verkeerde, zich in het rood
zoude kleeden en zijnen toestand opschrijven en alzoo voor den koning
komen, ten einde den zoodanigen zelf te zien en zijne zaken te onderzoe-
ken.— Alle heidensche vorsten hebben in ouden tijd zich zelve en hun rijk
op dusdanige wijze van kwaad bevrijd, hunne landen waren in rust,
hunne onderdanen te vrede, hunne regering was langdurig, dagelijks
nam hun luister en rijkdom in de wereld toe en huane straffen werden
ligt in de eeuwigheid. In het boek, *De voortreffelijkheid der regtvaar-
digheid*, wordt gezegd, dat er eene plaats tusschen de hemelen is, welke het
vagevuur genaamd wordt, waarin hemelsche vrecgde en helsche droefheid
is; alle heidensche koningen die regtvaardig zijn zullen aldaar op den dag
der opstanding hun verblijf hebben, want van wege hunne ongeloovigheid
komen zij niet in den hemel en van wege hunne regtvaardigheid komen zij
niet in de hel, en het vagevuur is hun verblijf.— Wijders zijn alle vorsten
van den ouden tijd, zoo wel geloovige als ongeloovige, zeer ijverig geweest
om de onderdanen in regtvaardigheid en billijkheid te beschermen,
opdat eene menigte menschen in groot getal uit alle oorden zoude
komen om zich onder hunne regering te vestigen: want het was hun
bekend, dat wanneer de onderdanen rust genoten, alle landen bevolkt
werden, en wanneer alle landen bevolkt waren, de landbouw en de
koophandel en wat dies meer zij in alle plaatsen van het koningrijk
bloeiden; en dat wanneer de staat van het land dusdanig was, de staat
der bevolking de inkomsten des konings van alle kanten vermeerderde,

فیکری اینت ملبهکن حاصل راج درقد سپکلیه هغکی قنهله قرندهرانج
 دان اقبیل دمکیله قری راج اینت سکاله سپکلی منتیری دان هلباغ دان همب
 راج اینت درقد اپ دان منمباهی مریکیت کبقتینن دن راج اینت دغن
 سکون برمول لاپ دالم کتاب اینت دکات کسمقرنآن راج اینت دغن لشکر
 جو دان کسمقرنآن لشکر اینت دغن هرت جو دان کسمقرنآن هرت اینت
 دغن رعیت جو دان کسمقرنآن رعیت اینت دغن مغرجاکن عادل دان
 انصاف قدانتار مریکیت دان دغن مملهران اداپ درقد سپکلی کجهان
 دان لسلان جولاپ دالم کتاب اینت جو دکتاکن قری عادل اینت منولکن
 سپکلی بلا درقد راج بیغ کافر دان منجاوهکن سپکلی بهای درقد سپکلی
 کرجانن کارن درقد عادلپ اینت برتمبه م جو عمر راج دان ککله کرجانن
 سفره درقد ظلمپ اینت کورغله جو عمر دن جنس کرجانن اینت
 برمول دالم کتاب تاریخ دکتاکن جهود هول درقد زمان نبی علیه السلام
 امفتن ریب تاهن کرجان دنیا این اداله قد سوات قوم بیغ موغ نامپ دان
 اتی برهراپ مک امفتن ریب تاهن لهاپ ککله کرجان اینت قد انق
 چچوپ سپکلی کافر اینت اوله کارن جهو سپکلی مریکیت مغرجاکن فکر جان
 کرجانن دغن عادل دان انصاف قد انتار سپکلی رعیت قیاد د قرکنکنپ
 جارغ انبای سکار م دالم ایماپ دان قد زمان مریکیت مکلین عالم جاد
 معمور دان قنه درقد مانشی م سفره جو دلم قنه درقد بخیب دان قد
 زمان اینت کبنسان سورغ قون قیاد درقد رسکال م دان درقد سبب
 عادل دان انصاف راج م قد انتار سپکلی همب الله حق مبعانه و تعالی
 جفرمان اکن نبی داود علیه السلام مور اولهم قد سپکلی قوم دیریم جهو جانن
 ای کنانک جاهت اکن سپکلی راج م عجم دان جانن مور غ قون ممالکی
 مریکیت کارن ببراق تاهن قله ای مذهباس دنیا این اوله عادل دان انصاف
 دان مملهران سپکلی مانشی دغن سنتوس نهغکی قد زمان مریکیت
 برتمبه م له کسان دان کبجبدن دغن سپکلی نعمت دان دوله جوکی سفره
 سپکلی قریپ اینت درقد سپکلی چرقد مریکیت پتاله ادقون دالم کتاب تاریخ

zoodat de schatkist gevuld werd; en wanneer de staat van den koning dusdanig is, zoo verblijden zich daardoor de rijksraden, de legerhoofden en de vorstendienaren en zij vermeederen met blijdschap hunne goede diensten voor den vorst. — In het zelfde boek wordt gezegd; de volmaaktheid van den vorst bestaat door het leger en de volmaaktheid van het leger bestaat door schatten, en de volmaaktheid der schatten bestaat door de onderdanen en de volmaaktheid der onderdanen bestaat door het uitoefenen van regt en billijkheid onder hen' en door hen voor alle kwaad en misslagen te bevrijden. Nog wordt in dat boek gezegd: dat de regtvaardigheid alle onheilen van den ongeloovigen koning weert en alle gevaren van zijn geheel koningrijk verwijdert; want door zijne regtvaardigheid wordt het leven van den vorst verlengd en zijn rijk duurt voort; gelijk door onregtvaardigheid zijn leven verkort wordt en zijn rijk ten gronde gaat. — In het boek der kronijken, wordt gezegd: dat vierduizend jaar voor den tijd van den Profeet, op wien vrede zij! een aardsch koningrijk onder een volk bestond, dat de vuuraanbidders genaamd werd en het vuur totafgod had; deszelfs rijk stond vierduizend jaar bij de afstammelingen dier heidenen, omdat zij alle rijkszaken in regt en in billijkheid uitoefenden onder de onderdanen; duldende volstrekt geene onderdrukking in hunnen Godsdienst; in hun tijdvak werd de wereld bevolkt en zoo vol menschen als een granaatappel vol pitten is: en destijds werd er van den ondergang van niemand gehoord en van wege de regtvaardigheid en billijkheid van de vorsten onder de dienaren Gods, beval God de Allerhoogste aan den Profeet David, op wien vrede zij! Beveel aan geheel Uw volk om geen kwaad te spreken van de Perzische Vorsten en dat niemand hen schelde, want gedurende eene reeks van jaren verstrekken zij de wereld door hunne regtvaardigheid en billijkheid tot een sieraad, en houden alle menschen in rust, zoodat ten huune tijde, de vreugde, de welvaart, de zegen en voorspoed vermeederde, zoo als de aard daarvan uit al huune verhalen blykt. — In het boek *Kronijk der volken*, wordt gezegd:

الامم دکات جهو کمدين در قد کرجان ادم صغي عليه السلام انقن کيو مرن
 ايت جاد راج دان اي مغرجاکن فکر جامن کرجان ايت دنن قري دان
 قسن ادم جوکي دان لام کرجانپ ايت ليم راقس دان انم قوله تاهن دان
 اقبيل کيو مرن ايت سده کمبال کر حمت الله تعالي دان لال جبراق زمان
 دان جبراق قوم بيغ برليندن قريپ دان قرجوانپ دان جهساپ مک سورغ
 جاد راج دالم عالم اين نماپ اوشنک دان لام کرجانپ ايت تيبکي راقس تاهن
 دان کمدين در قد ايت طهورث جاد راج دان لام کرجانپ ايت سمبيلن
 راقس تاهن دان مک اي جاد مشهور دنن جبراق فکر جامن بيغ اخده م دان
 اي ساخن مغسهاکن اکن سپل فکر جان قريغ دان مغلورکن باکي م سنجات
 سهنگي اي بر قريغله دنن سپل عفرية دان مات اخرن دان کمدين در قد ايت
 جم جاد راج دان لام کرجانپ ايت توجه راقس تاهن دان قد زمان ايت اي
 مغلورکن قزان کود دان سپل قياوي کود ايت بيغ دلغنگکنن قد ماس قريغ
 سمبلن کرجاکنن دنن سپل جنس سنجات باکي م فکر جان بيغ اخده م
 مک تراندهله دان تر دسرله در قد سکليد بيغ کلور دالم عالم قد زمانن قرجوانن
 جام اتوله کارن بارغ مسوات بيغ اد دالم دنيا در قد مشرق کمغرب
 سمهاپ کلهاتن تغليهن مانشي دالم جام ايت دان سبب ايت مشهورله دالم
 سکلين عالم نام جم اين دان کمدين در قد ايت ضحاک جاد راج دان لام
 کرجانپ ايت توجه راقس تاهن دان قد زمانن ايت کلور باکي م فکر جان
 اوبانن دان باکي م قرجوانن تيبف بيغ دهول در قد اپ دالم دنيا تباد اد
 سقر تيب ايت دان کمدين در قد ايت افر جدون جاد راج دان لام کرجانن
 ايت ليم راقس تاهن دان اي منغچکن نام بيغ بايک دان سمقرن سرت
 دنن سپل کبچيکن قريبه ملي در قد مسورغ راج قد زمان بيغ تله لال
 ايت دان کمدين در قد ايت منوجهر جاد راج دان لام کرجانپ ايت مراقس
 تيبکي قوله تاهن دان اي مملياکن سپل اورغ بيغ قندي اکن مسوات کفندين
 اين ممبري حرمت اکن سپل اورغ بيغ جردي دان بر دچار بيغ پتاکن سپل
 فکر جان بيغ بسر دان اخده ايت دان کمدين در قد ايت فودرون جاد راج

دان

zegd: dat na de regering van Adam den opregten, op wien vrede zijl zijn zoon Kajoemartz Koning werd en het rijksbewind naar de wijze en ingevolge aanbeveling van Adam waarnam, en dat zijne regering vijfhonderd en zestig jaren duurde. Toen Kajoemartz naar het genaderijk van God den Allerhoogsten was wedergekeerd en er vele tijden en vele volkeren voorbij gegaan waren, wier aard, handelingen en talen verschilden, was er een vorst op aarde met name Awasjak wiens regering driehonderd jaren duurde; na hem werd Thahmoeratz Koning, welke negenhonderd jaren regeerde; hij werd beroemd door verscheidene uitnemende verrigtingen, hij behartigde in het bijzonder alle krijgskaken en vond velerlei wapens uit; zelfs bevocht hij de reuzen en stierf eindelijk. Na hem werd Djam Koning, en regeerde zeventhonderd jaar, in dien tijd vond hij de paardenzadels en al de paardentuigen uit, waarmede men dezelve in oorlogstijd optuigde; met allerlei gereedschap maakte hij voortreffelijk werk en van al hetgeen er in zijnen tijd op aarde uitgevonden werd, waren de kunstgewrochten van Djam de uitnemendste en de grootste; want al hetgeen in de wereld van het oosten tot het westen bestond, was voor 's menschen gezigt in Djam zichtbaar, zoodat zijn naam in de geheele wereld beroemd werd. — Vervolgens werd Dloehhâk Koning, die zeventhonderd jaren regeerde, ten zijnen tijde werden er verscheidene bereidingen van geneesmiddelen uitgevonden, alsmede verscheiden kunsten, welke voorheen niet zoodanig in de wereld bestonden. Vervolgens werd Afridoen Koning en regeerde vijfhonderd jaar, hij liet eene goede en volmaakte saam na en was door alle deugden voortreffelijker dan een der vorsten, die in vroegeren tijd bestaan hadden. — Na hem werd Moenoe Djahir Koning en regeerde honderd dertig jaar; hij huldigde alle personen, die in eenige kunst ervaren waren en eerbiedigde alle verstandigen en oordeelkundigen, welke alle belangrijke en voortreffelijke werken aan het licht bragten. Na hem werd Naudaroen Koning en regeerde zeven jaar.

Na

دان لام کرجانپ ایت توجه تاهن دان کمردین درقد ایت افراشیاب جاد
 راج دان لام کرجانپ ایت دو بلس تاهن دان قد زمان ایت ای مننجکن
 کشد سپل هلبالغ برنین دغن برقرغ دان مغالهکن ترامت باچف راج p
 دان کمردین درقد ایت زاب انق طهاسب جاد راج دان لام کرجانپ
 ایت تیک تاهن دان دو دلائن بولن جودان قد زمان ایت مفرجان
 فکرجان کرجان ایت دغن فکرتی بیغ بایک دان برساکن هات سپل
 مانشی دغن سپل کبجیکن دان کمردین درقد ایت کشتاسب انق زاب جاد
 راج دان قباد لام کرجانپ ایت دان کمردین درقد ایت کیقباد جاد راج
 دان کرجانپ ایت سراقس دو قوله تاهن دان ای مغیرغرای کبجیکن
 سپل لشکر دغن منمباه مشران دان لاک ای مغاسه سپل هلبالغ دان
 مملهران سپل رعیت دان مندایمیکن سپل اورغ بیغ برسنرو دان
 ممرتنهکن کرجان ایت دغن سنتوس دان کمردین درقد ایت کیکوس
 جاد راج دان لام کرجانپ ایت سراقس لیم قوله تاهن دان قد زمان
 ایت ای مینانکن همت بیغ تغکی دان بسر دغن تر باچف انپرهبی دان
 کمردین درقد ایت کیخسرو جاد راج دان لام کرجانپ ایت انم قوله
 تاهن دان قد زمان ایت ای مغاسه سپل فقیر دان مسکین دان اورغ
 صالح ایت دان کمردین درقد ایت لهراسب جاد راج دان لام کرجانپ
 ایت دو قوله تاهن دان قد زمان ایت ای منتنکن بغس دان منتنکن
 فکرت سپل اورغ بیغ بغساون بیغ مغسهاکن اکن قریهاسن کرجان ایت
 دان کمردین درقد ایت کشتاب انق ایت جاد راج دان لام کرجانپ ایت
 سراقس دو قوله تاهن دان کمردین درقد ایت بهمن انق اسفندیار جاد
 راج دان لام کرجانپ ایت سراقس دو بلس تاهن دان قد زمان ایت
 ای مغسهاکن قد سپل قری دان قریواتن قرغ دان برهمشکن باچی p
 سنجات دان مملهران سپل هلبالغ دان لشکر دان کمردین درقد ایت
 انقپ قریمقون همای شمرم نماپ جاد راج دان لام کرجانپ قریمقون ایت
 تیک قوله تاهن دان کمردین درقد ایت انقپ دراب جاد راج دان لام

کرجانپ

Na hem werd Afrasjab Koning en regeerde twaalf jaar, hij toonde zijne dapperheid aan alle helden, door het bevechten en overwinnen van zeer vele Koningen. Na hem regeerde Zab zoon van Thahamassab als Koning drie jaar en acht maanden, hij nam de rijkszaken met een goed gedrag waar en verheugde het gemoed van alle menschen door alle weldaden. Na hem werd zijn zoon Kisjtasab Koning en regeerde niet lang. Na hem werd Kaijkhoebâd Koning en regeerde honderd en twintig jaar, hij overdacht de belangen der legers en vermeerderde derzelver genoegens, hij was allen helden genegen, en beschermde alle onderdanen, hij bevredigde alle vijanden en regeerde het rijk in rust. Na hem werd Kaijkawoesoe Koning en regeerde honderd vijftig jaren, hij vertoonde eene hooge en groote eerezucht en verspreidde zeer vele gunsten. Na hem werd Kaijcharwa Koning en regeerde zestig jaar, hij was allen bedelmonnikken, armen en vromen toegedaan. Na hem werd Loeharasab Koning, regeerde twintig jaar en stelde den adel in en bepaalde de inborst van een' edelman die den luister van het rijk ter harte nam. Na hem werd zijn zoon Kisjtâb Koning en regeerde honderd en twintig jaar; na hem werd Bahman zoon van Asfandijar Koning, en regeerde honderd en twaalf jaar, hij legde zich op alle krijgsverrigtingen toe, hij deed allerlei wapens verzamelen en beschermde alle legerhoofden en krijgsknechten. Na hem regeerde zijne dochter, Hoema Sjamram genaamd, als koningin dertig jaren. Na haar werd Darâb haar zoon, Koning en regeerde veertien jaar; hij

over-

کرجا نون ایت امفتت بلس تاهن دان قد زمان اینت ای مغلهن سئورغ
 راج بیغ بسردان ممبرات دی دغن اوختی دان کمدرین درقد اینت ائقپ
 دارجوس جاد راج دان لام کرجا نون اینت دو بلس تاهن دان قد زمان
 اینت ای جو دالهکن اوله سئورغ راج بیغ مغمبل کرجا نون قد سپکل فیهق
 فکریچ دان مپورهکن لشکرک کقد سپکل تمفتت عالم دان مغلورکن جا کپ
 حکمت اکن تندکن سمهان کباوع کوسان دان کمدرین درقد اینت کرجا نون
 ایت جاته قد ناخن سوات قوم بیغ دکتانک زمان ملوک طوا یق دان لا کپ
 سوات قوم درقد مریکیت منجاد غالب دان مغمبل کرجا نون ایت قد
 افتار قوم ملوک طوا یق اینت دان نام قوم اینت دکتانک اسکانیات دان بیغ
 قرقام درقد قوم اینت بیغ منجاد راج دان مغرجا کن کرج کرجا نون قد
 افتار مریکیت اشک اکن هر زمان زمان دان بیغ کمدرین درقد قوم اینت
 یزد کرد نماپ منجاد راج دان کمدرین درقد یزد کرد اینت سئورغ قون
 درقد جنس مریکیت قیاد تغکل بیغ دوقت دجدیکن راج هی سپکل بیغ
 جردی دان هر دچار هندقله کام ایختت جایک مپه سپکل اورغ بیغ قوسبت
 نماپ دالم نسخت این بیغ سمغن بیغ قد زمان کرجا نون قیداته سماپ
 سئورغ قون درقد سپکل راج م دغن کبسان دان کواس تغکلکن چو کرجا نون
 ایت دغن سپکل هرت بیغ دقهر مثنکنپ ببرا ف تاهن لماپ دان ائق
 استرین دان بارغ سوات بیغ دهول اداله قد اپ کارن سواتقون قیاد قری
 سرتان مزلاینکن دوسر مپ سهغکی مک تغکل جو سمهان قد اورغ بیغ لاین
 مزلاینکی بهو درقد سکین کرجا نون بیغ کبسان دان کواس ایت نام جایک
 اقوله بیغ مغمبلدکن مریکیت دالم دنیا دغن کبجیکن قد افتار سپکل
 مانشی بیغ هیدرف مک برغسیاف بیغ جردی دان دراغغ هندقله ای
 مغمهانکن سفاپ ای منغکلکن دالم عالم کمدرین درقد اپ نام بیغ جایک
 درقد سپکل کرجا نون بیغ جایک سهغکی کمدرین درقد اپ سپکل اورغ مبینکن
 نماپ دغن کبجیکن کارن سپکل حکیم جرکات بهو اورغ ایت بیغ منغکلکن
 نام بیغ جایک دالم دنیا دو عمرن ان سوات عمر بیغ ای هیدرف دالم دنیا

دان

overwon een' koning die magtig was en hem door schattingen bezwaarde. Na hem werd zijn zoon Darius Koning en regeerde twaalf jaar; hij werd door eenen koning overwonnen, die hem zijn bewind in alle oorden van zijn land ontnam, en zijne legers in alle plaatsen der wereld zond en allerlei kunstgrepen bezigde om alles onder zijne magt te doen bukken; vervolgens viel het rijk in handen van een volk dat Moelockoe Thawajikh genaamd werd; er was weder een volk dat de overhand op hen behield en hun de regering ontnam, wordende Askanjât genoemd; de eerste die onder hetzelfde koning werd en het rijksbestuur onder hen uitoefende was Asaka zoon van Hoermaram genaamd, en de laatste der koningen van dat volk heette Jazdakird, na hem bleef er geen meer van dat geslacht die koning kon gemaakt worden. — O verstandigen en oordeelkundigen! wilt wel overwegen, dat alle in dit geschrift beknoptelijk vervatte personen, ten tijde hunner regering elkander niet gelijk waren; een iegelijk der koningen bekleed met luister en magt, verliet zijn rijk met de sedert jaren verzamelde schatten, benevens vrouwen en kinderen en al wat hun vroeger toebehoorde, want niets vergezelde hen, behalve hunne zonden; zoodat alles aan anderen verviel; uitgenomen, dat van de luisterrijke en magtige rijken, de goede faam hen op aarde in zegening bij alle levenden deed leven. Al wie verstandig en gelukkig is zal naastig zijn om in de wereld eenen goeden naam ten gevolge van edele verrigtingen na te laten, zoodat men na zijnen dood in zegening zijnen naam noemt; want alle wijsgeeren zeggen: dat iemand die eenen goeden naam achterlaat in de wereld, twee leeftijden heeft, de eene leeftijd dien hij in de wereld beleefd en de tweede leeftijd, dat hij na

دان گدو عمر بیغ ای هیدرف کمدین در قد مات کارن فماب هیدرف جوک
 دالم دنیا در قد کارن سپکل کبجیکن سبغک مگ اورغ مپینکن فماب دغن
 کبجیکن جو قد سپکل تمفت جارغ بیغ دافت دان دالم سپکل فرهمفونن
 اداله اوله فماب ایت سراس ای هیدرف سبغکد دالم دنیا مگ اق قزلبه در
 قد دولت این دان اق برسام دغن کملیان فغکت این بیغ قیاد ترکیرم
 اداب برمول قری دان کهندق این اکن منغچکن فام بیغ بایک دالم دنیا
 در قد سپکل جنس مانشی بایک جو دان در قد سپکل راج م قزبایک دان
 قزغیگی دان قزملی جو اداب *

فصل بیغ کسمیلدن قد مپتاکن قری ظلم ایت دان قزجوانن سکلین
 ظالم ایت * قال الله تعالی یوم لا تنفع الظالمین معذرتهم ولهم اللعنة ولهم
 سوء الدار * ازیین سهاری بیغ قیاد ممبری کیون دالمپ بک سپکل اورغ بیغ
 ازیای ایت عذر مریکیت کارن بک مریکیت اداله کوتف دان بک مریکیت
 اداله تمفت کدیامن بیغ امت جاهت ادقون دالم کتاب تفسیر د مکین
 دجاوه کهندق ایت بهو قد یوم المحشر دان قد هاری قرغ الاکبر بیغ
 هاری قیامت فماب دان یوم الندامة اداب د حاضرکن سپکل اورغ بیغ ظالم
 دغن باکی م تغکه مگ قیاد ممبری اکن مریکیت منفعت قد هاری قیامت
 ایت در قد قزجوانن ازیای ایت بیغ د قزجوق ظالم ایت دالم دنیا کارن ای
 جزاوله در قدان دالم اخره لعنة جو سقره ای جزاوله در قدان ایت دالم دنیا
 شقوت مگ د باوسپکل ملا یکت ایت قد هاری قیامت اکن راج بیغ ظالم
 ایت سدغ قیاد اد سرقان بیغ منولغ دی مگ د جاتهنکن ای کدالم فارک
 سقره د جاتهنکن سایف فغلیغن کمدین سرت د ایکنپ دغن رختی دالم
 کورن کارن سن بیغ قزلبه کبنچین در قد سپکل مانشی لغد الله تعالی
 قد هاری قیامت دان قزلبه سائت شکسان در قد سپکل اورغ ایت اجاله
 راج بیغ ظالم جو مگ مسورغ بیغ الله تعالی منجدیکن راج دان

مپرهکن

zijnen dood door zijnen naam in de wereld leeft, uit hoofde van al zijne deugden, zoodat de menschen zijnen naam in zegening uitspreken, in alle plaatsen waar het mogelijk is; en in alle gezelschappen is het door zijnen naam als of hij inderdaad nog in de wereld leefde: wat is er nu beter dan dit geluk en wat staat gelijk aan de uitnemendheid van dezen trap, die niet te waarden is.—Voorts is de aard en de bedoeling van het nalaten van eenen goeden naam in de wereld nuttig voor iedereen, en allernuttigst, en allerverhevenst en allervoortreffelijkst voor alle koningen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de dwingelandij en den aard der handelingen van alle dwingelanden.

God de Allerhoogste zegt: « *Jauma la tanfaghoe' thl- thlâlimiena ma- ghdzi ratoehoem wa lahoemo 'l-aghnatoe wa lahoem soeoe' d-dâri,* » dat is: « een dag die geen heil aanbrengt is voor onderdrukkers eene ramp: « want op hen rust de vloek en zij verwerven een zeer slecht verblijf. » In het boek *De uitleggingen*, wordt de bedoeling van dat vers aldus aangegeven: op den dag der verrijzenis en op den dag des grooten strijds, die de oordeelsdag en de dag van boetdoening genaamd wordt, zullen alle dwingelanden met hunne verschillende trekken te voorschijn gebragt worden; en op dien dag zal hun door hunne geweldenarijen die zij wreedaardig in de wereld gepleegd hebben geen heil aangebragt worden: want zij zullen door dezelve in de eeuwigheid vloek verwerven zoo als zij daardoor in de wereld minachting bekomen. De Engelen zullen ten dage des oordeels de wreede koningen wegvoeren, terwijl niemand hen vergezelt om hen te helpen, en zij zullen hen in de Hel doen vallen als of zij door het scheprad van eenen molen naar beneden geworpen worden, en hen met ketenen in den afgrond kluisteren; want het zijn voorwaar de wreede koningen, welke van al de menschen het meest door God den Allerhoogsten ten dage des oordeels zullen verfoeid en het zwaarst gestraft worden. — Iemand dien God de Allerhoogste koning maakt en wien hij

مپرهکن رعیت قد تاغنیپ دهو اقبیل تیاد ای مغاسه رعیت دان تیاد
 دبرجوة شفقت اتس مریکئیت مک کلف د حرامکن الله تعالی سرک
 قدان دان دجدیکنیپ فارک اکن تمقنتیپ مک مبد فیبی علیه السلام
 برخسیاق بروله کرجانپ درقد الله تعالی دان ای تیاد مملهران رعیت
 سفرت ای مملهران ایسی رومهن ایت مک تمقنتیپ فارک جو مک سبرنبی
 علیه السلام دو روف اورغ در قد امتک تیاد بروله سفاعتک قد هاری
 قیامت سورغ راج بیغ مغنیای دان کدو اورغ بیغ ملبه بارغ سوات
 اکن شریعتک تمباهن قول سبدان امقت اورغ اد بیغ الله تعالی ترساخت
 مرک اتسپ قرنام اتس راج بیغ تیاد مغحکمکن دغن عادل دان انصاف
 قد اختار سیکل رعیت کدو اتس قغهور سوات قوم بیغ کارن موک جو کنان
 کنیک اتس اورغ بیغ تیاد مغاجر ایسی رومهپ قردوانن ایم اسلام دان
 کامقت اتس لاکم بیغ مغنیای اتس استریپ بهوسپ د حاضرکن قد
 هاری قیامت در قد اختار سیکل راج م دو اورغ راج ایت قرنام بیغ ملبه
 شکس دالم کرجانپ دان کدو بیغ مغفورغ شکس دالم کرجانپ ایت مک قد
 کنیک ایت اکن دتپاکن راج ایت بیغ ملبه شکس ایت کارن اف ائکو
 ملبه شکس اتس سیکل همباک درقد حدیث ایت مک سمبه راج ایت هی
 قوهنک اک مرک ترساخت اتس مریکئیت بیغ لالی اکن قورق سیکل حکم مک
 بفرمان الله تعالی کارن اف ائکو ترلیه درقد اک مرک اتس سیکل همباک دان
 لاک اکن دتپاکن راج ایت بیغ مغفورغ شکس ایت اف سبب ائکو مغفورغ
 شکس اتس سیکل همباک درقد حدیث مک سمبه راج ایت هی قوهنک اک
 کسینکن ترساخت اکن مریکئیت بیغ لمه قد قورق سیکل حکم مک بفرمان
 الله تعالی اف سبب ائکو ترلیه درقد اک کسینکن اکن سیکل همباک مک
 کلف دسروهین کدوان ایت دماسقن دالم فارک حکایت دکنانک ان دهول
 کال دالم نکری بصره سورغ راج بیغ ظالم قرامت دالم کرجانپ دان تیاد ان
 قد زمان ایت دالم عام سورغ راج ثون سماپ دغن ظلمپ ایت مک قد
 قغه جالن رای کمان سیکل اورغ داتغ درقد سیکل فیهف دالم نکری بصره

کارن

hij de onderdanen toevertrouwt, dien zal wanneer hij hen niet bemint en hun geen heil bereidt door God den Allerhoogsten de Hemel ontzegt, en de Hel tot verblijf gemaakt worden. De Profeet op wien vrede zij! zegt: alwie zijne regering van God den Allerhoogsten ontvangt en zijne onderdanen niet beschermt gelijk hij zijn huisgezin beschermt, diens plaats zal de helle wezen. Wijders zegt hij: twee soorten van menschen tot mijne sekte behoorende, zullen mijnen zegen op den dag des oordeels niet verwerven; de eene bestaat uit vorsten, die onderdrukken, en de andere uit menschen, die mijner wet iets toevoegen; daarenboven, zegt hij, zijn er vier menschen waarover God de Allerhoogste zeer toornig is: *vooreerst* over de vorsten, welke niet in regt en billijkheid over alle onderdanen oordeelen. *Ten tweede*, over de Leidsmannen van eenig volk die alleen uit schijn spreken. *Ten derde* over hen die hun huisgezin niet in den waren Godsdienst onderwijzen, en *ten vierde* over de mannen die hunne vrouwen slecht behandelen.— Voorwaar ten dage des oordeels, zullen uit alle koningen, twee te voorschijn gebragt worden: vooreerst degene, die de straffen verzwaaard heeft in zijn rijk, en ten tweede degene, die de straffen verligt heeft in zijn rijk. Op dat tijdstip zal aan den koning, die de straffen verzwaarde gevraagd worden: waarom hebt gij de straffen voor mijne dienaren zwaarder gemaakt dan bij de overleveringen (bepaald was) en die koning zal antwoorden: O mijn Heere! ik was ten uiterste vertoornd over degenen die nalatig waren in het opvolgen van uwe geboden; dan zal God de Allerhoogste zeggen: waarom waart gij toorniger over mijne dienaren dan ik! voorts zal aan den koning, die de straffen verlichtte, gevraagd worden: waarom hebt gij de straffen voor mijne dienaren ligter gemaakt dan bij de overleveringen bepaald was, en die koning zal antwoorden: O mijn Heere! ik was zeer mededoo-gend omtrent hen, die zwak waren in het opvolgen Uwer geboden. Dan zal God de Allerhoogste zeggen: Waarom waart gij mededoo-gender omtrent mijne dienaren dan ik! en terstond zal hij hen beide in de Hel doen voeren.—*Geschiedenis.* Er wordt verhaald. Er was in ouden tijd in de stad Bassora een koning welke zeer wreed was in zijne regering; en in zijnen tijd was niemand der koningen op aarde hem in dwingelandij gelijk. Op den grooten weg langs welchen alle menschen van alle kanten in Bassora kwamen om eenig werk te verrigten, beval die

ko-

کارن مسوات فکر جان اینت راج مپوره دودق بدراق اورغ درقد سپک همبان
 اکن مغمبل درقد مسورغ بیغ لال اینت درهم سهغک مک برتسیای بیغ
 قرک داتغ درقد سپک مانشی جک تیاد ممبری مسورغ سوات درهم
 تیاد ای دلغسکن درقد تمغت اورغ بیغ مغمبای اینت ادقون دچرتراکن
 دالم نپری بصره مسورغ موع اینت ترامت کسپهن مک تیاد اد درقد هرت
 دنیا قدان هان موات کلدی جوان مغمبل اوته دغن مغمبتراکن سپک
 ورن بارغ م اقس کلدی اینت کرومه اورغ دان قنچرینپ هاپ اتوله جو
 دان بارغ کال تیاد ای براوله کرج مک لاقرسهاری دان دوهارپ دغن
 قرمقونپ بیغ اد بنتغ دان تیاد دانت مغرجاکن کرج اورغ دان مغمبل
 بارغ اف مک لاک بین کدوان درقد لاقردان کسکارن ممبرچراکن کلور
 دخپری بصره دان قرک کمان م درقد ساعت سوسنپ اینت مک قرمقونپ
 بیغ بنتغ اینت تیاد دانت برجالن دنیاکیپ داتس کلدیپ دان سندرین
 برجالن قرک کلور درنپری اینت سهغک سمقی ای قد تمغت بیغ دتخپوی
 سپک همب راج اینت اکن مغمبل سوات درهم درقد مسورغ بیغ هندق
 لال درقد تمغت اینت ادقون اقبیل اداله موع اینت قد تمغت دمان سپک
 همب راج دودق اینت مک دقتنان درقد موع اینت دو درهم دان موع
 اینت مغانکن کقد مریکیت حالپ دان قری کسکارنپ کنان بیغ ای
 درقد لاقرسام دغن قرمقونپ سده منغپلکن روهپ دان قرک کقد سپک
 هوتن قادغ اینت کارن قنچرینپ سهغک دو درهم تیاد اد قراپ مک سپک
 همب راج اینت برکات جک حال ائکو اد دمکین مک کیت کلف مغمبل امغت
 درهم درقدام جوک دان کیت لغسکن ائکو لال مک موع برکات سوات قون
 اد قد بیت بیغ اد هرکان سوات درهم ساچ دان امغت درهم اینت درمان
 دانت بیت چهارپ دی دان جک تیاد کام لغسکن بیت لال مک کمال
 بیت کنپری جوک مک سپک همب راج اینت برکات جک ائکو کمال کنپریم
 قون کامی امبل جوک امغت درهم درقدام مک موع اینتقون قرچغغله
 لال قون تیاد بوله دان تولغ قون تیاد بوله دان قباله ای ترکیرم درقد

قدرواتن

koning verscheidene van zijne dienaren te plaatsen, om van elken voorbijganger geld te nemen; in dier voege dat elk der gaande en komende van de menigte, die geen' *derham* betaalde, niet van de plaats dier knevelaars losgelaten werd. — Er wordt gemeld, dat er in Bassora een der vuuraanbidders zeer armoedig was, hebbende hij van de wereldsche goederen niets dan een' ezel om vracht te verdienen, door allerlei goederen met denzelfen naar de woningen der menschen te brengen, en daarin bestond zijne kostwinning alleen; somtijds kreeg hij geen werk en hongerde een en twee dagen met zijne vrouw, die zwanger en niet in staat was voor iemand te werken en iets te verdienen: deze man en vrouw be- raadslaagden door honger en ellende buiten de stad Bassora om zich ergens wegens hunnen kommer te vervoegen; de zwangere vrouw kon niet gaan en werd door hem op den ezel geholpen en hij ging buiten de stad tot hij ter plaatse kwam waar de vorstendienaren de wacht hielden om van ieder die aldaar voorbij wilde gaan een' *derham* te nemen. — Toen hij aan de plaats kwam waar die dienaren des konings zaten, eischten zij van hem twee *derhams*; hij gaf hun zijnen toestand te kennen, alsmede den aard zijner ellende, zeggende, dat hij met zijne vrouw door honger zijn huis verlaten en zich naar alle wildernissen en velden begeven had om zijn kost te verdienen, zoo dat hij geene twee *derhams* bezat. De dienaren des konings zeiden: als dit zoo is, zullen wij terstond vier *derhams* van U nemen, en U vervolgens laten gaan. De vuuraanbidder zeide ik bezit niets dat een *derham* waard is, en van waar zal ik dan vier *derhams* halen; bijaldien gij mij niet laat voorbijgaan, zal ik slechts naar de stad terugkeeren. De dienaren des konings antwoordden: indien gij naar Uwe stad terugkeert nemen wij toch vier *derhams* van U; de vuuraanbidder verwonderde zich daar hij noch voorwaarts noch terug konde gaan en kon zich geen denkbeeld van de han-

قرجواتن سپک اورغ بیغ ظالم اینت اقبیل ای لام بردیری قد اختار جالند
 اینت دغن لاقردان لله مک قولغله ای کسبله خپری بصره دان تنکال موغ
 اینت قولغ مک سپک همب راج اینت داتغ فوکل فلوکلن دی دان ممبری قرامت
 ساکت قداپ دان قولقن قرمقونپ بیغ بنتغ اینت درانس کلدی جاته کتافه
 هغکی پوکرافقن دان مات اینت مک موغ دان قرمقونپ کدواپ مناشس
 دغن حال اینت بیغ قیاد دافت ای مغدوکلن قد سورغ قون جتای بسرن
 دان سوکره حالپ اینت مک دالم قد اینتقون سپک اورغ ظالم مشغ ایگر
 کلدی موغ اینت سمبل منولقن دان هلوکلن لاکم اینت درقد قمتت اینت
 دان قرجریکن بنیپ اینت درقدان بیغ دباو مریکیت کقد رومهپ مک
 قرمقون اینت قیاد تاه کمان قری لکیپ دان لکیپ قون قیاد تاه کمان دباو
 بنیپ اوله سپک اورغ بیغ ظالم اینت ادقون قرمقون اینت دغن جبراق دوکل دان
 چنت درقد جرجری دغن لکین دان مات انقپ بیغ پوکراینت دان دباو
 دریپ قون اوله سپک مریکیت بیغ ظالم کروهپ دالم سپک کسکارن اینت بیغ
 قیاد مغنهوری سورغ قون ملاینکن قوهپ جو دغن قاشس درقد ساکت
 ساکت هتین مغدوکلن حالپ کقد قوهپ سمبهپ هی قوهنک ائکوله جو بیغ
 ملیهت انبای سپک ظالم این دان ائکو جو بیغ مغنهوری حال همبام این بیغ
 قرانیبای کارن جارغ کسوات چناله قدام مک قد سیاق دافت همب مغدوکلن
 حال این لاین درقدام دان سیاق ممبالس قرجواتن سپک ظالم اینت لاین
 درقد ائکو ادقون سدغ قرمقون اینت دغن مناشس برکاتم دمکین دغن
 قوهنن مک موغ اینت دغن مناشس لاکي ممباو کلدی اینت سرقاپ لال
 قری کنپری بصره دان سمقی کقد قنت اسنان راج اینت حتی مک ای
 دافت مغدوکلن آخرت حال قداپ دان منچرتراکن قری انبای سپک
 همبای اینت مک راج بیغ چلاک اینت دغن قرناو برکات هی موغ جک
 اورغ اینت مشغ ایگر کلدیم قیاد ثاق صبرله ائکو سمبه جوپ ایگر اینت
 دان جک انقم اینت مات ثاق چنت ائکو کارن دالم رومه اورغ اینت بنیپ
 اکن جاد بنتغ قول دان برانف جوپ کمردین اقبیل موغ منغر کتاپ اینت

بیغ

handelwijs dier onderdrukkers vormen ; toen hij lang tusschen die wegen met honger en vermoeidheid gestaan had , keerde hij naar de stad Bassora terug ; toen hij wederkeerde schoten de dienaren des konings toe en sloegen hem en veroorzaakten hem veel smart en stootten zijne zwangere vrouw van den ezel ter aarde , zoodat zij ontijdig verlost en haar kind stierf. De vuuraanbidder weende met zijne vrouw bitterlijk , kunnende zij aan niemand de uitgestrektheid en de ellende van hunnen toestand te kennen geven. De dienaren van den vorst sneden inmiddels des ezels staart af , en stootten en dreven den man van die plaats en scheidten zijne vrouw van hem af , die zij met zich naar huis voerden. De vrouw wist niet waar de man ging en de man wist niet waar die geweldenaars zijne vrouw bragten. De vrouw te midden van groote droefheid en kommer door de scheiding van haren man en den dood van haar ontijdig kind , en door zich weggevoerd te zien naar de woning dier dwingelanden , onder alle ellende die niemand kende dan haar Heer , gaf door grieved hartzeer al weenende haren toestand aan den Heere te kennen , zeggende : O Heere ! gij ziet de geweldenaarjen van al deze dwingelanden en gij kent den staat Uwer verdrukte dienaren , dewijl U alles geopenbaard is ; aan wien kan ik mijnen toestand openbaren dan aan U en wie wreekt de handelingen dier onderdrukkers , anders dan gij. — Terwijl die vrouw dus weenende sprak tegen haren Heer , bragt de vuuraanbidder den ezel met zich naar Bassora en aan de poort van het paleis des konings gekomen , kon hij eindelijk zijnen toestand aan denzelfven bekend maken en de geweldenaarjen van deszelfs dienaren verhalen. De rampzalige koning zeide al laghende : He vuuraanbidder ! indien zij den staart Uws ezels hebben afgesneden , is zulks niets , troost er U over , die staart zal wel genezen ; indien Uw kind dood is waarom zijt gij bedroefd ; want in het huis dier mannen zal Uwe vrouw weder zwanger worden en verlossen. De vuuraanbidder die woorden

بیغ قیاد قاتت د دغر سکال p مک سوات درکات ایت جاد سرب سغسار
 دان هائس هتین دان برتمبه p چنناپ هغکي دغن سپکل دوک ایت ای
 مغتکت کدو قاتتن دان ملیهت کسبله لاغت سبیل مننت دعا قدوهنن
 دمکین سمبهی هی توهن بیغ منجدریکن لاغت دان بارغ بیغ د لاغت
 ایت اغکو جو بیغ منغرات راج بیغ ظالم ایت دان اغکو جو بیغ ملیهت حال
 همبام این بیغ قرانیای اغکوله راج بیغ عادل مک قد سیاق کراپ همب
 این اکن مغدوکن حال این بیغ ترلال امنت سوکرلایین درقدام مک هندقله
 حکم بیغ جنردمغیکن اولهم دغن کینارخم کاتس سپکل اورغ بیغ ظالم این
 مک موغ ایت دغن مناعس جوک کمال درقد قنت استان راج بیغ ظالم
 ایت دان قیاد ای قاه کمان فرکیی دان دمان تغلین ادقون سدغ موغ
 ایت دغن دوک دان چنت برجالن مک ای منغرسوات سوار درقد غیب
 مغتاکن هی موغ لیهنله کبلانغم اقبیل موغ ایت ملیهت کبلانغم مک
 دلپهتن استان ایت دان سپکل منتری دان سپکل هلباغ دان برغسیاق
 بیغ همغرون ایت سمهپ د تغلیمکن الله تعالی دالم بوم برمول درقد
 تمغت استان ایت مندیده کلور ایریغ هیتم دان درقد زمان ایت سهغکي
 زمان این تمغت ایت قنه دغن ایر هیتم جوک دان تمغت ایت اد دالم
 فکری بصره بیغ لام دان مننیاس اورغ فکری ملیهت تمغت ایت بیغ پات
 مرک الله تعالی قداپ ایت دان درقد کارن سبب این راج سپکل انبیا بیغ
 عادل مملهرکن سپکل امنن درقد جلا دمکین دان ممبریکن جکی مریکیت
 قعاجر این * قال النبي عليه السلام اتقوا دعاء المظلوم ولو كان كافرا *
 ارتین کتکوخیله اولهام سکین اکن دعا اورغ بیغ قرانیای جکوا ای کافر
 سکالفون کارن دعاپ ایت دفرکنکن الله تعالی جو بیغ مبالس بارغ
 بیغ لایف اکن اورغ ایت بیغ مغنیای اوله کارن انبیا ایت اتس دریپ
 جو حکایت دمکین د چرقران جهو اد دهول کال سورغ راج دالم فکری
 اصفهان ایت مغرور ای درقد کرجانن دان کبسارخن مک راج ایت میور
 سپکل منتری برجوع مالکی بیغ انده p قد تمغت ان مک سپکل منتری

دغن

hoorende die volstrekt niet oorbaar waren, werd hem ieder dier woorden tot duizend martelingen, zijn hart brandde en zijn kommer vermeerderde, zoodat hij onder al die droefheden, zijne handen ophef, naar den hemel zag en zijnen Heere aldus bad, zeggende: O Heere! die den Hemel en al wat daarin is geschapen hebt, gij hoort de woorden van dien wreeden koning en gij ziet den staat van mij, Uwen die naar die verdrukt is! gij zijt de regtvaardige koning; aan wien zal ik mijnen allervreesselijksten toestand anders te kennen geven dan aan U, laat een regtvaardig oordeel in gerechtigheid over al deze geweldenaren komen! Nu verliet de vuuraanbidder al weenende de poort diens wreeden konings en wist niet waar hij zou gaan of waar hij zou blijven. Toen nu de vuuraanbidder met verdriet en kommer voortging, hoorde hij eene stemme uit het verborgene, zeggende: O vuuraanbidder! zie achter U! Toen hij nu omkeek, zag hij dat het paleis des konings met al de rijksgrooten, legerhoofden en alle die in derzelve nabijheid waren, door God den Allerhoogsten in de aarde bedolven werd; wijders borrelde ter plaatse van dat paleis zwart water op, en van dien tijd tot op den huidigen dag is die plaats vol zwart water en dat oord is in oud Bassora. Gedurig gaan de menschen die plaats aanschouwen welke het kenmerk draagt van den toorn van God den Allerhoogsten; en het is hierom, dat de koning der Profeten, de zeer regtvaardige zijne sekten van dusdanige onheilen bevrijdde en haar deze les gaf. « *Khala 'n-nabijoe aleihis 's-sa'lam attakoe d'â 'l-mathloeloemi wa lau kana kafirân,* » dat is: « vreest gij al de gebeden der onderdrukten al zijn zij ook heidenen, » want hunne gebeden worden door God den Allerhoogsten verhoord, die in billijkheid zich op de verdrukkers wreekt, om dat hunne verdrukkingen op hen zelve nederkomen. — *Geschiedenis.* Aldus wordt en verhaald: Er was in ouden tijd een koning in de stad Isfahan, die hooghartig was door zijne heerschappij en grootheid; hij beval zijne rijksgrooten een heerlijk paleis in een zeker oord te gaan bouwen. De rijksgrooten begaven zich met al de

دغن سپک اورغ معمار ایت قرک ملیهت تمفت ایت سمبل دمورهه قد
سپک همب سهای راج جریبیک تانهپ دان ملوسکن هلامنی دان
منجاوهکن سپک رومه بیغ اد همقرپ ایت ادقون دکناکن اد دسان رومه
سورغ فرمشون بیغ توه دان امت مسکین دان سورغ قون تیاد درقد قوم
کلورکاپ بیغ دانت منولغ قداپ دالم کسکارن ایت دان ایشون دغن توهپ
قرک کغد بارغ تمفت اکن مغرجاکن کرج اورغ بارغ بیغ دانت دان
مغمبل اوته منجاد رزقیپ دغن جریب م سوسه دان اد رومه فرمشون
توه ایت دکت تانه ایت بیغ تمفت جرجوه مالکی راج دان رومه ایت لام
بورق هاتقن قون تیرس سمهان دان تیاد اد قنتون دان سورغ تیاد اد
جریبیک رومه ایت دان برجکال فرمشون توه ایت قرک منچهاری بارغ بیغ
دانت ای توتف قد میغ قنت رومهه ایت دغن دوری م دان سمغه م
دان قد مال ای داغ قیدر دسان جرمول دکناکن مهاری فرمشون توه ایت
قرک کغد سوات کمفغ بیغ جاوه منچهاری رزقیپ مک دغن تقدیرالله تعالی
دسان ای جاته ساکن دان تغیل لام تیاد دانت قولغ کرومهه مک سپک اورغ
معمار بیغ جرجوه مالکی ایت جرکات قد سپک منتری راج ایت اوچرن
رومه بیغ بورق ایدن تیاد هارس اد دکت مالکی راج دانتکه کامی جاوهکن
دی مک سپک منتری ایت میوم جاوهکن رومه ایت دان رجاکن تانهه
اوله کارن تمفت قمندانن راج هارس لوس دان چری اداپ مک دغن
د مکین ایدن د جاوهکن اورغله رومه ایت دان د سدهکنن مالکی ایت
دغن باکی م قریهاسن بیغ قانت کلکین مک راج ایتقون ماسقله دودق
کدالم مالکی ایت د تغیلک سپک منتری دان سپک اورغ کای م هندق
جرجام سپک مریکیت سکین مک قد هاری ایت دغن حکمت الله تعالی
داتغله فرمشون توه ایت کرومهه اثبیل داغ ای قد تمفتن ایت مک
دلیهنتپ سوات قند قون تیاد اد درقد رومهه مک قرچغله ای قد سوات
قانتنن تغلکت دان قد سوات تانتنن کادواقی دان قد دلاکتن سوات
کاین بورق بگس درس دان سآیر کهندقپ منافق ایت دالم رومهه

de bouwmeesters naar de bepaalde plaats zien en bevelen de dienaren des konings den grond te slechten, en het plein uitgestrekt te maken, en alle huizen die in de nabijheid van hetzelfde waren te verwijderen. — Nu wordt er gezegd, dat aldaar een huis van eene oude en zeer armoedige vrouw was, die niemand harer bloedverwanten had om haar bij te staan in hare ellende; in haren hoogen ouderdom begaf zij zich overal om bij de menschen eenig verkrijgbaar werk te verrigten en met duizend moeilijkheden loon te verdienen voor haar onderhoud: het huis dier vrouw stond nabij den grond, waarop het paleis des konings moest gebouwd worden; reeds lang was het rottig, deszelfs dak lekte overal en dat huis had geene deur; niemand maakte het zelve, en wanneer die vrouw somtijds uitging om het verkrijgbare te zoeken, maakte zij bij dag, de opening van de deur met distelen en vuilnis dicht; en des nachts sliep zij aldaar. — Wijders wordt er gezegd: dat die vrouw op eenen zekeren dag na een ver afgelegen gehucht ging om haar onderhoud te zoeken, en door de beschikking van God den Allerhoogsten ziek werd en lang afwezig bleef zonder naar huis te kunnen keeren. — De bouwmeesters welke het paleis bouwden spraken nu tegen de rijks grooten, zeggende: het past niet dat dit rottige huis nabij het paleis des konings is, kunnen wij het verwijderen? de rijks grooten gelastten hetzelfde te verwijderen en deszelfs grond effen te maken, omdat het oord van 's Konings uitzigt ruim en helder moest zijn; men verwijderde alzoo dat huis en voltooidde het paleis met verschillende voegzame versierselen. De koning betrok het paleis, noodigende alle rijks grooten en aanzienlijken om dezelve te onthalen: nu keerde op dienzelfden dag de voormelde vrouw door de wijsheid Gods naar haar huis; ter plaatse van hetzelfde gekomen, zag zij er geen teeken van en zij verwonderde zich, hebbende in de eene hand een' stok en in de andere brandhout; op haren rug had zij eene oude lomp, waarin zij rijst en groente gewikkeld had om die te huis te

مک دشن حال این بیغ ای چهارو سه سبه درقد ساکنین دان ای سه
 لله درقد جاوه داتغین دان ای برلاقرلاکي دان رومهین ثون هیلغ تیاده
 ای قاهواق بوتقن دان کمان قرقیین مک درقد کسکارن حالق ایت لال
 ای مناغس ادفون سپکل همب راج بیغ برجالن دلورمالیکی ایت ملیهنه
 قرمشون توه ایت دان متهالودی جاوه م درقد تمشت ایت دان قرمشون
 ایت درقد لمهین تیاده دانت پکر قرقی مک داتغ همب م راج ایت منولفکن
 دی سهغکی رجه قرمشون توه ایت داتس کایو اقی بیغ دجاوسرتاپ دان
 لوک توجهن دان برچریله برس دان سایربغ دالم کاین جوزق ایت کاتس
 خانه لوتف م دان قرمشون ایت برلومر دشن خانه دان داره سقره سیکر
 هاجم بیغ ترسمبله سنله ای دالم حال این بیغ تیاده دانت دکنانک هابس
 سوکرن ایت مک ای دشن مناغس برکات هی توهن حاضر دان ناظر ادم
 لیهنله کران اکن انبیای این اتس همبام کارن تیاده سیاق بیغ دقان دانت
 همب مغدوکن حال این لاین درقدام ائکوله عادل اکن دانت ممبالس
 سپکل اورغ بیغ مغبیای این مک سدغ قرمشون توه اداله دالم کات م این
 داتغ اتسین سوات سوار درقد غیب مغبناکن هی قرمشون سپکر م باغن
 دان جاووم قرقی درقد تمشت این کارن مرک الله تعالی داتغ داتس راج ایت
 مک قرمشون این دشن فاکتن بیغت دان سپکر قرقی جاوه م مک داتغ لاکي
 سوات سوار مغبناکن هی قرمشون لیهنله کبلاکغم اکن مالیکی ایت افبیل
 دلپهنن کبلاکغی مک مالیکی ایت دشن راج دان سپکل منتری دان سپکل
 همب راج سمهان ایت قله دتغیکمبکن الله تعالی دالم بوم دان کلور درقد
 تمشت ایت اسف اقی هغکی زمان این دان دکنانک ادندان تمشت مالیکی
 ایت بیغ تغیکم دالم خانه دشن مرک الله تعالی لاکي داتغ کقد هاری این
 حکایت دالم کتاب تاریخ دکات کمردین درقد سپکل راج عجم بیغ موغ
 فمان دان عادل ادای قد سپکل کرحاپ دهول کال ایت تنکال سپکل مانشی
 هیدقله دشن کسکان جوکی مک قد کسراهن سپکل راج م ایت سورغ حاد
 راج فمان یزدکردن این شهریار قرلال ظالم راج ایت هغکی ای ممبناکان

نام

kookten. In dezen toestand, pas uit hare ziekte hersteld, vermoed door de verre reis, hongerende en haar huis verdwenen vindende, wist zij niet wat te doen en waar te gaan; en ging door de ellende van haren staat, weenende voort: de dienaren des konings welke buiten het paleis wandelden, zagen die oude vrouw en joegen haar ver van die plaats, en zij kon door hare zwakte niet schielijk vooruitkomen; nu kwamen de dienaren des konings en stompten haar, zoodat zij op het brandhout viel, hetwelk zij medegebragt had; haar ligchaam werd gewond, de rijst en groente die zij in de oude lomp had viel op de weeke aarde en zij werd met aarde en bloed hemorst gelijk eene onthalsde kip. In dezen toestand waarvan de ellende onbeschrijfelijk was, zeide zij, weenende: O Heere! die alomtegenwoordig en alwetend zijt, merk deze geweldenarij over Uwe dienares op; daar ik niemand anders dan U mijnen toestand kan openbaren: Gij zijt regtvaardig om al deze dwingelanden te straffen. Terwijl deze oude vrouw aldus sprak, kwam er eene stemme boven haar uit het verborgen, zeggende: O vrouw! sta spoedig op en ga ver van deze plaats, want de toorn Gods komt over dien koning. De vrouw stond bevreesd op en ging ver van die plaatse; nu kwam er nog eene stemme, zeggende: O vrouwe! zie achter U naar dat paleis: toen zij omzag werd hetzelfde met den koning, benevens al de rijksraden, al de aanzienlijken en al de hovelingen des konings, door God den Allerhoogsten in de aarde bedolven, en uit die plaats stijgt rook op tot den huidigen dag, en men zegt dat er tot heden toe een kenteeken van het door den toorn Gods in de aarde bedolven paleis bestaat. — *Geschiedenis.* In het boek der Kronijken wordt gezegd: na de Perzische Vorsten, die vuuraanbidders genaamd werden en regtvaardig in hun gansch bestuur waren; in ouden tijd, toen alle menschen genoeglijk leefden, gebeurde het dat er na al die koningen een was met name *Jazdigird* zoon van *Sjahriar* die zeer wreed was, zoo dat hij den naam der

نام سپک راج م عجم یغ عادل ایت دان در قد چلاک ظلمت ایت کر جان یغ
امخت ریب تاهن ایت هیلغ در قد انار سپک قوم ایت یغ دهول کال
مغهباس عالم دغن عادل برمول قد زمان راج یغ ظالم دان چلاک ایت بنساله
جبراق مانشی یغ قیاد تر ییلغ ادان دان روسقله جبراق خکری معمور دان
مشهور یغ قیاد تر کیرم با یقپ ادا له سکلبن مانشی ایت یغ بیاس هیدرف
دغن سنتوس جبراق تاهن لمار دان یغ قیاد منغر نام ادیای سکالم قد
زمان راج یغ لال ایت سکار غ دالم کسکارن یغ ترامت کسکارن ایت دان دالم
کد کائن یغ تر سائت کد کائن ایت سهغک قیاد دانت دکنانک جناق جسر
اد کسکبتن سپک مریکبت مک دالم قد ایت یغ سپک مانشی ایت اد دالم
سوسهون در قد تر ادیای دان راج یغ مغنیای اد دالم کمرن سهار ی راج
ایت یغ چلاک دغن جموان ممغیکل سپک منتر یب دان هلیلغن هندق
مننجقکن کبسان کر جانپ دان حکمن اتس سپک قومن دان راج ایت
دودق داتس پت کر جانپ دان سپک مانشی مغهادق دی دان سینکر
کود یغ ترامت ایلق رقان دان تر سائت جایک ورخان داتغ بر لاری م دانتار
نکری دان ماسق اخرن دالم استان راج ایت قد انار سپک مانشی یغ
مغهادق ایت دان سپک منتری دان اور غ لایدن در قد ایت بر تمسبات
یغ اد دسان تر چغغله قد روف کود ایت یغ انله اد اپ دان کور غ قون قیاد
قنه ملیهت سماپ حنی مک راج ایت میورهکن سپک منتری منغکف کود
ایت قناق قیاد دانت مریکت تغکف دی کارن کور غ قون قیاد برانی
قری دکتن دان اثبیل قیاد دانت اور غ ممبچراکن سوات قیقواکن منغکف
کود ایت یغ بر جان ککیر دان ککان دان بر ساین دغن رقاپ ایت یغ
مها ایلق کود ایت داتغ کم دینپ اره کسبله پت راج ایت دپلغکنن در چین
کقد پت ایت دان برهنت دسان دجاوه پت ایت سنله ایت مک راج قون
ترامت سک در قد کود ایت برهنت دجاوه پت ایت دسا قوم پ کفران دان
جلا کتپ دان متان دان کود ایت قیاد بر یکرد در قد تمقنن منکال راج
دغن تر قاوم برکات مبدان هی سپک منتر یک لیهنله اق اولهکام اکن

کملیان

der vroegere regtvaardige Perzische Vorsten schandvlekte en door zijne rampzalige dwingelandij het koningrijk, dat vierduizend jaar gestaan had, onder al die volkeren verdween, die vroeger de schepping door regtvaardigheid tot sieraad verstrekt hadden. Ten tijde van dien wreeden en rampzaligen Vorst werd eene ontelbare menigte menschen ongelukkig en eene ongeloofelijke menigte bevolkte en beroemde steden werden verwoest.— Alle menschen, die gewoon waren eene reeks van jaren rustig te leven, en die den naam van onderdrukking ten tijde der voormalige koningen nimmer hoorden, zaten nu in eene ellende die allerellendigst, en in eene droefheid die allerdroevigst was; zoodat het niet te zeggen was, hoe groot de smarten van hen allen waren. — Terwijl nu het volk door de onderdrukkingen in verdriet, en de koning die onderdrukte in vreugde zat, riep die rampzalige vorst in zijne opgeblazenheid al zijne rijks grooten en legerhoofden, om den luister zijner regering en van zijn bewind over al zijne volkeren te toonen, en zat op den koninklijken troon, en alle menschen omgaven hem; en een paard van eene zeer schoone gedaante en allerfreaiste kleur kwam door de stad rennen, en ging eindelijk binnen in het paleis des konings, te midden van de aanwezige menigte; en alle rijks grooten, en anderen aldaar tegenwoordig, verwonderden zich over de gedaante van dat voortreffelijk paard, en niemand had ooit zijns gelijk gezien. — De koning beval zijne rijks grooten dat paard te vatten, doch zij konden het niet grijpen, want niemand durfde hetzelfde naderen, en toen niemand midden kon beramen om dat paard te grijpen dat links en regts ging en dertelde met deszelfs overschoone gedaante, kwam hetzelfde vervolgens langs de zijde van den troon des konings, en schuurde zich tegen denzelfven en hield onder denzelfven stil; de Koning verheugde zich zeer, daar dat paard onder zijnen troon stil hield, en hij wreef deszelfs kop, rug en oogen, en dat paard bewoog zich niet van zijne plaats. Toen sprak de koning al lagchende, zeggende: O mijne rijks grooten!

کملیان کامی بیغ دمکین مک کود داغ در قد غیب دان برهننت دجاو
 پکت کامی سهاج هارس کامی فایک داتس کود این دان برمایندغن دی
 دالم میدان کامی مک راج قون مپوره همبان مپاو سوات قلان دان
 سندیریب باغن مغمبل قلان این دان کناک دی داتس کود این دان
 تنکار راج این مپیکن قلان این مک دسیقکنن اوله کود این قد هول
 هنیب حتی مک راج قون رجه لال مات دان کود اینقون لنپف در قد مات
 اورغ باقیف دان کورغ قون قیاد ملیهت کود این کسبله مان فرکیبن
 مک سپل اورغ بیغ دالم کسکارن سمغی کفدهاری این دهارو برسکاله ساخن
 در قد هاری رای این مغانک جهو سپ کود این اداله سوات ملک جو در
 قد سپل ملائکت بیغ دسورهکن الله تعالی کارن مبینساکن راج بیغ ظالم
 این مک در قد چلاک انیای قد زمان کرجان این قوسله کرجان سپل
 راج م عجم این کلکین مک دمکینله جانه کرجان این کفد تاغن قوم
 بیغ لاین *

فصل بیغ کسقله قد میناکن قری کادان منتری دان چرترا کملیان
 قغکت این جهودام کتاب صفات السلاطین دکتاکن برغسیاق در قد
 سپل راج م جک قیاد اد منتری بیغ بر جودی دان بر دچار سرقاپ قیاد
 سمغرن کرجان کارن قریهاسن کرجان اتوله منتری بیغ بر جودی دان
 بر دچار بیغ مپیادکن قد اختار عادل دان ظالم جوکی دان برغسیاق بیغ اد
 راج قیاد داقت قیاد اد منتری دمکین قدان کارن در قد سبب کملیان
 قغکت دان فرکپان فکر جان منتری اتوله بیغ نبی موسی علیه السلام
 ممنت منتری در قد الله تعالی دالم کرجان این سفرت سبب الله ممبری
 خیر دالم قران قال الله تعالی واجعل لی وزیرامن اهلی هارون اخی
 ادقون حکمو فکر جان منتری این دالم کرجان قیاد مسوک در قد قری دان
 قردان راج این اداپ قیادکن نبی موشی موهنکن منتری این در قد

الله

aanschouwt mijne heerlijkheid, welke dusdanig is dat een paard uit het verborgene komt en onder mijnen troon stil houdt; het is pligtmatig dat ik dit paard bestijge en met hetzelfde op mijn plein mij vermaken; nu beval hij zijne dienaren een zadel te brengen en stond zelf op, nam het zadel en legde het op dat paard, en toen de koning dat zadel vlijde, werd hij door dat paard tegen zijne hartkolk geslagen, zoodat de koning doodviel; en dat paard verdween uit het oog der menigte en niet een mensch zag waar het henen ging. — Al de menschen welke tot dien dag toe in ellende verkeerden, verheugden zich eerst uitermate op dien feestdag, zeggende: dat voorwaar dat paard een engel was van al de engelen, welke door God den Allerhoogsten gezonden worden om wreede koningen te verderven. — Door de rampzalige onderdrukking ten tijde van die regering, werd het bewind dier Perzische Vorsten verbroken en op deze wijze viel dat koninkrijk in handen van een ander volk.

TIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de hoedanigheid van alle rijksgrooten en vermeldende de verhevenheid hunner bediening.

In het boek handelende over de eigenschappen van Vorsten, wordt gezegd: een iegelijk der Vorsten, indien hij geenen staatsdienaar bij zich heeft, die verstandig en vol goeden raad is, kan geen volmaakt bestuur uitoefenen; want het sieraad des bestuurs is een verstandig en beraden staatsdienaar, die onderscheid maakt tusschen regt en onregt: en ieder die Vorst is moet noodwendig zulk een' staatsdienaar bij zich hebben; want van wege de uitnemendheid van die bediening en de nuttigheid der werkzaamheden van eenen staatsdienaar is het, dat de Profeet Mozes, over wien vrede zij! eenen staatsdienaar van den Allerhoogsten verzoekt in zijn bestuur, zoo als het woord van God daarvan melding maakt in den Korân « *wa dja! li wa zi-rdn* « *min ahlie haroen achjie*. Indien nu de werkzaamheden van zulk een' staatsdienaar niet een gedeelte uitmaken van de hoedanigheden en de handelingen van eenen Vorst, dan zoude de profeet Mozes dien staatsdienaar niet van den Allerhoogsten begeeren; zoo als te kennen

ge-

الله تعالي سقرت دجري تاه داکم ايتے ايغ جهار و ترسبت دمان نبي موسي ممنت دمکين هي توهنگ جديکن اقاله بکيک منتري در قد ايس رومهک هارون سودراک جرمول دالم کتاب اداپ الوزرا داکت سپکل فکرچان راج م قباد سمقرن ملاينکن دغن بچار منتري م ايغ جردبي دان برتسيات در قد سپکل راج م دغن کيرم سنديرين دان تاه در قد جرجوت سسوات قرجوانن دان مغرجاکن سسوات فکرچان قبادسرت منتري م ايغ جردبي دان جرايمان فکرچان ايت سيبياله سکال م جرمول اکن حضرت نبي محمد عليه السلام ايغ عاقل کامل اداپ مک قد کيسارن قغکنن دان کسمقرخان جردبي ايت الله تعالي جوکي مپور حضرتپ ممبچراکن دغن سپکل صحابت ايت سقرت مها ملي سبدان و شاورهم في کل الامراتيب بچراکن اولهم دغن سپکل مريکيت يعني اصحابم دالم سپکل فکرچانم جرمول جکلو دغن کيسارن دان کسمقرخان جديين ايت الله تعالي مپور اي ممبچراکن دغن سپکل صحابتن دالم سپکل فکرچان مک پتاله جهو سپکل فکرچان ايغ جاد لادين در قد جربچار دغن سپکل اورغ جديمان قباد جو سمقرن کارن ايت سقرت هارس سکين مانشي منچهاري تمن اکن جربچار مک ترهارس راج ايت چهريکن تمن ايغ دمکين ايت درکارن فکرچان سپکل منتري اډ جو سسوک در قد فکرچان کرچان ايت سهغکي قباد دانت دکرچان کرج کرچان ايت لادين در قد جربچار دغن سپکل اورغ ايغ جردبي کارن جکلو دانت ايت قبادله دقبتهنکن الله تعالي اکن نبي محمد عليه السلام ممبچراکن دغن سپکل تولنپ ايت دان کارن ايت قانت سپکل اورغ تورق قداپ اکن فکرچان بچار ايت سغاي مريکيت مندانتکن کبجیکن ترجون ايغ دالم بچار اداپ کارن کپنان کبجیکن ايت دالم بچار جواقبيل اورغ جربچار دغن تمن ايغ جردبي دان اخيله کهندي در قد کوره بچراکن اکن حضرت نبي عليه السلام بوکن لادين کارن سقرت جدي حضرت نبي محمد سغاي اکن جارغ سسوات ايغ قباد سغاي جدي اورغ ايغ لادين قداپ سدغ عقل کلي دان عقل کامل حضرت

ايت

gegeven wordt in dat gewijde vers , dat zoo even genoemd is , waar de Profeet Mozes op deze wijs vraagt : O Heer ! maak voor mij eenen staatsdienaar uit de leden van mijn huis , namelijk : Aäron , mijnen broeder. Voorts in het boek *de Manieren der Vizieren* , wordt gezegd : al de werkzaamheden der Vorsten kunnen niet volmaakt zijn , dan met den raad van verstandige staatsdienaren ; en al wie der Vorsten naar zijn eigen oordeel alleen , en met zijn eigen weten alleen , elken arbeid verrijgt en elke werkzaamheid vervult zonder verstandige en geloovige staatsdienaren , zoo is dat werk volstrekt vruchteloos. Voorts wat betreft den verheven persoon van den profeet Mahomed over wien vrede zij ! die volkomen verstandig was , niettegenstaande de uitnemendheid zijner bediening en de volmaaktheid van zijn verstand , beveelt de Allerhoogste hem toch te gaan raadplegen met zijne vrienden , zoo als deszelfs hoogwaardig bevel zegt : « *wa sjáwir hoem si koelli 'l-amri* , » dat is : « raadpleeg met hen (namelijk Uwe vrienden) in al Uw doen ; » voorts , indien behoudens de grootheid en de volmaaktheid van zijn verstand , de Allerhoogste hem toch beveelt , met zijne vrienden in alle zaken te raadplegen , dan is het duidelijk dat alle werkzaamheden , die afgezonderd blijven van de raadpleging met verstandige lieden , niet volmaakt zijn ; weshalve , even gelijk het pligtmatig is voor alle menschen , om eenen vertrouwden te zoeken , ten einde met hem te raadplegen , zoo is het vooral de pligt van eenen Vorst om zulk eenen vriend te zoeken , omdat de werkzaamheden der staatsdienaren een gedeelte uitmaken van het rijksbestuur ; zoo zeer zelfs , dat de werkzaamheden des bewinds onmogelijk kunnen vervuld worden zonder de raadpleging met verstandige lieden , want , indien dat kon zijn , zoude de Allerhoogste niet geboden hebben aan den Profeet Mahomed , over wien vrede zij ! den raad van zijne vertrouwden in te winnen , en om die reden betaamt het iedereen hem daarin te volgen ten aanzien van het beraadslagen , opdat zij de verborgene wijsheid verkrijgen , die in de raadpleging gelegen is ; want de openbaring der wijsheid ligt alleen in raadpleging , wanneer men namelijk met eenen verstandigen vriend raadpleegt , en dit is ook de bedoeling van het bevel om te raadplegen , aan den verheven persoon des Profeets gegeven , en geene andere ; want gelijk het verstand van den Profeet Mahomed voor elke zaak voldoende was , waartoe het verstand van anderen niet genoegzaam is , nademaal het algemeen en het volmaakt verstand van hem niet van noode had

ایت اداپ بیغ قیاد برکهندق اکن بدخار دغن اورغ لاین الله تعالی مورۃ
 ای جوک بدچار اکن دغن سپک صاحبانپ اکن مننجقکن جالن کقد سپک
 اورغ بیغ قیاد سمغی بکیت بدیپ سفای مریکیت بر بچار دغن اورغ
 بیغ لاین کارن سپک مانشی قیاد اد سام بدیپ بیغ کورغ دان لبه اداپ
 دان جک قیاد سمغی بدی سؤرغ سمغی جوک بدی اورغ باچف ادقون
 دالم کتاب اداب الامرا دکنان کرجان ایت اقام سقر سوات مالکی
 بیغ تغکی دان مالکی ایت بدیر داتس امفت تیغ جکو کورغ سوات تیغ
 درقد امفت تیغ ایت نسچای رهله مالکی ایت دان د ارتیکن امفت
 اورغ درقد امفت تیغ ایت تیغ قرقام اد منتری بیغ قوه دان بدیمان
 دان بچقسان دان قرقس دان برخبر دان بر بچار دان برچوب دان
 برصبر دان برانصاف دان بر بغمس سفای سپک فکر جان جاد سمقرن
 دغن اداپ ایت اکن قریاسن کرجان ایت تیغ بیغ کواد تغلیم بیغ
 برانی دان بغمساون دان درماون بیغ مملهران سپک هلباغ دان سپک رعیت
 دان مغیغتنکن سپک فیهف ذیری دان مندرتقی رچاپ دان مملهران
 رعیت بدیپ درقد سپک بهای دان مپمغیکن سپک کبجیکن اکن سپک بیغ
 دجاوم حکم راج ایت دان منجاوهکن سپک کجهانن درقد مریکیت
 تیغ بیغ کنیک ادخازن یا ایت بندهار بیغ سمقرن دغن کبنارن دان امانت
 دان مالو دان سوون سفای ای مملهران بایکد سپک هرت راج کارن
 کرجان ایت برکنتغ دغن کاندان هرت ایت تیغ بیغ کاهفت اد مخبر بیغ
 چردک دان سنی قدمباو خبر سپک فیهف ذیری کقد راج دان مپینکن حال
 سپک رعیت دان قرسمبهن قری سپک بیغ کاسه اکن راج دان مننجقکن
 قرجوانن سپک بیغ برسترو دغن راج دان مغیغتنکن راج درقد سپک بیغ
 بایک دان جاهت دالم کرجانن برمول امفت اورغ انیله امفت تیغ ایت
 اقبیل راج ملیهت قری کبنارن قد امفت اورغ ایت مک هارس راج
 مملهران مریکیت دغن قلهار بیغ ایلق دان منیلک اکن مریکیت
 دغن تیلک شفقت دان منزهی کهندق حسرت سؤرغ دغن سمقرنان

سفای

had om te raadplegen met andere menschen, zoo heeft toch God de Allerhoogste hem geboden om te gaan raadplegen met zijne vrienden, om daardoor den weg aan te wijzen aan anderen die niet zulk eene genoegzame mate van verstand bezitten, opdat zij den raad van anderen zouden vragen, want alle menschen hebben niet dezelfde mate van verstand; de een heeft minder de ander meer, en indien een mensch geen toereikend verstand heeft, dan is toch het verstand van velen voldoende. In het boek, *Manieren der Vorsten*, wordt gezegd: dat het rijk gelijk is aan een verheven paleis, hetwelk op vier pilaren rust; indien nu een van de vier pilaren ontbreekt, dan stort voorzeker het geheele paleis in, en door die vier pilaren worden vier menschen aangeduid. De eerste pilaar is een staatsdienaar, die bedaagd, en verstandig, en voorzigtig is, en onderzoekt, en kennis en oordeel bezit, en ondervinding heeft, en lijdzaam en billijk is, en van edele afkomst, op dat alle zaken door zijn bestaan volmaakt geschieden, tot sieraad van het rijk des konings. De tweede pilaar is een generaal, welke dapper, edelgeboren en milddadig is, die alle krijgsoversten en soldaten beschermt en over alle oorden des lands een wakend oog houdt, en de grenzen van den koning afperkt en de onderdanen voor alle gevaren behoedt, en alle heil aan allen die onder het bewind des konings staan doet toekomen, en alle kwaad van hen weert. De derde pilaar is de trezorier of schatbewaarder, die volmaakt is in opregtheid en getrouwheid, en eerzaam en beschaafd is, opdat hij alle schatten des konings zorgvuldig bewake, want het koninkrijk hangt van die schatten af. De vierde pilaar is een bode, welke schrand en getrouw is in het brengen van tijdingen van alle oorden des lands aan den koning, en die al de zaken der onderdanen mededeelt, en den aard opgeeft van allen die den koning toegenezen zijn, en de daden aantoot van allen, die den koning vijandig zijn, en die den koning aandachtig maakt op al het goede en kwade, dat in zijn rijk is. — Deze vier personen zijn de vier pilaren; als de vorst ziet dat deze vier personen het ware karakter beaiten, dan behoort hij hen met eene uitstekende bescherming te beschermen, en op hen te zien met een oog van belangstelling, en de begèerten van elk hunner op eene volkome wijs te vervullen; op dat zij sterk van gemoed mogen zijn

سڦاي جاد تنقله هندیڻ قد مغرجاکن فکرچان کرحان ایت دغن سڦیڤه
 دان مکچنت دان برڦسیاق درقد انار مریکیت ڦریغدر م سپل فکرچان
 راج بیغ دکرچانکپ ایت مک هندقله سپکرای داجردان دهر دک دان جک
 مه ای دهر دک دان تیاد جواي مغوجه فعالپ ایت مک سپیان ای
 دڦرسکیت دغن جارغ بیغ لایف اکن سالهپ ایت برمول درقد راج اردشیر
 سورغ راج برڦپاکن کناپ میاق درقد سپل ڦولن بیغ مان لایف اکن
 راج مک راج اردشیر جرکات منتری بیغ بر جدي اڦوله ڦولن لایف اکن سپل
 راج م کارن جهوداقت مریکیت جرکات م دغندي درقد مسوات کسکارن
 دان ممبچراکن سرتاپ درقد مسوات رهسي دان درقد سپل فکرچان
 بیغ ڦردون کارن منتری بیغ بر جدي ایت جندهار رهسي سپل راج م له
 ادڦون دالم کتاب تحفة الوزرا دکات تیاد داقت تیاد درقد اتم ڦرکار قد اختار
 راج دان منتری ایت مک ڦیبک ڦرکار هندقله دکرچاکن راج بکي
 منتری دان ڦیبک ڦرکار هندقله دلوسکن راج بکي منتری ایت برمول ڦیبک
 ڦرکار بیغ هارس دکرچاکن راج ایت بکي منتری ایت انیله ڦرنام اقبیل
 منتری ایت بر جوق سوات فکرچان بیغ ساله هندقله راج جاغن مرک
 آفس دي دان جاغن شکساکن دي کارن ساله ایت تناق هارس ای
 مغمغون سالهپ دان مغیغتنکن دي درقد ساله ایت سهڦکي سکاں دان
 دوکال دان ڦیبک کال دان اقبیل تیاد ای لال درقد سالهپ ایت کمردین
 حکمکن اقس دغن کبنارن کدو اقبیل منتری ایت مه کای هندقله راج
 جاغن طمع اکن هرتاپ ایت کارن هرت ایت هرت راج بیغ قله دبریکنپ ڦدان
 دهول مک جناق جارغ بیغ دبریکنپ اکن اورغ م دکهندکپ مغمبل ڦول درقد
 ایت تیاد هارس ای ممبچراکن د مکین کارن ڦر جوادن این درقد سپل
 مانشي جاهت دان درقد سپل راج م ایت ڦرجاهت اداپ کارن ڦري
 این جوکن ڦري اورغ بیغ اد بغشاون ادڦون دالم کتاب نصایح الملوک
 دکات جارغ سیاق بیغ بر جکین مسوات قد سورغ دان امبلکن ایت در
 ڦداپ ڦول اڦماپ سڦرغ سورغ م منته دان منتهپ ایت د ماکنپ ڦول

دان

zijn om de werkzaamheden van het rijkbestuur te vervullen met getrouwheid en opgeruimdheid; en al wie van hen met ligvaardigheid behandelt de werkzaamheden, die de vorst hem te vervullen gegeven heeft, zoo laat hem onverwijld daarover berispt en doorgehaald worden, en als hij daarover doorgestreken is, en hij toch niet zijne handelingen verandert, zoo laat hem wegens zijn misdrijf eene geschikte straf ondergaan. — Van den Koning Aradsjir, vroeg eens een ander koning; zeggende: « Wie uit al de vrienden is geschikt voor den vorst?» en koning Aradsjir zeide: een verstandig staatsdienaar, dat is de vriend die geschikt is voor de vorsten; want zij kunnen met hem spreken over elke moeilijkheid en met hem raadplegen over elk geheim en over alle verborgene belangen, want een verstandig staatsdienaar is de schatbewaarder van de geheimen der koningen. — In het boek genaamd *Verhandeling der vizieren*, wordt gezegd: Er moeten zes dingen bestaan tusschen eenen koning en zijnen staatsdienaar, en daarvan moet de koning drie dingen bewijzen aan zijnen staatsdienaar, en tot drie dingen moet hij hem verlot geven. Die drie dingen nu, die een vorst aan zijnen staatsdienaar moet bewijzen, zijn deze: *Vooreerst*, wanneer de staatsdienaar iets doet dat verkeerd is, zoo moet de vorst zich over hem niet vertoornen en hem niet wegens zijn misdrijf straffen, maar hij behoort hem zijne verkeerdheid te vergeven en hem dezelve indachtig te maken, tot een, twee, en driemaal toe, en indien hij van zijne verkeerdheid niet afwijkt, vervolgens het oordeel naar billijkheid over hem uittespreken. *Ten tweede*, wanneer een staatsdienaar rijk is, zoo behoort de vorst toch niet begeerig te zijn naar zijne goederen, want die goederen zijn niets anders dan de goederen des konings, welke hij hem te voren gegeven heeft; en hoe kan hij dat gene, wat hij te voren aan de lieden gegeven heeft, weder van hen willen terug nemen; het is niet betamelijk zoo te handelen, want deze daad is slecht in alle menschen, maar in eenen koning allerslechtst, want zulk eene wijs van handelen is niet die van lieden van hooge geboorte. In het boek genaamd *Raadgevingen voor Vorsten*, word gezegd: Al wie een ander iets geeft en hem dat vervolgens weder afneemt, is gelijk aan iemand die braakt en zijn braaksel vervolgens opeet;

دان قد ایت برکات شیخ عطار دالم کتاب الاسرار * این بیان ماخذ که
 مردی فی کند یازمیل خوردن ان کی کند * ارقیب فکرچان جریکن
 مسوات دان مغمبل ایت قول اقله شقره مان سورغ لاک م منته مک
 چکیمان ای دافت ماکن منتهپ ایت قول کنیک جک ان مسوات کهندق
 منتري ایت هندقله راج مغرچاکن جارغ یغ د کهنداک منتري ایت
 درقداپ دان قیک فرکار ایت یغ هارس د لوسکن راج ایت بک منتري
 ایت ایلله قرغام قد جارغ کنیک یغ منتري ایت مغهنداک مغهداف راج
 دافت ای مغهداف جوکی کدو جرشیات یغ مغناکن جاهت درقد منتري
 ایت قیاد هارس راج منغرکن کتاب ایت یغ جاهت ملاینکن صبرجوکی
 کنیک جارغ رهسی یغ دالم هات راج دافت منتري ایت قپاکن کقد
 رچاپ دان قیاد هارس راج ممبنیکن ایت درقد منتريپ ایت کارن
 منتري یغ بایک ایت اد قتی رهسی راج جوکی دان تمفت منار بند
 کرچان یغ بوکن قاتت جاو قد تمفت یغ لاین درکارن کادان منتري یغ
 بایک ایت کادان سپل کهندق راج ایت دان قوهن حاصل کرچان ایت
 اداپ ان مملهران سپل رعیت این برمول ای جوترا ایس قربندهران
 راج ایت قد برساکن سپل یغ کاسه ان راج دان برداکن سپل یغ
 برکترو دغن راج دان ای جواوتت سپل قپاکت راج قد میبهنک راج
 ایت سکال م مک هارس ادس سپل راج م اقبیل ای بروله منتري یغ دمکین
 فکرچین مملهران اداپ دان مملیاکن قنکنن دان مغداکن سپل کهندقن
 دان ممنوهی هتین دغن جارغ مسوات یغ انده اداپ *

نظم جهو بکي راج سکین * هندق اد منتري دمکین

یغ قد مسوات فکرچان * مغرچاکن سپل کرچان

منتري ایلله مهاقولن راج * دان قتی سکنش رهسیلپ مهاج

کارن کات راج ایت کتاق * اس ارقیب دان دواداپ

مک منتري یغ دمکینله قریپ * اد کادان راج درچین

جک راج دافت اداپ ایت * دافت قتی رهسیاپ دمیت

ادقون

en ten aanzien van dezen zin, zegt Sjech Athar in zijn boek *De geheimen*, zulk eene handeling (namelijk om iets te geven en het naderhand wederom te nemen) is even als wanneer een man die braakt, en hoe kan hij zijn braaksel weder opeten? *Ten derde*, indien de staatsdienaar de eene of andere begeerte heeft, zoo behoort de koning die begeerte te vervullen. — En de drie dingen, die de koning aan zijnen staatsdienaar veroorloven moet, zijn deze: *Vooreerst*, op elken tijd dat de staatsdienaar verkiest te komen in de tegenwoordigheid van den vorst, moet hij daartoe vrijheid hebben. *Ten tweede*, al wie van den staatsdienaar kwaad spreekt, zoo past het niet, dat de koning daar naar hoort, maar hij behoort geduld te hebben. *Ten derde*, ten aanzien van elk geheim, dat zich in het hart des konings bevindt, zij het den staatsdienaar vergund om den koning daarnaar te vragen; en de koning behoort dat niet voor zijnen staatsdienaar te verbergen, want een goed staatsdienaar is de schatkamer van de geheimen des konings, en de bewaarplaats van de rijksschatten, welke niet gevoegelijk op eene andere plaats kunnen gebragt worden; want het wezen van eenen goeden staatsdienaar is het wezen van den wil des konings en de boom der rijksvruchten om alle onderdanen te beschutten. Hij stempelt de goederen van des konings schatkamer, om allen die den Vorst toegedaan zijn te verblijden en allen die den vorst vijandig zijn te bedroeven; hij is een geneesmiddel voor al de kwalen des konings, om hem volkomen gezond te maken; en het is de pligt aller koningen, wanneer zij eenen staatsdienaar van dusdanige inborst verwerven, hem te beschermen, zijne waardigheid op te houden, zijne wenschen te verwezenlijken en zijn gemoed te vervullen met het geen uitmuntend is.

Een elk der Vorsten moet voorwaar,
 Bezitten eenen Staatsdienaar,
 Die steeds bij elke bezigheid,
 Het rijk volmaakt door zijn beleid.
 Hij is des Vorsten grootste vriend
 Die bij hem zijn geheimen vindt;
 Hun woorden stemmen overeen,
 In wezen twee, in zin slechts één.
 Dusdanig dienaar wel beraân
 Is van den koning zelf, 't bestaan,
 Die als hij dit bestaan verwerft,
 Bij 't zelve zijn geheim nooit derft.

Van

ادقون درقد راج بهرام کپور دچترکران بهو راج ایت برقیپان سورغ
 راج بیغ لاین بیداق ترکار برکهندق سورغ راج سقایی سسقرن کرجائپ
 ایت مک کات راج ایت اتم ترکار اتوله کسمقرنائن کرجائن ایت قرقام
 مندری بیغ دانت راج مغتاکن رهسی قداپ دان دانت ای ممبرکران
 مسوات دچپار سرتاپ دان دانت ای هارق اکن دی کدو کود بیغ بایک
 دان تغدس بیغ دانت راج ماسق دالم قشراغن دان کلور قول در دالم سپل
 قرهمشونن موسهن دغن دی کنیک قدهغ بیغ ناجم بیغ دانت راج دالم قرغ
 مپقغ دی دان مغرجاکن کرج قرغ دغن دی کامقت هرت بیغ باق
 بیغ دانت راج مغمبل هات سپل هلباغ دغن دی سقایی سپل هلباغ
 ایت ایغن اکن سپل کرجائن راج سدی دغن سنجات بیغ سوچ دان
 قنه دغن سکچت بیغ قرفوج کلیم جند بیغ اداپ کچیل دان هرکاپ بسر
 دالم قربندهران راج سقره لعل دان یعقوت دان الماس دان مرجان دان
 زمره دان فیروزه دان سباکیپ درقد سپل جنس قمرات ایت بیغ دقره ملی
 اوله سپل راج م کاتم سپل جنس قمرشون دالم روهپ بیغ مها ملی ایلغ
 رقاپ دان امت سوچ دان چری اداپ دان قرساغت مانس دغن رانه کتاپ
 لاک قانت سکا مریپ دغن قریوک تامن نعمت بغاپ سقایی دانت
 هات راج مغاسه اداپ سقره چوای بیغ سوکر د چهاری دغن سپل قری
 قرفوج سموب یکمان برکات بخاری بیغ براهی قرفوج بیغ دبره یکن
 ایت جک مغرت دغرکن اوله کام غزل *

- * ککاسهک سقره چاو قون اداله قرقاسه دان ملی جوپ *
- * دان چواک قون مان درقد چاو ایت جاو ای جوپ *
- * جک سریب ناهن لمار قون هیدق اد سی م جوپ *
- * هاپ جک قد چاو ایت همقر دغن سدی سک جوپ *
- * چاو ایت بیغ مغهید فکن منتیاس چاو ماندشی جوپ *
- * دان مغهیلغکن چنتاپ قون ایت ککاسهک بیغ سنی جوپ *
- * ککاسهک ایت بیغ مغینق هتیک دغن رهسی جوپ *

دبخاری

Van den koning *Bahram Goer* wordt verhaald, dat hij eenen anderen koning vroeg, hoe vele dingen een vorst behoefde, op dat zijn bestuur volmaakt zij; en die koning antwoordde: zes dingen maken de volmaaktheid van dat bestuur uit. *Vooreerst*. Een staatsdienear aan wien de Vorst zijne geheimen kan openbaren, met wien hij over eenige zaak kan beraadslagen, en in wien hij zijne vertrouwen kan stellen. *Ten tweede*. Een goed en vlug paard, waarmede de Vorst zich in den strijd kan begeven en zich weder uit den drom zijner vijanden kan redden. *Ten derde*. Een scherp zwaard het welk de Vorst kan hanteren en waarmede hij de krijgskzaken kan verrigten. *Ten vierde*. Vele schatten, waardoor de Vorst de harten zijner legerhoofden kan winnen, opdat zij al de belangen des konings behartigen, met blanke wapens gereed staan en vol loffelijke blijdschap zijn. *Ten vijfde*. Schatten, die klein van omvang en van groote waarde zijn in de schatkist des konings, zoo als robijnen, granaten, diamanten, koralen, smaragden, turkoizen, en wat dies meer zij van allerlei edelgesteenten, welke door de Vorsten op prijs gesteld worden. *Ten zesde*. Allerlei soort van vrouwen, welke zeer verheven schoon van gelaat en bijzonder schuldeloos en helder zijn, en bij uitstek beminnelijk en minzaam ter taal; voorts behoorlijk jeugdig, met ontluiking der bloesems van den lusthof der gunsten, opdat de koning haar als zijne ziel beminne, die moeyelijk met alle loffelijke hoedanigheden te vinden zijn; zoo als *Bucharie* zegt, die op den roem verliefd is, die door hem bemind wordt; indien gij het verstaat hoort dan *het minnedicht*.

Mijne

بخاري بيغ اد سرت پياو ايت اباله بردهپي جوکي *

ادقون دالم کتاب مفايد الملوك دکنانک هندقله اد اکن مسورغ راج
 دو فرزندهران سات قنه درقد هرت دان باپي م بند بيغ انده م دان کدو
 قنه درقد سپک جنس مانشي بيغ بايک رقاپ دان سوچ اداپ دان مانس
 کتاب جهو مسورغ درقد مريکيت دنن کبجيينک ميکانک سپک هات
 دان دنن کسکان ايت مغيهدقکن سپک بيغ مات ابرمول دچرراکن
 درقد راج اردشير جهو جرکات اي هارس سکلين راج م کنتياس مننت
 امقت فرکار دان اقبيل سه اي منداتکن دي جاخن لفسکن ايت
 سکال م فرقام منتري بيغ شاه م کدو بند هار بيغ بندر کنيک فسورغ بيغ
 کامقت تولن بيغ ستي برغساق بيغ اد امقت فرکار اين سرقاپ سمقرناله
 سپک فکر جان کرجانپ ادقون دالم کتاب احکام الاحکام دکنانک قباد
 دافت د کرجانک فکر جان کرجان ايت ملاينکن دنن سپک تولن بيغ
 بر جدي دان جرايمان دان بر علم دان بر ادب دان جرايغت دان بيغ
 بر ساون دان درماون دان بنل هتبيپ دان کتاب دان بچراپ اقبيل
 سپک تمدن دان تولن دان صحبت راج ايت اد دمکين مک پتاله جهو راج
 ايت جراختغ دان بردهپي جو اوله کارن قري سپک مريکيت بيغ
 قرقوج دان قرجايک مغيهدقکن کبجيينک دالم راج جوکي
 برمول دالم کتاب ايت جودکات هندقله منتري ايت بيغ اد سپک
 کبجيينک قدان دالم قدا اينقون قوم اداپ کارن جکلومنتري
 ادمود مک کورغله جوکي چبان دالم سپک فکر جان کرجان دان
 چوب ايت هارس اد قد مسورغ منتري کارن جارغ بيغ
 هندق اي شاه قباد دافت اي براجر در قد قغاجر
 مانشي م دان چوب ايت اد قد سپک اورغ بيغ قوم قزلبه
 در قد سپک بيغ مود دان هندقله منتري ايت سوچ اداپ
 دنن ظاهر دان باطن کارن منتري ايت دکنانک اد قزهباسن
 کرجان مک قزهباسن قباد بايک ملاينکن دنن کسچين جو
 ادقون دالم کتاب صفات الوزرا دکات جهو اکن
 سپک منتري ايت قداغت قباد ايجت درقد ليم فرکار
 سغاي سمقرن فکر جانپ دالم کرجان رجاپ فرقام
 هندقله منتري ايت ايجت

دغن

Mijne geliefde is geliefd als de ziel en ook verheven !
 Mijne ziel waar zij zich bevindt , is toch ver van die ziel ;
 Duizend jaren levens zijn nog ijdel ;
 Doch indien zij die ziel nadert is zij terstond vrolijk gestemd.
 De ziel die de ziel der menschen doet leven
 En hunnen kommer verdriift , is mijne getrouwe geliefde.
 Het is de geliefde die mijn hart geheimzinnig verrukt.
 De wijze die met die ziel vereend is , hij is gelukzalig !

In het boek *Het behoud der Koningen* , wordt gezegd : Elk der koningen moet twee schatkamers bezitten. De eene gevuld met schatten en met veelsoortige voortreffelijke goederen , en de tweede gevuld met allerlei menschen , wier voorkomen goed , wier bestaan onschuldig en wier taal minzaam is ; voorwaar een iegelijk van hen vervrolijkt op eene edele wijze aller harten en doet door die vrolijkheid het doode herleven. Er wordt van den Koning Ardasjir verhaald ; dat hij zeide : het is pligt dat de koningen immer vier dingen najagen en dezelve , wanneer zij die verworven hebben , volstrekt niet loslaten. *Vooreerst*. Een kundig staatsdienaar. *Ten tweede*. Een eerlijk schatbewaarder. *Ten derde*. Een verstandige afgezant. *Ten vierde*. Een getrouw vriend. Alwie deze vier dingen bezit , is volmaakt in alle handelingen zijns bestuurs. In het boek *Voorschriften voor Vorsten* , wordt gezegd : de rijkszaken kunnen niet waargenomen worden zonder vrienden , die verstandig , godsdienstig , kundig , wellevend , bedachtzaam , edelgeboren , milddadig zijn en wier gemoed , en taal en raad opregt zijn. Wanneer alle bondgenooten , vertrouwden en vrienden des konings dusdanig zijn , is het blijkbaar dat hij voorspoedig en gelukkig is door den aard van die allen , welke loffelijk zijn en op de beste wijze de deugd in hem verwezenlijken. — In het zelfde boek wordt gezegd : De staatsdienaar moet alle deugden bezitten en tevens bedaagd zijn , want indien hij jong is ontbreekt hem ondervinding in alle rijkszaken , en een staatsdienaar moet ondervinding hebben , want het geen hij wil weten kan hij niet leeren uit de leeringen der menschen , en de bejaarde lieden hebben meer ondervinding dan de jonge lieden : ook moet de staatsdienaar , uitwendig en innerlijk rein wezen , want hij wordt het sieraad van het bestuur genaamd ; en geen sieraad is goed ten zij het rein zij. In het boek *Eigenschappen van*
visie-

دغن ساغت اڻ او کسراهن فکرجان ايت بيغ اي ماسف دالمپ دان
 جناي اي اکن کلور اخري درقد فکرجان ايت کدوهندقله مننري ايت
 کيرم بايکم سڦاي سپل فکرتان دان فکرجان بيغ تزدون دالم کرجان
 ايت ان چات قدان درقد اسهان کتيک هندقله مننري ايت ان براني دالم
 سپل فکرتان دان فکرجان دان جاغن تانت درقد بارغ مسوات سڦاي
 اي مخرجاکن سمهان دغن سهارسپ کا مغت هندقله مننري ايت
 سننياس ان بتل هتبيي قد سپل فکرجان دغن سپل اورغ دالم سپل
 تمغت کلیم هندقله مننري ايت مڦسهاکن قد مملهران سپل رهسي راج
 دان جکلو اي مات دغن بارغ موسه فون درقدان هندقله مملهورهسي
 راج ايت سرتان دالم بوم برمول لاکي دالم کتاب ايت دکات هندقله مننري
 ايت مبرادان بايک رفان دان ماس کنان دان براني پوان دان لوس
 هتبيي دان چتان دالم سپل کرج رجان دان هندقله اي مالو فريپ دان
 سوچ اکمان سڦاي دجاوهکنپ درقد درپ سپل فکرتان دان فکرجان
 بيغ تباد جنرايت لاکي فون هندقله مننري ايت قد کتيک بيغ هارس کات
 جوکي کات دان قد کتيک بيغ هارس ديم جوکي ديم دان مخرجاکن سپل
 فکرجان بيغ سک قد راج لبه درقد ايت هندقله مننري ايت دغن کيرم
 بيغ بايک مڦسهاکن قد ممرهکن سپل کسکارن قد راج دان ايغت مننياس
 اکن سپل فري دان فربواتن راج ايت دان جک دلپهتن فکرت راج ايت
 تباد بايک دان فري راج ايت کچ اداپ مڦاجرکن دي قد مساپ بيغ بندر
 دان قد کتکات بيغ بتل دغن کات دان چرقدان تمقلق بيغ بايک دان
 قانت قد حال راج ايت اکن مملهران دي درقد سپل کجهاتن دان
 مننجفکن جان سپل کيچيکن قداپ دان جکلو بارغ کال بارغ حال اي
 ملارنگن رجاپ درقد سوات کجهاتن دان منپهکن اداپ درقد بارغ
 کسراهن هندقله مننري ايت برکات اکن دي دغن لمه لمبت ماس جو
 جاغن دغن کرس کارن کات بيغ بايک ايت سپر درمنياکن هات سکلين
 اورغ دان کات بيغ کرس ايت مخرسکن جو نفسوي سهنگي جان مسوک در

قد

vizieren, wordt gezegd: een staatsdienaar moet op vijf zaken letten, opdat zijne verrigtingen in het rijk zijns konings volmaakt zijn. *Ten eerste*. Een staatsdienaar moet ernstig op het einde van dat werk letten waaraan hij zich toewijdt en hoedanig hij er zich eindelijk uit zal wikkelen. *Ten tweede*. Een staatsdienaar moet zeer oplettend zijn, opdat al de geheime gesprekken en handelingen welke in het rijk bestaan hem door zijne nasporingen mogen blijken. *Ten derde*. Een staatsdienaar moet in alle gesprekken en handelingen stoutmoedig zijn en niets vreezen, opdat hij alles behoorlijk moge verrigten. *Ten vierde*. Een staatsdienaar moet voortdurend, in alle belangen met alle menschen, op alle plaatsen oprecht van hart zijn. *Ten vijfde*. Een staatsdienaar moet zorgvuldig zijn in het bewaren van al de geheimen des konings en, indien hij ten gevolge van eenige moeilijkheden derzelve sterft, moet hij die geheimen des konings met zich in de aarde nemen. In het zelfde boek wordt gezegd. Een staatsdienaar moet geduldig wezen, een goed voorkomen hebben, vriendelijk zijn, vurig van geest en grootmoedig, en zijne zorgen aan al de belangen van zijnen vorst besteden; ook moet hij eerszaam van aard en onbesproken in zijnen Godsdienst zijn, ten einde alle woorden en daen van zich te weren welke niet getrouw zijn: voorts op het tijdstip dat het betaamt te spreken, moet hij spreken, en op het tijdstip dat het betaamt te zwijgen, moet hij zwijgen; en alle belangen welke den vorst aangenaam zijn waarnemen; bovendien moet een staatsdienaar met rijp overleg zich benaarstigen om alles wat den Vorst moeilijk is te verligten, en onophoudelijk op alle geaardheden en handelingen van den vorst te letten, en indien hij ziet dat deszelfs gedrag niet goed en deszelfs geaardheid verfoeijelijk is, moet hij hem op den juisten tijd en in het geschikte oogenblik vermanen door woorden, verhalen en overtuigingen, welke voor den toestand des konings dienstig, en geschikt zijn om hem voor het kwaad te behoeden en den weg aller deugden aan te wijzen; indien hij den koning somtijds van cenig kwaad afhoudt en hem eenigen misslag belet, moet hij zachtzinnig en minzaam tegen hem spreken, zonder straffheid; want een goed woord tempert het gemoed van alle menschen, en een hard woord versterkt hunne driften, zoo

قد سپک قري قرعون ايت اد قداپ دان سبب ائبله الله تعالي مشاجر
 موسي اکن نکير قرعون ايت * قال الله تعالي ققولا له قولاً لسينا * اربين
 مک کناکنله اوله کدوکام موسي دان هارون اکن دي ايا ايت قرعون کات يغ
 لمبتن جرمول دالم کناب ايت جودکات جک راج مرک اتس منتري کارن
 مسوات فکر جان يغ قباد پات کبنارڊپ قد راج ايت مک هندقله منتري
 ايت جاشن قارح دمدم دالم هتنيپ دغن جارغ قيقوهان هندقله اي ساکن
 هات راج دان قد کنیک يغ قانت پناکن قدان کبنارن فکر جانپ ايت دغن
 کات يغ بايک جو جرمول د چر قراکن در قد راج نوشروان عادل جهو جرات
 اي برغسياف در قد سپک راج م يغ منتريپ قباد بر قغتهون دان ببل
 ادان کرجانپ ايت سفرت اوله يغ لال دان قباد قورخن سنينک هوجن
 قون دان سپک کبجیکن کرجانپ ايت سفرت سپک تمبه تمبوھن يغ قد
 قيف م هاري کورغ بر تمبه م دان کرغله کمدينن تناق يغ منتريپ
 بر قغتهون دان بر جدي ادان کرجانپ ايت سفرت اوله يغ تغکل دان
 منورخن هوجن دان سپک کبجیکن کرجانپ ايت سفرت سپک تمبه
 تمبوھن يغ قد قيف م هاري ماکن بر تمبه م دان هجوله ادان سهغک اي
 سمقي قد کسمقرن انن حکايت راج نوشروان عادل ايت سهاري دالم
 قره مقونن سپک اورغ تنکال مريکيت مغهادف دي بر پناکن در قد
 منتريپ بر نام يونان سمبل سبداپ هي يونان چر قراکن اولهم قد کامي
 در قد سپک قري راج م يغ عادل ايت يغ قله لال دهول در قد کامي مک
 سمبه يونان يا شاه عالم دغن براق قراک يغ دقرون مغهنداک چر قرا ايت
 دغن سفر کار اتودغن دو قرا کار اتودغن قراک اکه مک سيد راج نوشروان
 قرقام دغن قراک کناکن اولهم قراک مک سمبه يونان قرقام سپک راج م
 يغ عادل ايت قباد بر کنکنن سپک اورغ يغ ساله دالم کرجانپ ايت سکال م
 کدو سپک راج م يغ عادل ايت مغر جان سپک فکر جانپ دالم کرجان
 ايت دغن تهوپ جو بوکن دغن بيلن دان الفان کنیک سپک راج يغ عادل
 ايت قباد مرک دغن جاشن ملاينکن دغن صبر جو کارن اي قراکساي دهول

حال

dat zij een gedeelte van de geaardheden van Farao verwerven; en het is hierom dat God de Allerhoogste Mozes beval om Farao te bestraffen, zeggende: « *F'akhoela lahoe khaulán laijinán,*” dat is: « sprekgt gij beide « (Mozes en Aaron) tot hem (Farao) met zachte woorden.” In het opgenoemde boek wordt ook gezegd: indien een koning op eenen staatsdienaar over eenige zaak toornst waarvan hem de deugdelijkheid niet blijkt, zoo moet die staatsdienaar geen wrok met bedrog in zijn hart voeden, maar het gemoed des konings verblijden en ter bekwamer tijd hem de deugdelijkheid dier zaak met gepaste woorden ontvouwen. Er wordt van den Vorst Noesjirwan Adil verhaald dat hij zeide: de regering van een iegelijk der Vorsten, wiens staatsdienaar geene kennis bezit en onwetend is, is aan eene voorbijgaande wolk gelijk, welke geen' druppel regen nederlaat, en al de weldaden van zijn bestuur zijn aan de planten gelijk, aan welke ieder dag groeikracht ontbreekt, en die vervolgens verdorren; doch wiens rijksbestierder kundig en verstandig is, diens regering is aan eene wolk gelijk, welke blijvend is en regen nederlaat; en al de deugden van zijn bestuur zijn aan planten gelijk die dagelijks in wasdom toenemen en groenen, tot dat zij hare volkomenheid bereikt hebben. — *Geschiedenis.* De koning Noesjirwan Adil op eenen dag in eene vergadering van vele menschen zijnde, die voor hem verschenen, vroeg aan zijnen staatsdienaar genaamd Joenân, zeggende: O Joenân verhaal mij van de geaardheid der regtvaardige vorsten, die voor mij geweest zijn. Joenân antwoordde eerbiediglijk: O koning der wereld! met hoeveel deelen wil de gebieder dat verhaal hebben, met een deel of met twee of met drie deelen. En de koning Noesjirwan antwoordde: verhaal het mij eerst met drie deelen. Joenan zeide. *Ten eerste.* Alle koningen die regtvaardig zijn, nemen volstrekt geen genoegen in alle menschen welke misdadig zijn in hun rijk. *Ten tweede.* Alle vorsten die regtvaardig zijn behandelen alle zaken in hun rijk met kennis, en niet met onwetendheid en nalatigheid. *Ten derde.* Alle vorsten, welke regtvaardig zijn toornen niet met drift, maar met bedaardheid, want zij onderzoeken eerst de zaken

van

حال سپک اور غ بیغ ساله ایت مک سبد را ج نوشروان دغن دو فرکار کناکن
 اولهم سکار غ قد کامی مک سمبه یوزان قرنام سپک را ج م ایت مپکرهکن
 در یپ کفد سپک کبجیکن دالم سپک حال دان قد سپک ماس کدو مریکیت
 قرلمبتکن در یپ قد سپک کجهانن دان منجاوهکن در یپ در قد سپک
 کسلاهن مک سبد را ج نوشروان دغن سقرکار کناکن اولهم سکار غ قد کیت
 مک سمبه یوزان سیاست دان عدالت دان حکومت سپک را ج م ایت هارس
 جرالک افس در یپ قرلیه در قد افس سکین مانشی ایت بیغ دباوه حکمپ
 اقبیل را ج نوشروان منغر چرترا این دمکینله در قد منتر یپ یوزان ایت
 مک سکاله ای قرامت در قد کناپ ایت سمبل سبدان قد منتر یپ ایت
 هی یوزان هارس کامی منجر جاکن عادل دان انصاف قد زمان کامی
 سفای کمردین در قد کامی سپک را ج م بیغ دودق داتس پت کرجان کامی
 مختانک در قد قری عادل دان انصاف کامی سقر غ کامی سکار غ برکنکات
 در قد قری عادل دان انصاف سپک را ج م بیغ قله لال دهول در قد کامی
 ادقون لاک را ج نوشروان عادل ایت جرتیاکن در قد منتر یپ یوزان ایت
 سمبل سبداپ هی یوزان کلکون سپک را ج م ایت سرت سپک اور غ بیغ دباوه
 حکمپ ایت بنناق اداپ مک سمبه یوزان هی شاه عالم سپک را ج م ایت
 دالم کرجانپ اد دغن ایغت جو بوکن دغن الف دان دغن صبر جو
 سهغکپ مک جکلو مریکیت ملیهت کچلا ن سپک اور غ بیغ دباوه
 حکمپ ایت را ج م ایت منوقف دی جو دان جکلو بروله سنغه اور غ ایت
 فرپنان در قد منجر جاکن کرج کرهان رجان ایت را ج م ایت در قد کسکان
 هات مریکیت منظر کن کسکان در یپ جو دان جک سمفی مریکیت
 کفد کسکینن در قد کبقتین دان کبنارن یپی را ج م ایت خنتونک مریکیت
 ماسخ م قمبراسن قد مرتبتپ دان قغکنپ جو سفای قیاد دانت اور غ
 بیغ لاین منچمقوری در یپ قد مرتبتن دان قغکنپ ایت مک بکیت جو سپک
 اور غ جسر م قیداله بردنگی دغکین دان بر بنته بنتاهن لاک کارن کبنسهن
 کرجان سپک را ج م در قد سبب کدغکین دان قر بنتهن سپک اور غ جسر م

اقوله

van al de schuldigen. — De Koning Noesjirwan zeide: spreek thans tot mij door twee deelen; en Joenan zeide: *Vooreerst*. Al die vorsten bespoedigen zich zelve in al het goede in alle zaken, en ten alle tijde. *Ten tweede*. Zij houden zich langzamerhand af van het kwade en verwijderen zich van alle misdrijf. De Koning Noesjirwan zeide: spreek thans met een deel tot mij, en Joenân zeide: Al die vorsten moeten gestrengheid, regtvaardigheid, en heerschappij over zich zelve sterker uitoefenen dan over de menigte die onder hun bewind staat. Toen de Koning Noesjirwan deze verhalen aldus van zijnen staatsdienaar Joenân vernam, verheugde hij zich uitermate door die woorden, zeggende tot hem: O Joenân! het is pligt dat ik in mijnen tijd regtvaardig en billijk handele, opdat na mij al de vorsten, welke op mijnen rijkstroom zullen zitten, over mijne regtvaardigheid en billijkheid spreken, even zoo als ik thans over de regtvaardigheid en billijkheid dier vorsten spreek, die voor mij geweest zijn. Wijders vroeg de Koning Noesjirwan Adil van zijnen staatsdienaar, zeggende: O Joenân! het gedrag van die vorsten en van alle menschen die onder hun gebied staan, hoedanig is dat; Joenân zeide: O koning der wereld! Al die vorsten zijn in hun rijk oplettend, niet achteloos; zij oefenen geduld, in dier voege, dat indien zij de gebreken der menschen zien, welke onder hun gebied staan, zij dezelve bedekken, en dat zij, indien sommigen voordeel behalen door de rijkszaken van hunnen vorst waar te nemen, over derzelve blijdschap hunne eigene vreugde te kennen geven. Indien zij door hunne dienstvaardigheid en getrouwheid in ziekten vervallen, is het de pligt der vorsten dat zij een' iegelijk hunner naar hunne betrekking en rang eene belooning verzekeren, opdat geene andere menschen zich met die betrekking en rang gemeenzaam maken. — Op die wijs zullen de grooten niet meer onderling wangunstig en twistende zijn; want de ondergang van het rijk van elken vorst wordt door de onderlinge wangunst en twist der grooten bewerkt. — De Koning Noesjirwan vroeg voorts

zeg-

اٽوله مک لاکي راج فوشروان عادل برقيپاکن سبدان هي يونان کبجيدکن
 سپل رعيت اينت دالم براق فرکار اداپ مک سمبه يونان هي شاه عالم
 کبجيدکن سپل رعيت دالم امفت فرکار اٽوله فرنام عادل کدوانصاق کنبيک
 کاسه کا'مفت مرک بارغ سياق درقد سپل راج م مغرجاکن امفت فرکار
 اين دغن سهارسن بهو کرحائين اد دغن سنتوس جوکي دان سپل فکرجان
 مريکيت بيغ دباوه حکمپ جاد دغن رضا دان سک دان قلهار دان فاکت
 جوکي دان سپل مريکيت نمبه م کيقنين اکن راج اينت جوکي مک لاکي راج
 فوشروان عادل برسبد دمکين کناک هي يونان جنر سکال م کنام مک
 تمباہ اولهم لاکي اکن فرکناک اينت بيغ بايک مک سمبه يونان هي شاه عالم
 هندقله راج م ايت سداقت م برجرکن سپل اورغ بيغ بغساون جو دان
 جاقن برجرکن سپل اورغ بيغ کورغ بغساپ ايت کارن چارلاين درقد
 فرجواتن اينت پات کچلاک راج م جو ادقون سفلي سپل راج م ايت
 برجرکن مسورغ درقد سپل بيغ مغرجاکن کرج کرحائين اينت دغن
 سقاتنپ هندقله اي دغن صبر دان دغن کيرم بيغ بايغ کمدين درقد
 کپتائ فکرتيپ دان فريچ دان چباپ قد سپل فکرحائين برجرکن
 مريکيت کارن سپر منغپيکن دان مردهکن اينت کچلاک سپل راج م
 اداک دان هندقله اي کمدين درقد ايت لاکي مغبختکن قد سپل فکاوي
 کرحائپ اينت دغن فرکس دان سياست دان حکم جوکي سفلي سپل
 اورغ بيغ مغرجاکن فکرحائپ ايت درقد سپل منتري دان هنبالغ دان
 سپل همب راج جاقن برجوق خياقت دان افيابي دان جاقن ممينساکن
 هرت راج دان فکري راج ايت سفره منتري راج کشتاسب اينت مک راج
 فوشروان برسبد هي يونان جناق فرجواتن منتري راج کشتاسب اينت
 مک سمبه يونان ادقون راج کشتاسب اينت بيغ لبه درقد سپل راج م بيغ
 لارين درقد زمان اينت اداله مشهور دغن کرحائ دان کبسارن دان کمليان
 قلہ برجرکن مسورغ بيغ فمان راست روشن ارقبيپ قد بهاس عجم بتل
 بيغ پات مک درقد کبجيدکن نماپ راج ايت مغلشاکن دريپ دان تيباد

دغن

zeggende: O Joenân! de welvaart aller onderdanen in hoevele artikelen is zij gelegen. — Joenân antwoordde: O gebieders der wereld! de welvaart aller onderdanen is in vier artikelen gelegen. *Het eerste*, regtvaardigheid. *Het tweede*, billijkheid. *Het derde*, toegenegenheid. *Het vierde*, toorn. Een iegelijk der vorsten welke deze vier artikelen behoorlijk in acht neemt, diens rijk zal in rust zijn, en al de belangen van hen die onder zijn bewind staan, worden met belangstelling en blijdschap en zorg en vrees behartigd, en zij vermeederen hunne getrouwe diensten aan den vorst. Noesjirwan Adil sprak aldus zeggende: O Joenân! Uwe woorden zijn zeer waarachtig. voeg nog iets bij die goede gesprekken. Joenân zeide: O Vorst der wereld! de vorsten moeten zoo veel mogelijk alle edellieden en geene personen van geringe geboorte verheffen, want eene andere handelwijs openbaart de feilen der vorsten: ten einde nu de vorsten iemand onder al degenen verheffen, welke de rijkszaken behoorlijk waarnemen, moeten zij hen langzamerhand en na rijpe overwegingen, nadat hunne inborst, geaardheid en ervarenheid in al hunne verrigtingen gebleken zijn, verheffen; want het spoedig verheffen en verlagen is eene oneer voor alle vorsten. Voorts moeten zij alle koninklijke dienaren met naauwgezetheid, gestrengheid en oordeel gadeslaan, opdat allen die hunne belangen behartigen, zoowel rijksbestuurders, legerhoofden als alle dienaren der vorsten, geen verraad of geweldnarigen plegen en geene schatten of landen van den koning uitputten, zoo als de rijksbestuurder van den Koning Kiesjtasâb deed. De Koning Noesjirwan zeide: O Joenân! hoedanig was deszelfs handelwijs? en Joenân antwoorde: de Koning Kiesjtasâb, in zijnen tijd door magt, grootheid en luister beroemder dan alle andere vorsten, verbief eenen man, genaamd Rasat Roesjan, hetwelk in de Perzische taal betekent: *de rondborstige opregte*; door den invloed van deszelfs naam vergat zich de koning, stelde hem niet op de proef, verbief hem, maakte hem rijksbestuurder en droeg hem de belangrijke zaken van
 zijne

دغڼ چوب اي برسرکڼ دي دان منجدیکن دي منتري دان سپرهکن
 قدان جارغ فکرهان یغ بسر دالم کرحانپ ایت دان ایغون هارغ قداپ
 ساغت کارن نماپ یغ بایک ایت سرغ سپکل فکرهانن قد تغلیهت راج
 اداله بایک جو دان کبنارن درقد رقاپ دان سپکل قرجواننپ پتاله قد
 سپکل اورغ دغڼ ظاهر مک سبب ایت اورغ منمائی دي یغ پات مک
 سهاري منتري ایت میمبه راج دان برکات سپکل رعیت ایت درقد کبنارن
 کیت دان کاسه کیت لوف اکڼ درین دان قیاد جراب اداپ دان قیاد
 خاکت سمهان مک جارغ فکرهان قیاد جاد بایک م جک کیت قیاد جري
 خاکت اکڼ مریکیت دان هارس کیت جوت ایت سفای رعیت ایت ایغت
 اکڼ درین دان مغوډهکن قریچ مک راج قون درقد قرجای قدان
 برسبداله مان بنرقد بچرام کرحانله ایت اولهم ادغون آقبیل منتري
 ایت سرهله قولغ درقد استان راج مک اي میپورکن کقد سپکل فکری
 دان کمغغ مغتاکڼ دالم سوخ ایت جهویغ دقرتون مرک اتس سپکل رعیت
 دان هندرقله کارن سبب ایت کام سکلین داغ دغڼ هدیه یغ بایک دان
 انده دان قانت اکڼ هاتسکن مرک یغ دقرتون ایت مک درقد سپکل فیهف
 داغله سپکل راج م دان منتري دان اورغ کای م دغڼ بند یغ انده م درقد
 قانتن دان م مبیچار اکڼ سام منتري راست روشن این کتان بتاق کامی
 دافت مهادی یغ دقرتون قد حال یغ اي مرک اتس کامی سکلین مک
 منتري ایت برکات جکلولاکي بلم داغ کتیک موق کام سهاج دلغسکن کام
 اوله کامی کارن یغ دقرتون ساغت اماع دان مرک اتس سکلین درقد
 الف کام قد فکرهان دان الغون خاکت درقد یغ دقرتون اکڼ مهادی کام
 قنای ائی دای درقد کسکارن کام کامی اکڼ مهادی دي جو دان قد
 تیغ م هاری اي م مباد رعیت ایت کقد قنت یغ دقرتون کارن سیاست
 مریکیت سفای مغمیل سپکل قرسومبه ایت درقد مریکیت جو منکال
 اي لغسکن مریکیت قولغ کرومهن دان دسکین جواد قرجواننن جبراق
 زمان سهغکي سپکل رعیت ایت کسپهنله دان لمهله دان حاصل یغ دقرتون

قون

zijne regering op, ook vertrouwde hij hem in het bijzonder om deszelfs goeden naam, terwijl al zijne handelingen in het oog des Konings goed waren en de getrouwheid uit zijn gelaat en al zijne handelingen allen menschen duidelijk bleek, waarom men hem *den rondborstigen* noemde. — Op eenen dag sprak die rijksbestuurder den koning eerbiedig aan, zeggende: de onderdanen vergeten door mijne opregtheid en toegenegenheid zich zelve, zijn niet wellevend en betoonen alle geen ontzag; zoodat geene zaak goed verrigt wordt, indien ik hun geen ontzag inboezem, en dat is mijn pligt, op dat de onderdanen over zichzelf nadenken en hunne manieren veranderen. Door het vertrouwen dat de koning in hem stelde, zeide dezelve: hetgeen volgens Uw gevoelen regtmatig is, voer dat uit. Toen de rijksbestuurder van het paleis des konings té huis was gekomen, schreef hij naar alle plaatsen en gehuchten; meldende in zijne brieven, dat de gebieders vertoornd was op alle onderdanen; weshalve Gij alle met goede en kostbare en behoorlijke geschenken moet komen om den toorn van Zijne Majesteit te verdrijven; nu kwamen uit vrees van alle oorden vele vorsten, rijks-grooten en aanzienlijken met kostbare schatten, en beraadslaagden met Rasat Roesjan den rijksbestuurder, zeggende: hoe kunnen wij voor den gebieders verschijnen in den toestand dat hij op ons toornt; de rijksbestuurder antwoordde: indien uw stervensuur nog niet gekomen is, zal ik U loslaten, want de gebieders is zeer verstoord en vertoornd over allen, om uwe nalatigheid in den dienst en ik ben beangst dat de gebieders voor U zal verschijnen; doch welk redmiddel is er? — Om uwen benarden toestand zal ik voor hem verschijnen: dagelijks bragt hij hen aan de deur van Zijne Majesteit, om dat hij hen onderdrukte, ten einde al de geschenken van hen te nemen en wanneer hij hen liet gaan, keerden zij naar huis terug; op deze wijs handelde hij eenen geruimen tijd, zoodat al de onderdanen arm en zwak werden

قون کورنغله دان قورچندهرانی قون همغاله درقد هرت سگارم ادقون بیغ
 و قرتون این تیاد تاه بارغ سفرکارقون درقد سکین این کارن هارقون
 اکن کبنارن منتري ایت دان قد زمان ایت اد سورغ راج بیغ لایین
 جرسنرو دغن راج کشتاسب این سهغلی مک سنله د دغون خبرایت جهو
 سپکل رعیت راج کشتاسب ایت جراوله سوسه ترامت جسر درقد انیای
 منتري ایت دان سپکل هلباغ لمهله درقد لاقرای جرفیکن درجین دان
 داغ سرغ اقس نکری راج کشتاسب مک راج کشتاسب اینقون مپور
 چوک قورچندهرانی دان مغلورکن هرت در دالمپ سفای د انکرهکنی ایت
 قدرلشکر دان دامبلن هات سپکل هلباغ دغن دی اکن مغرجاکن فکرچان
 قرغ ایت دغن سبولدین مک دلپهنن دالم قورچندهرانی سوات قون تیداله
 بیغ دافت دجلجاکن ایت مک سپکل لشکر اینقون تیاد دافت جراون دغن
 موسه ایت درقد لمهن دان لاقرون دان کورغ بلنجان حتی مک دیمله
 راج ایت دالم کوتان جو تیاد دافت کلور اکن جراون موسهن بیغ ممبناکن
 نکریجین دان کمردین قولغ کنکری درجین مک راج کشتاسب ایت بیغ دغن
 کرچان دان کواس اداله مشهور قد زمان ایت ترامت ساکت هتین درقد
 ملون قد اختار سپکل راجم دان درقد چنت دان دک تیاد تاه اقی جواتین
 دان کمان قورکین تیاد دافت ای دودق دغن سنتوس مک درقد ساقت
 مشغول هتین دغن کدکان این سهاری ای کلور در دالم نکریجین کقادغ
 دان کهوتن جرمایین دان ای کبخت قد قادغ این باچق دمب دان کمبغ در
 جاوه لال ای قورک کسبله سپکل کاون دمب دان کمبغ این مک اقبیل ای
 سده همقر کلهاتن کیمبلای ایت دودق دالم سوات خیمه دان قد قنت
 خیمه ایت قورکنتغ دو ایکرانجغ دان اقبیل اورغ ایت ملیهت راج
 کشتاسب داغ جرکود ایقون قورک منداتکن دی لال مغیر غ دی جرحالد
 کسبله خیمهپ مک سنله راج کشتاسب سه سمغی دسیت ایقون تورن
 دراقس کدان دان دودق دالم خیمه ایت دان اورغ ایت ممباو کهرادن
 هی درقد مکدن بارغ سدانپ قد قادغ این مک راج ایت جرات اکن

en de inkomsten van Zijne Majesteit verminderden en zijne schatkamer geheel zonder schatten was. De gebieder wist van al deze zaken niets, dewijl hij zijn vertrouwen in de opregtheid van dien rijksbestuurder stelde. — Er was destijds een koning, levende in vijandschap met den Koning Kiesjtásab, zoodanig, dat toen hij het berigt vernam, dat alle onderdanen van den Koning Kiesjtásab in zeer groote moeijelijkheid verkeerden door de onderdrukking van dien rijksbestuurder, en dat alle legerhoofden door den honger verzwakt waren, hij zich verstoutte en het rijk overviel van den Koning Kiesjtásab, die bevel gaf de schatkamer te openen en de schatten te voorschijn te brengen, ten einde dezelve aan de soldaten te schenken en om de harten der legerhoofden te winnen, ten einde den oorlog naar hun vermogen te kunnen voeren; En nu zag hij dat er in de schatkamer niets was om uit te geven, zoodat de krijgsknechten door verzwakking, honger en gebrek aan geld den vijand niet konden bevechten. — Nu hield zich de koning stil in zijne vesting, kunnende niet uitrukken om zijnen vijand te bestrijden die zijn rijk verwoestte en vervolgens naar deszelfs land terug keerde. De Koning Kiesjtásab die door zijne heerschappij en magt destijds beroemd was, leed zeer veel hartzeer door zijne beschaamdheid onder alle vorsten, en door zijnen kommer en zijne droefheid, wist hij niet wat hij deed en waar hij ging; kunnende niet gerust zitten: door de groote neerslagtigheid zijns harten en door droefheid ging hij op eenen dag buiten de stad naar het veld en naar de wildernis om zich op te beuren en hij zag op het veld vele schapen en geiten van verre; voorts begaf hij zich naar den kant van die kudde schapen en geiten, toen hij dezelve genaderd was zag hij den herder in eene hut zitten en aan de deur van die hut twee opgehangen honden; toen die man den Koning Kiesjtásab te paard zag aankomen, ging hij hem te gemoet en vergezelde hem naar zijne hut; aldaar aangekomen, steeg de koning van zijn paard en zat in die hut, en die man bragt zoodanige spijzen voor hem als er op die vlakte verkrijgbaar waren; de

دي اک قباد اکن ساکن سلام قباد د چرتراکن ائکو فربواتنم ایت بیغ
 کوپنتنغ دوایکر انجغ ایت قد قنت خیمه این آق ملان کتاکن ایت
 دهول قداک مک سمبه اورغ ایت یا شاه عالم درقد ای برجوع خیانت قد
 هرتاک مک کپنتنغن کردوانجغ این جهوهمب سه فلهراکن دي کارن
 مملهراکن سپل دمب دان کمبغ این سفای جاغن سپل بناتغ بیغ جاهت
 ممبري مضرة اکن دي دان اداله کردوانجغ این دهول م سائت باید اکن
 مملهراکن سپل دمب دان کمبغ ایت سهغک سپل بناتغ ایت در سلماق
 قون قباد دافت ممبري مضرة قداق دان اقبیل همب لیهت ترامت باید
 جکان دان ایغتپ ایت قد مملهراکن هرتاک هارقله همب قداق دان القاله
 همب درقد سپل دمب دان کمبغ ایت کلکین مک درقد جنس سپل بناتغ
 دالم هوتن این میکر بناتغ بیغ نماق پرکي دغن جهاس فرسی دان
 دیشب دغن جهاس عربی دان رقاق دان بسرن سام انجغ دان مکانش
 ایت دمب دان کمبغ جو برکاسه کسپهن دغن کردوانجغ ایت مک اقبیل
 پرکي ایت داتغ دالم سپل دمب دان کمبغ ایت انجغ این دیم جو قباد
 پیکت دان قباد سالف هان برماین جوکي سرت پرکي ایت بیغ قد اتنار
 ایت مغلکت سیکر دمب اتو کمبغ دجوان دي کدالم هوتن دان دمالکن دي
 دسیت دان قد قیش م هاری دمیکنله جو قری انجغ م دان پرکي ایت
 سهغکي مک سهاری همب ملیهت اکن سپل دمب دان کمبغ ایت سائت
 کورغ ادان سدغ هندق ای برقمبه م دان دقرجاچف جوکي دان سقرغ
 همب قباد تاه اقی سبب ککراغن ایت همب برسمبون دیرههمب قد سوان
 تمقت دالم هوتن دان همب هننیکن درجاوه دان همب قون ملیهت داتغ
 پرکي ایت برماین سام م دغن کردوانجغ ایت دان قد اتنار ایت م مابو
 سینکر دمب اتو کمبغ دالم هوتن دان انجغ ایت دیم جوکي مک دمیکنله
 پات قد همب جهو سبب کینسان سپل دمب دان کمبغ همب این داتغ
 درقد خیانت انجغ م ایت دان اوله سائت ساکت هننیک در کارن خیانت
 کردوانجغ ایت بیغ همب هارقی قداق در سلماق سه همب پنتنغن کردو

انجغ

koning zeide tegen hem: ik zal niet eten zoo lang gij mij Uwe handelwijs niet verhaald hebt, waarom gij die beide honden aan de deur van deze hut hebt opgehangen, meldt er mij eerst de reden van: die man antwoordde eerbiediglijk: O vorst der wereld! omdat zij trouweloos met mijn eigendom gehandeld hebben, daarom heb ik deze twee honden opgehangen; ik heb hen onderhouden om dat zij mijne schapen en geiten bewaakten, opdat geene kwade dieren dezelve leed zouden aandoen; en voorheen waren deze beide honden zeer getrouw in het bewaken der geiten en schapen, zoodat nimmer eenig dier dezelve leed aandeed, en als ik zag dat zij zeer goed waakten en oplettend waren in het beschermen van mijn eigendom vertrouwde ik op hen en vergat mijne schapen en geiten. Onder al het gedierte van het woud was een dier, dat in de Perzische taal *Goerg* en in de Arabische taal *Zieib* genaamd wordt en in gedaante en grootte aan eenen hond gelijk, etende schapen en geiten; het zelve was bevriend met die beide honden. Wanneer die wolf onder al de schapen en geiten kwam, zwegen die honden en blaften niet maar speelden met dien wolf, die onderwijl een schaap of geit wegnam, die hij in het woud bragt en opvrat; dagelijks gedroegen zich die honden en die wolf dusdanig, tot dat ik op eenen dag zag dat mijne schapen en geiten zeer verminderden, terwijl zij moesten vermeerderen en vermenigvuldigen en daar ik de oorzaak dier vermindering niet kende verborg ik mij op eene plaats in het woud en loerde in de verte, nu zag ik den wolf komen, spelende met de beide honden en inmiddels een schaap of geit mede naar het woud nemen, terwijl de honden zich stil hielden; het werd mij alzoo duidelijk dat de ondergang van al mijne schapen en geiten van de trouweloosheid mijner honden kwam; en door mijne spijt over de ontrouw dier beide honden, waarop ik altoos vertrouwd had, heb ik hen opgehangen. — Toen de Koning Kiesjtásab dit belang-

lang-

انجغ این سنله راج کشتاسب منغر چرترا این بیغ افده در قد کمبال اینت
 مک مکیر ای کمبال کنپرین دالم دغن برکیرم دالم سندریچ دان برکات m
 قردواتن انجغ دان کمبال اینت اد سوات اشاره جو در قد غیب قداک مک
 تداقت قیاد انداک در قد ممبچراکن قد حال این کارن سپکل رعیت کامی
 اتمان سفرت سپکل دمب دان کمبغ اینت دان کامی سدیر سفرت کمبال
 اینت دان اورغ بیغ کامی هارث قداپ دان مپرهکن رعیت قد قاعنپ دان
 بیغ مغباجسکن هرت کامی دان ملمهکن رعیت کامی اوله کارن بکینت جو
 ای بوک جالن قد موسه کامی سفرت انجغ اینت دان موسه لاکپ بیغ
 ممبناکن سپکل رعیت دان نکیری کامی سفرت پکری اینت جوپ مک هارس
 کامی ترکسای حال منتری کامی بیغ سلمان کامی هارث قداک سفای
 پات کبنارن کرجان قد کامی اذقون اقبیل سه ای سمفی کاستنان
 مک ای ممغیل سپکل جوزقوس دسورهی مریکینت ممباو سپکل دفتر بیغ
 ای کیرم حاصل سلوه کرجان سرقاپ دان اقبیل دکاپ اینت ای ملیهت
 قیاد اد دالم سپکل دفتر اینت ملایندن ترسبت نام منتری راست روشن
 اینت جو دان ترسوت شفاعت راست روشن اوله راج ان دان منتری ان
 دان اورغ کای ان بیغ منت دامقون دوساپ دان راست روشن مغمبل
 هر قاپ دان لغسکن اداپ دمکین جو دالم سپکل دفتر اینت بوکن لاین مک
 راج کشتاسب سنله دلپهنتی حال این برکناله سوات تمثیل دغن بهاس
 فرسی * هرکه بنام فریغت شود بنان در مائد و هرکه بنان خیانت کند
 بجان در ماند * ارتیبی برغسیای هارثی اکن نام قیاد دانت ای روتی
 بیغ دماکنپ دان برغسیای بیغ بر جوت خیانت اکن روتی بناس چوآپ اینت
 مک راج اینت مپور مورکن تمثیل این دغن امس دان لکتکن قد قنت
 نکریپ دان پنتنکن منتری اینت قد هدافن قنت نکری اینت سفرت
 انجغ اینت بیغ تر کنتغ قد قنت خیمه اینت اقبیل راج نوشروان عادل منغر
 در قد منتریپ اینت چرترا این مک برکات ای سپکل قوج بک توهن مرو
 سکین عالم بیغ قلهرکن کامی در قد منتری بیغ اد سفرت منتری راج

کشتاسب

langrijk verhaal van dien herder vernomen had , keerde hij spoedig naar zijne stad terug , bij zich zelve overdenkende en zeggende : de handelwĳs van die honden en van dien herder is eene geheime wenk voor mij. — Voorzeker ik moet hierover beraadslagen , want al mijne onderdanen gelĳken die schapen en geiten , en ik zelf ben de herder en de persoon op wien ik vertrouwde en in wiens handen ik de onderdanen aanbeval en die mijne goederen doorbragt en mijne onderdanen verzwakte en daardoor den weg voor mijnen vijand openstelde , is gelĳk aan die honden en de vijand die mijne onderdanen en mijne landen verwoeste is gelĳk aan dien wolf ; het is pligt de zaken van mijnen rĳksbestuurder te onderzoeken , op wien ik altoos gehoopt heb , opdat mij de waarheid van zijne handelwĳs blijke. In zijn paleis gekomen , riep hij al de schrijvers en beval hun al de registers waarin zij de inkomsten van het gansche rĳk berekenden , te brengen ; dezelve geopend hebbende , zag hij geenen anderen naam in die registers vermeld dan den naam van Rasat Roesjan , met aanteekening : « veressening van Rasat Roesjan met « den Vorst N. met den rĳksbestuurder N en met de rĳksgroote N , die « vergiffenis van schuld verzoekt hebben en van wien Rasat Roesjan « het eigendom genomen heeft , en welke personen hij heeft vrijgelaten. » dusdanig was het in alle registers en niet anders. De Koning , Kiesjtásab , deze zaak ziende , sprak eene gelĳkenis uit in de Perzische taal : « *harkih* « *binám sarighrat sjoewad binán darmánd wa harkih bindn ehijánat* « *koenad bidján darmánd* , » dat is : « een iegelĳk die naar faam haakt « verwerft geen brood , en al wie verraad pleegt om brood , verderft zijne « ziel ; » de koning beval deze spreuk met gouden letteren te schrijven en voor de poort der stad te plaatsen , en den rĳksbestuurder aan die poort op te hangen , even als die honden , welke aan de deur van die hut waren opgehangen. — De Koning Noesjirwan van zijnen rĳksbestuurder dit verhaal hoorende , zeide : alle lof zij den Heer der gansche schepping , die mij behoedt voor eenen rĳksbestuurder zoo als die van den Koning
Kies-

کشتاسب ایت دان تله انکیرهکن اکن کامی منتری بیغ نمای یونان دان
 ادای بردیمان کمترین مک راج خوشروان برسبد قداپ هی یونان قریبه
 کینسان راج کشتاسب ایت داتخ جوکی درقد الف سندیپ مک سمبه
 یونان کنان هی شاه عالم برتسیای درقد سپل راج بیغ تیاد ایغت اکن
 سپل اورغ بیغ فرقتت قد فکرچان کرجانپ بهوسن تیاد داتت ای ایغت
 لاک اکن سپل اورغ کلوان مک کارن ایت هارس راج ایستنیاس
 ایغت اکن سپل رعینت ماو بسر ماو کچل تیاد دغن الف سکل م تناق
 جکلو ای الف نسچای ای میسل اخرپ سفره راج کشتاسب این هان
 جکلو ای ایغت اکن رعینت نسچای تر فحجیله ادای قد اختار سپل راج م
 سفره راج اردشیر ایت دالم کرجانن مک راج خوشروان برسبد قدان
 هی یونان جنای قری راج اردشیر ایت دالم کرجانن بیغ دتوج اورغ
 اکندی مک سمبه یونان کنان هی شاه عالم فغیغادن راج اردشیر دالم
 کرجانن د مکین جو ادای بهواقبیل داتخ سپل اورغ مغاند دی راج
 اردشیر دالم قهره مقونن ایت برکات اکن سورغ انکوسمالم د مکین کات
 دان د مکین برجوت دان د مکین ماکن دغن ان دان قیدر دغن قرمشون
 ان دان ستوبه دغن پندف ان دان جارغ فرکتان دان قرجوانن بیغ تله
 لال دالم مسوات کمغخ دان رومه ایت راج اردشیر ممبری خبر در قداپ
 موله ای سرتاپ دان لیهت کرجاپ دان منغر کنان ایت تیاد برسلاهن
 سکل م درقد جارغ مسوات بیغ دخبرکن راج اردشیر ایت مک سپل اورغ
 حیرخله دان ترچغغله قد قریین ایت بیغ انده دان سورغ قون تیاد
 مغهوهی جنای ای تاه اکن سپل فرکتان دان قرجوانن سپل اورغ بیغ دالم
 فکریپ ایت مک سنغه اورغ مغانکن راج ایت مملهر اکن جن دان سپل
 جن اتوله مبابو خبر قداپ دان سنغه اورغ مغانکن راج ایت اهل الکشف
 کارن جارغ بیغ قرجونی اتوله پات قدان جو دان د مکین جاک م د کات
 مسورغ اکن راج ایت دغن مغانن جوکی تناق کات اورغ ایت سمان
 تیاد جنر ادای هان بیغ جنرن ایت جو بیغ راج ایت ایغت دغن اسهان

دان

Kiesjtásab en mij eenen rijksbestuurder geschonken heeft die Joenân heet en verstandig is. De Koning Noesjirwan zeide tegen hem: O Joenân! voor het grootste gedeelte kwam het onheil van den Koning Kiesjtásab uit zijne eigene achteloosheid voort, en Joenân zeide: O Vorst der wereld! een iegelijk der vorsten die niet aan de personen denkt, welke voor de rijkszaken bestemd zijn, kan voorwaar ook niet aan de vreemdelingen gedenken, en derhalve moeten de vorsten gedurig aan al hunne onderdanen, het zij groote, het zij geringe, gedenken, zonder achteloos te zijn; doch indien zij zorgeloos zijn, gevoelen zij eindelijk berouw, gelijk deze Koning Kiesjtásab. — Maar indien zij hunne onderdanen gadeslaan, zullen zij voorzeker onder al de vorsten geprezen worden, zoo als de Koning Aradsjir in zijn koninkrijk. De Koning Noesjirwan zeide: O Joenân! hoedanig was de manier van den Koning Aradsjir in zijn rijk, dat hem de menschen prezen? Joenân zeide: O Vorst der wereld! de opmerkingen van dien vorst waren zoodanig in zijn rijk, dat hij, wanneer alle menschen voor hem verschenen, in de vergadering tot iemand zeide: gij hebt in den afgelopen nacht aldus gesproken, en aldus behandeld, en op dusdanige wijze met N. gegeten, en met de vrouw N. geslapen, en U met de bijzit N. vereenigd; en de gesprekken en verrigtingen welke in elke buurt hadden plaats gevonden, en in ieder huis, werden door den koning vermeld, even als of hij er bij geweest ware, en de verrigting gezien, en de woorden gehoord had; en niets van hetgeen de vorst vermeldde, was onnaauwkeurig. Alle menschen waren verwonderd en verbaasd over die zeldzame eigenschap, en niemand wist hoe hij van alle gesprekken en verrigtingen van zijne stad kennis droeg; sommigen zeiden, de koning onderhoudt geesten, en dezelve brengen hem dat nieuws; en anderen zeiden, de koning is een waarzegger, want hetgeen verborgen is, dat is voor hem geopenbaard, en op deze wijs werd er verschillend door een iegelijk over dien vorst gesproken, naar gelang der gevoelens, doch de woorden dier menschen waren alle ouwaar; maar het ware was dat die vorst met naarstigheid

H h

en

دان فرکسان قد کرجائپ ایت سفای ای دائن دغن دهنون مغلحکمن
 دغن عادل دان انصاف قد اختار سپل رعیت ایت اقبیل راج خوشروان
 منغرچریراین ایقون سکاله قرامت درقد کات منتریپ ایت سرای
 مبداب هی یونان درقد سپل راج بیغ قله لال اف تغیکل دالم عالم این
 کمدرینن مک سمبه یونان یا شاه عالم بیغ تغیکل کمدرین درقد مریکیت
 قردوانتنن اقله جک بایک ایت مک اورغ مپینکن فمان بایک دان جک
 جاهت ایت مک اورغ مپینکن فمان جاهت جو مک راج خوشروان برسد
 هی یونان جکلو بیغ تغیکل کمدرین درقد کامی اقله قردوانن کامی مک
 هارس کامی بر دوق کبجیکن جو سفای سپل اورغ مپینکن دغن کبجیکن
 نام کامی کمدرین درقد مات کامی برمول دکنان راج قباد ایت برتپاکن
 درقد منتریپ براف فرکار بیغ مغلحکن کرجان ایت مک سمبه منتریپ
 اتم فرکار اقله بیغ مپینساکن کرجان سپل راج م قدام مغلحکن درپ
 اوله کبسارن دان دولت دان کواس کدو هارق اکن منتری بیغ قباد برقتهون
 کنیک هارق اکن تاه درین دان قباد مپبچران سرت سپل اورغ بیغ
 جردی دان برخبر کامقت مپرهکن فکرچان کرجان ایت قد تاغن
 سپل اورغ بیغ کورغ جردی دان بچران دان بغسان ایت کلیم لمبتکن
 اکن سپل کرج بیغ هارس دجائکن دان بائکن اکن سپل کرج بیغ هارس
 دلیمبتکن کائم قباد مگردان کهندق سپل اورغ بیغ برکهندق کارن هارس
 اتمس راج تنکال رعیت دالم کسکارن منولغ اکن رعیت دان تنکال مکادن
 ماهرل درقد قردنهران درپ مغلورکن بیاپ اکن رعیت دان ممرکسای
 حال رعیت دان مپاکن هات رعیت دان مغمبل هات رعیت ایت دالم
 سپل سوسهون سفای تنقله مریکیت قد تمغت ایت دان جائن مریکیت
 برقنده درقد فکریپ ایت کغد فکری بیغ لاین ادقون دکنان سورغ راج
 برتپاکن کغد منتریپ بناف هارس ان قکرت راج دالم کرجائپ مک
 منتری لمبت میاهت سرت سمبهون هندقله راج ایت دغن سائت اسپان
 مغلحیاس درپ دغن سپل قری بیغ قرقوج دان جاوهپکن درقد درپ سپل

قری

en oplettendheid in zijn rijk opmerkzaam was, ten einde met kennis van zaken regtvaardig en billijk onder al de onderdanen te vonnissen. De Koning Noesjirwan dit verhaal hoorende, was uitermate verheugd over de woorden van zijnen staatsdienaar en zeide: O Joenân! wat blijft er van alle koningen die bestaan hebben na hunnen dood over in deze wereld? Joenân antwoordde: O gebieders der wereld! hunne werken blijven van hen over; indien dezelve goed zijn, worden hunne namen geroemd, en indien die slecht zijn, worden zij gelaakt. De Koning Noesjirwan zeide: indien O Joenân! mijne daden na mij bestaan, is het pligt dat ik de deugd betracht, opdat alle menschen mijnen naam in zegening houden na mijnen dood. — Er wordt verhaald: de Koning Khoebad vroeg aan zijnen rijksbestuurder hoe vele zaken een koninkrijk doen te gronde gaan, en dezelve antwoordde: zes zaken verwoesten de rijken van alle vorsten: *Vooreerst*, het vergeten van zichzelf, door grootheid, voorspoed en magt. *Ten tweede*, het vertrouwen op eenen onkundigen rijksbestuurder. *Ten derde*, het steunen op eigene kundigheden, en het niet raadplegen met verstandige en kundige mannen. *Ten vierde*, het aanvertrouwen van rijkszaken in handen van onverstandige, onoordeelkundige en onedele lieden. *Ten vijfde*, het talmen in alle zaken die spoed vereischen, en het overhaasten van alle zaken die bedaard moeten behandeld worden. *Ten zesde*, het niet bevredigen der wenschen van allen, die wenschen voeden; want het is de pligt des Konings, zijne onderdanen in den nood te helpen, en wanneer de mondbehoefsten duur zijn, voorraad aan hen uit zijne eigene magazijnen te verschaffen, alsmede om de zaken zijner onderdanen te onderzoeken, hun gemoed te verheugen en hun hart in al hunne moeilijkheden te winnen, opdat zij bestendig op hunne plaatsen blijven en niet uit zijn land naar een ander land verhuizen. — Er wordt gezegd: een koning vroeg aan zijnen rijksbestuurder hoedanig de inborst van een' vorst moest zijn in zijne regering, en dezelve antwoordde: een vorst moet zich zeer zorgvuldig met allerlei lofselijke hoedanigheden versieren, en alle verfoeijelijke hoedanigheden van zich

قري بیغ ترکچ دان هندقله هات راج اد بتل دغن قوهن سرو سکین
 عالم دالم سپکل فکرچانپ سهغکپ دکنهویپ دغن مسغکپهین جهوکواس درین
 دان کسه قرفران سکین بچران دان قري کمنانپ قد مغالهکن سپکل
 سترون درقد حق سبحانه و تعالی جوداتغپ دان بوکن درقد اورغ
 بیغ لاین کارن جارغ پ بیغ داتغ قد تغلیهتپ قون درقد کبسان کملیان
 کرچان دنیا این سیکیان جائن ای لوق درپپ تناق ایختکن قریپ
 دان مغنل اف ادای دان سکین بیغ اد قداپ دان تاهو درقد مان
 داتغپ دان جک نفسون دغن قیاد اختیارن دان تهوپ هندقله ممبسرکن
 درپپ اقبیل ای راس ککراسن قری نفس این دغن سپر مپیتکن *
 استغفر الله لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم * ارقیبن اک مموهنکن
 امشون کقد الله تعالی قیاد کواس دان قیاد ککراسن ملاینکن قد الله
 تعالی جوتوهن بیغ امت تغپي لاکي بیغ امت بسرایت جکایت دکتانکن
 سهاری نبی سلیمان علیه السلام دودق داتس پت کرچان دان اتن
 قون ممباو دی کاتس دادر دان سپکل ماشی دان جن بیغ قیاد قریبیغ
 باقپ ایت برچالان سرتان مک عجب نبی سلیمان درقد کبسان
 کرچانپ ایت حتی مک لکوله دالم هتیب سوات نفس قد کتیک ایت دان
 کارن ایت ماکتاپ جاد بغکف مک نبی سلیمان سپر هندق ممبتلکن
 ماکتاپ ایت جاد ماکن بغکف دان جکلو سهغکپ تیک کال قون سه
 هندق دبتلکن نبی سلیمان ماکتاپ ایت قیاد جاد بتل سنله ایت مک
 برکتاله نبی سلیمان هی ماکت کارن اف اتکو قیاد جاد بتل مک ماکت
 ایت دغن فرمان الله تعالی مپاهت هی سلیمان بتلکن هتیم دهول
 سغای اکفون جاد بتل سرتام سقره مبد الله تعالی دالم قران *
 قال الله تعالی ان الله لا یغیر ما یقوم حتی یغیر ما جا نفسهم * ارقیبن
 جهوسپ الله تعالی قیاد مغودهن جارغ بیغ اد بتل ملاینکن داو جهکنپ
 جارغ بیغ دالم دیر مریکیت برمول قریبه کبسان راج دان رعیت ایت
 داتغ درقد دو قراک جوقرتام درقد منتری بیغ جاهت کدو درقد تیتنه

بیغ

zich verwijderen : ook moet het gemoed van een' vorst in al zijne daden regtgezind jegens den Heer aller heerscharen zijn ; zoodat hij ernstig overtuigd is , dat zijne eigene magt en de volkomenheid van al zijne beraadslagingen en de aard zijner overwinningen in het ten onder brengen van al zijne vijanden van den luisterrijken , den Allerhoogsten komt , en geenszins van andere menschen ; want al hetgeen voorvalt schijnt door deszelfs voorkomen uit de grootheid van den luister der regering dezer wereld te ontstaan . Voorwaar ! hij moet zich zelven niet vergeten , maar zijne hoedanigheden gadeslaan , en zijn wezen en alles wat hij bezit kennen , en weten van waar hij gekomen is , en of zijne driften met zijnen vrijen wil bestaan : zijne kennis moet hem verhoovaardigen , wanneer hij zich door den aard zijner driften overweldigd gevoelt , onder het spoedig opzeggen van « *Istaghfoeroe 't-laha la hhaula wald khawata illa « billahi l'alieja l'ahtliemi ;* » dat is : « Ik smeek vergiffenis aan God den « Allerhoogsten , er is geene magt en geen bedwang dan bij God den « Allerhoogsten alleen , die zeer hoog en zeer groot is . » — *Geschiedenis* . Er wordt gezegd : op eenen zekeren dag zat de Profet Salomon op wien vrede zij ! op den rijkstroon , en de wind voerde hem omhoog in de lucht ; alle menschen en geesten , wier getal onberekenbaar was , vergezelden hem , en de Profet Salomon verwonderde zich over den luister zijner regering ; eene drift kreeg op dat tijdstip invloed op zijn gemoed , en daarom werd zijne kroon krom : de Profet Salomon wilde dezelve spoedig effen maken , daar zij nog krommer werd en toen hij dezelve tot driemaal toe had willen effen maken en zij niet effen werd , zeide hij , O kroon ! waarom wordt gij niet effen : de kroon antwoordde op bevel van God den Allerhoogsten : O Salomon ! maak eerst Uw gemoed effen , opdat ik met U effen worde ; zoo als God de Allerhoogste in den korân zegt : « *Innallahoe lajoeghajirroo majakhoemoe hhatta joeghajirroo ma « bian forsihim ,* » dat is : « God de Allerhoogste verandert dat gene niet wat regt is , maar verandert het geen in hun is . — Voorts ontstaat de ondergang van koning en volk voornamelijk door twee dingen . Vooreerst door eenen slechten rijksbestuurder ; ten tweede , door slechte bevelen :

zoo-

بیغ جاهت سقرت منتري ایت مغاجف راج دان راج قون مپور اور غ
 مبینساکن ذکری اسلام دان مغداکن موسه اکن اور غ اسلام دان
 مبیچراکن دغن خیانت اکن سپل انف بین اور غ اسلام مک درقد دو
 قرکارانیه تربت جو کبنسائ کرجان راج م ادقون ترجاهت منتري
 ایت اد بیغ مغاجف رجاپ اکن فکر جان قرغ قد تمقت بیغ دانت ای
 مبیچراکن کبجیکن لاین در قد قرغ کارن دهول درقد قرغ دانت
 راج ایت مغیناق بارغ سکین کرجاپ دغن هرت دان دالم قرغ قیاد
 دانت ای مینوهی بارغ سوات قون کهندق ملاینکن دغن پاودان قوبه
 دان قرامت پیلاله راج ایت بیغ دانت منجاوهکن مسوات فتنه در
 قد درین دغن هرتاپ تناق مملهران هرتاپ دان بلنجاکن چوپان
 قودهپ پکت هرتاپ ایت برمول جک قیاد دانت قیاد درقد قرغ هندقله
 راج ایت جاغن سندریپ ماسف دالم قرغ تناق مپورهکن سپل منتریپ
 دان هلبالغی ماسف دالم قرغ ایت کارن سپل حکیم برکات بارغ
 فکر جان بیغ انگو دانت مغرجاکن دغن تاغن اور غ بیغ لاین قیاد هارس
 انگو مغرجاکن دی دغن تاغن دریم لاکي سپل اهل الحکمت برکات جکو
 کام دانت مپگنکن اولر دغن تاغن اور غ بیغ لاین مک قیاد هارس کام مپیغ
 دی دغن تاغنپ سندریپ کهندق درقد سپل فرکتان ایت انیه بهوجک
 قیاد دانت راج منولکن سندرو ایت دغن قیغو دان هرت دان جاوهکن
 فتنه درقد سپل همب الله قیاد هارس ای سندیر کلور برقرغ کارن دغن
 اداپ بردیپر کینف کرجان دان کسداهن سپل فکر جان قرغ دالم غیب
 جو سدغ کبجیکن دان کجهانن فرجواتن قرغ ایت قیاد پات ملاینکن قد
 کنکاپ دان اقبیل دانت کنکاپ ایت قیاد دانت راج لاکي برهنت ملاینکن
 کیرم بارغ بیغ برلاکو اتسپ برمول جک جاو فکر جان قرغ مک هندقله
 راج جاغن لیهن قد کواس دریپ درقد بایق لشکرپ دان سنجتاپ
 دان درقد بران سپل هلبالغ تناق هارس ای هارث اکن کواس توهن سرو
 سکین عالم کارن سپ کبجیکن دان کجهانن سپل فکر جان ایت اد دغن

تهوپ

zoodanig een rijksbestuurder spoort den koning aan, en de koning be-
veelt het land der Islamiten te verwoesten, en den Islamiten leed te be-
rokkenen, en op eene trouweloze wijs tot alle vrouwen en kinderen van
de Islamiten te spreken, en door deze twee middelen wordt de ver-
woesting van het rijk des konings geboren. — Wijders is die rijksbe-
stuurder allerboosaardigst, welke den koning tot krijgsverrigtingen
aanspoort, ter plaatse waar hij over het welzijn zonder oorlog kan
beraadslagen; want voor den strijd kan de koning al zijne zaken door
schatten voltooijen, en in het gevecht kan hij geen' zijner wenschen be-
vredigen dan door zielen en lichamen: en die vorst is zeer dwaas
dewelke eenig leed van zich kan verwijderen door schatten, doch zijne
schatten bewaart en zielen en lichamen opoffert om die schatten te
sparen. — Indien er geene mogelijkheid is om den strijd te vermijden,
moet zich de vorst niet zelf in het gevecht begeven, maar zijne rijks-
grooten en legerhoofden in den strijd doen gaan: want alle geleerden
zeggen, hetgeen gij door handen van anderen kunt verrigten, behoeft
gij niet met Uwe eigene handen te doen; ook zeggen alle wijsgeeren: in-
dien gij eene slang door eens anders handen kunt doen vasthouden, be-
hoeft gij haar niet met Uwe eigene vast te houden. De bedoeling dezer
woorden is: indien een vorst den vijand niet door list en schatten kan
doen afweren; en het leed van de dienaren Gods niet kan verwijderen;
is het niet noodzakelijk dat hij zelf ten strijde trekt, want door zijn
wezen bestaat het gausche rijk, en de afloop der krijgsverrigtingen ligt
in duisternis, dewyl het goede en het kwade der krijgssaken niet ge-
openbaard is, ten zij op zijnen tijd, en wanneer die tijd komt, mag de
vorst niet meer stil zijn, maar moet dat overwegen wat daarop invloed
kan hebben. Indien de oorlog ontstaat, moet de vorst door de menigte
zijner stijders en wapens, en door de dapperheid zijner legerhoofden,
niet op zijne eigene magt zien, maar hij moet vertrouwen op de magt
van den Heer der legerscharen; want voorwaar, het heil en on-
heil van alle verrigtingen bestaat met zijn weten, en de afloop van
alle verrigtingen bestaat met zijn weten, en op deze wijs bestaat de
aard

تهوپ دان کسداهن سپکل فکرچان این دغن علموپ جو دان دمکینله ثری
منغ دان اله این بوکن درقد اختیار اورغ ایت اداپ ملاینکن دغن تقدیر
دان قضا، حق سبحانه و تعالی جو برمول جک فکرچان قرغ ایت کرس
دان هات اورغ بیغ برقرغ این لمه لمبت دان بارغ هلبالغ برچری در
قد میدان قرغ این هندقله راج جاغن مرک ترسافت اتس اورغ این
دان جاغن بنساکن سپکل همب الله این کارن بیغ هیدف داتن دمکین
دهیدفکن دان جک قیاد ای للوی موقپ بیغ مات قیاد داتن دهیدفکن
قول دان سفرت دالم امفت قوله تاهن سورغ مانشی جاد سمقرن دغن
بدی دان بخار دان روف دان لمباک بتاق داتن راج این ممبنساکن
دغن مدهمدانهپ مانشی ایت بیغ کمردن درقد سباپف تاهن بهارو
دجدیکن کاندانپ سمقرن ایت تناق هارس راج ایت صبرکن دان مغاچرکن
اورغ ایت دان مغمبل هنیپ دغن بارغ چرقر بیغ لایف قدان سقای
مردیکیت مالو درقد سپکل کبجیکن رجان کارن فکرچان قرغ ایت ترامت
سوکر دان جبراق راج p دان منتری دان هلبالغ بیغ برانی سده لاری در
قد تمغنتپ دان بوکن لرچین ایت درقد کچلان دغن ملاینکن درقد تغتهونپ
جو قد فکرچان قرغ ایت سفرت اد دهول کال سورغ راج نماپ خسرو
قرریر بیغ برقرغ دغن سورغ راج نماپ بهرام جو بدین مک راج خسرو
قرریر ایت لاری دالم قد ایت کرجاپ دان قرجاپف لشکرپ مک
کمردین اورغ برتپاکن درقدان اف قردواتن ایت بیغ ائگو لاری درقد
هداتن راج این بیغ کورغ کوساپ درقدام مک راج خسرو قروچرکات
دالم قرغ قیاد داتن اورغ هارغ قد کواس درپ دان قیاد داتن اورغ
ملیهن مک اکن موسهپ کارن سغپهقون اورغ سغک لاری ایت عیب
جو درقد سپکل راج p دان کچلان جو درقد سپکل هلبالغ تناق کتکاپ دان
تمغنتپ اد درقد تغتهون جو منکال باپف منعت اد دالمپ هان جکلو قیاد
اورغ لاری دان درلاون جو قد کنیک دان تمغت بیغ بوکن قاتن باپف
مضرتاد دالمپ سهغک دچنتاکن جو اورغ قرغ درقد فکرچان برلاون ایت

دان

aard van overwinnen en verliezen geenszins in den vrijen wil van den mensch, maar door het raadsbesluit en het oordeel van den allerverhevensten en Allerhoogsten. — Indien het gevecht hevig wordt en de gemoederen der krijgsknechten verflaauwen en de legerhoofden van het slagveld wijken, moet de vorst niet te zeer op hen toornen en alle dienaren Gods niet verdelgen; want levendigen kunnen op deze wijze opgebeurd worden, en indien zij den dood niet ontgaan, kunnen de dooden niet weder levendig gemaakt worden: en dewijl in veertig jaren een mensch volkomen wordt in verstand, oordeel, voorkomen en gestalte, hoe kan een vorst zulk een mensch gemakkelijk verdelgen, die eerst na eene reeks van jaren zulk een volmaakt wezen wordt; echter betaamt het eenen koning geduldig te zijn en die menschen te onderrigten en hunne harten te winnen door verhalen, welke geschikt voor hen zijn, opdat zij over de weldaden van hunnen vorst blozen; want de krijgsvrighingen zijn zeer moeilijk en hoe vele koningen en dappere rijksgrooten en veldheeren zijn niet van hunne plaatsen gevlugt, en dat hun vlugten kwam geenszins uit hunne berispelijkheid maar uit hunne ervaring voort, welke zij in krijgssaken hadden: gelijkerwijs er in vroegeren tijd een koning was genaamd Choesroe Parrier, welke oorlog voerde met eenen koning genaamd Bahrâm Djoebien: De Koning Choesroe Parrier vlugtte met vele krijgsknechten in den slag, en naderhand vroeg men hem: welke handelwijs is dat, dat gij vlugt van voor het aanschijn diens konings, welke minder magt bezit dan gij; de koning Choesroe Parrier zeide: in den strijd moet men niet op eigene krachten steunen en men moet zijnen vijand niet ligt achten; het volk waant wel dat de vlugt schandelijk is voor alle vorsten en berispelijk in alle legerhoofden, doch de tijd en plaats hangt af van de kennis, wanneer er veel voordeel in gelegen zij; maar indien het volk niet vlugt en doorvecht op het oogenblik en op de plaats, dat zulks niet betaamt, zoo ligt daarin veel onheil opgesloten; zoodat door de krijgsknechten het bieden van

دان دېنساکن کا د ا ن پ دان د د ا ق ت ن ک ن ن ی ت ت ه ر ا ج س ن د ی ر س ا ل ه ج و ک س د ا ه ن پ
 ب ر م و ل د ک ت ا ک ن ف ک ر ج ا ن د غ ن م و س ه ا ی ن م ر ا ت س ا س ق ر ک ا ر ا د ا پ ج ا ر غ
 ب ی غ ق ی ا د د ا ق ت ک ا م ی س ب ت د ا ل م ن س خ ه ب ی غ س م غ ن ا ی ن د ا ن م ف ر ک ا ر ا ت و ل ه
 ق ر غ د ا ن م ر ا ت س ق ر ک ا ر ا ت و ل ه ت ی ق و د ا ن ک ی ر م د ا ن ب چ ا ر س ر ت س ی ک ل ا و ر غ
 ب ی غ ب ر ف ت غ ن ه و ن ق د ق ر ن ت ه ق ف ر ا غ ن ا ی ت ب ر م و ل ج ک ل ش ک ر م و س ه ا ی ن ل ا ر ی
 د ا ن ب ر چ ر ی ق ی ا د ه ا ر س د ا ی ک ت م ر ی ک ی ن ت ب ی غ ل ا ر ی د ا ن ج ک د ا ی ک ت ج ا ق ن
 د ه ی ن د ا ن ب ر ق س ی ا ق ب ی غ د ا ق ت د ر ق د م ر ی ک ی ن ت ب ی غ ل ا ر ی ق ی ا د ه ا ر س ا ی
 ج و خ ه د ی ه ا ر س ا ی ل ف س ک ن د ا ن ک س ی ه ن ک ن د ا ن م م ل ه ر ا ک ن د ی د ا ن ک ل و ر ک ن
 ا د ا پ د ر ق د ا ن ت ا ر ت ا غ ن ا و ر غ ب ی غ س ک م ض ر ت ق د ا پ ب ر م و ل س ی ک ل ق ر ی د ا ن
 ق ر ج و ا ت ن ب ی غ ق ل ه ل ا ل ک ن ا پ ا ی ن ه ن د ق ل ه م ن ت ر ی ا ی ت م غ ی غ ت ک ن د ی ق د
 ر ج ا پ د ا ن چ ر ق ر ا ک ن ق د ت م ق ت ی ب ی غ ق ا ت ت د ا ن م غ ر ج ا ک ن ق د ک ت ک ا پ م ه ی ک ی
 ا ی م ی ر ق ا ی ر ج ا ن د ا ل م س ی ک ل ک س ک ا ر ن پ د ا ن م ن و ل غ د ی د غ ن ب چ ا ر د ا ن
 ه ر ت د a ل م س ی ک ل ک ر ج ا پ س ق ا ی د ا ق ت د س ب ن ک ن م ن ت ر ی ن م ا پ د ا ن س ت ی
 ا د ا پ ک ا ر ن م ن ت ر ی ب ی غ ب ا ی ک س ق ر ت ت و ج ه د a ن ر a ج س ق ر ت پ ا و د a ن س ک ل ی ن
 ک ب ر ا ت ن د a ن ک س ک ی ن ت ن پ a و ا ی ن د a ت س ت و ج ه ج و ح ک ا ی ت س ه ا ر ی ر a ج
 ف و ش ر و ا ن ع ا د ل د و ق د a ت س پ ن ت ک ر ج ا ن پ د a ن س ی ک ل ر a ج م د a ن م ن ت ر ی
 د a ن ل a ی ن د ر ق د ا ی ت م غ ه ا د ق د ی م ک م ب د R a ج ف و ش ر و a ن ا ی ن ق د م ن ت ر ی ن
 ی و ن ا ن ه ی ی و ن ا ن ه ن د ق ل ه چ ر ق ر a ک ن ا و ل ه م ا ک ن ک a م ی د ر ق د ق ر ی د a ن ق ر ج و ا ت ن
 س ی ک ل R a ج M ب ی غ ع a د ل د ه و ل ک a ل م ک م م ب ه ی و ن a ن ی a ش a ع a ل م س ی ک ل R a ج M
 ب ی غ د ه و ل ک a ل م ش ه ر د غ ن ف ک ر ج a ن ع a د ل د a ن ف ک ر ت ب ی غ ب a ی ک س ی ک ل R a ج M
 ع ج م ا ت و ل ه ب ی غ ا م ق ت ر ی ب ت a ه ن ل م a ن م ه م م ر ف ت ه ک ن ک ر ج a ن ا ی ن د غ ن
 ع a د ل م ن و ت ع a د ا س ی ک ل م ر ی ک ی ن ت ا ق ب ی ل ه م ف ر ه ا ر ی ف و ر و ز ب ی غ a د ه a ر ی
 ج ی س ر س ی ک ل ع ج م ا ی ت Q د ک س د a ه ن ت a ه ن ب ی غ م ه ل a ل D a ن Q د ک م ل a ن ت a ه ن ب ی غ
 ج ه a ر و D a ن غ M ک D ه و ل D ر Q د D a ن غ ه a ر ی ف و ر و ز a ی ت a و ر غ ج ر س ر و M D a ل م
 س ی ک ل ن ی ک ر ی م غ ت a ک ن ه ن D ق ل ه س ی ک ل a و ر غ M ل غ ک ا ف D ر ی پ a ک ن F ک ر ج a ن
 ه a ر ی ف و ر و ز ب ی غ ه م ف ر a ک ن م م ب چ ر a ک ن Q ر ن ت ه ه a ر ی a ی ت ب ی غ D a ن غ M ک

سکلین

tegenstand behartigd en hun eigen bestaan verdelgd wordt, en de bevelen van den koning zelve ten slotte verkeerd worden bevonden. — Er wordt gezegd, dat eene zaak met vijanden honderd en een artikelen bevat, welke wij in dit beknopt handschrift niet kunnen vermelden; het eene artikel is het oorlog, en de honderd artikelen zijn listen, overleggingen en beraadslagingen met allen, welke in de krijgsgeregelen ervaren zijn. — Indien de krijgslieden des vijands vlugten en verstrooid geraken, moet men de vlugtenden niet binden en indien men hen bindt, moet zulks niet met geweld geschieden; en alwie van de vlugtenden gevangenen maakt mag hen niet dooden; het is betamelijk hen ongebonden te laten, hen mededoogend te behandelen en te beschermen, en hen uit de handen dier genen te bevrijden, welke hen willen beleedigen. Alle voormelde hoedanigheden en daden, moet de rijksbestuurder zijnen koning herinneren en ter plaatse waar zulks betaamt verhalen en op zijnen tijd uitvoeren, zoodat hij zijnen vorst in alle moeijelikheden vergezelt, en hem met raad en daad in al zijne verrigtingen bijstaat, op dat hij den naam van rijksbestuurder waardig en zijn bestaan getrouw zij; want een goed rijksbestuurder is als het ligchaam en de koning is als de ziel, en alle lasten en verdrietelikheden der ziel rusten op het ligchaam ook. — *Geschiedverhaal.* De Koning Noesjirwân Adil zat op eenen zekeren dag op zijnen rijkstroon, en alle vorsten, rijksraden en anderen zaten in zijne tegenwoordigheid; nu vroeg de koning Noesjirwân aan zijnen staatsdienaar Joenân: O Joenân! deel mij een verhaal mede van de hoedanigheden en handelingen der regtvaardige vorsten in den ouden tijd; Joenân zeide eerbiediglijk: O gebiedder der wereld! alle vorsten van den ouden tijd waren yermaard door regtvaardige daden en edele inborst. Alle Perzische vorsten, welke vierduizend jaren het rijk in regtvaardigheid regeerden, volgden de gewoonten van henlieden. Wanneer de nieuwe-jaarsdag aankwam, welke een groote dag onder al de Perzen is, op het uiteinde van het oude en op het begin van het nieuwe jaar is, werd er voor dien dag in alle plaatsen omgeroepen, dat ieder zich voor den naderenden nieuwe-jaarsdag zou gereed maken en over de instellingen van dien dag zou be-

سکین مانشی قد ماس ایت ترامت مشغله اکن فکرچان هاری ایت
 در قد دو فیهقی موات کارن هاری ایت اداله هاری رای دان مها ملی
 قد انتار سیکل عجم دان اکن هاری ایت منغه در قد مریکیت ممبراکن
 سیکل فکاین بیغ اندره م دان سیکل قریاسن بیغ قری م دان سیکل مکانن بیغ
 سدق م اکن جرحام جمون قد سیکل تمشت بیغ سوچ دان سباکیپ کدو
 کارن هاری ایت اداله کفتوسن سیکل دعوا قد انتار سیکل عجم ایت دان
 اکن هاری ایت سنغه در قد مریکیت ممبراکن سوخ دان قرخته دعوا
 سفای قد هاری ایت د قوتسکن دعوا سکین مانشی در قد راج دان
 سیکل منتری دان هلبالغ دان رعیت سهغکی تیاد دتکچکن دعوا سورغ
 ادس سورغ ملاینکن دمهکن جوچدرا سکین مانشی بیغ جردعوا
 ایت ادقون دهول اورغ مدلای در قد رجاپ کارن اقبیل مه سفی هاری
 ایت مک قد اول فجر تر بکاله قنت استن راج ایت دان قیداله قرلا مرغ
 جرغسیاق دانغ ماسف دالمین دان اقبیل مه برهمقون سکین مانشی
 مک راج ایت دودق د اتس پنت کرجانپ دان موجد موجدان قد کانین
 دان سیکل منتری بیغ برغتهون قد کریچ دان تنکال ایت سورغ برسرو م
 قد انتار سیکل اورغ مختانک برغسیاق بیغ جردعوا دغن راج هندقله ای
 مغدوکن حالن قد موجد موجدان برمول دغن بهاس عجم موجد ایت ارقین
 قاض دان موجد موجدان ایت ارقین قاض القضاة یعنی قاض دانس قاض
 دان اقبیل اداله اورغ بیغ جردعوا ایت دغن راج مک باغن اورغ ایت قد
 انتار سیکل مانشی دانغ ای دهدا قن قاض القضاة بیغ برنماپ موجد موجدان
 ایت دان راج قون قون در اتس پنت کرجانق دان قار سیکل فکاین کرجان
 دانس پنت ایت دان ممالی فکاین سفره فکاین اورغ ایت بیغ جردعوا
 دغن دی دان دانغ دهدا قن موجد موجدان ایت دان دودق برساه م دغن
 اورغ بیغ جردعوا ایت سرای ای برکات هی موجد موجدان ایغت اولهم
 جایک م دان حکمکن دهول در قد سیکل مانشی اتسک دغن کبنارن دان
 جاشن ملبیهی اک در قد اورغ ایت بیغ جردعوا سرقاک دان جاشن کتاکن

کارن

beraadslagen. Alsdan was de menigte in twee opzigten zeer bezorgd over de gebeurtenissen van dien dag; *Vooreerst*, om dat die dag een feestdag was en hoog geschat onder al de Perzen, en sommige hunner over kostbare kleederen, en fraaije versierselen en over lekkere spijzen beraadslaagden, ten einde onderling op alle schoone plaatsen te banketteren en wat dies meer zij. *Ten tweede*, omdat op dien dag alle regtsgedingen onder al de Perzen beslist werden; en sommige beraadslaagden met betrekking tot dien dag over de processtukken en over de manier van procederen, ten einde op dien dag in de pleitgedingen van alle menschen, zoo wel van den koning, de rijksraden en legerhoofden, als van de onderdanen, regt gesproken werd; in diervoege dat er geene vordering van den een' op den ander bleef bestaan, maar de geschillen van alle pleitenden uit den weg geruimd werden. Voorts begon men eerst van den koning af; want wanneer die dag daar was, was de poort van 's Konings paleis bij het aanbreken van den dageraad geopend en werd niemand het binnen treden belet. Wanneer de menigte verzameld was, zat de koning op den rijkstroon, en de *Moebed moebedan* aan zijne regter zijde en alle kundige rijksraden zaten aan zijne linker zijde. — Op dat tijdstip riep iemand onder al de menschen zeggende; alwie met den koning eene regtszaak heeft, kome dezelve aan den regter der regters aangeven. In de Perzische taal beteekent *Moebed* regter en *Moebed moebedan* de regter der regteren; en wanneer er een persoon was, welke eene regtszaak met den koning had, kwam dezelve uit de menigte voor den regter der regteren, welke *Moebed moebedan* genaamd was, en de koning steeg van zijnen rijkstroon, en plaatste het vorstelijk gewaad op den troon en trok een kleed aan, gelijk aan dat van den man die tegen hem pleitte en zat naast zijnen tegenpartijder, zeggende: O regter der regters! wees bedachtzaam en oordeel mij het eerst onder de menigte in gerechtigheid en acht mij niet meerder dan mijnen tegenpartijder, en spreek niet in

schijn

کارن موک دان گنهوي جهوحف مبحانه و تعالي منغرکنام دان مغنبل
 بچيرام مک موجد موجدان ممرکساي حال اورغ ايت بيغ بردعوا دغن راج
 دان مٹحکمکن قد اختار کدوان دغن کبنارن سنله مک قول بنتار ايت
 برسروم مغتاکن اداکه لاکي اورغ بيغ بردعوا دغن راج دان اقبيل قباد
 ادا لاکي سورغ قون بيغ بردعوا دغن راج مک راج ايت مساکي قول فکايين
 کرحان دان دودق داقس پنت کرحانن دان سندريپ مموٹسکن قد
 هاري ايت قرکتان سکلين اورغ بيغ سنغه بردعوا دغن سنغهين اداقون
 اقبيل سرهله دفرکساي دان دقوٹسکن حال سپکله همب الله ايت مک
 راج قون منديرقولغ کروههين دان ماسف کدالم سوات بيلق بيغ همف
 درقد ماشي بيغ اي بياس برجوة کبقتين دالمپ ايت دان اي منوٹف
 قنتون ايت مغمبل سوات قالي مٹيکت ليهر منديرچپ دغن دي دان دغن
 مناغس جرکات هي توهنگ بارغ بيغ داقٹ سه همب اين قرکساي حال
 سپکله همبام بيغ دجاو کرحانک جکلواد دالم ايت الشاک دان لثاک امقوئيله
 کراپ قداک کارن اک قباد تاه دان انکوجويغ تاه بارغ بيغ پات دان تروون
 ايت مک کمدين درقد جبراق مناغس دان مموهنکن امقون درقد بارغ
 سالهپ دان القاپ دالم حکمپ ايت اي دودق دغن سک جرکات م دغن
 سکلين اورغ انيله قري دان قردواتن سپکله راج م بيغ عادل ايت دهول کال
 برمول اقبيل سه چرترا اين مک راج نوشروان برقبنه قول هي يونان
 قبادکه قدام لاکي چرترا درقد مننري بيغ ستي دغن رجان دان بيغ جنر
 کرحان مک يونان قون سمبه دمکين کتاب حکايت درقد سپکله راج م عجم
 ايت ادا سورغ راج بيغ ممرک داقس استريپ کارن سوات ساله سرت مورهي
 مننريپ بوفه فرمقون ايت مک مننري ايت درقد ساخت اماره راج قباد
 داقٹ جرکات م ممباوجو فرمقون ايت کروههپ دان قباکن کفدان اکن
 کسلاهنپ دان اقبيل اي منغرکتاب ايت درقد دو قرکار قباد داقٹ اي
 ممبوخه دي قرکار سالهپ قباد جراق دان کدو قرکار ايماله لاکي بنتغ مک
 مننري ايت مکړه منچهارې سورغ فرمقون بيغ لايين بيغ د جوئيهين دان

استري

schijn en weet dat de Glorierijke, de Allerhoogste Uwe woorden hoert en Uwe overleggingen kent. De regter der regters onderzocht de zaak van den tegenpartijder des Konings en velde het oordeel tusschen hen beide in gerechtigheid; voorts riep de heraut weder uit, zeggende: is er nog iemand welke eene regtszaak met den koning heeft? en wanneer er nu niemand meer was, welke eene regtszaak met den koning had, trok dezelve zijn vorstelijk gewaad weder aan en zat op zijnen rijkstroon, en hij zelf deed op dien dag uitspraak in alle woordenwisselingen van allen, waarvan de eene helft met de andere pleitte. Na alle zaken van de dienaren Gods onderzocht en beslist te hebben, keerde de vorst zelf naar zijne woning en begaf zich in een vertrek, waarin niemand was en waarin hij gewoon was zijnen godsdienst te verrigten, vervolgens sloot hij de deur toe en nam een touw waarmede hij zijnen hals vastbond, en weende, zeggende: O Heere! zoo veel mogelijk, heb ik de zaken Uwer dienaren, welke onder mijn gebied staan onderzocht, indien ik daarin achteloos en onoplettend geweest ben, schenk mij toch vergiffenis, want ik ben onwetend en gij kent het geopenbaarde en het verborgene: na dikwijls geweend en vergiffenis gesmeekt te hebben over zijne misslagen en achteloosheid in zijne vonnissen, zat hij vrolijk met de menigte te spreken. Dusdanig was de aard en handelwijze van alle regtvaardige vorsten van den ouden tijd. Toen dit verhaal geëindigd was, zeide de Koning Noesjirwân: O Joenân! kent gij nog andere verhalen van rijksbestuurders, welke hunnen koning getrouw in hunne daden waren: Joenân sprak eerbiediglijk zeggende: *Geschiedenis*. Van alle Perzische Vorsten was er een die op zijne gade om eenen misslag toornde en zijnen rijksbestuurder beval om haar te dooden; de rijksbestuurder door de felle woede van den koning niet kunnende spreken, bragt die vrouw naar zijne woning, en vroeg haar naar haar misdrijf; hare woorden gehoord hebbende, kon hij haar om twee redenen niet ombrengen; vooreerst was hare fout niet van belang, en ten tweede was zij zwanger; spoedig zocht de rijksbestuurder eene andere vrouw welke hij doodde, en de koningin

ver-

استري راج ايت د سمينکنن دالم رومهن سنله ايت مک څرکيله اي
 مځهادي راج سمبل سمبهه بهو څرمنون ايت سده دجوڅکن دان څولغله
 اي کرومهي دتغکليپ سورغ حجرام لال دسورهپ اي کرت هاجس عورتپ
 دان څسني اکن دي کتان جاشن کام مځناکن رهسي اين اکن سورغ څون
 جرمول درقد ساکنپ مننري ايت قياد داقت مځهادي راج دان جرڅکال
 راج مځکيل دي اي سوره مځناکن درجين ساکت قياد داقت جرجالن دان
 اقبيل بيراڅ هاري لال مک څپاکنپ ايت سمبه سهڅکي اي داقت څرکي
 مځهادي راج ايت څول سڅرت دجوڅن منورغ عادتون څغ دهول ايت دان
 کمدين درقد حال اين قياد بيراڅ څولن لمان مک استري راج ايت څغ
 جنتڅ جرائف دالم رومهن مننري ايت سورغ انف لاک م څرلال امن بايک
 څارسپ دان مننري ايت مملهراکن انف استري راج ايت دڅن سڅرتيپ
 دان اقبيل دودق ايت سه جسر اي مځاجردي سپک څغنهون څغ لايق اکن
 سپک راج م سنله ايت مک سهاري مننري ايت مځهادي راج دان ليهت
 اي دڅن دک دان چنت دودق قياد څرکنتکات دڅن اورغ دان بيراڅ هاري
 لمان قياد کلور در دالم استنان دان سورغ څون لايډن درقدان قياد داقت
 مځهادي دي دان سرغ اي قياد تاه اف سببپ څغ راج ايت دڅن دکچنت
 دودق دالم استنان څولغ کرومهي ممبراکن اکن حال رجان ايت دان
 کمدين درقد بيري هاري اي مځهادي دي سراي جرداڅ سمبه يا شاه
 عالم اف څراستوان شاه عالم دڅن دک دان چنت دودق دالم استنان دان
 قياد کلور دان قياد جرکات م هندقله کراپ شاه عالم مځناکن حال اين قد
 همب سڅاي داقت همب ممبراکن اکن کدکان دان کچنتان شاه عالم
 ايت مک راج څون جرتيته هي مننري جتافي قياد اک جردک دان چنت کارن
 اک سده څوڅ دان موڅ ايت قله همڅر دان سورغ انف څون قياد تغکيل در
 قد اک څغ داقت مځهيريکن څماک دان مملهراکن کرجانک اينله چنتاک
 دان دکاک اقبيل مننري ايت منڅر سداپ مک سمبهه يا شاه عالم جکلو
 شاه عالم جردک برچنت کارن انف جاشن لاکي کارن انف شاه عالم ان څغ

داقت

verborg hij in zijn huis , vervolgens verscheen hij voor den koning , zeggende : die vrouw is weggeworpen ; vervolgens ging hij naar huis en riep een chirurgijn dien hij beval zijne *pudenda* aftesnijden , onder aanbeveling dit geheim aan niemand mede te deelen. — De rijksbestuurder kon door pijn niet voor den koning verschijnen , en wanneer de vorst hem liet roepen , liet hij zeggen , dat hij ziek was en niet kon uitgaan. — Na eenige dagen hersteld zijnde , zoodat hij weder voor den vorst kon verschijnen zoo als hij gedaan had , volgde hij zijne oude gewoonten , en nadat er na dat voorval niet vele maanden verloopen waren , verlostte de gade des Konings ten huize van den rijksbestuurder van eenen zoon , welke zeer schoon van gelaat was , en de rijksbestuurder verzorgde het kind en de gemalin des Konings behoorlijk , en toen het groot werd leerde hij dat kind alle wetenschappen , welke allen vorsten dienstig zijn. Op eenen zekeren dag verscheen die rijksbestuurder voor den koning en zag hem treurig zitten tegen niemand sprekende , terwijl hij in ettelijke dagen zijn paleis niet verlaten had : behalve de rijksbestuurder , mogt geen mensch voor hem verschijnen ; deze de oorzaak niet kennende , waarom de koning treurig in zijn paleis zat , ging hij naar huis , den toestand van zijnen vorst overwegende. Na verscheidene dagen begaf hij zich tot hem , zeggende : O gebiedder der wereld ! wat is er gebeurd dat Uwe Majesteit droevig en treurig in het paleis zit , en niet uit het paleis gaat en niet spreekt ; Uwe Majesteit gelieve mij zulks te openbaren , opdat ik over de droefheid en den kommer van den gebiedder der wereld kan beraadslagen. De koning zeide : O rijksbestuurder ! hoe zoude ik niet bedroefd en treurig zijn , daar ik reeds oud geworden ben en de dood nabij is , en er geen kind na mij overblijft om mijnen naam te doen leven en mijn koningrijk te beschermen ; dit is mijn kommer en mijne bedroefdheid. De rijksbestuurder die woorden hoorende , zeide : O vorst der wereld ! indien Uwe Majesteit droevig treurt ter zake van kinderen , doe zulks niet meer , want een zoon van Uwe

دائن مځهیدرکن خام شاه عالم دان مملهران کرجان شاه عالم اذف بیغ
 جردی دان جر دچار دان جرغندھون دان بیغ سمقرن دغن سپل کبجیکن
 دان بیغ مها ایلق رقاپ دان قرلال امت بایک فکرچیپ مک راج جرتینه
 دمان اد اذفک بیغ اک تیاد تاه الن ادای ایت مک منتری ایتقون سمبه
 جنرله شاه عالم تیاد تاه اکن قادک اذفند ایت ادتتای همب تاه اکن قادک
 اذفند ایت هیدر دغن سمقرنای اثبیل راج منغر خبر بیغ اذده درقد
 منتریپ مک سبدای بتاق کینارن کنام ایت کنان مک سمبه منتری ایت
 جک شاه عالم مځهنداک کینارن کنان ایت هندقله بیغ دقرتون ماسف دالم
 رومه بیغ سون سرت قانک دان جاغن سورغ قون اد دالم رومه ایت لاین
 درقد بیغ دقرتون دان قانک سفای دائن قانک مغانن رهسی قانک قد بیغ
 دقرتون مک راج قون سپره ماسف دالم خلوق سرت منتری ایت موهنکن
 امقون دان مبوب عورتیپ قد هداغن راج مکر اچ ملیهن سوات تند قون
 تیاد اد قداپ درقد قری لاک م سهغکی مک ترچغغله راج ایت درقد کتاب
 دان قرجوانن ایت سغاکن ای جاد ییل دان جرتیان در قداپ ای ارت
 قرجوانن این دان بتاق دمکین ادام دان کنام ایت مک منتری منچرتراکن
 فکر جان این درقد ملاپ داغ کقد کسراهنی دان راج ایت قرامت
 سکاله درقد منغر چرترا این دان مځوچقله سپل قوج بک توهن سرو
 سکین عالم بیغ انپرهکن قد اک اذف لاک م سفرت کنام دان سودار لاک م
 سفرت کام بردهکیاله راج ایت بیغ اد قداپ منتری دمکین کارن سمقرناله
 فکر جانم ایت دغن سبنرپ جهواغکوله منتری ایت بیغ راج دائن هارغ
 قدام دان مپبتکن منتری نام دان سمقرنالن سپل فکر جان کرجانپ
 سرقام مک منتری ایت مپمبه دغن مرفدهکن درپ دان کمیدن درقد
 ایت ای جرداغ سمبه قادک اذفند ایت منکال دائن مځهادف مک راج
 جرتینه الن منتری ایت قری اوله کام چریکن امقت قوله بودق لاک م بیغ
 عمرپ دان جسری دان رقاپ دان ورخاپ دان قکاینن سموپ سماله جو
 دان جاو اوله کام کامقت قوله بودق ایت دغن اذفک کنمقت ان قد قداغ

دان

Majesteit is in leven, die Uwen naam kan doen leven en Uw rijk kan beschermen; het is een verstandig, oordeelkundig en geleerd kind en volmaakt in alle deugden en zeer verheven, schoon van gelaat en zeer edel van inborst. De koning zeide: waar is mijn kind, van wiens bestaan ik onbewust ben? De rijksbestuurder zeide: inderdaad is het Uwe Majesteit onbewust dat de geliefde Prins bestaat, doch ik weet dat dezelve in welstand is; toen de koning dat voortreffelijk berigt van zijnen rijksbestuurder vernam, vroeg hij: hoe wordt de waarheid van Uw gezegde gestaafd? en de rijksbestuurder antwoordde: indien Uwe Majesteit begeerig is naar de waarheid van dit mijn gezegde, zoo gelieve de gebiedder in een eenzaam verblijf met mij te gaan, in hetwelk zich niemand buiten den gebiedder en mij bevindt, opdat ik mijn geheim aan denzelven kan openbaren; de koning ging nu schielijk in eene eenzame plaats, en de rijksbestuurder smeekte om vergiffenis, en ontblootte zijne *pulenda* in de tegenwoordigheid des Konings; de koning zag geen kenmerk van eenen man aan hem, zoodat hij zich over zijne woorden en daden verwonderde, vermoedende dat hij gek werd en hem vroeg: wat is de beteekenis van deze handelwjs, en waarom is Uw toestand en Uwe taal dusdanig? nu verhaalde de rijksbestuurder deze zaak van haar begin tot haar einde. De koning verheugde zich uitermate over dit verhaal en zeide: alle lof zij den Heer aller legerscharen, welke mij een zoon schenkt zoo als gij vermeldt, en eenen broeder zoo als gij. Gelukkig is de vorst die een' dusdanigen rijksbestuurder heeft, want Uwe handelwjs is volmaakt en opregt. Voorwaar gij zijt de rijksbestuurder op wien zich de koning verlaten kan, en die rijksbestuurder mag genoemd worden, en met wien al zijne rijkszaken volmaakt worden. — De rijksbestuurder boog zich met nederigheid en kwam daarna zeggende: wanneer kan het geliefde kind verschijnen? de koning zeide tegen den rijksbestuurder: ga veertig jongens zoeken, welke even oud, even groot, even eens van voorkomen en kleur en even eens gekleed zijn en breng hen benevens mijn kind naar zekere plaats op het veld en houd daar stil, doch deel dit geheim

دان دیم دسان قنای جانن کتاکن رهسی این اکن مورخ قون دان
 اقبیل اک کلور در زکری برماین قد قادغ ایت سورہ اولہ کام جودق امفت
 قولہ سات اورغ ایت داتغ مٹھادق کامی دسیت جد افقک اد قد اختار
 امفت قولہ سات جودق ایت نسچای ککنل جواداپ مک منتری اینقون
 موهن قولغ لاکي مٹرجاکن دغن بریب م کسکان سفرت تینتہ راج ایت
 دان راج قون کمال کاستنای سوچ درقد سکین کدکان دان کچنتان
 مک کمیدین هریب راج ایت کلورہ در زکریپ کفادغ سرت سپک منتری
 دان هلبالغ دغن قرهیاسن بغ ترامت ابلق دان کسکان بغ سکا م پات
 سهنگي درقد کسکان راج سکین اورغ اداله دالم کسکان دان هاری ایت
 جدیلہ قریسر درقد هاری رای قد کلکون ایت سفرة برکات بخاری *

شعر دغن انکهر توهن بغ جار * انبله امت عجایب سهاری

سکین اورغ قون مکچت * دان سورغ تیاد دکچت

کسکان قله پات قداپ * درقد کسکان رجاپ

سفرة هاری رای ایت تریبلغ * اوله کچنتان سکا هیلغ

اکن اورغ عجم جاد دسیت * سفرة هاری نوروز هاری ایت

برمول اقبیل راج قله سمقی قد قمت بغ سه د قرحنجیکنن دان
 منتریپ ایت داتغله سرت امفت قولہ سات جودق ایت بغ سام م له
 سموان دان راج دم ای ملیهت اکن مریکیت مغنل انقپ دان مسچک
 دی درقد اختار سپک جودق ایت دان کمال دغن انقپ دان سپک اورغ
 جسرم پ کنکریپ دان کمیدین هریب ای مسچک سپک اورغ ایت هندق
 منجم دی دان انکراهی اکن سورغ جارغ بغ داتق دن هاجس ایت
 ای مسبریکن کرحانپ اکن افقن ایت بغ ای مبرهن دغن فکرچان
 کرحان ایت قد قانن منتری ایت بغ سه مملهر اکن دی سهنگي مک راج
 ایت ماسق دالم خلوق مشغل دغن کبقتین توهن سلام اد چوان دان
 سمقی داتغ ابلپ اد قون سدغ سه کام منغر منغه درقد سپک قری دان
 قرحوان سپک منتری مک دغرکن اوله کام سکا م غ درقد شرط بغ هارس سپک

منتري

heim aan niemand mede, en wanneer ik op het veld kom om mij te vermaken, laat dan die een en veertig kinderen aldaar voor mij verschijnen; indien mijn kind zich onder die een en veertig kinderen bevindt zal ik het voorzeker onderkennen. De rijkbestuurder nam afscheid; keerde naar huis en verrigtte met duizende genoegens hetgeen de vorst bevolen had, en de koning ging in zijn paleis, vrij van alle droefheid en kommer. Den volgenden dag begaf zich de vorst buiten de stad naar het plein met alle rijksgrooten en legerhoofden in zeer prachtig gewaad en met de klaarblijkelijkste vreugde, zoo dat door de blijfchap des Konings alle menschen verheugd waren en die dag grooter aanzien had dan een feestdag, zoo als *Bocharie* zegt:

G E D I C H T.

Door Gods gunst die 't al vermag,
Zag men op deez' vreemden dag,
Alle menschen blij van hart;
En geen mensch gevoelde smart:
Iedereen betoonde vreugd,
Daar de Koning was verheugd.
Wijl deez' dag een feestdag scheen
Daar de droefheid gansch verdween,
Bragt hij elken Perziaan,
Vreugde als op het jaarfeest aan.

Toen de koning ter bestemde plaatse kwam, en de rijkbestuurder met de een en veertig kinderen naderde, welke eveneens waren, en de koning hen zag, onderkende hij zijn kind, en riep het uit het midden van al die kinderen en ging met zijn kind en al zijne grooten naar zijne stad. Den volgenden dag noodigde hij al die menschen willende hen onthalen en ieder naar zijn stand begiltigen: toen zulks geschied was gaf hij zijn koningrijk aan zijnen zoon over, dien hij met het bewind der rijkszaken aan de zorg van den rijkbestuurder toevertrouwde, welke denzelve had opgevoed. De koning begaf zich in een eenzame plaats, zich bezig houdende met den dienst zijns Heeren, zoo lang hij leefde en tot dat zijn sterfuur kwam. — Nademaal gij nu sommige hoedanigheden en handelwijzen van rijkbestuurders gehoord hebt, verneemt dan nu de voorschriften, welke de rijkbestuurders behooren in

منتري مملهر اكن قد فكرچائني دالم كرجان سفاي ايت اد سمقرون دان
 اداپ دان رچاپ دان سپل همب رچان دان سپل رعيت رچان ايت
 چراوله منفعت درقد فكرچائني ايت برمول سپل شرط بيغ هارس منتري
 ايت مملهر اكن سموان ايت دو قوله توجه اداپ شرط بيغ قرقام هندقله
 منتري ايت بر جوقه كبقنئين اكن حق سبحانه وتعالی سفره اي كهنراكي
 كبقنئين درقد سپل اورغ بيغ دجاوه حكمن جكلوتيباد اد قريچن د مكين
 مك اداله سلاكم دلبهكنپ كبقنئين اكن دريچن درقد كبقنئين اكن توهن
 سرو سكلين عالم شرط بيغ كدو هندقله منتري ايت مغناكن شكر اتس
 سپل نعمت رچان دان سگ درقد سپل انپرهين دان جكلو قدكسان ايت
 سمقي كقدان مسوات مضرة دان روپي درقد فيهف راج ايت هندقله اي
 هافسكن مضرة دان روپي ايت درقد سمقرون بچراون دغن سپل نعمت
 دان انپره ايت بيغ مكه سمقي قداپ در سلماپ شرط بيغ كنيكي هندقله
 منتري ايت اكن مغناصلكن مسوات فكرچان رچان مغلوركن بلنج
 درقد هرت بيغ در لور دغن كبنارن دانغپ ايت دان جاغن مغلوركن بلنج
 ايت درقد هرت قرجندهران رچلي كارن سپل هرت بيغ اد دالم قرجندهران
 راج ايت اكن مسوات كسكارن جو اداپ مك تيباد داغت دبلنجالان ايت
 سي م شرط بيغ كامقت هندقله منتري ايت منچهار ي هرت دالم كرجان
 رچان اكن قردسارن رچاپ ايت دان جاغن اكن قرهياسن دريپ ايت
 شرط بيغ كلیم هندقله منتري ايت مغسهاكن سفاي قركاكس استنان رچان
 دان قكاين توجه راج دان قكاوي كود رچان دان سباكيب سموان ترختنت
 اكن رچاپ ايت بيغ ممالكي دي شرط بيغ كائم هندقله منتري ايت ايغتكن
 سفاي سكلين فكرچان رچاپ جاغن برسلاهن دغن حكم شريعت كارن
 قرهين كيجيكن رچاپ دالم قري اقبيله شرط بيغ كتوجه هندقله منتري
 تنكال اي مليهت فكرچان رچاپ تيباد قاتت دغن حكم شريعت مغنيغندان
 رچاپ سفاي اي مغو بهكن قردواتني ايت دان لاكي مغسهاكن دغن
 بارغ بچراپ سفاي اي مموغكن قريچن ايت كارن كبنسان كرجائني

قري

in acht te nemen in hunne rijkzaken, opdat dezelve volmaakt zijn, en zij zelve en hun vorst en alle dienaren van den vorst en alle onderdanen van den vorst heil door hunne handelingen verwerven. — Alle voorschriften welke een rijkbestuurder moet opvolgen zijn te zamen zeven en twintig in getal. 1. Een rijkbestuurder moet gehoorzaamheid bewijzen aan God den Allerhoogsten, zoo als hij gehoorzaamheid verlangt van alle menschen welke onder zijn bestuur zijn; indien hij niet dusdanig geaard is, zoo is het als of hij de gehoorzaamheid jegens zich zelve hooger acht dan de gehoorzaamheid aan den Heer aller heerscharen. 2. Een rijkbestuurder moet zijne dankbaarheid betuigen over al de weldaden van zijnen koning en verblijd zijn over al zijne gunsten; en indien te midden zijner vreugde hem eenig leed en schade overkomt van den kant des Konings, moet hij dat met rijp beleid, door al de weldaden en gunsten die hem altoos ten deel gevallen zijn verdrijven. 3. Een rijkbestuurder moet om eenig werk van zijnen vorst daar te stellen, de uitgaven met de schatten goedmaken, welke op eene eerlijke wijze van buiten komen, en geenszins de uitgaven door de schatten van 's Konings schatkamer bestrijden, want al de schatten welke in de schatkamer des Konings zijn, dienen in geval van nood en kunnen niet nutteloos verspild worden. 4. Een rijkbestuurder moet schatten zoeken in het rijk zijns Konings voor den luister van zijnen vorst en geenszins voor zijne eigene pracht. 5. Een rijkbestuurder moet zich bevlijtigen, dat de meubelen van het paleis des Konings, benevens het vorstelijk gewaad, des konings paardentuigen en wat dies meer zij, bepaaldelijk voor den koning zijn, die dezelve gebruikt. 6. Een rijkbestuurder moet opletten dat al de handelingen des Konings niet strijden met de wet Gods, want de bron van 's Konings deugden is in deze geaardheid gelegen. 7. Een rijkbestuurder moet wanneer hij ziet dat de daden des konings niet met de wet Gods strooken zijnen koning opmerkzaam maken, opdat hij zijne handelwijze verandere en zich met oordeel beijvere om zijne geaardheid af te leggen; want het verderf van zijn rijk komt uit zoodanige aard en

han-

ثری دان فرجواتن ائوله شرط بیغ کدولاقن هندقله منتری ایت جاغن
 مغرورکن دریج درکارن رجائ بر دسرکن ادای دان مملیانن ثغکتن دان
 کارن ایت جاغن لاک منجقکن کرسپ اکن رعیت اوله کارن ثری ائبله
 تند کینسان منتری ایت جو شرط بیغ کسمیدان هندقله منتری متحصاصلکن
 هرت اکن راج دان سرت ایت لاک ممبرچراکن اکن فکرچان سیکل هلباغ
 دان لشکر راج ایت دان میپور ملغشکن منجناب دان کدای کارن عالم
 این دمقت دلا دان فتنه جوک دان قیاد کتهون منکال دان درمان داغ دلا
 دان فتنه ایت دان جک دهمنکن هرت ساج دان قیاد د بچراکن اکن
 هلباغ دان لشکر دغن سیکل کلغکاتنپ اقبیل داغ موسه پیرغ دالم
 القاپ ایت میسیاله هرتاپ ایت دان دالم کسکارن ایت جکلو سکلیشون
 دجلنجاکن هرت قیاد داقت دچریکن سیکل هلباغ دان لشکر ایت دغن
 مکرهون سهغکی مک قیاد داقت قیاد اکن مسورغ راج درقد هرت دان
 درقد هلباغ م دان قنتارن قون کارن اهل الحکمت جرکات * لا مالک الا
 بالرحال ولا رجال الا بالمال * ارقیب قیاد راج ملاینکن دغن براق لاک م
 دان قیاد سیکل لاک م ایت ملاینکن دغن هرت مک کارن ایت قیاد داقت قیاد
 اکن منتری درقد ممبرچراکن اکن کدو فرکار این سفای منکال داغ کتیک
 کسکارن ای جاغن ای میسل شرط بیغ کسقوله هندقله منتری ایت میپورهکن
 اورغ ثری سننیاس کفد سیکل فییهف نیری رجائ سفای مریکیت ممبراو
 سیکل خبرن فدای هغکی دکنهویج در سبله مان داغ جهای دان بتاق داقت
 ای منولقکن جهای ایت شرط بیغ کسبلس هندقله منتری ایت سننیاس
 مملهر اکن سیکل غریب دان فقیر دان مسکین درقد کجهانن سیکل اورغ
 بیغ کرس سفای الله تعالی مملهر اکن ادای درقد سیکل اورغ بیغ کرس
 درقدای سفرت دجری خبرن ایت دالم حدیث * قال النبی علیه السلام
 ارحموا من اضعف منکم ویرحمکم من اقوی منکم * ارقیب کسینکن اوله کام اکن
 جرغسیاق بیغ ترلمه درقد کام سفای د کسینکن اکن کام جرغسیاق در کرس در
 قد کام شرط بیغ کدو جلس هندقله منتری ایت دالم سکلین فکرچان ممبرچراکن

handelwijjs voort. 8. Een rijksbestuurder moet zich niet opblazen om dat zijn vorst hem verhoogt en in rang verheft, en derhalve ook zijne gestrengheid niet vertoonen over het volk, want deze geaardheid is het scin van zijnen ondergang. 9. Een rijksbestuurder moet de schatten des konings inzamelen, en beraadslagen over de betrekkingen der legerhoofden en krijgsknechten des konings, en de wapens en paarden in gereedheid doen brengen, want deze wereld is een oord van rampen en leed, terwijl het onzeker is wanneer en van waar het onheil en het leed zal komen: en indien hij alleen schatten vergadert, en niet over de legerhoofden, krijgsknechten en derzelver toerustingten beraadslaagt, zullen de schatten, wanneer de vijand hem in zijne zorgeloosheid overvalt, nutteloos zijn; en indien in zoodanigen nood de schatten worden uitgegeven, zal men niet spoedig legerhoofden en krijgsknechten vinden; weshalve een koning onmogelijk zonder schatten, legerhoofden en legers zijn kan; want de wijsgeer zegt: « *La malikoen illa birra-
« djali wala radjaloen illá bilmali* » dat is: « een koning bestaat niet
« dan door eene menigte mannen, en die mannen kunnen niet bestaan dan
« door schatten; » en derhalve moet een rijksbestuurder over deze twee
punten beraadslagen, opdat hij, wanneer er nood ontstaat, geen berouw
hebbe. 10. Een rijksbestuurder moet menschen zenden, welke gedurig na
alle oorden van het land zijns konings gaan, ten einde hem alle berigten
te brengen, zoo dat hij wete van welken kant het gevaar komt en op
welke wijze hij dat gevaar kan afwenden. 11. Een rijksbestuurder moet
alle vreemdelingen, bedelmonniken en armen voor den moedwil van
alle geweldige menschen bevrijden, opdat God de Allerhoogste hem
tegen alle menschen beveilige, welke geweldiger zijn dan hij, zoo als er
in de overleveringen gezegd wordt: « *Khala 'n-nabijoe aleihi 's-sa-
« lam arahhamoe man adlghasoe minkoem wajar lhamoekoem man
« akhwa minkoem,* » dat is: « Ontferm U over elk die zwakker is dan
« gij, opdat een iegelijk zich over U ontferme, die sterker is dan gij. »
12. Een rijksbestuurder moet in alle handelingen beraadslagen wat en

ای دان جناق اد کسداهنن شرط بیغ کنیک بلس هندقله منتري ایت بارغ
بیغ ای جرجوق دغن قهون دان جاغن دغن بیلن جرجوق ایت شرط بیغ کا تمفت
بلس هندقله منتري ایت دالم سکین قرجوانن کرس دان قراکس هتین
شرط بیغ کلیم بلس هندقله منتري ایت اد قدان قراغی بیغ مورع دان هات
بیغ لوس اکن سپکل دچار شرط بیغ کا تم بلس هندقله منتري ایت اقبیل
ای ملیهت سورغ p جرجوق کبقتین اکن راجپ سد کال جرجیبیک اورغ ایت
شرط بیغ کنوجه بلس هندقله منتري ایت اقبیل ای ملیهت سورغ مللوی
تیتته رجاپ مکره تکهکن دی دان جک تیاد ای منغر تکهپ ایت قرسکتی
اداپ دان جاغن جریکن سنتوس قدان سفای اورغ بیغ لاین جاغن تورغ
قراپ شرط بیغ کدولاقن بلس هندقله منتري ایت قد سکین فکرچان
جاغن الف در قد الله تعالی دان جاغن لوق جهو حاضر اداپ سنتیاس
سفای دکنهویپ جهو کرچان دان کبسارن دان کملیان سموپ در قدحق
سبحانه و تعالی جو داغپ شرط بیغ کسمبیلن بلس هندقله منتري ایت
دالم سپکل فکرچان سمفیکن حکم بیغ جنر در قد فیهف رجاپ دان در قد
فیهف سپکل رعیت دان سنتیاس ممبرچراکن اکن کبنارن جو سفای جاغن
ای میسل کمزینپ شرط بیغ کدو قوله هندقله منتري ایت کلونپ ایلق
دان قراقیپ لمبت ماس دان فکرچیپ بایک اکن منغرچاکن سپکل فکرچان
بیغ جنر دان هارس دان جاوهکن سپکل فکرچان بیغ تیاد جنر دان تیاد
هارس شرط بیغ کدو قوله اس هندقله منتري ایت جکلو ای ملیهت رجان
منغرچاکن سوات فکرچان بیغ تیاد ممبری منفعت اکن کرچان ایت
اتو جکلو ای منغرچان برکات سوات قرنان بیغ مغداکن مضره اکن
دی ایت جاغن قبولکن ایت دالم هتین قناق تنکال ای لاکي دهدادن
اورغ بایق سفکهنکن ایت سموپ جو دغن تیاد دجنتهیپ بارغ مسوات
قون دان کمزین قد تمفت بیغ سوپ دان قد کنیک بیغ سک هات راج ایت
چنانکن کسلاهنپ ایت قراپ دان مغیغنکن دی در قراپ ایت دغن کات
بیغ لمه لمبت دان ماس دان دغن مسوات تمثیل اتو حکایت بیغ جوک هتیب

دان

hoedanig het einde er van zal zijn. 13. Een rijksbestuurder moet het geen hij verrigt met kennis en niet met onkunde doen. 14. Een rijksbestuurder moet in al zijne handelingen naauwgezet en ijverig zijn. 15. Een rijksbestuurder moet eene edelmoedige inborst en een groot hart in alle zaken bezitten. 16. Een rijksbestuurder moet dengenen dien hij den koning goede diensten ziet bewijzen bestendig weldoen. 17. Een rijksbestuurder, wanneer hij iemand de bevelen des Konings ziet overtreden, moet hem dadelijk tegengaan, en indien hij naar het verbod niet luistert, moet hij hem dwingen en hem geene rust laten, op dat geene andere menschen hem na volgen. 18. Een rijksbestuurder moet in geen cenig werk God den Allerhoogsten verwaarloozen, en niet vergeten dat hij onophoudelijk alomtegenwoordig is, opdat het hem bekend zij dat de regering, de grootheid en heerlijkheid alle van den Glorierijken, den Allerhoogsten komen. 19. Een rijksbestuurder moet in alle zaken, van de zijde des konings en van den kant der onderdanen, een getrouw vonnis vellen en altoos over de waarheid beraadslagen, op dat hij naderhand geen berouw gevoele. 20. Een rijksbestuurder moet bevallige hoedanigheden, eene zachte en minzame inborst en een goed karakter bezitten, ten einde alle wettige en billijke zaken te behandelen, en alle onwettige en onbillijke zaken af te wijzen. 21. Een rijksbestuurder, wanneer hij ziet dat zijn koning eenig werk verrigt dat geen heil voor deszelfs rijk oplevert, of indien hij hoort dat zijn koning eenige woorden uit, welke schadelijk voor het zelve zijn, moet daarin met zijn hart niet instemmen; doch in tegenwoordigheid der menigte moet hij dat alles bevestigen zonder iets te wederspreken, en naderhand op eene afgezonderde plaats en op het tijdstip dat de koning opgeruimd is, moet hij hem deszelfs misslagen te kennen geven en hem op dezelve opmerkzaam maken door zachtzinnige, vriendelijke en minzame woorden en door eenige gelijkenis of geschiedenis, welke deszelfs gemoed opent

دان هیلغدن چنتان شرط بیغ کدو قوله دو هندقله منتری ایت مملهران
 رجاپ درقد اهل بدعت دان ضلالت سغای جاغن مریکت دودق دغن
 راج اتو برکنکات دالم مجلس ده داقن راج کارن درقد صحبت مریکت
 مضرت جوکی داتغ اکن راج دان اکن سپل همب الله شرط بیغ کدو قوله قیپ
 هندقله منتری ایت تنکال ای دغن کملیان دان کبسان جاغن الف درقد
 جردون کبجیکن اکن سپل همب الله هاپ قد بار غ تمغن دان کنیک سمنتار
 اد کواس قداپ مغداکن حاجت سپل اورغ بیغ کسپهن کارن اخیله منفعت
 درقد مغمقیر راج دان بایق اورغ درقد سپل ولی دان زاهد دان عابد
 دان علم مغمقیر سپل راج اوله کارن کهندق این جو سغای دافت ای
 ماکن منولغ اکن سپل اورغ بیغ دالم کسکارن دان ملفسکن مریکت
 درقد مسوات کجهانن حکایت دکتان اد سورغ صاحب نماق شیخ
 جلال مک سورغ درقد کسکارن داتغ قداق کارن سوات کهندق بیغ اورغ
 ایت سندیرقله سمقیکن لبه دهول کقد راج دان قیاد حاصل ادان دان
 شیخ ایت قرقی کقد راج کارن فکر جان اورغ ایت بیغ دغن قرامت موکر
 ادای تناق قیاد حاصل کهندق ایت دغن سکا دان دو کال دان لبه درقد
 اینغون سهغکی امقت قوله کال بیغ شیخ ایت قرقی کقد راج دان قیاد
 مغحصاکن کهندق اورغ ایت مک کم دین سورغ منتری میمقیکن
 کقد راج دهو شیخ جلال ایت کارن کسکارن اورغ ان جبراق کال سده داتغ
 دان قیاد حاصل فکر جانپ ایت مک راج قون مپور قغکل دی سراپ ای
 برکات قداپ یا شیخ اک منغر جبراق کال انکو سده داتغ کارن فکر جان
 اورغ ان دان قیاد کهندق حاصل سکا درقد کارن اق دغن موسهله انکو
 جراولغ م سباکی دمکین مک شیخ میاهن هی راج کهندق حاصله دغن
 سمقرخاپ کارن ایت اک جراولغ م دمکین سغای راج مغحصاکن کهندق
 اورغ ایت دان جراوله جالسپ درقد دو فیهق قیادکه دکنهوی راج بهو سپل
 اورغ بیغ دانکرهکن الله تعالی کبسان دان کواس بکیپ سهغکی ای دافت
 ممنوهی مقصود مسورغ بیغ جبر کهندق دان بیغ قیاد ممنوهی مقصود

سپل

en deszelfs zorgen verbant. 22. Een rijksbestuurder moet den koning voor alle ketters en verdoolden behoeden, opdat zij niet bij den koning zitten of in de vergadering voor den koning spreken, want door hunne verkeerung komt er onheil over den koning en over alle dienaren Gods. 23. Een rijksbestuurder moet, wanneer hij in luister en aanzien is, niet vergeten de dienaren Gods wel te doen, maar op plaats en tijd, terwijl hij de magt heeft, de nooddrift vervullen van alle behoeftigen; want dit is het voordeel van bij den koning te zijn; en vele heiligen, boetdoeners, dienaren Gods en geleerden naderen met dit oogmerk den koning, ten einde in staat te zijn om meer en meer bijstand te verleenen aan allen die in nood verkeerren, en dezelve van alle kwaad te verlossen. —

Geschiedenis. Er wordt gezegd: Er was een heer genaamd Sjech Djalâl, bij wien zich iemand uit nood om eene begeerte kwam vervoegen, die hij zelf vroeger van den koning vervuld had, zonder daarvoor beloond te worden: de Sjech ging naar den koning ter zake van dien man, welke in zeer groote moeijelijkheid verkeerde; doch zijne oogmerk gelukte de eerste, noch de tweede keer, noch meermalen niet, zoodat de Sjech veertig maal bij den koning ging en de begeerte van dien man niet bereikte: vervolgens was er een rijksbestuurder, welke den koning te kennen gaf, dat de Sjech Djalâl ter zake van de ellende van zeker persoon ettelijke malen gekomen was zonder vrucht op zijnen arbeid bekomen te hebben: de koning beval hem te roepen en zeide tot hem, ik hoor dat gij reeds verscheidene malen gekomen zijt ter zake van zekeren persoon, en dat Uw wensch geenszins geslaagd is; waarom komt gij U aldus herhaalde reizen vermoeijen? de Sjech antwoordde: O koning, mijne bedoeling is, volkomen te slagen, daarom kom ik herhaalde malen, opdat de koning de wenschen van dien man vervulle en van twee kanten vergelding erlange; weet Uwe Majesteit niet dat alle menschen, door God den Allerhoogsten met grootheid en gezag begiftigd worden, ten einde in staat te zijn, het doel te bevorderen van een iegelijk die eene begeerte koestert; en degeen die de bedoelingen

van

سپک مریکیت قیاد الله تعالی اکن ممنوهی مقصودن تفاق اکن مغورغ
 کبسانپ دان جدیکن سندیر محتاج درقد اورغ بیغ لاین ادقون اقبیل
 راج منغر کات شیخ ایت مک ای مناقس دان منولغ دی اکن فکر جان
 اورغ بیغ لاین ایت مقرر کهنندقن جو شرط بیغ کدوقوله امقت هندقله منتري
 ایت سفای منچهار ی کبجیکن رجاپ دالم فکر جان دنیا دان اخره
 کنتیاس ممبری سک اکن هات سپک هلباخ دان سپک همب راج بیغ
 قولغ رجاپ دالم کرجانپ سفای درقد تولغ مریکیت برقمبه کبسان
 راج ایت دالم دنیا دان لاین درقد ایت لاک ممبری سک اکن هات سپک
 فقیر دان مسکین بیغ منت دعا کارن کبجیکن رجاپ سفای درقد دعا
 مریکیت برقمبه کملیان راج ایت دالم دنیا دان دالم اخره شرط بیغ کدو
 قول لیم هندقله منتري ایت منچهار ی سپک قولن بیغ بایک دان جنردان
 سپک تمدن بیغ بریدی دان بریچار سفای مریکیت منولغ دی دالم
 مسوات بچار دان مسوات فکر جان بیغ سوکر ممبرچارکن دان منجر جان
 دی شرط بیغ کدوقول اتم هندقله منتري ایغت بایکم سفای جاغن
 خیانت دان انبای سپک اورغ ایت بیغ دور هکنپ اکن بکر ج مسوات
 فکر جان دان اثبیل سورغ درقد سپک اورغ بیغ بکر ج ایت خیانت دان
 انبای سپک میکس دی دغن سکیرم دوساپ ایت سفای اورغ بیغ
 لاین تاکت بر جوق فکر جان دکنین دان سباکیپ شرط بیغ کدوقول توجه
 هندقله منتري ایت ممیله جارغ اورغ اکن سرهکن مسوات فکر جان
 رجاپ قداپ دان چوب مریکیت دهول کالوم ای بکر ج ایت دغن سقرتین
 دان لمدین درقد چباپ هارز قداپ *

فصل بیغ کسبلس قد مپتاکن قری فکر جان سپک قپوخ ایت *
 قال الله تعالی ن والقلم وما یسطرون * اذین حق سبحانه وتعالی
 برسفته مختاکن دم ن دان کهنندق درقدن ایکن اتوله بیغ سکین عالم

داتسن

van zoodanigen niet bevordert, diens oogmerken zal God de Allerhoogste niet bevorderen, maar zal zijne grootheid verminderen en hem zelve van anderen afhankelijk maken. Toen de koning de woorden van den Sjech hoorde, weende hij en hielp hem in de zaak van den anderen man, ingevolge deszelfs begeerte. 24. Een rijksbestuurder moet, ten einde het welzijn van zijnen vorst in tijdelijke en eeuwige zaken te betrachten, onophoudelijk de gemoederen verheugen van alle legerhoofden en vorstendienaren, welke met den koning in zijne regering medewerken; opdat door hunne medewerking de grootheid van den koning in de wereld toeneme; buitendien moet hij de gemoederen verheugen van alle bedelmonniken en armen, welke gebeden voor het heil des konings opzenden, opdat door hunne gebeden zijn luister in de wereld en in de eeuwigheid verhoogd worde. 25. Een rijksbestuurder moet alle goede en opregte vrienden en alle medehelpers zoeken, welke verstandig en oordeelkundig zijn, opdat zij hem in iedere beraadslaging en in elke zaak bijstaan, welke moeijelijk te beraadslagen en uit te voeren is. 26. Een rijksbestuurder moet zeer oplettend zijn, opdat hij niet trouweloos worde en de personen niet onderdrukke, welke door hem gelast worden eenig werk te verrigten, en wanneer een dier werklieden trouweloos wordt en knevelt, moet hij hem naar gelang zijner misdaden straffen opdat andere menschen afschrikt worden dussdanige en zoodanige daden te verrigten. 27. Een rijksbestuurder moet menschen kiezen aan wie hij eenig werk van zijnen vorst aanbeveelt, en hen vooraf beproeven, of zij hetzelfde naar behooren verrigten, en hen, na hen beproefd te hebben, vertrouwen.

ELFDE HOOFDSTUK.

Handelende over het ambt van alle schrijvers.

God de Allerhoogste zegt: « *noen wa 'l-khalami wa majasthoe-roena,* » dat is: « God de Allerhoogste zweert zeggende, ik zweer bij « den *noen*, en de bedoeling van den *noen* is de visch, op welken de

« gan-

داتسون دان دم قلم دان جارغ بیغ دمورغ اورغ سرقاب دان دالم مورغ قران
 قد تمقت بیغ لاین توهن ایت بفرمان دغن مها ملي سبداپ * قال الله
 تعالی الذي علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم * ارتیبین جهوسین مغاجرکن
 دغن قلم ایت مغاجرکن مانشی جارغ بیغ ای تیاد تاه * قال النبي عليه
 السلام اول ما خلق الله القلم * ارتیبین قرنام بیغ د جد یکن الله حق سبحانه
 و تعالی ایت قلم برمول سیکل اورغ بیغ برعلم مغناکن درقد سکین بیغ
 د جد یکن الله تعالی ایت تیاد ندرسر درقد قلم کارن سکین علم درقد
 قرنام داتغ کفرد کسراهن ایت تیاد داتغ دکنهوی ملاینکن دغن قلم جوک
 ادقون دالم کتاب الانسان دکات سکین فکرچان دنیا این بریدر داتس
 دو فکر سوات قدغ کدو قلم دان قری سیکل مانشی جکوجاوه اتوهمقر
 درقد فکرچان این داتغ دکنهوی برمول دالم کتاب ایت دکات دالم سیکل
 فکرچان کرچان ایت تریله برلاک فکرچان قلم درقد فکرچان قدغ
 کارن سیکل فکرچان قدغ داتغ دقروقه دغن قلم تناف سیکل فکرچان
 قلم تیاد دقروقه دغن قدغ ادقون دالم کتاب ایت جو دکات برغسیای بیغ
 ای سک مغنهوی سیکل قرنته عالم این هندقله ای ممباچ سیکل کتاب دان
 سورغ دان جک تیاد ای بوق ایت تیاد جو سمقرن قغننهون دالم سیکل
 فکرچان عالم ایت کارن پناله دغن عمریغ کورغ این جهو جارغ مسوات
 بیغ کسورغ مانشی هندوق ایغت اتوله تیاد داتغ دایغت ملاینکن
 دغن قلم دان کتاب دان سورغ جوک دان بکیت سهاج برقمبد قغننهون سیکل
 مانشی ایت برمول دچرتراکن درقد سلطان اسکندر ذوالقرنین جهوقله
 ای برکات جک تیاد اد دو فکرچان این بیغ قلم دان قدغ ایت مک سیکل فکرچان
 عالم سیسیاله کارن سیکل فکرچان عالم ایت داتس دو فکرچان این بریدر
 اداب ایت دان قریاسن سیکل عالم دو فکرچان ایلله برغسیای داتغ ممیغ
 کدو فکرچان این جارغ همان اورغ ایت ملي جوک دان سیکل کتاب ایت برلاک
 جوک کارن دو فکرچان این حکمله قد انتار سیکل بیغ اد دالم عالم این ادقون دالم
 کتاب الانسان دکات فکرچان قیورغ ایت اد مسوک درقد فکرچان

فکرچان

« gansche schepping rust; en ik zweer bij de schrijfstift en het geen door « de menschen met dezelve geschreven wordt; » en op eene andere plaats in den koràn zegt de Heere door zijn hoog verheven woord: « *alladzi allama bi 'l-khalami allama 'l-insana malam jaghlamoe,* » dat is: « Voorwaar het onderwijzen met de schrijfstift, leert den mensch het « geen hij niet weet. » De Profeet op wien vrede zij! zegt: « *awwala ma-chalakhha 'l-lahoe 'l-khalamoe,* » dat is: « het eerst dat geschapen « werd door God, was de schrijfstift. » — Wijders zeggen alle geleerden: van al het geen God geschapen heeft, is niets aanzienlijker dan de schrijfstift, want alle wetenschappen kunnen van het begin tot het einde niet gekend worden dan door middel van de schrijfstift. — In het boek *De mensch*, wordt gezegd: al de zaken dezer wereld bestaan door twee dingen, vooreerst door het zwaard; ten tweede door de schrijfstift, en de toestand van alle menschen of zij ver of nabij zijn, kan door deze beide gekend worden. Wijders wordt in dat boek gezegd: In alle rijkszaken heeft de schrijfstift meer invloed dan het zwaard; want al het geen met het zwaard verrigt moet worden, kan door de schrijfstift gedaan worden; doch al het geen met de schrijfstift gedaan moet worden, kan niet door het zwaard uitgevoerd worden. In dat zelfde boek wordt tevens gezegd: een iegelijk welke de wetten van deze wereld wil kennen, moet alle boeken en geschriften lezen; indien hij zulks niet doet zal zijne kennis van alle wereldsche zaken onvolmaakt zijn: want het is klaarblykelyk in dezen ontoereikenden leeftyd, dat het geen de mensch wil gedenken, niet overdacht kan worden dan door de schrijfstift, door boeken en geschriften, en het is alleen op die wijs dat de kennis der menschen vermeerderd wordt. Er wordt verhaald van den Sultan Alexander den gehoornden, dat hij gezegd heeft: indien deze twee voorwerpen niet bestonden, namelijk de schrijfstift en het zwaard, zouden alle wereldsche zaken ijdel zijn, omdat alle zaken der wereld door deze twee dingen bestaan, en deze twee zijn het sieraad van de geheele wereld; een iegelijk die deze beide kan voeren, is waar hij zich ook bevindt, in aanzien en al zijne woorden hebben invloed; want deze beide voorwerpen zijn de regters in alles wat op deze wereld bestaat. In het boek *De mensch*, wordt gezegd: het ambt van eenen schrijver maakt een gedeelte van het rijksbewind uit, en zoodanig persoon spreekt uit naam van alle vorsten

گر جان دان مناشي ايت جرکات در قد لیده سپک راجم دان مملهرانک
سپک رهسي راجم ايت جرمول دالم کتاب ايت دکات بیغ قپورخ ايت لاین
در قد بیغ مپورخ کارن هندقله اي مغنل جراق ثرکار قغنهون سقاي ان
سمقرن کرجاپ دان دانت دسینکن قپورخ نماپ جرمول هندقله اي
مغنهوي قري مغلورکن ایدر درقد جارغ تمغت بیغ جاوه دان دکت دان
ممباو ایر این درقد سوات خانه کغد سپک قافه دان قري جریبیک سپک
سوغي دان تلاکي دان کلم دان قري کیرم مالم دان میغ ایت جراق
کورغ دان لبه اداپ قد مسوات موسم دان هندقله اي مغنهوي قري
ثرجلانن منتهاري دان بولن جراق لمپ جرهننت اي مسوات برج دان
قري قغلهاتن سپک بنتغ دان قري بلاغن سپک هاري دان بولن
دان تاهن دان هندقله اي مغنهوي سپک اغن بیغ دانغ درقد سپک فیهف
دان دغن سکین ایت هندقله اي مغنهوي سپک علم شعر مشرق عروض
دان قافیه دان لاین درقد ایت دان دغن سپک قغنهون این هندقله رقاب
چایک دان کتاب مانس دان لیدهپ قندي کاتم دان جریب سمقرن
دان ایغتن ایلق دان مورخ ایت بیغ اي مپورخ دمتريکنن دغن ترا
منریب ایت ادقون د چرتراکن اوله اذن عباس قد ارت ایت این * قال
الله تعالی اني القی الی کتاب کریم * ارتین جهوسن درهننرله کغد اک
مورخ بیغ امت ملي جهو اداله مورخ ایت دغن منریب دان مورخ اتوله بیغ
نبي سلیمان مغهنترکن کغد بلقیس ایت جرمول اوله اذن عباس ایت
د چرتراکن جهو اد سوات چنچین قد حضره نبي علیه السلام بیغ دکتانک در
قد قیرق ادان دان تر مورخ قدان لا اله الا الله محمد رسول الله دان جهو
مورخ دن اتوله ذرامنری حضره محمد علیه السلام ایت جرمول د چرتراکن
درقد حضره نبي جهو جرکات اي * قال النبي علیه السلام درجوا الکتاب
هان تراب مبارک * ارتین اقبیل سده کام مورذکن هاجس جارغ مورخ هندقله
کام قارخ مورخ ایت دهول داقس قافه دان کمردین جریکن دي قد قانن
آورغ بیغ ممباو مورخ ایت کارن قافه ایت مبارک ادان ادقون دالم کتاب

en bewaart al hunne geheimen. — In het zelfde boek wordt gezegd: dat een schrijver iemand anders is, dan een overschrijver, omdat hij vele punten van wetenschappen moet kennen, opdat zijn werk volmaakt zij, en hij een schrijver kan genoemd worden: hij moet de manier kennen om water uit verre en nabij zijnde plaatsen voort te brengen en om water van het eene land over alle landen te brengen, en de manier om rivieren, meeren en vijvers te verbeteren, en de manier om den nacht en den dag te berekenen, hoeveel korter en langer dezelve in elk jaargetijde zijn; en hij moet den loop van zon en maan kennen, hoe lang zij in ieder hemelsteeken vertoeven; en de sterrekunde, en de berekening van alle dagen, maanden en jaren; en hij moet alle winden kennen, welke uit alle oorden komen; en hij moet alle poëzij verstaan, zoo als de voetmaat, het rijm en wat dies meer zij; en bij al deze kundigheden, moet zijn gelaat innemend, zijne taal minzaam, zijne tong welsprekend, zijn verstand volkomen, en zijne verbeelding bevallig zijn; en de brieven welke hij schrijft, moeten door hem met het afdruksel van zijn zegel vergezeld worden. Er wordt door Ibnoe Abbâs, ten opzigt van dit vers: « *Inni oelkhia illa kitaboen kariemoen,*” het welk beteekent: « voorwaar mij is een geschrift gebragt het welk zeer « verheven is,» verhaald, dat dat geschrift gezegeld was en dat het door den Profeet Salomon naar Scheba gebragt werd. Door Ibnoe Abbâs wordt verhaald: dat de Profeet op wien vrede zij! eenen ring had welke zoo men zegt van zilver was, en waar op geschreven was, er is geen God dan God, Mahomed is de bode Gods, en dat die woorden den stempel uitmaakten van het zegel van den persoon Mahomed, op wien vrede zij! Wijders wordt er van den Profeet verhaald dat hij zeide: *taribboe 'l-ki-« tába fa'inna toeráboen moebarakoen,*” dat is: « wanneer gij eenen brief hebt afgeschreven, moet gij dien brief eerst op de aarde « leggen en daarna aan den persoon overhandigen die denzelven zal « wegbrengen omdat de aarde gezegend is.” — In het boek, *De manie-*
nie-

اداب الکاتب دکات اقبیل فیورخ اینت سده مپورت جارغ بیغ دکهند کیین اینت هارس ای ممباچ سورخ اینت دهول دان مغیغتنکن کبنارخپ دان کمردین جریکن اینت قد تاخن اورغ بیغ ممباودی دان هندقله جارغ سورخ بیغ دسورتنکن اینت کورغ لفظن دان باجف معنائن دان هندقله سوات کات جاخن دسورتنکن دو کال دان هارس فیورخ اینت مملهراکن دریب درقد سپکل کات بیغ برت دان تنکال ای مپوره سوات هندقله ای اد دالم خلوق دان جک قیاد داقت ای جارغ خلوق قیاد هارس سورغ قون درقد سپکل اورغ بیغ اد دسان لاین درقد فیورخ ملیهت قدتاخن فیورخ اینت دان جک سه سورتن اینت قیاد هارس سورغ قون ممباچ سورخ اینت لاین درقد انن فیورخ اینت دان لاین ممباکیین کارن سپکل فرکتان فیورخ اینت باپقله ادای تناق کامی مختصرکن سپکل فرکتان اینت دسین سقایی مه جاد بچاپ دان سورتنپ اکن سپکل اورغ بیغ لیهن دان سک مپالنکن دی *

فصل بیغ کدو جلس قد مپناکن قری فکرچان سپکل قسوم اینت * قال الله تعالی یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک فان لم تفعل فما بلغت رسالته والله یعصمک من الناس * ارتیب هی بیغ مهاملی قسوم سمغیکن اولهم جارغ بیغ دتورنکن کقد کام درقد توهن کام دان جکلو قیاد کام بوت دمیکن مک قیداله کام سمغیکن قسروهنی سقره توهنم مپورهکن کام کقد مپمغیکن اینت دان الله تعالی مملهراکن ادام درقد کجهانن سکین ماخشی اینت مک اینت جاخن کام تاکت درقد اورغ سهغکی هارس جو کام سمغیکن جارغ بیغ دتینهکن توهنم اینت قدام ادقون دالم کتاب صفات المرسلین دکات فکرچان قسوم اینت مسوک درقد فکرچان سپکل نبی مک هارس قسوم اینت جرکات جارغ بیغ جنردان جاخن تاکت درقد اورغ دان جاخن چنت درقد بهای برمول مغرچاکن فکرچان این فرص اتس سپکل قسوم الله تعالی سقره فرضوله لاک اتس سپکل اتوسن راج p اینت

تناق

nicren der schrijvers, wordt gezegd: wanneer een schrijver geschreven heeft, het geen hij bedoelde, is het pligtmatig, zijn geschrift eerst te lezen en er de waarheid van te overdenken en daarna het zelve aan den briefdrager te geven: en het geen hij geschreven heeft moet niet woordenrijk maar zeer zaakrijk zijn; ook moet een gezegde geen tweemaal geschreven worden, en een schrijver moet zich van alle grove woorden onthouden; en wanneer hij iets schrijft moet hij op eene afgezonderde plaats zijn, en indien hij geene eenzame plaats vinden kan, betaamt het niemand der aanwezigen, behalve de schrijvers naar de hand van den schrijver te zien; en wanneer het geschrift voltooid is betaamt het niemand het zelve te lezen dan met toestemming van den schrijver, en wat dies meer zij; want over de schrijvers valt veel te zeggen; doch ik verkort hier die gezegden, opdat derzelve lezing en schrift gemakkelijk zij voor allen, die dezelve zien en begeeren over te schrijven.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Handelende over de verplichtingen van alle Gezanten.

God de Allerhoogste zegt: « *Ja ajjoeha 'r-rasoeloe balligh ma oen-*
 « *zila ilaika min rabbika fainlam tafâl fama ballaghrta risalata-*
 « *hoe wallahoe jaghtsimka mina 'n-ndsi,*” dat is: « O zeer verheven
 « gezant! volbreng hetgeen U door Uwen meester bevolen wordt; en
 « indien gij dit niet doet, volvoert gij zijnen last niet zoo als Uw
 « meester U heeft opgedragen; en God de Allerhoogste beveiligt U
 « voor de boosheid van alle menschen;” weshalve gij de menschen
 niet moet vrezen en het alzoo pligtmatig is dat gij datgene volvoert, wat Uw meester U heeft opgedragen. — In het boek *Eigenschappen der Zendingen*, wordt gezegd: het ambt van gezant maakt een deel uit van de betrekking van alle Profeten, en het is pligt dat een afgezant de waarheid spreekt, de menschen niet vreest en zich niet overgevaren bekommert. Wijders is dit ambt aan alle zendingen Gods geoorloofd, even zoo als hetzelfde alle afgezanten van vorsten geoorloofd

تنائی مغانکن فرکتائین ایت دغن لمه لمبت دان مائس مرت اداپ سقرت
 بفرمان توهن یغ مرسل اکن نپی موسی یغ مرسل * قال الله تعالی فقول
 لاله قولاً لینا * ازیب هی موسی دان هارون کتاکنله اوله کدو کام اکندی
 یائیت فرعون کات یغ لمبت ادقون دالم کتاب ایت دکات هندقله قسوره
 اتواتوسن ایت اد بایک رقاپ دان مائس کتاپ دان فصیح لیدرهی دان
 صحیح عبارتی دان صریح ارت کتای دان هندقله ای اد عالم دان بدیمان
 دان عارف دان بیجق لکون قد جرکات م دان مغرت سپل فرکتان لاک
 هندقله ای اد جنر کرجاپ دان سغیکه کتای دان باقیق بچراپ دان کورغ
 لوبان دان نکه اپماپ دان سوچ فکرتیپ کارن اتوسن کنت مات دان
 تبلیغ دان لیده راج ایت دان درقد اتوسن ایت پات بدی دان بچار راج
 ایت یغ مپورهکن دی حتی مک سهارسپ اورغ یغ دامبل اکن اتوسن
 دقبله درقد انتار باقیق اورغ یغ برجدی دان بر بچار دان یغ بایک
 گلکونپ دان یغ مور فرغیب سغای مغداکن ایرموک رجای ادقون دالم
 کتاب اداب الرسل دکات درقد دو فرکار پات دو قری سپل راج م ایت فرقام
 درقد اتوسن ایت پتاله بدین دان کدو درقد هدیه ایت پتاله همتپ
 برمول سهاری راج اردشیر جرقان کفدمنتریپ آفکه ایت یغ قرلیه کرکینن
 دان فر باقیق کجهانپ دالم فکر جان سپل راج م مک سمبه منتری ایت
 قسوره ایت یغ فرکی دان جرکات م کارن کهندق سندرپ بیهوسپ قیداله
 قرلیه کبنسائ دالم فکر جان سپل راج م درقد ایت برمول دالم کتاب تاریخ
 دمکین دچرقر اکن بهو عادت سپل راج م عجم دهول کال اقبیل ای مپورهکن
 مورغ قسوره کفد سوات ذکری مک دمورهکنپ مورغ یغ لاین درقد بلا کغ
 قسوره ایت سغای دمور تکنپ سپل فرکتان دان فرجواتن قسوره ایت
 دان بارغ یغ دلپهنن دان د دغرن دسان دان اقبیل کمبال قسوره ایت
 مک اورغ یغ لاین اینتون مملو سوت ایت کفد راج دان راج قون م مبندغ
 قپاهت قسورهی دغن سورغ اورغ ایت دان جک قیاد بر لیبند قپاهت ایت
 دغن سورغ ایت مک راج قون هارقی قداپ دان فرچای اکن ساهتن دان

میلیان

loofd is ; echter moeten zij hunne woorden vriendelijk en zachtzinnig uiten , zoo als de Heere de zender , tot den Profeet Mozes , den zending zegt : « *sakhoë la/ahoe khaulan laijnan* , » dat is : « O Mozes en Aäron ! uit gij beide tegen hem (namelijk Faraö) vriendelijke woorden . » — In dat zelfde boek wordt gezegd : Een zending of afgezant moet zijn innemend van gelaat , vriendelijk in taal , welsprekend van tong , juist in gelijkenissen en duidelijk in de meening zijner woorden , ook moet hij geleerd , wijs , schrandere , geestig in zijn voorkomen zijn bij het uiten en aanhooren van alle gesprekken ; voorts moet hij opregt in zijne handelwijs , getrouw in zijne woorden , rijk in oordeel , onbaatzuchtig , vast in zijnen Godsdienst en rein van inborst zijn ; want een afgezant vervangt de oogen , de ooren en de tong des Koning en uit den afgezant blijkt het verstand en het oordeel van den koning , welke hem zendt : zoodat het noodzakelijk is dat iemand welke tot afgezant genomen wordt , uit vele verstandige en oordeelkundige mannen gekozen zij , die een goed voorkomen en milddadigen aard hebben , opdat hij het gelaat van zijnen koning doe glanzen . — In het boek , *Manieren der Zendingen* wordt gezegd : uit twee zaken blijken twee hoedanigheden van de vorsten : vooreerst blijkt hun verstand uit de afgezanten ; en ten tweede blijkt hunne gunst uit de geschenken . — Op eenen zekeren dag vroeg de Koning Ardsjier aan zijnen rijksbestuurder , wat het schadelijkste en slechtste was in den dienst der vorsten ; en de rijksbestuurder antwoordde : het is de afgezant welke uit eigenbelang spreekt ; voorwaar er is niets verderfelijker in den dienst der koningen dan dezelve . In het boek , *de Kronijken* , wordt aldus verhaald ; het was van ouds de gewoonte der Perzische vorsten om wanneer zij een' afgezant naar eenig rijk zonden , denzelfden een' ander persoon achterna te zenden , ten einde alle woorden en daden van dien afgezant benevens het geen hij daar hoorde en zag op te schrijven : wanneer de afgezant terug keerde , bragt die andere persoon het opgeschrevene aan den koning en dezelve vergeleek de antwoorden van zijnen gezant met het geschrevene van dien persoon , en indien die antwoorden daarmede niet verschilden , vertrouwde de koning op hem , en geloofde zijne antwoorden en betoonde hem achting . — *Geschiedenis*. Sultan Alexander de Groote zond eenen afge-

مملیاکن اداب حکایت سلطان اسکندر ذوالقربیین میپورهکن سورخ
 اتوسن کفدر راج دارا قد ماس کملائن کرجان سلطان اسکندر دان
 کنتانن کبسانن راج دارا اینن اقبیل مه کمبال قسورهین اینن مملباو
 سورخ کفدر راج اسکندر مک راج اسکندر قون مملباچ سورخ اینن دان دالم
 سوات فرکتانن شک جاد قد هات راج اسکندر سهغدی ای برتپاکن درقد
 قسورهین اینن مبداپ انگوکو دغر درقد راج دارا فرکتانن اینن مک سمبه
 قسوره اینن همب منغر دغن تلیغاک درقد مولن راج دارا د مکین اینن
 مک راج اسکندر قیاد فرچای اکن کات اینن لال جرقسن سورنکن کات اینن
 دان سرقاپ اینن میپوره اورغ بیغ لاین کفدر راج دارا ادقون اقبیل راج دارا
 مملباچ سورخ راج اسکندر اینن دان سمقی کفدر کات اینن مک ایقون
 مغمبل قیسود کرتکنن کات اینن در دالم سورده اینن دان ممالس سورده
 راج اسکندر مغانن دالم سورتن جهو قوهن کرجان دان کبسانن دغن
 کینارن جدی دان بیچار راج اینن دان کینار راج دغن لیده دان کات
 قسوره اینن کارن قسوره اینن بارغ بیغ ای جرکات درقد لیده رجاپ جو
 جرکات دان جواب فرکتانن اینن ای مملباو کفدر تبلیغ رجاپ دغن سبنرن
 جوتناق اک مغرنکن کات در دالم سورتم اینن اوله کارن کات اینن جوکن
 کتاک دان جکوتنکال اک باچ سورتم اینن مه اد حاضر قسوره م سهاج اک
 سورده کرت لیده قسوره م در دالم مولتن سقره اک سکارخ مه کرت کات اینن
 در دالم سورتم برمول اقبیل سورده راج دارا اینن سمقی کفدر راج اسکندر مک
 راج اسکندر قون باچ سورده اینن لال سورده قغچکل قسورهین اینن دان برتپاکن
 درقداپ مبدان کارن اف انگو دغن سقاته کات اینن ملو مملبناکن باچف
 فکری دان باچف اورغ اف کپراخن کهندم درقد فرجواتن اینن مک سمبه
 قسوره اینن اوچرن مریکیت تقصیرکن قد فکر جانک دان قیاد مملیهرکن
 اک سقره کهنرقد مک قینته راج اسکندر هی احمدف انگوکو سغانن جهو
 کامی میپورهکن انگو کارن فکر جانن انگو جو سقای مملبچراکن بیچار سندریم
 ساج دان بنساکن بکیت جریب م همب الله سهغدی مک سورده راج اسکندر

کلورکن

afgezant tot den Koning Darius tijdens de opkomst van het rijk van Sultan Alexander, en de gevestigde grootheid van den Koning Darius. Toen die afgezant terug gekeerd was medebrengende eenen brief voor den Vorst Alexander, en de Vorst Alexander dien brief las en er door eene uitdrukking, argwaan in het gemoed van den Vorst Alexander ontstond, zoodat hij dien afgezant vroeg zeggende: hebt gij die woorden van den Koning Darius gehoord? zeide die afgezant; ik heb met mijne ooren dezelve aldus uit den mond van den Koning Darius gehoord; de Vorst Alexander geloofde die woorden niet, beval dezelve op te schrijven, en zond er een ander persoon mede naar den Koning Darius. Toen de Koning Darius den brief van den Vorst Alexander las en aan die woorden kwam, nam hij een mes, sneed die woorden er uit en beantwoordde dien brief, zeggende: de bron der regering en van den luister is in de juistheid van het verstand en van het oordeel des Konings gelegen, en de deugdelykheid des Konings wordt door de tong en het gesprek van eenen gezant gestaafd, omdat een gezant, het geen hij zegt, namens zijnen koning zegt, en de antwoorden daarop, getrouwelyk aan het oor zijns Konings overbrengt; doch ik heb uit Uwen brief woorden uitgesneden, dewijl dezelve niet mijne woorden waren, en indien Bij het lezen van Uwen brief, Uw afgezant tegenwoordig ware geweest, zou ik slechts zijne tong uit zijnen mond hebben doen snijden, zoo als ik thans die woorden uit Uwen brief gesneden heb. — Toen die brief van den Koning Darius bij den Vorst Alexander kwam en hij denzelfden las, beval hij dien afgezant te roepen en vroeg hem zeggende: waarom wilt gij door één woord vele landen en menschen verdelgen, wat is toch Uwe bedoeling met deze handelwijs? De afgezant antwoordde: nalatigheid heeft invloed op mijne handeling gehad en ik ben niet oplettend geweest, zoo als mijne bedoeling was. De Vorst Alexander zeide: O dwaas! gij waandet dat wij U om Uw eigenbelang zonden, een einde Uwe eigene zaken te behartigen en op die wijs duizende dienaaren Gods te verderven. Nu beval de Vorst Alexander hem zijne

کلورکن کیده‌ن در قد بلاکغی دان دقسنپ برمرورم دالم سپکلی ذیکری دهو
 انبله حال سپکلی اورغ بیغ برجوق خیانت اکن ممباو فرکنان سپکلی راج م
 حکایت دهکین دچرقران دالم کتاب قاریدج دهوسلطان همایون میپوره
 سورغ اتوسن کغد راج خراسان اقبیل داتغله اتوسن ایت کغد ذیکری
 خراسان دان میپمشیکن سورغ سلطان ایت مک سبد راج خراسان سرای
 ای برنای جنای قری دان فکرت راج کام دغن کلکون قد مملهران سپکلی
 رعینن مک سمبه اتوسن ایت راج کام دغن کلکون مملهران سپکلی
 رعینن قرامت کاسهله مریکیت اکن ادای دان مکچت در قد قلهرانپ
 دان برستتوساله مریکیت قد برهان کرجانپ دان سورغ قون تیاد کن
 کسکینن لاکې سبد راج ایت جنای کادان شفقت راج کام اکن سپکلی
 همبان ایت مک سمبه اتوسن ایت شفقت راج کامی اکن سپکلی همبان
 ایت سقرغ شفقت ایب باق اکن سپکلی انف چچور ایت لاکې سبد راج
 ایت جنای قری حال سپکلی انف چچور راج کام مک سمبه اتوسن ایت
 دهو سکینن مریکیت ادغه دغن کسکان اوله کارن ترهنتر کهندق هتین
 کغد سپکلی کبجیکن لاکې سبد راج ایت جنای قری حال سپکلی هلبالغ راج
 کام قد ماس قرغ مک سمبه اتوسن ایت تنکال قرغ سپکلی مریکیت
 قد کلکون ایت قیداله سایغ اکن چوان کارن قیداله پاوان برپون قد
 منولکنن موسه راج لاکې سبد راج ایت جنای قری کلکون راج کام قد
 ماس کسکارن دان کسکینن مریکیت مک سمبه اتوسن ایت قد تنکال
 ایت هرت قیداله اده اکن راج کامی کارن قنت قریندهرانن قریکاله
 منتیاس قد ماس ایت اکن سپکلی هلبالغ لاکې سبد راج ایت جنای قری
 راج کام قد سکینن مجلس بیغ دقرلکونپ قیش م هاری مک سمبه
 اتوسن ایت مجلس راج کامی اتمان سقرغ روضت الجنان بیغ برایس
 روح دان ریجان اتو سقرغ لاقه محیط اوله بیغ قنه دغن لووم دان
 مرجان لاکې سبد راج ایت جنای کلکون راج کام دغن سپکلی کات م دالم
 مجلس ایت مک سمبه اتوسن ایت سپکلی اورغ بیغ متهادق راج کامی

tong buiten den nek te brengen en gaf last om in alle steden uit te roepen: dit is het lot van allen, welke zich trouweloos gedragen in het overbrengen van de gesprekken der koningen. — Er wordt aldus verhaald in het boek, *De Kronijken*, Sultan Hoemajoem zond eenen afgezant tot den koning van Chorasân; toen die afgezant in Chorasân kwam en den brief van den Sultan overhandigde, sprak de koning van Chorasân, vragende: hoedanig is de geaardheid, het karakter en de handelwijze van den vorst in het beschermen zijner onderdanen? De afgezant antwoordde: de handelwijze van den vorst beschermt zijne onderdanen, zij beminnen hem zeer, en verheugen zich door zijn bescherming, en genieten rust gedurende zijne regering en niemand vervalt in ellende. — De koning vroeg verder hoe is de aard der belangstelling van den vorst voor al zijne dienaren? De afgezant antwoordde: de belangstelling van den vorst voor al zijne onderdanen is gelijk aan de belangstelling van ouders voor hun kroost. — Hoedanig, vroeg nu de koning, is het kroost van den koning, en de afgezant antwoordde: hetzelfde is geheel verheugd om dat de neiging van deszelfs gemoed tot de deugd overhelt. — Hoe is, vroeg verder de koning de toestand der legerhoofden van den vorst ten tijde des strijds? De afgezant antwoordde: in het gevecht toonen zij geen medelijden met hunne zielen te hebben, omdat de ziel niet dienstig is om den vijand des Konings af te weren. — Wijders vroeg de koning, hoe gedraagt zich de vorst wanneer zij in nood en ellende verkeerden, en de afgezant zeide: In dat tijdstip acht mijn vorst de schatten niet, want de deuren zijner schatkamers zijn als dan voor alle legerhoofden geopend. — Nu vroeg de koning: hoedanig is de geaardheid van Uwen Vorst in de volle vergadering, welke hij dagelijks doet beleggen? en de afgezant antwoordde: de vergadering van mijnen vorst gelijkt aan eenen hemelschen lusthof, die met geest en welriekende lucht vervuld is; of is gelijk aan eenen Oceaan, welke met perlen en koralen vervuld is. — De koning vroeg verder: hoe zijn de manieren van Uwen Vorst bij alle gesprekken in de vergadering? en de afgezant antwoordde: alle menschen, welke voor mijnen vorst in de vergadering verschijnen en aldaar zijne

woor-

دالم مجلس ایت دان منغر کتای د میت جکلو اورغ ایت کورغ بدی مک
 جرتبهه p بدی دان جکلو اورغ ایت قیاد برانی مک جدیله ای برانی
 فکر تیپ مک راج خراسان ایت درقد منغر کتای سکله قرامت دان
 ممبری باقیف اذیره قدان دان جرکات پتاله بدی دان بچار راج کام
 درقد اتوسن دان د مکینله هندق اد اتوسن بیغ دانت دسورهکن کفد
 سپک راج p مک ایقون ممالس سورخ سلطان همایون ایت دان موج
 دی دغن سمغرائق برمول درقد کبراقن فکر جان قسوم ایت سنغه درقد
 سپک راج p بیغ بسر کنت اتوسن سندرین قرکي دان مپمقیکن سورخ دان
 ملیهت فیری اورغ دان کلکون رجان دان منغر کتای دان مغتهوی بچارپ
 سقرت سلطان اسکندر قرکي جدیکن درین اتوسن قنای مکال دکنل ای
 اوله سورغ راج بهو ای بوکن اتوسن هان اسکندر سندر جو دان دغن
 جبراق جنج دان تیغور لغسله ای اخرن بارغ بیغ قیاد دانت کام منچر تراکن
 دسین کفای جانن نجت قرکتان کتاب این *

فصل بیغ کنیک بلس قد میتان قری سپک فکایوی راج ایت برمول سپک
 فکایوی درقد همب دان خوهن دان درقد اورغ لچل دان بسر دان درقد
 اورغ مود دان قوم هندقله سموان قر بسرکن رچاپ دان منورکن کتای دان
 مملیاکن ادان دان هاراق اکن کرفیای دان تانت درقد مرکان سفای راج
 ایت دانت مغر جاکن کرج کرجانی سرقان دان مپبتکن اورغ ایت همب
 راج فمپ ادقون دالم فکر جان مریکییت جبراق شرط اد بیغ هارس سپک
 مریکییت مملهران دی مک سپک شرط بیغ هارس سپک فکایوی راج مملهران
 دی سموان دو قوله لیم ادان ایت شرط بیغ قرقام هندقله سپک فکایوی راج
 ایت دهول p مغاکو حق الله تعالی ایت برلاکو اتس سپک راج دان
 مغتهوی بهو رجان ایت دغن پات اد همب الله جو بیغ قیاد جبراقی درقد
 سندر چپ قنای دانت سپک کرجان دان کبسان دان کملیان ایت درقد

الله

woorden hooren, worden indien zij verstand ontbreken, verstandiger; en indien zij niet dapper zijn worden zij dapper van aard.—De koning van Chorasán verheugde zich zeer op het hooren van die woorden en schonk hem vele gunsten en zeide; het verstand en het oordeel van Uwen Vorst wordt kennelijk door zijnen afgezant, en het is dusdanig dat de afgezant zijn moet welke tot de vorsten gezonden wordt; vervolgens beantwoordde hij den brief van den Sultan Hajoeman en prees hem volkomen.—Wijders zijn sommige der vorsten, welke om het gewigtige van het ambt van zendeling, hunne afgezanten vervingen, zelve gegaan, en hebben de brieven overgebracht, en de bewoonde landen en de manieren der vorsten gadeslagen, en hunne woorden gehoord, en hunne beraadslagingen verstaan: zoo als de Sultan Alexander ging, zich zelve afgezant makende; echter werd hij cenmaal door eenen koning onderkend geen afgezant maar Sultan Alexander zelf te zijn; en door verscheidene beloften en kunstgrepen kwam hij eindelijk vrij; het welk ik hier niet kan vermelden, ten einde de woorden van dit boek niet uit te breiden.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de hoedanigheid van vorstendienaren.

Alle Ambtenaren, zoo wel dienaren als Heeren, zoo wel kleinen als grooten en zoo wel jongen als ouden, moeten alle hunnen koning verheerlijken, zijne woorden opvolgen, zijn persoon vereeren, op zijne gunst hopen en zijne gramschap vreezen, opdat de vorst zijne rijkzaken met hen kan verrigten en hen den naam van vorstendienaren geven.—Voorts zijn er in hunnen dienst ettelijke voorschriften, welke zij alle moeten betrachten; en al de voorschriften welke de Ambtenaren van den Koning moeten in acht nemen, bedragen te zamen vijf en twintig. 1°. Alle vorstendienaren moeten in de eerste plaats belijden dat God de Allerhoogste magt heeft over alle koningen, en weten dat hun vorst klaarblijkelijk een dienaar Gods is, welke van zich zelve onmagtig is; maar dat alle heerschappij, en grootheid en heerlijkheid van God den Allerhoogsten komt.

الله تعالی جو بیغ ممبری اینت کفدان دان دانت مغمبل قول درقدان دان
 انکراهی اینت اکن برجسیاق بیغ دکهندکیین دان جهو اینت قیاد سوکرقدان
 سقره درقد قری اداان دان کرجاپ اینت دکنانک دالم قران * انه علی
 مایشاء قدیر * ازیین جهوسپ ای جو بیغ اتس جارغ بیغ دکهندکیپ اینت
 امت کواس شرط بیغ کدوهندقله سپل فکاوی راج اینت مپکان درپ درقد
 انکرهین جکلو انکره رجان اینت سدیکت اتو باقیف دان کورغ دان لبه قون
 جارغ اداپ هارس ای جو مملیاکن رجاپ دان مغتهوی جهو ای دانت
 ایغتکن کادانن اینت دغن جارغ بیغ قرله بسر انکرهپ قداپ دان فرجیبک
 هتیب جارغ بیغ دانت دغن کزیاپ شرط بیغ کنیبک هندقله سپل فکاوی
 راج اینت بیغ راج اینت در سلماپ مغانکرهکن مرچیکت دغن بیراف
 نعمت بیغ سدق دان فکاین بیغ بایک جکلو قد انتار سپل کسکان اینت
 سمعی قداپ سوات کسکارن درقد فیقف رجاپ دان دانغ کدکان درقداپ
 جاغن مپتاکن کسکارن دان کدکان اینت قنای منوقف کسکارنپ دغن
 کپمارنپ دان کدکانپ قون دغن کسکانپ سقرت ایاز اینت دهدانن
 سلطان محمود حکایت ادقون دالم کتاب تاریخ دچرقراکن جهو سلطان
 محمود اینت اداله جراهی اکن ایاز همباپ اینت درقد ساعت بایک بدرین
 دان بچراپ دان باپقله اد چرقرا محمود دان ایاز بیغ دجریکن سپل
 اورغ دان بیغ د خبرکن قد سوات کتاب بیغ نماپ محمود دان ایاز دان
 اداپ مشهور قد انتار سپل اورغ بیغ جراهی دان انتار سپل بیغ دجریکن اینت
 جرمول بیغ مشهور دالم عالم قد مپتاکن قری سپل بیغ جراهی دان قری سپل
 بیغ دجریکن اینت امفت کتاب اداپ سوات کتاب بیغ درقد سپل عرب اینت
 لیلی و مچنون نماپ دان قیبکی کتاب بیغ درقد سپل عجم اینت سوات
 خسرو و شرین نماپ دان کدو محمود دان ایاز نماپ دان بیغ کنیبکی یوسف
 دان زلیخا نماپ دان کامفت کتاب این دالم سپل فکری عرب دان عجم
 اینت مشهورله درقد مپتاکن قری بیغ جراهی دان بیغ دجریکن اینت جرمول
 درقد ساعت کاسه سلطان محمود اکن ایاز اینت مک سپل فکاوی سلطان

ایت

komt, welke hem dezelve geeft en die magtig is hem dezelve te ontnemen, en aan een iegelijk te schenken wien het hem behaagt: en zulks is hem niet moeilijk, zoo als van zijne eigenschap en handelwijs in den korân geregtd wordt: « *Innahoe ala májasjdoe khadieron,*” dat is: « voor-
 « waar in al het geen hij wil is hij Almagtig.” 2°. Alle dienaren des Konings moeten zich over zijne gunsten verheugen; hetzij dat de gunsten des Konings weinig of veel, minder of meer zijn, moeten zij toch den koning vereeren en weten dat hij in staat is hen in grooter gunst indachtig te zijn en hunne gemoederen te bevredigen door zijne toegenegenheid. 3°. Alle vorstendienaren, welke altoos door den koning met velerlei uitgezochte lekkernijen en schoone kleederen begunstigd zijn, moeten wanneer hun van wege den koning eenig verdriet treft en van hem droefheid overkomt, dat verdriet en die droefheid niet openbaren, maar hun verdriet door vermaak en hunne droefheid door blijdschap bedekken: ge-
 gelijk Ajáz deed voor het aanschijn van den Sultan Mahhmoed. *Verhaal.* In het boek *Der Kronyken*, wordt verhaald: dat hij Ajáz, zijnen dienaar beminde, omdat hij een uitmuntend verstand en oordeel bezat; en er zijn vele verhalen van Mahhmoed en Ajáz, welke door vele menschen zijn daargesteld en in een boek vermeld staan, hetwelk Mahhmoed en Ajáz genaamd wordt, en hetwelk beroemd is bij alle minnaren en geliefden. — Voorts zijn de boeken welke in de wereld beroemd zijn door het vermelden der hoedanigheden van alle minnaren en van de hoedanigheden van al de geliefden, vier in getal. Een boek hetwelk door de Arabieren *Laila* en *Madjnoen* genaamd wordt; en van de overige drie boeken wordt door de Perzen het eerste *Choesroe* en *Sjierin* genaamd, het tweede *Mahhmoed* en *Ajáz* en het derde *Jozefen Zoelaycha*; en deze vier boeken zijn in alle plaatsen van Arabie en Perzie beroemd, door het vermelden van hen die beminden en die bemind werden. — Uit hoofde Sultan Mahhmoed zich jegens Ajáz zeer genegen betoonde, haatten en be-
 nijd-

ایت بنچینگ دان دنگیکن اکن ایاز ایت دان مسورغ باپی م مغناکن
 درقد کچلان ایاز ایت دان سنغه اورغ مغناکن اداکه توهن جراهی اکن
 همبان ایت دان سنغه اورغ مغناکن آق رغان بیغ دجریهکن ایت دان
 سنغه اورغ مغناکن دالم نکری این ادا ببرات فرمقون بیغ ترایلغ رغان
 دان تر جایک اداق درقد ایاز ایت مک دمکینله باپی م فرکتان سپک اورغ
 ایت ادا درقد القاپ کارن سپک بیغ الف ایت قیاد مغتهوی دان قیاد فرکسای
 جهو سلطان ایت جراهی اکن فکر تیبی جو بیغ سقره چهای بیغ مهایلغ کلیهاتن
 قد تغلیهت بیغ جراهی ایت دغن سپک کسمقرخان لاین درقد سپک کچلان
 سکار م مک کامی درقد قری جراهی سلطان محمود اکن فکرت ایاز ایت
 هارس منچر تر اکن سوات حکایت سفای پات کبنارن جرهپ اکن
 فکر تیبی اذقون دمکین جردوی حکایت ایت سوات هاری سپک منتری دان
 سپک اورغ بسر م مغانق سلطان محمود دان ایاز ایت بر در دهادن
 سلطان دغن ادب مک مسورغ م ممباو تیمن هدیه کقد سلطان مک سلطان
 مغمبل قیسو دان ممبله تیمن ایت دان ماکن سدیکت در قداپ دان
 تیمن ایت ترامت قاهنت اداق قد راس سلطان مک اوله سلطان قیاد دپتاکن
 قاهنت ایت دان دجری مکره در قد تیمن ایت کقد ایاز کتاخ هی ایاز
 ماکنله در قد تیمن این قد هداقنک دان چر تر کنله رسان اکن سپک اورغ
 بیغ حاضر این سفای اورغ ایت لاکي ماکن دان جواب کالو م دمکین تیمن
 مریکیت سده راس در سلمان مک ایاز قون سپک مغمبل تیمن ایت سرغ
 ممبله لال ماکن تیمن ایت دغن ساپ بیغ پات درقد کلکونخ دان قنکال
 بهارو ای راس تیمن ایت جرکات ای ترامت مافس اداپ دان اقبیل سه
 هاجس ای ماکن سرغ ایت قوج تیمن ایت کتاپ سبحانه الله در قد
 سلمان همب قیاد جو ماکن تیمن بیغ دمکین مافس دان سدق رسان
 ایت مک سلطان قون جرتینته هی ایاز دهیکله تیمن این کقد سپک اورغ
 سفای پات کبنارن کتام مریکیت مک ایاز قون ممبیکیکن تیمن ایت اکن
 سپک اورغ بیغ همبقر سلطان ایت اقبیل مریکیت راس ایت مک در قد رسان بیغ

ترامت

nijdden alle dienaren des Konings dien Ajâz en een iegelijk sprak op verscheidene wijzen over den blaam van Ajâz; sommige zeiden: is de meester op zijnen dienaar verliefd? en sommige zeiden: hoe ziet hij er uit, waarop men verliefd is? en andere zeiden: in deze stad zijn vele vrouwen welke schooner en beter zijn dan Ajâz. Aldus ontstonden de verschillende woorden van al die menschen door hunne onachtzaamheid; want al die achtelooze wisten en onderzochten niet dat de Sultan op zijne inborst verliefd was, welke zich eveneens als een zeer schoone glans voor het oog eens minnaars, volmaaktelijk en geheel vlekkeloos vertoonde. Van den aard der liefde van den Sultan Mahhmoed tot de inborst van Ajâz, betaamt het mij een verhaal mede te deelen, opdat de deugdelijkheid zijner liefde tot de inborst blijke: dat verhaal luidt aldus: Op eenen zekeren dag verschenen alle rijks grooten en aanzienlijken voor den Sultan Mahhmoed, en Ajâz stond belecfdelijk voor den Sultan. Nu bragt iemand een' komkommer ten geschenke aan den Sultan: de Sultan nam een mes, sneed denzelfden open en at er een weinig van en die komkommer was zeer bitter volgens den smaak van den Sultan, doch hij liet zulks niet blijken en gaf er eene snede van aan Ajâz, zeggende: zie Ajâz! eet van dezen komkommer in mijne tegenwoordigheid en maakt er den smaak van bekend aan allen, welke hier tegenwoordig zijn, opdat zij er ook van eten en antwoorden of zij dusdanigen komkommer ooit gegeten hebben. Ajâz nam terstond dien komkommer, zich buigende, en at denzelfden vervolgens met een genoeg dat uit zijn voorkomen zichtbaar was; pas dien komkommer geproefd hebbende, zeide hij: dezelve is zeer zoet, en toen hij er een schijfje van gegeten had prees hij dien komkommer, zeggende: Glorierijke God! nimmer heb ik een' komkommer gegeten, welke zoo zoet en lekker van smaak is. De Sultan zeide: zie Ajâz verdeel dezen komkommer aan allen, opdat de waarheid van Uwe woorden blijke. Ajâz verdeelde nu den komkommer aan allen die nabij den Sultan waren. Toen zij den-

قزامت قاهت مسورغ ماسمکن مکان دان سدیکت خون قیاد ماوماکن
 هرقد تیمن کنان بی ادبله ایازایت بیغ دهرائن سلطان جرانی دست
 مان کات تیمن بیغ قزامت قاهت ایت قزامت مانس ازان مک قیته
 سلطان هی ایاز بنرله کات سپک منتری دان اورغ بسر م ایت دان قد
 رساک خون قاهت جو تیمن ایت مک بتاق کتام مازس ایت مک سمبه
 ایاز دان برسقته جهو کات همبام بنرجو مک قینه سلطان ائی کینارن کتام
 ایت مک ایاز سرت برکات برقمبه م عمر دان دولت شاه عالم دغن سپک
 کبجیکن ان شاه الله تعالی دان جائن برقتوسن سپک انکیره شاه عالم
 در قد همب ادثون در سلمان بیغ شاه عالم مملهران همب این دان
 جبراق کال مغنیکرهکن اکن همب سپک نعمت بیغ سرف دان مانس رساک
 دان همب در سلمان مرسای سپک نعمت بیغ بایک ایت مک سبکمان بیغ
 سکا این مسواق قاهت ایت دانکپراهی شاه عالم اکن همب دافت همب
 مختان قاهت رساک دان مپتانک چلاق دان مغز اکن ماسم سوک همب
 کارن هارسله سوات قاهت این دهاتسکن دغن سپک مانس ایت سفای
 ساکن برقمبه م انکیره شاه عالم اکن همب در قد سپک نعمت بیغ مانس
 مسقره بیغ دهول این شرط بیغ کاهفت هندقله سپک قچاوی راج ایت
 منتیاس دالم سکین فکر جائن دان فرکتان دان بچار دان کیرم دهول
 منتت کرضان حق سبحانه و تعالی دان کمردن منتت کرضان
 رجاق سفای برقمبه م قد قیف م هاری کبسارن دان کملیانپ قد
 ائتار سپک مافشی دغن بچاران بیغ بایک ایت حکایت دچرتر اکن در قد
 مسورغ راج جهو اداله مغرور دالم کر جائنپ دان اداله مسورغ همبان بیغ
 موئن دان مصلی جزایغتنکن فکر جائن اکم مک راج ایت ملیهت قد ائتار
 سپک همبان مسورغ اتوله بیغ دافت ای هاری قدان در قد جنل هتین
 دان بچاران مک راج برقسن قدان جهواککو جائنله فرکی جاوع در قد تمفت
 این تتاق ایغت بایک م قاکي فتغ دان جائن الف در قد فکر جائنک مک
 همبان ایت سنله هادس ای مغز جاکن فکر جائن سمبهیغ دان تسبیح

دان

zelve proefden, en door deszelfs zeer bitteren smaak zure gezigten trokken en niet een luttel van den komkommer wilden eten, zeiden zij: onbeschoft is Ajâz! welke in tegenwoordigheid van den Sultan durft liegen en zeggen dat een zeer bittere komkommer zeer zoet is. De Sultan zeide: zie Ajâz! de woorden van al de rijksgrooten en aanzienlijken zijn waar, en volgens mijnen smaak is die komkommer ook bitter, waarom zegt gij nu dat dezelve zoet is. Ajâz antwoordde eerbiediglijk en zwoer: voorwaar de woorden van Uwer knecht zijn juist! De Sultan zeide: waarin bestaat de juistheid Uwer woorden? Ajâz sprak eerbiediglijk, zeggende: de levensdagen en de voorspoed van den wereldgebieder mogen door God den Allerhoogsten in alle zegeningen vermenigvuldigd worden en de gunsten van Uwe Majesteit mogen over mij niet ophouden! daar de wereldgebieder mij altoos beschermd en mij dikwerf alle uitgezochte spijzen welke lekker en zoet van smaak waren geschonken heeft, en ik altoos die goede lekkernijen geproefd heb, hoe zou ik deze enkele keer dat mij eene bittere bete door Zijne Majesteit wordt geschonken kunnen zeggen, dat dezelve bitter van smaak is, en er de gebreken van openbaren en een zuur gelaat vertoonen, dewijl het betaamt dat deze enkele bitterheid, door al die zoetheden verdreven wordt; opdat de gunsten van den wereldgebieder over mij door het schenken van allerlei lekkernijen zoo als te voren vermenigvuldigen. — 4°. Alle vorstendienaren moeten in al hunne werken en woorden en beraadslagingen en overleggingen eerst het welbehagen van God den Allerhoogsten beoogen en vervolgens het welbehagen van hunnen koning, opdat dagelijks hunne grootheid en luister onder alle menschen door hunnen goede beraadslagingen toeneme. — *Geschiedenis.* Er wordt van een' koning verhaald, die in zijne regering bedrogen werd en een zijner dienaren had die godvruchtig was, en biddende de zaken van den Godsdienst overdacht, dat die koning zag dat hij onder al zijne dienaren op dien man, van wege deszelfs opregtheid van gemoed en raadgevingen kon vertrouwen, en hem beval: gij moet U niet ver van deze plaats verwijderen, maar wees des morgens en des avonds zeer bedachtzaam en trek Uwe aandacht niet van mijne handelingen af: wanneer die dienaar geëindigd had met het verrigten van godsdienstplegtigheden, lofzangen en gebeden, kwam hij te

دان دعا داغ تغچکل قد تمشت ایت دان درغکال ای برقان اکندي دانت
 ای اد حاضرقدان ادقون قد سوات هاری دنکان اد کرج راج اکندي
 دان همباپ ایت قیاد حاضر دسان سهغچک مک راج سورهله چهاری اکندي
 دان اورغ قیاد برقموله دي دان راج قون مرکاله اکندي قرسائت مک قد
 حال این داغله همباپ ایت متهادق راج دان سبداله راج ایت دغن
 امارهپ مغان ائکولمبت داغ دان قیاد برایتج بارغیغ کفسن قدام
 ایت لال سورهله شکساکندي سغای ای ایغت اکن کبجیکن درین مک
 همباپ ایت برکات درقدکسکارن اد جو حال همبام دمکین مک سبد راج
 ایت اق کسکارن ایت کناکنله قد اک مک سمبه همبان ایت دمکین کتاپ
 کسکارن اتوله یغ همب این مخرجاکن کرج دو قوهن سوات قوهن حقیقی
 ایت یغ سه منجریکن سکلین عالم دان ائق ادام دان یغ شکسان مهاکرس
 اداپ دان کدو قوهن مجازي ایت یغ اد همب قد قوهن حقیقی ایت
 مک هارس داتس همب مندهلوکن فکرچان قوهن حقیقی درقد
 فکرچان قوهن مجازي ایت یغ قد حقیقتپ اد همب اکن قوهن
 ایت یغ ممالس سپل همبان سکیرم کرجان مک اخیله کسکارن همب
 اقبیل راج منغرکتان مک راج قون منائس قرلال امت سائت قاشسن
 دان برکات ائکو درقد هاری این مردهکاله مک فرکیله کام کمان سکام
 دان کرجاکنله اولهم کرج قوهن ایت تناق جاغن لوق درقد بردعا
 اکنداک شرط یغ کلیم هندقله سپل قپاوي راج ایت قریله تانت اکن الله
 تعالی درقد تانت اکن رجان ایت دان قریله هارق اکن کارني الله تعالی
 درقد هارق اکن کارني رجان ایت شرط یغ کائتم هندقله سپل قپاوي راج
 ایت مغهسهاکن قد مپمغرخاکن سپل فکرچان دنیا رجان تناق یهکیاله
 مریکین مندهلوي سپل فکرچان اخرتپ ایت شرط یغ کتوجه هندقله
 سپل قپاوي راج ایت جکلو دلیهتن رجان بردوق انبای ایت دغن
 بقرلاهن قلهراکن رجان درقد قردواتن انبای ایت کارن دمکینله
 قري همب یغ سني دغن قوهنن دان اخیله تند مغهسه قوهنن جک بوکن

دمکین

te dier plaatse vertoeven, en wanneer zijn Vorst somtijds naar hem vroeg kon hij voor denzelfen verschijnen. — Op eenen dag dat de koning met hem werken moest, was hij aldaar niet tegenwoordig, zoo dat de koning hem liet zoeken, men vond hem niet en de koning werd zeer toornig op hem; in dien toestand komt die dienaar voor den vorst verschijnen, en dezelve zegt in zijne drift: waarom draalt gij te komen en neemt hetgeen ik U beval niet in acht; vervolgens beval hij hem te straffen, opdat hij zijn eigen welzijn zou gedenken. Nu zeide die dienaar: uit moeijelijkheid is de toestand van Uwen dienaar aldus. De koning zeide: welke is die moeijelijkheid? zeg mij dezelve; en die dienaar zeide: die moeijelijkheid bestaat daarin dat ik den dienst van twee Heeren waarneem; de eerste is de waarachtige Heer die de geheele wereld benevens het menschedom geschapen heeft en wiens straffen zeer zwaar zijn; en de tweede is de onwaarachtige Heer, welke een dienaar van den waarachtigen Heer is; en het betaamt mij, den dienst van den waarachtigen Heer te doen voorafgaan voor den dienst van den onwaarachtigen Heer, die inderdaad een dienaar is van dien Heer, die al zijne dienaren naar gelang hunner werken vergeldt; dit is mijne moeijelijkheid. — Toen de koning zijne woorden hoorde weende de koning met een zeer hevig geweent en zeide: gij zijt van dezen dag vrij; gij gaat waar gij wilt en neemt den dienst van den Heere waar, doch vergeet niet om voor mij te bidden. — 5°. De vorstendienaren moeten God den Allerhoogsten meer vreezen dan hunnen koning, en meer op de gunst Gods hopen dan op de gunst van hunnen koning. 6°. De vorstendienaren moeten zich benaastigen in het volmaken van al de wereldsche verrigtingen van hunnen koning, doch het is hun pligt al zijne eeuwige belangen eerst te behartigen. 7°. De vorstendienaren moeten wanneer zij hunnen vorst onregt zien plegen hem langzamerhand voor de onregtvaardige handelingen behoeven; dusdanig is de manier van de dienaren welke hunnen meester getrouw zijn, en dit is het kenmerk dat zij hunnen meester beminnen.

In 7

دميکن څرې همب راج ايت مک سنزوله اي اکن رجان دان قد هاري
 قيامت سماه شکسان دغن رجان جو شرط بيغ کدولادن هندقله سپل
 څکاوې راج ايت جائن قوج اورغ دهدادن راج جک تباد اي کنل حالن
 دان بلم چبائي څرېن دان معتهوي څکرځين کفائي اي تباد براوله کملون
 منکال رجان چوب اورغ ايت کارن چلان اورغ ايت دبالسکن راج اکن
 څکاوې بيغ موج دي شرط بيغ کسمبيلن هندقله سپل څکاوې راج ايت
 جکلو رجان برکهندي اکن مسوات بند بيغ اد قدان دان کهنداک راج ايت
 درقدان دغن سپره بغرسمبهدن بند ايت اکن رجان شرط بيغ کسقله
 هندقله سپل څکاوې راج ايت تنکال رجان برکات م دغن مريکيت ايتغت
 دغن سپکف هتئين دان پوان دان بديپ دان بچران دان متان دان تلغان
 دان سکين اغځنان قد سپل څرکنان رجاپ ايت سڅاي سڅاته کات څون
 جائن لوغت درڅاپ شرط بيغ کسبلس هندقله سپل څکاوې راج ايت تنکال
 اي مڅهادي رجاپ جائن برځيسک سورغ اکن سورغ کارن څرځوانن
 اين څوهن سپل کجهاندن دان بديپ اورغ اد بيغ دمرکائي راج اتسې کارن
 څرځوانن اين شرط بيغ کدو بلس هندقله سپل څکاوې راج تنکال اي مڅهادي
 رجان دودق دغن ادب دان ډيم دان جکلو رجاپ برڅاپ قداب مسوات
 څرکنان سهوت څرکنان ايت جو جائن کورغ دان لبه درقد ايت دان جک
 رجاپ برڅاپ قد اورغ بيغ لادين جائن سهوت سبلم اورغ بيغ دڅاپ ايت
 مپاهت قد رجان ملاينکن جک راج برڅاپ قداب څرکنان ايت لاکه
 برمول دالم کتاب تنبيه دکات برغسيات بيغ اد څرېپ لادين اي مپتانکن
 عيب اکن تپکې اورغ څرڅام عيب اکن اورغ ايت بيغ برڅاپ کارن اي تباد
 څرملې اورغ ايت بيغ برڅاپ کدو عيب اکن اورغ ايت بيغ دڅاپ کارن
 تباد اي بري دي برکات م بارغ بچراپ کتيکې عيب اکن سندرځپ کارن
 اي منجھف کورغ بډينې دان تباد برادب اداب جهوسې سپل کتاپ ايت
 سي م دان تباد برکون سمهاپ برمول دالم کتاب اين دکات جکلو کام مڅهنداک
 مغل اورغ بيغ احمق ايت مک ايتغت جو اولهم برغکال دالم مسوات څرهمڅونن

مورغ

Indien de geaardheid van vorstendienaren niet dusdanig is, zoo zijn zij hunnen koning vijandig en zullen met hem ten dage der verrijzenis gelijkelijk gestraft worden. 8°. Vorstendienaren moeten bij den koning geene menschen prijzen indien zij derzelve toestand niet kennen en hunne geaardheid niet beproefd hebben, en onbekend met hun karakter zijn, opdat zij geene schaamte verwerven, wanneer hun koning die menschen op de proef stelt; want de gebreken dier menschen worden door den koning op die ambtenaren gewroken, welke hen aanbevolen hebben. 9°. De vorstendienaren moeten wanneer de vorst eenigen schat begeert, dien zij bezitten en dien hij van hun verlangt, spoedig denzelven aan hem aanbieden. 10°. De vorstendienaren moeten wanneer de vorst met hen spreekt, met hun gansche hart en ziel, en verstand, en oordeel, en oogen, en ooren en alle ledematen op al zijne woorden letten, opdat hun geen enkel woord ontglippe. 11°. De vorstendienaren moeten wanneer zij voor den koning verschijnen elkander niets toefluisteren, want deze daad is de bron van alle kwaad en vele menschen zijn er op wie des Konings toorn rust om deze daad. 12°. De vorstendienaren moeten wanneer zij in de tegenwoordigheid des Konings zijn, beleefdelyk zitten en stil zijn; en wanneer de koning hun naar eene zaak vraagt, die zaak beantwoorden, zonder minder of meerder dan die; en indien de koning aan een' ander vraagt moeten zij niet antwoorden, zoo lang de geen die gevraagd wordt nog niet geantwoord heeft aan den koning; ten ware de koning hun ook naar die zaak vroeg. — In het boek *Raadgevingen*, wordt gezegd: Al wie zich anders gedraagt, doet openlyk eene belediging aan drie menschen. 1. Eene belediging aan den persoon die vraagt, om dat hij hem geene eer bewijst. 2. Eene belediging aan den persoon die gevraagd wordt, dewijl hij denzelven niet toelaat zijn gevoelen te zeggen. 3. Eene belediging aan zich zelve, want hij toont onverstandig en onbeleefd te zijn: voorwaar al zijne woorden zijn ijdel en te zamen onnut. — Wijders wordt in hetzelfde boek gezegd: indien gij den dwaas wilt kennen, wees dan oplettend: welligt spreekt in een gezelschap de een tegen den ander, en nog niet
uit-

مورغ برکات دغن مورغ دان بلم لاکي سله کتاپ ایت مک مورغ بیغ
 لاین برکتکات قد اختار قرتکائن دو اورغ ایت جهوسپ اورغ انیله احمق
 دغن سینرپ شرط بیغ کنیک بلس هندقله سپک قپاوی راج ایت جکلوراج
 برتاپ قد سپک اورغ بیغ باقیف اکن بارغ قرقار جاغن دردهول برکات م
 تناق مننت سهغک مورغ درقد سپک اورغ بیغ باقیف ایت برکات م دان
 جکلوتیداله مورغ قون بیغ مپهوت بارغ بیغ دتاپ ایت دان مورغ درقد
 سپک قپاوی راج دانت مپهوت دی هندقله ای کمترین برکتکات شرط بیغ
 کائمت بلس هندقله سپک قپاوی راج ایت بیغ مهادق رچاپ دان منغر
 قد کنیک ایت مسوات خبر جاغن چدراکن ایت قدهداقن اورغ بیغ لاین
 کارن قیاد هارس ای پتاکن بارغ رهسی رچاپ شرط بیغ کلیم بلس هندقله
 سپک قپاوی راج ایت جنر کتاپ دان بتل هتیب قد بارغ ماس دان
 تمغت دالم سکین قکرچان دغن کلکونپ دان قکرچی بیغ امت کتچین
 کارن جکلو کائتاپ ایت اد همکین جریله ای کتچیان رچاپ بیغ قیاد
 دانت خیانت سلماپ مک همکینله برقمبه م کملیانپ قد قیف م هاری
 دغن کارنی رچاپ ایت شرط کائتم بلس هندقله سپک قپاوی راج ایت قد
 بارغ تمغت دمان اد مریکیت برکات م درقد کبجیکن رچاپ دان
 جکلو اورغ بیغ لاین برکات م درقد کچلان رچاپ جاغن دودق سرتان
 اتو منغرکتان تناق ملازغن دی دان جک اورغ ایت قیاد منور ترائن
 ایت کمترین قرسکیت دی دغن بارغ کوساپ سفای پات جهوستی اداب
 اکن توهندپ شرط بیغ کنوحه بلس هندقله سپک قپاوی راج ایت بارغ
 قکرچان بیغ دهارسکن رچاپ کتداپ مخرچاکن سموپ ایت دغن سکان
 شرط بیغ کدو لائن بلس هندقله سپک قپاوی راج ایت جکلو ای ملیهت
 درپ دکاسه رچاپ ایغتکن اداب دان جاغن مغلقاکن درپ درقد کاسه
 رچان ایت تناق کرجاکن سپک کبقتین ترله درقد دهول ایت دان جاغن
 کهنک درین قد سپک کبقتین ایت سفای جاغن سی م قرجواتنپ ایت
 شرط بیغ کسمبیلان بلس هندقله سپک قپاوی راج ایت جکلو اد مسوات

کهندق

uitgesproken hebbende, valt een ander hem in de rede; voorwaar dit is de ware dwaas. 13°. Indien de koning aan het gezelschap naar eenige zaak vraagt, moeten de ambtenaren des Konings niet eerst spreken maar afwachten dat een der menigte spreekt, en indien er niemand is welke het gevraagde beantwoordt en een der vorstendienaren het kan beantwoorden, moet hij alsdan spreken. 14°. De ambtenaren des Konings in deszelfs tegenwoordigheid eenig nieuws hoorende, moeten zulks niet in het bijzijn van anderen verhalen, want het is niet betamelijk dat zij de geheimen van hunnen koning openbaren. 15°. Alle vorstendienaren moeten te allen tijde en op alle plaatsen getrouw in hunne woorden en opregt van hart zijn, en zeer loffelijke manieren en geaardheden vertoonen; want indien zij dusdanig zijn, worden zij het steunpunt van hunnen vorst, dat nimmer trouweloos kan worden; dusdoende nemen zij dagelijks door de gunst van hunnen koning in aanzien toe. 16°. De vorstendienaren moeten waar zij zich bevinden, over de deugden van hunnen vorst spreken, en wanneer andere menschen over de feilen van hunnen vorst spreken, niet bij hen zitten en niet naar hunne woorden hooren; maar hen verbieden en hen indien zij niet naar hun verbod luisteren, door hunne magt dwingen, opdat het blijke dat zij hunnen koning getrouw zijn. 17°. De vorstendienaren moeten al hetgeen de vorst hun oplegt, met genoeg verrigten. 18°. De vorstendienaren moeten, indien zij zich door den vorst bemind zien, in zich zelve keeren en zich zelve niet vergeten door zijne gunsten; maar alle goede diensten meer behartigen dan te voren en zich niet op die diensten beroemen, opdat die werken van hen niet ijdel worden. 19°. De vorstendienaren wanneer zij iets van

کهنده اکن رجان کارن درین اوقو کارن اورغ بیغ لاین فیله کنیک بیغ قانت
 اکن سمبهن گند رجان ایت دان تنکال ایت مموهنکن مسوات کهنده
 در قداپ شرط بیغ کدو قوله هندقله سپکل قپاوی راج ایت جکلو رجاپ مملیاکن
 دان منغیکدن مرکیکت جاغن مندهلوکن دان ممبرکن دان ملبهکن
 درین در قد سپکل اورغ بیغ لاین کارن جکلو قریپ اد مکین خسچای
 نکس تمبل کهنه ایت دان تیاد لام کمدینپ هیبلغ جو کملیانپ دان کنغینپ
 ایت در قد مرک الله تعالی دان در قد مرک رجاپ شرط بیغ کدو قوله اس
 هندقله سپکل قپاوی راج ایت جکلو رجاپ مرک اتسپ در قد سبب سوات
 قکر جان صبرکن اکن مرکاپ دان ماکن اسهاکن اکن جرجوت کبقتین قداپ
 دان منت دعا اکن کبجیکدن اداپ دان جاغن مغمفتن کرجاپ دان جاغن
 منام دمدم دالم هتیب اکن رجاپ تناق کمدین در قد مرک ایت مغمفون
 دوسان قداپ کارن بیکت جو دافت ای مغمفاسکن سکال م مرکاپ شرط بیغ
 کدو قوله دو هندقله سپکل قپاوی راج ایت جک ای ملیت رجان مرک اکن
 سورغ در کارن سالهپ بیغ تیاد جراف ادان جاغن دودق دان جرات م
 سرت اورغ ایت دان جاغن مموهنکن امفون اکن دوسان م لاینکن منت
 رضا رجان دان کنیک بیغ قانت اکن دافت مپمغیکدن کسکارن اورغ ایت
 قدان سفای جرفس ای در قد سوسهپ شرط بیغ کدو قوله تیبکی هندقله
 سپکل قپاوی راج ایت مپمغیکدن جارج بیغ کات رجاپ کچوالی جکلو کناپ
 ایت جرسلاهن دغن شریعتن اقبیل تیاد هارس دستغیکدن کناپ ایت شرط
 بیغ کدو قوله امفت هندقله سپکل قپاوی راج ایت مموج رجان دان مپبنکن
 دغن کبجیکدن زمان دان جاغن پناکن قد هداقن اورغ چلان دان
 رهسیان شرط بیغ کدو قوله لیم هندقله سپکل قپاوی راج ایت مغماسه اکن
 رجان قریبه در قد مغماسه اکن جوان دان ایب جغان دان انف چچون دان
 کلور کون دان هر تاپ دان سکین بیغ اد قداپ سهنگی مک تر لبله در قد
 سمواپ هندقله اد ملی قدان کادان راجان سفای دافت دستبنکن همب
 راج زمان دان دغن دستغیکدن دماسی ککاسه راج ادان حکایت دچرتراکن

den koning voor zich zelve of voor anderen verlangen, moeten een geschikt tijdstip voor hunne aanspraak aan den koning en voor het oogenblik dat zij de vervulling van een hunner wenschen van hem verzoeken, uitkiezen. 20°. De vorstendienaren wanneer hunne koning hen aanzien geeft en hen verheft, moeten zich noch stellen noch verheffen, noch doen gelden boven andere menschen; want indien zij deze geaardheid bezitten komt hunne verachtelijkheid spoedig te voorschijn en niet lang daarna verdwijnt hun luister en hoogheid door den toorn van God den Alleroogsten en door den toorn van hunnen vorst. 21°. De vorstendienaren moeten wanneer de koning op hen over eenige zaak toornt zijnen toorn verdragen en zich meer en meer bevljtigen om hem getrouwe diensten te bewijzen, en voor zijn welzijn bidden, en geen kwaad van zijne handelingen spreken en geenen wrok in hunne harten tegen hunnen koning voeden; maar nadat zijn toorn voorbij is hem zijne zonde vergeven, want het is op die wijs dat zij zijne gramschap geheel doen verdwijnen. 22°. Wanneer de vorstendienaren zien dat hun koning toornig is op iemand over eene niet zeer beduidende fout, moeten zij niet bij dien persoon zitten en geene vergiffenis voor zijnen misslag verzoeken, maar naar het welbehagen van den vorst en liet tijdstip wachten dat gunstig is om den nood van dien man te kennen te geven, opdat hij van zijn verdriet ontslagen worde. 23°. De vorstendienaren moeten de woorden van hunnen koning bevestigen, uitgezonderd indien zijne woorden strijdig zijn met de wet, als wanneer het niet betaamt dezelve te ondersteunen. 24°. De vorstendienaren moeten den koning prijzen en zijnen naam in zegening houden en deszelfs feilen en geheimen niet voor het volk openbaren. 25°. De vorstendienaren moeten hunnen koning meer beminnen, dan zij hunne ziel, ouders, afstammelingen, bloedverwanten, schatten en al wat het hunne is, beminnen; zoodat hun het wezen van den koning meerder waard is dan dat alles, opdat zij vorstendienaren mogen genaamd worden en inderdaad de geliefden des Konings zijn.

Ge-

جهو سهاري سلطان محمود غرز عليه الرحمت دودق داتس پټن كرجان
 دان سپل منترې دغن سپل ټپاوي راج بيغ لايڼ مځهداق دي دان اياز
 ايت قد اختار سپل اورغ بردير دهادن سلطان مڪ سلطان جرتينه اكن
 چندهار كتان ټر كيله اټكو كقد ټر چندهران دان سورله امبل دان جاو
 سرخام قد تمفت ان درقد امس دان ټيرق دان ټرمات دان سپل چند بيغ
 انده م كارن كامي ماو ټر كي كسان برماين دان انځر هكن درقد هرت ايت اكن
 برغسياف بيغ سرت كامي مڪ سلطان قد سهاري ټر كيله كنمفت ايت برماين
 دان قد كننيك ايت درقد خبر اين چاپق اورغ مغيرنگن سلطان اقبيل سلطان
 سمقي قد تمفت ايت مڪ اي ټر هنتيله قد سوات ميدان بيغ سوچ دان
 ټرغ سراي اي جرتينه اكن چندهار ټاجر كن اولهم سپل هرت قد ميدان
 اين سځاي برغسياف بيغ برانغج براوله درقد انځره كامي سقدور انغچ
 ايت دان سځاي ټات كورغ دان لبه انغج مسورغ بيغ اد مدين اقبيل
 سپل اورغ منغرسيد سلطان دمكين ايت مڪ مسورغ بر حاضر دان
 جر كمسكن درچين دان جكاكن متاي مليهنت قد ټانغچ چندهار ايت دان
 منت حاضر كن سپل انځره ايت دان ټاجر كن سموپ دان قد اختار ايت
 سلطان ملريكن كراپ دغن ساغت كلور درقد دهادن سپل مريكنيت
 اقبيل سلطان سرهله جاوه درقد ټغليهنت مڪ ايتغون برهنت قد سوات
 تمفت دان منوله كبلا كغچ دليهنت اياز سورغچ داتغ سرتاپ دان سكلين
 اورغ بيغ لايڼ لاي مشغول دغن ټوخت سپل هرت ايت سمنتار جارغ خبر
 قون ټياداد جي مريكنيت جهو سلطان مڪ ټر كي لال درسان ادقون سلطان
 ايت هاجس سكتيك برهنت ټولغله كنپرچين دان سپل اورغ قون هاجس
 ټوخت سموپ دغن سكاچناپ ټر كيله كروهپي مننجقكن مسورغ اكن
 ټمنپ قد اختار جالڼ جارغ بيغ سرهله اي دافت درقد سپل هرت ايت
 دان مځتاكڼ مسورغ اكله برانغج دان مځتاكڼ ټمنپ اكله لبه برانغج
 دان سپل بيغ اد مځتاكڼ دمكين جو كارن مسورغ درقد مريكنيت سرهله
 براوله مسوات درقد سپل انځره ايت ملاينكن اياز بيغ ټيډاله براوله سوات

جو

Geschiedenis. Er wordt verhaald : de Sultan Mahhmoed Ghrâzie over wien ontferming zij ! zat op den rijkstroon en alle staatsdienaren en andere Ambtenaren des Konings waren in zijne tegenwoordigheid ; onder de menigte stond Ajâz voor den Sultan en de Sultan beval den schatbewaarder , zeggende : ga gij naar de schatkamer en laat van het goud en zilver en edelgesteenten en alle kostbare schatten een gedeelte nemen en met U naar de plaats N. brengen , dewijl ik mij aldaar wil verlustigen en een ieder die bij mij is met die schatten begiftigen. Op eenen zekeren dag ging de Sultan naar die plaats om zich te vermaken ; door dit berigt vergezelden vele menschen den Sultan ; te dier plaatse gekomen hield de Sultan op een plein stil , hetwelk schoon en helder was , en zeide tegen den schatbewaarder , strooi al de schatten op dit veld opdat een ieder die gelukkig is naarmate het fortuin hem dient , een gedeelte verwerve , en opdat het minder of meerder geluk van elk die hier is blijken moge. Een iegelijk verscheen en drong zich op , en opende zijne oogen , ziende naar de handen van den schatbewaarder , en verzoekende om al de geschenken te voorschijn te brengen en uit te strooijen ; middelerwyl spoorde de Sultan zijn paard en reed spoedig uit het midden van hen allen ; ver uit hun gezigt zijnde hield hij op eene plaats stil en achter om ziende , zag hij Ajâz alleen met hem komende , en alle overige menschen nog druk bezig met het oprapen van al die schatten , terwijl zij geene kennis droegen , dat de Sultan reeds van daar gegaan was. — De Sultan na een oogenblik te hebben stilgehouden , keerde naar zijne stad terug , en al het volk alles opgeraapt hebbende , keerde naar huis terug ; toonende een iegelijk aan zijnen medgezel onder weg , het geen hij van al die schatten bekomen had ; en de een zeide ik ben gelukkig , en deszelfs makker zeide ik ben gelukkiger , en elk sprak op dusdanige wijs ; want een iegelijk van hen had iets van al die giften bekomen behalve Ajâz , welke er niets van had gekregen ; en het was om die

re-

جو قون در قداپ مک کارن اقله لاکي سپک اورغ مختانک پنهاله بیغ گورغ
 انغ قد اختار کام یائیت ایاز جو دان سنغه اورغ قد اختار مریکیت بیغ
 دنگی اکن ایاز مختانک سی ایاز ایت قیاد برانغ سکارم کارن قیاد ای
 مندافتنک سوات جو قون در قد سپک انکیره سلطان ایت در قد هین جری
 دان بچراپ تنای ایاز بیغ مک مندریم ورت فرکتان سپک اورغ ایت دیم
 جو کلکین مک کم دین هار بیپ سلطان قرک کلور در دالم استنای دودق
 داقس پنت کر جانپ دان سکین اورغ کایم قون داتغ مهادی دی دان
 ایاز قون جردیر دهر ایت مک تینه سلطان سیاق بیغ قیاد برانغ قد
 اختار کام سکین مک سمیه سپک منتری ایاز اقله بیغ قیاد برانغ کارن
 قیاد ای مندافتن سوات جو قون در قد سپک انکیره سلطان مک پنهاله ایاز
 ایت قیاد جو جردیگی کارن مک ای منغیکلن سپک بند بیغ ملی ایت
 دان قرک همش تاغنیپ مک سلطان جریته هی ایاز تیراکه جریون قدام
 سپک انکیره کامی اوله کارن مک کو تغیکلن سموپ ایت اخته مغاق قیاد کو
 امبل سوات جو قون در قد سپک بند بیغ دتاجرکن ایت سغای جانن
 دکات جو سپک اورغ دهور اقله بیغ قیاد برانغ مک اق کهندم در قد جردوان
 ایت بیغ قیاد دفرکننک اوله سورغ قون مک سمیه ایاز ایت عمر دان دولت
 شاه عالم جرقمیه کرپ دان سپک انکیره ایت جانن جرقنوسن مسلمانیپ
 در قد سپک همیای ارقون همباله بیغ تریه برانغ در قد سپک اورغ بیغ
 مندافتن در قد سپک انکیره شاه عالم ایت مک سلطان جریته هی ایاز کتاکنله
 قد اک اق کبنارن کنام ایت مک سمیه ایاز ارقون جکلو سپک اورغ ایت
 مندافتن چارغ بیغ دانکیراهی ایت همب مک مندافتن اورغ بیغ منکیراهی
 سکین ایت کارن جکلو سنغه اورغ مندافتن امس همب مک مندافتن بیغ
 امقوپ امس ایت دان جکلو سنغه اورغ مندافتن قیرق همب مک مندافتن
 بیغ امقوپ قیرق ایت دان جکلو سنغه اورغ مندافتن قمرات همب مک
 مندافتن بیغ امقوپ قمرات ایت دان جکلو سنغه مندافتن متیار همب
 مک مندافتن لاقه متیار ایت مک سیاق سکارغ بیغ تریه برانغ در قد

همب

reden dat alle zeiden: het is klaarblijkelijk dat de niet gelukkige onder ons, Ajâz is: sommige onder hen, welke nijdig op Ajâz waren zeiden, die Ajâz is in het geheel niet gelukkig want hij heeft door zijn slecht verstand en oordeel niets van de giften des Sultans bekomen; doch Ajâz, die tijding van de gesprekken van al dat volk ontvangen had, hield zich stil: op eenen volgenden dag begaf zich de Sultan uit zijn paleis, zat op zijnen rijkstroon, en alle aanzienlijken kwamen in zijne tegenwoordigheid, en Ajâz stond voor hem. De Sultan zeide, wie is niet gelukkig onder U allen; alle rijksgrooten zeiden: Ajâz is niet gelukkig, want hij heeft niets van al de geschenken van den Sultan bekomen, en het is gebleken dat hij niet gelukkig is, want hij heeft al de edele schatten verlaten en is met ledige handen vertrokken. De Sultan zeide: He Ajâz zijn al mijne gunsten voor U onnut, daar gij die alle verlaten hebt; ik weet niet waarom of gij niets van al de goederen genomen hebt, welke uitgestrooid zijn, opdat alle menschen niet zouden zeggen, dat gij niet gelukkig zijt, wat is het doel van deze handeling die niemand goedkeurt? Ajâz zeide de levensdagen en de voorspoed van den wereldgebieder mogen vermenigvuldigen, en al zijne gunstbewijzen al zijne dienaren nimmer onttrokken worden. Voorts ben ik gelukkiger dan alle, welke in de gunsten van den wereldgebieder gedeeld hebben. De Sultan zeide he Ajâz, deel mij mede waarin de waarheid van Uwe woorden bestaat, en Ajâz zeide. Indien alle menschen dat gene erlangen het welk geschonken wordt, zoo heb ik reeds den persoon gevonden welke dat alles schenkt; want indien sommige menschen goud bekomen, zoo heb ik den eigenaar van dat goud gevonden; en indien sommige menschen zilver verwerven zoo heb ik reeds den eigenaar van dat zilver gevonden, en indien sommige menschen edelgesteenten bekomen, zoo heb ik reeds den eigenaar van edelgesteenten gevonden en indien sommige menschen parelen erlangen, heb ik reeds eene parelzee bekomen, wie is er nu gelukkiger dan ik, O wereldvorst! onder allen die
zich

همب یاشاه عالم قد ائنا رسپل اورغ بیغ مغناکن درین برانغ مک سلطان
 برتینته هی ایاز کتاکنله قد اک اف ارت کتام ایت کارن دمان سکین دی
 بیغ ائگو کتاکن مه داقت ایت مک سمبه ایاز دقلهراکن الله تعالی کراپ
 کادان شاه عالم ایت بیغ درملی قد همب در قد سکین جند اتوله کارن
 بارغ دمان کادان ایت بیغ مها ملی اد همب قون اد دسان دان بروله
 سقره کهندق هات همب بارغ سکین بیغ اد در قد کادان اتوله اقبیل
 همب اد سرت کادان ایت دان کادان اینقون سرت همب اف کراغن بیغ
 کورغ قد همب دان سیاق کراپ بیغ تریله برانغ در قد همب *

فصل بیغ کامفت جلس قد مپناکن قری مملهران انق p ایت *

قال النبي عليه السلام للغلام يعق عنه يوم السابع ويحلق له الرأس
 فاذا بلغ ست سنين ادب فاذا بلغ سبع سنين عزل عنه فراشه فاذا بلغ
 ثلث عشرة سنته ضرب علي الصلوة فاذا بلغ سن عشرة سنته زوجه ثم اخذ
 بيده وقال قد ربنتك وعلمتك واذكحتك فاعوذ بالله من فتنك في الدنيا ومن
 عذابك في الآخرة * ارقين بک بودق ایت هارس دفر جوق اوله بقاپ عقیقه
 یعنی ترجمون اکن اورغ اقبیل ای مه سمقی قد توجه هاری عمرن دان
 دچوگر بیکین کفال دان اقبیل ای سده سمقی قد اتم تاهن هارس بقان
 مغاجر ادب قدان دان اقبیل ای سده سمقی قد توجه تاهن لوی در قدان
 تمفت تیدرن دغن ممبری بیغ لاین دان اقبیل ای سده سمقی قد تیکه
 جلس تاهن ققساپ دی کقد سمبه بیغ دان اقبیل ای سده سمقی قد اتم جلس
 تاهن بریکن بین قدان کمردین مک ای قیکغ تائینپ دان کات هی انقک
 سده اک قلهر اکن کام دان مغاجر کن قدام ادب دان علم دان بریکن بین
 قدام مک برنرغله اک قد الله تعالی در قد کجهاتن ائگو دالم دنیا دان
 در قد شکس ائگو دالم اخره ادقون دالم کتاب ادب الا ولان دکتاکن جهو
 انق ایت سوات کرچمن در قد الله سبحانه و تعالی کقد ایب بقان مک

کارن

zich gelukkig heeten. De Sultan zeide: he Ajáz, zeg mij den zin Uwer woorden, want waar is dat alles, dat Gij zegt gevonden te hebben; Ajaz zeide: God de Allerhoogste moge het wezen van den wereldvorst beschermen, dat mij voortreffelijker dan al die schatten is, want waar dat uitnemend voortreffelijk wezen zich bevindt, aldaar ben ik en verwerf ingevolge de begeerte mijns harten al hetgeen er bestaat, van dat wezen: wanneer ik bij dat wezen ben en dat wezen bij mij is, wat zou mij dan tóch ontbreken en wie eilieve zou er gelukkiger zijn dan ik?

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de wijze om kinderen op te voeden.

De Profeet op wien vrede zij! zegt: « *lilghroelámijoeàkhhhoe àn-
« hoe jaumi 's-sabià wa joehhlakhoelahoe 'r-rasoe faidza bala-
« ghra sitta samiena addaba faidza bilaghra sabà sanina àzala an-
« hoe fari asjahoe faidza balaghra tzałatza asjirata sanatihi dla-
« raba àla 'ts-tsalauti faidza balaghra sitta asjirata sanatihi
« zauwadjahoe tzoemma achadza bjadihi wa khàla khadrababtoe-
« ka wa àllamtoeka wa ankahhtoeka fdoedzoe billahi min fitnika
« fi 'd-doenjá wa min adzabika fi 'l-achirati;*” dat is: « het is
« pligmatig dat het kind door zijnen vader goed behandeld wordt,
« namelijk: dat hij een feest geeft, wanneer het zeven dagen bereikt
« heeft, en deszelfs hoofd scheert, en wanneer het zes jaar is, moet
« zijn vader het wellevendheid leeren; en als het zeven jaren bereikt
« heeft moet hij van hetzelfde zijne slaapplaats verwijderen door het eene
« andere te geven; en wanneer het dertien jaren bereikt heeft moet hij
« het tot de godsdienstplegtigheden aansporen; wanneer het zestien ja-
« ren telt, moet hij het eene vrouw geven, vervolgens hetzelfde bij de
« hand watten en zeggen: O mijn zoon! ik heb U opgevoed en U de ma-
« nieren en wetenschappen geleerd en U eene vrouw gegeven; en ik
« verlaat mij op God ten aanzien van Uw kwaad in de wereld en van Uwe
« straf in de eeuwigheid.” In het boek *Der Kinderen*, wordt gezegd:
kinderen zijn geschenken van God den Glorierijken, den Allerhoog-

کارن ایت هارس برغسیای بیغ تله دگیرمکن کریمن ایت قدان مملهران
 کریمن ایت دغن کینارن دان جائن خیانت اکن امانت ایت برمول
 مملهران انق ایت داتس برغسیای بیغ اد انق قد ای هارس جوکپ دان
 داتس سپکل راج م قرله هارس مک کارن ایت هندقله سپکل راج م مملهران
 دلقپ دغن اساه دان مغیغندن دی دغن ساخت کارن انق ایت کنت پوان
 دن انقله مغهیردن زمان سهغکپ مک تیاد داتس تیاد بر قد قلهران
 برمول سپکل حق انق ایت بیغ هارس اتس ایب باق مملهران دی سغای
 لغس ای در قد حقپ ایت انم فرکاران حق بیغ فرتام اقبیل سده برانق
 آجون هارس اتس مر بکینت مور مباسه جودق ایت دغن ایر بیغ موچ
 دان قاکینکن جودق ایت دغن کاین قانت دان ممبری بیغ قد تبلیغ کادن
 جودق ایت دان قامت قد تبلیغ کیری جودق ایت حق بیغ کدو اقبیل سه
 زل توجه هاری منجم اورغ دان چوکر کفال جودق ایت حق بیغ کنیکپ
 اقبیل سمقی جودق ایت قد انم تاهن دختنکن دان سچیکن پاو جودق
 ایت دان مغجاری دی ادب دان سوژن دان نمای دی دغن نام بیغ بایک
 حق بیغ کاهمت اقبیل سمقی جودق ایت قد توجه تاهن لاینکن تمقت
 تیدرن دان مغاجر اکن دی قری سمبیهغ حق بیغ کلیم اقبیل سمقی جودق
 ایت قد نیکپ بلس تاهن دمور جودق ایت سمبیهغ دان چکلو ای متغیککن
 سمبیهغ ایت میانکنکن دی حق بیغ کانه اقبیل سمقی جودق ایت قد انم
 اتو توجه بلس تاهن بریکن بین قدان برمول دالم کتاب ایت دکات هندقله
 ایب باق ممیله اورغ بیغ مپسوی جودق ایت بیغ تیاد ساکن دان تیاد
 جاهت فعالپ هان بیغ بایک فکرتین دان هنر سپکل کلکونپ کارن جودق
 بیغ مپوسو ایت متورج بکس فکرت اورغ مپسوی دی دان اقبیل جودق
 ایت دسارقله در قد مپوسو دان سه مغرت کات اورغ هارسله ای سرهکندی
 کقد اورغ بیغ بر ایم دان بیغ فاکت اکن الله تعالی سغای مریکیت مغاجرکن
 دی قران دان سپکل حکم شریعت دان سپکل علم بیغ ممبری منفعت اکن
 فکر جان دنیا دان اخر قدان مک تیاد هارس اورغ ایت مغهه فکرندی

کشد

sten aan ouders; weshalve een iegelijk wien dat geschenk gezonden wordt; hetzelve getrouwelijk moet bewaren en niet trouweloos met dat toevertrouwd pand handelen. — Het opvoeden der kinderen rust op een ieder, die kinderen heeft, en op de koningen rust die verpligting voornamelijk; derhalve moet de vorst zijne kinderen met zorg opvoeden en hen zeer zorgvuldig gadeslaan, want zijne kinderen vervangen zijne ziel en doen zijnen naam leven, zoodat hij dezelve moet opvoeden. — Al de verpligtingen die de ouders jegens een kind moeten in acht nemen, opdat zij van die verpligtingen ontslagen worden, zijn in zes artikelen vervat: 1. Wanneer de moeder verlost is, moeten zij het kind met zuiver water doen wasschen, en hetzelve met behoorlijke kleederen kleeden en hetzelve aan het regter oor het formulier van de **بغ** en in het linker oor het formulier van de **قامت** lezen. (*) 2. Als het kind zeven dagen bereikt heeft noodigt men gasten en scheert men hetzelve het hoofd. 3. Als het kind zes jaar is, wordt het besneden en deszelfs ziele gereinigd, en men leert het wellevendheid en welgemanierdheid, en geeft het eenen goeden naam. 4. zeven jaren bereikt hebbende, doet men het kind van slaapplaats veranderen en leert men het den aard der godsdienstplegtigheden. 5. Wanneer hetzelve dertien jaren telt, beveelt men het de Godsdienstoefening te houden en wanneer het die verlaat, moet men het dwingen. 6. Wanneer het kind zestien of zeventien jaren bereikt heeft, geeft men het eene vrouw. — In hetzelfde boek wordt gezegd: de ouders moeten om het kind te zoogen iemand zoeken, die niet ziek is en niet slecht van inborst, maar deugdzaam van aard en opregt in alle handelingen; want het kind dat zuigt, volgt het karakter van de gene die het zoogt, en wanneer het kind gespeend wordt en de menschen kan verstaan, moeten zij het aan een godsdienstig persoon toevertrouwen, die God den Allerhoogsten vreest, ten einde het den kôran en al de wetten van God benevens alle wetenschappen te leeren, welke hetzelve in wereldsche en eeuwige zaken heil aanbrengen. Het is dien persoon niet geoorloofd het-

(*) Zie de aantekeningen.

hetzelve in tegenwoordigheid van menschen die eene slechte inborst hebben, te brengen; maar alleen bij menschen die van eene goede afkomst zijn en een goed verstand en oordeel bezitten: ook moet dezelve in tegenwoordigheid van dat kind alle menschen die een goed gedrag hebben prijzen, en allen die een slecht gedrag hebben laken; opdat het in zijn hart gegrifd zij, alle deugdzaam te beminnen en alle goddeloozen te haten, voorts is het allernoodzakelijkst in tegenwoordigheid van dat kind alle geleerden te roemen en alle ongelcerden te laken, opdat dat kind alle wijzen beminne en alle dwazen hate; en wanneer dat kind datgene weet, wat het volstrekt in zaken van den Godsdienst weten moet, is het dienstig hetzelve in gezelschap van alle aanzienlijken te brengen, opdat het zie, op welke wijze zij voor de vorsten verschijnen, en het zich gewenne met alle verstandige en oordeelkundige menschen te spreken, en de regelen leere om te zitten, te staan en te gaan, en dusdoende alle goede geaardheden kenne, zoo als de eerbaarheid, de zedigheit en de wellevendheid en alle geaardheden die door verstandige lieden geliefkoosd worden. — Wanneer dat kind alle deugden bezit, moet hij het bij oude legerhoofden brengen, die al de manieren van oorlogen kennen, die veel gezien en veel ondervonden hebben en voorzigtig en kloekmoedig zijn, en die alle opvoedingen en gangen gadeslaan; opdat hetzelve van hen alle goede manieren en bedrijven leere, zoowel door het paard rijden, als door het hanteren van allerlei wapens en wat dies meer zij. — Voorts wordt in dat zelve boek gezegd: alle kinderen zijn van den beginne rein van alle kwaad, naderhand volgen zij hunne ouders; indien dezelve deugdzaam zijn, zoo wordt de aard hunner kinderen ook deugdzaam, en indien zij slecht zijn, worden hunne kinderen ook slecht van aard; want een kind wordt gezegd, in den beginne gelijk te zijn aan eenen helderen spiegel, welke datgene vertoont wat er voor is en niets anders.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de natuur der ware eerzucht.

Er wordt verhaald van Omar, den leidsman der geloovigen, op wien:
 Gods

دچرتران درقد اميرالمؤمنين عمررضي الله عنه جهو برکات اي ايغتله
 اکن دريم سغاي جانن کورغ همت قديم کارن اک قباد مليهت سوات بېغ
 مغانان مانشي سفره کورغ همت ايت دان سوات ثون اک قباد مليهت
 بېغ ممليان مانشي سفره همت بېغ جنرمک هندقله مانشي ايت درقد
 همتن منجديکن درين ملي دان جانن منجديکن درين هين اختارسيکن
 مانشي بېغ لادين کارن سفره همت ايت اکن مسورغ اد باکي م قريين مکن
 برغسياف بېغ منجديکن درين هين اي هين جو دان برغسياف بېغ
 منجديکن درين ملي اي ملي جو برمول سپکل اورغ بېغ حاضر دسان
 برتپاکن کفدان سمبهين يا اميرالمؤمنين بناق مانشي ايت منجديکن
 درين ملي دان بناق اي منجديکن درين هين مکن مبد اميرالمؤمنين
 عمر اذون مانشي ايت منجديکن درين ملي دغن بر جو سپکل قريوان بېغ
 قانت قد جدي دغن برکات سپکل قريوان بېغ قانت قد جدي ايت يا ايت قد
 سپکل ماس جنل دان قد جارغ تمفت بېغ هارس دان سره سپکل اورغ بېغ ملي
 جايد درقد درين دان بچران اتو بغسان دان لادين درقد ايت دان مانشي
 ايت منجديکن درين هين دغن منغکلکن سپکل قريوان بېغ قله لال کتاب
 ايت اذون دالم کتاب صفات السلاطين دکات قري همت بېغ جنر ايت
 اکن سپکل مانشي جايد دان اکن سپکل راج م قريوان بېغ قله لال کتاب
 دان کنغين سپکل راج م بېغ بسر م اد همت ايت دان قند کمليان دان
 کيسارن سپکل اورغ بېغ اد بغساون اد همت ايت جو مک هارس داتس
 راج م جارغ قريوان بېغ اي مغانان ايت دغن همت بر جو دي دان
 جارغ بچار بېغ اي مغانان ايت دغن همت بچراکندي کارن قباد دافت
 قباد اکن سپکل راج م برکوکن سپکل قريوان بېغ همت جو حکايت
 دچرتران درقد سلطان اسکندر جهو اي سهار ي دودق دغن چنتاپ دان
 قباد کلور درقد استناپ مک جالينوس حکم ماسف مغانان سلطان
 اسکندر لال ليهن دي دودق برچنت مک ايغون برتاپ درقراپ اي
 چنت سلطان ايت جهو سلطان قباد کلور در دالم استناپ مک سلطان

اسکندر

Gods welbehagen zij! dat hij zeide: let op U zelve, opdat Uw karakter geene eerezucht ontbreke, want ik zie niets dat den mensch zoo onteert als gebrek aan eerezucht, en ik zie niets dat den mensch zoo vereert als ware eerezucht. — De mensch moet zich door zijne eerezucht vereerenswaardig en niet veracht bij anderen maken; want gelijk de eerezucht bij een iegelijk verschillend is van aard, zoo wordt een ieder veracht die zich verachtelijk maakt, en een ieder geacht die zich achtenswaardig maakt. — Alle die daar aanwezig waren vroegen aan hem, zeggende: O Leidsman der geloovigen! hoe maakt zich de mensch vereerenswaardig en hoe maakt hij zich verachtelijk; en Omar de Leidsman der geloovigen zeide: de mensch maakt zich geacht door het verrigten van alle daden welke met het verstand strooken, door het voeren van gesprekken, welke met het verstand overeenstemmen, en zulks op alle gepaste tijden en op alle geschikte plaatsen mel alle menschen welke uitmunten, hetzij door verstand en oordeel of door afkomst en wat dies meer zij; en de mensch maakt zich veracht door het veronachtzamen der opgenoemde punten. — In het boek: *Eigenschappen der Vorsten*, wordt gezegd: de aard der ware eerezucht is nuttig voor alle menschen en allerheilzaamst voor alle Koningen, want de bron van het sieraad en van de hoogheid der vorsten, is de eerezucht; en het teken van de voortreffelijkheid en de grootheid van alle edellieden is de eerezucht. Het is de pligt der vorsten om het geen zij willen verrigten, met eerezucht te doen, en om de zaken die zij behartigen met eerezucht te overleggen, want de vorsten moeten alle punten met eerezucht behandelen. — Er wordt van den Sulten Alexander verhaald: op eenen zekeren dag zat hij in kommer verzonken en begaf zich niet buiten zijn paleis; Galenus de wijsgeer ging binnen en verscheen voor den Sultan Alexander en ziende dat hij bekommerd zat, vroeg hij hem: welke zijn de zorgen van den Sultan, dat hij niet uit zijn paleis gaat; en de Sultan Alexander antwoordde,

mijne

اسکندر در سبب چنتاکن در قد اتوله بیغ دنیا این تیباد بایف دان کارن سوات
 کرجان دنیا این بیغ تیباد براق اداپ اک میوسهکن در یک دان سپک اورغ
 بیغ لاین مک در قد فکر جان بیغ سی م اخیله اک جو برچنت مک سمبه
 حکیم ایت بنرله بچار سلطان ایت کارن اق کراشن دنیا دان براق دنیا
 این جهو سلطان میوسهکن در چین کارن کرجان ایت بیغ سی م تناق
 کرجان دنیا این اد سوات تند در قد مهاسر کرجان اخره ایت بیغ تیباد
 برکسراهن اداپ دان بیغ سلطان دافت براوله در قد فکر جان کرجان
 دنیا این دغن سبنرپ مک هارس سلطان مغسهاکن قد فکر جان کرجان
 دنیا دغن مستغیهن سفای سلطان مندافت کرجان اخره ایت بیغ کلک
 بیغ تیباد بوله دگیرمی کبسانپ ایت مک سکاله سلطان اسکندر در قد
 کتاب دان بچراپ بیغ بایک ایت برمول بیغ دکنان اد همت بیغ جنر اتوله
 جو جهو سلطان اسکندر ایت تیباد ممدان در یپ دغن کرجان سکین
 عالم این کنان براق کرجان سپک دنیا این بیغ اک برله اک مندافتدی
 کارن دنیا این بیغ لیم راقس تاهن فرجلانپ بسرپ تیداله براق قد
 تغلیهت همتی ایت سبب فنتت کرجان بیغ لاین ایت ادئون کهندق در
 قد همت بیغ جنر اتوله جهو مانشی قد جارغ مسوات بیغ اد دالم دنیا این
 در قد بایک دان فانت دان بتل ایت مننتت کملیان دان کبسان دان
 کبپاکن ایت دان منجاوهکن در چین در قد جالن کهنان دان کچلان دان
 ککراشن ایت برمول اک سپک راج م تیباد دافت تیباد در قد دو فرکار سفرکار
 سخوق دان کدو فرکار همت دان جارغ سیاق در قد سپک راج بیغ تیباد
 دو قری ایت قد اپ تیباد سمقرن کرجانپ دان تیباد سجهتر دالم سپک
 فکر جانن هان کغد بر قسیای بیغ دبریکن الله تعالی دو قری ایت اد
 قد اپ تند کبچیکن دنیا دان اخره برمول جکلو در قد سورغ راج ملیهت
 منتری ایت مسوات قری بیغ جوکن لایق قدان اتو مسوات فر جواتن بیغ
 جوکن فانت دغن همت ادان مک هارس ای مغیغکنن رجان دان مغمبل
 قری در قد قری دان فر جواتن ایت برمول دچرقران در قد سورغ راج بیغ

mijn kommer bestaat daarin dat de wereld niet veelbeduidend is, en dat ik om eene wereldsche zaak die niet belangrijk is, mij zelve en alle andere menschen vermoei; om dit nutteloos bedrijf ben ik bekommerd. De wijsgeer antwoordde: de taal van den Sultan is waar, want wat is toch de wereld en wat bevat zij dat de Sultan zich over dat ijdel koningrijk zoude vermoenen; doch het aardsche koningrijk is een kenmerk van het rijk der eeuwigheid, dat eindeloos is; en de Sultan die inderdaad een deel van de wereldsche rijkszaken verwerft, moet zich daar in ernstig benaarstigen, ten einde hij het rijk der eeuwigheid verwerve, dat bestendig zal zijn, met onschatbaren luister. — De Sultan Alexander verheugde zich over die heilzame woorden en raadgevingen. — Wat voorts ware eerezucht genoemd wordt, is: dat de Sultan Alexander zich niet vergenoegde met het koningrijk van deze gansche wereld en zeide: wat is het koningrijk van deze geheele wereld om welks bezit ik mij vermoeid heb? — Want deze aarde welke vijfhonderd jaren gaans uitgestrekt is, was niet belangrijk voor het uitzigt zijner eerezucht, dewijl hij een ander koningrijk najaagde. Wijders is de bedoeling der ware eerezucht, dat de mensch naar de voortreffelijkheid, grootheid en overvloed streve van hetgeen in de wereld goed, betamelijk en opregt is; en zich verwijdere van den weg der verachting en der schande en der behoefte. — Voorts moeten alle vorsten twee hoedanigheden bezitten. Vooreerst edelmoedigheid en een tweede eerezucht; en een iegelijk der vorsten, welke deze twee hoedanigheden niet bezit, is niet volmaakt in zijne regering en niet voorspoedig in al zijne handelingen; doch een iegelijk wien God de Allerhoogste deze twee hoedanigheden schenkt, draagt het kenmerk van tijdelijken en eeuwigen voorspoed. — Indien een rijksbestuurder in eenen vorst eene hem onbetamelijke hoedanigheid of eene handelwijs opmerkt, welke niet met de eerezucht strookt, moet hij den koning opmerkzaam maken en hem van die geaardheid en handelwijs terug brengen. — Wijders wordt er van eenen koning verhaald, dat hij aan iem-

ای مغنیکر هکن کفد سورغ لیم راتس درهم مک سمبه منترجین کناپ اک منغر
 درقد سپکل اورغ قوقه دهو سپکل راج تیاد هارس مپینکن انکیره کورغ درقد
 سرب درهم بیلغین برمول اوله راج هارون الرشید سهاری داذیکر هکن کفد
 سورغ لیم راتس قاهرل مک منترجین بیغ یحیا زمان دغن اشارت متان
 ه لارنگندی اثبیل سه سپکل اورغ قولغ مک هارون الرشید برقان درقد یحیا
 سبدای اق کهندقم درقد اشاخ ایت مک سمبه یحیا یا امیرالمومنین دهو
 بیغ راج ایت تیاد هارس مپینکن کورغ درقد سرب انکیره بیلغی ایت برمول
 سهاری راج ماسون الرشید منغر درقد منترجین بیغ عباس زمان جهو ای
 برکات کن همبان فرکی انکو کفناسردان جلی دغن تغه قاهرل این بارغ
 مک ماسون الرشید کوسرقدان برسبد دغن مرکان اثبیل انکو قاه اداکن
 سناهل این سنغهن سهاج تیاد ان کبجیکن قدام دان تیاد هارس
 دسبتکن منتری تمام مک کلف دقچنکنن دی ادقون دالم کتاب صفات
 الملوک دچرقدراکن جهو درقد راج شاجور ای برقسن کن انقن کتاب هی
 انفک اثبیل انکو دالم کرجانم مغنیکر هکن مسوات اکن بارغ سورغ جاغن
 کوجریکن بارغ بیغ دانکراهی ایت کفدان دغن تاغنم سنیدیر دان جاغن
 کولیهت اتومورع ممباو دهد اقمم بارغ بیغ دجریکن ایت دان هندقله اسهام
 تنکال کو انکیراهی مسوات جاغن ان کورغ درقد حاصل موات فکری انکیرهم
 ایت سفای اورغ ایت دغن انکیرهم ایت جدیله کای دان لغسله درقد کسکارنپ
 سرغ دغن سپکل انف چچوپ ادقون لای هی انفک هندقله کام سهغکی ان
 چوام دالم کرجانم جاغن مغرجان کرج بنیای کارن قردوانن ایت بوکن
 لایق کن سپکل راج بیغ برهمت دان بردولته دان برنغس حکایت
 دچرقدراکن جهو منتری راج هرزم مپور هکن سورغ ممباو سورغ کفد رچاپ
 هرزم ایت مغتاکن دالم سورغ ایت جهو باچف دایغ داغ دالم فکری این
 ممباو باچف جواهر سرتلی درقد لولو دان یاقوت دان لعل الماس دان
 لاین درقد ایت دان همب سه جلی کارن راج دغن دو راتس رجب قاهرل
 درقد سپکل قمرات ایت دان تنکال همب مغندر اک هنترکن سپکل قمرات

ایت

mand vijfhonderd *derhams* schonk, en zijnen rijksraad zeide: ik heb van alle mannen van jaren gehoord, dat de Vorsten geene melding van eene gift mogen maken, die minder dan duizend *derhams* bedraagt. Op eenen dag gaf de Koning Haroen Rasjied aan een persoon vijfhonderd *táhil*; en zijn rijksraad genaamd Johannes verbood hem met eenen oogwenk. Toen al het volk naar huis gekeerd was, vroeg Haroen Rasjied aan Johannes zeggende: wat bedoelt gij door dien wenk: en Johannes antwoordde: O Leidsman der geloovigen een vorst moet geene gunst laten blijken, waarvan het getal geen duizend bedraagt. Op eenen dag hoorde de Koning Mamoen Rasjied van zijnen rijksbestuurder Abbás genaamd, dat hij tegen deszelft knecht zeide: ga naar de markt en koop voor dezen halven *táhil* eenig goed; Mamoen Rasjied werd verstoord op hem, zeggende in toorn: indien gij van een *táhil* een halve weet te maken, zoo bezit gij geene deugden en het is niet geoorloofd U den naam van rijksbestuurder te geven; en dadelijk ontsloeg hij hem. In het boek *Eigenschappen der Vorsten*, wordt verhaald: de Koning Sjaboer beval aan zijnen zoon: O mijn zoon! indien gij in Uwe regering iets aan iemand ten geschenke geeft, moet gij denzelfden het geschenk niet eigenhandig geven; ook moet gij de gift niet zien of voor U laten brengen; voorts moet gij er op bedacht zijn, waanneer gij iets schenkt, dat Uwe gift niet minder bedraagt dan de opbrengsten van eene stad, opdat de begiftigde door Uw geschenk rijk worde en met al zijne nakomelingen van ellende bevrijd zij. Wijders O mijn zoon! moet gij zoo lang gij leeft, in Uwe regering geenen koophandel drijven, want dat bedrijf betaamt geene eierzuchtige, luisterrijke en edelgeborene vorsten.— *Geschiedenis*. Er wordt verhaald. De rijksbesuurder van den Koning Hormuz beval iemand eenen brief aan zijnen Koning Hormuz te brengen, waarin hij meldde; er zijn vele kooplieden in de stad gekomen, verscheidene kleinnoden aanvoerende, zoo als parelen, granaten, robijnen, diamanten en wat dies meer zij, en ik heb voor den koning van al die edelgesteenten voor tweemaal honderd duizend *táhil* gekocht; en toen ik dezelve bij den
ko-

ایت کفد راج مک داتغ دا پغ در قد زکری بیغ لاین هندقله ممبلی سیکل
 فرمات ایت در قد همب دان ممبری اکن همب لاب دوراقس ریج تاهل
 جکلو جنر قد بچرا راج مک همب کلف جوال سیکل جواهر این دان کمردین
 هر یپ همب بلی لاین لاکي مک راج هر مزقون ممبالس موت منترین
 ایت دمکین ادقون اکن دوراقس ریج تاهل ایت بیغ دجدیکن دغن لباپ
 امفت راقس تاهل جرات اداپ ایت اکن مپبتکن دی قد هدائن کامی دان
 مغیرغرای دی باپف کفد کامی دان جکلو کام مغیرحاکن کرج بنیای مک
 سیاق مغیرحاکن کرج کرخان اکن کامی دان جکلو کام ممبلی دان
 منجوال هرت بیغ باپف ایت مک بتاق داتغ سیکل دا پغ دالم زکری کامی
 ایت منچهاری زرقین سهاج پتاله انکو ممبناک نام کامی دان نام
 سیکل راج م دان نام سیکل منتری پتاله انکو اد سترو سیکل دا پغ بیغ زکری
 کامی جهو بچرام ایت مغد اکن کسکارن اقس مر یکینت دان سیکل فریم بوکن
 اد لایف اکن منتری مک سبب ایت دقچنکنپ دی ادقون دالم کتاب صفات
 الحکما دکنانک همت ایت باپف فرکار ادان دان مسورغ در قد سیکل
 مانشی لاین فرکار همتن ایت برمول اد همت مسورغ اکن هرت جو دان
 همت مسورغ اکن صبر دان قناعت جو دان همت مسورغ اکن براهی جو
 دان همت مسورغ اکن علم دان عمل جو دان دمکینله اد باپی م همت
 مسورغ دالم دنیا این سرغ سمان برلیندن فریپ مک تر لایف همت
 ایت اکن سیکل راج م دان اکن سیکل منتری ارقین جک جنر همتنپ در قد
 سیکل مر یکینت سمان اوله کارن فرهياس کرخان همت ایت ادان
 حکایت دچرتر اکن در قد منتری سلطان الرشید جهو ای سهای در قد
 مجلس هارون الرشید قولغ کرومهیپ دان قد ائنا جالن داتغ مسورغ
 قمنت کهدائنن کتاب یا یحیا سهای در قد کسکارن داتغ قدام کارن
 سهای برکهندق در قد افیرهم اقبیل یحیا سه سمنی کرومهیپ مک اورغ
 قمنت ایت مسورهیپ دودق قد سوان تمف دلور قنتوپ دان دقچکین جندهراپ
 لال دقسنن قداپ تیغ م هاری بر یکن اولهم کفد اورغ این مر یب

دینار

koning wilde brengen, is er een koopman uit eene andere stad gekomen, welke al die kostbaarheden wil koopen, en mij tweemaal honderd duizend *táhil* winst geven, indien dit overeenstemt met het gevoelen van Uwe Majesteit zal ik al deze kleenooden terstond verkoopen, en op eenen anderen dag andere koopen. — De Koning Hormuz beantwoordde dien brief aldus: ten aanzien van de tweemaal honderd duizend *táhil*, welke met derzelve winst viermaal honderd duizend *táhil* zouden bedragen; welke waarde hebben die om dezelve in mijne tegenwoordigheid te vermelden, en als aanzienlijk voor mij te doen voorkomen? en indien gij koophandel drijft, wie zal dan de rijkszaken voor mij behartigen; en indien gij vele goederen koopt en verkoopt, hoe zullen dan alle kooplieden in mijn rijk hunne kostwinning zoeken? Het is duidelijk dat gij mijne faam bezwalkt benevens de faam van alle vorsten en rijks grooten; het is klaarblijkelijk dat gij de vijand van alle kooplieden zijt, welke in mijn land zijn, nademaal Uwe raadgeving kommer over hen aanbrengt, en Uwe gansche geaardheid volstrekt geen rijksbestuurder betaamt; uit dien hoofde ontsloeg hij hem. In het boek, *Eigenschap der wijsgeeren*, wordt gezegd: de eerzucht bevat vele punten, en een iegelijk der menschen heeft een verschillend punt van eerzucht. — De eerzucht van den eenen mensch bepaalt zich tot schatten, die van een' ander tot verdraagzaamheid en vergegenoegdheid; deze is eerzuchtig in de liefde, gene in kennis en goede werken; en dusdoende is de eerzucht van ieder verschillend op aarde, terwijl alle menschen in geaardheid verschillen. De eerzucht is zeer voegzaam voor de koningen en rijksbestuurders, namelijk wanneer zij alle de ware eerzucht bezitten, omdat het sieraad van de regering in de eerzucht bestaat. — *Geschiedenis*. Er wordt verhaald: de rijksbestuurder van den Sultan Haroen Rasjid keerde op eenen zekeren dag uit de vergadering van Haroen Rasjid naar huis, en onder weg kwam er een bedelaar voor hem, zeggende: O Johannes! ik ben uit kommer tot U gekomen, daar ik naar Uwe gunsten ding; toen Johannes te huis kwam beval hij dien bedelaar op eene aangewezen plaats buiten de deur te doen zitten, en riep zijnen schatbewaarder wien hij vervolgens beval: geef elken dag aan dezen man duizend *dienars* en neem

دینار دان در قد جارغ مکاذن بیخ کو ماکن دالم رومهم سندیر دهپیکن دان
سور هندرکن اینت اولهم گفداپ جرمول دکتانک ههغکی سبولن اورغ قمننت
این دودق دقنتن یحیا دان تیغ م هاری دجریکن قداپ سر جیب دینار
مک دالم سبولن اینت تیکي قوله ریب دینار سمغیله قد اورغ اینت دان ای
مغبل هرت اینت دان فرکی کرومهیپ مک جندهار اینت ممبری قاه اکن
یحیا جهو اورغ اینت سده فرکی دان یحیا جرکات دم الله جک ای قیاد
فرکی دان سهغکی هیدر قپ دودق دقنتنوک کسمغیکن جو وظیفه حکایت
دالم کتاب قار یخ دمکین بیبپ جهو اد دهول کال سورغ راج در قد سپل
راج عجم نماپ خسرو مها بسر کرجانیپ دان همتپ دان جایک فریپ
دان فکرتیپ قد انار سپل راج م عجم اینت دان اد سورغ فرمغون بیخ
اد استرین دان شیرین نماق مها ایلق رقاپ دان قیاد اورغ قد زمان
این سماق کارن سکین کبجیکن اد قدان مک خسرو جراهی امت اکن
شیرین اینت دان سپل چرترا اورغ بیخ جراهی دان بیخ دجریکن اینت
مشهرله دالم سپل عالم دان دجریکن سات کتاب خسرو دان شیرین نماق
دان مپتانک در قد سپل کلکون اورغ بیخ جراهی اینت اکن بیخ دجریکن اینت
ادثون سهاری خسرو اینت دودق ددالم مالکی سرت استرین شیرین اینت
مک تنکال اینت داغ سورغ تغایل مبابو سیکر ایکن بیخ امت جایک هدیه
کقد خسرو مک خسرو سور انپرهکن قدان امت ریب درهم تناق شیرین
این جرکات اکن خسرو ساله قرجواتنم اینت مک کات خسرو ساله اتی مک
شیرین جرکات جکلو اخلو کمیدن ممبری کقد سورغ در قد سپل قپاوی
کرجانم امت ریب درهم انپرهیم کلف ای کات دسماکن اک دغن اورغ تغایل
این دان جکلو اخلو مغراقی در قد امت ریب اینت انپرهیم اینت سنسپچای لاکي
ای کات دکورنگن اک در قد اورغ تغایل اینت مک جدیله سوکر قدهات اورغ اینت
در قد قرجواتنم اینت مک خسرو جرکات جنرله کنام اینت تناق مه لال کنان
این قیاد دانت اک کمبال در قد کات اینت بیخ قله دکات کارن در قد سپل
راج م عایب جو برسلاهن دغن کنان دان قیاد مپمشیکن جنجین مک

شیرین

neem van de spijzen die gij in Uw eigen huis eet een gedcelte en laat dat bij hem brengen; nu wordt er gezegd dat die bedelaar eene maand aan de deur van Johannes zat, en dat aan denzelfven elken dag duizend *dienars* gegeven werden, en in eene maand ontving die man dertig duizend *dienars*, en hij nam die schatten en keerde naar huis; de schatbewaarder gaf aan Johannes kennis dat die man vertrokken was en Johannes zeide: bij God! indien hij niet vertrokken en gedurende zijn leven aan mijne deur gebleven ware, zoude ik toch elken dag de bezoldiging hebben doen toekomen.—*Geschiedenis*. In het boek *De Kronijken*, staat aldus vermeld: Er was in ouden tijd een koning onder de Perzische Vorsten, genaamd Choesrau, zijn rijk en zijne eerzucht waren zeer groot, hij bezat onder al de Perzische Vorsten een goed karakter en eene goede inborst, en hij had eene vrouw die zijne echtgenoot was en Sjeriean genaamd werd, zijnde zeer schoon van gedaante en hebbende niemand die haar in dien tijd geleck, want zij bezat alle deugden. Choesrau beminde haar zeer sterk, en alle verhalen van die minnaar en minnares werden vermaard in de wereld en tot een boek gemaakt, genaamd Choesrau en Sjeriean, hetwelk melding maakt van al de neigingen van den verliefden tot de geliefde. Op eenen zekeren dag zat Choesrau met zijne vrouw Sjeriean in het paleis en er kwam een hengelaar die een visch bragt, welke een zeer goed geschenk voor Choesrau was, zoodat hij beval vierduizend *derhams* aan denzelfven te geven, doch Sjeriean zeide tegen Choesrau: gij handelt verkeerd; Choesrau vroeg: in welk opzigt, en Sjeriean zeide: indien gij in het vervolg aan een Uwer staatsdienaren vierduizend *derhams* als een gunstbewijs geeft, zal dezelve terstond zeggen: ik word met den hengelaar gelijk gesteld en indien gij Uwe gunst beneden vierduizend *derhams* stelt, zal hij zeggen: ik word minder gesteld dan die hengelaar en er ontstaat verdriet in zijn gemoed door Uwe handelingen. — Choesrau zeide: gij spreekt de waarheid, doch mijne woorden zijn mij ontglipt en ik kan dezelve niet weder intrekken die ik geuit heb; want het is eene schande voor alle vorsten, hunne woorden te wederspreken en hunne beloften niet

شیرین برکات قیاد غائی ادا له تیغو قد اک بیغ قیاد داتن اورغ مغتاکن
 انگو برسلاهن دغن کتام مک خشرو برکات اف تیغو ایت مک شیرین
 برکات برتپاکن درقد اورغ تغایل ایت ایکن بیغ انگو جاو هدیه ایت
 جنتنکه اتو جنتناکه دان جگلو ای برکات ایکن ایت جنتن کناله بنین اک
 ماو دان جگلو ای کات ایکن ایت بنین کناله جنتن اک ماو مک ای اکن
 قردک لال کارن سوکر جو دکنانک ایت دان انگو قون لغسله درقد کتام ایت
 مک خشرو بیغ درقد برهین قیاد داتن قیاد منغردکن کتان دان منورکن
 فدان قیاد براتی دان برقان درقد اورغ تغایل ایت ایکن این جنتنکه
 اتو جنتناکه مک اورغ تغایل ایت بیغ ممباو فرسمبه ایکن ایت دان اد ساختن
 چردق دان بر جری کناله دغن سمبهب دولت شاه عالم بر تمبهد ادقون اکن
 ایکن ایت جوکن ای جنتن دان جوکن بنین هان خنتی جو مک درقد کتان
 ایت راج خشرو قرتاوان سور انگرهکن قداپ امشت ریب درهم لاکه
 مک اورغ تغیل ایت مندریم دولان ریب درهم دبوچه ایت دالم سوات
 جاکس دان بر جالن لال مک قد ائنا ر جالن سوات درهم جانه داتس تانه
 دان اورغ تغایل ایت منورکن جکسی دقاره ایت قد سوات تمقت دان
 دچهرین سوات درهم بیغ جانه ایت دان اقبیل سرهله د داتن سوات
 درهم ایت دان دقاره ای دالم سپل درهم ایت سرت ای بر جالن قول مک
 بخشرو دان شیرین کدوان ملبهت کرج اورغ تغایل ایت دان شیرین
 برکات اکن خشرو لبهت اف کهنان جری دان بچار اورغ تغایل ایت بیغ
 کارن سوات درهم منورکن جاکس سپل درهم ایت دان براق لله منچهاری
 سفای داتن درهم بیغ سوات ایت تغیلکن دی دان کنانک ایت قداپ
 سفای مالو مک خشرو بیغ قیاد داتن مللوی کناپ شیرین ایت ملاینکن
 منورخ جو درقد برهین سه تغیل اورغ تغایل ایت دان کات انندی
 هین جو ادام دان جری دان بچار قدام کارن کورغ همتم دهو انگو مدغ درقد
 دولان ریب درهم ایت سوات درهم جو مک جانه برهنتی دغن کبرادن
 سپل هرت ایت دان منچهاری سوات درهم دان دهول درقد براوله سوات

درهم

na te komen.—Sjieriean zeide : dat is niets, ik bezit eene list, waardoor men niet zal kunnen zeggen : dat gij Uwe woorden verdraait : Choesrau zeide : welke is die list ? en Sjieriean antwoordde : vraag dien hengelaar : is de visch dien gij als een geschenk gebragt hebt een mannetje of een wijfje , en indien hij zegt die visch is een mannetje , zegt gij ik wil een wijfje hebben , en indien hij zegt : de visch is een wijfje , zegt gij ik wil een mannetje hebben : en hij zal vertrekken , dewijl het moeijelijk is , zulks te zeggen , en gij zult van Uw woord ontslagen zijn. Choesrau kon door zijne verliefdheid hare woorden niet onopgemerkt laten en volgde dezelve op , bezittende geene uitvlugten en vroeg dien hengelaar : is deze visch een mannetje of een wijfje De hengelaar bragt dien geschonken visch en zeide zeer schrander en verstandig : de luister van den wereldgebieder moge verhoogd worden ; die visch is geen mannetje en is geen wijfje , maar een manwijf. Choesrau lachte over die woorden en beval nog vierduizend *derhams* aan hem te geven. De hengelaar ontving achtduizend *derhams* , deed dezelve in een vat en ging weg ; onderweg viel er een *derham* op den grond en de hengelaar liet zijn vat neder en plaatste het ergens , en zocht naar den *derham* welke gevallen was , en toen hij dien gevonden had legde hij denzelfen bij al de overigen en ging voort. Choesrau en Sjieriean zagen die daad van den hengelaar en Sjieriean zeide tegen Choesrau , zie hoe verachtelijk het verstand en het oordeel van dien hengelaar is , die om één *derham* het vat met al de *derhams* nederlaat en zich zeer vermoeit door het zoeken naar één' *derham* , roep hem en zeg hem zulks opdat hij beschaamd worde. Choesrau welke niet in staat was de woorden van Sjieriean te ontduiken , maar dezelve uit verliefdheid opvolgde , riep den hengelaar en zeide tegen hem : gij zijt verachtelijk benevens Uw verstand en oordeel ; want U ontbreekt eerezucht , daar gij dewijl er van de achtduizend *derhams* één valt , stil houdt met den last van al die schatten en één' *derham* zoekt en niet kunt voortgaan

درهم آیت قباد بر جالدن لال مک پتاله کهنان ادم دان کپزائمن بچرام آیت
 مک کناله اورغ تغایل آیت سمبهن دولت شاه عالم بر تمبدم ادثون اکن
 سوات درهم آیت جوکن همب منچههاری درقد فیهف کملیان دان کبسارن
 هرک درهم آیت ملاینکن درقد فیهف کملیان دان کبسارن جارغ بیغ
 ترسوتخ داتس درهم آیت کارن قد سبله سوات درهم آیت ترسوتخ داتس
 قام الله تعالی دان قد سبله لاین درهم آیت ترسوتخ نام شاه عالم دان
 جکلو قباد همب منچههاری سوات درهم آیت دان همب تغکلکن دی قد
 انتار جالدن داتس خانه آیت دان سپکل اورغ بیغ بر جالدن دسیت درقد الف
 منار کاک داتسن مک کدو نام بیغ مها ملی آیت بیغ ترسوتخ دسیت دان
 بیغ هارس دقرو ملیا کن اوله سپکل مانشی در یغکن دان دهنان کن جو دان همب
 جردوش دان سپکل اورغ بیغ بر جالدن دان مغیزق درهم آیتشون جردوش اتوله
 جو حلال بیغ همب سه فانکت در قد اپ دان کارن آیت همب دغن اسناه
 سه منچههاری درهم آیت مک خشرو درقد منغرناب دمکین آیت ساقت
 سک دان انکراهی قد اپ امقت رجب درهم لاک دان اورغ تغایل آیت دغن
 کمرپ مبابو دو جلس رجب درهم آیت دان قولغ کرو مهپ دان راج خشرو
 قون میوه سورکن دغن ایرامس دان لکنکن قد قنت فکریپ فرکتان
 این بهو برغسیاق بیغ منغرن دان منورکن کات فرمشون اکن سوات
 درهم دو درهم مرکیله ای *

فصل بیغ کاذم بلس قد مینان کن قری جردی دان بیغ جردی آیت جهو
 عقل دان عاقل نام کدو اپ آیت * قال الله تعالی فاتقوا الله یا اولوا الالباب *
 ارتبین فانله اوله کام اکن الله تعالی هی سپکل اورغ جردی ادثون اولوا الالباب
 دکتان اکن سپکل اورغ بیغ جردی آیت دان جردی آیت قد جهاس عرب
 باقیق نامپ دان قرو مشهور درقد سپکل نماون آیت عقل جو دان سفاته
 کات عقل آیت سپکل اهل علم مغلورکن درقد عقال دان عقال قد جهاس

عرب

voor dat gij dien gevonden hebt; de verachtelijkheid van Uw bestaan en het gebrekkige van Uw oordeel is blijkbaar. De hengelaar zeide: de voorspoed van den wereldgebieder moge vermenigvuldigen. Ik zoek geenszins naar dien *derham* om de aanzienlijkheid en grootheid van deszelfs waarde; maar om de aanzienlijkheid en grootheid van hetgeen op dien *derham* geschreven staat, want op deszelfs eene zijde staat de naam van God den Allerhoogsten en op deszelfs andere zijde de naam van Uwe Majesteit; en indien ik dien enkelen *derham* niet zoek en denzelven onder weg op den grond achterlaat en alle voorbijgangers die daar loopen, er uit achteloosheid op trappen, zouden die beide zeer verhevene namen welke er op geschreven staan en die door alle menschen moeten geëerbiedigd worden, ligt geacht en veracht worden, en ik zou zondigen, en alle menschen die dien *derham* vertraden, zouden zondigen, en het was daarom geoorloofd dat ik bevreesd was, en het was daarom dat ik dien *derham* naarstiglijk gezocht heb. — Choesrau verheugde zich zeer op het hooren van die woorden, en schonk hem nog vierduizend *derhams*, en de hengelaar voerde die twaalfduizend *derhams* in blijdschap weg en keerde naar zijne woning; en de Koning Choesrau beval met gouden letteren te schrijven en aan de poort der stad te plakken, deze woorden: een iegelijk, die de woorden van eene vrouw hoort en dezelve opvolgt, verliest twee *derhams* voor eenen *derham*.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de hoedanigheid van het verstand en van den verstandigen, wier beide namen àkhal en àkhalil zijn.

God de Allerhoogste zegt: « *fàttakhoellaha já oeloe 'l-albábi,* » dat is: « vrceest God den Allerhoogsten O alle verstandigen! » — Voorts wordt *oeloe 'l-albábi* tegen alle verstandigen gezegd: het verstand heeft in de Arabische taal vele namen en van al die namen is *àkhaloen* het meest vermaard, en dat woord *àkhaloen* leiden de geleerden van *ikhla-*

عرب مغتاکن اکن سوات پوه بیغ داتس بوکت بیغ مها تغپي ایت سوکر
 سمفی تاشن اورغ قداپ لاکې سقرکار عقل قد بهاس عرب مغتاکن اکن
 بارغ سوات بیغ تپکه ادان ایت مک در قد کبسان جدي ایت حضره نبي
 بیغ سمقرن بدین ایت برسبد * اول ماخلف الله العقل * ارتبین قرقام
 بیغ دجریکن الله اقله عقل جواد ثون دالم کتاب صفات العقلاء دکنان
 دمکین اثبیل الله تعالی منجدریکن جدي ایت مک اي بفرمان هي
 جدي قرکې اخلو مک اي قرکې لاکې اي بفرمان هي جدي ماري اخلو مک
 اي داغ دان کمردین در قد ایت حق سبحانه و تعالی بفرمان هي جدي
 قیاد کجریکن سوات ثون قر بسر در قد ام ایت قر بایک دان
 قرملی در قد بارغ مسوات بیغ اد سدغ قهال دان شکس سپل ماخشي
 در قد ام جو دان قری کبجریکن دان کجهاتن مریکیت اد دغن ادم جو
 برمول کپتانه دان کبنارن قری اید اکن جدي ایت کنهونه در قد سپل امر بیغ
 مپوره بر جوق بایک دان در قد سپل ذهی بیغ منپه بر جوق جاهت کارن بیغ
 دسور دان بیغ دتپکه ایت در قد سبب جدي جو بیغ برتنونک بیهی احو
 چلاک سپل ماخشي دان منندای سپل ماخشي بیغ بریهی دان برچلاک
 کارن جدي ایت اد بید قد ائنا ماخشي دان بناغ رجاہی

جدي سغپه بیغ منجف انسان * انسان اقله بیغ جردیمان

حیوانله اورغ بیغ بوکن جردی * رقان انسان دان ادان حیوان *
 اد ثون دالم کتاب صفات العقلاء دکنان بید قد ائنا سپل اورغ بیغ
 جردی دان بیغ قیاد جردی دان ماسخ m اورغ ایت توجه قرکار تند ادان
 مک در غسیاق بیغ منغر سپل تند ایت هارس ای ایغت سفای دانت مغنل
 اورغ بیغ جردی در قد اورغ بیغ قیاد جردی دغن سپل تند ایت برمول
 اکن اورغ بیغ قیاد کورغ جردی توجه تند اد تند بیغ قرقام بر جوق بایک
 اکن اورغ بیغ بر جوق جاهت اکن دی مپاکد هتین دان مغمقن کجهاتن
 تند بیغ کدومر خد هکن درین اکن سپل بیغ کورغ در قدان دان برملیاکن
 در قد جوان سپل اورغ بیغ لبه در قدان تند بیغ کنیک اسهاکن دغن ساغت

دان

ikhaloen af, en *ikhaloen* beteekent in de Arabische taal één hol dat boven op eenen hoogen berg is, waarbij 'smenschen hand moeilijk reiken kan; ook beteekent *ikhaloen* in het Arabisch iets dat dunzaam is, en van wege den luister van het verstand, zeide de Profeet die volmaakt verstandig was « *auwaloe machalakha 'l-lahoe 'l-akhloe,* » dat is: « eerst werd door God het verstand gemaakt » — In het boek, *Eigenschappen der Verstandigen*, wordt aldus gezegd: toen God de Allerhoogste het verstand schiep, beval hij: O verstand! ga, en het ging; vervolgens beval hij O verstand! kom, en het kwam; daarna zeide de allerverhevenste, de Allerhoogste: O verstand! ik heb niets boven U verheven, want Uw wezen is heilzamer en voortreffelijker dan alles wat bestaat, dewijl de belooningen en straffen van alle menschen van U komen, en de aard van hunne deugd en ondeugd door U ontstaat: de klaarblijkelijkheid en de waarheid van deze geaardheid des verstands zijn kennelijk uit de geboden, welke bevelen het goede te doen, en uit het verbod hetwelk belet het kwade te doen; want het geen bevolen en hetgeen verboden wordt, komt uit het verstand voort, welke het geluk of het ongeluk van alle menschen bepaalt, en alle menschen aanwijst, welke gelukkig of ongelukkig zijn; want het verstand maakt het onderscheid uit tusschen den mensch en het dier.

G E D I C H T :

't Verstand kenschetst den mensch gewis,
Een mensch is 't, die verstandig is:
De man wordt dier, ontbloot van geest,
Hij schijnt een mensch, en is een beest.

Wijders wordt in het boek, *Eigenschappen der verstandigen*, gezegd: het onderscheid tusschen verstandigen en onverstandigen en een iegelijk van hen, bestaat in zeven artikelen; een iegelijk welke die kenmerken verneamt, moet dezelve gedenken, ten einde de verstandige menschen van de onverstandigen door al die kenmerken te kunnen onderkennen. — Iemand die geen verstand ontbreekt, bezit zeven ken-teekens. Vooreerst: wel te doen den mensch die hem kwaad doet, deszelfs hart te verblijden en deszelfs misdrijf te vergeven. *Tweede kenmerk.* Zich zelve nederig te gedragen bij allen, die minder zijn dan hij, en om hunne zielen, alle menschen te vereeren die meer zijn dan hij. *Derde kenmerk.* Alle verrigtingen welke goed en al-

دان سپردهکن دغن جائنن اکن سپکل فکر جائن بیغ بایک دان فر دواتن بیغ
 قرفوج تند بیغ کائمتن بنچیکن سپکل فکر جائن بیغ کج دان سپکل اورغ بیغ
 جاهت تند بیغ کلیم سنتیاس مپیندن نام الله تعالی دان ممنتانک در
 قدان امفن اکن سپکل سالهن دان مغیغتنکن موت دان قبور تند بیغ کائتم
 کتاکن بارغ بیغ دکات دغن تهورن دان تننون دان قد تمفتن دان کنکان
 تند بیغ کتوجه دالم سکلین کسکارن جرینتغ اکن کارنی الله دان مغنهوی
 دغن پات جهوتوهن اینت دافتن ممدهدکن سپکل کسکارن در کارن فکر جائن
 اینت تیاد سوکر قدان دان کارن اینت دالم سکلین کسکارن اینت منت تولغ
 در قداپ در کارن توهن اینت امت مغسیهان آدان ادثون اکن اورغ بیغ کوغ
 بدین توجه تند ادلاک تند بیغ قرقام مغنیای اتس سپکل اورغ بیغ دباوع
 حکمپ تند بیغ کوو ممبرکن درین در قد سپکل اورغ سکلین دان ملیهن
 مده کفند سپکل اورغ بیغ کچکل دان دمکینله ملنه در پپ در قد سپکل بیغ
 ان تند بیغ کتیک کتاکن بارغ بیغ دکات تیاد دغن ادب تند بیغ کائمتن تیاد
 ملارنگن اورغ بیغ برساله در قد سالهن دان تیاد بنچیکن سالهن اینت
 تند بیغ کلیم مغناسه سپکل فر دواتن بیغ ساله دان سپکل اورغ بیغ جاهت
 تند بیغ کائتم در لمیندن اکن سپکل فکر جائن بیغ بایک دان برسپردهکن اکن
 سپکل فکر جائن بیغ جاهت تند بیغ کتوجه تیاد مبرکن اکن سپکل کسکارن
 عالم این دان کارن اینت پنساکن در پپ ادثون دالم کتاب صفات العقل و لعقل
 دکات دالم عالم این تیاه قربه بایک تولن دان تمن کفند سورغ مانشی
 در قد کائتم بدی اینت دان قری بدی اقوله بیغ دکتاکن نعم الرفیق اینت
 کارن جکلو ساکن کام ایاله بیغ مغنبات کام دان جکلو جاتنه کام ایاله بیغ
 مبعثت کام دان جکلو هین کام ایاله بیغ میلیاکن کام دان جکلو کسین
 کام ایاله بیغ مغنیاکن کام دان قیداله تولن دان تمن بیغ قریاکن در قد بدی
 اینت کارن تند کبجیکن دنیا دان اخره بدی اینت اد اکن مسورغ مانشی
 ادثون دالم کتاب صفات العقلا دکات قری اورغ بیغ جر بدی اینت دمکینله
 جهوی مغسهاکن اکن ممبراکن کسراهن سپکل فر دواتن دان فر کتاکن

دان

alle daden , welke prijsselijk zijn bijzonder behartigen en met veel spoed behandelen. *Vierde kenmerk.* Een afkeer hebben van alle verachtelijke handelingen en van alle slechte menschen. *Vijfde kenmerk.* Gedurig den naam van God den Allerhoogsten aanroepen , en vergiffenis van hem over alle mislagen smeken , en den dood en het graf gedenken. *Zesde kenmerk.* Met kennis en zekerheid , op zijne plaats en op zijnen tijd datgene te zeggen , wat men zegt. *Zevende kenmerk.* In alle moeilijkheden van de gunst Gods af te hangen , en ten volle overtuigd te zijn dat de Heere alle moeilijkheden kan verligten , dewijl hem zulks niet moeilijk is ; en uit dien hoofde in alle moeilijkheden hulp van hem vragen , omdat de Heere zeer mededoogend is. Wijders heeft de mensch welke verstand ontbreekt , ook zeven kenmerken. *Eerste kenmerk.* Alle menschen te onderdrukken welke onder zijn gebied staan. *Tweede kenmerk.* Zich boven alle menschen groot te maken en alle geringe lieden met minachting aan te zien en zich dusdoende boven alles te verheffen. *Derde kenmerk.* Het geen gezegd wordt , niet beleefdelyk te zeggen. *Vierde kenmerk.* Iemand die verkeerd handelt , zijne verkeerdheid niet te verbieden en geen afkeer van dezelve te hebben. *Vijfde kenmerk.* Alle verkeerdheden benevens alle slechte menschen te beminnen. *Zesde kenmerk.* Alle goede werken vertragen , en alle slechte werken bespoedigen. *Zevende kenmerk.* Geen geduld oefenen in alle moeilijkheden dezer wereld en zich zelve daar door in het verderf storten. In het boek , *Eigenschappen van het verstand en den verstandigen* , wordt gezegd : in deze wereld is geen beter vriend en medgezel voor den mensch dan het aanwezen des verstands , en de verstandigheid wordt eene aangename vriendin genoemd ; want indien gij ziek zijt geneest zij U , en indien gij valt rigt zij U op en indien gij onaanzienlijk zijt verheft zij U , en indien gij arm zijt verrijkt zij U , en er is geen vriend noch medgezel welke beter is dan het verstand , want het verstand is voor ieder mensch het kenmerk van tijdelijk en eeuwig heil. In het boek , *Eigenschappen der Verstandigen* , wordt gezegd. De aard van een verstandig mensch is aldus , dat hij naarstig is in het beraadslagen over den afloop van alle daden en

WOOR-

دان مغبغتنکن در یپ دغن کیرم یغ فانت دان قیاد مغلثاکن اداب دان
 کرجاپ دالم سکلین حال احوال برمول راج ثرویز مغبجاری انقن خسرو
 کنان هی انقک قلهرکنله ائکو رعیت سقایی بدیم قلهران ائکو دان
 جاوهکنله ائکو سپک کجهاتن درقد رعیت سقایی بدیم جاوهکن سپک
 کجهاتن درقد ائکو دان کنهوی اوله ائکو جهو ائکو حاکمه داتس سپک اورغ
 دان بدیم حاکمه داتس ائکو مک هندقله هی انقک جهو سپک اورغ سک
 درقدام دان ائکو قون سک درقد بدیم حکایت دچرتراکن جهو قدزمان راج
 نوشروان عدل انسورغ حکیم یغ مشهور دغن حکمت دان سپک قغهبون مک
 حکیم ایت ممبری مورغ کغد راج نوشروان دان مغبجاری بدی دالم مورغ ایت
 دان جرکات هی راج نوشرون عادل کنهوی اولهم جهو بدی ایت دالم توبه ماندشی
 سقره منهارنی ائوله داتس دلانت یغ منرغ سپک فیهف عالم دغن چهبیپ
 دان موائقون قیاد درجون قداپ دان انسورغ قون قیاد جاداست سرتاپ
 مک سپک بایک دان جاهت پیناله قد اورغ یغ بر بدی سقره قوته دان هیتنم
 پات درقد چهایی منهارنی مک هندقله اولهکام مملیاکن بدی ایت سقایی
 سمقرناله کرجانم اقبیل راج نوشروان ممباچ مورغ ایت مک سکاله ای
 قرامت درقد قرتان حکیم ایت مک دغن سکان ای ممبالس سورغ حکیم
 ایت دان جرکات هی حکم مها ملی کنام ایت دان مهاجایک چرترام ایت یغ
 منمبیه کسکان قد هات سپک اورغ یغ بر بدی ایت هی حکیم ان سپک
 راج م یغ دهول درقد اک اداله فکاین بدی ایت قریه یاسن کرجانق دان
 کسمقرخان سپک قرجواتنن مک اک بتاق دانت اک برسلاهن دغن
 بدی ایت کارن اد ای قوهن سیل کینارن دان اک بتاق دانت اک تغیکل
 جاوه درقد بدی ایت دان قیاد منورغ قدان کارن اد ای قرهمقرقد الله
 تعالی در سکلین یغ اد هی حکیم اورغ یغ بر بدی ایت اد سقره سپک
 قوهن کایوبغ بر جووه جواهن یغ مها ایلغ رقان کارن سهغک اد سپک جووه
 جواهن ایت قدان مک قرملی جو ادان قد تغلبهت سپک ماندشی دان سپک
 اورغ مغانسه اداب دان مغمقر درجین قداپ دان میکان هتین سرتاپ

تتانی

woorden, en over zich zelve met betamelijke gedachten nadenke, en zijn bestaan en handelingen in 'geene zaken vergete.—De Koning Parwicz leerde zijnen zoon Choesrau zeggende: O mijn zoon! bescherm de onderdanen, opdat Uw verstand U bescherm; en verwijder alle kwaad van de onderdanen, opdat Uw verstand alle kwaad van U verwijdere; en weet dat gij de regter zijt over al het volk, en dat Uw verstand de regter is over U; laat nu al het volk O mijn zoon over U voldaan zijn, en gij U over Uw verstand verheugen.—*Geschiedenis.* Er wordt verhaald, dat er ten tijde van den Koning Noesjirwan Adil een wijsgeer leefde, welke door alle kunsten en wetenschappen beroemd was; die wijsgeer gaf een geschrift aan den Koning Noesjirwan, en deelde verstand in dat geschrift mede en zeide: O Koning Noesjirwan Adil, het zij U bekend! dat het verstand in het menschelijk ligchaam gelijk is aan de zon welke boven aan den Hemel is, verlichtende al de oorden der schepping door hare stralen: niets is voor hetzelfde verborgen en niemand raakt verdoold met hetzelfde. Al het goede en kwade is zichtbaar voor den verstandigen, gelijk wit en zwart zichtbaar is door de glansen der zon; wilt het verstand vereeren opdat Uwe regering volmaakt zij! Toen de Koning Noesjirwan dien brief las verheugde hij zich uitermate over de woorden van dien wijzen, en in zijne vreugde beantwoordde hij dien brief van dien wijsgeer en zeide: O wijsgeer! hoog verheven zijn Uwe woorden, en alleruitnemendst Uwe verhalen, welke de vreugde vermeerderen in het hart van alle menschen, die verstandig zijn. O wijze! voor alle vorsten, welke voor mij geweest zijn was het kleed des verstands, het sieraad hunner regering en de volmaaktheid van al hunne handelingen; en ik, hoe kan ik strijdig met het verstand handelen, daar het de boom van alle waarheid is; en ik, hoe kan ik verwijderd blijven van het verstand en hetzelfde niet betrachten, daar hetzelfde het naast bij God den Allerhoogsten is van al wat bestaat. O wijsgeer! de menschen welke verstandig zijn, zijn gelijk aan vruchtdragende boomen, welke zich zeer fraai vertoonen; want zoo lang al de vruchten er aan zijn vertoonen zij zich uitmuntend voor het gezigt der menschen; en een iegelijk is hun bestaan toegenegen; naderd hen en vervrolijkt zijn hart door dezelve: doch een mensch die

T :

niet

تغنی اورغ بیغ تیاد بر جدي ایت اد سفره فوهن کایو بیغ تیاد بر جوه
 جوهن سکال م کارن تنکال تیاد ای ملی قد تغلیهت سپک ماشی
 سورغ تیاد مغاسه اد آپ اوله کارن کادان ایت اداله سپ م ملاینکن اکن
 دتبخن دان دیاکر جو سهغک سپک اورغ منجاوهکن درین در قداپ
 سفای جاغن هائس تودهین درقد پلاپ مک دمکینه جو قری سپک اورغ
 بیغ بر جدي دان بیغ تیاد بر جدي هی حکیم اقبیل ماشی ایت اد بر جدي
 مک سپک اورغ براوله منفعت درقد کادان ایت دان مریکیت برکنکن
 سپک فکر جانپ دان قرجای اکن قرتانپ اقبیل ماشی تیاد اد بر جدي
 مک سپک اورغ تیاد براوله منفعت درقد کادان ایت کارن تیاد دقت ای
 دکتانک هیدتی دان تیاد دقت ای دیبلغ اد قد انتر سکین اورغ بیغ
 جریاو سدغ سبسیاله سپک بر جوانپ دان قیداله برکون کادان ایت دان
 جکلو سکلیغون رقان ایت سلاکو هیدتی ادان موت اتوله قرجایک درقدان
 دان هیدتی اتوله تیاد اد قداپ کارن تیاد اداله درقد متهاری جدي ایت
 چهپاپ دان تغیکلمه دالم کلم جیلپ چوآپ هی حکیم جکلو اداله دمکین قری
 جدي ایت مک بنای دقت اک منید اکن دی دان بارغ بیغ ای سور کرجاکن
 ایت تیاد کرجاکن دی کارن سوات قون تیاد قرجایک اکن سپک راج م دان
 لادین درقد ایت ایت درقد کادان جدي ایت بیغ اورغ دقت ممبید اکن دغن
 دی سوچ درقد چمر دان دست درقد جنر اقبیل حکیم ایت ممباچ سورغ
 راج خوشروان عادل ایت دان ممبچراکن بیپین مک قله ای موج نرساقت
 اد آپ برمول حکیم جوزر جمهر ایت برکات دو قراکاران بیغ سوکر اکن مند ایت
 دی انتر سپک ماشی دغن سمقرناپ سوات جدي دان کدو جرائی ایت
 برمول حکیم لقمان ایت برکات جکلو اکن سورغ اد باچف قغتهون دان
 تیاد اد جدي ایت سرتاپ مک تیاد برکون سپک قغتهون اورغ ایت کارن
 سپک قغتهون بیغ تیاد اد دغن جدي ایت سپ م اد آپ جو برمول سورغ
 حکیم بیغ لادین برتاپ کغد حکیم جوزر جمهر ایت ایت بیغ تیاد دقت تیاد
 ایت اکن سپک ماشی سکین ایت مک حکیم جوزر جمهر ایت ممبیری

جواب

niet verstandig is, gelijkt aan eenen boom die volstrekt geene vruchten draagt; want wanneer dezelve zich niet voortreffelijk aan het oog der menschen vertoont, bemint niemand deszelfs bestaan, omdat deszelfs wezen onnut is, behalve om geveld en verbrand te worden, zoodat alle menschen zich van denzelven verwijderen om hunne lichamen niet te verzengen door deszelfs vlammen. Dusdanig is de aard van alle menschen welke verstandig en onverstandig zijn. O wijze! wanneer de mensch verstandig is, verkrijgen alle menschen nut door zijn bestaan; en zij scheppen vermaak in al zijne bedrijven en gelooven al zijne woorden. Wanneer de mensch niet verstandig is verwerven alle menschen geen nut van zijn bestaan; want hij kan niet gezegd worden te leven en hij kan niet gezegd worden te bestaan onder al de bezielde menschen, dewijl al zijne daden ijdel zijn en zijn bestaan niet nuttig is: en alhoewel het schijnt als of hij levendig is, zoo is de dood beter dan hij, en hij bezit geen leven, en hij heeft van de zon des verstands geene glansen, en zijne ziel verzinkt in den nacht zijner onwetendheid. — O wijsgeer! indien de aard des verstands aldus is, hoe zou ik het zelve dan kunnen vernietigen, en dat gene niet uitvoeren wat het zelve beveelt te verrigten; want niets is voor de koningen en voor het geen buiten de koningen is, beter dan het verstand, waardoor de mensch het reine van het onreine, en het ware van het valsche kan onderscheiden. — Toen die wijsgeer den brief van den Koning Noesjirwan Adil las en over deszelfs inhoud beraadslaagde prees hij hem zeer. — Voorts zegt de wijsgeer Boezoer Djoemhor: twee dingen zijn er welke moeijelijk bij de menschen volmaakt zijn te vinden. Het eerste, verstand; het tweede, dapperheid. — De wijze Lokhmân zegt: indien iemand veel kennis bezit en daarbij geen verstand paart, zoo is al zijne kennis onnut, want alle wetenschap welke zonder verstand is, is ijdel. — Een ander wijsgeer vroeg aan den wijzen Boezor Djomhor, wat voor alle menschen onmisbaar was, en hij gaf ten antwoord zegen-

جواب کتاب جدی اتوله بیغ قیاد درقد اکن مسورغ مانشی ایت مگ لاک
 حکیم ایت جرتاپ کقداپ دمان حد جدی ایت مگ حکیم جوزرجمهر ایت
 ممبری جواب کتاب جارغ سوات بیغ قیاد داقت اد دغن سمغرنای قد
 مسورغ مانشی قون مگ بنای داقت دکتان حدی ایت اد دمان برمول
 سیکل حکیم مپرنای دالم فکرکتان این جهو جارغ بیغ اد دالم دنیا ایت برکهندق
 اکن جدی دان جدی ایت قیاد برکهندق اکن سواتقون ملایندن اکن چوب
 جو برمول درقد سکین کملیان دان بیغ اد دالم دنیا این قیاد قریسر
 کملیان درقد جدی ایت دان درقد سکین اورغ بیغ کای دالم عالم ایت قیاد
 قرکای اورغ قد انار سیکل مانشی درقد اورغ بیغ برجدی این کارن باقیق
 قغنهون بیغ اد قداپ ایت جو درقد جدی ایت اداپ برمول جدی ایت قد
 قوجه مانشی سفره راج اتوله دالم نکری بیغ اد همبای اکن برلاک حکیم
 ای ایت حقط دان فهم دان فکر دان ارادت اکن میکان چاو بیغ اد سجهنرا
 دان قریهاسن قوجه ایت کارن چاو قد قوجه مانشی سفره قلیت اتوله دالم
 رومه بیغ منراغ رومه ایت دغن چهپای سهغکی مگ اورغ بیغ برجدی ایت
 قیاد چنت سکارم کارن قیاد ای برجوق مسوات فکر جان بیغ ممباو جارغ
 قیسل قداپ اد قون دالم کتاب صفات العقلا دات جوکن قری اورغ بیغ
 برجدی ایت جهوای برجوق مسوات فکر جان بیغ سوکردان کمیدن دغن
 قیغوای ماو مغلورکن دریب درقد فکر جان ایت کارن اورغ بیغ برجدی
 اورغ اتوله بیغ دهول ایغتم سقایی جانن ای برجوق مسوات فکر جان
 بیغ ممباو جارغ کسکارن قداپ برمول دچرتراکن درقد حضره نبی علیه وسلم
 جهوای برکات الله تعالی ممبری اکن سیکل همبای باپیباکی انکیر دان
 درقد سیکل انکیر ایت قیاد قریایک دان قریسر دان قریلی درقد جدی
 این برمول سیکل حکیم برکات جهو اورغ بیغ برجدی ایت جکلو ای قیدر
 قهراس جو درقد اورغ بیل بیغ سمبیغ دان جکلو ای قیاد ممیغ قواس
 قریلی جو درقد اورغ بیل بیغ ممیغ قواس دان جکلو ای مناشس قون
 قریایک جو درقد اورغ بیل بیغ قرتاوا ایت برمول عبد الله ابن منارک

برکات

gende: het verstand is onmisbaar voor een iegelijk der menschen. Die wijsgeer vroeg hem nog waar zijn de grenzen des verstands, en de wijsgeer Boezor Djamhor antwoordde zeggende: hoe zal van iets dat niet volmaaktelijk bij den mensch bestaan kan, kunnen gezegd worden, waar deszelfs grenzen zijn. Wijders komen alle wijsgeeren daarin overeen, dat alles wat in de wereld is, begeerig is naar het verstand en dat het verstand niets begeert dan ondervinding. — Van al het voortreffelijke dezer wereld heeft niets eene grootere voortreffelijkheid voor den mensch, dan het verstand, en van alle rijkards op aarde is niemand rijker onder al de menschen dan de verstandige mensch; want de menigte kundigheden welke hij bezit, heeft hij aan zijn verstand te danken. Voorts bezit het verstand in het menschelijk ligchaam (gelijkerwijs een koning dienaren in het rijk heeft, om zijne bevelen uit te voeren) vlugheid, begrip, oordeel en wil, ten einde de ziel te verheugen, welke vlekkeloos en het sieraad van het ligchaam is; want de ziel is in het menschelijk ligchaam gelijk aan eene lamp in een huis dat zij verlicht door hare glanzen. — Zoodat een verstandig mensch volstrekt geenen kommer heeft, dewijl hij geen werk verrigt dat hem eenig berouw aanbrengt. — In het boek, *Eigenschappen der Verstandigen*, wordt gezegd: het is niet de manier van een verstandig mensch dat hij eenig moeijelijk werk verrigt en zich naderhand op eene listige wijs daaraan onttrekken wil; want de verstandige is vooraf bedachtzaam, ten einde geen werk te verrigten dat hem moeijelijkheden berokkent. — Er wordt van den Profeet verhaald, over wien vrede zij! dat hij zeide: God de Allerhoogste schenkt aan al zijne dienaren verscheidene gunsten; en van al die gunsten is er geene beter, grooter, en uitnemender dan het verstand. — Wijders zeggen alle wijsgeeren, dat een verstandig mensch, als hij slaapt, verdienstelijker is dan een dom mensch, die godsdienstplegtigheden verrigt, en dat hij, indien hij de vasten niet houdt, voortreffelijker is dan een dom mensch die dezelve houdt, en dat hij als hij weent beter is dan een dom mensch die lacht. — Voorts zegt Abdoellahi zoon van Moebarak: het verstand onderwijst
de

جرکان جهو جدي اتوله بيغ مهاجرکن علم دان اورغ بيغ جر جدي اتوله بيغ
 مغزجاکن دغن علم دان جهو علم اتوله بيغ ناهواق هارس دقر جوقه تناق جدي
 اتوله بيغ ناه اوله سياق دان اقبيل دان بکمان دان دمان کارن اتي دان
 دغن اتي هارس دقر جوقه مسوات فکرچان سغاي دمکينله جارغ بيغ
 دکرچاکن ايت قباد سي پ. اداق ادثون دالم تناب صفات العقلا دکات
 جدي ايت دغن سپک کبساړن دان کمليان بيغ قباد در کسداهن دغن ثري
 سپک کبجيکن کاد دغن ايت اد کبساړن دان کمليان سپک مانشي دان
 دقمباه کبساړن دان کمليان سپک راج پ در قدان مک کارن ايت تر لبه هارس
 اکن سپک راج پ ملهراکن اداق سغرت کادان جدي ايت لاکي اد سوات
 شرط کرچان ايت دان کرچان بيغ قباد دغن جدي ايت سبسياله سرغ
 بيغ قباد دغن دي ايت قباد سمغرفاله اداق کارن ايت هندقله راج ايت
 اد تر لبه جديپ در قد سپک اورغ بيغ لادين سغاي داقن اي مغزحکمن
 دغن کبنارن قد اختار سپک اورغ دان مغزجاکن فکرچاکن سپک اورغ کارن
 جرغسياتي در قد سپک اورغ بيغ باچف ايت اي مغزجاکن فکرچاکن
 سنديرين جوقتناق راج ايت مغزجاکن فکرچان سکين مانشي مک
 چناله جهو قباد داقن قباد اکن سپک راج پ در قد باچف جدي ايت کارن راج
 هندق مغرت فرکتان سپک اورغ سغاي داقن اي مغزحکمن قد اختار
 سمهوان ايت دغن کبنارن دان ممبيد اکن قد اختار سپک کتناق ايت دغن
 کپتآن کارن سرغ سپک اورغ بيغ جر جدي لبه جو سپک راج پ جارغ بيغ
 اي کات دان کر ج هارس اي ناه ممبري خبر در قد سپک کبجيکن کتناق
 دان کرچان ايت اوله کارن سپک ثري بيغ باچک ايت بيغ هارس اد قد اپ در
 قد کلبهين جدي ايت اداق مک کارن ايت هندقله سپک راج پ دان سپک
 اورغ بسر مرقان ماکن لام ماکن لبه مننتت جدي ايت دان ممبچراکن
 باچک م دان ايغتنکن ارت سپک فرکتان اين بيغ ترملي در قد چاوا اتوله اکن
 جرغساي بيغ جرچاوا ايت کارن سپک کبجيکن چاوا ايت در قد کادان جدي
 ايت اتمان سغرت سوات دين اتوله دالم خلوت هات مانشي بيغ منراغ

سپک

de kennis, en de verstandige mensch handelt met kennis, en de kennis weet wat gedaan moet worden; doch het verstand weet, door wien, wanneer, op welke wijze, waar, waarom, en waardoor eenig werk verrigt moet worden, opdat dusdoende, hetgeen dat verrigt wordt niet ijdel zij. — In het boek, *Eigenschappen der Verstandigen*, wordt gezegd: het verstand strekt door achtbaarheid en luister welke onafgebroken den aard van alle heil bevatten, den mensch tot achtbaarheid en luister, en de achtbaarheid en luister van alle vorsten wordt door hetzelfde vermeerderd. Weshalve het voornamelijk de pligt der vorsten is, hetzelfde hoog te schatten. — Nademaal het bestaan van het verstand ook een vereischte in de regering is, en de regering welke zonder verstand is, ijdel is, dewijl hetgeen zonder hetzelfde bestaat onvolmaakt is, zoo moet een vorst verstandiger zijn dan alle andere menschen; opdat hij in gerechtigheid onder alle menschen vonnisse en de zaken van alle menschen behartige; want een iegelijk der menigte werkt zijn eigen werk, doch de koning behartigt de belangen van alle menschen; en het is blijkbaar dat veel verstand voor de vorsten onmisbaar is; want de koning moet de gesprekken van alle menschen verstaan, ten einde in regtvaardigheid onder hen allen te beslissen en met duidelijkheid al hunne woorden te onderscheiden; want gelijkerwijs alle verstandige menschen, hoe veel te meer alle koningen, bij alles wat zij zeggen en doen rekenschap moeten kunnen geven van het nut hunner woorden en daden, omdat alle goede geaardheden welke zij moeten bezitten uit de uitmuntendheid van het verstand voorkomen, zoo moeten de koningen en grooten met hen, hoe langer hoe meer het verstand najagen, en oplettend den zin overwegen en onthouden van alle woorden, welke uitnemender zijn dan de ziel voor een iegelijk die beziel is, want al het heil der ziel komt van het aanwezen des verstands. Gelijkerwijs eene kaars in de schuilhoeken van het menschelijk hart alle kanten dier schuil-

سپکل فیہف خلوق ہات این دان سوات ثون قیاد تریون در قد چہیان این دان سپکل جنر دان سالہ پتالہ دسان سفرت جرکات بخاری جری اتولہ دغن چہیاب منراغ سکین فیہف مک پتالہ سپکل جنر دان سالہ اتولہ عاقل دان احمث ادقون دالم کتاب صفات العقلا دکات جری اتولہ اکن مسورغ مانشی سفتر چہای اتولہ اکن مسوات بنتغ مک در قد چہیان این قری کا دا نپ این پات بتاق اداپ کلکین مک اور غ بیغ جری در قد سپکل قریواتن دان قریکنا نپ پتالہ جری اداپ سفرت این در قد سپکل قریواتن دان قریکنا نپ منتری راج نوشروان عادل این کلہاتن دان لاکہ در قد قریواتن دان قریکنا نپ بیراف اور غ بیغ لاین ادقون سہاری راج نوشروان این جریکنا کن در قد حکیم جوزر جمہر منتری این سبداپ اف سبب مک داقت سپکل ککاسہ این منجاد منرو دغن باغت دان قیاد داقت سپکل سنرو این منجاد قول ککاسہ دغن باغت ملاینکن دغن لمبت جو داغ کاسہپ این مک حکیم جوزر جمہر این جرکات ستر سمبہن اقامپ سفتر سپکل تمغت بیغ رامی اتولہ بیغ داقت دجنساکن دغن لکس تناق سپکل تمغت بیغ بناس این قیاد داقت درامیکن دغن باغت ملاینکن دغن لمبت جو داغ رامیپ این قول جرمول بچر قراکن جہو سلطان اسکندر خننیاس ممبری حرمت اکن کپروم قریبہ در قد اکن بقاپ مک سہاری حکیم ارسطا طالبس این جریکنا کن در قد سلطان اسکندر اف سبب ائکو ممبری حرمت اکن کپروم قریبہ در قد اکن بقام مک سلطان اسکندر مپاہت سراپ ای کات اک ممبری حرمت اکن بقام سبب کھروثن بیغ فان جو دان جریبہ اکن کپروم سبب کھروثن بیغ باق این کارن ہارس اور غ ممبری حرمت اکن بیغ باق قریبہ در قد اکن فان این لاکہ سفتر کار کپروم عالم دان اک حاکم دان کبنارن حکم این در قد عالم اتولہ مک ہارس سپکل حاکم ممبری حرمت اکن سپکل عالم قریبہ در قد اکن سپکل مانشی این سقای جولاک حکمپ دغن کبنارن جرمول حکم این بیغ قیاد اد دغن علم این سیسیالہ اداپ کارن حکم این اقامپ سفتر چندچن اتولہ دان علم این سفرت قریمتاپ دان

چنچن

schuilhoeken verlicht en niets voor derzelver glanzen verborgen is, en al het ware en het verkeerde, daarin zichtbaar is, zoo verlicht volgens het gezegde van *Bocharie*, het verstand door deszelfs glanzen alle oorden, zoodat het ware en het valsche of het wijze en het dwaze ken- nelijk is. In het boek, *Eigenschappen der Verstanigen*, wordt gezegd: het verstand is voor een iegelijk mensch wat de glans voor eene ster is; uit wier glans blijkt hoedanig de aard van haar bestaan is. De verstandige mensch laat in al zijne daden en woorden blijken, ver- standig te zijn; zoo als zulks in alle woorden en daden van den rijk- bestuurder van Noesjirwan Adil bleek, alsmede in de woorden en daden van ettelijke andere menschen. — De Koning Noesjirwan vroeg op eenen zekeren dag aan zijnen wijsgeer Boezor Djoemhor, zijn rijkstbestuur- der, zeggende: wat is de oorzaak dat alle vrienden spoedig vijanden kunnen worden, en alle vijanden niet spoedig weder vrienden kunnen worden, maar derzelver vriendschap langzamerhand komt. De wijs- geer antwoordde, zeggende: zulks is gelijk aan alle bevolkte plaatsen, dezelve kunnen spoedig verwoest worden, maar alle verwoeste plaatsen kunnen niet spoedig bevolkt worden, daar hun bloei slechts lang- zaam terugkeert. — Er wordt van den Sultan Alexander verhaald, dat hij bij voortdoring aan zijnen leermeester meer eerbied bewees dan aan zijnen vader. Op eenen zekeren dag vroeg Aristoteles aan den Sul- tan Alexander, wat is de reden dat gij Uwen leermeester meer eer- bied bewijst dan Uwen vader, en de Koning Alexander antwoordde: ik bewijs mijnen vader eerbied voor het vergankelijk leven en mijnen leermeester meerder eerbied voor het onvergankelijk leven; want het betaamt dat men meer eerbied betoont voor het eeuwige dan voor het tijdelijke; wijders is mijn leermeester een wijze en ik ben een soeverein, en de deugdelijkheid der soevereiniteit is uit de wijsheid, weshalve het plichtmatig is dat alle soevereinen meer eerbied bewijzen aan de wijzen dan aan andere menschen, opdat hun gezag eenen regtmatigen invloed hebbe. — De soevereiniteit, welke zonder wijsheid is, is ijdel, want zij is gelijk aan eenen ring en de wijsheid is gelijk aan edele steenen;

U 4

en

چنانچہ ایت بیغ تیباد دغن فرمتاب تیباد جراف کملیانڈپ دان در قد
 قبیہف انیلہ دکناکن جہو قاتن سپکل حاکم این اکن انق م سپکل عالم ایت
 کارن کدو مریکیت مندافتن قساکن در قد حضرت نبی علیہ السلام سقرت
 دکناکن * العلماء والحکماء وارثة النبی * ارقیب سپکل عالم دان حاکم اتولہ
 وارث نبی جو کارن عالم در قد فیہف علم ایت دان حاکم در قد فیہف حکم
 ایت ان وارث نبی کارن ای مغھارسکن کفایۃ قد اختار کدو مریکیت مک انیلہ
 ملاپ دان جری این اکن کدو مریکیت تیباد دافت تیباد در قد اداپ
 ادثون دالم کتاب صفات العقل والعامل دکات وجود مانشی ایت سقرت
 سوات فکری بیغ معمور دان راج فکری ایت جری اتولہ دان منتریپ ایت
 مشاورت دان فسورھپ ایت لیہ دان مورقپ ایت کتاب مک در قد کلکون
 فسور دان در قد قری کتاب ایت پتالہ قری رجاپ دان کبجیکدن
 کرجانڈپ سقرت جرکات بخاری *
 مثنوی

د دغرلہ اولہم ہی بیغ جریمان * جری اتولہ مغکپہ ٹوہن احسان
 کارن احسان ایت قری جریلہ * جک لاین مک لاین جریلہ
 اورغ بیغ جری ایت کیالہ * بیغ بوکن جری ایت ققالہ
 جکوکو دافت ارت عالم این * دان جری کورغ قدام دین
 جہو کسین جو فنام * دان سکال کسین قون ادام
 جک کام ماو منجناد کای * منتالہ جری جکیم چہیای
 ہی ٹوہنک بخاری بیغ بیاس * منت سلامت جری منتیاس *

فصل بیغ کتوجہ جلس قد میناکن قری سپکل شرط کرجان ایت کتھوی
 اولہم جہو جکلو راج م للوی سپکل شرط این میسبالہ سپکل کرجان کرجان
 سہغکی مک تیباد دافت تیباد اکن سپکل راج م در قد مملہراکن سپکل شرط
 این ادثون دالم کتاب صفات الملوک دکات دالم کرجانڈپ سقرلہ شرط ان
 بیغ ہارس سپکل راج م مملہراکنڈی شرط بیغ قرقام ہندقلہ راج ایت دالم
 سکین

en de ring welke zonder edele steenen is, bezit niet veel waarde; en het is hierom dat er gezegd wordt, dat het betaamt dat alle souverainen kinderen der wijzen zijn, want zij beide verkrijgen een erfdeel van den Profeet op wien vrede zij! zoo als gezegd wordt: « *aloelamdoe* « *wa 'l-hhoekamdoe waratzatoe 'n-nabbiji* » dat is: « alle wijzen en « souverainen zijn erfgenamen van den Profeet, » want de wijze is van wege de wijsheid en de souverainen van wege de souvereiniteit erfgenaam van den Profeet, want hij wettigt hunne inkomsten en dezelve zijn daardoor ontstaan; en het verstand is voor hen beide onmisbaar. In het boek, *Eigenschappen van het Verstand en van Verstandigen*, wordt gezegd: het wezen van den mensch is gelijk aan een volkrijk land; en de koning van hetzelfde is het verstand, zijn rijksbestuurder het oordeel, zijn afgezant de tong en zijn geschrift de taal; aan de manieren van den afgezant en aan den aard zijner gesprekken, kent men den aard zijns Konings en het heil van deszelfs regering, zoo als *Bocharie* zegt:

G E D I C H T.

Hoort mij, gij die verstandig zijt!
't Verstand bewerkt de deugdzaamheid;
De deugd is 't kenmerk van 't verstand,
Waar 't anders, 't gaf een vreemd verband. —
Verstandigen zijn immer rijk,
Een onverstand is kommerlijk.
Indien gij 's werelds schatten erft,
En daar 't gezond verstand bij derft,
Wordt gij gewis als arm gegroet
En zijt volmaakt een arme bloed;
Wenscht gij dat rijkdom op U daal',
Smeek dan dat U 't verstand bestraal'!
O Heer! de ervaren *Bocharie*:
Smeekt dat 't verstand hem zegen biè.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over den aard der rijks wetten.

Het zij U bekend, dat indien de vorsten deze wetten verzaken, alle hunne rijksbezigheden ijdel zijn, zoodat het niet missen kan of zij moeten dezelve handhaven. — In het boek, *Eigenschappen der Vorsten*, wordt gezegd: de vorsten moeten in hunne regering tien geboden handhaven. 1°: *Gebod*. De vorst moet in alle regtzaken zichzelven ach-

سکین حکم مہیبلیغ دریپ سقرے سورغ درقد سپل رعیت بیغ مغدوکن
 حالپ اگردی اد سماه دغندی جو سقایی جارغ حکم بیغ دترکنکنپ
 داتس دریپ ای برکنکن ایت داتس سپل رعیت دان جارغ حکم بیغ قیاد
 دترکنکنپ داتس دریپ قیاد ای برکنکن ایت داتس سپل رعیت ایت
 مک قرجوادن اخیله عادل نماق دان راج بیغ قریپ دمکینله عادل اداب
 شرط بیغ کدو هندقله راج ایت مننیاس قرجوک قنتوپ کارن فکر جان سپل
 همب الله سقایی برغسیاق بیغ داغ کغد قنتوپ ایت کارن مسوات کسکارن
 داقت قنتوپ ایت قرجوک دان براوله مغدوکن حالپ قداپ دغن جائن
 دان راج ایت سمقت مغداکن کهندقپ قیاد دغن لمبت جرمول راج ایت
 بیغ قرجوک قنتوپ سد کال دان بیغ مننیکن سپل همب الله داغ مغدوکن
 حالپ دان بیغ متحکمکن قد اختار مریکینت دغن کبنارن قریبه قهلاق
 درقد اورغ بیغ جردیر دالم کمبھیغ ایت سقرے جرسبد فبی * ادخال السرور
 فی قلب المؤمن خیر یوازی اعمال من عتاده الشقلین * ارتیق ماسق
 کسکان دالم هات سورغ بیغ مؤمن ایت قریبه قهلاق درقد کبقتین سپل
 مانشی دان سپل جن ایت مک درقد ارت حدیث این هارس راج مننیاس
 مننیکن دان صبرکن کارن سپل همب الله دان دالم مننت ایت ساج ای
 براوله قهال سکین کبقتین کدو مریکینت دان مریکینت مهغی اد فکر جان
 این هندقله راج ایت جائن جرجوق کبقتین بیغ لاین ملاینکن لیم وقت
 ایت جو شرط بیغ کنیک هندقله راج ایت دالم سپل حال منور اکن قری
 دان قرجوادن سپل راج بیغ جرایمان دان جریمان دان عادل ایت دان
 جائن بیساکن خفس دریپ اکن مکانن بیغ سدق دان اکن فکایدن بیغ هالس
 کارن درقد دو قری این نفس ایت براوله قوق بیغ اد مترو مانشی جو دان
 اقبیل مترو ایت جرقوق سوکر جو مغالهنندی ملاینکن قراکغ ای منغ
 جو حکایت تنکال امیر المؤمنین علی رضی الله عنه دودق قد ثغلت
 خلافت مک قری ای کفسار جلی دغن قیپ درهم سوات باج دان مغرے
 قانن باج ایت بیغ دجوآنکنن دان ماکي باج ایت مک سپل اصحاب

جرکان

achten, als of een iegelijk zijner onderdanen, welke hem eene zaak heeft aan te brengen, gelijk met hem is; opdat hij het vonnis dat hij over zichzelf zou wenschen, over de onderdanen gelieft te vellen, en dat hij het vonnis dat hij niet voor zichzelf zou begeeren ook niet over de onderdanen wenscht te vellen; deze handelwijs wordt regtvaardigheid genoemd en de vorst welke dusdanig bestaat, is regtvaardig.

2°. *Gebod*. De vorst moet te allen tijde zijne deur geopend hebben voor den dienst der dienaren Gods, zoodat een iegelijk welke aan deszelfs deur komt over eenige moeijelijkheid, die deur geopend vinde en hem zijne zaak terstond kan aangeven, en de koning gelegenheid hebbe om deszelfs begeerte zonder dralen te verwezenlijken. De vorst welke gestadig zijne deur geopend heeft en alle dienstknechten Gods afwacht, welke hunne zaken komen aanmelden, en in gerechtigheid onder hen vonnist heeft grooter verdiensten dan iemand welke staat te bidden; zoo als de Proteet zegt: « *Idchali 's-soeroeri fi khalbi 'l-moeminĩ* » « *chajra joewaza dãmaloen min ibdãdãti 'tz-tzakhaliena,* » dat is: « Vreugde in het gemoed te storten van den regtzinnigen, is verdiens- » « telijker dan de goede werken van alle menschen en geesten; » en naar aanleiding van deze overlevering betaamt het alle vorsten voortdurend te wachten en lijdzaam te zijn ten believe der dienstknechten Gods; onder dat wachten verwerven zij al de verdiensten van die beide; en zoo lang deze bezigheid bestaat moet de vorst geene andere diensten waarnemen dan de vijf tijden (des gebeds).

3°. *Gebod*. De vorst moet in alle omstandigheden den aard en de handelwijs van alle koningen volgen, welke Godsdienstig, geloovig en regtvaardig waren, en moet zijne lusten niet gewinnen aan lekkere spijsen en fijne kleederen; want door deze twee gewoonten, wordt de drift gesterkt die de vijand van den mensch is, en wanneer die vijand magtig is, is dezelve moeijelijk te overwinnen, daar hij somtijds de overhand behoudt. — *Geschiedenis*. Toen Alie de Leidsman der geloovigen, over wien Gods welbehagen zij, de waardigheid van het Chalifat bekleedde, ging hij naar de markt, Necht voor drie *derhams* een kleed en sneed er de mouwen uit, die hij wegwierp, en trok dat kleed aan; al zijne vrienden vroegen hem,

wat

ڀرتان ڪڏهان اتي اڙتئين ڦرجواتن اين دان اميرالمؤمنين علي اينئون
 کان انيله تنداکن طهاره همفرجو کارن لايق اک مندهلوي سڳل همب
 الله بيغ مؤمن دان مڪانن تون اينت اداله قد کنيک بيغ اد اي راج دان خليفه
 قد سهاري مڳيگيم تڻيغ بيغ شعير جو بيغ دماکنن اکن داقت ماکن لبه
 مفر جاکن اي کرج سڳل همب الله شرط بيغ کا مڻت هندقله راج اينت
 تنداکن اي مفر جاکن کرج حکم قد ائنا سڳل رعيت اينت دڻن کرس ملاينکن
 جارغ بيغ دکتانکن اينت دڻن رعيت جاڻن مڻانکن اينت دڻن کرس ملاينکن
 دڻن لهه لمبت دان مانس کتاڻ اينت سڳاي سڳل اورغ بيغ مڻوکن حالن
 جاڻن تاکن تئاڻ داقت جو مڻانکن دڻن کلاوسن جارغ کسکارن دان
 کسکينن درين دان هندقله راج اينت جکلو قد ماس حکم اينت جرسيياڻ
 درقد سڳل ضعيف دان فقير دان مسکين بيغ مڻوکن حالن صبرکن دان
 دڻرکن دان فکرن دان مڻيچراکن دان ڦرلساي کتاڻ اينت دڻن ايڻت
 بيغ ساڻن دان جاڻن بنچيکن کتاڻ اينت درقد باچڻ حجت اد ڦداڻ
 حڪاينت قد زمان کرجاڻ راج مائون الرشيد اد کورغ بيغ جردوق سوات
 دوس بيغ امت جسر مک راج اينت سورجونه اورغ اينت مک اورغ اينت لاري دان
 مودار اورغ اينت بيغ لاري اد مک راج سورج حاضرکن مودران اينت دان جرتيته
 چريکن اولهم مودرام اينت سڳاي کيونه دي دان جک تباد کام داقت دي کيونه کام
 پکنت مودرام اينت مک اورغ اينت تباد داقت مودران مک راج مائون الرشيد
 ڦون منينهنکن کورغ جاو اورغ اينت کارن دڻونه مک سمبه اورغ اينت
 يا اميرالمؤمنين جکلو اورغ بيغ دتنيهنکن مڻونه کورغ جاو اورغ اينت کارن
 دڻونه دان قد ائنا اينت داغ درقد ائگو کورغ دڻن سوات حجت اکن
 تندا ڦداڻ سڳاي جاڻن اي ڻونه هاپ لڻسکن دي جوکنه اورغ بيغ
 دتنيهنکن مڻونه اورغ اينت اکن لڻسکن دي مک سنڊ راج مائون الرشيد
 سهاج اي اکن لڻسکن دي کارن حجت درقد ال اکن تندا ملڻسکن دي
 مک سمبه اورغ اينت ايا اميرالمؤمنين دڻرکن حجت درقد توهن اينت
 بيغ تله جريکن کرجاڻ ڦدام دان منچريکن کام خليفه قد ائنا سڳل

همبان

wat is de beteekenis dezer handelwys, en Alie de Leidsman der geloovigen, zeide: dit is het teeken dat de reinheid nabij is, want het is voegzaam alle regtzinnige dienaren Gods voor te gaan: zijne spijs bestond dagelijks toen hij Koning en Chalif was uit eene handvol gerstemeel, welke hij nuttigde; om meer te eten, verrigtte hij het werk van alle dienaren Gods. 4°. *Gebod*. De koning moet, wanneer hij onder de onderdanen regtzaken behandelt, zich zelve naauwkeurig gadeslaan en het geen hij tot hen zegt, op geenen harden toon, maar zachtzinnig en minzaam te kennen geven, opdat alle menschen, welke hunne zaken aangeven niet bevreesd zijn, maar met openhartigheid hunne moeilijkheden en ellende kunnen openbaren; en de koning moet tijdens het gerigt, een ieder van al de zwakken, bedelmonnikken en armen dulden, welke hunne belangen aanmelden; en hunne woorden aanhooren, overdenken, beoordeelen, en onderzoeken, en zulks met de meeste aandacht en hunne woorden niet haten omdat zij vele bewijsredenen hebben.—*Geschiedenis*. Tijdens de regering van den Koning Mamoen Rasjied was er een man die een zeer groot misdrijf pleegde en de koning beval dien man te dooden: die man vlugtte en had eenen broeder; de koning deed dien broeder te voorschijn komen en zeide: zoek Uwen broeder opdat ik hem doode, en indien gij hem niet vindt, dood ik U in plaats van Uwen broeder. Die man vond zijnen broeder niet, en de Koning Mamoen Rasjied beval iemand om dien man te brengen ten einde hem te dooden. Die persoon zeide; O Leidsman der geloovigen! indien iemand welke gelast wordt een' man te dooden, denzelven brengt om gedood te worden en midderwijl iemand van U komt met een besluit ten teeken voor hem om denzelven niet te dooden maar los te laten, moet dan de persoon welke gelast werd dien man te dooden, denzelven niet loslaten? de Koning Mamoen Rasjied antwoordde: hij zal hem loslaten ter zake van mijn besluit dat ten bewijs strekt om denzelven op vrije voeten te stellen. Nu zeide die persoon O Leidsman der geloovigen! hoor het besluit van den heere, die U de regering heeft gegeven en U chalif maakt

همبناپ دمکینله مها ملبی مبدان * ولا تزر وازرة وزراخری * ارقیب قیاد
 اکن منغیغ مورغ تنغیغ اینت اکن تنغیغ اوریغ بیغ لاین مک سبد راج
 سامون الرشید اینت لغسلکن دی کارن ان حجت قداپ برمول ارت حجت
 ایت انیله بیغ قیاد دانت دجونه اورغ قیاد بردوس پنت اورغ بیغ سه
 بردوس ایت شرط بیغ کلیم هندقله راج ایت دالم حکم کارن کد کائن دان
 کسکائن سپل ماشی جاغن مللوی حکم الله تعالی دان حکم شریعت
 قسورهی اینت کارن ای مغتهوی بهو خاصیت سپل حکم اذوله دمکین
 مک سپل اورغ قیاد بوله سک در قد حکمپ ایت دان راج ایت بیغ هارس
 اد حاکم بیغ جنر قیاد دد کاکن در قد کد کائن ماشی دان قیاد دسکاکن در
 قد کسکائن ماشی دالم حکم بیغ جنر ایت کارن ای توره جو حکم الله دان
 حکم شریعت قسورهی اینت دان تانت در قد مرک الله تعالی جو دان
 کارن ایت ای مغحکمکن دغن کبنارن جو سغای الله تعالی رضا اکن دی
 دان سپل ماشی بیغ صالح قون سک در قد جنر جکلو سکاغون اورغ
 بیغ فاسق ایت بیغ قیاد دانت ممبری مضر قدان قیاد سک در قد حکم
 شرط بیغ کائن هندقله راج ایت تنبیس مغیغتنکن سپل کسکارن دان
 کجهاتن فکر جان کرجان ایت دان مغتهوی بهو در قد فکر جان کرجان
 ایت ای بروله کبجیکن دنیا دان اخر جک ای مغرجالکن فکر جان ایت
 دغن سبدرق اد قون دالم کتاب فضایل السلطین دکات قد قیغ هاری سپل
 ملایکت منمغ قهال راج بیغ عادل اینت دغن کبنتین سپل ماشی بیغ اد
 دالم کرجان ایت دان سام جو قهال کبجیکن قرجواتن راج ایت بیغ
 عادل دغن قهال کبجیکن قرجواتن سکین اورغ سقرق لاکي کبلاسن
 کجهاتن قرجواتن راج بیغ ظالم اداپ بیغ بردوس دان جاهت ایت سام
 جو دغن کبلاسن دوس دان کجهاتن سکین ماشی ایت بیغ دالم حکم
 کارن ایت هندقله راج بیغ جردی ایت مغسهاکن فکر جان بیغ بایک ایت
 سغای دغن سوات فکر جان ای بروله قهال جریبم فکر جان بیغ بایک
 دان دغن سوات کبنتین ای بروله قهال سپل کبنتین سکین ماشی بیغ

دالم .

maakt heeft, onder al zijne dienaren. Aldus luidt zijn hoog verheven woord: « *wa lataziroë wa ziratoen wizra oechra,* » dat is: « een lastdrager zal geenen last van een ander dragen. » — De Koning Mammoen Rasjied beval hem los te laten omdat er een besluit voor hem was. — De zin van dat besluit is deze: dat een onschuldige niet kan gedood worden in plaats van eenen schuldigen. — 5° Gebod. De vorst moet in zijne vonnissen om de droefheid en het vermaak der menschen niet van de wet Gods noch van de wet zijns zendelings afwijken, want hij weet dat de eigenaardigheid van alle wetten dusdanig is, dat alle menschen zich niet over dezelve kunnen verheugen, en dat de koning die een regtvaardig regter moet zijn niet bedroefd wordt door de droefheid der menschen, en niet verblijd wordt door de blijdschap der menschen over het regtvaardig regt; want hij volgt de wet Gods en de wet van zijnen zending, en vreest den toorn van God den Allerhoogsten, en daarom velst hij het oordeel in gerechtigheid, opdat God de Allerhoogste een welgevallen in hem neme en alle vromen zich over hem verblijden, ofschoon de goddeloozen welke hem geen leed kunnen toebrengen zich niet over zijne vonnissen verheugen. 6° Gebod. De vorst moet gestadig het moeijelijke en het gevaarvolle van het rijksbewind overwegen en weten dat hij door hetzelfde tijdelijk en eeuwig geluk verwerft indien hij dat bewind getrouw waarneemt. — In het boek, *Deugden der Koningen*, wordt gezegd: dagelijks wegen de Engelen de verdiensten van eenen regtvaardigen koning tegen de deugden van al de menschen die in zijn rijk zijn, en de verdiensten van het heilrijke der werken eens regtvaardigen Konings zijn gelijk aan de verdiensten van het heilrijke der werken van alle onderdanen; even zoo als de vergelding van het verderfelijke der handelingen eens onregtvaardigen Konings welke misdadig en slecht is, gelijk staat met de vergelding der misdaden en snoodheden van alle menschen, welke onder zijn gebied staan. — Uit dien hoofde moet een verstandig vorst zich in het goede benaastigen, opdat hij door eene verrigting de verdiensten verwerve van duizende goede werken en door eene deugd de verdiensten verwerve van al de deugden van alle menschen, welke onder zijn bewind

دالم حکمپ ایت شرط بیغ کنوجه هندقله راج ایت سدکال رندو اکن سپکل
 هلمنا یعنی قندیتیم دان منداقتنکن سپکل مریکئیت دان مغاسه ادان
 سفای دودق سرتان دان منغرکتان دان برتپاکن سپکل بیغ بایک درقدان
 دان برکات م سمان دان منور کرجان مک قری این هارس اکن سپکل
 مانشی قنناق ترهارس اکن سپکل راج م کارن قری اقبیله کسمقرخان قکرخان
 سپکل راج م ایت جرمول دچرقران درقد سلطان اسماعیل سامانی بیغ
 راج سپکل فکری خراسان بهو قدسهای کسورغ قندیت دانغ نغان دان
 ای ممبری حرمت اکن قندیت ایت دان قنقال قندیت ایت کمال ای
 توجه خاقق جاوم برجان درقد بلاکغ قندیت قد ممبری سلام قدان نکال
 قریکپ دان قدسالم ایت بیغ دانغ ای جرمشقی حضره نبی علیه السلام برکات م
 دمکین هی اسماعیل اوله کارن اخلو قله مملیاکن کسورغ قندیت درقد
 امنک مک اک منت دعا کقد الله تعالی سفای دجدینکپ راج درقد
 انف چچوم توجه اورغ دغن کملیان کمردن درقدام مک دکتان بهو ببرات
 زمان لمان کرجان فکری خراسان ایت اد دالم حکم انف چچوم سلطان
 ایت دغن سمقرناپ جرمول دچرقران بهو سلطان عبد الله طاهر اقبیل
 ای بروله کرجان خراسان ایت دان سپکل اورغ دانغ منداقتنکن دی
 کمردن درقد ببرات های برتپاکن اداکه دالم فکری این اورغ بیغ ترنام
 بیغ قیاد دانغ منداقتنکن اک مک دکتان اد دو اورغ بیغ قیاد دانغ کسورغ
 زمان احمد عرب دان کدو نمای محمد اسلام کدو اورغ ایت قیاد قری
 کقد سپکل راج م دان منتدی م مک سلطان برکات جک دو اورغ ایت قیاد
 دانغ منداقتنکن سپکل راج م دان منتدی م بایکله اک قری کقدان مک قن
 سهاری سلطان قری کروه احمد عرب ایت دان اقبیل ای دانغ دان
 مسقف دالم رومهب دان ممبری سلام قداپ مک احمد عرب ایت جان
 چردیرلام دان سلطان قون بر دیر دهدانپ دان کمردن احمد عرب ایت
 ملیهت قدسوک سلطان ایت دان برکات هی سلطان بهو سه اک منقرخام
 دان سکارغ اک ملیهت بندله رقام ایت بایک مک هندقله کام جانن چردینکن

توبه

staan. — 7°. *G bod.* De vorst moet bestendig begeerig zijn naar de godgeleerden, namelijk de leeraren, en hen bezoeken en toegenegen zijn, met hen verkeerren; hunne woorden hooren en al het goede van hen vragen, met hen spreken en hunne daden navolgen; deze handelwijs is noodzakelijk voor alle menschen, maar allernoodzakelijkst voor alle vorsten, want dezelve bevat de volmaaktheid der handelingen van alle koningen. — Er wordt een verhaal medegedeeld, betreffende den Sultan Ismaël Samânie, die koning was van alle landen der Parthen. Op eenen zekeren dag kwam er een leeraar tot hem en hij bewees denzelfen hulde en toen die leeraar terugkeerde, ging hij op eenen afstand van zeven palmen achter hem om hem te groeten, toen hij ging; op den volgenden nacht droomde hij dat de Profeet op wien vrede zij! zeide: He Ismaël, nademaal gij eenen leeraar van mijne sekte geëerbiedigd hebt, smee ik God den Allerhoogsten dat hij na U, uit Uwe nakomelingen zeven koningen make, bekleed met heerlijkheid: nu zegt men dat het rijk der Parthen gedurende eenen geruimen tijd in volmaaktheid onder het gebied der nakomelingen stond van dien Sultan. — Er wordt verhaald. De Sultan Abdoellah Thahier vroeg na eenige dagen dat hij de regering aanvaard had en vele menschen hunne opwachting bij hem gemaakt hadden; zijn er in deze stad nog menschen die aanzienlijk zijn en mij nog niet bezocht hebben; er werd geantwoord dat er twee menschen waren, de een genaamd Ahhmad Arab en de ander Mahomed Islâm; beide bezochten noch vorsten noch rijksgrooten. De Sultan zeide: indien die twee personen de vorsten en rijksgooten niet bezoeken, ware het goed dat ik hen bezocht. Nu begaf zich de Sultan op eenen zekeren dag ten huize van Ahhmad Arab, en toen hij kwam, en in zijn huis ging, en hem groette, stond Ahhmad Arab eenen geruimen tijd overeind en de Sultan stond voor hem en Ahhmad Arab zag aan het gelaat dat hij de Sultan was, en zeide: « O Sultan! Ik heb reeds over U voorkomen hooren spreken en nu zie ik dat Uw voorkomen goed is; wil toch Uw ligchaam tot geen brandhout

van

توجه این آن کابو ائی فارک منله مک کنان این مک ای معهادی قبلت
 سمبھیغ دان سلطان عبدالله طاهر این دغن مناس کور درومه شیخ
 این دان فری کرومه محمد اسلام این اقبیل محمد اسلام منغر
 سلطان این داغ منداکن دی شیخ این منوقف قنت رومهی سمبل
 کنان قیاد هارس اک ملیهت دی دان جرکات م سره دی مک سلطان
 کمال دغن مناس دان کات قد هاری جمعت قنکال شیخ این فری
 کمسجد اک هندق منداکن شیخ سنله داغ جمعت این مک سلطان
 داس کود دغن لشکر مننت شیخ این داغ دان سرت ای داغ مک
 سلطان قون قون در اس کرای منداکن دی سمبل ممبری سلام قراپ
 مک شیخ این جرکات انکو سیای دان ای کر جام سرقاک مک سلطان
 جرکات اکوله عبدالله طاهر داغ منداکن شیخ مک شیخ این ممالکن
 مکان در قد سلطان دان کات ای کر جام سرقاک دان ای کر جاک سرقام
 مک سلطان دغن مناس رجه قد اختار جان دباوه کاک شیخ این دان
 میمبه الله تعالی دمکین کنان هی توهنک اورغ بیغ جایک دان صالح این
 کارن رضا انکو قیاد ماو ملیهت قد موک همبام این بیغ جاهت دان عاص
 در قد همب برسترو دغن انکو مک همبام این جکو جاهت دان عاص
 سکلیقون مننت در قدام امقون اکن سپک کجهان همب کارن سپک
 کبجیکن شیخ همبام بیغ ایت جنر این سنله سلطان هاجس جرکات
 دمکین این مک داغ سوار در قد غیب مختان سپک کجهانم قله دامقون
 اوله الله تعالی کارن سپک کبجیکن شیخ این ادقون سقره هارس اتس
 راج م مننوق سپک قندیت مک هارس لاکي اتس راج م ایت مشل سپک
 قندیت ایت سفای دبیدالنی قد اختار مریکیت کارن جاپق قندیت اد
 بیغ مختهوی علم جارغ بیغ دانت قنای دجدیکن علم ایت بیغ داتس سپک
 کملیان فغکنپ دان قرتغکی در قد سکین فکر جائنپ حرمتن کباوه
 هوانفسون این دان در قد طمع سوات کهندق نفسون قیاد مختان دان
 منداکن کبنارن علمون این ملاینکن ای منورکن جو اکن سپک کهندق

هو

van de Hel maken ;” dat gezegd hebbende wendde hij zich naar het rigtingspunt des gebeds , en de Sultan Abdoellah Tahir verliet weenende het huis van den Sjech en ging naar de woning van Mahomed Islam, toen Mahomed Islam vernam dat de Sultan hem kwam bezoeken deed die Sjech zijne huisdeur dicht, zeggende: het is niet geoorloofd hem te zien en hem te spreken: de Sultan keerde weenende terug en zeide: op vrijdag als de Sjech naar den tempel gaat zal ik hem bezoeken; toen de vrijdag aankwam ging de Sultan te paard, vergezeld door zijne krijgsknechten den Sjech afwachten, en zoodra hij kwam, steeg de Sultan van zijn paard ging hem te ontmoet en groette hem. De Sjech zeide: wie zijt gij en wat hebt gij met mij te doen? de Sultan zeide: ik ben Abdoellah Tahir, komende den Sjech bezoeken; de Sjech wendde zijn gezigt van den Sultan af en zeide: wat hebt gij met mij te doen en wat heb ik met U te doen; nu viel de Sultan weenende op den weg aan de voeten van den Sjech en bad God den Allerhoogsten, zeggende: O Heere! deze brave en Godsdienstige man wil om Uw welbehagen, het gelaat niet aanschouwen van dezen Uwen dienaar welke goddeloos en wederspanning is, omdat ik vijandig jegens U ben; Uw dienaar alhoewel bedorven en wederspanning, smeekt van U vergiffenis over al mijne boosheden, om al de deugden van den Sjech, Uwen opregten dienaar. Toen de Sultan dusdanig gesproken had kwam er eene stemme uit het verborgene, zeggende: al Uwe verkeerdheden worden door God den Allerhoogsten vergeven, om al de deugden van den Sjech. — Gelijkwijs het de plicht is van alle koningen, in alle leeraren belang te stellen, zoo is het ook de plicht der koningen alle leeraren te kennen, ten einde zij een onderscheid tusschen hen maken; want er zijn vele leeraren welke alle mogelijke geleerdheid bezitten, doch de geleerdheid welke eenen rang boven allen luister heeft, en hooger in aanzien is dan al hunne bedrijven, stellen zij beneden hunne driften, en door baatzucht is er geene neiging hunner driften, welke de deugdelijkheid van hunne kunde openbaart of verwezenlijkt; zij volgen alleen de neiging van 's Konings drif-

هوا نفسوراج ایت دان مغانک بامرغ بیغ لایف اکن کهندق راج ایت دان
 مپکاکن هات راج ایت دغن سپک فرکتان بیغ دفرکنکن هوا نفسون ایت
 دان دیمکن درچین جو قد سپک فکر جان راج ایت بیغ برسلاهن دغن
 حکم شریعت دان تیاد منپهکن راج ایت در قد سپک فرجواتن بدعت مک
 راج ایت بیغ کورغ بدین دان بچران در قد چلکان منور کتاق دان فرک
 کجهنم سرتاق مک کارن ایت راج بیغ برچدی دان برانتخ دان بردولت
 ممبیداکن قد انتار سپک قندیت دان فرکشای کبنارن فرچین دان
 کمردین مملیاکن ادان دان منور کتاق دان ممبری حرمت قداق
 شرط بیغ کدلاقن هندقله راج ایت قد ممبسرکن درپ جاخن ممبری
 کبراقن قد هات سپک همب الله دغن تکبرن دان ملیهت مه اکن سپک
 همب الله ایت دان ممبیلخ درچین جو دغن کملیان دان کبسان اوله
 کارن اد ریغن قد متاق سپک مادشی دان کورغ قد قغلیهتپ سپک اورغ
 بیغ لاین سفره نمرود دان شداد دان فرعون ای جاد دست در قد
 فری این بیغ اداله فوهن کسکارن سپک رعیت دالم کرهان مریکیت مک
 کارن ایت هندقله راج ایت ایغتنکن درچین دغن ساقت اسهان در قد
 فری این بیغ قرجاهت دان منور اکن فری نبی موسی دان دغن ادب
 دان قواعد مرفدهکن درپ دان مغانک دغن لمه لمبت کتاق دان
 مپکاکن دغن بنر حکم هات سپک مانشی دان مغاسه کبجیکن سپک
 همب الله سغای سپک مریکیت قول مغاسه اداپ دان منولخ دی قد
 دعای شرط بیغ کسمبیلن هندقله راج ایت ایغت جایک م اکن فری دان
 فرجواتن سپک همب راج اکن رعیت بیغ ای مه سرهکن قداپ دان جکلو
 فری دان فرجواتن اورغ ایت اد جنر دان قانت اکن مملهران رعیت دغن
 فراولهن سپک کبجیکن هارس راج ایت ممبسرکن دان مملیاکن مریکیت
 قد انتار سپک اورغ بیغ لاین سغای سپک اورغ ایت لاک منور اکن فری
 دان فرجواتن همب راج ایت دان مغسهاکن اکن بر جوق کبقتین قد رجاق
 دان اکن مملهران رعیتن دان جکلو فری دان فرجواتن همب راج ایت

driften en maken gewag van datgene wat met deszelfs neiging overeenstemt, en verheugen zijn gemoed door gesprekken welke zijne zinnelijke lusten streelen en houden zich stil bij alle verrigtingen des Konings, welke strijden met de wet, en houden hem niet terug van alle ketterij. De koning volgt door gebrek aan verstand en oordeel, ongelukkiglijk hunne woorden en vaart ter helle met hen. En het is daarom dat een verstandig, gelukkig en voerspoedig vorst onderscheid maakt tusschen alle leeraren, en de deugdelijkheid van hunnen aard onderzoekt, en daarna hen verheft en hunne woorden opvolgt en hen eerbiedigt. 8°. *Gebod*. Een vorst moet bij het verhoovaardigen van zich zelve, het gemoed der dienaren Gods niet bezwaren door zijne trotschheid, en niet met minachting op hen nederzien en zich zelve niet alleen achten door luister en grootheid, omdat alle menschen in zijn oog gering en volgens zijn aanzien minder zijn. Even als Nimrod en Sjadád en Faraö geraken zij verdoold door deze geaardheid, welke de boom is van al de ellende der onderdanen welke in hun rijk zijn. Derhalve moet een vorst zich zorgvuldig voor deze allerslechtste geaardheid in acht nemen, en den aard van den Profeet Mozes volgen, en met wellevendheid en nederigheid zich nederbuigen en op eene innemende wijze spreken, en de gemoederen aller menschen verheugen door een regtvaardig bestuur, en het welzijn van alle dienaren Gods behartigen, opdat zij alle hem wederkeerig genegen zijn en hem in zijne gebeden bijstaan. 9°. *Gebod*. Een koning moet zeer oplettend zijn omtrent den handel en wandel van alle vorstendienaren ten opzichte der onderdanen, die hij hun toevertrouwd heeft, en indien hun handel en wandel getrouw is en geschikt om de onderdanen bij het genot van alle welvaart te beschermen, moet de vorst hen groot maken en verheffen onder alle andere menschen, opdat alle menschen hunnen handel en wandel navolgen en naarstig zijn in het verrigten van goede diensten aan hunnen vorst, en in het beschermen zijner onderdanen. En indien de geaardheid en handelwijze

dier

ساله سهنگی ای مغنیای اتس سپل رعیت مک هارس راج ایت میاستنکن
 دان شکساکن اورغ ایت دغن ثری سپر دان ساعت سفای سپل همب
 راج بیغ لاین جانن تورغ اکن ثری دان ثریواتنن کارن جگلو راج ایت
 دیم دان قیاد میاستنکن دان شکساکن اورغ ایت مک انیلی اورغ ایت
 انیلی راج اتوله دان قد هاری قیامت دشکساکن راج ایت ثریبه درقد اورغ
 ایت اوله کارن ای دگیر کرای سندیر سه مغنیای اتس سپل رعیتن ایت
 شرط بیغ کسغوله هندقله راج دغن بجقسان دان فرکس دان ایغت دان
 کیرم ممبراکن دالم حکم دان قیاد الف سکالم اکن برجسیای بیغ داتغ
 مغدوکن حالن قداپ دان هندقله لیعت قد سپل تند رقان دان لاک قد
 کلکون سپل کناپ دان کرجان سفای ای مغنل ثریبن دان فکریتن دان
 کمردن بچراکن حالن دالم حکم ایت مک ثری این اتوله فراس جری دان
 بچار دان ایغت دالم فکر جان کرجان ایت دان شرط بیغ سفوله این
 اتوله قغنهون قیافت دان فراست بیغ اولهن هارس سپل راج م مغنیکن
 ثری مسورغ ماشی دان مغنهوی کینارنن *

فصل بیغ کدولاقن جلس قد میتاکن ثری علم قیافت دان فراست
 ایت ادقون دالم کتاب معرفت الناس دکات قغنل ماشی جریبر دغن
 امقت فرکار جو قرقام دغن علم نبوغ کدو دغن علم ولایت کبیک دغن علم
 حکمت دان کاهمقت دغن علم قیافت دان فراست ادقون سفکارکنل ایت
 بیغ دغن علم نبوغ ایت ثریبن دمکینله جهوپات اکن مسورغ نبی ثری
 سپل ماشی یایت دغن وحی دان دغن الهام بیغ تورن درقد حق سبحانه
 و تعالی کارن توهن ایت مغنیگراهی علم دان حکمت اکن مسورغ نبی
 ایت دغن اشاخ دان آیه دان کلام دان علامت مک درقد مسوات فرکار
 این معلومه اکن سپل نبی ایت کاهان مسورغ ماشی ایت دغن سپل
 ثریب بیغ ان قد درجپ ایت سفرة سپل نبی بیغ دهول درقد نبی کامی

مغنل

dier vorstendienaren misdadig is, zoodat zij de onderdanen onderdrukken, moet de vorst hen dwingen en straffen op eene spoedige en geweldige wijs, opdat al de andere vorstendienaren hunne geaardheid en handelwijs niet navolgen, want als de koning zich stilhoudt, en die personen niet gedwongen en gestraft worden, zoo is de onderdrukking van hen, onderdrukking des Konings, en op den dag der verrijzenis wordt die koning zwaarder gestraft dan die personen; want hij wordt beschouwd zijne onderdanen zelf onderdrukt te hebben. — 10° Gebod. Een koning moet met voorzigtigheid, en onderzoek, en oplettendheid en overleg beraadslagen in het gerigt, en velstrekt niemand veronachtzamen, die hem zijne zaken komt aangeven, en hij moet op al zijne gelaatstrekken letten, alsmede op zijne spreekwijzen en handelingen, ten einde zijne geaardheid en karakter te kennen, en naderhand zijne zaak in het gerigt te onderzoeken. Deze manier is het gevoel van het verstand en oordeel en oplettendheid in de rijkszaken. — En deze tien geboden zijn de kennis van de gelaat- en gebaarkunde, door welke alle koningen de geaardheid van een iegelijk moeten overwegen, en derzelve deugdelijkheid kennen.

ACHTTIENDE HOOFDSTUK

Handelende over de gelaatkunde en gebaarkunde.

In het boek, *De kennis van den mensch*, wordt gezegd: de menschenkennis bestaat door vier deelen: *Vooreerst* door de Profetie. *Ten tweede* door heiligheid. *Ten derde* door wijsbegeerte en *ten vierde* door de gelaat- en gebaarkunde. Wat het eerste artikel dier kennis aangaat, de Profetie namelijk, het zelve bestaat aldus. Het is iederen Profet bekend hoe de aard van alle menschen is, en wel door openbaring en aanblazing, welke van God den Allerhoogsten afdalen, want die Heer schenkt kennis en wijsheid aan iederen Profet door wenken, wonderen, aanspraken en teekenen, en door elk dier punten is aan alle Profeten het bestaan van ieder mensch bekend met al deszelfs geaardheden welke dezelve bezit, even gelijk alle Profeten welke vroeger bestonden dan onze Profet, onzen Profet kenden en des-

W w

zelf

معنل نبي کامي دان مغنھوي کمليانپ دان کيسارنپ دان رخدوکن
 ثغکت سپک امت نبي کامي کارن نبي کامي اين ممبري خبر درقد
 سنغه نبي ايت * قال النبي عليه السلام لقد تمنني اشنا عشر انبياء اذهم
 كانوا من امتي ومنهم موسي ابن عمران وعيسي ابن مريم * ارتين جهوسپ
 قله رخدو دو جلس نبي اکن اد اي درقد امنک دان درقد مريکيتوله سورغ
 موسي اخف عمران ايت دان سورغ عيسي اخف مريم ايت سقره سبد
 الله تعالي ممبري خبر درقداپ دالم قرآن * قال الله تعالي واذ قال
 عيسي ابن مريم يا بني اسرائيله اني رسول الله اليکم مصدرقالمابدين يدي
 من النورية ومبشرا برسول ياتي من بعدي اسمه احمد * ارتين جهوسمجاله
 قله جرکات نبي عيسي اخف مريم عليه السلام اکن سپک امتپ جهوسپ
 اکوله فسورع الله تعالي کغد کام اکن ميغپهکن بارغ بچ اد دماک درقد
 کتاب توریه دان اکن ممبرتاکن سورغ رسول بچ لاکي اکن داتغ کمدين
 درقد اک نماپ احمد دان دمکينله اد قرتان سورغ نبي اکن کادان
 نبي کامي دهول درقد اي داتغ دالم دنبا ادقون کدو قراکنل ايت بچ
 دغن ولايت ايت قريپ دمکينله جهوسپک اورغ ولي ايت مغنل سپک
 مانشي ايت دان مغنھوي بيگان کادانپ دان سپک قري بچ اد قدان
 يائت درقد کسچين هات سپک ولي ايت دان درقد تغليهت باطن
 مريکيت بچ بارغ بچ قردون ايت ظاهرله قدان کارن هات سپک ولي
 ايت سقره سوات چرمن بچ قرانت هنغ چهپان مک بارغ سوات بچ اد
 اتوله کلهاتن قداپ دان تباد سواتقون قردون درقد منان کارن تغليهت
 سپک ولي ايت درقد تغليهت توهن سرو سکين عالم جو جهوسوات جوکن
 اد قردون درقد تغليهت توهن ايت ملاينکن پتاله بارغ بچ اد جو قدان
 سقره سليمان فارسي ايت بچ دهول درقد نبي کامي مغنل نبي کامي
 دان مغنھوي کمليان دان کيسارنپ دان رخدوکن ثغکت امت نبي کامي
 ادقون کتيک قراکنل ايت بچ دغن علم حکمت ايت قريپ دمکينله جهو
 سپک اورغ حکيم ايت مغنل سپک مانشي دغن علم حکمت ايت دان مغنھوي

کادانپ

zels heerlijkheid en grootheid bewust waren, en verlangden naar den rang der sekten van onzen Profceet, want onze Profceet geeft getuigenis van sommige dier Profcten, zeggende: « *lakhad tamanna itsna asjara anbijdoe an-
 « hoem kanoe min oemati wa minhoem Moesaj ibnoe Amrana wa Jesa
 « ibnoe Marjama,*” dat is: « voorwaar, twaalf Profeten hebben ver-
 « langd om van mijne sekte te zijn en onder hen was Mozes zoon van Amran,
 « en Jezus, zoon van Maria.” Zoo als God de Allerhoogste in den Korân daarover zegt: « *wa idz khala Sesaj ibnoe Marjama ja banie
 « Isrdila inni rasoeloe l’-llahi ilaikoe moetsaddikhâm lima baina ja-
 « daijamina’t-taurajiti wa moebasjara bira soelin ja ati min baghdi
 « ismoehoe ahmadoe,*” dat is: « voorwaar heeft de Profceet Jezus, de
 « zoon van Maria, op wien vrede zij! gezegd tot zijne sekte; voor-
 « waar ik ben een afgezant van God den Allerhoogsten, komende tot
 « U om verzekering te geven van hetgeen voor mij is blijkens de boe-
 « ken van Mozes, en om te verkondigen eenen zending die na mij komen
 « zal, genaamd Ahmad,” en dusdanig is het woord van eenen Prof-
 ceet omtrent het bestaan van onzen Profceet voor dat hij in de we-
 reld kwam. — Het tweede artikel dier kennis door heiligheid, is aldus: alle heiligen kennen alle menschen en weten hoe zij bestaan, alsmede welke geardheid zij bezitten en zulks door de reinheid van hun ge-
 moed en door hun inwendig gezigt, dat datgene hetwelk verborgen is voor hen opheldert; want het hart der heiligen is gelijk aan eenen spiegel welke zeer helder is; alles wat bestaat, is zigbaar voor hen en niets is voor hun oog verborgen, want het gezigt der heiligen bestaat door het gezigt van den Heer aller werelden. Voorwaar niets is verborgen voor het oog des Heeren, maar alles is geopenbaard voor hem: even zoo als Salomon de Perzer, welke voor den tijd van onzen Profceet denzelve bewust was, en deszelfs heerlijkheid en grootheid kende en begeerig was naar den rang zijner sekte. — Het derde artikel dier kennis: door de wijsbegeerte is aldus: alle wijsgeeren kennen den mensch door de wijsbegeerte, en weten hoe hij bestaat en wat

محارم این تناقی دان قریب ایت اق اداب برمول حکیم ایت مغناکن
 اورغ ایت بیغ مغنهوری سپکل علم نجوم ایت دان فرکار علم ایت بیغ سوکر
 ممبچراکن دی پناله قدان سفره قغنهور سکنف فلک دان دویلس جروج
 دان قوجه بننغ بیغ سیارہ نماق دان سپکل بننغ لایین p بیغ ثوابت نماق
 دان درقد کنیک مان دفرانقکن بودق اولہ اجون تھولہ ای اختغ بودق ایت
 مک درقد سپکل قرننہ علم این بیغ ائدہ دکناکن ایت جدیلہ نماق حکیم
 دان قغنهور حکمت جو مک سپکل حکیم ایت دغن قغنهور این مغنل مانشی
 دان مغنهوری اولہون قریب دان حالپ ادثون کاہمفت فرکار کنل ایت بیغ
 دغن علم قیافت دان فراست اتولہ سفرکار لاک درقد تیک علم بیغ قرسبت
 این کارن کنیک قوم بیغ قرمذکر ایت دائن مغنل لاک سماق مانشی دغن
 علم این بیغ ادین فرکار کنل بیغ کاہمفت ایت دان کارن این دالم کتاب حکمت
 دکناکن اہمفت فرکار کنل ایت دو فرکار جو ادان سوات دکناکن قیافت دان
 فراست شرعی دان کدو دکناکن قیافت دان فراست حکمی برمول قیافت
 دان فراست شرعی ایت قغنل سپکل فبی دان ولی اتولہ دان قیافت دان
 فراست حکمی ایت قغنل سپکل حکیم دان سپکل اورغ عالم دان صالح دان
 سباکیپ بیغ لایین درقد سپکل حکیم اتولہ برمول قغنل سپکل حکیم ایت دغن
 قیافت دان فراست حکمی بیغ جاد درقد قرننہ علم حکمت ایت جو
 سوکر امت اکن ممبکاکن دی تناقی قغنل سپکل اورغ لایین درقد حکیم ایت
 دغن قیافت دان فراست حکمی بیغ درقد قرننہ علم حکمت ایت لبہ مک
 مک کامی چرقرانک دسین جو درقد قری قغنل سپکل اورغ بیغ لایین درقد
 سپکل حکیم ایت برمول قیافت ایت مغناکن اکن قغنل کبجیکن دان
 کجھاتن سپکل مانشی درقد سپکل تند بیغ اد قد روی مانشی اتو قد
 سپکل اٹکناپ ایت دان فراست ایت مغناکن اکن قغنل کبجیکن دان
 کجھاتن سپکل مانشی درقد سپکل کلکون بیغ اد قد قرننہ دان فکر جائپ
 برمول دغن قیافت ایت اورغ مغنهوری کبجیکن دان کجھاتن سپکل
 مانشی درقد سپکل قندان کارن قد مسوات درقد سپکل تند بیغ ان قد

وجود

zijne geaardheid is. Een wijsgeer duidt iemand aan die de sterrekunde verstaat; en de punten der kunde welke moeilijk te behandelen is, zijn geopenbaard voor hem; zoo als de kennis van het gansche hemelstelsel, de twaalf hemelteekens, het zevengesternte, dat den naam van planeten draagt en alle andere sterren, welke vliegende sterren genaamd worden; en aan het tijdstip waarin het kind door deszelfs moeder in de wereld gebragt wordt kent hij het lot van dat kind. Door al de regelen der wetenschappen welke voortreffelijk zijn om mede te deelen, ontstaat de naam van wijsgeer en de kennis der wijsbegeerte. Alle wijsgeeren kennen door deze kennis den mensch, en dragen door dezelve kennis van zijnen aard en omstandigheden. — Het vierde artikel der kennis, dat door de gelaat- en gebaarkunde bestaat, is nog een gedeelte van de drie voormelde wetenschappen, want de drie opgenoemde bijzondere personen kenden hunnen evenmensch ook door deze kunde, welke alhier het vierde punt van kennis uitmaakt. En daarom wordt in het boek der wijsheid gezegd: dat deze vier punten van kennis slechts twee punten uitmaken, waarvan het eene de juiste gelaat- en gebaarkunde genaamd wordt en het tweede den naam draagt van kunstmatige gelaat- en gebaarkunde. De juiste gebaar- en gelaatkunde is de kennis die de profeten en heiligen bezitten, en de kunstmatige gelaat- en gebaarkunde is de kennis die wijsgeeren, geleerden, vromen en andere soortgelijke bezitten. — De kennis der wijsgeeren door de kunstmatige gelaat- en gebaarkunde, welke uit de wijsbegeerte ontstaat is ook zeer moeilijk te ontvouwen, doch de kennis der menschen (welke geene wijsgeeren zijn) door middel van de kunstmatige gelaat- en gebaarkunde ten gevolge der regelen van de wijsbegeerte, is gemakkelijker, en wij vermelden dan ook hier de kennis der menschen, welke geene wijsgeeren zijn. De gelaatkunde deelt de kennis mede van de deugd en ondeugd der menschen door de kenteekens, welke aan het gelaat of aan de ledematen zijn; de gebaarkunde deelt de kennis mede van de deugd en ondeugd der menschen door de gebaren, welke zij bij hunne gesprekken en daden maken. — Door de gelaatkunde kent men de deugd en ondeugd van alle menschen aan al hunne kenteekens; want aan al de kenmerken, welke aan het we-

zen

وجود مانشي اداله پات سوات کبجیکن اتوکجهانن مک بکي اورغ بیغ
 مغتهوي قري قغتهون این پتاله جایک دان جاهت سپک مانشي دان
 کنهونله بارغ کفجین دان کچلان دالمن این سهغکي مک دانت ای
 مغمقر درین کغد سپک اورغ بیغ جایک دان منجاوهکن درین در قد
 سپک اورغ بیغ جاهت دان مملهران سپک اورغ بیغ اد تندرکجهانن قدان
 دان منولفکن سپک اورغ بیغ اد تندرکجهانن قدان مک سبب اقبیل قغتهون
 این جاد سوات شرط کرجان جو دان دکات جهوکن راج این قیاد دانت
 قیاد قغتهون این کن مغدل سپک مانشي کارن کرجان این برکینتغ
 دغن سپک مانشي دان سکل فکایوی کرجان این مانشي جو مک هارسله
 اتس راج این مغتهوي قري مانشي سغای سمقرن کرجانن در قد
 مغتهوي کبنارن دان کسلاهن مسورغ مانشي دغن قیافت این حکایت
 در قد امام شافعی علیه الرحمت جهو تنکال ای در قد فکری بیت المقدس
 قری کنکری مصر قد اختار جالن ای سغیکه قد سوات فکری نماز رمله دان
 مسورغ در قد سپک اورغ فکری این ممباو امام شافعی این کروهپ
 دان برجام دی دغن جایک م خدمتپ کن دی دان سپک صحبت امام
 شافعی ملیهت امام این دغن چنت جو اداپ دان مسورغ قون قیاد مغتهوي
 اف سبب این جهو جراق لبه اورغ بیغ امقون رومه این مغراکن خدمتن
 دان جام جموپ قدان ماکن جو بر تمبهله کچنتان امام این ادقون اقبیل
 امام این مغهنداک برجالن دان فایک کاقس کدای مک اورغ بیغ امقون
 رومه این دانتغ دان جری سوات سورغ قد نائن امام مک اقبیل امام
 ممباچ سورغ این ای سکاله خرامت دان سپک کچنتان امام این هیلغله
 سکال م دان ای مپوره جری قد اورغ این قییک قوله دینار دان ای برجالن
 لال دغن کسکان قد اختار جالن مسورغ در قد سپک صحبت امام برقیان
 در قد امام اف سبب کچنتان این دان اف ارت سورغ این دان اف قوهن
 کسکان این مک امام شافعی جرات تنکال بیغ امقوب رومه ممباو کامی
 کروهپ دغن دقر جموپ کامی اک لیهت قد مکاپ دغن قیافت قیاد اد

تند

zen van den mensch zijn, is eene deugd of ondeugd kennelijk; en den genen die den aard deze kennis verstaat blijkt het goede en kwade van alle menschen en is het loffelĳke en het laakbare dat in hen is kennelijk, zoo dat hij zich bij al de goeden kan voegen en van al de kwaden kan verwijderen, en al de menschen die het kenmerk van deugd dragen kan beschermen, en al de menschen die het kenmerk van ondeugd dragen, kan afwijzen. En het is hierom dat deze kennis eene instelling des rijks uitmaakt, en gezegd wordt voor den vorst onmisbaar te zijn, ten einde alle menschen te kennen, want de werkzaamheden hangen van de menschen af, en al de rijksambtenaren zijn slechts menschen. Het is pligtmatig dat de vorst den aard der menschen kenne, opdat zijne regering volmaakt zij door het kennen van de onfeilbaarheid en feilbaarheid van ieder mensch naar aanleiding van de gelaatkunde. — *Geschiedverhaal* van den Imâm Sjafie, op wien ontferming zij! Toen hij uit de stad des heiligen tempels ging naar Egijpte, deed hij onder weg eene stad aan, Ramula genaamd, en een van derzelve inwoners bragt hem naar zijn huis, hem met verschillende beleefdheden onthalende; de vrienden van den Imam zagen dat hij echter bedrukt was en niemand wist er de reden van, naar mate de huisheer zijne beleefdheden en gasterijen vermenigvulde, vermeerderde de ondruktheid van den Imâm; toen de Imâm wilde vertrekken en te paard steeg, kwam de huisheer en gaf hem eenen brief in handen; toen de Imâm dien las verheugde hij zich uitermate en al zijne droefgeestigheid verdween geheel, en hij beval aan dien man dertig *dienars* te geven en begaf zich met blijdschap op reis; onder weg vroeg een der vrienden van den Imâm aan den zelyen: wat was de oorzaak uwer droefheid, en wat is de zin van dien brief, en wat is de bron dezer vreugde? De Imâm Sjafie zeide. Toen de eigenaar des huizes mij naar zijne woning bragt en onthaalde, zag ik door de gelaatkunde aan zijn gezigt, dat er
geen

قند کبجیکن فدای تنای ای منبناه جو خد منپ فدای مگ کارن این آگ
 دکچن در قد سبب اک سغک کالو د اک ساله کپراخن دالم فرخته علم اینت
 هاپ اقبیل اورغ اینت ممبرا سوخ دان دالم سوره اینت دکتانک در سلماپ
 یغ امام دالم رومهک کبلنجاکن کارن جرحام امام سغوله دخیار مک هندقله
 امام ممبری فدای دو قوله دخیار مک اک سگاله در قد سبب پات فدای جهو
 خیاد اک ساله دالم فرخته علم اینت برمول باچف در قد علما دان صلحا اد یغ
 جرکننک فرخته علم این کارن باچف چرقرا اد یغ میتانک کبنارن علم این
 سغره درو اینتکن فد کتاب حدیث دکات قننتله اوله کام سپک کهندف کام
 کشف سپک اورغ یغ ایلق مکان دان بایک رقاب دان سغره لاک درو اینتکن
 فد کتاب حدیث اینت کبجیکن اینت اد قد سپک اورغ یغ قننجغ در قد
 امتن اک دان جدی دان بیجف اینت اد قد سپک اورغ یغ سدغ در قد امتن
 اک دان بنجان دان کسلاهن اد قد سپک اورغ یغ قدق در قد امتن اک
 دان سغره قول درو اینتکن فد کتاب حدیث اینت جو دکات سپک اورغ یغ
 مبره رمتنن اینت ککنوکن جو یعنی ایاله شیطان جو یغ تیاد بارغ کبجیکن
 فد ان اتو سغری دغن شیطان اوله ادای برمول دغن فراست اینت اورغ
 مغنهوی کبجیکن دان کجهاتن سپک مانشی در قد سپک کلکونن دالم
 سپک فرکتانن دان فکر جانن سغره دچر ذراکن در قد نبی سلیمان علیه
 السلام جهو سهاری ای دودق داقس تخت کرجان دان سپک مانشی دان جن
 دان جو ریغ سکین مغهادف دی مک دانغ دو اورغ فرمغون جردعوی کاری
 سورغ بودق کچیل یغ قله دبوغکن اینت دان کدو فرمغون اینت مغنانک
 بودق اینت آخف همب جو دان کدوان تیاد دانق ثابتکن دعوان اینت مک
 جدیله لمه فرکتانن اینت سهغکی مک نبی سلیمان میور بودق اینت
 دقچیل دودان دجری قد ماسغ د فرمغون سوات ققچیل مک اقبیل اورغ
 اینت یغ دتینهنک ان ممبره بودق اینت دانغ منچانت قدغ سورغ
 فرمغون در قد دو اورغ فرمغون اینت مناعس دغن جرچنت ساعت دان
 جرکات یانبی سلیمان جاغلله سورج بوخه بودق اینت تنای جر بکن دی

کشد

geen kenmerk van deugd aan hem was; echter verdubbelde hij zijne ge-
 dienstigheid jegens mij, en hierom werd ik bedroefd, omdat ik waande
 welligt te falen in de regelen dier kunst; doch toen die man eenen brief
 bragt en in denzelve vermeld stond: « Zoo lang de Imâm in mijn huis
 « vertoefd heeft, heb ik om hem te onthalen tien *dienars* uitgegeven,
 « daarom moge hij mij twintig *dienars* schenken, » was ik verheugd daar
 ik overtuigd werd mij niet in de regelen dier kunst bedrogen te hebben.
 Vele godgeleerden en vromen zijn er welke vermaak scheppen in de regelen
 dezer kunst, want er zijn vele verhalen, welke de echtheid derzelve be-
 wijzen; zoo als in het boek der overleveringen verhaald wordt; doe
 Uwe wenschen gelden bij menschen, welke schoon van gelaat en goed
 van voorkomen zijn; en zoo als er in dat zelfde boek verhaald wordt:
 de deugd is bij alle lange menschen mijner sekte, en verstand en voor-
 zigtigheid is bij alle middelmatige menschen mijner sekte, en kwade trek-
 ken en misdadigheid zijn bij alle korte menschen mijner sekte; en zoo
 als er verhaald wordt, wordt in dat boek der overleveringen medege-
 deeld. Alle menschen wier haar rood is, zijn vervloekt: dat is,
 zij zijn Satans, die geene deugd bezitten of zij zijn aan den Satan gelijk.
 Door de gelaatkunde kent men de deugd en ondeugd der menschen
 uit de gebaren in al hunne woorden en werken; zoo als van den pro-
 feet Salomon op wien vrede zij! verhaald wordt, dat hij op eenen ze-
 keren dag op den rijkstroon zat, en alle menschen geesten en vogelen
 voor hem verschenen, en er twee vrouwen kwamen, pleitende over een
 klein kind dat weggeworpen was, en die beide vrouwen zeiden: dat
 kind is het mijne; en beide konden hun pleitgeding niet bevestigen,
 waardoor hunne gesprekken krachteloos werden; zoodat de Profeet
 Salomon beval dat kind in tweeën te houwen en aan elk dier vrouwen
 eene helft te geven. Toen de persoon welke bevolen werd dat kind
 te dooden, naderde, het zwaard uittrekkende, weende een dier twee
 vrouwen met groote angst en zeide: O Profeet Salomon! laat dat kind
 niet dooden en geef het aan die vrouw en ik zal er geene aanspraak

گفتد فرمغون ایت دان همب قیاد اکن بر دعوی لاک سدغ فرمغون بیغ
 لاین ایت قیاد منغائس دان قیاد بر چنت سگار در قد کمترین بودق ایت
 مک نپی سلیمان سورج بر یکن بودق ایت قد فرمغون بیغ منائس ایت
 کارن سپکل کلکون فرمغون این شکسی جو قدان بهو بودق ایت انق ای
 جودان بوکن انق فرمغون بیغ لاین ایت برمول اخیله ارت فراست
 ایت بهو بدی نپی سلیمان ایت سبنتر جو مندریم کینارن در قد کلکون
 کدو فرمغون ایت *

فصل بیغ کسمبیلن بلس قد میتاکن قری قند علم قیافت دان
 فراست ایت برمول قیافت دان فراست بر لیبین نملن تناق در قد سوات
 ارتبین بارغ کال دجدیکن کدو نام ایت سوات علم جو بیغ دکتاکن علم قیافت
 دان فراست کارن کپتائان کدو قری این در قد سوات تمقت ادای سقره
 سپکل قند قد سوات توده مانشی اوله قیافت دان سپکل کلکون قد سوات
 تریه مانشی اوله فراست دان سوات بدی دان بچار مانشی سمقیله
 دسبله سوات دغن مغنهوری سپکل قند دان دسبله لاین دغن مغیرترای
 در قد سپکل قند ایت سوات ارت بیغ تریون سهغکی مک سوات کپتائان قری
 قیافت دان فراست ایت بیغ در قد تغلیهت مات دان فراس هات مانشی
 قد سمان مانشی ایت جو دهمای علم قیافت دان فراست جو ادنون قری
 قند قیافت دان فراست این دغن مپرتای سپکل حکیم دمکینله مک دکتاکن
 کفقال بیغ بسر قند همت بیغ بسر دان تغکی دان کفقال بیغ کچچل ایت قند
 کورغ بدی دان بچار دان بیغ سدغ ایت قند تغنهورن جو رمبت کوجر قد
 کفقال ایت قند برانی دان رمبت بیغ لمس قند قنکت دان کورغ بدی
 دان کورغ اختغ دان رمبت بیغ سدغ ایت قند قری بیغ تر قوج دان رمبت
 بیغ هیتم ایت قند بدی دان مپمقیکن جنج دان رمبت بیغ کونخ ایت
 کورغ بدی دان سپکه کوسر دان رمبت افتار میره دان هیتم ایت قند سپکل

قری

meer op maken ; terwijl de andere vrouw niet weende en volstrekt niet bekommerd was over het dooden van dat kind , beval de Profeet dat kind aan de weenende vrouw te geven , want al de gebaren dier vrouwe waren hare getuigen , dat dat kind het hare en geenszins het kind dier andere vrouwe was. Dusdanig is de zin van de gebaarkunde , dat het verstand van den Profeet Salomon terstond de waarheid onderkende uit de gebaren dier beide vrouwen.

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Handelende over de kenmerken der gelaatkunde en gebaarkunde.

Het gelaat en de gebaren verschillen in naam , doch zijn beide van eene beteekenis ; welligt bevatten die beide namen eene kunde , welke de gelaat- en gebaarkunde genaamd wordt , omdat de kenbaarheid dezer beide geaardheden van eene plaats is ; zoo als alle kenteekens welke aan het menschelijk ligchaam zijn , het uiterlijke en al de bewegingen van het ligchaam des menschen de gebaren uitmaken. En het verstand en oordeel van den mensch is aan den eenen kant voldoende door het verstaan van alle kenmerken , en aan den anderen kant door uit al de kenmerken eenen verborgen zin te veronderstellen ; zoodat de kenbaarheid van den aard van het gelaat , en van de gebaren door het gezigt van het oog en door het gevoel van het hart des menschen tot zijn evenmensch ontstaande , de gelaat- en de gebaarkunde genaamd wordt. De kenmerken van het gelaat en de gebaren zijn volgens het eenparig gevoelen van alle wijsgeeren dusdanig : Een groot hoofd wordt gezegd het kenmerk van eene groote en verhevene eerezucht te zijn. Een klein hoofd is het kenmerk van gebrek aan verstand en oordeel , en een middelmatig hoofd is het teeken van kennis. Zwaar hoofdhaar is het kenmerk van stontmoedigheid. Zacht haar is het teeken van vreesachtigheid en onverstand en ongeluk , en middelmatig haar is het merk van eene loffelijke inborst. Zwart haar is het kenteeken van verstand en van het volbrengen van beloften ; en geel haar , van onverstand en ooploependheid ; en haar dat tusschen rood en zwart in is , is het kenmerk van

van

قري يڭ ترئوج جول يڭ لبت قد بليکت اينٺ تڻد باڀف شهوت دان بولو
 يڭ لبت قد داد دان قره اينٺ تڻد کورغ جدي دان بولو يڭ سدغ اينٺ تڻد
 قري يڭ ترئوج دان جول يڭ ورخان دمکين سفره ترسبت داقس درقد
 رمبت اينٺ تڻدان بکيت جو داهي يڭ لوس يڭ تباد اد باڀف اورت دان
 باڀف کرت قدان اينٺ تڻد قمنديچين دان قربنتاهن دان داهي يڭ سمقت
 اينٺ تڻد کورغ جدي دان کورغ بچار دان داهي يڭ بسرايت تڻد مالس
 دان داهي سدغ يڭ تباد اد کرت قدان اينٺ تڻد سپل قري يڭ ترئوج
 جو کرت يڭ بوجر قد ائثار دوکنغ اينٺ تڻد باڀف چنت دان باڀف پوسر
 دان کرت يڭ لنتغ قد داهي اينٺ تڻد جدي دان کرت يڭ باڀف قد داهي
 اينٺ تڻد ککچين جو قليغ يڭ بسرايت تڻد جدي دان ايغت تناق مکره
 پوسر دان مکره قون هيلغ پوسر اينٺ دان قليغ يڭ کچيل اينٺ تڻد
 کورغ کينار دان باڀف کسلاهن جوکنغ يڭ لبت بلون اينٺ تڻد ترچنتان
 دان کنغ يڭ قنجغ بلون اينٺ تڻد ممبرکن درجين دان کنغ يڭ لوس بلون
 اينٺ تڻد کسکان دان کنغ يڭ برتم بلون اينٺ تڻد بنچان دان قربنتاهن
 دان کنغ يڭ تغکي بلون اينٺ تڻد کورغ جدي دان ممبرکن درجين دان
 کنغ يڭ کچل بلون اينٺ تڻد کسکان دان کنغ يڭ سدغ بلون اينٺ تڻد
 کسمقران جدي دان اکم جو مات يڭ بسرايت تڻد کملاسن دان مات يڭ
 کچل تڻد ايت سرسردان مات يڭ سدغ اينٺ ميممقيکن جنج دان ميکان
 هات دان مات يڭ لکف اينٺ تڻد دنگي دان بنچان دان مات يڭ تغکي
 اينٺ تڻد باڀف قيشو دان مات يڭ لمبت جرکلف م اينٺ تڻد کورغ جدي
 دان کورغ بچار دان مات يڭ جارغ جرکلف م اينٺ تڻد کسمقران جدي
 دان بخار دان مات يڭ هينم ساغت اينٺ تڻد کبييکن کيرم دان مات
 يڭ بيرو اينٺ تڻد تباد مالودان دالم علم قيافت دان فراست اينٺ دکنان
 ترجاهت درقد سپل ورن مات اينٺ يڭ اد بيرو دان جکلور قد ساغت
 بيرو مواد اينٺ همقر قوته ورخان اد اينٺ تڻد سپل کچلان دان مات
 يڭ مبره اينٺ تڻد براني دان مات يڭ مبره ساغت اينٺ تڻد کجهاتن

تناق

van alle loffelijke geaardheden. Zwaar nekhaar is het merk van groote wellustigheid. Zacht haar op de borst en buik is het kenmerk van onverstand, en middelmatig huidhaar het teken van eenen loffelijken aard, en het huidhaar hetwelk zulke kleuren heeft als van het hoofdhaar vermeld is, duidt dezelve kenmerken aan. Een breed voorhoofd dat niet vele aderen en rimpels heeft is het kenmerk van haat en twist-zoeken; een smal voorhoofd is het teken van gebrek aan verstand en oordeel; een groot voorhoofd is het kenmerk van luiheid, en een middelmatig ongerimpeld voorhoofd het merk van alle loffelijke geaardheden. Rimpels welke overlans tusschen de beide wenkbrauwen zijn, zijn het kenmerk van vele zorgen en groote drift. De rimpels welke regtstandig in het voorhoofd zijn, dragen het kenmerk van verstand, en eene menigte rimpels in het voorhoofd is een verachtelijk kenteeken. Groote ooren zijn het kenmerk van verstand en opmerkzaamheid, doch van spoedige drift en van spoedige verdwijning van drift. Kleine ooren zijn het teken van onopregtheid en van vele gebreken. Zwarte wenkbrauwen zijn het kenmerk van bezorgdheid. Langharige wenkbrauwen zijn het teken van zelfsverhovaardiging. Breede wenkbrauwen zijn het kenmerk van vergenoegdheid. Wenkbrauwen die in een loopen zijn het teken van lastering en twist. Hoogharige wenkbrauwen zijn het kenmerk van gebrek aan verstand en van zelfsverheffing. Kortharige wenkbrauwen zijn het teken van vergenoegdheid. Wenkbrauwen met middelmatige haren zijn het kenmerk van volmaaktheid in verstand en Godsdienst. Groote oogen zijn het kenmerk van luiheid. Kleine oogen zijn het teken van zotheid. Middelmatige oogen zijn het kenmerk van het volbrengen van beloften en het verheugen van het gemoed. Holle oogen zijn het kenmerk van nijd en lastering. Vooruitstekende oogen zijn het kenmerk van groot bedrog. Oogen welke langzaam knipoogen zijn het teken van gebrek aan oordeel en verstand. Oogen die zelden knipoogen zijn het kenmerk van een volmaakt verstand en oordeel. Zeer zwarte oogen zijn het kenmerk van goede overleggingen. Blaauwe oogen zijn het kenmerk van schaamteloosheid en worden in de gelaaten gebaarkunde de slechste onder al de kleuren van oogen genoemd, en indien de oogen door het sterke ligblaauw naar het witte overhellen, zijn zij het kenmerk van alle gebreken. Bruine oogen zijn het kenmerk van moed; en oogen die zeer bruin zijn, geven slechtheid te kennen,

doch

تتاق جرانې او سرخ كجهانن ايت دان مات بېغ بېرو بېغ همشر كوښخ
ورخان ايت تڼد باچف كجهانن دان مات بېغ سدغ دغن سپل ټري بېغ
قياد داقت دكتانك او جسر دان كچل دان هينم دان ميرم دان بېغ دكتانك
او قربايد درقد سپل ورن مات ايت تڼد جدي دان بچچار دان مالودان
ايم دان سپل ټري بېغ بجايد دان مات بېغ قمندهغ او سفرة بودق م ملبهت
دغن چان درقد مكاپ دغن ټري ټرټاو دان كسكان ايت تڼد عمر بېغ
ټنجهغ دان مات بېغ كچل دان ټركرت م دان بېرو ايت تڼد قياد مالو دان
دغكي دان فتنه دان سپل كجهانن دان مات بېغ همشر بېرو دان همشر
كوښخ ايت تڼد باچف كجهانن دان مات بېغ قاهي لالت او قد كليخ
كلوټف سفرة نال ليهرايت تڼد كجهانن دان چكلو دغن كا دان سپل قاهي
لالت ايت ورفا بېرو ايت تڼد سكلين كجهانن دان مات بېغ ورن ټوټپ
ايت همشر كوښخ ايت تڼد سپل فتنه دان مات بېغ ميرم سفرة افي دان ټركرت م
كاټس سفرة مات لمبو ايت تڼد كورغ جدي دان باچف مخرجاك زنا
دان مابق دان الف دان مات بېغ ټركرت م سفرة مات لمبو ايت تڼد
جبل نان مات بېغ كلابو ايت تڼد سپل كبجيكن جكلو بولو مات ايت
كربنغ م ايت تڼد منقوك او رغ دان مپكيني هات او رغ جرمول مات
ايت بېغ سات بارغ قد ټغلبهتپ دوكلهانن دان مات بېغ اعور ايت تڼد
چلاك جرمول اعور دكتانك او رغ ايت بېغ سات متاپ درقد ټرټام او بوت
قياد دغن ټپاكت او ټون قد سكلين اټكوت مانشي ايت اداله تڼد
كبجيكن دان كجهانن تتاق قد مات ټرلبه درقد سكلين و حود مانشي
او تڼد ايت مگ هيدغ بېغ ټنجهغ دان منجهغ ايت تڼد كورغ جدي دان
سرسردان هيدغ بېغ رنده جسر ايت تڼد شهوت هيدغ بېغ لوس لوټپ
ايت تڼد دغكي دان مرك دان هيدغ بېغ قبل سكتپ ايت تڼد باچف
جركات م دان هيدغ لبيرو جغون ايت تڼد دست دان هيدغ بېغ سدغ قد
سپل ټري بېغ ټرسبت ايت تڼد سپل ټري بېغ بجايد جو مولت بېغ لوس
ايت تڼد جرانې دان مولت بېغ سمغت ايت تڼد ټناكت جو بېبر مولت

بېغ

doch waarbij zich moed vereenigt. Blaauwe oogen die geelachtig zijn, dragen het kenmerk van veel slechtheid. Middelmattige oogen die niet kunnen gezegd worden, groot of klein, zwart of bruin te zijn en die als de beste van al de oogsoorten beschouwd worden, zijn het kenmerk van verstand, oordeel, schaamte, Godsdienstigheid en van alle goede geaardheden; oogen welke een opslag hebben als die der kinderen, kijkende helder uit het gelaat onder gelach en vrolijkheid, zijn het kenmerk van een lang leven. Kleine rimpelige blaauwe oogen zijn het merk van schaamteloosheid, nijd, laster en alle slechtheden. Oogen die tusschen blaauw en geel in zijn, dragen het kenmerk van vele slechtheden. Oogen welke puisten rondom de oogleden hebben gelijk een halsketting, zijn het kenmerk van slechtheid, en wanneer bij al die puisten dezelve blaauw zijn, dragen zij het merk van alle slechtheden. De oogen wier wit aan het geele grenst, zijn het kenmerk van lastering. De oogen welke rood als vuur zijn en naar boven knipoogen, gelijk koeoogen zijn het teeken van onverstand, veelvuldig overspel, dronkenschap en achteeloosheid. Oogen welke knipoogen als koeoogen, zijn het teeken van domheid; en aschgraanwe oogen zijn het kenmerk van alle deugden. Indien de oogharen gekruld zijn is zulks een teeken van menschen te bedriegen en iemands gemoed te kwellen: een dubbelziend oog en een eenoogige is het kenmerk van ongeluk. — Die persoon wordt eenoogig genaamd wiens eene oog van den beginne af aan blind is geweest zonder letsel. — Voorts zijn aan alle ledematen van den mensch kenmerken van deugd en ondeugd, doch aan het oog meer dan aan het gansche wezen van den mensch. Een lange en vooruitstekende neus is het teeken van onverstand en dwaasheid. Een lage en groote neus is het kenmerk van wulpschheid. Een neus met wijde gaten is het teeken van nijd en toorn. Een neus met een dik scheidsel is het merk van babbelen. Een neus met eene breede punt is het kenteeken van logen. En een neus die middelmatig is in alle opgenoemde opzigten, is het kenmerk van alle goede geaardheden. Een groote mond is het bewijs van vermetelheid. Een kleine mond is het kenmerk van blootheid.

Dik-

بیغ قبل اینت تندی حماقت دان کورغ بدی دان بیبر مولت بیغ نیش ایت
 تندی اینت دان بیبر مولت بیغ سدغ اینت تندی کسمقرنان بدی دان بچار
 دان بیبر مولت بیغ میر اینت تندی کبیکن دان بیبر مولت بیغ ثوته اینت
 تندی رمقس دان بیبر مولت بیغ سدغ قد اختار میر دان ثوته ایت تندی
 فهم دان عقل جو کپیکت بیغ کچل دان جارغ ایت تندی کسلاهن نیت دان
 کپیکت بیغ قنچغ دان بسر اینت تندی کجهاتن دان فننه دان کپیکت بیغ
 سدغ دالم سپل قری قریسنت ایت تندی کبنارن دان کپیکت بیغ برتنه ایت
 تندی مکر دان قیغ دان خیانت دان سپل کجهاتن دان کپیکت بیغ جارغ
 دان رات ایت تندی عدالت دان امانت قد سپل حال دان کپیکت بیغ سدغ
 دان سندیغن ایت تندی کبجیکن جو داکو بیغ تیرس ایت تندی کورغ بدی
 دان کورغ بچار دان داکو بیغ بسر تندی امت تکبر دان داکو بیغ سدغ اینت
 تندی کسمقرنان بچار جو سوار بیغ کرس ایت تندی برانی دان سوار بیغ
 لمه اینت تندی قنانت دان سوار بیغ سدغ ایت تندی کبجیکن قد سپل حال
 دان سوار بیغ سنی ایت تندی تکبر دان حماقت دان کورغ فهم قد سپل حال
 قیغی بیغ قبل ایت تندی مالس دان جاهت فکرت دان قیغی بیغ نیش دان
 کونخ ایت تندی کجهاتن فکرت دان قیغی بیغ سدغ ایت تندی کبجیکن فکرت
 جغیکت بیغ کچل ایت تندی چردن دان جغیکت بیغ بنتر ایت تندی کسمقرنان بدی
 دان بچار دان جغیکت بیغ امت قنچغ ایت تندی کورغ بدی دان جغیکت بیغ
 امت لبنت تندی همت بیغ بسر دان جغیکت بیغ سدغ اینت تندی کسمقرنان
 بدی دان بچار دان جغیکت بیغ بوکل ایت تندی مکر دان قیغو جو موک بیغ
 کونخ قیاد دغن قیانت ایت تندی کجهاتن دغن سپل قری بیغ جاهت دان
 ورن بیغ امت ثوته دغن بیروم کونخ مات ایت تندی کرس مات دان قیاد
 مالو دن خیانت دان قردواتن جاهت دان کورغ بدی دان کورغ بچار
 دان جکلو دغن قری این اورغ ایت دپون تیرس دان بوکل دان دهین
 لوس مک سپل اورغ بیغ حکیم برکات جهو هارس منجاوهکن دیر درقد اورغ
 دمیکن ایت کارن اورغ منجاوهکن دیر درقد اولر بیس ایت لیهر بیغ

قندق

Dikke lippen zijn het teeken van zotheid en onverstand. Dunne lippen zijn het bewijs van oplettendheid. Middelmattige lippen zijn het kenmerk van volmaaktheid van het verstand en oordeel. Roode lippen zijn het teeken van goedheid. Witte lippen zijn het merk van kakeelaars, en lippen welke middelmatig tusschen rood en wit zijn, dragen het kenmerk van kennis en verstand. Kleine en ijle tanden zijn het kenmerk van verkeerde neigingen. Lange en groote tanden zijn het teeken van boosheid en laster. Tanden welke middelmatig zijn in alle opgenoemde opzigten, zijn het kenmerk van opregtheid. Tanden welke voor elkander staan zijn het teeken van kunstgrepen en bedrog, en ontrouw en alle slechtheden; ijle en effene tanden zijn het teeken van regtvaardigheid en getrouwheid in alle zaken. Middelmattige en blinkende tanden zijn het kenmerk van deugd. Eene spitse kin is het kenmerk van gebrek aan verstand en oordeel. Eene groote kin is het merk van groote opgeblazenheid. Eene middelmatige kin is het teeken van volmaaktheid in oordeel. Eene grove stem is het kenmerk van stoutmoedigheid. Eene zwakke stem is het bewijs van blootheid. Eene middelmatig stem is het teeken van deugdzzaamheid in alle zaken. Eene fijne stem is het kenmerk van hoogmoedigheid en dwaasheid, en gebrek aan kennis in alle zaken. — Dikke wangen zijn het kenmerk van luiheid en eene slechte inborst. Dunne geele wangen zijn het kenmerk van eene slechte inborst. Middelmattige wangen zijn het bewijs van eene deugdzame geaardheid. Een kleine baard is het kenmerk van schrandereheid. Een ronde baard is het teeken van volmaaktheid in verstand en oordeel. Een zeer lange baard is het kenmerk van gebrek aan verstand. Een zware baard is het kenteeken van groote eerezucht. Een middelmatige baard is het merk van volmaaktheid en oordeel. Een gekrulde baard is het teeken van kunstgrepen en bedrog. Een geel gelaat zonder ziekte, is het kenmerk van snoodheid met alle snoode eigenschappen. Eene zeer witte kleur met blaauwachtig geele oogen is het kenmerk van vermetelee oogen, van onbeschaamdheid, en verraad, en slechte handelwijzen, en gebrek aan verstand en oordeel: en indien iemand bij dezen staat eene spitse kin en een breed voorhoofd heeft, zeggen alle wijzen, dat het noodzakelijk is zich van een dusdanig mensch te verwijderen, omdat men zich van eene vergiftige slang verwijdert. Een korte hals is het bewijs van boosheid. Een lange en dunne

Y ij

hals

تندرق ایت تند کجهان دان لیهر بیغ قنچغ دان تیرس ایت تند قنانت
 دان حماقت دالم سپک حال دان لیهر بیغ بسر دان تبل ایت تند جبل دان
 الف دان بایف ماکن دان لیهر بیغ سدغ ایت تند بدی دان بچار بیغ دیر
 جاهو دشن بلیکت بیغ کوس ایت تند بزافی دان ریغن بدی دان جاهو
 دغن بلیکت بیغ سمقت ایت تند برسک قد ساله دالم سپک قزکتان دان
 فکر جان جوتاقف تاغن دغن سپک جاری بیغ قنچغ ایت تند چردک
 قد ممچراکن سپک فکر جان دغن سمقران داد بیغ بیدغ ایت تند الف
 دان مالس دان داد بیغ سدغ ایت تند بدی دان بچار بیغ بایک قرت بیغ
 بسر ایت تند جهالت دان حماقت دان کورغ مالو دان رجم جو دان قرت
 بیغ سدغ ایت تند سپک قری بایک بتس بیغ بسر ایت تند کرس مات
 دان کورغ مالو دان بدی جو ادقون دغن راجن بیغ سمقن علم قیافت دان
 خراست حکمی قد اله قد اورغ بیغ بر بدی اکن مغنل سپک اورغ سفای ای دانت
 علی قدرن ممبید اکن قد اختار سپک تند کبجیکن دان کجهان ایت *

فصل بیغ کدو قوله قد مپناکن قری سپک رعیت دغن راج دالم کرجان
 ایت ادقون قری سپک رعیت تیاد دلور درقد قزکار بیغ دو جنس کارن اسلام
 مریکیت اتو کافر دان درقد دو فیهق ایت دجریکن بزلییندن حکم داتس
 کدو مریکیت دان هارس راج ایت مغنهوی قری کدو فیهق ایت دان
 ممبید اکن قد اختار مریکیت دالم کرجان پ سفای ای جاغن تقصیر
 دالم فکر جان بیغ سوکر ایت مک کامی درقد سبب دو قزکار جنس رعیت
 ایت ماو منچر تر اکن دالم دو فصل اکن احوال مریکیت برمول قد سپک
 رعیت اسلام اد دو قوله حق داتس رجان بیغ تیاد دانت تیاد اکن راج
 ایت مغد اکن دی دان جکلو ای تقصیر دالم سپک حق این سوکرله امت
 حالن قد هاری قیامت حق بیغ قزقام هندقله راج ایت در کارن
 کبسان کرجان جاغن ممبسرکن در دین دان جاغن ملیهنه مک قد سپک

هسب

Hals is het merk van blootheid en dwaasheid in alle zaken. Een lange en dikke hals is het merk van domheid, achteloosheid en vraatzucht. Een middelmatige hals is het teeken van verstand en zuiver oordeel. Breede schouders en schouderbladen zijn het kenmerk van dapperheid en gering verstand. Smalle schouders en schouderbladen zijn het teeken van het verkeerde in alle gesprekken en handelingen te beminnen. Handpalmen met lange vingers zijn het kenmerk van schranderheid in het volmaaktelijk beraadslagen van alle zaken. Eene breede borst is het teeken van achteloosheid en luiheid, en eene middelmatige borst is het kenmerk van een goed verstand en oordeel. Een groote buik is het teeken van onkunde, dwaasheid, onbeschaamdheid en verfoeijing. Een middelmatige buik is het kenmerk van alle goede geaardheden. Groote kuiten zijn het merk van een vermetel oog, onbeschaamdheid en onverstand. — Met cenen wel aangewenden ijver is de kunstmatige gelaaten gebaarkunde voldoende voor den verstandigen om alle menschen te kennen, opdat hij naar zijn vermogen onderscheid wete te maken tusschen alle kenmerken van deugd en ondeugd.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Handelende over de verhouding van de onderdanen tot den Vorst in het rijk.

De staat aller onderdanen is niet buiten twee klassen te rangschikken: want zij zijn of geloovigen of ongeloovigen, en uit die twee oogpunten beschouwd, komt er een verschillend oordeel over hen, en het is de plicht van den vorst den staat dier beide partijen te kennen en onderscheid tusschen hen in zijn rijk te maken, opdat hij niet nalatig zij in zijn moeijelijk werk. Uit hoofde dier bestaande twee klassen van onderdanen, zal ik hunne omstandigheden in twee hoofdstukken mededeelen. Ten opzichte der geloovige onderdanen rusten er twintig verplichtingen op derzelve vorst, die hij moet volbrengen en indien hij nalatig is in deze verplichtingen, zal zijn lot zeer moeijelijk zijn op den dag der verrijzenis. 1°. Een koning moet zich zelve van wege zijne grootheid niet verhoovaardigen, en niet met minachting op alle dicna-

ren

هبب الله کارن الله تعالی سنرو حو اکن سپک اورغ بیغ متکبرایت اداب
 حق بیغ کدو هندقله راج جاغن منغراکن کات سنغه رعیت درقد کجهان
 سنغه رعیت دان جکلو ای منغردرقد سئورغ کجهان سئورغ لاین هندقله
 ای جاغن قرچای اکن کتای این سبلم ای فرکسای کبنارنپ کارن جکلو
 ای منغراکتای درقد کسلاهن سماں اورغ دان قرچای اکن کتای این
 دان مغممکن دغن کتای این بنساله کرجائپ جو اوله کارن سبب
 سپک اورغ بیغ طمع درقد لوبان ممبری سوسه اکن سپک مانشی دان
 سپک اورغ بیغ حسود درقد دغکین منچاری کبنسان سپک مانشی جو
 مک کارن این قیاد هارس راج این منغراکتای تقای بنچیکن جو ادان
 کارن سپک حکیم برکات * من نقل الیک نقل عنک * ارقین برغسیای بیغ
 اجوجه کفدام ای اجوجه درقدام یعنی اورغ بیغ ملباو کچلان اورغ کفد
 کام ای لاک ملباو کچلانم کفد اورغ لاین این مک اورغ بیغ دمکین فرید
 ایاله قوهن سپک کجهان دان کبنسان جو ادقون حق بیغ کتیک هندقله
 راج این اقبیل ای مرک ادس سئورغ درقد رعیت کارن سوات تقصیر
 جکلو دافت دامقونی ساله این جاغن لبه درقد تیک هاری برتغیکن
 مرکان این سفای ای مغمقون لکس اکن اورغ این دان اورغ این قون
 ماکن مغمسه ادان ملاینکن جکلو ای مرک اکن رعیت این کارن فکر جان
 اکم کارن تنکال این هارسله ای منتیاس مرک اکن اورغ بیغ برسلاهن
 سفای جاغن ای تقصیرسکال م دالم فکر جان اکم این مک کارن کهندق
 اینت جو دچرقران درقد حضرت نبی علیه السلام دهو ای برسبد دمکین
 برغسیای مغمقونی ساله اورغ مک الله تعالی مغمقونی سپک دسان
 قدهاری قیامت دان دالم کتاب اخبار الملوک دکنان جهو الله تعالی بفرمان
 اکن نبی یوسف علیه السلام هی یوسف درقد سبب انکوا مقوھی ساله
 سپک سودرام مک اک منغیکین نام دان ملیاکن ادام حق بیغ کامقت
 هندقله راج این مملهران سکین رعیت دان جاغن مملله دان کتای
 اینت بایک دان اینت جاهت کارن سپک راج بیغ عادل داتس بوم اتوله

بایغ م

ren Gods nederzien, want God de Allerhoogste is een vijand van alle verwaanden. 2°. Een vorst moet niet naar de woorden van sommige onderdanen hooren die van anderen kwaad spreken; en indien hij van den eenen de slechtheid van den anderen hoort, moet hij deszelfs woorden niet gelooven, zoo lang hij er de waarheid nog niet van onderzocht heeft; want indien hij deszelfs woorden over de slechtheid van zijnen evenmensch hoort, en dezelve gelooft en daarna oordeelt, gaat zijn koningrijk ten gronde; want alle schraapzuchtige menschen veroorzaken door hunne inheligheid alle menschen leed. En alle kwaadwillige menschen zoeken uit wangunst den ondergang van alle menschen, weshalve het den koning niet betaamt hunne woorden te hooren, maar hen te haten, want alle wijsgeeren zeggen: « *man na-
« khala ilajka nakala anka,* » dat is: « al wie bij U lastert, lastert
« ook van U; » namelijk: de geen die U de gebreken van anderen aan-
brengt, brengt Uwe gebreken ook aan hij anderen. Een dusdanig
mensch is de boom van alle kwaad en verderf. 3°. Een koning wan-
neer hij op een zijner onderdanen over eenige nalatigheid toort, moet
wanneer hij deszelfs fout vergeven kan, niet langer zijne toorn doen
aanhouden dan drie dagen, ten einde dien persoon spoedig vergiffenis
te schenken en die persoon hem meer beminne; ten zij hij toorne op
dien onderdaan ter zake van den Godsdienst, want daarover mag hij
gestadig zich vertoornen op de schuldigen, opdat zij niet nalatig blij-
ven in het werk van den Godsdienst. Het is om die reden dat
er van den Profet over wien vrede zij! verhaald wordt, dat hij
aldus zeide: al wie de misslagen der menschen vergeeft, diens mis-
daden zal God de Allerhoogste ten dage der opstanding vergeven.
In het boek, *Geschiedenis der Vorsten*, wordt gezegd: dat God
de Allerhoogste tegen den Profet Jozef op wien vrede zij! zeide: O
Jozef! omdat gij de misslagen Uwer broederen vergeeft zal ik Uwen naam
verhoogen en U zelve verheffen. 4°. Een vorst moet alle onderdanen
beschermen en niemand uitkiezen en zeggen: die is goed en die is slecht,
want alle koningen zijn schaduwen Gods op aarde, en God de Aller-
hoog-

جاښخ م الله دان الله تعالي جو مملهر اکن سپل همبناو دالم دنيا بايک سپل
 کافر دان مؤمن بايک سپل فاسق دان صالح بايک سپل عاص دان عاجز
 دان لادين م درقد ايت هغکي جرئسياف جکلو بايک اتوجاهنت ٿون اداپ
 دغن انڀر حق سبحانه و تعالي دان مکچنتاله دالم دنيا مک دمکينله
 هندق قري راج ايند بخ عادل دالم کرجانن سڦاي سپل همب الله برستتوس
 قد زمانن کارن مبد نبي عليه السلام دمکينله قرينه اتم درقد سپل اورغ
 اورغ اتوله ڀغ مغاسه سکلين مانشي دان جر جوت بايک اکن مريکيت
 جکلو مريکيت بايک اتوجاهنت ٿون حق ڀغ کليم هندقله راج ايند درقد
 مبد کوسان دان کبسانن ايند جاڻن مليهت اکن سپل اتق استري
 سپل رعيت ايند دان جاڻن ماسق دالم رومه سپل رعيت ايند لادين درقد
 اذن مريکيت کارن دالم کتاب اخبار الملوك ڊچر اکر اکن درقد حضرة نبي
 عليه السلام جهو اقبيل حضرة نبي داڻغ کفدر رومه سورغ م اي جرهنتي
 قد قنت رومه اورغ ايند دان تيکي کال مڻڻڻ ڀغ امڻون رومه ايند دان
 جکلو ڀغ امڻون رومه ايند ممبري اذن قدان اي ماسق قنات جکلو تباد
 اي ممبري اذن قدان اي کمال دغن تباد ساکت هنتين درقد ڀغ امڻون
 رومه ايند حق ڀغ کائم هندقله راج ايند جارغ کرجانن دغن سکلين ٿرکار
 مانشي اد لايق اکن قري حال مسورغ مانشي ايند دان جارغ کنان
 دغن مريکيت اذ قاتن اکن ٿغنت مسورغ مريکيت ڀغ داڻغ قدان مک
 جارغ ڀغ راج ايند مڻهنداڪ درقد سپل ڀغ عالم دان فاضل دان عقل ايند جاڻن
 اي مڻهنداڪ ايند درقد سپل ڀغ بودو دان کچل دان بيل دان قول جارغ
 ڀغ اي مڻهنداڪ درقد سپل اورغ ڀغ بياس مڻهنداڪ سپل راج م دان
 بياس جرکات م دغن سپل اورغ ڀغ مغرت کات دان تاه بهاس جاڻن اي
 مڻهنداڪ ايند درقد سپل اورغ ڀغ بياس دودق سره سپل اورغ ڀغ تباد
 برسوقن دان بياس جرکنکات سره سپل اورغ هوڻن دان اورغ فاسر دان
 سباکين مک کارن ايند هندقله راج ايند جاڻن ممبرات سپل همب الله
 قنات ڊچر اکن جارغ ڀغ قاتن اکن قري حال مريکيت دالم سپل ٿر جانن

ٿرکنان

Hoogste beschiermt wel al zijne onderdanen in de wereld het zij onge-
 loovigen , het zij regtzinnigen , het zij goddeloozen , het zij vromen , het
 zij oproerlingen , het zij dienaren en anderen : zoodat een iegelijk , hij zij
 goed , hij zij kwaad , door de gunst van God den Allerhoogsten be-
 staat en vermaak schept in de wereld. Dusdanig moet de geaardheid
 van eenen vorst zijn , die regtvaardig in zijne regering is , opdat allé
 dienaren Gods rust genieten in zijnen tijd ; want de Profeet op wien
 vrede zij ! zegt aldus : de beste der menschen is die mensch , die alle
 menschen bemint en hen weldoet , het zij zij goed , het zij zij slecht
 zijn. 5°. Een vorst moet omdat hij magtig en groot is niet naar al de
 vrouwen der onderdanen zien en niet in derzelver woningen gaan , buiten
 hunne toestemming ; want in het boek *Geschiedenis der Koningen* ,
 wordt van den Profeet over wien vrede zij ! verhaald ; dat als hij aan
 de deur van eenig mensch kwam , hij aan dezelve stil hield en drierwef
 den eigenaar des huizes riep , en indien dezelve het hem toestond ,
 trad hij binnen , doch indien dezelve het hem niet toestond , keerde
 hij zonder spijt van den eigenaar des huizes terug. — 6°. De vorst
 moet in het bemoeijen met alle zaken der menschen , zich voegen naar
 den aard der omstandigheden van ieder bijzonder persoon , en hetgeen
 hij met hem spreekt , moet overeenkomen met den rang van een iege-
 lijk van hen die tot hem komen ; en hetgeen de vorst van geleerde
 en uitmuntende en verstandige mannen vergt , moet hij niet van alle dom-
 ooren , geringen en onwetenden vergen ; en insgelijks , hetgeen hij ver-
 langt van een iegelijk , die gewoon is voor vorsten te verschijnen en die ge-
 woon is met menschen te spreken , welke den zin der woorden verstaan en
 met de wellevendheid bekend zijn , moet hij niet vorderen van hen die
 gewoon zijn met onwellevende personen om te gaan en die gewoon zijn
 met boschmenschen en marktvolkt , en diergelijke te spreken. De vorst
 moet alsoo niemand der dienaren Gods bezwaren , maar in billijkheid
 over den aard hunner zaken beraadslagen in al hunne mondelijke voor-
 drag-

فرکنائیں مریکینت جرمول دچرتراکن درقد نبی داود علیہ السلام جہو ای
 سنبہ دالم دعان کقد الله تعالی اقاله همب اکن جوق سقاي سیکل همبام
 مغاسه اکن همب مک الله تعالی جفرمان هي داودکنانک اولهم دغن سیکل
 مریکیتد جارغ بیغ دافت منردیم جدي مریکینت شقره هارس انکو سملهران
 جارغ بیغ اختاراک دان اغلوایت لالی حفا بیغ کنوجه هندقله راج ایت قی
 اختار سیکل اورغ بیغ مغاندی دی براند هکن سیکل اورغ بیغ قوم دان ممبری
 حرمت اکن مریکینت چک ای تیاد برغنتهون قون سکل دان اورغ بیغ قوم
 ایت اد عالم اتو عاید اتوزاهد قریبه ممبری حرمت اکندی دان لالی
 هندقله راج ایت برندهکن سیکل بودق دان مننجق شفقت دان رحمت
 قدان سقاي دجالسکن الله تعالی جو حفا بیغ کردولاقن هندقله راج ایت
 جارغ بیغ ای برجنج دغن جارغ سیاق درقد سیکل همب الله مپمقیکن
 جنجیب دان جاغن برسلاهن دغن جنجیب ایت کارن تیاد قریبه کچ قری
 اکن سیکل راج م درقد برسلاهن دغن جنجیب ادقون دچرتراکن دالم کتاب
 اخبار الملوک جہو الله تعالی قله ممبری کسبارن اکن سلطان اسپندر
 ذوالقرنین درقد تیکر کار قریب ایت قرتام درقد جارغ بیغ ای کات دغن
 اورغ ای کات ایت دغن نیر کرد درقد جارغ بیغ ای برجنج ایت دغن اورغ
 ای مپمقیکن جنج ایت کتیک درقد جارغ بیغ ای مندافت درقد هرت تیاد
 ای منار ایت دالم بندهرانی تناق ای بلنچاکن سمهاپ ایت اکن سیکل
 همب الله جو حفا بیغ کسمبیلن هندقله راج ایت قد ماس حکم جاغن
 ماسم مکاپ دان جاغن کرس کتاب تناق هارس ماسم مکاپ دان لمبت
 کتاب جرمول دچرتراکن درقد حضره نبی علیہ السلام جہو ای جرکات دالم
 شریک جراق مالکی درقد مانمکم اد دان جارغ بیغ اد دالمپ ایت کلهاقن دلورن
 درقد مهاخن مانمکم ایت اورغ برینانک درقدان قون سیاق سیکل مالکی
 ایت یا رسول الله مک سید رسول الله قون سیکل اورغ بیغ جرکات م لمه لمبت
 دان مانس دغن سیکل همب الله دان بیغ مپایغ اکن سیکل اورغ بیغ لاقدر
 دان بیغ مغرجاکن کرج سمبیه قد مالم تنکال سیکل اورغ قیدر ایت

حق

dragten.—Er wordt van den Profeet David, op wien vrede zij! verhaald, dat hij in zijn gebed tot God zeide: wat zal ik doen opdat al Uwe dienaren mij beminnen? en God de Allerhoogste antwoordde: O David! zeg tot hen, hetgeen hun verstand kan bevatten, zoo als gij verplicht zijt datgene in acht te nemen, hetwelk tusschen mij en U bestaat.

7°. De Koning moet van al de personen, die voor hem verschijnen alle oude lieden op prijs stellen en hun eerbied bewijzen, al bezitten zij ook volstrekt geene kundigheden, en of die oude lieden geleerden of dienaren of kluzenaars zijn, dezelve bijzonder vereeren; wijders moet de vorst prijs stellen op alle kinderen, en hun belangstelling en medelijden betoonen, ten einde door God den Allerhoogsten beloond te worden.

8°. De koning moet hetgeen hij aan een iegelijk der dienaren Gods belooft, volbrengen, en niet van zijne belofte afwijken, want niets is voor vorsten verachtelijker, dan van hunne beloften af te wijken. Er wordt in het boek *Geschiedenis der Vorsten* verhaald: dat God de Allerhoogste grootheid aan Alexander den grooten schonk, om drie zaken.

1. Omdat hij hetgeen waarover hij met iemand sprak in waarheid zeide.
2. Omdat hij hetgeen hij iemand beloofde, nakwam.
3. Omdat hij, hetgeen hij van de schatten kreeg, niet in zijne schatkist bewaarde, maar onder al de dienaren Gods uitgaf.

9°. De koning moet tijdens het gerigt geen stroef gelaat vertoonen en geene harde woorden bezigen, maar een minzaam voorkomen hebben en vriendelijk ter taal zijn.—Er wordt verhaald van den Profeet op wien vrede zij! dat hij zeide: hoe vele palcizen van robijnen zijn er in den Hemel, en het geen daar in is, vertoont zich van buiten door de buitengewoone doorschijnendheid dier robijnen. Men vroeg hem van wien zijn al die palcizen O bode Gods! en hij zeide: van alle menschen, welke minzaam spreken, en vriendelijk jegens alle dienaren Gods zijn, en die medelijden hebben met alle hongerigen en die des nachts godsdienstplegtigheden verrigten tijdens alle menschen slapen.

10°. De vorst moet ten tijde van het gerigt in

حَقِّ بَيْغِ كَسْفُولِهِ هِنْدَقْلَه راج ايت قد ماس حکم مَغْحَکْه کن قد ائتار سِکِل
 هَمب الله دَغْن عادل دان انصاف دان مَغْر جاکن کرج سِکِل هَمب الله
 ايت دمکين سفرة اي سک اورغ لاین مَغْر جاکن کرجلک کارن اتسین جو
 سِکِل فکرجان اورغ ايت دان قیاد هارس ساکت هتیبی درقد مَغْر جاکن
 فکرجان مریکیت ادثون دچرقران درقد حضرت نبي عليه السلام جهو
 اي برکات برجسیاق مَغْهِنْدَاک ماسف دالم شرکي دان نفس درقد ائي
 نارک هندقله اي جرجوة اکن سِکِل هَمب الله جارغ سکین بَغ اي سک
 اورغ لاین جرجوة اکن دي حَقِّ بَيْغِ کَسْبَلَس هِنْدَقْلَه راج ايت جاغْن
 قزلمبتکن فکرجان حکم قد ائتار دو خصیم کارن درقد قزلمبتکن ايت
 بناچف فتنه داغ دالمی دان جکلو داتت جاد هندقله اي چوب دهول
 صلاحکن قد ائتار دو خصیم ايت یا ايت برد آمیکن کدوان جرمول دچرقران
 درقد حضرت نبي عليه السلام جهو اي برکات اک ممبري خبر اکن کام درقد
 سوات عمل بَغ فهلان ايت قزلبه درقد سمببغ فغلة دان صدقه مک سِکِل
 اصحاب جرفان ائي ايت یا رسول الله مک اي جرسبد اتوله صلاح قد ائتار دو
 خصیم یعنی برد آمیکن دو اورغ بَغ برجننه ايت قزلبه فهلان درقد سمببغ فغلة
 دان صدقه حَقِّ بَيْغِ کدو جلس هندقله راج ايت جاغْن مَغْسَهَاکن قد ممبکاکن
 دوس سِکِل هَمب الله دان کارن جارغ ۲۰ ساله دان الف جاغْن ممبري
 ساکت اکن سِکِل رعیت تئاق هندقله اي سمبببگن سِکِل عیب رعیت ايت
 دان منوقف کچلان مریکیت جارغ بَغ داتت ادثون دچرقران دالم کتاب
 اخبار الملوک برجسیاق منوقف عیب سودران الله تعالی منوقف عیب
 اورغ ايت دالم دخیادان دالم اخرت درقد مات سِکِل ماشي حَقِّ بَيْغِ کتیکي جلس
 هندقله راج ايت جک اي سک جرجوة کوان قردواتن بَغ ساله جاغْن ممبرنيکن
 سِکِل هَمب الله دَغْن قردواتن بَغ ساله ايت بَغ قردواتن دَغْن هوا
 نفسون تئاق هندقله اي جرجون دان جاغْن پتاکن ساله ايت اکن جارغ
 ماشي کارن سِکِل رعیت ايت سفرت دالم سِکِل کبجیکن لاکي منوقف رجان
 ايت دالم سِکِل کجهان دان رجان جروله جالس دوس سِکِل رعیتن ايت

کارن

regtvaardigheid en billijkheid onder alle dienaren Gods vonnissen en de belangen van alle dienaren Gods behartigen, zoodanig als hij wenschen zou dat een ander zijne belangen behartigde, want op hem rusten al de belangen der menschen, en zijn gemoed moet niet wrevelig zijn door het behartigen van hunne belangen. Er wordt verhaald van den Profeet, op wien vrede zij! dat hij zeide: alwie den Hemel wil ingaan en van het Helsche vuur bevrijd zijn, moet aan alle dienaren Gods doen, het geen hij wil dat een ander aan hem doet. 11°. Een vorst moet de regtszaken tusschen beide partijen niet vertragen, want door dezelve te vertragen, ontstaat veel leed; en indien het kan geschieden moet hij eerst trachten den vrede tusschen de beide partijen te bewerken (namelijk hen bevredigen). Er wordt verhaald van den Profeet op wien vrede zij! dat hij zeide: ik geef U van eene daad kennis, welke verdienstelijker is dan eene vrijwillige godsdienstoefening en het geven van aalmoezen: al zijne vrienden vroegen hem: welke is die daad O bode Gods! en hij zeide: dat is de bevrediging tusschen twee partijen; namelijk: het bevredigen van twee twistende personen is verdienstelijker dan eene vrijwillige godsdienstoefening en het uitreiken van aalmoezen. 12°. Een vorst moet zich niet beijveren om de zonden der dienaren Gods te openbaren, en moet om eemigen misslag of achteloosheid de onderdanen niet kwellen, maar de schande derzelve verbergen en hunne gebreken zoo veel mogelijk bedekken. Er wordt verhaald in het boek *Geschiedenis der Vorsten*, al wie de schande zijns broeders bedekt, diens schande zal God de Allerhoogste in de wereld en in de eeuwigheid voor aller menschen oog bedekken. 15°. Wanneer de vorst eene verkeerde daad wil verrigten, moet hij de dienaren Gods door die verkeerde daad welke hij door zijne zinnelijke driften verrigt, niet aanmoedigen, maar hij moet die daad verbergen en dezelve aan niemand openbaren; want de onderdanen volgen, zoo wel als in het goede, den koning in het kwade na, en de koning wordt voor de zonden der onderdanen gestraft, omdat hij de oorzaak van al die slechtheid

heid

کارن ای جاد سبب اکن سپل کجهانن اینن دان کارن اینن آقبیل ای
 قیاد دانت مناهن ففسون در قد بارغ کسلاهن هارس ای برجون ساله
 اینن در قد سپل اورغ دان جاعن پناکن ساله اینن کارن کبنسائن دنیا
 دان اخره راج اینن اداله دالم کپتائن اینن حق بیغ کائمتت بلس هندقله
 راج اینن مدهکن دالم حکم بارغ فکر جان سپل همب الله بیغ موکر
 دان بیغ برکنتغ در قدان دغن سفقتپ کارن خاصیت سنتغه اورغ بیغ سه
 برساله دغن سفاقه کات اینن قد حاکم اینن ببراق فکر جان بیغ موکر
 جاد مده دان ببراق فرجاتن بیغ برت جاد ریغن اینن مک هندقله راج
 اینن ایغتنکن کنان سغای ای بروله بریب م فهال حق بیغ کلیم بلس
 هندقله راج ملبیهی حرمت اکن سپل فقیر دان مملیاکن سپل قندیت
 خریله در قد سپل اورغ کای م دان سک خنتیاس دودق دغن مریکیت قرله
 در قد دغن اهل الدنیا اینن کارن صحبت اکن سپل فقیر بیغ صالح دان
 عابد لایقون حرمت اکن سپل قندیت بیغ برعلم دان برعمل اینن منمباه
 چهایی هات مافشی دان صحبت اکن سپل اورغ کای م دان خدمت اکن
 اهل الدنیا اینن مغورغ چهایی هات مافشی جو حق بیغ کائتم بلس
 هندقله راج اینن جاعن قرنه الف در قد مغیغتنکن حال سپل فقیر دان
 مسکین دان ینیم دان ضعیف بیغ اد دالم نپرین سغای ای قرکسای حال
 موکر مریکیت دان منوغ اکن مریکیت دالم سپل کسکارون بارغ بیغ
 دانت کارن هارس ای مغنهوی بهو سپل کسکارن سپل مریکیت اد اتس
 ادان دان حال سپل مریکیت قد هاری قیامت اکن دنیاکن در قدان
 دان کارن سپل مریکیت دشکساکن پوان مک کارن اینن هارس اتسپ دالم
 دنیا اینن بیغ دبریکن الله تعالی کواس قدان دسیت اکن مپاکان هات
 سپل مریکیت دان ملشسکن پوان در قد حق اکن سکین اورغ اینن بیغ
 اتسون ادنون دچرقر اکن در قد حضرت نبی علیه السلام بهو ای برسبد سپل
 راج م بیغ الف در قد حال سپل فقیر دان مسکین دان ینیم دان ضعیف
 اینن دالم دنیا اکن دهاضرن قد هاری قیامت دان تنکال اینن ملایکت الله

اکن

heid wordt, en hij moet om die reden, wanneer hij zijne driften niet van het kwade kan afhouden, het misdrijf verbergen voor alle menschen en hetzelfde niet openbaren, dewijl het tijdelijk en eeuwig verderf des konings in die openbaarmaking gelegen is. 14°. De vorst moet in het gerigt alle moeilijke zaken der dienaren Gods, welke van hem afhankelijk zijn uit menschlievendheid vereenvoudigen; want om de innerlijke waarde van sommigen, welke eene fout begaan hebben, worden door dit eene woord den regter vele moeilijke zaken gemakkelijk, en vele zware daden ligt; en de koning moet zijne woorden overwegen op dat hij duizende verdiensten verwerve. 15°. De vorst moet den eerbied voor alle bedelmonnikken vermeerderen, en alle leeraren meer vereeren dan de rijken, en liever bij hen zitten dan met de wereldlingen, want de vriendschap tot alle godvruchtige bedelmonnikken en dienaren Gods, alsmede de eerbied voor alle kundige en brave leeraren, verhoogt den glans van het gemoed aller menschen; en de vriendschap voor alle rijkards en de eerbied voor alle wereldlingen verminderen den glans van het gemoed aller menschen. 16°. De vorst moet nimmer nalaten den toestand te gedenken van de bedelmonnikken, armen, weezen en hulpbehoevenden, welke in zijn rijk zijn, ten einde hunne moeilijke zaken te onderzoeken en hen in al hunne nooden zoo veel mogelijk, te helpen; want hij moet weten dat al hunne nooden op hem rusten, en dat hij naar den toestand van hen allen op den dag der verrijzenis zal ondervraagd worden, en zijne ziele om hen zal gestraft worden: en daarom is het zijne pligt in deze wereld, waar God hem magt verleent, hunne gemoederen te verheugen, en zijne ziel van de verpligting die op hem jegens alle menschen rust, te ontslaan. Er wordt van den Profeet verhaald op wien vrede zij! dat hij zeide: alle vorsten welke de zaken van alle bedelmonnikken, en armen, en weeskinderen en hulpbehoevenden verwaarloozen in de wereld, zullen ten dage des oordeels te voorschijn gebragt worden, en op dat tijdstip zal een Engel Gods

roc-

اکن جوسرو p مغانان اقبيله راج p دان یغ الله تعالی ممبری بکین کرجان
 دالم دنیا دان انکرهکن بکین سپل نعمت دان دولت دان کواس دان
 کبسان تفاق سده قیاد ای فرکسای حال سپل فقیر دان مسکین دان
 بتیم دان ضعیف این دان قیاد ای منولخ اکن سپل مریکیت دالم
 کسکارخن دان قیاد ای مملهر اکن مریکیت درقد کسکنن دان قیاد ای
 کسپهنکن اکن سپل مریکیت دالم موسه مکن الله تعالی قد هاری این
 قیاد لاک پراندهکن سپل راج p این دان قیاد کسپهنکن اکن مکرلاکت
 این اکن ممبراوسپل راج p این کسبله نازک دشن مکن الله تعالی حق یغ
 کتوجه جلس هندقله راج این سچیکن سپل جالن دمان فرکی داتخ سپل
 اورغ درقد دان کقد فکریچن درقد سپل اورغ یغ جاهت سفای سپل
 همب الله دشن سنتوس داتخ فرکی داتخ دسیت دان هندقله ای سور
 چهریکن برغسیای یغ درجوه جاهت اکن سپل همب الله قد جالن این
 سفای ای سیاستکن سپل اورغ یغ جاهت این دان دمیکنله سپل مریکیت
 بروله تاکت دان هندقله ای لاک قد آتار سپل جالن این قد بارغ تمقت
 یغ سوکر دان دمان قیاد سنتوس سور درجوه تمقت فرهنتین اکن سپل
 همب الله دان جکلو قیاد ای داتخ درجوه تمقت فرهنتین دسیت هندقله
 ای مناره جبراق اورغ دشن منجات اکن مغاول جالن این دان منولخ
 سپل همب الله دان منجاوهکن کجهادن سپل اورغ یغ جاهت درقد
 سپل همب الله این کارن جک راج این تقصیر دالم فکر جان این مکن
 سکین کسکارن سپل همب الله این داتخ کاتس راج اتوله سهغکی مکن ای
 اکن دشکساکن قد هاری قیامت کارن کسکارن سپل مریکیت یغ تله ای
 مرسای دالم دنیا حق یغ کدولاقن جلس هندقله راج این دالم سپل
 کرجانخن قد بارغ جالن دان کمقغ یغ جاوه درقد فکری سهغکی ماشی
 یغ جرجالن قیاد داتخ سمثی سمئارسیغ قد فکری این مریکینکن
 هارس ای برمال دسیت سور درجوه تمقت یغ داتخ سپل همب الله
 برهنت دالمن دان قد بارغ سوگی یغ سوکر مپبرغ دی درجوه تیتی

داتس

roepende zeggen : dit zijn de koningen , aan wie God de Allerhoogste heerschappij heeft gegeven in de wereld , en aan wie hij geschonken heeft alle weldaden , en voorspoed , en magt en aanzien ; maar zij hebben niet onderzocht den toestand van alle bedelmonnikken , en armen , en weezen en hulpbehoevenden ; en zij hebben hen niet bijgestaan in hunne nooden , en zij hebben hen niet bevrijd van hunne ellende en zij hebben geen medelijden gehad met hen in hunnen kommer ; en God de Allerhoogste zal op dezen dag die vorsten niet tellen , en zich hunner niet ontfermen : En de Engelen zullen die vorsten naar de helle voeren met den toorn van God den Allerhoogsten. 17°. De vorst moet alle wegen langs welke men van en naar de steden gaat en komt , van alle boosdoeners zuiveren ; opdat alle dienaren Gods aldaar rustig kunnen gaan en komen ; en hij moet een iegelijk doen opsporen welke de dienaren Gods op die wegen kwaad doet , opdat hij alle boosdoeners bedwinge en zij alle bevreesd worden. Ook moet hij op de wegen waar moeilijke en onveilige plaatsen zijn , herbergen laten maken voor de dienaren Gods , en indien het niet mogelijk is aldaar herbergen te doen bouwen , moet hij ettelijke gewapende lieden gelasten om die wegen te bewaken en de dienaren Gods te helpen , en het kwaad der slechte lieden , van de dienaren Gods te verwijderen ; want indien een vorst in dit werk nalatig is , zoo komen al de nooden van de dienaren Gods op dien vorst , in diervoege dat hij op den dag des oordeels zal gestraft worden om de ellende , die zij alle op aarde ondervonden hebben. 18°. De vorst moet in zijn geheel koningrijk op wegen en gehuchten welke ver van de steden zijn , zoo dat de reizigers dezelve bij dag niet kunnen bereiken maar aldaar overnachten moeten , verblijfplaatsen voor de dienaren Gods laten maken , en op de rivieren wier overvaart moeilijk is , bruggen doen maken , opdat de rei-

دانس سوڻي ايت سڦاي ڦرجلانن سڦل اورغ جاد مده کارن جک قياد
 اي جرجوت دمکين جهوسن کسکارن سڦل همب الله دانس راج اتوله بڻ
 تقصير دالم ڦکر جائن سڦل مريکييت دان دالم اخره دشکساکن راج ايت
 کارن کسکارن جو حق بڻ کسمبيلن جلس هندقله راج ايت دالم سڦل
 ڦکري دان سڦل کمتغ سورج جرجوت سوات مسجد قد بارغ تمغت بڻ
 دانت دان جرجوتنوک بلنج اکن امام دان خطيب دان مودن سڦاي برلاک
 ڦکر جائن سمبهيغ دان جائن اوله کسکارن حال مريکييت دتغکلدن ڦکر جائن
 سمبهيغ ايت ادقون دچر ڦراکن درقد حضرت نبي عليه السلام جهو اي
 جرسبد جرجسياف جرجوت سوات مسجد دالم دنيا سڦاي سڦل همب الله
 دانت سمبهيغ دسان مک الله تعالي ممبري قدان سوات رومه دالم شرکي
 بڻ لوسن رومه ايت سام دنيا اين حق بڻ کدوقوله هندقله راج ايت منتياس
 مخر جاکن امر معروف دان نهی منکر ايت دان مخر جاري اکن سڦل رعيت
 جالن بڻ سبزن دان مپورهکن مريکييت جرجوت سڦل ڦرجوانن بڻ بايک
 هان منپهکن مريکييت درقد جرجوت کچل ڦرجوانن بڻ جاهت دان جرجسياف
 بڻ قياد منور اکن سورهن دان ڦکهن ايت سياستنک دان شکساکن ادان
 ادقون دچر ڦراکن درقد حضرت نبي عليه السلام جهو اي جرسبد جرجسياف
 بڻ جدیکن الله تعالي راج قد ائثار سڦل همبان ايت دان اي قياد
 مخر جاري اکن مريکييت جالن بڻ سبزن دان قياد مپورج مريکييت
 جرجوت بايک دان قياد منپه مريکييت درقد جرجوت جاهت جهو الله تعالي
 اکن مپکساکن دي دالم ڦارک دان اي قياد اکن منچيم جاو شرکي جرمول
 انبله دوقوله حق قد رعيت بڻ اسلام ايت دانس راج بڻ اسلام ايت جهو
 قياد دانت قياد اکن راج درقد مخر اکن سوات حق ايت دان مملهراکد
 سڦل ڦرکناں دان سڦل ڦکر جائن ايت بڻ ڦرسبت دغن سمخرخان سڦاي
 دانت دکتاکن راج نماق دان خليفه اداب *

خصل

reizen van iedereen gemakkelijk worden; want indien hij niet op deze wijs handelt, zoo rust voorwaar de ellende van de dienaren Gods op dien koning, welke nalatig is in het werk van dezelve, en in de eeuwigheid wordt die koning gestraft voor hunne nooden. 19°. Een vorst moet in alle dorpen waar zulks geschieden kan, eenen tempel doen bouwen en de bezoldiging van den priester, den prediker, en den publieken roeper bepalen, opdat de belangen der Godsdienstplegtigheden behartigd worden en door hunne moeilijke omstandigheden dezelve niet verwaarloosd worden. — Er wordt verhaald van den Profeet op wien vrede zij! dat hij zeide: al wie eenen tempel in de wereld bouwt opdat de dienaren Gods daarin aanbidden, dien zal God de Allerhoogste een huis in den Hemel geven, dat even groot als de wereld zal zijn. 20°. De vorst moet altoos wettige bevelen en afkeurende verbodschriften doen uitvoeren, en al de onderdanen den regten weg leeren, en hen bevelen alle goede werken te verrigten en hen van alle slechte werken afhouden, en een iegelijk die zijne bevelen en verbiedingen niet opvolgt, doen noodzaken en straffen. — Er wordt van den profeet, op wien vrede zij! verhaald dat hij zeide: een iegelijk dien God Koning onder zijne dienaren gemaakt heeft en die hen den regten weg niet leert, en hen niet beveelt goed te doen en hen niet verbiedt kwaad te doen, dien zal God de Allerhoogste in de Hel straffen, en de zoodanige zal de geuren des Hemels niet ruiken. Dit zijn de twintig verpligtingen jegens de regtgeloovige onderdanen welke op een regtgeloovig vorst rusten: het kan niet anders of hij moet elk derzelve volbrengen, en al de voormelde woorden en belangen volkomen ter harte nemen, opdat hij een koning genoemd mag worden en een Stedehouder zijn.

فصل بیغ کدو فوله اس قد فیناکن قری سیکل رعیت بیغ کافر دغن
 راج بیغ اسلام ایند اذقون قد زمان کرجان امیرالمومنین عمررضی اللہ
 عنہ تنکال ای مغالهن ببراغ فکری کافر عمر ایند سورہ ماسف سیکل
 آسین دالم ایم اسلام دان برغسیاق درقد سیکل کافر ایند بیغ تیناد سک ماسف
 دالم ایم اسلام دان جاد مطیع الاسلام ای جنج دغن سیکل مریک بیغ کافر
 ایند بهواقبیل سیکل کافر ایند مپدقیکن جنجین دغن دی قیاد اکن
 برقرغ دغن سیکل کافر ایند دان اقبیل مریکیت برسلاهن جنجین ایند
 ای اکن برقرغ جو دغن مریکیت مک سیکل فرکتان جنج ایند دجدیکن
 سوات کتاب نماق عهدنامه عمر دان کاسی درقد کتاب ایند اکن منچرتراکن
 سوات فصل جوک دالم کتاب ایند سقایی سیکل راج ۲ بیغ اسلام دجاوه اذن
 مغنہوی سیکل فرخته بیغ برلاکو اتس سیکل رعیت بیغ کافر ایند کنہوی اولہم
 دہو ہارس داتس سیکل راج ۲ بیغ اسلام مپورہ سیکل رعیت بیغ کافر ایند منورہ
 اکن سیکل شرط ایند بیغ فرمورہ دالم کتاب عهدنامه عمر ایند شرط بیغ فرقلہ
 قد بارغ فکری کافر بیغ رجان ایند اسلام قیاد ہارس سیکل رعیت کافر ایند
 جرجوتہ برہال جہارو دان سیکل قند کافر ایند دان جکلو مریکیت جرجوتہ
 ایند جو مک ہندقلہ رجان ایند لامرغ فرجواتن بیغ دمکین اکن مریکیت
 شرط بیغ کدو سیکل جہال دان قند کافر ایند بیغ دہول کال سیکل کافر ایند
 سدہ جرجوتہ اقبیل قد زمان راج بیغ اسلام ایند ستغہ روجہ دان جناس قیاد
 ہارس دقریبیک لاکہ ہان دبیزکن جو دمکین شرط بیغ کتیک سیکل اورغ
 بیغ اسلام بیغ داتغ دالم فکری کافر ایند کارن بنیای اتوکارن بارغ فکرجان
 بیغ لاین قیاد ہارس برہنت دالم سیکل جہال اورغ بیغ کافر ایند شرط بیغ
 کائغت برغسیاق درقد سیکل اورغ ۲ بیغ اسلام جک ای داتغ درجاوہ دان
 برہنت دالم رومہ سیکل اورغ بیغ کافر ایند ہندقلہ دقرجموکن سیکل کافر
 ایند ہغکی خیک ہاری اورغ اسلام ایند دان جاغن دتقصرکن فرکرجان
 جام ایند شرط بیغ کلیم ہندقلہ سیکل کافر ایند جاغن مپورہکن مولو کقد
 فکری اسلام دان جک داتغ مولو ایند درقد فکری کافر بیغ لاین جاغن

EEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Handelende over de verhouding van ongeloofige onderdanen tot geloofige Vorsten.

Ten tijde der regering van Omar, den Leidsman der geloovigen, op wien Gods welbehagen zij! toen hij vele steden van ongeloofigen overwon, beval hij derzelve bewoners het ware geloof te omhelzen en degene dier ongeloofigen, welke het ware geloof niet wilden omhelzen en onderdanen van de geloovigen worden, dat indien zij hunne beloften nakwamen, hij hen niet zoude beoorlogen, doch wanneer zij dezelve niet nakwamen, hij hen zou bevechten; van al de woorden dier belofte werd een boek vervaardigd dat de *Verbondsbrief van Omar* genaamd werd; en ik zal uit dat boek een hoofdstuk in dit boek aanhalen, opdat alle regtgeloovige vorsten beneden den wind alle wetten kennen, welke op alle geloofige onderdanen betrekking hebben. — Het zij U bekend, dat op alle geloofige vorsten de verpligting rust om de ongeloofige onderdanen te bevelen, al de voorschriften op te volgen, welke beschreven zijn in het boek *Verbondsbrief van Omar*. 1°. In een Heidensch land waar de vorst regtgeloovig is, betaamt het de ongeloofige onderdanen niet nieuwe afgoden en afgodische teekens te maken; en indien zij zulks doen, moet de vorst hen dusdanig werk verbieden. 2°. Alle afgoden en afgodische teekenen welke in ouden tijd door Heidenen gemaakt zijn, indien er sommige ten tijde van regtgeloovige vorsten van omver vallen en vergaan, betaamt het niet dezelve te herstellen, maar in dien staat te laten. 3°. Alle regtgeloovigen welke in een Heidensch land komen om handel te drijven of om eenig ander werk, mogen zich niet onder al de afgoden der ongeloofigen ophouden. 4°. Een iegelijk der regtgeloovigen, indien hij van verre komt en in een huis vertoeft van het Heidensche volk, moet door hetzelfde tot drie dagen toe onthaald en in de betrekking als gast niet veronachtzaamd worden. 5°. De Heidenen mogen geene spionnen naar de landen der regtgeloovigen zenden, en indien er een spion uit een ander Heidensch land komt, hem geen verblijf in hunne huizen of buurten

100-

ممبري تمثنت قدان دالم رومهن دان دالم كمثغن ايت شرط بيغ كائم جكلو
 درقد سپل قوم دان كلوري اتوانف چوچ سپل كافر ايت سورغ مئهن دان
 ماسف دالم ايم اسلام هندقله اي جاغن دتهان درقد ايت شرط بيغ كتوجه
 قد بارغ تمثنت بيغ برتمو اورغ ۲ بيغ اسلام دغن بارغ اورغ بيغ كافر
 ايت هندقله اورغ بيغ كافر ايت ممبري حرمت اكن اورغ بيغ اسلام ايت
 سفرت همب اكن تون شرط بيغ كدولادن اقبيل دالم سوات قدهمغون سپل
 اورغ كافر ايت داغ سورغ اسلام هندقله سپل اورغ كافر ايت ممبري
 تمثنت دغن حرمت اكن اورغ اسلام ايت شرط كسمبيلن هندقله سپل
 اورغ كافر ايت جاغن ممامي فكايين سفرت فكايين اورغ اسلام ايت شرط
 بيغ كسفوله هندقله سپل اورغ كافر ايت جاغن فايد داتس كود دان جكلو
 اي فايد كود قياد هارس اي كناكن قزان دان ككغ قدان شرط بيغ كسبلس
 قياد هارس سپل اورغ كافر ايت منار سنجات سرقان دالم رومهن سفرت
 قدغ دان لمبغ دان كرس دان سباكيني ايت شرط بيغ كدو بس قياد هارس
 سپل اورغ كافر ايت ممامي چنچن بيغ اد قومات قدان اتو چنچن بيغ
 ان ترا قدان سفرت ترا سپل اورغ اسلام ايت شرط بيغ كنيك بس قياد
 هارس سپل اورغ كافر ايت برحوال خمر دان توق دان سباكيب ايت دان
 قياد هارس مريكتيت مينم دغن پات درقد سكلين ايت قد هداغن سپل
 اورغ بيغ اسلام شرط بيغ كائمتغ جلس بارغ رسم دان عادت بيغ جياس
 سپل اورغ كافر ايت منوع دردهول كال قياد هارس سپل اورغ كافر ايت
 منغكلكن سكار ۲ سفاي پناله بيدان قد اننار سپل اورغ اسلام شرط بيغ
 كلیم بس سپل قري دان قرجواتن كافر قياد هارس سپل اورغ كافر ايت
 ميتاكن قد اننار سپل اورغ اسلام شرط بيغ كائم بس قياد هارس سپل
 اورغ كافر ايت منممي سپل انف چچون دغن نام سپل اورغ اسلام شرط
 بيغ كتوجه بس قياد هارس سپل اورغ كافر ايت برجوع رومه دكت رومه
 سپل اورغ اسلام شرط بيغ كدولادن بس قياد هارس سپل اورغ كافر ايت
 خانمکن اتو باكر ميتنپ دكت قبور سپل اورغ اسلام شرط بيغ كسمبيلن

جلس

toestaan. 6°. Indien van het volk, van de bloedverwanten of afstammelingen der Heidenen iemand het waar geloof wil omhelzen, moet hij daarvan niet terug gehouden worden. 7°. Op eenige plaats een regtgeloovige een Heiden ontmoetende, moet de Heiden den regtgeloovigen eerbiedigen, gelijk een dienaar zijnen heer. 8°. Indien in een gezelschap van Heidenen een regtgeloovige komt, moeten de Heidenen eerbied bewijzen en een verblijf geven aan dien regtgeloovigen. 9°. De Heidenen mogen geene kleederen dragen gelijk aan die der regtgeloovigen. 10°. De ongeloovigen mogen niet te paard rijden en indien zij te paard rijden, mogen zij hetzelfde niet opzadelen of optoemen. 11°. De Heidenen mogen bij zich in huis geene wapenen bewaren zoo als degens, pieken, krissen en diergelijken. 12°. De Heidenen mogen geene ringen dragen waar edele steenen in zijn: of ringen met zegels, zoo als de zegels der regtgeloovigen. 13°. De Heidenen mogen geen wijn of toewakh verkoopen en zij mogen daarvan niet openlijk in tegenwoordigheid van regtgeloovigen drinken. 14°. De instellingen en gewoonten welke de Heidenen gewoon zijn te volgen van oudsher, moeten zij niet geheel verlaten opdat hun onderscheid merkbaar zij onder de regtgeloovigen. 15°. Alle Heidensche gaardheden en werken, moeten de Heidenen niet bekend maken onder de regtgeloovigen. 16°. De Heidenen mogen hunne afstammelingen met geene namen noemen, die de regtgeloovigen dragen. 17°. De Heidenen mogen geene huizen bouwen in de nabijheid der woningen van regtgeloovigen. 18°. De Heidenen mogen hunne dooden niet begraven of verbranden in de nabijheid der graven van regtgeloovigen. 19°. Wanneer het volk, de bloedverwanten

of

بئس اقبیل قوم اتو کلورې اتوائف چوچ سپک اورغ کافر ایت مات تیان
 هارس سپک اورغ کافر ایت منائس دان مراقف اکن مریکیت شرط بیغ
 دو قوله تیان هارس سپک اورغ کافر ایت منبس سهایی سپک اورغ اسلام
 ادقون دسکنبله ان دو قوله شرط ایت قد اختار سپک اورغ کافر بیغ مطیع
 الاسلام دان قد اختار راج بیغ اسلام ایت دان جکلو اورغ کافر ایت، منورغ
 اکن سپک شرط این مک برسنتوساله سپک اورغ کافر ایت در قد سپک
 کجهادن کارن تنکان ایت تیان دافت راج بیغ اسلام ممبری مضره اکن
 سپک اورغ کافر ایت تناف جکلو سپک اورغ کافر ایت برسلاهن دغن سپک
 شرط این اتو دغن سنتغه در قد سپک شرط این هارس راج بیغ اسلام مغد اکن
 حکم اکن سپک اورغ کافر ایت *

فصل بیغ کدو قوله دو قد مپتاکن قری سخاوق دان احسان ایت
 کنهوی اولهم بهو دو قری این اد قری توهن بیغ اسر دان الله تعالی مغاسه
 سپک اورغ بیغ سخی ایت دان برسنترو اکن سپک اورغ بیغ بخیل ایت کارن
 دچرتراکن دسکنبله * السخی حبیب الله و البخیل عدو الله * اریب بیغ
 در ماون ایت ککاسه الله تعالی دان بیغ کیکر ایت سنرو الله تعالی برمول
 در قد سورغ حکیم اورغ برتیاکن اف قری ایت اکن سورغ مانشی بیغ
 مغهیلغکن سکین کفجین مانشی دان اف قری ایت بیغ مغهیلغکن
 سکین کچلاون مانشی ایت مک حکیم ایت برکات قری بیغ مغهیلغکن
 سکین کفجین مانشی ایت قری بخیل کارن برغسیاق بیغ کیکر سوات
 کبجینک تیان قدان دان قری بیغ مغهیلغکن سکین کچلاون مانشی
 ایت قری سخی کارن برغسیاق بیغ در ماون سپک کبجینک ان قدان جو
 ادقون دالم کتاب سیر الملوک دکتاکن بهو سلطان بهرام راج سپک عجم
 ایت برغسن اکن افغن تنکال ای مات سمبل کتاق هی افنک هندقله کام
 مملیاکن سپک مانشی دان مغهناکن سپک هرغان کارن قری اقبیله توهن

کرجان

of afstammelingen van Heidenen sterven, mogen die Heidenen niet over hen weenen en klagen. 20°. Het betaamt de Heidenen niet slaven vrij te koopen van regtgeloovigen. — Dusdanig zijn de twintig voorschriften voor alle Heidenen, welke aan de regtgeloovigen onderdanig zijn, en voor de regtgeloovige vorsten: indien de Heidenen deze voorschriften nakomen, zijn zij van alle kwaad bevrijd, want alsdan kan een regtgeloovig vorst hen geen leed doen; doch indien zij strijdig met deze voorschriften handelen of met sommige derzelve, moet een regtgeloovig Vorst die Heidenen straffen.

TWEE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Handelende over de weldadigheid en goedgunstigheid.

Het zij U bekend, dat deze twee geaardheden de geaardheden zijn van den eenigen Heer; en God de Allerhoogste bemint alle weldadige menschen en heeft eenen afkeer van alle gierigaards, want er wordt aldus verhaald: « *Assachijoe djabiboe 'l-lahoe wa 'l-bachiloe addoewoe* « *'l-lahoe,* » dat is: « de weldadigen zijn geliefden van God den Allerhoogsten en de gierigaards zijn vijanden van God den Allerhoogsten. » — Men vroeg aan eenen wijsgeer, welke de menschelijke geaardheid was, die alle loffelijkheid van den mensch deed verdwijnen, en welke de geaardheid was, die alle verachtelijkheid van den mensch deed verdwijnen, en die wijsgeer zeide: de geaardheid welke alle loffelijkheid van den mensch doet verdwijnen is de gierigheid; want een iegelijk die gierig is, bezit geene deugd; en de geaardheid, welke alle verachtelijkheid van den mensch doet verdwijnen is de weldadigheid, want een iegelijk die weldadig is, bezit alle deugden. — In het boek *Deugden der Koningen* wordt gezegd, dat Sultan Bahrâm Koning der Perzen zijn zoon aanbeval bij zijn sterven, zeggende: O mijn zoon! gij moet alle menschen vereeren en al hunne schatten verachten: want deze geaardheid is de bron der regering; wijders zeide hij: O mijn

کرجان جو دان لاکي ڪٿان هي انٺڪ جڪو ڪام ممبري نرم اڳن سُورغ
 مانشي مک هندقله ڪام بڙيڪن ڦدان هرت ايت بڻ سهڻڪي اي هيڏي دان
 قباد اي بڙڪهندي منجهاري هرت ايت لاکي هي اوره ملي دغر اولهم
 ڪران ٿري بڻ مها ملي درڻد سخاوت ايت اڻ ٿون دالم ڪتاب ادب السلاطين
 دڪٽانڪن جهو دو ڦري بڻ جاڪ الله تعاليٰ سه ممبري قد دو اوره اڻتار
 سڪلين مانشي دغن سمخراڻ ڦرنام عدالت قد سلطان خوشروان بڻ اد
 راج سڀل عجم دان ڪدو سخاوت ايت قد حاتم بڻ اد سُورغ درڻد سڀل
 رعيت سلطان عرب ايت دان نام بڻس قوم حاتم ايت دڪٽانڪن طاي دان
 سبب بڻس ايت دسبتڪن نام حاتم ايت حاتم طاي مک ڪات صاحب الحڪايت
 جهو قد زمان حاتم طاي ايت ڪيڪي اوره راج بڻ مشهور دالم عالم دنيا اين
 شهدان جهو اداله ڪنيڪي مريڪيٽ ماسخ م بڙلمباله اڳن مپٽانڪن ڦري اين
 دغن سمخراڻ ڦرنام م راج دجنوروم ڪدوراج دجنوشام ڪنيڪي راج دجنو
 يامن مک قد زمان راج بڻ ڪنيڪي اين اداله ڦرمشهور قد زمان ايت هاپ
 حاتم طاي جو مک سڀل راج م اينٿون ملوله مندغر ورت بڻ دڪين ايت
 هڻڪي جاد بڙستروله مريڪيٽ دغن حاتم طاي مک بڙڪات مريڪيٽ
 جهوسن ڪامي راج بڻ مڻمڻڪن سڀل ڦڪري دان بڻ ڪامي بلنتترا دان
 بڙاڻ درڻد سڀل رعيت دان ڦرندهارن لاکي موره ڪامي مک جناڻ داقت
 سُورغ درڻد رعيت عرب مڻٽانڪن دريڻ ڦرلبه موره درڻد ڪامي مک اداله
 ڦيڻ م سُورغ درڻد سڀل راج م ايت هندق ممينساڪن دان منچوب
 حاتم طاي ايت ڦرنام بڻ هندق منچوب حاتم طاي ايت راج دجنوروم
 مک راج اينٿون بڙسبد ڪڏ سُورغ منترين هي منٽري جهوسن اد
 ڪدغر سُورغ لاک م دجنوعرب بڙنام حاتم طاي دورقان اوره ڪڏ ڪامي
 جهو قد زمان اين قباد سُورغ جو ٿون موره سڀلين دان مشهور نماڻ قد
 سڀل ڦڪري دان نماڪن قباداله دسبت اوره دغن نام ڪمراهن مک سڪالي
 قباد اک سڪ مک سڪارغ اين اک هندق منچوب اڳن مليهت ڪينارن
 ورت اوره ايت اداله جنر اتو قباداله جهوسن ڪدغر قد حاتم طاي ايت

mijn zoon! als gij eene gift schenkt aan iemand moct gij hem zoo vele schatten geven dat hij leven kan en geene schatten meer wil zoeken. — O achtbare menschen! hoort eilieve den zeer verhevenen aard der weldadigheid. — In het boek *Manieren der Vorsten*, wordt gezegd: dat God de Allerhoogste twee goede geaardheden aan twee personen onbevlekt geschonken heeft; de eerste, *regtvaardigheid* aan den Sultan Noesjirwân, welke Koning der Perzen was, en de tweede, *weldadigheid* aan Hhatam, welke een der onderdanen van een Arabisch Vorst was; en de geslachtsnaam van Hhatam was Thaj, en van wege dat geslacht werd Hhatam genoemd Hhatam Thaj. De geschiedschrijver meldt dat er ten tijde van Hhatam Thaj drie koningen bestonden, welke door de geheele wereld beroemd waren, en dat ieder derzelve wedijverde om deze geaardheid op de volmaakste wijs aan den dag te leggen. De een was Koning van Roem, de ander van Syrië en de derde van Jemen; tijdens hunne regering was Hhatam Thaj zeer beroemd; alle vorsten die over hem hoorden spreken, werden beschaamd, en hem vijandig; zij zeiden: voorwaar! wij zijn vorsten, die alle landen tot ons trekken, wij bezitten legers, vele onderdanen en schatten, en daarenboven zijn wij edelmoedig: hoe is het nu mogelijk, dat iemand uit de lage klasse der Arabieren, zich voor edelmoediger doet achten, dan wij: — ieder dier vorsten wilde Hhatam Thaj verderven, en op de proef stellen. De eerste die hem beproeven wilde was de Koning van Roem, dezelve sprak tot eenen zijner rijksbestuurders: « voorwaar, O rijksbestuurder! ik hoor dat er een Arabier, genaamd Hhatam Thaj is, die, volgens hetgeen men mij meldt, thans door niemand in edelmoedigheid geëvenaard wordt, terwijl zijn roem door alle landen vermaard is;” mijne faam wordt niet bestempeld met den naam van edelmoedigheid, zulks behaagt mij in het geheel niet, daarom zal ik thans beproeven de waarheid van dat gerucht te onderzoeken, of het al of niet echt is; ik heb inderdaad gehoord dat Hhatam Thaj een paard heeft, dat hij zeer

ان سئیکر گداپ ترلال امت ای کاسه اکن کود ایت سننیاس د دریکنپ
دهد ائینپ دان ای مملهر اکن کود ایت سقره مملهر اکن چوان مک کاهي
قنناله کود ایت کفداپ مک منتري اینقون میورهکک سقره اتوسن کینو
عرب دغن ممیاهودیه بیغ لایف سرت دغن ممیاهو سوات سورت کفد حاتم
طای حتی مک اتوسن اینقون سمقیله کنپکریچ حاتم طای دغن تقدیر
الله تعالی قد ماس این هوجن دان ائین ترلال ساخن قیاد دانت اورغ
قرک داتغ کارن سوات کهنرق شهران قد کنیک ایت اتوسن داتغ هاری
قون مالم دان سوات قون قیاداد حاضر قد حاتم طای اکن برجاسو مریکیت
مک دجواله حاتم طای اتوسن ایت کفد سبوه رومه بیغ جایف سرت دغن
دفرملیان اکن مریکیت دان دفرجمون اکن مریکیت دغن بارغ p
بیغ د داتنیپ سنله ایت مک حاتم طای قون جرقان قد اتوسن ایت اق
حاجت قون همب داتغ کفد همب ایت مک ساهن اتوسن ایت قیاد ان
حاجت سوات قون ملینکن همب داتغ این کارن مغنجوغي قون همب
جو مک تیراله دکتانپ سپل قاسن راج روم قد مالم ایت کلکین مک حاتم
طای قون قرک منچهاری مکان اکن منجامو مریکیت مک سراتقون
قیداله د داتنیپ هاپ کود بیغ دکسهپین ایت جو حتی مک کود اینقون
دسمبلهون مک دجمون اکن مریکیت قد مالم ایت جو سنله ایت مک
کمبیلله حاتم طای کروهپ اقبیل سمقیله هاری بیغ مک داتغله حاتم
طای کفد مریکیت ارکین مک سورت دان هدییه درقد راج روم اینقون
دسمقیکن اتوسن ایت کفد حاتم طای دمی د دغر حاتم طای جون بیغ
توسبت د دالم سورت ایت بهوراج روم مغهنداکی کود بیغ ترسمبله ایت مک
حاتم طای قون جرچنناله دان جروهله ورن مکان دان قیداله دانت ای
جرکان p دغن اتوسن ایت دم دلپهت اتوسن حالن دممکین ایت بهو قد
سغکان اکن حاتم طای سایغ کدان دان برلییننله دلپهتپ درقد بیغ دورکان
اورغ کفد راج روم مک کات مریکیت هی حاتم طای جکلو قیاد دغن سک
هات قون همب ممبریکن کود ایت جائمله قون همب جرچنناکن کود
ایت

bemint, hetzelfde staat altijd voor hem, en hij bewaakt het gelijk hij zijne ziel bewaakt; dat paard vraag ik nu van hem. De rijksbestuurder zond nu een' afgezant naar Arabië, met behoorlijke geschenken, benevens eenen brief voor Hhatam Thaj; deze afgezant kwam in de plaats van Hhatam Thaj aan, op een tijdstip dat het door de beschikking van God den Allerhoogsten, zoo sterk regende en woei dat niemand heen nog weder kon gaan om iets te verrigten; het was reeds nacht, en er was bij Hhatam Thaj niets gereed om hem er op te onthalen: Hhatam Thaj bragt den afgezant in een goed huis, behandelde hem eerbiedig, en onthaalde hem op hetgeen hij had; daarna vroeg hij hem: « welke behoefte heeft mijn heer om bij mij te komen; » « ik heb geene behoefte, » antwoordde de afgezant: « dan alleen U te bezoeken, » en maakte in dien nacht geene melding van al hetgeen hem de Koning van Roem had aanbevolen; Hhatam Thaj giag eten zoeken om hem te vergasten, doch niets dan zijn geliefkoosd paard vindende, slagtte hij hetzelfde, diende het dien nacht aan den afgezant voor, en begaf zich vervolgens weder naar zijne woning. Toen het dag geworden was, ging Hhatam Thaj naar den afgezant, die hem den brief, benevens de geschenken van den Koning van Roem overhandigde; Hhatam Thaj den inhoud van dien brief vernemende, welke den wensch van den Koning van Roem betrekkelijk het geslagte paard bevatte, werd hij zeer aangedaan, verbleekte, en was niet in staat tegen den afgezant te spreken; de afgezant zijnen toestand ziende, en vermecnende dat Hhatam Thaj sterk aan zijn paard verkleefd was, en anders bestond dan men aan den Koning van Roem gemeld had, zeide: « he Hhatam Thaj! indien gij dat paard niet met genoeg geeft, bekommer er U dan niet over, en laat mij weder naar mijn land gaan. » Hhatam

tam

اینت بیبرله کامی کیمبال کنپیری کامی مک ساهت حاتم طای هی اتوسن
 راج روم جکلوان قد همب سرب کون مبابکی کود اینت جکلو سورغ تون
 ممنت دی نسچای همب بریکنله کود ایت اکن دی استمبو قول راج
 روم ممنت کیبر کود قد همب مک جنای همب جاخن برچنت بیغ دمکین
 اینت ادقون بیغ همب فرچنتاکن این کارن قد مال این همب برقان قد
 قون همب اداله کهندق تون دانغ کغد همب مک ساهت تون همب سوات
 کهندق تون تیاد ملینکن کارن مغنچوخی همب جو مک لال همب سمبلهله
 کود اینت ایلله بیغ همب فرچنتاکن درقد الف همب جو شهدان مک حاتم
 طای تون فرکیلله منچهاری جبراق درقد کود بیغ لایف اکن سپل راج ۲
 دان جبراق هدیه بیغ اده ۲ اکن فرسمباهن کغدر راج روم سرت دغن دقرسکان
 هات اتوسن اینت سنله اینت مک اتوسن اینت قون کمبیلله کغد راج روم
 حتی مک دقرسمبهکن سپل هدیه حاتم طای دان دچرتراکنپ سپل حال
 احوال حاتم طای کغد راج روم اینت دم د دغر راج روم سمبه اتوسن اینت
 دمکین مک ایقون برسبد سبنریاله سفرت بیغ مشهور دورتاکن اورغ قری
 کمراهن حاتم طای اینت دان ایاله بیغ درساون دغن سمقرنان کمردین
 درقد اینت جاد برکاسه ۲ فله راج روم دغن حاتم طای اینت شهدان در
 سبب خبر اینت جاد مشهورله نام حاتم طای قد فیهف سپل راج ۲ فرکار
 بیغ کدو شهدان کات صاحب الحکایت مک کدو بیغ منچوب حاتم طای اینت
 یایت راج دینوشام مک تنکال کدغارخله کغد راج شام خبر حاتم طای قله
 مشهورله کمراهنپ مک راج اینتقون ملوله ای سرت برسبد بهو کامی راج
 بیغ مغهمقنکن کر جائن بیغ امت جسر دان دغن سپل فریندهارن کامی
 دان کواس کامی دان کمراهن کامی جنای سورغ درقد رعیت عرب جاد
 مشهور زمان کینوروم دان تمقنپ دیم د دالم هونن دان قادغ مغکیمبال
 کمبغ دان اذت دان کود مک سکارغ قون جایک کامی چوب الندی کامی
 ممنت درقدان جارغ کسوات بیغ اده ۲ بیغ تیاد دانغ د ادکنوب سغای
 ای براوله کماون قد اذتار سپل راج ۲ دان قد سپل مانشی حتی مک راج

شام

tim Thaj antwoordde: « O afgezant des Konings van Roem, indien ik duizend zulke paarden had, en er iemand was die er mij om vroeg, zou ik hem dezelve geven, hoeveel te meer den Koning van Roem die mij om een paard vraagt; waarom zou ik niet verontrust zijn, daar het mij bedroeft, dat ik in den verlopen nacht, aan U vroeg of gij eenig oogmerk met Uwe komst tot mij hadt, en gij mij antwoorddet, geen ander oogmerk te hebben, dan mij te bezoeken; waarop ik dat paard geslagt heb; dit is het dat mij bedroeft, daar ik onvoorzigtig geweest ben;” Hhatam Thaj ging nu verscheiden paarden zoeken, die voor vorsten geschikt waren, benevens kostbare geschenken tot een aanbod voor den Koning van Roem en hij verheugde tevens het hart van den afgezant, die vervolgens tot zijnen vorst terugkeerde, denzelven de geschenken van Hhatam Thaj aanbood, en al deszelfs omstandigheden verhaalde. De Koning van Roem de woorden van den afgezant hoorende, zeide: « het is dan waar hetgeen men alom over de edelmoedige geaardheid van Hhatam Thaj verspreid heeft; hij is volmaakt edelmoedig!” Daarna werd de Koning van Roem zeer bevreemd met Hhatam Thaj.

Door het bovenstaande verhaal werd de naam van Hhatam Thaj bij alle vorsten beroemd.

Tweede artikel. De tweede, welke Hhatam Thaj op de proef stelde, zegt de geschiedschrijver, was de Koning van Syrië, die op het hooren dat de faam deszelfs edelmoedigheid alom had bekend gemaakt, beschaamd werd, en zeide: « ik regeer een zeer groot rijk, bezit schatten, magt en edelmoedigheid; hoe kan nu tot in Roem de naam van een Arabischen onderdaan vermaard worden, die zijn verblijf in de wouden en op de velden houdt, en geiten, kameelen en paarden hoedt; welaan, ik zal hem thans op de proef stellen, door iets kostelijks van hem te vragen, dat hij niet in staat is te leveren, ten einde hij schaamte verwerve bij alle koningen en onderdanen.” Daarop zond de Koning

van

شام اینتقون میپور اتوسن کغد حاتم طای اکن ممنت کغدان سراتس
 انت بیغ بلون میره لاکي قنچغ رمبنتن دان هینتم کدومتان دان بیغ تکیگی
 کدو کلکین کارن جهو انت بیغ دمکین رقاپ ترلال امت سوکر دچهارې کارن
 قد راج م ثون تیاد اد جاپف ملینکن امفت لیم ایگر جو مک اثبیل سمقیله
 اتوسن راج شام کغد حاتم طای ایت مک دسمقیکنله سپل بارغ کهندق
 راج ایت کغدان دهی حاتم طای منغر کات اتوسن ایت مک ایقون ترلال
 سکچت سرت دقر جام ساکن دان مینم دغن سمقر قان سنله ایت مک
 دچر دیاله حاتم طای در قد فیقف اثناپ سندیبری سیکر ثون تیاد
 دقر ولهپ سفرت بیغ دکهنداکی راج شام ایت حتی مک دسورهپاله منچهارې
 قد سپل قومین عرب دان جدوی ایت بارغ سیباق اد مناره انت سفرت
 بیغ دکهنداکی راج شام جک جبراق دکهنداکی هرکاپ آکوله ممبری دغن
 سمقرن هرکاپ کلکین مک جدوی اینتقون فرکیله منچهارې انت بیغ
 دمکین ایت دغن تقدیر الله تعالی تیاد جبراق لمان مک انت بیغ
 سفرت کهندق راج شام اینتقون دقر ولهپ سراتس ایگر انت دان اداله
 لمان حاتم طای برتغیکه اکن ممبری هرک سپل انت ایت دو بولن جوکي شهردان
 مک دستعید کتپاله انت ایت دغن جبراق در قد قلباکی هدیه دسرقان
 دغن انت ایت دان دقر ساکن هات اتوسن ایت سنله مستعیدله مک
 اتوسن اینتقون کمبلیله ای اثبیل سمقیله اتوسن ایت کغد ایب فکری شام مک
 لال دقر سمبهنکتهپاله سپل انت ایت دان سپل هدیه حاتم طای ایت کغد
 راج شام دم دلپهت راج شام سپل انت دان هدیه م بیغ لاین ایت مک راج
 شام ثون ترچغغله سرت برسبد راج شام جهو سسغیهن کامی هندق
 منچوی حاتم طای جو اکندی قناتی سکارغ این جرهو قغله ای کارن
 ممنوهی کهندق کامی اینتقون مسغیلهپاله ای امت درماون قد زمان
 این حتی مک سپل انت بیغ سراتس اینتقون دقتینهن راج شام مغمبلیکن
 کغد حاتم طای سرت دغن دموانکن جرجاکی م بند بیغ ملی م مک تنکال
 سمقیله کغد حاتم طای مک حاتم طای میپوره مسغیل سپل اورغ بیغ

امشون

van Syrië eenen afgezant naar Hhatam Thaj om van hem honderd kameelen te vragen, met rood haar, lange manen, zwarte oogen, en twee hooge pooten; zulks deed hij omdat dusdanige kameelen allermoeijelijkst te zoeken zijn; want bij de vorsten zijn er niet veel meer dan vier of vijf stuks. Toen de afgezant van den Koning van Syrië bij Hhatam Thaj gekomen was, maakte hij hem met al de wenschen van zijnen vorst bekend; Hhatam Thaj de woorden van den afgezant hoorende, verheugde sich uitermate, en onthaalde denzelfven behoorlijk op spijs en drank; vervolgens zocht hij onder zijne eigene kameelen, doch vond er geene zoo als de Koning van Syrië verlangde, nu beval hij om bij al de Arabische volksstammen en herders te onderzoeken, wie of kameelen bezat, zoo als de Koning van Syrië die verlangde. « Wat men er ook voor vraagt, (zeide hij) zal ik er ten volle voor geven. Nu ging er een herder dusdanige kameelen opzoeken, en door de besturing van God den Allerhoogsten, duurde het niet lang of hij kreeg honderd kameelen, zoo als de Vorst van Syrië die wenschte. Hhatam Thaj wachtte slechts twee maanden om den prijs van de kameelen te betalen, vervolgens rustte hij die kameelen uit, deed dezelve van verscheiden geschenken vergezeld gaan, en vervrolijkte het gemoed van den afgezant. Alles in gereedheid zijnde, keerde de afgezant terug; in de hoofdstad van Syrië gekomen zijnde, bood hij al de kameelen en geschenken van Hhatam Thaj den koning aan. Toen de Koning van Syrië al de kameelen, benevens de andere geschenken zag, stond hij verwonderd, en zeide: « voorwaar ik heb Hhatam Thaj op de proef willen stellen, maar nu is hij in schulden gewikkeld, door dat hij mijne wenschen bevredigt; inderdaad, hij is de weldadige van dezen tijd.» De honderd kameelen beval de Koning van Syrië met allerlei kostbaarheden te beladen, en aan Hhatam Thaj terug te zenden. Tijdens dezelve bij Hhatam Thaj aankwamen, liet hij derzelve eigenaren

ایتقون ائت لال دجریکنپ ائت ایت دستر دغن مواتنق سکین سواتقون
 تیاد دامبل حاتم طای قمبرین راج شام اکندی حتی اتوسن ایتقون
 کمبلیله کغد رجائ مک دقرسمبهنکیاله حال احوال یغ دلپهتن درقد
 حاتم طای دم دغر راج شام خبر حاتم طای دمکین ایت مک ایتقون
 حیرن سرت ای برسبد بهو سسغکپهپاله سئورغ قون تیاد دافت مخرجاکن
 سفرت فکر جان حاتم طای ایت ایاله امت درمارن دغن سمقرناپ تیاد
 سئورغ جو قون مخرجاکن یغ دمکین ایت دان تیداله سماپ قد زمان
 این جو اداق قراکریغ کنیک شهردان مک راج یغ کنیک یایت راج یامن
 ایاله راج یغ امت درماون دان تاغنیقون موره دان اداله سننیاس کرجاپ
 دان بچراپ هندق مغربیای جوک کارن کهندق راج قد زمان ایت سفای
 چاغلله کورغ جو قون میتاکن دغن نام کمراهن ملینکن ای جو دان اداله
 کرج راج ایت تیغدم هاری ممرقسائی سپک حال کسپهن اورغ مسکین
 یغ دالم فیکریچ سرت ممبری قلباکی نعمت قد سپک همب الله قاکبی
 دان قنغ دان تیداله سکالم راج ایت شف اکن بارغ سیاق یغ مپنت نام
 موره یغ لاین درقدان مک اقبیل ای منغوروت حاتم طای مشهور کمراهنق
 مک ایتقون مرکاله سرت دغن دکچتاله یغ امت ساغت مک ای برسبد
 بهو سن حاتم طای ایت اورغ هوذن درقد سپک رعیت جو اداق بوکن ای
 راج دان بوکن ای مننری دان بوکن ای اورغ کواس دان جبراق ادهرقان
 یغ دجریچ کغد اورغ کارن یغ ادقدان ایت هان جبراق کود دان لمبو
 دان کمبیغ یغ دقلههران دان دالم هوذن دان قادغ مک جبراق درقدان هرت
 دافتن دجریچ قد اورغ مسکین پ یغ دیباکن اوله حاتم طای ایندالم ستاهن
 مک الکقون لبه درقد دمکین دافت اک بلنجاکن دان اک صدتهکن قد
 اورغ مسکین پ درقد مکاذن دان یغ کامی کرفیاکن سپک فقیر دان
 مسکین قد تیغدم هاری سرائس کاین مک بتاق دافت اورغ مپنت
 نام حاتم طای ایت دهداقتک دغن نام درماون قد زمان این کلکین قد
 ماس ایت داغله کورغ اتوسن راج دمغرب دافتغ کغد راج یامن مک

راج

naren roepen , en gaf hun hunne kameelen met derzelve gansche vracht ; houdende hij niets van de gift des Konings voor zichzelve. De afgezant keerde tot zijnen vorst terug , en gaf denzelve al het voorgevallene dat hij betrekkelijk Hhatam Thaj gezien had te kennen ; de Koning van Syrië dit berigt hoorende , zeide : « voorwaar ! geen mensch kan zoo handelen , gelijk Hhatam Thaj ; hij is volmaakt weldadig , niemand handelt zoo en niemand gelijkt hem in deze Eeuw. »

Derde artikel. De derde vorst was de Koning van Jemen : hij was een weldadig vorst , en had eene milde hand , hij werkte en beraadslaagde steeds om wel te doen ; het was in dien tijd zijne begeerte , dat niemand dan hij zelf met den naam van edelmoedig bestempeld werd ; de bezigheid van dien vorst was , dagelijks al de beklagenswaardige omstandigheden der armen , die in zijn rijk waren te onderzoeken en allerlei verkwikkingen aan de dienaren Gods , 's morgens en 's avonds te verschaffen ; hij voedde volstrekt geenen argwaan tegen iemand , die anderen dan hem edelmoedig noemde ; doch toen hij hoorde , dat de naam de edelmoedigheid van Hhatam Thaj vermaard maakte , toorde hij , werd zeer hevig gegriefd en zeide : « voorwaar ! die Hhatam Thaj is maar een boschmensch onder al de onderdanen , hij is volstrekt geen vorst , hij is volstrekt geen rijksbestuurder , hij is geenszins vermogend , en hoeveel schatten heeft hij , die door hem aan anderen gegeven worden ? immers hetgeen hij bezit , bestaat alleen in eenige paarden , runderen en geiten , die door hem gehoed worden ; en hoeveel kan hij in de wildernissen en op de velden van zijne goederen , aan de armen geven , die hij in een jaar verzorgt ; ik kan meer verzorgen , ik geef spijs tot eene aalmoes aan de armen , en begiftig de bedelmonniken dagelijks met honderd kleedingstukken ; hoe is het nu mogelijk , dat men in mijne tegenwoordigheid Hhatam Thaj thans met den naam van edelmoedig bestempelt ! Naderhand kwam er een afgezant van eenen westerschen vorst bij den Koning van Jemen , welke hem (afgezant)

C c c

OF

راج قون منجموله اتوسن ایت دغن قلبا پي مکادن دان منومن دان جبراق
 قول نعمت بیغ لاین د جمون اتوسن ایت دان دانپراهي فکاین بیغ ملی م
 دغن قیاد ترکیرد لاکي شهدان راج قون برسمایمله برسکام ن سرت برقیانکن
 خیر سیکل نکیری م اورغ قد اتوسن ایت مک دقرسمیهکنپاله اتوسن ایت
 قرنام در فدیجیکن حاتم طای دان سیکل فرجواتنیپ دان قری کمرهنیپ
 دان فرجمونیم دم دغر راج سمبه اتوسن ایت مک سراس هاتسله هتیب
 قنای قیاد دپنکانپ ساکن هتیب ایت سرت ای برکات سندرچین بهو
 سیکل مانشی قد زمان این برقورت م جوک موج حاتم طای ایت قیاد
 دغن قنتون حاتم طای ایت سیاق دان اف بغسان دان قنای کوسان قد
 جرحامو سیکل مانشی مک سکارغ قون هارس کسوره بنساکن دی سغای
 هیلغله نماق شهدان مک دتینهنکن راج یامن مپکل سورغ بدوی بیغ
 مشهور کجهاتنن کارن بدوی ایت قیداله ای سناغچ پاومانشی مک بدوی
 اینقون دانغله لال دکرخیای راج اکندی در قد امس دان قیرق دان
 فکاین سرت برسید راج کفدان هی بدوی جکلو ماو انکو مغحصاصلکن
 سوات فکرچان کام نسچای کام انپراهی اکن انکو در قد سیکل بارغ
 کهندقم مک سمبه بدوی یا توانک شاه عالم اف فکرچان بیغ قونک کهنداکي
 ایت مک سبد راج یامن ان سورغ لاک م برنام حاتم طای در قد قوم طای
 همقر کقد فیهف نکیری شام قریکله انکو کنکیری ایت دغن بارغ
 مصلحتم بیغ دانت ممیونه دی اثبیل سده انکو بونه جا اولهم کفلاق کقد
 کامی جکلو دانت انکو کرجاکن سقرت کناک نسچای اف بارغ کهندقم
 کامی مغحصاصلکن دی دم دغر بدوی سبد راج دملکن ایت مک اینقون
 سکچناله سرت ای جزیکر دالم هتیبی بهو کرج این سهاج کرجاکنله
 کارن سهلی باجو چورق لاکي اک بونه اورغ استمیوکارن باجو صف صحت
 قول اک قیاد ماو مغرجاکن دی مک اینقون برموهن لال جرحالن سپره م
 قری قد فیهف بنو شام منچهاری حاتم طای حتی جبراق لمان بدوی
 قون سمقیله کقد سوات کمقغ همقر بنو شام مک ای برقموله دغن سورغ

لاک م

op verschillende spijsen, dranken en allerlei lekkernijen onthaalde en met ontelbare kostelijke kleederen begunstigde: vervolgens zat de koning neder, zich verheugende, en vroeg den afgezant naar nieuws van andere bewoonde landen; door den afgezant werd het allereerst over de deugden, daden, edelmoedige inborst en gastvrijheid van Hhatam Thaj gerept; toen de koning het gezegde van den afgezant hoorde, voelde hij zijn hart verschroeijen, doch openbaarde zijn hartzeer niet, denkende bij zichzelf; « alle menschen volgen elkander in het prijzen van Hhatam Thaj, zonder te bepalen wie hij is, van welke afkomst hij zij, of hoedanig hij vermogend is, om alle menschen gastvrij te behandelen; nu wordt het tijd dat ik last geve hem te verdelgen, opdat zijn naam verdwijne.” Vervolgens beval de vorst een' zekeren roover te roepen, die door zijne slechtheid berucht was, omdat hij zich over geene menschenziel ontfermde; dezelve kwam, de vorst schonk hem goud en zilver, en zeide tot hem: « He roover! indien gij eene mijner zaken wilt uitvoeren, zal ik U schenken wat gij begeert!” de roover antwoordde: « O mijn gebicder, vorst der wereld! welke zaak bedoelt mijn meester.” De Vorst van Jemen zeide: « er is een zeker man met name Hhatam Thaj, uit het geslacht der Thaj's, digt nabij de grenzen van Syrië, begeef U derwaarts, en zoek hem met Uwe kunstgrepen te dooden; als gij hem zult gedood hebben, breng dan zijn hoofd bij mij; indien gij, hetgeen ik zeg, uitvoert, zal ik voorzeker Uwe wenschen bevredigen;” toen de roover deze woorden des Konings hoorde, verheugde hij zich, en dacht bij zichzelf: « dusdanige daad verrigtte ik steeds; om een afgesleten kleed vermoordde ik iemand, hoeveel te meer zou ik zulks om een wollen (of) lakens kleed niet doen;” vervolgens nam hij afscheid en begaf zich naar den kant van Syrië, Hhatam Thaj zoekende; na eenigen tijd kwam hij in een gehucht nabij Syrië, en ontmoette een' jongman, die een voordeelgijk voorkomen had;

لاک مود ترلال ساختن ایلغ فارسین دان اداله پات قد مکان تند کبجیکن
 دان امت مانس سکا ل بارغ قرتائپ دان بایک حلقهپ دان امت رحیم هیتن
 مک کات اورغ مود ایت هی سودراک در مان قون همب داغ این دان کمان
 قون همب هندق قری مک ساهت بدوی ایت همب داغ این در خپری
 یامن هندق قری کنپری شام مک کات اورغ مود ایت هی سودراک جهوسین
 یغ همب کهنداکی قد قون همب هاری این بارغ کران بر ماین م کرومه
 همب دان برهنتیله قون همب قد مالم این درومه همب سقای همب
 حاضرکن الکن قون همب در قد بارغ سداقتپ سقای همب قرسکاکن
 هات قون همب کمردین در ایت قریله قون همب کقد بارغ یغ قون همب
 کهنداکی ایت دم د دغر بدوی کات اورغ مود ایت مک ایتقون سداقتپاله دان
 قریله ای کرومه اورغ مود ایت حتی مک دقرا مو اورغ مود الندی دغن
 جاکي م مکاذن دان منومن دغن سمقرخان دان اداله قرجموون اورغ مود
 ایت یغ قیاد قرفه دلیهنپ دان قیاد قرفه دساکنپ اوله بدوی مک ایتقون
 موج اورغ مود ایت دغن جاکي م دقجبین سرت دغن کاسهپ مک قیدرله
 ای قد مالم ایت درومه اورغ مود ایت دغن سکچنان مک انبیل سیغله
 هاری مک بدوی برموهنله قد اورغ مود ایت هندق قری کقد یغ دکهنداکی
 مک کات اورغ مود ایت هی سودراک جکلو داقت کران قون همب برهنتی
 بارغ دو قیپ هاری لاک دسین سقای همب قرجامو لاک الکن بارغ
 سداقتپ در قد تند تولس احلاص هات همب الکن قون همب مک ساهت
 بدوی ایت هی سودار همب جکلو کارن قیاد کسوات کسکارن اقس همب
 نسچای همب دیم دسین بارغ براق لاک سکارغ اقاته دای همب
 کارن سوات قکرچان یغ امت سوکر اقس همب مغرچاکندی مک در سب
 اتوله قیاد داقت همب دودق برسکا م ن دغن سودراک کارن بلم لاک همب
 مغرچاکن قکرچان ایت مک کات اورغ مود ایت هی سودراک اف جو یغ
 ان کسکارن قون همب دان قرجنتان ایت مک قداقت قون همب برهنتی
 دسین جکلو قون همب کتاکن کسکارن قون همب ایت قد همب نسچای

همب

had ; op deszelfs gelaat waren de kenmerken van edelaardigheid zichtbaar , en zijne woorden waren allerinnemendst , zijn gemoed was goedaardig en zijn hart medelijdend ; deze jongeling vroeg : « He , mijn broeder ! van waar komt gij , en werwaarts wil mijn broeder zich begeven ; » de roover antwoordde : « ik kom uit Jemen en wil naar Syrië gaan ; » « welnu , mijn broeder ! » zeide de jongeling : « ik verlang inderdaad dat gij U toch van daag ten mijnen huize vermaakt , en er van nacht vertoeft , opdat ik U voordiene van hetgeen ik heb , en Uw hart vervrolijke , vervolgens kunt gij U begeven werwaarts het U belieft. » Toen de roover die woorden van dien jongeling hoorde , verheugde hij zich , en begaf zich naar deszelfs woning ; hij werd door dien jongeling op verschillende spijzen en dranken behoorlijk vergast , en zoo iets als die jongeling hem voorzette , had hij nog nimmer gezien of gegeten , daarom prees hij denzelven met verschillende loftuitingen , en wel met toegenegenheid ; des nachts sliep hij genoeglijk ten huize van dien jongeling , en toen de dag aubrak nam hij afscheid van denzelven , ten einde zich naar het voorwerp zijner bedoeling te begeven ; doch de jongeling zeide : « O mijn broeder ! indien het mogelijk ware dat gij hier nog twee of drie dagen vertoeftet , zou ik U naar mijn vermogen vergasten , ten blijke van de opregte vriendschap mijns harten jegens U ; » de roover antwoordde : « wel mijn broeder ! indien het niet was uit hoofde eener moeijelijkheid , die op mij rust , zou ik hier voorzeker nog eenige dagen vertoeven ; » wat uitvlugt schiet mij nu over daar ik eene netelige zaak moet verrigten , en daarom niet blijven kan om mij met mijnen broeder te vermaken , zoo lang ik dezelve nog niet uitgevoerd heb ; de jongeling vroeg nu : « O mijn broeder ! waarin bestaat toch Uw bezwaar en ongerustheid , waardoor gij hier niet kunt vertoeven , indien gij mij zulks zegt , zal ik U voorzeker met al wat in mijn ver-

mo-

همب تولغ جو اکن تون همب دغن بارغ داي اڅاي همب دان همب
 ريغنکن جو سپک کبراقن دالم هات تون همب سکارغ اڅاته داي همب
 در سبب تون همب څياد ماو مغناکن دي کغد همب دم د نڅر جدوي کات
 اورغ مود ايت دمکين مک ايڅون ډيمله سرت اي څر ډچار دالم هنتيب
 جهو فکر جان اين جوکن فکر جان بځ مود مغر جاکن دي بايک جوکي اک
 چهاري تون سورغ بځ ډر ډيمان لاکي بځ ډاقت مناره رهسي سڅاي اک
 ډاقت ممبراکن اکندي در څد فکر جانک جهو تون بځ ډر ډيمان لاکي ډاقت
 مناره رهسي مک سڅرغ اورغ مود اين څد کيرم اک ډاقت جوکي ممنت
 ډر ډچار اک کڅر ډاپ د دالم ايڅون بلم لاکي اي ډراني مغناکن رهسي ډاپ کغد
 اورغ مود ايت سرت امت کسکار څله رقاب څيډاله ډاقت اي ډرکات م لاکي
 مک ډيمله دغن څر چنتان دم اورغ مود ايت مليهت کلکون ډروي دمکين
 مک کات اورغ مود هي همب الله څله څناله څد همب کسکارن تون همب
 ايت بناق در څد څاقت جو تون همب مغناکن څد همب جهو مستڅيڅين
 الله تعالي جو بځ مغتهوي سپک رهسي همباپ اڅون کسکارن تون همب
 بځ څياد ماو دکتاکن کغد همب اين مود مهن ډاقت همب تولغ جو دم د نڅر
 جدوي کات اورغ مود ايت مک کتان هي تون بځ ډر کنهوي اوله تون همب
 جهو همب اين سورغ عرب ډروي در څکري يامن مک اډاله دالم اڅتار سپک
 ډروي بځ باڅف ايت سورغ تون څياد لبه جا هنتپ سڅرغ همب دان همباله
 بځ تر ساڅت څنچوري لاکي دست دان څله مشهوره کجهاتن همب څد
 سپک اڅسي څکري يامن مک اډ بکي راج سوات فکر جان بځ ساڅت جا هنت
 فکر تين ايت مک راج يامن تون منينهکن منتر ډپ مپوره منچهار ي اورغ
 بځ امت جا هنت حتي مشهوره نام همب بځ څر لبه جا هنت د دالم څکري
 ايت لال ډجاو اور څله همب کهډاڅن راج يامن دم راج مليهت همب مک
 ډانکړه يپ اکن همب ډر اڅ در څد هرت سره ډر سډ اي جکلو اڅکړ جاکن
 سڅرغ بځ اک کهندا کي ايت نسچاي اک ډري اکندي کو څر لبه قول يا ايت
 در څد امس دان څيرق دان بځ لادين م قول بځ انډه م مک سمبه همب يا

ټوانک

mogen is bijstaan en alle zwaarmoedigheid Uws harten verligten ; doch welke zijn thans mijne hulpmiddelen , daar mijn heer mij dat bezwaar niet wil mededeelen ;” toen de roover die woorden hoorde , zweeg hij , en beraadslaagde in zijn gemoed : « deze taak is in het geheel geen gemakkelijk werk om uit te voeren , het zal wel goed zijn dat ik eenen makker zoek , die een verstandig man is , en ook een geheim kan bewaren , ten einde ik met hem over mijne zaak kan raadplegen (een verstandig man kan ook een geheim bewaren) ; dezen jongeling nu , zou ik volgens mijn oordeel kunnen verzoeken om te beraadslagen ;” ondertusschen durfde hij denzelven zijn geheim nog niet openbaren ; eene hevige benardheid lag op zijn gelaat , hij kon geene woorden meer voortbrengen , en zweeg in zijne beangstheid ; de jongeling den toestand des roovers ziende , zeide : « O dienaar Gods , Uwe benardheid is mij reeds gebleken , waarom vreest gij mij die te openbaren , daar , voorwaar ! God de Allerhoogste al de geheimen zijner dienaren weet ; wijders zou ik U in het bezwaar dat gij niet zeggen wilt , gemakkelijk behulpzaam kunnen zijn ;” de roover die woorden hoorende , zeide : « O mijn oprechte vriend , weet dat ik een Arabische woestijnbewoner ben , uit het Rijk Jemen , en dat er onder al de woestijnbewoners geen mensch slechter is dan ik , ook ben ik de grootste dief en leugenaar , mijne slechtheid is berucht bij alle inwoners van Jemen , wiens koning eene zaak van eenen slechten aard had , en zijnen rijksbestuurder beval den allerslechtsten man te laten zoeken : ik stond als de slechtste in het land bekend , en men bragt mij voor den Koning van Jemen ; toen dezelve mij zag , schonk hij mij verscheidene schatten , en zeide : « indien gij zoodanige daad verrigt , als ik verlang , zal ik U voorzeker nog zeer veel goud , zilver en andere kostbaarheden schenken ;” nu vroeg ik : « O mijn meester ! koning der wereld ,

wel-

توانک شاه عالم آف فکر جائن ایت مک سبد راج یامن هندقله اٹکو بوخه
 سورغ لاکم برنام حاتم طای ارقون تمقت کردیامنپ قد فیہق فکری
 شام مک سبہ ہمب یا توانک شاه عالم بیغ دفرہمب این سورغ جدوی
 بیغ مسکین لاکم فنیچوری دیم ہمب د دالم ہونن دان قانغ دان اکن منومن
 ہمب ایرتلاک بیغ ماسن دان مکانن ہمب قون درقد تیکس دان بلالغ
 مک درقد ساعت کسکارن ہمب این مک ہمب قون ایکنلہ کھندق راج
 یامن ایت دان برجنجیلہ ہمب دغن دی قد مغرجاکن فکر جائن این
 دان سکارغ جاد قرچغٹلہ ہمب الکن حال دیری ہمب تیاد مغنل سیاق
 حاتم طای ایت دان بیغ مان قوم بنی طای ایت انیلہ حال کسکارن ہمب
 دم د دغراورغ مود ایت کات جدوی بیغ دمکین مک ایقون قرقاوا سرت
 کنان ہی سودار ہمب جائنلہ قون ہمب برجنتاکن فکر جائن این ترلال
 مدہ مغرجاکن دی جھوہمبالہ بیغ مغنل حاتم طای ایت دان ہمبالہ
 منجقکن دی کقد توذہمب دم د دغراکات اورغ مود ایت دمکین مک
 ایقون سکچنتالہ مک جرکات قول اورغ مود ایت ہی سودراک کنہوی اولہ قون
 ہمب جھو قوم بنی طای ادالہ دالم کمٹغ این دان لاکم بیغ برنام حاتم طای
 اینقون ان د دالم قوم این جکلوماو توذہمب منورت سفرۃ کات ہمب نسچای
 حاصللہ فکر جائن توذہمب مک ساهت جدوی ایت ہی سودراک جھوسن
 قلہ ہمب سرہکنلہ پاو ہمب کدالم تاغن توذہمب مان م بچار توذہمب
 مک کات اورغ مود ایت ہی سودرہمب جھواد سوات دوسن تمقت حاتم
 طای ایت برمایرم ترلال امت سوون لاکم تیاد سورغ جو قون سہمی
 کسان اقبیل داتغلہ ای کنتمقت ایت مک ساکن مینملہ ای لال دختوقین
 کفلاق دغن کاین دان کراپ دایکتپ دھدائتپ قد کنیک ہاری ایت قون
 ہمب فرکیلہ کقد تمقت ایت دان سپرکنلہ سفرۃ کھندق راج ایت دان
 توذہمب کنراپلہ کراپ دان برسپیرالہ توذہمب لاری درقد تمقت ایت
 دان کمبیللہ توذہمب کقد بارغ کھندق توذہمب کلکین مک اورغ مود ایت
 قون فرکیلہ منجقکن دوسن ایت کقد جدوی سرت دجریپ سبیلہ سکین

بیغ

welke daad is dat, en de Koning van Jemen antwoordde: « gij moet eenen man dooden, genaamd Hhatam Thaj, de plaats zijner woning is naar de zijde van Syrië; ik zeide: O mijn gebieders, heer der aarde, ik ben een arme woestijnbewoner, een dief die in de wildernissen en op de velden mijn verblijf houdt, tot drank heb ik brak poelwater en mijn spijs bestaat uit ratten en sprinkhanen. Vervolgens volgde ik, uithoofde mijner groote ellende den wil van den Koning van Jemen en beloofde hem die daad te zullen verrigten; maar nu ben ik met mijnen eigen toestand verlegen, daar ik niet weet wie die Hhatam Thaj is en waar het geslacht der Thaj's zich bevindt; hieruit ontstaat nu mijn netelige toestand. « De jongeling de woorden van den roover hoorende, lachte en zeide: O mijn broeder bekommer U over deze zaak niet, dezelve is zeer gemakkelijk uit te voeren, daar ik Hhatam Thaj ken, en hem U zal aantonen; zulks hoorende verheugde hij zich; de jongeling zeide wijders: « O mijn broeder weet dat de afstammelingen der Thaja's in dit gehucht zijn en dat de persoon Hhatam Thaj zich onder hen bevindt, indien gij mijne woorden wilt opvolgen zal Uwe zaak gelukken! « O mijn broeder zeide de roover ik heb mijne ziel reeds in Uw handen bevolen, hoedanig is Uw raad? « de jongeling zeide: « O mijn broeder er is een vlek, zijnde eene zeer eenzame plaats die tot verlustiging voor Hhatam Thaj dient, en door niemand bezocht wordt; wanneer hij op die plaats komt, eet en drinkt hij, bedekt zijn hoofd met eenen doek en bindt zijn paard voor zich vast; op dat tijdstip van den dag (als hij daar is) begeeft gij U naar die plaats, bespoedigt het oogmerk des Konings, bestijgt het paard, vlucht haastig van die plaats en keert terug waar het U behaagt: hierna wees de jongeling die plaats den roover aan, gaf hem een zeer scherp mes

D d d

en

بیخ امت تاجم سرت کتاب هی سودار همی ایسف هاری حاتم طای ایت
 دانغ کغد تمغت این مان بچار توفهمب بچار اکنله شهردان مک سپل
 گات اورغ مود ایت دتورتپ اوله بدوی حتی قاکم هاری مک حاتم طای
 قون قرکینه کغد دوسن این لال ای ماکن مینم اقبیل سلسیله ای در قد
 ماکن دان مینم ایت مک ایقون قیدرله سرت دتوقیین کفلال دغن کاین
 دوان کدای قون دایکتین دهداقتین مک دغن تقدیر الله تعالی بدوی اینقون
 دانتغله مک تنکال هندرق دسمبلهین اکن اورغ مود این لال جرفیکر ای دالم
 هتیبی قله مشهورله کدغاران دالم عالم دنیا این قام حاتم طای قرلال موره
 درماون جتاق اک ممبرونه دی قیاد دغن اک لیتهت رفان تنکال هیدرتپ مک
 لال دجکاپ کاین توتف مکاپ این دم دلیهنپ موک اورغ مود بیخ قیدر
 این مک ایقون رجه کغد کاکي اورغ مود این لال دچومپ کاکي اورغ
 مود این سرت کنان هی قولنک اف قردواتن توفهمب بیخ دمکین این لاکي
 خیاد قافت توفهمب مغرجاکن دی این دم ددغر اورغ مود ایت کات
 جدوی دمکین مک ساهنتپ هی سودراک آقانه دای همب کارن بیخ برنام
 حاتم طای ایت همباله دان کفال همب انیله بیخ دکنداکي راج یامن
 آقانه قیغو دای همب لاین در قد قردواتن این سنله ایت مک جدوی
 اینقون دجاو اوله حاتم طای کرومپ لال دجمون قول دان دجریپ کغد
 جدوی این هرت بارغ بیخ لایف اکن دی حتی مک جدوی اینقون جرموهنله
 لال کمبال کنکریپ مک تنکال سمغیله ای کبنو یامن لال ماسقله ای مغادتی
 رجان مک دترسمبهنکیپاله حال احوال حاتم طای کفال رجان دم راج متدغر
 حال احوال حاتم طای دمکین این مک راج قون مناعس سرت کتاب جهو
 سمغیپهپاله حاتم طای ایت بیخ موره لاکي درماون دان بغسانون دان ایاله
 بیخ سخی دان جراتی کمردین در قد این مک کاسهله راج یامن دغن
 حاتم طای هغنگی سمغیله دانغ کغد موتپ اناپ شهردان جهو اداله قراتی
 حاتم طای قد قیغو مالم مپلاکن اف اکن سفای دانغ جامونپ اقبیل
 تمغت قوله هاری قیاد دانغ کفدان مسورغ جو قون مک قد اجنهاردان اکن

جوکی

en zeide: « nu mijn broeder! morgen komt Hhatam Thaj hier; be-
 raadslang ingevolge Uw gevoelen. Alle woorden van dien jongeling, wer-
 den door dien roover opgevolgd; des morgens vroeg begaf zich Hha-
 tam Thaj naar dat vlek, at en dronk, en na het eindigen van zijnen
 maaltijd ging hij slapen, zijn hoofd had hij met een kleed toegedekt,
 en zijn paard voor zich gebonden: door den wil van God den Aller-
 hoogsten kwam de roover aan; op het oogenblik dat hij den jongeling
 zou slagten, dacht hij bij zich zelve;” de faam van Hhatam Thaj is
 door de geheele wereld beroemd geworden als zeer edelmoedig en wel-
 dadig zijnde, waarom zou ik hem vermoorden zonder zijn gelaat ge-
 durende zijn leven gezien te hebben; nu opende hij het dekkleed van
 deszelfs gelaat, en het aangezigt van dien jongeling ziende viel hij aan
 deszelfs voeten, dezelve kussende en zeggende: O mijn vriend! wat is
 dit voor eene handelwijs? het betaamt U niet dusdanig te handelen. De
 jongeling zijne woorden hoerende, antwoordde: wel mijn broeder wat
 zoude ik doen, want de geen die Hhatam Thaj genaamd is, ben ik,
 en mijn hoofd is dit, het welk door den koning begeerd wordt; welk
 ander bedrog schoot mij over buiten deze handelwijs? Hierop werd de
 roover door Hhatam Thaj naar zijn huis gebragt, die hem onthaalde,
 en goederen schonk, die hem voegden; vervolgens nam de roover af-
 scheid en keerde naar zijn land; in het landschap Jemen gekomen en
 vervolgens voor zijnen koning verschenen zijnde, gaf hij denzelfden de
 zaak betrekkelijk Hhatam Thaj met al hare omstandigheden te kennen;
 de koning zulks hoerende weende en zeide: « voorwaar Hhatam Thaj
 is edelmoedig, weldadig, en van hooge afkomst, hij is liefderijk en
 dapper.” Na het gebeurde, werd de Koning van Jemen met Hhatam
 Thaj tot aan zijnen dood toe bevriend; wijders had Hhatam Thaj
 de gewoonte om alle nachten vuur te doen branden op dat er gasten
 zouden komen; wanneer er nu in veertig dagen niemand bij hem kwam,

was

جوکي مسوات مرگ الله تعالي کندي دان تنکال منيله حاتم طاي مک
 دتامنکن اورغله کندي قد سوات تمغت حتي قد سوات ماس مک اير
 قون ترلال بسر هندق رفته تمغت قبور حاتم طاي ايت مک جرهمقنله
 سپل قومپ هندق مهندهکن قولغ حاتم طاي مک دکورق مريکيت قبور
 حاتم طاي لال دليهنپ ائکنتان جرچري م برقد سندين ملينکن قانن
 کانپ جو تباد جرچري سقرت قانن اورغ هيدق تباد دماکن تانه
 مک مشهورله خبروخ کغد سپل ايس فکريپ دان سپل قومپ قون فريبله
 کغد اورغ بچ عاليم مغانکن حال بچ دمکين ايت مک کات مريکت کارن
 اي سننياس ميري سپل مانشي دقن خانقني کانن مک در سبب اتوله
 قياد دماکن تانه خانقني کانن دمکين جو اداپ *

فصل بچ کدو قوله تبيک قد مپنانکن قري وفاعهد ايت کنهوي اولهم
 جهو وفاعهد ايت ارئين مپمشيکن جنج دان قري ايت بايک جو برقد سپل
 مانشي دان تر بايک برقد سپل راج م اداپ ايت کارن فکرجان کرجان
 جريکنتغ دغن قري اتوله دان قري وفاعهد اتوله قري سپل اورغ بغساون
 دان درماون دان جريمان دان جريمان ادقون دالم کتاب زينة الملوك
 دکات جهو اد سئورغ راج بچ داغ قدان کسکارن بچ قرامت سوکر مک اي
 جرجنج جکلو دهندهکن الله تعالي کسکارن اين مک سپل هرت بچ اد دالم
 قرجندهرائک کبريکن درم اکن سپل فقير دان مسکين مک دهندهکن الله
 تعالي کسکارن ايت دان راج ممشکل بندهارلال سور اي مغلورکن سپل
 هرت سقاي دجريکن سکلين ايت درم اکن سپل فقير دان مسکين ايت
 قنای سپل منترين قياد مپرتاي دالم فکرجان ايت کارن مريکيت
 مغانکن جهو فکرجان اين کبنسان کرجان اداپ مک راج جرکات اک سه
 جرجنج دمکين بتاي قياد داقت اک قياد مپمشيکن جنجبيک لال اي
 جرتياکن برقد سپل قنديت مسالته اين مک سپل قنديت ايت جرکات

قياد

was hij bezorgd dat er eene straf van God den Allerhoogsten op hem rustte. Toen Hhatam Thaj gestorven was werd hij begraven, en toen op eenen zekeren tijd het water dat zeer hoog werd, zijne grafplaats dreigde te vernielen, verzamelden zich al zijne bloedverwanten om zijn gebeente te verplaatsen; zij wroetten het graf van Hhatam Thaj op en zagen dat zijne ledematen van hunne gewrichten gescheiden waren; doch dat zijne regterhand die niet ontbonden was, naar de hand van een levendig mensch geleeke, dezelve was nog niet door de aarde verteerd: het gerucht daarvan verspreidde zich bij al de inwoners des lands en al zijne bloedverwanten begaven zich tot de wijzen, om hun die omstandigheid te openbaren, en deze zeiden: « uithoofde hij altoos met de regterhand alle menschen begiftigde, daarom is dezelve niet door de aarde verteerd, en bevindt zich in dezen staat.»

DRIE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Handelende over de vervulling van beloften.

Het zij U bekend dat *wafâ àhad* beteekent, *beloften volbrengen*; en die geaardheid is zeer goed in alle menschen en allerbest in koningen, want de rijkzaken hangen van dezelve af, en de aard van het volbrengen van beloften is de aard van alle edelen, weldadigen, verstandigen en godsdienstigen. — In het boek *Sieraad der Koningen*, wordt gezegd, dat er een vorst was welke in eene allermoeijelijkste moeijelijkheid verviel; hij beloofde: indien God de Allerhoogste deze moeijelijkheid verligt zal ik al de schatten, welke in mijne schatkamer zijn, als aalmoezen aan de bedelmonniken en armen geven: God de Allerhoogste maakte die moeijelijkheid ligter, en de koning riep zijn schatbewaarder en beval hem al de schatten te voorschijn te brengen, ten einde als aalmoezeu onder al de bedelmonniken en armen uitgedeeld te worden; doch de rijksgrooten stemden daarin niet toe, want zij zeiden deze handelwijs is de ondergang van het rijk; de koning zeide: ik heb dit beloofd, hoe zou ik mijne belofte niet kunnen volbrengen; vervolgens ondervroeg hij al de leeraren over dit vraagstuk,

en

ٿياد هارس دبريڪن سڀل هرت ڪارن کي جيڪن ڪرڄان ايت برڀنتڻ دڻن
 سڀل هرت ڦر بندهران جو دان جڪ همڻ ڦر بندهران راج ايت ڪلف
 ڀنساله ڦڪري جو مک ڊيمله راج دان برڇنتاله اي ڦرامن اوله ڪارن ٿياد
 دائن اي مپمڻيڪن جنجڀين ايت برمول سهاري راج ايت دودق مليهت
 سورڻ بڻ لارين ڦرڀين درڦد سڀل اورڻ بڻ ڇاڻڻ لال درڦد هداڻن دان
 ڇاڻڻ دودق م برجالن درڇلاڻن مک راج ڦون برڻان سڀاڻ ايت مک
 اورڻ ڦون ڪات اياين اورڻ ڀيل مک راج ڦون سور ڦڻڻ دي دان اي
 دائن دڻن ڦرڻاوم دان برماين م دهڻان راج مک راج برڪات اڪن اورڻ
 بڻ ڀيل ايت اڪ سه برڇنڇ دڻن ڦوهنڪ ڇهو سڀل هرتاڪ ڪبريڪن ڦد
 سڀل فقير دان مسڪين دان سڀل اورڻ ملاڻن اڪن اڪ درڦد ڦڪرڄان ايت
 مک اڻ ڪنام دان ڇڇرام دالم ڦڪرڄان اين مک اورڻ بڻ ڀيل ايت برڪات
 هي راج تنڪال اڻڪو برڇنڇ دڻن ڦوهنم م مکين اڻاڪه دالم هڻيم دائن
 ڦڪرڄان ڪرڄان دان بلنڇ اڪن ڦڪرڄان ڪرڄان ايت اتو ڦيڻاڪه مک
 راج برڪات سواڻڻون ٿياد دائن دالم هڻيڪ ملاڻن سڀل فقير دان مسڪين
 جو مک اورڻ ڀيل ايت برڪات هي راج جڪو ڦد تنڪال ايت اڻاڪه ڇڇرام
 مڪين مک هارس جو راج برڀڪن سڀل هرت ايت اڪن سڀل فقير دان
 مسڪين ايت مک سورڻ منڻري برڪات هي ڀيل هرت بڻ دالم ڦر بندهران
 راج ايت ڇاڻڻ دان بلنڇ ڪرڄان ايت ڦر ڇاڻڻ مک اورڻ ڀيل ايت
 ممالڻن مڪاپ درڦد منڻري ايت دان برڪات دڻن راج اڻاڪه دڻن ڦوهن
 ايت بڻ اڻڪو سه برڇنڇ دڻن دي مسوات ڪرڇام اتو ڦيڻاڪه مک راج
 برڪات اڻڪرڇاڪ دڻن دي مک اورڻ ڀيل ايت برڪات هي راج جڪ اڻڪرڇام
 سر ڦوهن ايت مک بلنڇاڪن اولهم سڀل هرتاڪ ڦد مريڪيٽ اوله ڪارن
 رضاپ دان سمڻيڪن اولهم جنجڀين ايت ڪارن اڻاڪه جو بڻ ڪمبليڪن ڦدام
 سڀل هرت ايت راهي م دان مملهراڪن ادام دان منمباه ڪرڇانم دان دولتم
 اڻبيل اورڻ ڀيل ايت سه برڪات مڪين مک ڦرڻاوم اي دان راج ايت
 مناس دڻن ساڻن دان سور ڇنڻهراپ برڀڪن سڀل هرت ڦر بندهران

ايت

en zij zeiden; het is niet betamelijk alle schatten uit te geven, want het welzijn des rijks hangt van al de schatten der schatkamer af; en indien de schatkist des Konings ledig is, gaat spoedig het rijk te gronde; de koning zweeg en was zeer bedrukt, daar hij zijne belofte niet kon volbrengen. Op eenen zekeren dag, de koning gezeten zijnde, zag hij iemand die andere manieren dan de menigte had, voorbij zich gaan, en vele kinderen gingen achter hem; de koning vroeg: wie is dat; men antwoordde, dit is een gek mensch; de koning beval hem te roepen en hij kwam lagchende en spelende voor den koning: de koning zeide tot dien gek: ik heb mijnen Heere eene gelofte gedaan dat ik al mijne schatten aan de bedelmonnikken en armen zou geven, en een ieder houdt mij van deze daad terug, wat zegt en oordeelt gij in deze zaak? de gek zeide: O Koning toen gij Uwen Heere dusdanige gelofte deed, zijn U toen de rijksbelangen en de staatsuitgaven voor den geest gekomen of niet? De koning zeide: ik heb om niets dan om de bedelmonnikken en armen gedacht. De gek zeide: O Koning indien gij destijds dusdanig beraadslaagd hebt, is het pligtmatig dat de koning al die schatten aan de bedelmonnikken en armen geve. Een rijksbestuurder zeide: O gek! de schatten van 's Konings schatkamer zijn aanzienlijk en de staatsuitgaven zijn aanzienlijker; de gek wendde zijn gezigt van dien rijksbestuurder af en zeide tot den koning: hebt gij eenig belang bij den Heere aan wien gij de belofte gedaan hebt, of niet? de koning zeide ik heb belang bij hem, en de gek zeide: O Koning indien gij belang bij dien Heere hebt, geef dan al Uwe schatten aan hen omzijnent wil en volbreng Uwe belofte want hij zal U al die schatten overvloedig terug geven, Uwen naam beveiligen en Uwe heerschappij en luister doen toenemen: toen die gek dit gezegd had lachte dezelve en ging henen; en de koning woende zeer en beval zijnen schatbewaarder al de schatten der schatkamer aan al de bedelmonnikken en armen die

in

اینت قد سپل فقیردان مسکین بیغ اداله دالم کرجائون برمول دکتانک دهور
 کمردین درقد اینت برخمبه م له کرجائون دان جدیله فنه فرزندهرائون
 دغن هرت م دان مشهورنمان دغن سپل کبجیکن لبه قول درقد دهول
 درقد میمغنکن جنجیین اینت برمول دالم کتاب زینه الملوک دکات دهور
 سوات فکرچان قیاد ممبری منفعت اکن کرجان ترلیه درقد میمغیکن
 جنج ادقون سورغ راج برتپاکن درقد سورغ حکیم کتاب ای مملیاکن
 اک دالم کرجان اینت مک حکیم برکات میمغیکن جنج اینت کارن سکین
 رعینت دان منتری دان هلبالغ هارث اکن جنج راج اینت دان جک مریکیت
 قیاد بوله هارث اکن جنج راج اینت سواتقون فکرچان قیاد جاد دغن
 سمغرنای حکایت تنکال سلطان یعقوب داتغ کنپری خراسان هندق
 مغالهن کوتاپ مک سلطان محمد بیغ دالم کوت اینت جبراق لام برقرغله
 لاون سلطان یعقوب سهغکی قیاد داتغ دالهکن کوت اینت مک سپل منتری
 دردالم کوت اینت جبراق کال مغیرمکن سورغ کغد سلطان یعقوب اکن
 قری مغالهن کوت اینت تناق سورغ منتری بیغ نماپ ابراهیم حاجب
 مسکال قیاد مغیرمکن سورغ هاپ دیم سهاج مک کمردین درقد جبراق لام
 دالهکن کوت اینت اوله سلطان یعقوب دان سلطان یعقوب اینقون دودق
 قد کرجان دان داتغ سپل اورغ بیغ ترنام دالم کنپری اینت متهادق دی مک
 قد اختار سکین اورغ اینت سپل منتری بیغ اداله دالم کوت اینت دان سدهله
 مغیرمکن سورغ دان مننجهکن جالن دان تیغو کارن مغالهن کوت اینت
 میپتانک کسکانپ ترلیه درقد سپل بیغ لاین دان سلطان یعقوب جرجام
 سپل اورغ بیغ داتغ اینت دان انپرهکن قد ماسخ م اورغ بامرغ بیغ لایق
 اکندی مک سلطان یعقوب قون برتپاکن سیاق بیغ قیاد داتغ متهادق
 کامی قد هاری کسکان اینت مک سپل منتری اینت برکات ابراهیم حاجب
 چوبیغ قیاد داتغ متهادق سلطان مک سلطان اینت جرتاپ ساکنکه ای
 دهور قیاد ای داتغ مک سمیه سپل اورغ قیاد ای ساکن مک سلطان سورغ
 قغیکل ابراهیم حاجب اینت مک داتغله ابراهیم حاجب متهادق سلطان یعقوب

مک

in zijn rijk waren. Nu wordt er verhaald, dat zijne heerschappij naderhand toenam, en zijne schatkamer opgevuld werd met schatten en zijn naam in alle zegening vermaard werd, nog meer dan te voren, door het volbrengen zijner belofte. — In het boek *Sieraad der Koningen* wordt gezegd, dat geene zaak meer voordeel aan het koningrijk aanbrengt dan het vervullen van beloften. Een koning vroeg eenen wijsgeer, zeggende: wat verheerlijkt mij in de regering, en de wijsgeer antwoordde: het volbrengen van beloften, want alle onderdanen, rijksbestuurders en legerhoofden hopen op het woord van den vorst, en indien zij daarop niet kunnen hopen, wordt geene zaak volmaakt verrigt. —

Geschiedenis. Toen Sultan Jakob in Chorasân kwam en de stad wilde overwinnen, bevocht de Sultan welke in de stad was, eenen geruimen tijd den Sultan Jakob, zoodat die stad niet overwonnen werd. Alle rijksbestuurders zonden verscheidene malen brieven uit de stad aan den Sultan Jakob over de wijze om de stad in te nemen; doch een rijksbestuurder genaamd Abraham Hhadjib zond geenen enkelen brief, maar hield zich stil. Na eenen geruimen tijd werd de stad overwonnen door den Sultan Jakob, en hij zat in de regering, en alle voorname personen der stad verschenen voor hem; en onder al die menschen, gaven die rijksbestuurders welke in de stad waren, en brieven gezonden hadden en de wegen en listen aangewezen hadden om de stad te overwinnen, hunne vreugde duidelijker te kennen dan andere: de Sultan Jakob onthaalde allen die kwamen en begiftigde een iegelijk naar behooren. De Sultan Jakob vroeg: wie is het, die niet voor mij verschijnt op dezen vreugdedag? en de rijksbestuurders antwoordden: Abraham Hhadjib verschijnt niet. Is hij ziek, vroeg de Sultan, dat hij niet verschijnt? en zij antwoordden hij is niet ziek. De Sultan liet Abraham Hhadjib roepen en hij verscheen voor den Sultan; de Sultan zag de kenteekenen van

مک سلطان ایت لیهنله تند کچنتان دان کدکان پنالہ قد مکاپ لالی
 قبالہ دمکین سبراپ ہی ابراہیم حاجب اٹکوکہ منتري سلطان محمد
 بیغ ای هارث قدام مک ابراہیم حاجب ایت کات بھکن آکوہ منتري سلطان
 محمد ایت لاک ای قبالہ ہی ابراہیم حاجب آف سببن مک سپل منتري
 سلطان محمد این مٹھادق کامی سکارغ اک لاک دلورکوت سلہ مغیرمکن
 سورخ دان مننجقکن جالن قد اک سفای سپرکوت ترالهلہ دان اٹکو دیم
 دان قیاد مٹغیختکن اک دان آف ملان مک قد هاری این سپل منتري
 دان سپل اورغ کای پ داغ مٹھادق کامی دان اٹکو قیاد داقت منداتکن
 کامی دان سکارغ سدغ اٹکو سلہ داغ دان سپل اورغ مٹھادق کامی
 دغن کسکان اٹکو جو منداتکن کامی سرخ دغن منجق کچنتان دان
 کدکان دان ماسم مکام مک اکن سکین بیغ کامی برتیاکن درقدام هندقلہ
 کوساهوق دغن جنر دان جکلو قیاد کوکات جنر پ نسچای جنسالہ قد هاری
 این چوام دان هرتام دان سپل ائف چخوم مک ابراہیم حاجب کات ہی
 سلطان جک سلطان ماو منغرات بیغ جنر دان قیاد کوسراکن کتاک مک سپل
 قراک ایت بیغ سلطان برتیاپ درقد اک کساهوق کندي ارقون اکن سفکرار
 ایت بیغ سلطان کات آف سببن مک سپل منتري درالم کوت سلہ مغیرمکن
 سورخ دان مننجقکن جالن قد اک دان اٹکو دیم جوکنهوی اولهم ہی سلطان
 جھو سلطان محمد ادالہ راج دالم فکری این دان ای ایت راج بیغ عادل
 دان صالح دان مصلی دان درماون دان بغشلون دان جرعلم دان جرادب دان
 جھو ای سده منجدیکن همب منتري دالم فکری این دان انکیرھکن قد
 همب امس دان قیرق دان باکی پ نعمت بیغ قیاد تر بیلغ باچقن دان
 جھو ای هارث قد همب دان سرھکن فکریچ دان قر جنر هراخپ قد همب
 سفای همب قد کنیک کسکارخپ منججاد تمنپ قد ممبچراکن اکن سپل
 کسکارن ایت مک جکلو دمکینلہ بتاق سده داقت همب دالم کسکارن این
 ممبچراکن اکن کینسانپ دان مغیرمکن سورخ قدام دان مننجقکن جالن
 سدغ لاک همب قیاد مٹغل کام دان قیاد ملیھت انکیرهم ماس جنرکہ همب

مغیرمکن

zorg en droefheid blijkbaar op zijn gelaat en vroeg aldus zeggende: He Abraham Hhadjib, waart gij de rijksbestuurder van den Sultan Mahomed op wien hij vertrouwde? en hij zeide: ja! ik was die rijksbestuurder van den Sultan Mahomed. Verder vroeg hij, O Abraham Hhadjib wat is de reden dat al de rijksbestuurders van den Sultan Mahomed thans voor mij verschijnen, en brieven buiten de stad hebben gezonden en mij den weg gewezen hebben opdat de stad spoedig overwonnen ware, en dat gij stil blijft en mij niet gedenkt? en wat is de oorzaak dat alle rijksbestuurders en aanzienlijken voor mij verschijnen en gij mij niet komt bezoeken? en thans dat gij gekomen zijt, en alle menschen verheugd voor mij komen, bezoekt gij mij met de uiterlijke teekens van zorg en droefheid en met een betrokken gelaat. Op alles wat ik U vraag moet gij mij getrouw antwoorden en indien gij niet opregt spreekt, zal en Uwe ziel en Uw rijkdom en Uw kroost op dezen dag verdelgd worden. Abraham Hhadjib zeide: O Sultan! indien de Sultan opregte woorden wil hooren en niet over mijne woorden gramstorig zijn, zal ik al de punten die de Sultan van mij vraagt, aan hem beantwoorden. Wat het punt betreft dat de Sultan zegt: wat is de oorzaak dat al de rijksbestuurders uit de stad brieven gezonden en mij den weg gewezen hebben, en gij stil gebleven zijt? zij het U bekend O Sultan! dat de Sultan Mahomed koning in de stad was en dat hij een regtvaardig, vroom, biddend, weldadig, edelgeboren, kundig en beschaafd vorst was, en dat hij mij rijksbestuurder in deze stad gemaakt had en mij begiftigd had met goud, zilver en ontelbare weldaden; en dat hij op mij vertrouwde, en dat hij mij zijne stad en schatkamer overgaf, opdat ik in tijd van nood zijnen vriend zou worden, om in elke moeijelijkheid te raadplegen; indien dit zoo is, hoe zou ik in dezen nood over zijn verderf hebben kunnen beraadslagen, en U brieven zenden, en U den weg aanwijzen, daar ik U niet kende en Uwe gunsten niet ondervonden had; zou het wel opregt geweest zijn

مغیر مکن / مورخ دان مننجق کدن جالن کفد سنرو توهنک ایتب بیغ ای دبیر ایتب
 تاهن سده مملهران همب دغن کملیان دان نعمت دان بولته سفای
 همب تولغ قدان قد کتیک کسار نی ایتب مک سلطان یعقوب سید جنرله
 کتنام ایتب مک ابرهیم حاجب ایتب چرکات قول ایتبون اکن سفدر کار لاک بیغ
 سلطان کات ایتب اف سلاپ مک افکو تیاد داغغ مشهادتکن کامی دان
 قنکال سده کو داغغ لنگو جو مند ایتکن کامی سرخ دغن مننجق کچنتان
 دان کد کائن دان ماسم مکام کنهوی اولهم هی سلطان جهو همب تیاد داغغ
 مشهادت سلطان اوله کارن سلطان ان سنرو توهنک بیغ ای مملهران
 همب دغن سباچف کبجیکن دان جو سده مینساکن کادان توهنک مک
 کارن ایتب همب لاک سرخ همب سده قرقچیکل داغغ منجقله کچنتان
 دان کد کائن دان ماسم موک همب جولبه قول جهو سپک ائف چوچ توهنک
 ایتب بودق دغن چنتب دان دک جوک مک بتاق همب داغغ دغن سک
 بودق دهدان سلطان سفیرت سپک اورغ منافق ایتب بیغ دلوراد لاین
 بان دالم ان لاین مک انبله حال همب دغن سبیر پرمول اقبیل سلطان
 یعقوب ایتب منغر سپک چر قرا این در قد ابرهیم حاجب ایتب مک ای
 چرکات سبحانه الله سلمان کامی منغر قری منتری دان لیته روغ
 منتری قنای تیاد کامی دغر دان لیته سرخ منتری بیغ دمکین
 قریب دان رقان جهو سکارغ این کامی ملیته منتری بیغ جنر دان
 منغراکات بیغ جنر هی ابرهیم حاجب اقبیل قری و فاعهد دان دمکینله
 ارت میمشیکن جنج جوک هی ابرهیم حاجب بارغ بیغ لال لوی دان
 جاغدن کران کمیلبله لاک مک جاغدن چنتاکن اولهم ترامت کارن دمکینله
 حال دنیا بیغ تیاد ککل کادان ایتب ایتب ایتب سلطان یعقوب ترامت
 گرنیاکن اتس ابرهیم حاجب ایتب دان حدیکن دی منتری دان سرهکن
 سپک فکر جان تکرری قد قانچ دان قنچل دی جاغ دان سپک منتری
 بیغ لاین ایتب ای بنساکن دغن چاکي شکس دان سپک ائف چوچ دان قوم
 دان کلورک سپک منتری ایتب سرقان قد اختار تکرری ایتب دان مپور برسرور

zija dat ik brieven gezonden en den weg gewezen had aan den vijand van mijnen meester, die mij zoo vele jaren met achting, weldaden en geluk overladen heeft, opdat ik hem in tijd van nood zou bijstaan? De Sultan Jakob zeide: Uwe woorden zijn waarachtig. Abraham Hhadjib zeide verder: wat het punt betreft, dat de Sultan zegt: wat is de oorzaak dat gij niet voor mij verschijnt, en dat gij wanneer gij mij komt bezoeken, zorg en droefheid en een betrokken gelaat vertoont? Zij het U bekend O Sultan! dat ik niet voor den Sultan kon verschijnen, omdat de Sultan een vijand was van mijnen meester, (die mij met alle weldaden overladen had) en het wezen mijns meesters verdelgd heeft, daarom vertoonde ik toen ik geroepen werd zorg en droefheid en een betrokken gelaat; bovendien zaten al de nakomelingen van mijnen meester in zorg en kommer, hoe zou ik nu in vreugde voor den Sultan hebben kunnen zitten, even als al die schijnheiligen, die van buiten anders en van binnen anders zijn? — Dit is in waarheid mijne omstandigheid. — Toen de Sultan Jakob al deze verhalen van Abraham Hhadjib hoorde, zeide hij: glorieijke God! ik heb altoos den aard van rijksbestuurders vernomen en het voorkomen van dezelve gezien; doch nimmer hoorde ik of zag ik een' rijksbestuurder, welke dusdanig van aard en voorkomen was; thans zie ik eenen opregten rijksbestuurder en heer opregte woorden; O Abraham Hhadjib! dit is de aard van het volbrengen van beloften en dusdanig is de zin van het houden van een verband; O Abraham Hhadjib! het geen voorbij is, is vervlogen en komt toch niet weder! wees niet te zeer bedroefd, want dusdanig is de staat der wereld, welke niet bestendig is. — Wijders stortte de Sultan Jakob zijne gunsten over Abraham Hhadjib uit, maakte hem rijksbestuurder en vertrouwde alle rijkszaken in zijne handen, en noemde hem vader, en verdelgde al de andere rijksbestuurders door verschillende straffen benevens al hunne afstammelingen, hun volk en bloedverwanten met hen in die stad; en beval uit te roepen en

te

دان مغتاکن ائيله حال سپک اورغ بیغ قیاد مپمشیکن جنج دان بیغ درجوت
 خیانت قد توهنی کارن مریکیت قیاد دانت دیلیغ مانشی قد اتنار
 سپک مانشی بیغ لاین مشنوی وفا اتوله دغن اورغ صفی دان صفا لای
 دالم اورغ و فی جک بوکن اد وفا قداپ مک بوکن مانشی نماپ *

فصل بیغ کدو قوله امفت قد مپتاکن قری کسراهن کتاب بیغ مها ملی
 این کنهوی اولهم جهو بخاری اینت بیغ فقیر مپرهکن کتاب این دغن امفت
 قسن اکن امفت قوم قسن بیغ قرتام اکن سپک راجم بیغ موئن دان عادل
 دان عاقل اینت قسن بیغ کدو اکن سپک منتری دان هلبالغ دان همب
 راج بیغ بنر دان سنی اینت قسن بیغ کنیک اکن سپک رعیت بیغ برعقل دان
 بر ایمان بیغ منورکن فرمان الله تعالی اینت دان قسن بیغ کمفت اکن
 سپک اورغ بیغ مپورکن کتاب این دان مپالتکن خطاب این ادقون قسن
 بیغ قرتام اینت اکن سپک راجم بیغ موئن دان عادل دان عاقل اتوله جهو
 درغسیای در قد سپک راجم اینت بیغ مندافتکن کتاب این هندقله ای
 مملیاکن کتاب اینت دان مغتهوی جهو کتاب اتوله اد قند کرفی الله تعالی
 اکن کبجیکن دنیا دان آخرت کارن دچرتراکن دالم کتاب حدیث جهو
 برسرد نبی علیه السلام درغسیای مندافت قسن بیغ صالح بیغ مغیثکن
 دی کقد سپک کبجیکن دان منپهکن دی در قد سپک کجهاتن مک تم
 اتوله کرفی الله تعالی قداق مک هندقله ای مملیاکن دان مملهراکن دان
 مغاسه قسن اینت دان هارس ای مشوچف سوکر اکن توهن بیغ مغنپرهکن
 قداق دمکین قسن بیغ بایک دان صحبت بیغ صالح ادقون قسن بیغ بایک
 دغن سبیرن اینت کتاب ائيله بیغ سد کالاد سرقان دان سنتیاس ممبری
 منتفعت قداق دان منجاوهکن سپک مضرة در قداق دان مملهراکن در
 قد سپک کجهاتن ادان بردهکیاله اورغ اینت بیغ مندافت دمکین قسن
 بیغ بایک دان برانتغله درغسیای بیغ براوله دمکین صحبت بیغ صالح مک

هارس

te zeggen: dusdanig is het lot van een iegelijk, die zijn woord niet houdt en zijnen meester verraderlijk behandelt, want de zoodanige kan geen mensch genoemd worden onder al de andere menschen.

G E D I C H T.

De trouw woont in een reingemoed,
De reinheid bij den trouwen;
Men kan hem dien de trouw ontbreekt,
Niet als een mensch beschouwen.

VIER-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Handelende over het slot van dit voortreffelyk boek.

Het zij U bekend dat *Bocharie*, de bedelmonnik dit boek voleindigd heeft met vier aanbevelingen aan vier klassen. 1°. Aan alle koningen, welke geloovig, regtvaardig en verstandig zijn. 2°. Aan alle rijksbestuurders legerhoofden en vorstendienaren, welke opregt en getrouw zijn. 3°. Aan alle verstandige en godsdienstige onderdanen, welke het woord van God den Allerhoogsten op volgen. 4°. Aan allen, welke dit boek overschrijven, en deze redenering vertalen. De eerste aanbeveling aan alle geloovige, regtvaardige en verstandige vorsten, is, dat een iegelijk der koningen, welke dit boek verwerft, hetzelfde moet hoogschatten en weten dat het een kenmerk van de gunst van God den Allerhoogsten voor hem is tot tijdelijk en eeuwig heil; want er wordt in het boek *der Overleveringen* verhaald, dat de Profeet op wien vrede zij! zeide: al wie eenen goeden gezel vindt, welke hem aan al het goede herinnert en van al het kwade terughoudt; zoo is die gezel hem een kenmerk van de gunst van God den Allerhoogsten; en hij moet denzelven hoogschatten en in waarde houden en dien gezel beminnen; en hij moet dankzeggingen opzenden tot den Heere, die hem dusdanigen goeden gezel en braven vriend schenkt. — Wijders, een goede en getrouwe gezel is dit boek, dat altoos bij hem is, en hem onophoudelijk heil aanbrengt, alle leed van hem weert en hem voor alle kwaad bevrijdt. — Gelukkig is de mensch die dusdanigen goeden gezel vindt en gezegend een iegelijk, die zulk eenen braven vriend ver-

هارس مک هندیپ در قد تولد این بیغ ستیاس ان سرتان دان سنفس قون
تیا د جری در قد اپ دان هارس سندی جری دشن رخو منغر کتاب دان دشن
هات جری دشت اکن ورقاپ سفای قیغ م هاری جرقمبه م جریپ دان جچراپ
دان قاک قنغ دل بهکن رحمت الله تعالی دالم هندیپ دان چوان دان خر جوک
اکن کبجیکن دان کبنارن قنغان دان منان مک دمکین تمن در قد جنس
مانشی سوکر لده دافت منچهاری دی هان در قد سیکل سورت م ن مرهله جو
سفر ان کتاب این دان لاین سبا کیمین جو مول سوغ پناله جهولتاب این ان تولد
بیغ جایک فکر قیغ مک هارس اورغ منغر کتاب دان منورن ارقیبی جارغ بیغ
دافت دان هندق سیکل راج م بیغ مؤمن دان عادل دان عاقل دان جرقسیاق
بیغ منهن دان منورن خاک سیکل راج م ایت قرقلم منورن ساکن دان قیدر کارن
در قد جاپف ساکن جرقمبه م دهاک دان در قد دهاک ایت تیا دافت تیا د
جاپف مینم ایر دان در قد جاپف مینم ایر ایت جرقمبه م مالس دان ایت
جرقمبه م قیدر دان در قد قیدر ایت میسیاله سیکل فکر جان دنیا دان
آخر مک اخیله کجهان کنیغ ایت قنای در قد لاقرا ایت جرقمبه م جاکی
دان در قد جاکی جرقمبه م ایغت دان در قد ایغت این جرقمبه م حکمت
دان در قد حکمت ایت جرقمبه م کبجیکن دنیا دان آخر مک اخیله کبجیکن
لاقرا این دان کارن ایت سیکل راج م تیا دافت تیا د در قد قناعت مکان
بیغ سدیکنت جوق سفای ای دافت جاکی دان هندقله جاکی ایت اشد اخر مالم
سفای ای دافت ایغتکن وقت صبح ایت برمول اقبیل جان در قد قیدر
هندقله ای مباح * الحمد لله الذي احياني بعد ما اماتني واليه
النشور * دان کمردین مغمبل ایر سمبیغ دان مپمبیغکن دور کغت ذحیة
الوضو دان سنله سه ایت هندقله ای دودق مغهادش قبلت دان مباح
دعا این * اللهم اجعلني محبوبا في قلوب المؤمنين بالعدل والانصاف
فانك احکم الحاکمین * ان قون فکر جان سیکل اورغ دالم جاکی ایت هندقله
ان سمبیغ دان قسبیغ بیغ ان مهابسر قهلان دان فکر جان سیکل راج م
دالم جاکی ایت هندقله ان کیرم دان جچارا کن فکر جان دان کبنارن حکم

قد

verwerft. — Het is pligtmag dat zijn hart zich verheuge over die makker, welke gedurig bij hem is en zich geen oogenblik van hem begeeft; en het is noodig dat hij zelf met begeerte zijne woorden hoore en met het hart deszelfs verhalen gedenke; opdat dagelijks zijn verstand en oordeel toename, en des morgens en des avonds de genade van God den Allerhoogsten in zijn gemoed en in zijne ziel vermeerdere, en zijne ooren en oogen voor de deugd en de waarheid geopend worden. — Een dusdanig gezelschap is moeijelijk door het menschelijk geslacht te vinden, ten zij uit de geschriften, waardoor het gemakkelijk wordt, zoo als uit dit boek en anderen van die aard. — Nademaal het klaarblijkelijk is, dat dit boek een gezelschap is, welke eene goede inborst heeft, is het pligtmag dat men deszelfs woorden hoore en deszelfs zin ten opzichte van het betamelijke opvolge; en alle geloovige, regtvaardige en verstandige koningen, en een iegelijk die de vorsten wil navolgen, moet vooreerst zich matigen in spijs en slaap; want door veel te eten vermeerdert de dorst, en door de dorst moet men veel water drinken, en door het veel water drinken neemt de vadzigheid toe, en door de vadzigheid vermeerdert de slaperigheid; en door dezelve worden alle tijdelijke en eeuwige belangen ijdel; dit is het verderfelijke van de verzadiging. — Doch door den honger wordt men wakkerder, en door het waken vermeerderen de denkbeelden, en door de denkbeelden neemt de wijsheid toe, en door de wijsheid vermeerdert het tijdelijk en eeuwig heil. Dit is het weldadige van het hongeren; en het is uit dien hoofde dat alle vorsten zich moeten vergenoegen met een weinig spijs, opdat zij kunnen waken, en waken op het einde van den nacht, ten einde het tijdstip van het morgengebed te gedenken. — Opstaande uit den slaap moeten zij zeggen: « *Alhamdoellillahi 'l-la-
« dzie ahhjani bada amatani wa ilahi 'n-noesjoeri.* » Wijders moeten zij wijwater nemen en tweemaal uit eigene beweging bidden; vervolgens moeten zij dit gebed opzeggen, terwijl zij zich naar de kiblat wenden. « *Allahoema dja'alni mahhboeban fi khoelobi 'l-moeminina
li 'l-adli wa 'l-intsafi fa innaka ahhkamoe 'l-lhakimina.* » Het werk van allen die waken, moet zijn om Godsdienstplegtigheden te verrigten en God te looven waarin zeer groote verdiensten bestaan; en de bezigheid der vorsten die waken moeten zijn, te overwegen en te beraadslagen over de belangen van het rijk en over de juistheid der regtspleging onder al de die-

قد انثار سیکل همب الله یغ اد قلبه فهلائ اکن راج ایت در قد سمبھیغ
 دان تسبیح برمول اقبیل دالم جاکی این دغن کیرم دان بچار یغ جایک
 این داتغ وقت فجر مک هندقله راج ایت ایغت اکن کتیک این دان جائن
 الف کارن کتیک اتوله علامت محشر ایت یغ الله تعالی اکن مغھید قلن
 دالم سکین اورغ یغ سات ادغون دالم کتاب تفسیر قد ازیکن ایة این *
 فسبحان الله حین تمسون و حین تصبحون * دکنان دھو الله تعالی یغ
 منجد یکن سیغ دان مالم ایت سه منجد یکن قد انثار سیغ دان مالم
 وونیک یغ مهاملی برغسیای یغ ایغت اکن کدو کتیک ایت دغن اخلاص
 هین ای براوله جو بارغ یغ دکھدا کین در قد سیکل کھندق دنیا دان اخر
 برمول دوکنیک ایت ایت فجر دان مغرب اتوله مک قد فجر ایت دھول
 در قد تربت منھاری دان قد مغرب ایت دھول در قد ماسق منھاری
 مک هارس راج ایت قد کدو کتیک این اد مشغول هنین دان لیدھپ دغن
 ذکر دان تسبیح ادغون اقبیل سه فجر مک هندقله راج ایت مغر جاکن
 سمبھیغ فجر ایت سر جماعت جک داتج جاد دان کمیدن در قد سمبھیغ
 ایت بودی داتس مصلی مغھادق قبلت دان ممباچ قرآن سھنک تربت
 منھاری دان تنکال ایت سمبھیغ دو رکعت تسکر النهار ایت یغ بیین دملین *
 اصلی رکعتین شکر النهار مواجھة الی الکعبۃ اللہ اکبر * ادغون سمبھیغ
 کمیدن در قد تربت منھاری ایت قیلک فرکار ادان سقرکار سمبھیغ اشراق
 نماز دان کدو فرکار سمبھیغ ضحی نماز دان کتیک فرکار سمبھیغ شکر
 النهار نماز دان کتیک فرکار سمبھیغ ایت جاقف فهلائ اکن سکین همب
 الله یغ ممبھیغکن دی قتاای جکلور راج ایت سمبھیغ دو رکعت شکر النهار
 ایت سمقی جو کارن راج ایت اد کر جان یغ قلبه فهلائ در قد سمبھیغ
 ایت دان کر ج این دکنان اد فکر جان کر جان این اکن کبجیکن
 سیکل همب الله برمول راج ایت یغ مغھنداک مغر جاکن کر ج کر جان
 ایت دغن سمقران هندقله ای قد قیقم هاری کمیدن در قد سمبھیغ
 فجر ممباچ کتاب این دان بر ایغت اکن معنای بارغ یغ داتج دان جکلور

naren Gods, waarin voor de vorsten meer verdienste gelegen is dan in het verrigten van godsdienstplegtigheden en het looven van God. Wanneer tijdens dat waken onder het bedenken en het beraadslagen van het goede de dageraad aankomt, moet de vorst dat tijdstip gedenken, en het niet veronachtzamen, want hetzelfde is het zinnebeeld van het laatste oordeel, bij het welk God de Allerhoogste alle dooden zal doen herleven. — In het boek *Uitleggingen*, wordt ten opzigt van dit vers: « *Fasoebbhana 'l-lahi lhina toemsoena wa lhina toetsbihhoena.* » gezegd: « Dat God de Allerhoogste, welke den dag en den nacht « schept, » tusschen den dag en den nacht twee zeer verhevene tijdstippen gemaakt heeft; een iegelijk die dezelve met reinheid des gemoeds gedachtig is, verwerft het geen hij begeert van tijdelijke en eeuwig wenschen; die beide tijdstippen zijn de dageraad en de avondstond; de dageraad bestaat voor den opgang der zon en de avondstond bestaat voor den ondergang der zon; en het betaamt den vorst op die beide tijdstippen bekommerd van hart te zijn, en met de tong God te prijzen en te loven. Wanneer de dageraad voorbij is, moet de vorst de ochtend-Godsdienst-oefening met de vergadering houden, indien zulks geschieden kan, en daarna op een bidboek nederzitten en zich naar het rigtingspunt des gebeds wenden en den Koran lezen tot de zon opstijgt, en op dat tijdstip tweemaal het danklied voor den morgen opzeggen, het welk dus luidt: « *oetsalli rakàataini sjoekra 'n-nahari moewa adjahatan ila 'l-kàa-* » « *bati 'l-lahoe akbaroe.* » Wijders bestaan de Godsdienstplegtigheden na het verrijzen der zon in drie deelen; het eerste *asjrakh* het tweede *dlohha*, het derde *sjoekroen'n nahari*, en die drie deelen hebben vele verdiensten voor alle dienaren Gods, die dezelve Godsdienstig in acht nemen; doch als een koning twee malen het danklied voor den morgen opzegt, is zulks voldoende; want een koning heeft zijne bezigheid die verdienstelijker is dan het gebed, en door die bezigheid wordt de behartiging der regering tot welzijn van alle dienaren Gods bedoeld. Wijders moet een vorst die de rijkszaken volmaaktelijk wil waarnemen, dagelijks na het morgengebed dit boek lezen en deszelfs zin zoo veel mogelijk overdenken; en indien hij niet kan lezen, moet hij andere menschen hetzel-

ای قیاد شاه ممباچ هندقله ای سور اورغ لایین جاچ دی مشای دغر دچاپ
کارن هارس پنت دعا دان قسبیج راج اینت ممباچ اتوسور ممباچ کتاب
این جو دان کبیرم اکن سپک ارقین اینت دهول هرقد کتابی دغن اورغ دان بلم
لاک هنیب مشغول دغن فکر جان دنیا ارقون اقبیل دممکنله قری دان
فکر راج اینت دالم کرجانپ نسچای قردکاله قدان قنت میک کبجیکن
دان ترلفسله ای درقد میک کجهادن انشاء الله تعالی قسن بیغ کردو اکن سپک
منتري دان هلبالغ دان همب راج بیغ جنردان سنتي اینت مک جبره سیاق درقد
سپک مریکیت بیغ منداقت کتاب اتو فسخه این هارس مملیاکن دان
ممباچ بیبپ دان سزتیاس جراجردان متحاجر اسیب کارن سور انبیله کپتائ
قری قون دان همب اینت دان هارس اتس همب اینت مغتهوی قریج دان
مغتل بریج دان کمردین مغتهوی قری قون دان مغتل کلکون توخپ مشای
پات دریپ اینت اق دان توخپ اینت سیاق کارن دممکنله کتهون بید قد ائتار
همب دان قون کارن جک همب قیاد مغتل بریج قیاد دقت ای لاک مغتل قون
مک میسیاله سپک فکر جان همب اینت دان قیاد بریج کون اسهان دالم فکر جان
توخی یعنی رجان اینت مک کارن اینت هارس سپک مریکیت سد کال دالم سپک
قرهمقونن ممباچ کتاب این اتوسور اورغ لایین ممباچ دان جرایغت
اکن سپک ارقین دان هارس لاک سپک مریکیت مپور سپک انف چچون
ممباچ کتاب این جراجر سپک کتاب دان مغتهوی اق کهندق درقدان
سقای پات قد مریکیت سکین درقد مدان بتاق قراشی کرجان اینت
دان بتاق تغنت راج انت دان بتاق قرفته منتري اینت دان بتاق فکر
هلبالغ اینت دان بتاق قری همب راج اینت مشای سپک مریکیت جراجر
قرلاهن م مگر جانن کرج رجان دان مغهیدرکن فام بقان دان برلکوکن
لاک فکر جان کرجان اینت سندير دغن سمغرفان انشاء الله تعالی
کمردین درقد اینت هندقله راج اینت لاک مغتاسه دان مملهران سپک منتري
دان هلبالغ دان همبان اینت دان بلنجاکن ایس قریجند هارخن اکن مریکیت
در کارن کبقتین جو دان سوات کبقتین قد ائتار سپک کبقتین قون قیاد

قرله

zelve laten lezen, opdat hij er de lezing van hoore, want het is pligtmatig, dat het gebed en de lofzang van den vorst vervangen worden door het lezen, of het doen lezen van dit boek en door deszelfs woorden te overwe-
 geh, alvorens met iemand te spreken, en terwijl zijn gemoed nog niet bezorgd is over de wereldsche zaken. Wanneer de aard en inborst van eenen vorst dusdanig in zijne regering is, zal de deur des geluks voorze-
 ker voor hem geopend zijn, en hij van alle kwaad bevrijd wezen; God de Allerhoogste geve het! — De tweede aanbeveling aan alle rijksbestuur-
 ders, legerhoofden en vorstendienaren, welke opregt en getrouw zijn, is, dat een ieder die dit boek of dit handschrift verkrijgt, deszelfs inhoud
 moet waardeeren en lezen, en gedurig deszelfs woorden leeren en onder-
 wijzen; want dit geschrift bevat de ontvouwing van den aard van den mees-
 ter en den dienaar, en het is pligtmatig dat de dienaar met zijnen eigenen
 aard bekend zij en zich zelve kenne, en daarna den aard van zijnen mees-
 ter kenne, hoe dezelve bestaat, opdat het hem blijke, wat hij zelf is en wie
 zijn meester is; want op deze wijs wordt het onderscheid tusschen den
 dienstknecht en den heer kennelijk, daar de dienaar indien hij zich
 zelve niet kent, ook zijnen heer niet kan kennen, en alle verrigting-
 en van dien dienstknecht zijn ijdel, en zijn ijver in den dienst zijns
 meester is onnut, die zijn vorst is: het is alzoo noodzakelijk, dat zij alle
 te allen tijde in alle gezelschappen dit boek lezen, of andere men-
 schen laten lezen, en al deszelfs bedoelingen overdenken; ook moeten
 zij al hunne afstammelingen dit boek doen lezen, en al deszelfs woor-
 den doen leeren en er den zin van doen verstaan, opdat hen alle van
 hunne jeugd af kennelijk zij, hoe de gesteldheid der regering is, en
 hoedanig de rang van vorst is, en hoedanig het bestuur van rijksbe-
 stuurders is, en hoedanig de inborst van de legerhoofden is en hoe-
 danig de aard van vorstendienaren is; op dat zij langzamerhand leeren
 den dienst huns Konings te verrigten en den naam van hunnen vader te
 doen leven en de rijkszaken zelve volmaaktelijk waar te nemen: God geve
 het! Wijders moet de vorst al de rijksbestuurders, legerhoofden be-
 nevens hunne dienaren beminnen en verzorgen en de voorraad der
 schatkamer aan hien doen verstrekken om hunne goede werken; en
 geen werk is onder al de goede werken beter dan dit, dat zij al de
 ver-

تریله در قد این بهو مریکیت ایغت اکن سپل چرترا کتاب این دان
 ممبرچراکن کهنرق دان میمقیکن دی کقد بارغ سیاغ یغ جلم ایت
 سمقی قداپ سفای دهکیله پات دان مشهور کلپهن راج دان قنجانوان
 سپل منتری دان هلبالغ دان هسب راج ایت یغ مخرجاکن کرجان
 رجان دغن سمقران دان سمقران قسن یغ کنیک اکن سپل رعیت یغ
 جرعقل دان بر ایمان اتوله برغسیای در قد سپل رعیت یغ منداقت کتاب این
 هارس مملیاکن اداپ دان مغمساکن قد بچان ایت دغن کبنارخپ دان
 جانن مغمناکن دان ممبروکن دی اوله کارن سپل کلمتن یغ تردون ایت قناق
 هارس ای جو پناکن دان چرتراکن ایت قد ائناک سپل ماخشی سفای جاد
 مشهور اداپ دان معلوم سپل کناپ دان اخرن لاک سپل سمقی فمان قد قلیغ رجان
 جرمول واجب اقس سپل رعیت ایت مغماسه رجان دان لازمله اد سوات قند قد
 ائناک یغ کاسه دان یغ کاسه ایت در قد کاسه مغماسه ایت دان قیداله تریله بایک
 قند در قد کاسه مغماسه ملائکن کتاب این قد سپل رعیت سفای مریکیت
 سقرتای د کاسه اوله رجان لاک مغماسه رجان کارن اداله ترسوز دان ترسبت
 دالم کبجیکن دنیا دان اخره رجان ایت دان منکال مریکیت سنتیاس
 ممبرچ کتاب این قیاد دقت قیاد اکندی در قد مپینکن نام رجاپ ایت
 دغن کبجیکن جو کارن اقبله قند در قد مغماسه کاسهون ایت بهو سنتیاس
 دسبتن فمان دغن سپل کملیان دان دچرتراکن سپل کرجان قد سپل
 قرهفقون دغن سوون دان قغکاھن جوک سقره کهنرق کتاب این اداپ
 جرمول هارس لاک سپل اورغ در قد رعیت ایت مپور سپل ائف چچوپ
 کمیدن در قد بر اچر قرا ممبرچ کتاب این دان جانن ممبرچ سپل حکایت
 یغ لاین کارن در قد سپل حکایت یغ مشهور دالم تانه ملایو ایت برغسیای
 یغ ممبرچ دان منغردی بر اوله جوک کجهاتن دنیا دان اخره سدغ سپل
 حکایت ایت ممبرو دان مپناکن جو براق چرتریغ دست دان کفر
 سموپ دان یغ ممبرچ دان منغردی ایت سغکه جردوس اداپ قناق
 برغسیای در قد ممبرچ دان منغرت کتاب این بر اوله کبجیکن دنیا دان

اختره

verhalen van dit boek gedenken, en beraadslagen over deszelfs bedoeling; en deze doen toekomen aan een iegelijk, die dezelve nog niet kent; opdat dusdoende de voortreffelijkheid van een' koning en van de waardigheid van rijksbestuurder en legerhoofd en van den vorstendienaar die de belangen zijns Konings volmaakt en zonder gebreken behartigt, kennelijk en vermaard worde. De derde aanbeveling aan alle verstandige en geloovige onderdanen, is dat een iegelijk der onderdanen, welke dit boek verwerft het zelve moet hoogschatten, en in ernst naarstig zijn bij deszelfs lezing, en het zelve niet verachten noch verwerpen om al deszelfs verborgene woorden. In tegendeel moet hij het mededeelen en openbaar maken onder alle menschen; opdat hetzelfde vermaard en deszelfs woorden bekend worden; en deszelfs naam eindelijk ter ooren zijns Konings kome, wijders is het noodzakelijk dat de onderdanen hunnen koning beminnen, en het is eigenaardig dat er tusschen den minnaar en den beminden een teeken van het wederkeerig beminnen besta, en van het wederkeerig beminnen is geen beter teeken voor alle onderdanen dan dit boek, opdat zij even zoo als zij door hunnen vorst bemind worden, hem wederkeerig beminnen; want in hetzelfde is het tijdelijk en eeuwig heil van hunnen koning beschreven en vermeld, en wanneer zij voortdurend dit boek lezen, kan het niet anders of zij moeten den naam huns Konings in zegening vermelden; want dit is het werk van den geliefden te beminnen, dat bij voortdurend deszelfs naam met allen eerbied vermeld wordt, en al deszelfs daden in alle gezelschappen op eene kiesche en fiere wijs verhaald worden, zoo als de bedoeling van dit boek is. Voorts is het betamelijk dat een ieder der onderdanen, al zijne nakomelingen na het leeren van den Koran, dit boek laat lezen, en niet alle romans; want door al de romans welke vermaard zijn op het grondgebied der Maleijers, verwerft een iegelijk die dezelve leest en hoort, tijdelijk en eeuwig verderf; dewijl alle romans verscheidene verhalen aanvoeren en mededeelen, welke alle valsch en afgodisch zijn; en al wie dezelve leest en hoort, die zondigt voorwaar.—Door het lezen en hooren van dit boek verwerft een iegelijk tijdelijk en eeuwig heil; want al de verhalen, welke in dit boek

staan,

اخره کارن سپکل چتر فریغ دالم کتاب این جنردان امین اداب دان هارس
 جو دچچان کارن برغسیاف یغ ممباچ کتاب این دان منغر دچچان دان
 قور کهنرقی اداله ای جراوله قهال یغ امت بسر جرمول دالم کتاب حدیث
 دچرقران بهو حضرت نبی محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم برسبداله
 اقبیل الله تعالی کرخی اکن سوات قوم مک دجدیکنن بیکین سورغ راج
 یغ قریایک در قدسکل مریکیت دغن جدی دان بچاریغ سفرون دان
 دغن سپکل قری دان قردواتن یغ قانت ادقون هارس سپکل رعیت مغاسه
 رجان ایت دان منت دعا اکن کبجیکن اداب جو قریله منکل مریکیت
 ایغت اکن سپکل قری دان کلکون رچاپ دان ملیهت رجان ایت جایک
 سپکل فکر قیپ دان بتل قرقیپ دان مؤمن هتییپ دان عادل کرچاپ دان
 عاقل بچراپ اکن مغاسه سپکل رعیت ایت سفرة اخق م دان اکن
 مملهران مریکیت در قد سپکل بهای دان کسکارن اقبیل هارس سپکل
 رعیت ایت سنتیاس منت دعا یغ خیر کارن رچاپ ایت سغای برقمبه م
 سپکل کبجیکن دان قرننچنکن عمرپ دان دلپهکن دولتیپ دان هارس
 لاک سپکل رعیت ایت سنتیاس مغوجف شکور اکن قوهن سروسکلین
 عالم اوله کارن ای مغرقیای ساعت اکن مریکیت دغن مغنکرهکن
 دمکین راج قداپ یغ مملهران اداب در قد سپکل کجهانن جرمول حضرت
 نبی برسبداله اقبیل الله تعالی مرک اتس سوات قوم مک دجدیکنپ
 بیکین سورغ راج یغ قریاغت در قد سپکل مریکیت دغن سپکل
 قری یغ جاغت دان دغن سپکل کلکون یغ کج ادقون جکلودیهت مریکیت
 اکن رچاپ ایت جاهل دان ظالم اداب دغن مغنیلی اتس سپکل رعیت
 ایت مک هارس سپکل مریکیت کیرم بهو اداله راج ایت تند مرک الله
 تعالی اکن سپکل رعیت ایت جو مک هارس سپکل مریکیت قانت در قد
 مرک الله تعالی ایت دان قوت در قد سپکل قردواتن یغ ماله دان مغوجف
 استغفر الله دان ممیری صدقه اکن سپکل فقیر دان مسکین دان منت
 دغن سپکل اورغ یغ صالح سغای الله تعالی ممالغکن رچاپ ایت

بررین

staan, zijn waar en amen, en het is pligt dezelve te lezen; want een iegelijk die dit boek leest, en hetzelfde hoort lezen, en deszelfs bedoeling opvolgt, verwerft zeer groote verdiensten. Wijders wordt in de overleveringen verhaald, dat de Profeet Mahomed over wien Gods vrede en zegen zij! zeide: als God de Allerhoogste een volk begunstigt, stelt hij een koning over hetzelfde, welke beter is dan zij alle, door volkomen verstand, en oordeel en door allerlei betamelijke hoedanigheden. Alle onderdanen moeten hunnen koning beminnen en gebeden voor zijn welzijn opzenden, vooral wanneer zij al zijne goede gaardheden en handelingen gedenken en zien dat hun koning goed van inborst, opregt van karakter, geloovig van hart, regtvaardig in zijne handelingen en verstandig van raad is in het beminnen van zijne onderdanen, als of het zijne kinderen zijn, en in hen te beveiligen voor alle gevaren en nooden; als wanneer het pligmatig is dat alle onderdanen bij voortduuring goede gebeden voor hunnen vorst opzenden, opdat alle zegeningen toenemen en zijn leven verlengd worde en zijn voorspoed vermeerderd worde; en het is wijders pligmatig dat alle onderdanen onophoudelijk den heer der heerscharen danken, omdat hij hen uitermate zegent door hen een dusdanigen koning te schenken welke hen voor alle kwaad behoedt. Wijders zegt de Profeet; wanneer God de Allerhoogste op een volk toornt, stelt hij bij hetzelfde eenen koning die slechter is dan zij alle, door alle slechte hoedanigheden en door alle verachtelijke handelingen. Wanneer zij zien dat hun koning slecht en wreed is en hij alle onderdanen onderdrukt, moeten zij gedenken dat die koning het kenmerk is van den toorn van God den Allerhoogsten over die onderdanen; en het is pligt, dat zij vreezen voor den toorn van God den Allerhoogsten en berouw hebben over al hunne verkeerde daden en uitroepen: *God schenkt vergiffenis!* en dat zij aalmoezen uitdeelen aan alle bedelmonnikken en armen en met alle vromen smeeken, dat God de Allerhoogste hunnen koning van zijne slechtheden terug brenge

در قد که جهاتنی دان ای لغسکن دمکینه مریکینت در قد مرکان کارن
 رجان این اداله بلا اللہ تعالی جواتس سپل رعیت اینت مکرعیت دقلهراکن
 الله سبحانه و تعالی کران در قد بلا راج بیغ جاهل دان ظالم اینت قسن
 بیغ کمفت اکن سپل فیورخ اینت جهو هندقله سپل اورغ بیغ میورخ اتو میالکن
 کتاب اینت مغنهوری جهو کتاب این اد قوهن سپل فکر جان ایکم اسلام دان
 بیغ ترسورخ دالمق اینت اد سقرکار در قد سپل فقحجان ایکم اسلام مک کارن
 اینت هارس ای دالم فکر جان این دغن قیاد الف تناق مغیغتنکن درین
 دان دغن تنف هتین مغهاجسکن سورقی دان جاغن مشغولکن جریپ
 اکن کیرم بیغ لاین کارن فکر جان فیورخ اینت جوکن مدده اداپ هاپ کرلال
 سوکر جوکی کر جان دان کسلاهن دان کبنارن کتاب این در قد ایغت
 هان تغلیهت کاتب جو اداپ دان کبنسائ دان کبجیکن ارت کتاب این
 در قد جو چناب مک هارس کاتب اینت مغسهاکن مغای جاغن بناس
 سپل ارت در قد خط بیغ ساله کارن هندق ارت بیغ ترس ترغ مغیر اکن کتاب
 این دان کارن اینت هارس لاک کتاب این اقبیل مک دسورقن دمقابلهن
 شقای صبح سورقن اینت برمول کهندق در قد مقابله اتوله جهو سورغ
 ممباچ کتاب بیغ لام دان سورغ لاین ملیهت کتاب بیغ بهارو دان قد
 جارغ تمفت همان ادلبه اتو کورغ کتاب دان اکشران مریکیت جریپیک
 ساله اینت ادقون دالم کتاب فضایل الکاتب دچرقران جهو کاتب بیغ میورخ
 سوات کتاب در قد سبک قرکنان ایکم اسلام دان مشغولکن هتین دغن
 کبنارن سورخ اینت ان قهلای شقر اورغ اتوله بیغ مشغول هتین دالم ممبھیغ
 جوکی دان جهو سپل اورغ ممباچ دان ملیهت کتاب اینت دان دغن مقابله
 منصحکن دی ادلاک قهلان دالم اخره شقر سورغ سهایی دمردهیکان
 دالم دنیا دغن کارن الله تعالی اداله مردهیکان تودهیپ در قد اثی نازک
 دالم اخره اینت برمول جرقسیای میورخ کتاب این دغن ایغت دان جدی
 دان دچار شقای جاغن دسورخ کورغ دان لبه سپل اکشران دان کتاب دان
 جاغن برسلاهن پکینت معنای مک اداله الله تعالی جریپکن ایغتین دان

دچران

en hij hen alzoó van zynen toorn bevrijde, want die koning is eene straf van God den Allerhoogsten voor al de onderdanen. God de Allerhoogste moge de onderdanen voor de straf bevrijden van eenen slechten wreeden koning te hebben. — De vierde aanbeveling aan alle schrijvers is, dat alle die dit boek overschrijven of vertalen moeten weten, dat dit boek de bron is van al de werken van waar geloof en dat het geen er in geschreven staat, een gedeelte uitmaakt van de lessen van het ware geloof, en daarom is het pligtmagig dat zij in deze bezigheid niet onoplettend zijn, maar zich zelve gadeslaan en met een onbewegelijk gemoed deszelfs geschrift volcinden en hun verstand niet afslouven door andere overleggingen; want het ambt eens schrijvers is niet gemakkelijk, maar zeer moeijelyk en de onvolmaaktheid en de deugdelijkheid van dit boek bestaan door het denken en zien van de schrijvers, en het verderfelijke en het weldadige van den zin van dit boek blijkt uit het schrift. Het is de pligt van den schrijver zich te benaarsigen opdat al de bedoelingen niet verloren gaan door het slechte schrift; want eene zuivere bedoeling vergezelt dit boek, en daarom is het dienstig dit boek wanneer het is afgeschreven te vergelijken opdat het schrift naauwkeurig zij. — Voorts is de zin van *moekhabilah*, dat een persoon het oude boek leest en een ander het nieuwe boek naziet, en daar, waar te veel of te weinig woorden of letters staan, de fouten verbetert. In het boek, *Deugden der Schrijvers*, wordt gezegd: Een schrijver welke een boek schrijft over woorden van den waren godsdienst en zijn gemoed in ernst bekommert, zoo heeft dat geschrift dezelfde verdiensten als iemand die in zijn hart bekommerd is in het gebed; en alle menschen welke dit boek lezen en hetzelfde zien, en vergelijkende hetzelfde verbeteren, hebben in de eeuwigheid de verdiensten van eenen slaaf, welke vrijgemaakt wordt op aarde, want God de Allerhoogste bevrijdt hunne lichamen van het Helsche vuur in de eeuwigheid. — Een iegelijk die dit boek overschrijft met oplettendheid, verstand en oordeel, opdat er niet meer en niet minder woorden en letteren worden overgeschreven en deszelfs zin alzoó niet verschille, diens gedachten en oordeel maakt God de Allerhoogste gelijk een vertrouwd vriend, en deszelfs zin en hart en oogen gelijk wachters; doch alwie dit boek met onachtzaamheid schrijft en zonder verstand en oordeel en alzoó alle, of sommige letters, woorden of zinnen bederft, diens gedachten, verstand en oordeel maakt God de Allerhoogste als verdraaid en deszelfs zin, hart en oogen gelijk de *ص(*)*. —

God

(*) Bogtig, verdraaid, zoo als de vorm van deze letter.

بچران این سفره الیف دان ارقیب دان هتیپ دان مناپ سفره عین
 ذنای برعسیاق یغ مپوره کتاب این دغن الف دان جوکن دغن جری دان
 بچران دان مبینساکن بکیت سیکل اتومنتغه اکثران دان کتاب دان
 معنان مک اداله الله تعالی جریکن ایغنون دان جریپ دان بچران این
 سفره دال دان ارقیب دان هتیپ دان مناپ این سفره صاد دخلهراکن
 الله تعالی کراپ یغ جنردر قد یغ ساله اینت *
 شعر

لهی بخاری پناکن اولهم جکی سیکل فیورخ اینت سغکام
 جهویغ مپوره ساله دان جوکن جنرا توله شین کاف اداپ
 ذنای یغ مپوره جنردان جوکن ساله اتوله دال کاف نماپ
 سغای مریکیت للوی ساله دان توره جنرا تس کتام
 مک یغ مپوره نسخه این هارس دال عین الیف سد کال بکین
 سرت منت قنخ دان قاک قاف جا واولام دسمقیکن الله دسیت
 هی انق دجریکن دغن کرنی جف تعالی کراپ بکیت
 مک فیوره دانت کبجیکن دنیا دان اخره اکن درپ *

کنهوی اولهم جهو کتاب این یغ مهاملی هدایه اینت یغ دتورنکن جو اداپ درقد
 الله تعالی دان هدایه لاک درقد بخاری اکن سیکل اورغ یغ منداقت دی
 مک درقد کدو فیهف این هارس جو اورغ مملیاکن کتاب این دغن خار کتاب
 سفرت متیار قد تلیغ جری دان سمنن معنای سفره قرصات قد چنچن
 هات کارن قره یاسن ظاهر دان باطن یغ اد قداپ جرمول جهو دکتانکن
 هدایه اداپ اتوله کارن هدایه مغتاکن قندقاتن جالن کقد سیکل
 کبجیکن دغن کرنی الله تعالی توهن یغ مها تغکی کارن جهوسن کتاب
 انیله یغ مننجفکن جالن کقد سیکل کبجیکن دنیا اخره مک پتاله
 هدایه جو اداپ سفرت کتاکن هدایه یغ مشهور اداپ کتاب این جوکی
 هی یغ ملی هدایتله اداپ نسخه این جکلو کام منداقت جوکی دی اینت
 جرمول جهو دکتانکن لاک هدایه نماپ اتوله کارن جار غ مسوات یغ
 خزانده دان قزقیله دان قزقیکی ترهنتر دالمی قد هداقتن سیکل اورغ یغ

God de Allerhoogste moge den getrouwen voor deze mislagen be-
trijden!

G E D I C H T.

Meld gij O *Bocharie* de schrijvers Uw gevoelen,
Dat elk die onjuist schrijft gelijk is aan *ajin, káf*;
Doch dat elk die juist schrijft den naam draagt van *dál, káf*;
Opdat elk 't bijpad mijde en hoor' naar Uw bedoelen.

Hij die dit handschrift schrijft, moet *dál, áin, alif* wezen,
En vragen altoos, *kháf, ba, wdu, lam* van den Heer,
Wanneer alzoo mijn zoon! Gods gunst daalt uit zijn spheer,
Verwerft de schrijver heil op aarde en na dezen. (*)

Weet dat dit boek een voortreffelijke wegwijzer is, welke door God den Allerhoogsten is medegedeeld, alsmede een wegwijzer van *Bocharie* voor allen die het verwerven; en het is om deze beide redenen pligtmatic dat men dit boek waardere door het te bewaren als parelen voor de ooren des verstands, en door deszelfs bedoelingen te bewaren als edelgesteenten voor den ring van het hart, omdat het zelve geopenbaarde en verborgene versierselen bezit. Dat het een wegwijzer genaamd wordt, is, om dat een wegwijzer de verwerving is van den weg aller deugden door de gunst van God den Allerhoogsten, den zeer verhevenen Heer; want dit boek wijst inderdaad den weg van alle tijdelijk en eeuwig heil aan; het is alzoo blijkbaar dat het een wegwijzer is, zoo als ik zeg: Een beroemd wegwijzer is dit boek, O voortreffelijken! een wegwijzer is dit handschrift, indien gij het verwerft.—Wijders dat het een wegwijzer genaamd wordt is, omdat al het kostbaarste, het uitgelezenste en het verhevenste er in aangevoerd wordt voor alle menschen, welke verstand en oordeel bezitten, wat

is

(*) Dit gedicht hield ik niet op, ten einde deszelfs geheimzinnigheid te behouden.

اد جدي دان بچار قداپ مک اف بیخ قزلبه در قدا ارت هدی گهد سیکل
 اورغ بیخ مغرت هدایت بیخ ملی اداب کتاب این جوکي اکن هدی
 قد سیکل راج بیخ عادل دان اکن هدی بکي سیکل اورغ بیخ عاقل ادنون
 کادان کتاب این دغن سبنرون دان سمقرخان سوات نعمت جوکي در قد
 الله سبحانه و تعالی اکن ممبري قوق کقد روح مک کارن ایت چرغسیاتی
 بیخ در اوله نعمت بیخ دمکین ایت واجب انسن مغوچف شکور اکن الله تعالی
 سغای توهن ایت منمباهی قدان سیکل نعمت بیخ لبه در قد این سفره
 کتاک قطعہ سرب سگور اکن توهن بیخ دهور در قد موت اک جدیدن نسخہ
 این بیخ مها ملی تمام سغای نام بخاری این تغکل کل دالم عالم این
 سهنگی هاری قیامت ادنون دالم کتاب تفسیر قد ارتیکن ایت *
 وما بنعمت ربیکي فحدث * دکتاکن جهو چرغسیاتی بیخ بر اوله نعمت در قد
 توهن قیاد هارس ای مناره ایت قرجون هات دغن پات مغتاکن در قد
 نعمت ایت قد بارغ تمقت سغای مشهور دان معلوم کادان نعمت
 توهن ایت قد سیکل همبان جهو ای سه مغنپر هکن ایت قداپ *

مثنوی

مه تاج السلاطین این فی الاخر * دان بخاری دغن تاج ایت فاخر
 سرب شکور کقد توهن * بیخ مغنپر هکن قلوخن
 قد بخاری بیخ تاج ایت ان * جهو قد راج کمبیر ایت شاه
 منجاد حاکم کرجان ارت * دان پتاله راج بیخ بایک فکرت
 سدغ ان مانت دکفلاق * دان ارت قون هندقله دپوپ
 ایس قرجندهر انپی ظاهر * قرانده در سکینپی جواهر
 افتاه کراخن سکارغ کو کات * ملیهت هرخان اریله سمات
 بخاری کو ایغنکن قغکت ایت * مها جسر دولنله دولت ایت
 دان شکور کن اکن کرنی شاه عالم * سمبل کتاکن بکیت سبغ سالم *

is er uitnemender dan de beteekenis van te regt wijzing voor alle, die verstaan. Een voortreffelijke wegwijzer is dit boek tot te regt wijzing van alle regtvaardige koningen en van alle verstandige menschen. — Voorts is dit boek voorzeker en volkomen eene weldaad van God den Glorierijken, den Allerhoogsten, om kracht aan den geest te geven; en dierhalve moet een iegelijk die dusdanigen zegen verwerft dankzeggingen opzenden tot God den Allerhoogsten, opdat die Heere denzelven alle zegeningen toevoege, welke uitnemender zijn dan deze. — *Uitboezeming*. Duizendmaal zij den Heere gedankt! dat ik voor mijnen dood dit handschrift heb vervaardigd, hetwelk zeer verheven eindigt, opdat de naam van *Bocharie* voortdure in deze wereld tot aan den dag der opstanding! In het boek *De Uitleggingen*, wordt ter opheldering van het vers: *« wa amma binimti rabbika fahhaddiz »*, gezegd: dat een iegelijk, die zegeningen van den Heere ontvangt, niet wel doet dezelve te verbergen, maar van dezelve ergens melding moet maken; opdat het bestaan van dien zegen des Heeren beroemd en bekend zij bij al deszelfs dienaren; nademaal hij hem denzelven geschonken heeft.

G E D I C H T.

Voleindigd is der vorstenkroon,
 En *Bocharie* krijgt roem tot loon!
 Geloofd zij duizendwerf zijn Heer!
 Die bijstand schonk uit zijne sfeer
 Aan hem, zoo dat deez' kroon bestaat,
 Die geeft den wakkren vorst den raad,
 Te worden Prins in 't zinnenrijk,
 Zoo dat zijn' goede inborst blijk',
 Daar deze kroon zijn' schedel siert,
 En door haar prijs zijn' ziele tiert;
 Haar schatten zijn geopenbaard,
 En meer dan alle parels waard.
 Wat zegt gij thans in Uw gemoed?
 Aanschouw haar schat, waardeer haar goed. —
Bocharie! denk aan haren rang,
 Die 't heilrijk heil steeds brengt in zwang,
 Lof zij den wereldheer gebragt!
 Terwijl men zegge dag en nacht:

« Eere

الحمد لله الذي بلغ هذه الرسالة الشريفة الي تمامها * الشكر لله
الذي وصل هذه المقالة الطيبة باختتامها * المنية لله الذي شرح صدري
وقلبي ولساني بشرح كلاهما وتزيب نظامها * علي الله درجتها بين
الانام وجعلها مقبولة ومعمولة الي يوم القيام * غفر الله مؤلفها وجامعها
وقائلها وقارئها وكاتبها ومن عمل بها * وصلي الله علي سيدنا محمد
وآله واصحابه اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين * والله الذي بالصواب
لهم الكلام بالخير علي الدوام امين *

تمت

مك مبب سه تمت فكر جان يغ سوكر ادين همب يغ مپالن كتاب
اين مغوچف شكر يغ دمكين *

قهليل قد توهن

دمناقه داقت اورغ بخاري * ممجبيكن توهن يغ امت جوهری
سيفاته تعبركن مياك منچھاري * توجر علموب يغ عارف بستاري
جك ترهمقون سپل سوار * جارت دان قیمر ملانن اوتار
اكن موج خالف نكار * ميا له ایت سوار
كارن حكمتن قیاد سماي * لاقت دان جوم ایت رثاپ
در خلايف ايماله ادابي * يغ امت قادر دان قیاد ثنابي
قجبله توهن يغ امت كواس * ايماله قدس كل هان اس
قهليلكن هو سكلين ماس * دغن هات دان ئيدره دان سپل جهاس

« Eere zij God! die dit geschrift tot deszelfs volmaking toe voltooid
 « heeft; dank zij God! die deze wettige woorden ten einde toe voleind
 « heeft, welke eene weldaad zijn van God, die mijne borst, mijn hart en
 « mijne tong geleid heeft door de uitlegging van deze woorden, en der-
 « zelve volgorde geregeld heeft Het is God, die derzelve rang onder
 « de menschen verheft, en dezelve aanneemt en doet voortduren tot den
 « laatsten dag.—God schenkt vergiffenis aan den genen, die dit boek
 « opstelt, hetzelfde verzamelt, door hetzelfde spreekt, in hetzelfde leest
 « en hetzelfde overschrijft; alsmede aan een iegelijk, die er nut door
 « sticht: en God heeft genade verleend aan onzen Heer Mahomed, aan
 « al deszelfs volk en vrienden door Uwe Ontferming, Barmhartige Ont-
 « fermer!—God heeft voor altoos het goede werk gewettigd, Amen!''

E I N D E.

Verblijd door de voltooiing van dit moeijelijk werk geef ik mijnen
 dank aldus te kennen.

Tahliel pada Toehan.

Di manâtah dâpat orang *Bochârie*
 Memoedjekan toehan jang âmat djauharie?
 Sijapâtah tabirkan, siejâpa mentjhârie
 Toebir ilmoenja jang âarif bustârie?

Djika terhimpon segala soewâra
 Bârat dan tiemor, salâtan, oetâra,
 Akan memoedji châlikh nagâra
 Sieja - sijâlah ietoe soewâra.

Kârna bhikmatnja tiejâda samânja;
 Langit dan boemi itoelah roepânja;
 Deri chalajikh ijâlah adânja,
 Jang âmat khadir, dan tiejâda fenânja.

Poedjielah toehan jang âmat koewâsa
 Ijâlah khoedus, dan kekal dan âsa
 Tablielkan Hoewa sekaliën mâsa
 Dengan hâti dan liedah, dan segala bahâsa.

P. P. ROORDA VAN EIJSINGA.

A A N T E E K E N I N G E N .

BLADZ. 1.

Bismil lahier enz. In the name of the most merciful God, zegt: *George Sale*, die de beste vertaler van den Koran is. Door de verdubbeling van het bijvoegelijk naamwoord رحمن en رحيم dat *Misericors* beteekent, wordt de hoogste trap uitgedrukt; zoo als zulks in het Javaansch, Maleisch en andere Oostersche talen door verdubbeling plaats vindt; weshalve ik mij met zijne vertaling gereedelijk heb kunnen vereenigen.

BLADZ. 2.

Mohammad. Deze naam welke inderdaad محمد *Mohammad* is, heb ik om niet zonderling te zijn in het vervolg door *Mahomed* uitgedrukt.

Achter elken regel in den tekst, van het eerste vers, staat: سبئري dat is: *gewisselijk*, dienende om meer klem aan den zin van het vers bij te zetten; in het Nederduitsch, zou dit wat al te vreemd klinken.

Achter iederen regel van het tweede vers staat: يا مصطفي محمد *O Mohamed Musthafu!* of *gezegende Mahomed*: beteekenende محمد zeer lofwaardig, van حمده hij heeft geprezen.

BLADZ. 3.

Omtrent de regtvaardigheid van *Omar* dient men het gevoelen der Islamiten te kennen. In de geschiedenis van *Aboe Sama* zoon van *Aboe Bakar* wordt gezegd, dat *Omar* zijnen Vader vermoordde, omdat hij niet in Mahomed wilde gelooven, en dat hij zijn kind dood liet slaan, omdat het overspel gepleegd had; deze geschiedenis verdient vertaald te worden, daar dezelve in vele opzigten met die van Brutus kan vergeleken worden en voor de Inlanders nuttig kan zijn.

BLADZ. 5.

» *De Kroon aller Koningen* ;” Het woord *segala* kan in het Maleisch als overbodig beschouwd worden, dewijl het in het Arabisch niet staat, en men zou dus eigenaardiger. » *De Kroon der Koningen* ;” kunnen lezen.

BLADZ. 6.

Van den schat en van den zin. In deze redenering heeft eene woordspeling plaats; tusschen **أرث** *schat* en **أرت** *zin*, die in het Nederduitsch moeilijk is uit te drukken, welligt zou *zinnelijk* en *zinrijk* dezelve kunnen vervangen.

BLADZ. 7.

» *Alwie al de letteren van een zeker vreemd woord nagaat, enz.*” Uit de zinspelning van het gedicht is duidelijk op te maken, dat het bedoelde woord **غيب** is, hetwelk in het Arabisch *verborgenheid* beteekent. Het jaar waarin de schrijver alzoo zijn werk schreef, was 1012, dewijl de **ع** als getalletter, voor 1000; de **ي** voor 10 en de **ب** als 2 gebezigd wordt: welk jaar met het jaar 1603 van onze tijdrekening zou overeenkomen. Dit werk zou dus onder de Regering van *Ala Oeloedin Sjáh*, Sulthan van Djohor vervaardigd zijn, welke de zestiende Vorst der Maleijers en de tiende hunner Koningen was, die het Mahomedaansche geloof beleden; onder zijn bewind kwamen de Hollanders het eerst te Djohor, en men kan het tijdstip waarin dit boek geschreven werd, als een der bloeiendste van het Maleische Rijk beschouwen.—

BLADZ. 36.

Door eenen voorganger wordt een Vorst verstaan. In de eerste tijden van het Islamismus bekleedden de Chalifs de hoogste waardigheid, zoo wel geestelijke als wereldlijke, en namen den titel van *Imam* aan, dewijl daardoor een voorganger zoo wel in het gebed als bij de feesten verstaan wordt.

BLADZ. 144.

Het eerst dat geschapen werd door God, was de schrijfstift; hierdoor wordt verstaan, dat dezelve nog eerder geschapen werd dan de **لوح محفوظ** zijnde de tafelen des noodlots, waarop God van alle eeuwigheid de lotgevallen aller menschen geschreven heeft.

Wanneer een kind geboren is, wordt de volgende spreuk, die de *Bang* ge-
naamd wordt, aan deszelfs regter oor opgezegd: **الله أكبر أشهد أن لا إله**

إلا الله **م** وأشهد أن محمد رسول الله **م** حي علي الصلاة **م** حي علي

الفلاح **م** الله أكبر **م** لا إله إلا الله * ارتين جرمول توهن يغ مها جسر

شكسي اك جهو مسغكهن قباد توهن يغ دمبه ملينكن الله دان شكسي
اك جهو مسغكهن نبي محمد سبنرم ن قسوم الله داتغكن اللهم اقس
جرجوق مبهغ داتغكن اللهم اقس جرجوق كججيكن توهن يغ مها جسر قباد

Deze spreuk wordt ook bij brand gelezen, om de **توهن ملينكن الله ***
vlam af te schrikken.

Bij de geboorte van een kind wordt de volgende spreuk aan het linker oor
opgezegd, en is bekend onder den naam van *KHamat*: **الله أكبر أشهد أن**

لا إله إلا الله **م** وأشهد أن محمد رسول الله **م** حي علي الصلاة **م** حي علي

الفلاح **م** قد قامت الصلاة **م** الله أكبر **م** الله أكبر **م** لا إله إلا الله * ارتين

جرمول توهن يغ مها جسر شكسي اك جهو مسغكهن قباد توهن يغ دمبه
ملينكن الله دان شكسي اك جهو مسغكهن نبي محمد سبنرم پ قسوم
الله داتغكن اللهم اقس جرجوق مبهغ داتغكن اللهم اقس جرجوق كججيكن
جرجيركن اللهم اقس مها جسر قباد توهن يغ مها جسر توهن ملينكن الله *

E I N D E.

Mab nnt
14-1-77
f. 1501-

076920/600770

GE NABRINK & SON
OLD & MODERN BOOKS
Korte Korsjespoortsteeg 8
AMSTERDAM C. (Holland)

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

